

KAPITOL: DINA

FRENK HERBERT

1.

Oni koji žele da ponove prošlost moraju da nadziru učenje istorije.

Zakonik Bene Geserita

Kada je rođena beba-gola iz prvog akslotl-tanku Bene Geserita, Vrhovna majka Darvi Odrade priredila je malu svečanost u svojoj trpezariji na vrhu Centrale. Beše tek svanulo tako da su ostale dve članice njenog saveta - Tamalane i Belonda - primile ovaj poziv sa mrzovoljom uprkos činjenici da je Odrade svom ličnom kuvaru naložila da im posluži doručak.

"Nema svaka žena priliku da prisustvuje rođenju vlastitog oca", našalila se Odrade kada su joj dve gošće prigovorile kako su prezauzete 'da bi sebi mogle dopustiti da traće vreme na koještarije'."

Na ovo je samo vremešna Tamalane ispoljila pritajeno odobravanje.

Belondine mesnate crte lica ostale su bezizražajne, što je u njenom slučaju često odgovaralo mrgođenju.

Da li je bilo moguće, pitala se Odrade, da Bel nije uspevala da prevaziđe odbojnost prema delimičnoj raskoši okoline Vrhovne majke? Odradine odaje nosile su posebno obeležje njenog istaknutog položaja, ali je ta posebnost pre ukazivala na njene dužnosti no na bilo kakvu nadređenost u odnosu na ostale sestre. Tako joj je omanja trpezarija omogućavala da se posavetuje sa saradnicama i za vreme obeda.

Belonda se osvrtao levo i desno, očito jedva čekajući da ode odavde. Mnogo je napora, bez uspeha, bilo uloženo da se probije Belondina hladna, nepristupačna školjka.

Čudan je osećaj dok držim tu bebu u naručju i razmišljam: "Ovo je moj otac", reče Odrade.

"Čula sam te još maločas", prozbori Belonda iz dubine stomaka; glas joj je bio bezmalo bariton i tutnjao je kao da joj svaka reč izaziva lošu probavu.

Shvatala je, ipak, Odradin suv humor. Stari bašar Miles Teg odista je bio otac Vrhovne majke. Lično je Odrade prikupila ćelije (zaparavši mu kožu noktima) da bi uzgojila ovog novog golu, što je predstavljalo deo davnašnjeg 'plana mogućnosti' - ukoliko im ikada pođe za rukom da izrade duplikat tankova Tleilaksa. No, Belonda bi radije pristala da bude prognana iz Bene Geserita nego da se saglasi sa Odradinim stavom o opremi od životnog značaja za Sestrinstvo.

"Smatram da je ovo u ovakva vremena lakomisleno", reče Belonda. "One ludakinje nas progone sa namerom da nas unište, a tebi je do proslava."

Uz izvestan napor, Odrade uzvratil blagim glasom: "Ukoliko nas Uvažene Naložnice zateknu nespemne možda će to biti zbog toga što nismo uspele da održimo visok moral."

Belondin netremičan pogled pravo u Odradine oči nosio je suzdržanu optužbu: Te užasne žene već su uništile šesnaest naših planeta!

Odrade je znala da je pogrešno razmišljati o tim planetama kao o posedu Bene Geserita. Labavo organizovana konfederacija planetarnih vlada posle Vremena gladi i Raštrkavanja u velikoj je meri zavisila od Sestrinstva - zbog životnih usluga i pouzdanog sistema komuniciranja koje je ono obezbeđivalo; međutim, i dalje su postojale stare frakcije - CHOAM, Svemirski esnaf, Tleilaksi, preostala uporišta i šizmatičke skupine Ribogovornica. Podeljeni bog je zaveštao čovečanstvu podeljeno carstvo. Sve su te grupacije, međutim, odjednom zbile redove pred silovitim naletima Uvaženih Naložnica prispelih iz Raštrkavanja. Bene Geserit - koji se pridržavao najvećeg dela svojih starih oblika - bio je, prirodno, glavna meta napada.

Belondine misli nikada nisu skretale podalje od pretnje koju su predstavljale Uvažene Naložnice. Bila je to slabost koju je Odrade uviđala i prihvatila. Odrade se s vremena na vreme dvoumila da li da zameni Belondu; no u ovom času čak su i u Bene Geseritu postojale frakcije, a niko nije mogao da porekne da je Belonda bila vrhunski organizator. Arhiva nikad nije bolje funkcionisala nego od kako je njom rukovodila Belonda.

Kao što je i ranije često činila, Belonda je i sada bez reči uspevala da usmeri pažnju Vrhovne majke na te žene-lovce koje su ih progonile sa divljačkom istrajnošću. To je Odradi bez sumnje kvarilo raspoloženje spokojnog uspeha koje je priželjkivala ovog jutra.

Nagnala je sebe da razmišlja o novom goli: Teg! Ako bude moguće uspostaviti njegova prvobitna sećanja, Sestrinstvo će ponovo imati najboljeg bašara koji ih je ikada služio. Bašaramentata! Vojnog genija čija su junaštva već postala deo mita o starom carstvu.

Da li će čak i Teg biti od koristi protiv tih žena koje su se vraćale iz Raštrkavanja?

Ma kakvim bogovima da su bile posvećene, Uvažene Naložnice nas ne smeju pronaći! Još ne!

Teg je skrivao premnogo uznemirujućih nepoznanica i mogućnosti. Tajanstvenost je okruživala razdoblje pre njegove smrti, prilikom razaranja Dine. On je učinio nešto na Gamuu što je podstaklo neobuzdanu jarost Uvaženih Naložnica. Njegovo samoubilačko ostajanje na Dini nije moglo samo po sebi da izazove ovakav berserkerski odgovor. O njegovim poslednjim danima na Gamuu kolale su glasine neobičnog sadržaja: mogao je da se kreće brzinom koja je bila neuhvatljiva za ljudsko oko! Da li je to stvarno uspeo? Još jedan izdanak neiscrpnih moći atreidskih gena? Mutacija? Ili samo nadgradnja mita o Tegu? Sestrinstvo je moralo to da sazna u najkraćem mogućem roku.

Jedna akolitka donela je tri doručka; sestre su žurno obedovale kao da su želele da pokažu da se ovaj prekid mora okončati što pre, jer je svaki gubitak vremena bio opasan.

Pošto su njene gošće otišle, Odrade je još neko vreme preživljavala šok izazvan Belondinim neizgovorenim strahovima.

A moji strahovi?

Ona ustade i ode do širokog prozora koji je gledao preko nižih krovova na deo kruga voćnjaka i pašnjaka oko Centrale. Bilo je doba kasnog proleća i na voćkama su počinjali da se naziru budući plodovi. Ponovno rođenje. Danas je rođen novi Teg! Misao joj, međutim, nije bila propraćena nikakvim uzvišenim osećanjem.

Obično ju je ovo saznanje krepilo, ali jutros to nije bio slučaj.

Kakve su moje stvarne snage? Čime zapravo raspolažem?

Sredstva koja su se nalazila u rukama Vrhovne majke bila su izvanredna: duboka odanost svih koji su joj služili, vojne snage pod komandom bašara koga je Teg obučio (u tom času daleko odavde, sa značajnim delom vojske koja je štitila školsku planetu Lampadas), zanatlije i tehničari, špijuni i agenti širom starog carstva, bezbrojni radnici koji su se stavili u zaštitu Sestrinstva od Uvaženih Naložnica i sve časne majke sa svojim Drugim sećanjima koja su sezala do praskozorja života.

Odrade je bez lažnog ponosa znala da predstavlja vrhunac svega što je najjače kod jedne časne majke. Ukoliko joj njena vlastita sećanja nisu obezbeđivala potrebne podatke, imala je oko sebe ostale koje su mogle da ispune pukotine. Raspolagala je, takođe, mašinama koje su skladištile obaveštenja - premda je i te kako bila svesna svog urođenog nepoverenja prema njima.

Odrade je često hvatala sebe u iskušenju da se upusti u prekopavanje po tim drugim životima koje je nosila u svom sekundarnom pamćenju - tim podzemnim slojevima svesti. Možda je postojala mogućnost da u iskustvima Drugih otkrije sjajna rešenja za svoje teškoće. Opasno! Moglo ti se dogoditi da satima ostaneš izgubljena, opčinjena mnoštvom ljudskih varijacija. Bilo je bolje ostaviti Druga sećanja u njihovom uravnoteženom stanju, pripravna za izričit zahtev ili poziv iz nužde. Svesnost je bila njen oslonac i njen spoj sa vlastitim identitetom.

Korisna je bila ona neobična mentatska metafora Dankana Ajdaha:

Samosvest: suočavanje sa ogledalima koja promiču univerzumom, prikupljajući usput nove slike - beskrajno refleksivne. Beskonačno viđeno kao konačno, analogno svesnosti koja nosi promišljene deliće beskonačnog.

Nikada nije čula reči koje bi bile bliskije njenoj neizrecivoj svesti: 'specijalizovana složenost', kako ju je Ajdaho nazvao. "Mi pabirčimo, sakupljamo i odražavamo naše sisteme reda."

A od kakve nam to pomoći može biti protiv tih nasilničkih žena koje nas progone? Kojoj grani evolucije one pripadaju? Da li je

evolucija samo drugo ime za boga?

Njene sestre bi se podrugljivo nasmejale takvoj zaludnoj spekulaciji.

Pa ipak, možda se u Drugim sećanjima krio odgovor.

Ahhh, kako je to zavodljivo!

Koliko je samo očajnički žudela da projektuje svoje iznureno biće među identitete iz prošlosti i oseti draži življenja u tim vremenima. Iznenadan osećaj opasnosti od ovog iskušenja izazva u njoj drhtavicu. Osetila je kako joj se Druga sećanja okupljaju na rubu svesti. "Bilo je ovako!" "Ne, pre je bilo ovako!" Kako su bila gramziva? Morao si da se odlučiš i odabereš, oprezno oživljavajući prošlost. Nije li upravo to bila svrha svesnosti, sama suština bivstvovanja?

Odabрати iz prošlosti i suočiti se sa sadašnjicom: spoznati, posledice.

Takvo je prema Bene Geseritu bilo viđenje istorije, koje je uslovljavalo njihove živote u kojima su treperile reči drevnog Santajane: "Oni koji ne mogu da zapamte prošlost osuđeni su da je ponavljaju."

I same zgrade Centrale, najmoćnije od svih ustanova Bene Geserita, odražavale su ovakav stav gde god bi Odrade skrenula pogled. U svim oblicima ovaploćivala se ideja komandovanja. Malo je toga u bilo kom školskom centru Bene Geserita ostalo nefunkcionalno, sačuvano iz nostalgičnih pobuda: Sestrinstvu nisu bili potrebni arheolozi. Časne majke su predstavljale inkarnacije istorije.

Polako (mnogo sporije no obično), pogled kroz njen visoki prozor donese joj smirenje. Oči joj bile svedok reda Bene Geserita.

Uvažene Naložnice mogle su već u sledećem trenutku da okončaju taj red. Položaj Sestrinstva bio je daleko lošiji od onog koji su trpele pod Tiraninom. Mnoge odluke koje je morala da donosi bile su joj mrske. Čak joj je i radna soba bila manje po volji zbog akcija koje su se tu začinjale.

Otpisati našu Bene Geserit tvrđavu na Palmi?

Ovaj predlog nalazio se u Belondinom jutrošnjem izveštaju koji ju je čekao na radnom stolu. Odrade mu je već odredila potvrdnu

oznaku: "Da."

Otpisati je zbog toga što napad Uvažениh Naložnica visi u vazduhu, a mi nismo u stanju da je odbranimo niti da evakuišemo ljudstvo.

Jedanaest časnih majki i bog zna koliko akolitki, kandidatkinja i ostalih platiće životom ili nečim još gorim zbog te jedne reči. Da se i ne spominju svi oni 'obični životi' koji su se živeli u senci Bene Geserita.

Napetost zbog ovakvih odluka proizvodila je novu vrstu zamora kod Odrade. Da li je to bio zamor duše? Da li je uopšte postojala takva stvar kao što je duša? Osećala je dubok umor uvek kada svesnost nije mogla da prodre do srži problema. Zamor, zamor, zamor.

Čak se i kod Belonde zapažala napetost - a Bel je bila sklona nasilju. Činilo se da je Tamalane iznad toga, ali se Odrade nije dala zavarati. Tam beše zašla u doba superiornog posmatranja stvarnosti, u stanje do koga je svim ostalim sestrama predstojao još dug put - ukoliko uopšte na njemu istraju. U tom stanju ništa više nije imalo značaja, osim posmatranja i prosuđivanja. Ono se najviše nije ni izražavalo, izuzev u nestalnim izrazima lica i mreškanju njegovih crta. Tamalane bi u poslednje vreme jedva ponešto rekla, a njene opaske bile su toliko škrte da su delovale gotovo apsurdno:

"Kupi još ne-brodova."

"Uputi Šeanu u stvar."

"Pregledaj Ajdahove izveštaje."

"Upitaj Murbelu."

Ponekad su iz nje dopirali samo nekakvi nemušti glasovi, kao da je smatrala da i same reči mogu da je odaju.

A te žene-lovci tumarale su naokolo u potrazi za i najmanjim znakom koji bi im omogućio da otkriju položaj Kapitola. U svojim najsamotnijim mislima Odrade je zamišljala ne-brodove Uvažениh Naložnica kao piratske brodove na beskrajnom moru između zvezda. Na njima se nisu vijorile crne zastave sa lobanjom i ukrštenim kostima, ali zastava je ipak bila prisutna. U njima nije bilo ničeg romantičnog: Ubij i opljačkaj! Gomilaj svoje blago u krvi drugih. Crpi tu energiju i gradi ne-brodove, ubice, na putevima podmazanim

krvlju.

A nisu shvatale da će se i same udaviti u tom istom crvenom podmazivanju ako nastave tim putem.

Mora da u tom Raštrkavanju, odakle potiču Uvažene Naložnice prebivaju ljudi neobuzdane, nasilničke prirode, ljudi koji svoje živote u celini posvećuju jednoj jedinoj ideji: zdrobi druge!

Opasna je bila vasseljena u kojoj je takvim idejama bilo dopušteno da slobodno kruže unaokolo. Valjane civilizacije vode računa da takve ideje ne dobiju snagu, da čak ne dobiju priliku da se rode. Kada se to ipak, slučajno ili zahvaljujući spletu okolnosti dogodi, moraju se hitno ukloniti jer teže da okupljaju mase.

Odrade se čudila što Uvažene Naložnice ovo ne shvataju, ili ukoliko shvataju, što tome po svemu sudeći ne pridaju značaj.

"Histerije u punom naponu", nazvala ih je Tamalane.

"Ksenofobija", bila je drugačijeg mišljenja Belonda, uvek spremna da ispravi druge kao da joj je nadzor nad arhivom obezbeđivao bolji uvid u stvarnost.

Obe su bile u pravu, pomisli Odrade. Uvažene Naložnice ponašale su se histerično. Svi tuđini bili su neprijatelji. Jedinu ljude u koje su kako se činilo imale poverenja bili su muškarci koji su im seksualno robovali, ali čak i oni samo do određenog stepena. Bili su, naime, prema Murbelinom svedočenju (naša jedina zarobljena Uvažena Naložnica), podvrgavani neprestanoj proveru da bi se videlo da li je stega nad njima dovoljno čvrsta.

"Umeju ponekad da iz čistog hira uklone nekog - jednostavno, za primer drugima." Bile su to Murbeline reči koje su iziskivale pitanje: "Da li to one od nas žele da načine takav primer? Pogledajte šta se događa onima koji se usude da nam se suprotstave."

Murbela je jednom prilikom rekla: "Izazvale ste ih. Jednom izazvane, neće odustati dok vas ne unište."

Zdrobiti tudine!

Pravolinijska neposrednost. To im je slabost, ako budemo postupale na pravi način, pomisli Odrade.

Ksenofobija vodi u apsurdne krajnosti?

Sasvim moguće.

Odrade lupi pesnicom po svom radnom stolu, svesna da će njene

sestre videti i zabeležiti taj čin budući da su neprekidno motrile na ponašanje Vrhovne majke. Potom je za večno prisutne komeje i dežurne sestre iza njih glasno izjavila:

"Nećemo sedeti skrštenih ruku i čekati u defanzivnim enklavama! Postale smo debele kao Belonda (neka se jedi zbog ovog), misleći da smo stvorile nedodirljivo društvo i strukture za večna vremena."

Odrade pređe pogledom po dobro znanoj prostoriji.

"Ovo mesto je jedna od naših slabosti!"

Sela je zatim za radni sto razmišljajući (o svim stvarima) o arhitekturi i planiranju zajednice. Konačno, bilo je to pravo Vrhovne najke!

Zajednice Sestrinstva retko su nastajale nasumice. Čak i kada su preuzimale postojeće strukture (kao što je bio slučaj sa starom Harkonenovom tvrđavom na Gamuu) preduzimale su rekonstrukcije. Bile su im potrebne pneumocevi za dostavljanje manjih pošiljki i poruka; svetlosne linije i projektori sa tvrdim zracima da bi prenosile šifrovane reči. Smatrale su sebe vrhunskim majstorima za bezbedno komuniciranje. Akolitke i časne majke-kurirke (spremne radije da umru no da izdaju svoje pretpostavljene) nosile su važnije poruke.

Mogla je da stvori vidljivu predstavu o prostoru izvan ovog prozora i izvan ove planete - svoje mreže, nenadmašno organizovane i opremljene ljudstvom, budući da je svaka časna majka bila produžetak ostalih. Kada god je u pitanju bio opstanak Sestrinstva, uvek iznova javljalo se jezgro nesalomive odanosti. Mogla se pronaći po koja grešnica (kakva je bila gospa Džesika, Tiraninova baba) ali njihov greh je bio ograničen na to polje. Najveći broj potresa bio je kratkog veka.

A sve je to bio obrazac Bene Geserita. Slabost.

Odrade je priznavala da duboko opravdava Belondine strahove. Neka budem prokleta ako dozvolim da takva stvar potisne sve radosti življenja! To bi značilo predati se upravo onoj stvari u koju jarosne Uvažene Naložnice žele da nas nagnaju.

"Žene-lovci žele našu snagu", reče Odrade podigavši pogled prema komejima na tavanici. Poput pradavnih divljaka koji su jeli srce svojih neprijatelja. Pa... daćemo im nešto da pojedu, u svakom slučaju! I tek kada bude kasno, shvatiće da to ne mogu da svare!

Izuzev u uvodnoj nastavi prilagođenoj akolitkama i kandidatkinjama Sestrinstvo nije pridavalo naročit značaj izrekama upozorenja, no Odrade je imala svoju ličnu lozinku: "Neko mora da ore." Osmehnula se samoj sebi vrativši se okrepljena, poslu. Ova prostorija, ovo Sestrinstvo, bili su njena bašta iz koje je trebalo ukloniti korov i zasaditi seme. A đubrivo? Ne sme se zaboraviti đubrivo.

2.

Kada sam odlučio da povedem ljudski rod svojom Zlatnom stazom obećao sam da ću mu dati lekciju koju će i njihove kosti zapamtiti. Poznajem jedan dubok obrazac koji ljudi rečima poriču čak i kada ga svojim delanjem potvrđuju. Kažu da traže sigurnost i spokoj, uslove koje nazivaju mirom. Međutim, još dok izgovaraju te reči, seju semenje meteža i nasilja.

Leto II, Bogocar

Ona me, dakle, naziva Kraljica paukova!

Velika uvažena naložnica zaveli se u glomaznu fotelju postavljenu visoko na posebnom podijumu. Njene sparušene grudi zatresoše se od prigušenog smeha. Ona zna šta će se dogoditi kada upadne u moju mrežu! Isisaću joj i poslednju kap krvi - eto šta će se dogoditi.

Bila je to majušna žena neupadljivih crta lica na kojem su se mišići nervozno grčili. Ona baci pogled na pod svoje dvorane za prijem koji je bio prekriven žutim pločicama obasjanim sunčevom svetlošću. Na njemu je ničice ležala jedna časna majka Bene Geserita, vezana žicom. Zarobljenica nije pokazivala ni najmanji nagoveštaj želje za borbom. Siga-žica bila je izvrsno sredstvo za ovu svrhu. Odsekla bi joj ruke da nešto pokuša!

Prostorija u kojoj je sedela odgovarala je Velikoj uvaženoj naložnici kako zbog svojih razmera tako i zbog činjenice da je bila prikraćena drugima. Oblikom kvadrat, čije su ivice merile tri stotine metara, bila je sagrađena za održavanje skupova Esnafovih navigatora ovde na Raskršću; svaki navigator bi u takvim prilikama počivao u svom čudovišnom tanku. Zarobljenica na žutom podu delovala je kao moljac izgubljen u ovoj ogromnosti.

Ova slabotinja ispoljila je previše ushićenja saopštavajući mi kako me njena takozvana pretpostavljena naziva!

Pa ipak, ovo jutro je bilo divno, pomisli Velika uvažena naložnica - sa izuzetkom saznanja da ove veštice nije vredelo mučiti i podvrgavati mentalnim ispitivanjima. Kako možeš da mučiš nekog ko

u svakom trenutku može da se odluči da umre? A i činile su to! Poznavale su, takode, načine prevazilaženja bola. Vrlo su vešte bile, te primitivke.

Bila je, takođe, nadevena širom. Telo u koje je ubrizgana ta prokleta droga propadalo je do te mere da se nikakva vrsta ispitivanja nije mogla primeniti na odgovarajući način.

Velika uvažena naložnica dade znak jednoj pomoćnici. Ova gurnu nogom opruženu časnu majku, a na sledeći mig popusti stegu siga-žice, što je nesrećnici omogućavalo minimalne kretnje.

"Kako ti je ime, dete?" upita Velika uvažena naložnica. Glas joj starački suvo zastruga, noseći prizvuk lažne dobrodušnosti.

"Zovem se Sabanda." Glas je bio zvonak i mladalački, još nepomućen bolovima ispitivanja.

"Da li bi želela da vidiš kako lovimo slabe muškarce i potčinjavamo ih?" upita Velika uvažena naložnica.

Sabanda je znala ispravan odgovor na ovo pitanje. Upozorili su ih. "Pre bih umrla", rekla je mirno, netremice gledajući u to staračko lice, boje osušenog korena ostavljenog predugo na suncu. Te čudne narandžaste mrlje u staričinim očima - znak besa, kako su joj rekle proktorke.

Poširoka zlatnocrvena odora sa figurama crnog zmaja na otvorenoj strani i crveni triko ispod nje samo su naglašavali žgoljavo telo.

Velika uvažena naložnica ne promeni izraz lica ni pri pomisli koja joj se uvek iznova vraćala kada su posredi bile ove veštice: 'Proklete bile!' "Kakav je bio tvoj zadatak na onoj prljavoj maloj planeti na kojoj smo te zarobili?"

"Podučavala sam mlade."

"Bojim se da nijedna od tih mladih nije više među živima." Zašto se sada osmehuje? Da bi me uvredila! Eto zašto!

"Da li si te tvoje mlade učila da obožavaju onu vešticu Šeanu?" upita Velika uvažena naložnica.

"Zbog čega bih ih učila da obožavaju jednu sestru? Šeani se to ne bi svidelo."

"Zar? Odista ne bi? Hoćeš li da kažeš da je ona oživela i da je poznaješ?"

"Je li to jedini oblik života koji nam je znan?"

Kako je jasan i neustrašiv bio glas ove mlade veštice. Posedovale su izvanrednu samokontrolu; no, čak ni to nije moglo da ih spase. Čudno je, međutim, kako je kult Šeane opstajao. Moraće neizostavno da se iskoreni - uništi na način na koji su i same veštice uništavane.

Velika uvažena naložnica lako pokrenu mali prst svoje desne ruke i pomoćnica, koja je netremice čekala, pristupi zarobljenici sa špricom u rukama. Možda će ova nova droga razvezati veštičin jezik, a možda i neće. Ne mari.

Sabandino lice se zgrči u trenutku kada joj igla dotače vrat. Nekoliko sekundi potom bila je mrtva. Sluge uskoro stigoše i odnesoše njeno telo. Poslužiće kao hrana zarobljenim futarima. Od tih futara nije bilo mnogo koristi. Nisu se razmnožavali u zatočeništvu, nisu izvršavali ni najobičnije zapovesti. Samo su nemo, tupo sedeli i čekali.

"Gde dreseri?" upitao bi poneki. Ili bi kakve druge beskorisne reči potekle sa njihovih humanoidnih usana. Futari su, ipak pružali određena zadovoljstva. Zatočeništvo je, pored toga, pokazalo da su i ranjivi. Baš kao i ove primitivne veštice. Pronaći ćemo skrovište veštica. To je samo pitanje vremena.

3.

Osoba koja uzima banalno i obično, i osvetljava ih na nov način, može da užasne. Mi ne želimo da se naše ideje menjaju. Osećamo se ugroženim zbog takvih zahteva. "Već znam koje su stvari značajne!" velimo. A onda dođe onaj koji menja i odbaci naše stare ideje.

Zensufi učitelj

Miles Teg je uživao da se igra u voćnjacima oko Centrale. Odrade ga je prvi put odvela tamo kada tek što je prohodao. Bilo je to jedno od njegovih najranijih aktivnih sećanja: jedva da je imao nešto više od dve godine, a već je bio svestan da je gola, iako nije shvatao puno značenje te reči.

"Ti si posebno dete", rekla mu je Odrade. "Uzgojili smo te iz ćelija uzetih od veoma starog čoveka."

Premda je bio prerano sazrelo dete, i premda su njene reči imale neki neodređeno uznemirujući prizvuk, tada ga je ipak više zanimalo trčanje kroz visoku letnju travu podno drveća.

Kasnije su se nizali dani provedeni u voćnjaku, a on je nagomilavao utiske o Odradi i ostalima koji su ga podučavali. Veoma rano je zapazio da Odrade uživa u tim izletima jednako kao i on.

Jednog poslepodneva, kada mu je bilo četiri godine, rekao joj je: "Proleće je moje omiljeno doba."

"I moje."

Kada je napunio sedam godina i već počeo da pokazuje sjajne mentalne sposobnosti ravne holografskoj memoriji - što je i podstaklo Sestrinstvo da poveri onoliko breme odgovornosti njegovoj prethodnoj inkarnaciji - voćnjak mu se odjednom ukaza kao mesto koje dotiče nešto duboko u njemu.

Bilo je to prvi put da je postao svestan da poseduje sećanja koja nije mogao da prizove. Duboko pometen, okrenuo se prema Odradi čije su se konture tek nazirale naspram svetlosti popodnevnog sunca i rekao: "Postoje stvari kojih ne mogu da se setim!"

"Jednog dana ćeš ih se setiti", rekla je ona.

Nije mogao da joj vidi lice, zasenčeno naspram bleštave svetlosti. Njene reči dopirale su iz velikog senovitog mesta i imao je utisak kao da u isti mah potiču iz dubine njegovog bića.

Te godine počeo je da proučava život bašara Milesa Tega iz čijih ćelija je začet njegov novi život. Odrade mu je objasnila ponešto od toga, pokazujući mu nokte prstiju. "Zagrebala sam ga malo po vratu - na taj način sam skupila ćelije koje su sadržavale sve što nam je bilo potrebno da te oživimo."

Te godine voćnjak je odisao nekom izuzetnom životnošću: plodovi su bili krupniji i teži, a pčele gotovo mahnite.

"To je zato što se pustinja širi dole na jugu", rekla je Odrade. Držala ga je za ruku dok su hodali kroz sveže rosno jutro ispod bremenitog jabukovog drveća.

Teg je zurio između stabala u pravcu juga, zaslepljen sunčevom svetlošću koja se odbijala od lišća. Naučio je puno toga o pustinji i smatrao je da može da oseti snagu njenog uticaja na ovo mesto.

"Drveće može da oseti kako mu se kraj približava", rekla je Odrade. "Život se brže razvija kada je ugrožen."

"Vazduh je veoma suv", odvratio je. "To mora da je zbog širenja pustinje. Pogledaj kako je poneko lišće poprimilo mrku boju i povilo se na rubovima! Moraćemo ove godine puno da navodnjavamo."

Dopadalo mu se što mu se retko kad obraćala sa visine. Uglavnom su razgovarali kao dve ravnopravne osobe. Zapazio je mrku svijenost lišća. To je bilo delo pustinje.

U dubini voćnjaka neko vreme su osluškivali ptice i insekte. Pčele koje su skupljale med sa deteline na obližnjem pašnjaku doleteše da ispitaju uljeze, no on je bio zaštićen feromonima kao i svi koji su se slobodno kretali po Kapitolu. Prozujale su mimo njega i otišle da nastave svoj rad na cvetovima.

Jabuke. Odrade je pokazivala u pravcu zapada. Breskve. Njegova pažnja sledila je njen kažiprst. Tamo iza pašnjaka nazirale su se trešnje. Video je smolu koja je oblagala grane.

Semenje i mlade sadnice donesene su ovamo na prvim nebrodovima pre nekih hiljadu pet stotina godina, rekla je ona, i zasađeni su sa velikom pažnjom.

Teg je sebi predstavljao sliku ruku koje kopaju zemlju, nežno je tabaju oko mladih sadnica, zatim prizore pažljivog zalivanja, podizanje ograda koje su zadržavale stoku na divljim pašnjacima oko prvih plantaža i zgrada Kapitola.

Do tog časa već je počeo da stiče znanja o džinovskom crvu koga je Sestrinstvo ponelo sa Rakisa. Smrt tog crva donela je na svet nova bića - peščane pastrmke. Upravo su one bile uzrok rasta pustinje. Ponešto od ovog predanja bilo je sadržano u izveštajima o njegovoj prethodnoj inkamaciji - čoveku koga su zvali 'bašarom'. Bio je to veliki vojskovođa, koji je poginuo kada su one užasne žene zvane Uvažene Naložnice uništile Rakis.

Teg je otkrio da ga takvi letopisi u isti mah i očaravaju i uznemiravaju. Osetio je u sebi pukotinu, prazna mesta na kojima bi trebalo da se nalaze sećanja. Te pukotine ukazale su mu se najpre u snovima. A ponekad, kada bi tonuo u sanjarenje, iskršavali su i likovi. Gotovo da je mogao da čuje reči. Događalo se da je znao imena stvari pre no što bi mu ih iko rekao. Posebno je to važilo za nazive oružja.

Značajne stvari rasle su u njegovoj svesti. Čitava ova planeta pretvarala se u pustinju - promena koja je pokrenuta zbog toga što su Uvažene Naložnice želele da pobiju ove benegeseritke koje su ga odgajale.

Časne majke koje su nadzirale njegov život često su mu izazivale strahopoštovanje - u tim svojim crnim odorama, stroge, sa tim potpuno plavim očima bez zenica. Ovo poslednje bilo je posledica uzimanja začina, govorile su one.

Jedino je Odrade prema njemu ispoljavala nešto što bi se moglo smatrati pravom ljubavlju - a Odrade je bila veoma važna ličnost. Svi su je zvali Vrhovnom majkom; čak je i njemu naložila da je tako oslovljava, osim kada bi šetali voćnjacima. Tada je mogao da je zove majkom.

Jednom za vreme jutarnje šetnje u doba žetve - kada je imao već devet godina - odmah iza trećeg uspona jabučnjaka došli su do plitkog udubljenja bez drveća zasađenog mnogim različitim biljkama. Odrade mu je položila ruku na rame i povelala ga do mesta odakle su mogli da se dive pločastom kamenju u meandru staza kroz nabujalo

zelenilo i sićušno cveće. Bila je u čudnom raspoloženju. Osetio je to po njenom glasu.

"Posed je zanimljiva stvar", rekla je. "Da li mi posedujemo ovu planetu ili ona nas?"

"Dopadaju mi se ovi mirisi", odvratio je on.

Skinula je ruku sa njega u nežno ga gurnula ispred sebe. "Posadili smo ih zbog nosa, Miles. Mirišljave trave. Pažljivo ih osmotri, a kada se vratiš u biblioteku pročitaj ponešto o njima. Oh, slobodno ih gazi!" uzviknula je kada je opazila da u hodu izbegava puzavice.

Čvrsto je, desnim stopalom, stupio na zelene vitice i udahnuo prodoran miris.

"One su zasađene da bi se po njima gazilo, i da bi odavale miris", rekla je Odrade. "Proktorke su te učile na koji način da izlaziš na kraj sa nostalgijom. Jesu li ti rekle da nostalgiju često pokreće čulo mirisa?"

"Da, majko." Okrenuvši se da baci pogled na tragove svojih stopala, dodao je: "To je ruzmarin."

"Otkud znaš?" upitala je Odrade, pomalo napeto.

Slegnuo je ramenima. "Tako, znam."

"To bi mogla biti prvobitna sećanja." Glas joj je odavao zadovoljstvo.

Pošto su nastavili da hodaju mirišljavom udolinom, Odradin glas ponovo je postao zamišljen. "Svaka planeta ima vlastita svojstva, u koja smo utisnule obrasce stare Zemlje. Ponekad je to samo skica; ali ovde smo uspele u značajnoj meri."

Kleknula je i otkinula grančicu jedne kiselkaste zelene biljke. Izmrivši je prstima, prinela ju je nozdrvama. "Žalfija."

Bila je u pravu, no nije umeo da kaže odakle on to zna.

"Osetio sam njen miris u hrani. Je li to slično melanžu?"

"Pospešuje ukus, ali ne može da menja svest". Stajala je pravo, onako visoka i posmatrala ga odozgo. "Dobro zapamti ovo mesto, Milese. Svet naših predaka je iščezao, no mi smo ovde sačuvali deo njegovih korena."

Naslutio je da ga uči nečemu važnom. Upitao ju je: "Zbog čega me pitaš da li ova planeta poseduje nas?"

"Moje sestre veruju da smo mi upravnice ove zemlje. Znaš li nešto o upravnicima?"

"Je li to nešto poput Roitira, oca mog prijatelja Jorgija? Jorgi kaže da će njegova najstarija sestra jednog dana biti upravnica njihovog imanja."

"Tačno. Duže smo žitelji nekih planeta od bilo kojih drugih nama znanih ljudi, ali smo svesne da smo samo upravnice."

"Ako Kapitol nije vaše vlasništvo, čije je onda?"

"Verovatno ničije. Moje pitanje glasi: kako smo se mi - naše Sestrinstvo - i ova planeta uzajamno obeležili?"

Podigao je oči prema njenom licu, a onda ih je spustio na njene ruke. Da li je i njega Kapitol u ovom času obeležavao?

"Većina obeležja duboko je u nama." Uzela ga je za ruku. "Hajdemo." Napustili su mirišljavu udolinu i popeli se do Roitorovog imanja. Dok su išli Odrade je govorila:

Sestrinstvo retko podiže botaničke bašte. Bašte moraju da služe mnogim drugim stvarima, a ne samo nosu i očima."

"Za ishranu?"

"Da, služe i za održavanje naših života. Bašte proizvode hranu. Ona udolina pozadi požnjevena je za potrebe naših kuhinja."

Osetio je kako se njene reči ulivaju u njega, smeštajući se tamo gde su se nalazile one pukotine. Naslutio je plan za buduće vekove: drveće koje je trebalo da zameni veštačke grede za zadržavanje vododelnica; biljke koje su imale zadatak da spreče odronjavanje obala jezera i reka, zatim da obezbede gornji sloj tla od kiša i vetrova, kao i da očuvaju morske obale, pa čak i da u vodi stvaraju uslove za mrešćenje riba. Drveće je, prema zamisli Bene Geserita, takođe bilo značajno za stvaranje hlada i pružanje skloništa, kao i zbog zanimljivih senki koje je bacalo po travnjacima.

"Drveće i ostale biljke za sve naše simbiotičke odnose", rekla je.

"Simbiotičke?" Bila je to nova reč.

Objasnila mu je, koristeći iskustva koje je, koliko je znala, već stekao - odlazeći sa ostalima da bere gljive.

"Gljive rastu samo u društvu sa prijateljskim korenjem. Svaka od njih je u simbiotičkom odnosu sa nekom posebnom biljkom. Svaka stvar koja raste uzima ponešto što joj je neophodno od druge.

Stala je da mu naširoko i nadugačko pripoveda o tome, a on je, osetivši dosadu, šutnuo jedan busen trave. Istog trena opazio je kako ga posmatra onim svojim uznemirenim pogledom. Učinio je nekakav prekršaj. Kako to da je bio u stanju da zgazi jednu stvar koja je rasla, ali ne i ostale?

"Milese! Trava sprečava da vetar oduva gornji sloj tla i odnese ga na pogrešna mesta kakva su dna reka."

Poznat mu je bio ovaj ton. Prekoran. Zurio je u travu koju je ošteti.

"Ove travke hrane našu stoku. Poneke među njima imaju seme koje jedemo u hlebu i ostaloj hrani. Neke vrste trske su i vetrobrani."

Znao je to. Pokušavajući da je zavara, upitao je sričući: "Vetrobrani?"

Nije se osmehnula i odmah mu je postalo jasno da je ispao budala kada je pomislio da može da je obmane. Pokunjivši se, ćutke je saslušao nastavak njene poduke.

Kada pustinja stigne ovamo, govorila je, vinova loza sa svojim glavnim korenima razastrtim stotinama metara niz padinu, verovatno će poslednja propasti. Voćnjaci će prvi umreti.

"Zbog čega moraju da umru?"

"Da bi ustupili mesto važnijim oblicima života."

"Peščanim crvima i melanžu."

Opazio je da joj je bilo milo što je pokazao da zna za odnos između peščanih crva i načina koji je bio neophodan za opstanak Bene Geserita. Nije bio siguran u to kako se ta potreba zadovoljavala ali je zamišljao krug: od peščanih crva do peščanih pastrmki, od njih do melanža i ponovo natrag. A Bene Geserit je iz tog kruga uzimao ono što mu je potrebno.

Već je bio umoran od silnog podučavanja, pa ju je upitao: "Ako će sve ove stvari u svakom slučaju umreti, zašto bih onda morao da idem u biblioteku i učim njihova imena?"

"Zato što si ljudsko biće, a ljudska bića imaju duboku potrebu da razvrstavaju i nadevaju imena svemu i svačemu."

"Zbog čega moramo da na takav način određujemo imena?"

"Zato što na taj način tražimo za sebe ono što imenujemo. Podrazumevamo posedovanje koje je i opasno i može da zavede."

Opet se dakle, vratila na posedovanje.

"Moja ulica, moje jezero, moja planeta", rekla je ona. "Moj naziv, zauvek. Naziv koji si dao nekom mestu ili nekoj stvari možda neće potrajati ni koliko tvoj životni vek, osim kao izraz poštovanja prema osvajačima... ili kao zvuk koga ćeš se u strahu sećati."

"Dina", reče on.

"Brz si!"

"Uvažene Naložnice spalile su Dinu."

"Isto će učiniti sa nama ako nas otkriju."

"Ne, ako ja budem vaš bašar!" Ove reči izletele su iz njega bez razmišljanja. Čim ih je izgovorio osetio je da možda sadrže neku istinu. Spisi u biblioteci govorili su da su neprijatelji drhtali kad bi se bašar samo pojavio na bojnopolju.

Kao da je znala o čemu je razmišljao, Odrade je spremno nastavila: "Bašar Teg je, takođe bio dobro poznat i po tome što je stvarao situacije u kojima bitka nije bila nužna."

"Ali borio se protiv vaših neprijatelja!"

"Nikad ne zaboravi Dinu, Milese. On je poginuo tamo."

"Znam."

"Da li su ti proktorke već naložile da proučiš Kaladan?"

"Da. U istorijama on se naziva Dan."

"Puki nazivi, Milese. Imena su zanimljivi podsetnici, ali većina ljudi ne uviđa da postoje i druge povezanosti. Dosadna istorija, a? Imena - pogodni pokazatelji, korisni uglavnom soju kome pripadaš!"

"Jesi li i ti od mog soja?" Bilo je to pitanje koje ga je mučilo, ali sve do ovog trenutka nije moglo da se pretoči u reči.

"Ti i ja smo Atreidi. Seti se toga kada se vratiš proučavanju Kaladana."

Kada su se kroz voćnjake i preko pašnjaka vratili na brežuljak sa koga se kroz okvir grana pružao pogled na Centralu, Teg je sa novom osetljivošću osmotrio administrativni kompleks i okolne plantaže. Nije skidao oči sa njega, dok su silazili stazom oivičenom živicom i kroz zasvođenu kapiju stupili u Prvu ulicu.

"Živi dragulj" rekla je Odrade za Centralu.

Prolazeći ispod luka, podigao je oči i pogledao naziv ulice urezan u zidu svoda: galah u elegantnom pismu sa gracioznim linijama,

dekoracija u stilu Bene Geserita. Sve ulice i zgrade bile su označene istim kurzivom.

Osvrnuvši se oko sebe u Centrali i ugledavši razigrani vodoskok na trgu ispred njih, kao i druge elegantne pojedinosti, osetio je svu dubinu ljudskog iskustva. Bene Geserit je ovo mesto učinio podsticajnim na načine u koje nije mogao sasvim da pronikne. Stvari koje je dokonao tokom učenja i izleta u voćnjak, jednostavne i složene stvari, pomerile su se u novu žižu. Bila je to latentna mentatska reakcija, no on toga nije bio svestan, osećajući jedino da je njegovo neiscrpno sećanje pomerilo neke odnose i prepoznalo ih. Iznenada se zaustavio i bacio pogled unatrag na put kojim su došli - voćnjak je bio uokviren lukom zasvođene ulice. Sve je bilo povezano. Centralina kanalizacija proizvodila je metan i đubrivo (obilazio je biljke sa proktorkom). Metan je pokretao pumpe i davao pogonsku energiju za deo rashladnog sistema.

"Šta to posmatraš, Milese?"

Nije znao šta da odgovori. Prisetio se međutim, jednog jesenjeg popodneva kada ga je Odrade provozala 'topterom iznad Centrale da bi mu objasnila ove odnose i omogućila mu perspektivu. Tada su to bile samo reči, ali sada su te reči poprimile pravo značenje.

"Nastojale smo što smo bolje mogle da se približimo zatvorenom ekološkom krugu", rekla mu je Odrade u 'topteru. Orbitalni monitori vremenske kontrole nadziru sve ovo i određuju pravce razvoja."

"Zbog čega tako tu stojiš i gledaš onaj voćnjak, Milese?" Glas joj je bio ispunjen zapovedničkim tonom, protiv koga nije imao odbrane.

"U ornitopteru si mi rekla da je to lepo, ali opasno."

Samo jednom su zajedno leteli 'topterom. Smesta je shvatila na šta cilja. "Ekološki krug."

Okrenuo se, podigao prema njoj pogled pun iščekivanja.

"Zatvoren", ponovila je. "Kakvo iskušenje predstavlja samo taj nagon da podigneš visoke zidove i sprečiš svaku promenu. Usađen je duboko u ugodnom osećanju samozadovoljstva."

Njene reči ispunile su ga nemirom. Osetio je da ih je čuo ranije... na nekom drugom mestu, od neke druge žene koja ga je držala za ruku.

"Zatvorenost bilo koje vrste je plodno tlo za rađanje mržnje onih

koji gube korak" rekla je. "Ona proizvodi gorku žetvu."

Ne sasvim iste reči, ali ista pouka.

Koračao je polako pored Odrade, dok mu se dlan znojio u njenoj šaci.

"Zašto si tako ćutljiv, Milese?"

"Vi ste poljoprivrednice", rekao je najzad. "To je, zapravo, ono čime se vi benegeseritke bavite."

Odmah je shvatila šta se dogodilo. Mentatsko znanje je bez njegove volje izviralo iz njega. Bolje da se to za sada ne dira. "Tiče nas se sve što je u nekoj vezi sa rašćenjem, Milese. Veoma pronicljivo sa tvoje strane."

Kada su se rastajali da bi ona pošla u Kulu a on u svoje odaje u školskom odeljku, Odrade mu je još jednom napomenula: "Reći ću tvojim proktorkama da težište učenja pomere više na tanana korišćenja sile."

Pogrešno ju je razumeo. "Uveliko već vežbam sa laserskim pištoljima. Kažu da sam vrlo dobar u tome."

"I ja sam to čula. No, postoje oružja koja ne možeš da držiš u rukama. Možeš ih držati jedino u svojoj svesti."

4.

Vlade podižu utvrđenja iza kojih mali umovi stvaraju satrapije. Opasno stanje stvari u najboljim vremenima katastrofalno je za vreme kriza.

Zakonik Bene Geserita

Stigijanska crnoća u spavaćoj sobi Velike uvažene naložnice. Logno, Velika dama i viša pomoćnica Najuzvišenije ušla je po pozivu iz neosvetljenog hodnika i zašavši u pomrčinu stresla se od jeze. Ovi susreti bez prisustva svetlosti užasavali su je, ali je znala da Velika uvažena naložnica uživa u njima. Ipak, to nije mogao biti jedini uzrok ovog mraka. Da li se Velika uvažena naložnica plašila napada? Mnoge Najuzvišenije svrgnute su u svojim posteljama. Ne... ne samo to premda je i to moglo da utiče na izbor ambijenta.

Roktanje i ječanje u pomrčini.

Neke Uvažene Naložnice su se kikitale i govorile da Velika uvažena naložnica poziva futare u svoj krevet. Logno je to smatrala mogućim. Ova Velika uvažena naložnica bila je spremna na mnoge stvari. Nije li ona spasla neka od Oružja od propasti tokom Raštrkavanja? Ipak, futari? Sestre su znale da se futari nisu mogli potčiniti seksom. To je, možda, bio samo način na koji su Neprijatelji postupali sa Mnogim Licima. Ko će znati?

U spavaćoj sobi se osećao miris krzna. Logno zatvori vrata za sobom i stade, iščekujući. Velika uvažena naložnica nije volela da je prekidaju u bilo čemu što je radila u okrilju mrklog mraka. Ali dopušta mi da je zovem Gospom.

Začu se, najzad, još jedan huk, a potom i glas: "Sedi na pod, Logno, tu pokraj vrata."

Da li me stvarno vidi ili samo nagada?

Logno nije imala smelosti da to proverava. Otrov. Jednog dana udesiću je na taj način. Oprezna je, ali se daje zbuniti. Iako bi se njene sestre možda tome podrugljivo nasmejale, otrov je bio prihvaćeno oruđe u nasleđivanju vlasti... pod uslovom da naslednik

raspoláže načinima da tu vlast i održi.

"Logno, zanimaju me oni Iksijanci sa kojima si danas razgovarala. Sta oni kažu o Oružju?"

"Ne razumeju njegovu funkciju, Gospo. Nisam im rekla o čemu je reč."

"Dabome da nisi."

"Da li i dalje predlažete da se Oružje i štíćenik ujedine?"

"Da li mi se ti to rugaš, Logno?"

"Gospo! Nikad ne bih nešto tako učinila."

"Nadam se."

Muk. Logno shvati da obe razmišijaju o istom problemu. Samo tri stotine jedinica Oružja preživelo je propast. Svaka je mogla samo jednom da se upotrebi, pod uslovom da se Savet (koji je držao Štićenika) saglasi da ih naoružaju. Velika uvažena naložnica je, kontrolišući Oružje, posedovala samo polovinu te strahotne moći. Oružje je bez Štićenika naprosto bilo mala crna cev koja se mogla držati u ruci. Zajedno sa Štićenikom pravilo je otkose smrti bez krvoprolića, u luku unutar svog ograničenog domašaja.

"Oni sa Mnogim Licima", promrmlja kao za sebe Velika uvažena naložnica.

Logno klimnu u pravcu pomrčine odakle je mrmljanje doprlo.

Možda ona može da me vidi. Ne znam šta je još spasla ili čime su je Iksijanci eventualno opskrbili.

A Oni sa mnogo lica, prokleti bili dovek! Prouzrokovali su propast. Oni i njihovi futari! Ta lakoća sa kojom su sva Oružja osim beznačajne količine konfiskovana! Zastrašujuće moći. Moramo da se dobro naoružamo pre no što se vratimo u tu bitku. Gospa je u pravu.

"Ta planeta - Buzel", ponovo se oglasi Velika uvažena naložnica. "Jesi li sigurna da nije branjena?"

"Nismo otkrili nikakvu odbranu. Krijumčari vele da nije branjena."

"A toliko je bogata sukamenjem."

"Ovde, u starom carstvu, ljudi se retko usuđuju da napadnu veštice."

"Ne verujem da ih je samo šaka na toj planeti. To je neka vrsta klopke."

"To je uvek moguće, Gospo."

"Ne verujem krijumčarima, Logno. Zarobi još nekoliko njih i proveri još jednom tu stvar u vezi sa Buzelom. Veštice su možda slabe, ali ne mislim da su glupe."

"Da, Gospo."

"Reci, takođe, Iksijancima da ćemo biti razočarane ako ne uspeju da načine duplikate Oružja."

"Bez Štićenika, Gospo..."

"Pozabavićemo se tim kada bude nužda. A sada odlazi."

Logno još začu šišteće "Daaaa!" kada je izlazila iz sobe. Čak je i pomrčina hodnika bila dobrodošla posle one spavaće sobe i ona pohita ka svetlosti.

5.

Težimo da postanemo nalik na najgore u onima kojima se suprotstavljamo.

Zakonik Bene Geserita

Opet te vodene prikaze!

Pretvaramo čitavu ovu prokletu planetu u pustinju, a ja imam vodene prikaze!

Odrade je sedela u svojoj radnoj sobi u uobičajenom jutarnjem metežu oko sebe, osećajući kako Dete Mora pluta na talasima koji su ga ispirali i nosili. Talasi su bili krvave boje. Njeno Dete Mora predskazivalo je krvava vremena.

Znala je odakle potiču ovakve prikaze: iz vremena pre no što su je časne majke uzele pod svoje i ovladale njenim životom; detinjstvo u divnoj kući na morskoj obali na Gamuu. Uprkos tekućim brigama nije mogla a da se ne osmehne. Ostrige koje je pripremao njen tata; kaša koju je i danas najviše volela.

Ono čega se najbolje sećala iz detinjstva bili su izleti na more. Nešto što je bilo vezano za plutanje obraćalo se najdubljim slojevima njenog bića. Podizanje i spuštanje talasa, doživljaj neomeđenih obzorja, neobična nova mesta odmah iza svijenih granica vodenog sveta, uzbuđujuća oštrica opasnosti sadržana u samoj biti materije koja je činila njenu potporu. Sve se to slivalo u uverenje da je upravo ona Dete Mora.

I tata je tamo bio spokojniji. A mama Sibija srećnija, lica okrenutog vetru sa tamnom kosom koja se vijorila. Osećanje ravnoteže zračilo je iz tih vremena, uverljiva poruka izgovorena jezikom starijim od Odradinih najstarijih Drugih sećanja. "Ovo je moje mesto, moja sredina. Ja sam Dete Mora."

Njena predstava duševnog zdravlja poticala je upravo iz tih vremena. Sposobnost da održavaš ravnotežu na ćudljivim morima. Sposobnost da očuvaš svoje najdublje biće uprkos neočekivanim talasima.

Mama Sibija podarila je Odradi tu sposobnost mnogo pre no što su časne majke stigle i odvele svoju 'skrivenu atreidsku mladicu'. Mama Sibija, koja joj je bila samo pomajka, naučila ju je, međutim, Odrade da voli sebe.

U zajednici Bene Geserita, gde je svaki oblik ljubavi bio sumnjiv, ovo je ostala Odradina najskrovitija tajna.

Ja sam u biti srećna sama sa sobom. Ne smeta mi da budem sama. Istini za volju, nijedna časna majka nikada nije bila potpuno sama, pošto bi je začinska agonija preplavila Drugim sećanjima.

Ali mama Sibija i, dabome, tata, koji su radili in loco parentis za Bene Geserit, utisnuli su duboku snagu u svoju štíćenicu tokom tih tajnovitih godina. Časnim majkama je ostalo da tu snagu samo pojačaju.

Proktorke su pokušale da iskorene Odradinu 'duboku želju za zadovoljavanjem ličnih sklonosti', ali su na kraju izgubile tu bitku ostavši, doduše, ne sasvim sigurne da su je izgubile ali zato uvek podozrive u tom pogledu. Konačno su je poslali u Al Danab, mesto koje je smišljeno održavano kao imitacija najgoreg vida Saluse Sekundus, kako bi je na toj planeti neprekidnog iskušavanja valjano uslovile. U izvesnim vidovima to mesto je bilo i gore od Dine: visoko grebenje, sure klisure, vrelí i studeni vetrovi, premalo i previše vlage. Sestrinstvo je smatralo da je to pogodno tle za iskušavanje onih koji su bili predodređeni da prežive na Dini. No, ništa od svega ovog nije dotaklo ono tajno jezgro unutar Odrade. Dete Mora ostalo je netaknuto.

A sada me to Dete Mora upozorava.

Da li je reč o proročanskom upozorenju?

Oduvek je posedovala taj delić nadarenosti, to malo trzanje koje je nagoveštavalo neposrednu opasnost po Sestrinstvo. Atreidski geni podsećali su na svoje prisustvo. Da li je Kapitol bio ugrožen? Ne... bol koji nije mogla da dosegne kazivao je da su drugi u opasnosti. Ipak, posredi je bilo nešto značajno.

Lampadas? Onaj delić nadarenosti nije umeo da odgovori na to pitanje.

Starateljke rasplodžavanja pokušale su da odstrane ovu opasnu sposobnost predviđanja iz njihove atreidske loze, ali uspeh nije bio

potpun. "Ne smemo da rizikujemo pojavu još jednog kvizac haderaha!" One su znale za tu 'uvrnutost' svoje Vrhovne majke, no Odradina prethodnica, Taraza, savetovala ih je da 'obazrivo koriste taj njen dar'. Tarazin stav je bio da Odradinu moć predviđanja valja koristiti samo za upozoravanje na opasnosti po Bene Geserit.

Odrade se slagala sa ovim mišljenjem. Doživljavala je neželjene trenutke kada bi nazrela neku pretnju. Kada bi je samo nazrela. U poslednje vreme je i sanjala.

Bio je to, zapravo, jedan vrlo živopisan san koji se stalno vraćao; sva čula saobražavala su se neposrednosti stvari koja se dešavala u njenoj svesti. Koračala je preko ponora po zategnutom konopcu a neko ju je (nije imala hrabrosti da se okrene i vidi ko je to) pratio držeći sekiru u ruci sa namerom da preseče konopac.

Mogla je da oseti uvrtnje grubih vlakana pod svojim bosim stopalima. Osećala je duvanje hladnog vetra, miris paljevine u njemu. A znala je da se onaj sa sekirom približava.

Ako ja padnem, pada i Sestrinstvo!

Bene Geserit će skončati u ponoru ispod konopca. Kao i svaka druga živa stvar i Sestrinstvo će jednog dana morati da skonča. Jedna časna majka to nije mogla da porekne.

Ali ne ovde. Ne u padu, ispod presečenog konopca. Ne smemo da dozvolimo da se konopac preseče. Moram da pređem preko ponora pre no što onaj sa sekirom stigne. "Moram! Moram!"

San se uvek završavao na ovom mestu, a vlastiti glas joj je zvonio u ušima dok se budila u spavaćoj sobi. Hladna. Ni traga od znoja. Čak i u agoniji noćne more kočnice Bene Geserita nisu dopuštale nepotrebno gubljenje energije.

Telu znojenje nije potrebno? Telo se ne znoji.

Dok je sedela u svojoj radnoj sobi i prisećala se sna Odrade oseti dubine stvarnosti ispod metafore o krhkom konopcu: tanani konop preko koga nosim sudbinu svog Sestrinstva. Dete Mora osetilo je približavanje noćne more i upalo sa slikom krvavog mora. Ovo nije bilo obično upozorenje. Bilo je krajnje zloslutno. Želela je da ustane i poviče: "Raštrkajte se po korovu, moje devojkice! Bežite! Bežite!"

A ako to ne bi zbunilo telo-branitelje?

Dužnosti Vrhovne majke zahtevale su od nje da svoja drhtanja

zakloni spokojnim licem i da dela kao da je se ništa ne tiče, osim zvaničnih odluka koje su je čekale. Panika se mora izbeći! Bez obzira na to što nijedna od odluka koje su joj u ova vremena predstojale nije bila sasvim obična. Nužno je bilo smireno se vladati.

Neke od njenih devojaka već su bežale, odlazeći u nepoznatom pravcu i deleći živote u Drugim sećanjima. Ostatak njenih devojaka ovde na Kapitolu prepoznaće čas za bekstvo. Kada budemo otkrivene. Njihovim ponašanjem tada će rukovoditi zakon nužnosti trenutka. Sve što je odista imalo značaja bila je njihova vrhunska obučenost. U njoj je počivala njihova najpouzdanija pripremljenost. Svaka nova ćelija Bene Geserita, bez obzira na to gde će na kraju otići, bila je pripremljena kao Kapitol: bolje potpuno razaranje nego potčinjavanje. Razbesneli oganj nasitiće se dragocenog mesa i zabeleški. Sve što bi neki porobljivač mogao da nađe bila bi neupotrebljiva ruševina, smrvljene krhotine posute pepelom.

Neke će kapitolske sestre možda pobeći. Ali bekstvo u trenutku napada - kakva uzaludnost!

U svakom slučaju ključni ljudi sudelovali su u Drugim sećanjima. Pripreme. Vrhovna majka je to izbegla. "Moralni razlozi!"

Gde da se pobegne i ko bi mogao da utekne, a ko bi mogao da bude zarobljen? To su bila prava pitanja. Šta ako one zarobe Šeanu, tamo dole na rubu nove pustinje dok iščekuje peščanog crva koji se možda nikada neće pojaviti? Šeana plus peščani crvi: moćna religijska sila koju će Uvažene Naložnice možda umeti da iskoriste. A šta ako Uvažene Naložnice zarobe golu Ajdaha ili golu Tega? Možda više nikada neće biti skrovitog mesta ako se ijedna od tih mogućnosti ostvari.

Šta - ako? Šta - ako?

Ljutita osujećenost je poručivala: "Nije li trebalo ubiti Ajdaha istog časa kada smo ga dobile! Nikada nije trebalo podizati ni golu Tega."

Samo su članice njenog Saveta, neposredne savetnice i neke među telo-braniteljicama delile njene sumnje. Razmišljale su o tome sa rezervom. Nijedna od njih nije bila stvarno sigurna u pogledu te dvojice gola, čak ni posle postavljanja mina u ne-brod koje su se mogle aktivirati vatrom.

Da li je u onih nekoliko časova pre svog herojskog žrtvovanja Teg

bio sposoban da vidi nevidljivo (uključujući i ne-brodove)?

Kako je mogao da zna gde da nas sretne u pustinji Dine?

A ako je Teg to mogao da učini ovaj opasno nadareni Dankan Ajdaho, sa svojim nebrojenim pokoljenjima nagomilanih atreidskih (i nepoznatih) gena takođe je mogao da stekne takvu sposobnost.

Možda i ja mogu to da postignem!

U iznenadnom i potresnom uvidu, Odrade po prvi put shvati da Tamalane i Belonda motre na svoju Vrhovnu majku sa istim strahovanjima koje je i ona sama osećala posmatrajući dvojicu gola.

Teorijski, to se dalo učiniti - da se ljudskom biću poveća osetljivost do te mere da može da otkriva ne-brodove i ostale oblike zaštite - a za posledicu bi imalo poremećaj ravnoteže u njihovoj vasseljeni. To bi nesumnjivo, Uvažene Naložnice nateralo u bekstvo. Postojali su bezbrojni izdanci Dankana Ajdaha koji su se slobodno kretali u vasseljeni. On se uvek žalio da ne želi da bude nikakav prokleti pastuv za račun Sestrinstvaa, ali je mnogo puta radio za njih na tom polju.

Uvek je mislio da je to činio sebe radi. A možda i jeste.

Bilo koja među glavnim linijama izdanaka Atreida mogla je da ima dar za koji je Savet pretpostavljao da će se rascvetati kod Milesa Tega.

Gde su otišli meseci i godine? A dani? Još jedna sezona žetve i Sestrinstvo ostaje u strašnom predvorju pakla. Već je sredina jutra, pomisli Odrade. Zvuci i mirisi Centrale bili su joj dobro poznati. Tamo u hodniku hodali su ljudi. Pilići i kupus kuvali su se u zajedničkoj kuhinji. Sve je bilo normalno.

Šta je međutim, bilo normalno za nekog ko je boravio u društvu vodenih prikaza čak i za vreme ovih radnih sati? Dete Mora nije moglo da zaboravi Gamu, komadiće okeanske pene koje je povetarac raznosio, ozon koji je uz svaki udah obogaćivao kiseonikom i divnu slobodu svih onih oko sebe, vidljivu u načinu na koji su hodali i zborili. Razgovor na moru produbljivao se na način koji nikad nije uspela da pronikne. Čak i najobičniji razgovori imali su tamo neki nadzemaljski prizvuk, okeansku dikciju koja je tekla naporedo sa strujama ispod nje.

Odrade oseti nagon da se seti svog tela u plutanju na tom moru

detinjstva. Bilo joj je potrebno da ponovo osvoji sile koje je tamo upoznala, da primeni okrepljujuće vrline koje je stekla u ta nevinija vremena.

Sa licem u slanoj vodi, zadržavajući dah što je duže mogla, plovila je u morem okupanom sada koje je s nje spiralo jade. Bilo je to savlađivanje napetosti dovedeno do savršenstva. Odjednom je preplavi neizmeran spokoj.

Plovim, stoga jesam.

Dete Mora ju je upozorilo i Dete Mora ju je ponovo smirilo. Iako nikad to ne bi priznala, očajnički joj je bilo potrebno smirenje.

Odrade je prethodne noći dobro zagledala vlastito lice u staklu prozora radne sobe. Bila je šokirana načinom na koji su starenje i odgovornosti, spojeni sa umorom, sparušili njene obraze i povili nadole uglove usana: one čulne usne postale su tanje, a blagi prevoji lica izduženiji. Jedino su potpuno plave oči sjale uobičajenom jačinom, baš kao što je još bila visoka i mišićava.

Iznenada, Odrade pritisnu dirke sa znacima poziva i prikova pogled za projekcioni ekran iznad stola: ne-brod je počivao na tlu Kapitolovog kosmodroma, džinovsko ispupčenje tajanstvene mašinerije odvojeno od vremena. Tokom godina polumirovanja načinio je veliko udubljenje u tlu lansirne platforme, gotovo se uklinčivši tamo. Bila je to velika gruda sa motorima koji su radili tek koliko da mu obezbede zaštitu od vidovitih tragača, posebno od Esnafovih navigatora koji bi bez sumnje osetili naročito zadovoljstvo ukoliko bi im pošlo za rukom da izdaju Bene Geserit.

Zbog čega je baš sada prizvala ovu sliku?

Zbog tri osobe zatočene tamo - Skitala, poslednjeg preživelog gospodara Tleilaksa, Murbele i Dankana Ajdaha, seksualnog para koji se u tom odnosu zadržavao kako zbog uzajamne klopke tako i zbog ovog ne-broda.

Ništa od svega toga nije bilo jednostavno.

Retko kad je postojalo jednostavno objašnjenje za bilo koji poduhvat Bene Geserita. Ne-brod i njegov smrtni sadržaj mogao se nekamo svrstati jedino uz najveće napore. Skupo. Veoma skupo, u smislu utroška energije, čak i u ovom stanju pripravnosti.

Očita štedljivost kojom su se merili svi ti troškovi rečito je

svedočila o energetskej krizi. Bila je to jedna od Belinih briga. Moglo se to čuti u njenom glasu, čak i kada je bila najobjektivnija: "Stesale smo se do golih kostiju i nemamo gde više da podkusurujemo." Svaka pripadnica Bene Geserita je znala da je budne oči računovodstva prate ovih dana, kritičnih u smislu oticanja vitalne snage Sestrinstva.

Belonda bez najave uđe u radnu sobu noseći pod levom rukom svitak izveštaja na ridulijanskom kristalu. Koračala je kao da mrzi pod, stupajući po njemu kao da hoće da kaže: "Evo ti! Uzmi to! I ovo!

Uhvativši izraz Belondinih očiju, Odrade oseti kako joj se grudi stežu. Ridulijanski izveštaji proizvedoše jedno 'plop' kada ih Belonda grubo baci na sto.

"Lampadas!" prozbori Belonda glasom punim čemera.

Odradi nije bilo neophodno da otvara svitak. Krvava voda Deteta Mora postala je stvarnost.

"Preživeli?" Glas joj je zvučao napeto.

"Nijedan." Belonda se svali u psu-naslonjaču koja se nalazila na drugoj strani Odradinog stola.

U taj mah uđe Tamalane i sede pored Belonde. Obe su delovale utučeno.

Nema preživelih.

Odradom ponovo prođe laki drhtaj, potekavši iz grudi i spuštajući se sve do tabana. Nije marila što su drugi svedoci ovakve slabosti. Ova ista radna soba videla je i gora ponašanja Sestara.

"Ko je izvestio?" upita Odrade.

"Vest su dostavili naši špijuni u CHOAM-u, i to uz posebnu naznaku", odgovori Belonda. "Nema sumnje da je to bio rabin."

Odrade nije znala šta da odgovori. Gotovo odsutno pređe pogledom preko širokog lučnog prozora iza svojih drugarica, jedva zapažajući vijorenje mekih snežnih pahuljica. Da, ova vest je bila u skladu sa zimom čije su snage marširale tamo napolju.

Kapitolske sestre bile su nesrećne što je zima započela tako naglo. Nužda je primorala Vremensku kontrolu da dopusti da se temperatura naglo spusti. Nije bilo postepenog ulaženja u zimu, niti samilosti za rastinje koje je sada moralo da prođe kroz fazu zaleđene pospanosti. Iz noći u noć postajalo je hladnije za tri ili četiri

stepena. Čitava stvar trebalo je da se okonča za oko nedelju dana, kada će svi biti uronjeni u ono što je na prvi pogled ličilo na beskonačnu studen.

Hladnoća koja odgovara vesti o Lampadasu.

Jedna od posledica ove promene vremena bila je magla. Moglo se videti kako se širi kada je kratka snežna mećava prestala. Veoma zbunjujuće vreme. Tačka rose bila je gotovo ista kao i temperatura vazduha i magla se uvlačila na preostala vlažna mesta. Podizala se sa tla u pramenovima izmaglice koji su ševrdali između goletnih grana voćaka poput otrovnog gasa.

Ama baš nijedan preživeli?

Belonda zavrte glavom, odgovarajući na Odradin upitan izraz lica.

Lampadas - dragulj planetarne mreže Sestrinstva, sedište najčuvenijih škola, još jedna beživotna lopta pepela i stvrđnute lave. A bašar Alef Burzmali, sa svim svojim odabranim borcima odbrane? Svi mrtvi?

"Svi mrtvi", potvrdi Belonda.

Burzmali, najdraži učenik starog bašara Tega, poginuo, a od toga nikakve vajde. Lampadas - zadržavajuća biblioteka, sjajni učitelji, najbolji učenici... sve je to iščezlo.

"Čak i Lusila?" upita Odrade. Časna majka Lusila, vice-kancelar Lampadasa, imala je nalog da pobegne na prvi znak nevolje, vodeći sa sobom što je moguće više osuđenih na smrt, uskladištenih u svojim Drugim sećanjima.

"Špijuni vele da su svi mrtvi", ponovi Belonda.

Bio je to užasan predznak za preostale pripadnice Bene Geserita. "Možda ćeš ti biti sledeća!"

Kako je bilo koja ljudska zajednica mogla da bude anestezirana protiv takve brutalnosti? upita se Odrade. Mogla je sebi da predstavi sliku objavljivanja ove vesti za vreme doručka u nekoj oazi Uvaženih Naložnica." Uništile smo još jednu planetu Bene Geserita. Deset milijardi mrtvih, vele. To čini šest planeta ovog meseca, zar ne? Dodaj mi taj krem, hoćeš li, draga?"

Odrade, čije su oči bile gotovo staklaste od užasa odiže izveštaj i hitrim pogledom pređe preko njega. Od rabina je, nema sumnje. Odloži ga potom blagim pokretom i pogleda svoje savetnice.

Belonda - stara, debela i rumena; mentat-arhivistkinja koja je sada već nosila sočiva za čitanje, ne mareći šta time otkriva o sebi. Belonda je pokazala svoje tupe zube u širokoj grimasi koja je govorila više nego reči. Videla je kako je Odrade reagovala na izveštaj. Moglo se dogoditi da Bel još jednom zatraži da se izvrši svojevrsna odmazda. To je zaista moglo očekivati od nekog poznatog po urođenoj zlobi. Bilo je, dakle, neophodno vratiti je u njeno mentatsko stanje u kome je bila znatno analitičnija.

Bel je na svoj način u pravu, pomisli Odrade. No, ne bi joj se dopalo ono što mi je na umu. Moram da budem oprezna u svemu što ću sada reći. Prerano je da otkrijem plan.

"Postoje okolnosti u kojima zlo može da otrpi zlo", reče Odrade. "Moramo to pažljivo da razmotrimo."

Tako! To će sprečiti Belondin ispad.

Tamalane se blago pomeri u stolici i Odrade pogleda stariju ženu. Tamaložena ispod maske kritičkog strpljenja; snežno bela kosa iznad uskog lica: izgled staračke mudrosti.

Odrade kroz tu masku prepoznade Taminu krajnju strogost - stav koji je kazivao da joj se nije dopadalo ništa od svega što je čula i videla.

U suprotnosti sa mesnatom mekoćom Belondinog tela Tamalane je posedovala koščatu čvrstinu. I dalje je održavala telo u formi; mišići su joj bili napeti do krajnjih mogućnosti. U očima joj je, međutim, počivalo nešto što je pobijalo telesnu čvrstinu: osećaj ustupanja, povlačenja iz života. Oh, još je umela dobro da uoči, ali se videlo da je konačno povlačenje započelo. Tamalanina čuvena inteligencija pretvorila se u svojevrsnu prepredenost koja se više oslanjala na prošla opažanja i prošle odluke, a mnogo manje na ono što je gledala u datom trenutku.

Moramo da se pripremimo za zamenu. Mislim da je to Šeana. Šeana je opasna za nas ali puno obećava. Uz to, Šeana je krvarila na Dini.

Odrade se usredsredi na Tamalanine razbarušene obrve, koje su ispoljavale težnju da se neuredno nadnesu nad kapke. Da. Šeana će zameniti Tamalane.

Imajući u vidu složene probleme koje su morale da rešavaju,

Tamalane će prihvatiti odluku. Odrade je znala da će u trenutku objavljivanja odluke jedino morati da skrene Tamalaninu pažnju na neizmernost nevolja u koje su zapale.

Nedostajaće mi, do đavola!

6.

Ne možete poznavati istoriju ako ne znate kako se sa svojim strujama kreću vode. Svakom vođi potreban je neko sa strane da bi ga podržavao u vođstvu. Evo, razmotrite moju karijeru: bio sam i vođa i taj sa strane. Nemojte misliti da sam stvorio samo crkvu-državu. To je bila moja uloga kao vođe i u tome sam podržavao istorijske modele. Varvarska umetnost mog doba osvetljava me kao nekog sa strane. Omiljena pisana umetnost: epska. Popularni dramski ideal: junaštvo. Plesovi: divlje neobuzdani. Dakle, sve sami podsticaji sa ciljem da ljudi osete šta im oduzimam. A šta sam im oduzeo? Pravo da biraju svoju ulogu u istoriji.

Leto II (Tiranin)
Prevod Vetera Bebe

Umreću! pomisli Lusila.

Molim vas, drage sestre, ne dozvolite da se to dogodi pre no što predam dragoceni tovar koji nosim u svesti!

Sestre!

Ideja porodice retko se izražavala kod Bene Geserita; ipak uvek je bila prisutna. Pripadnice Bene Geserita u genetskom smislu jesu bile povezane. Zahvaljujući, pak, Drugim sećanjima, često su znale i na koji način. Nisu im bili potrebni posebni pojmovi kao što su 'drugi rođak' ili 'baba tetka'. Gledale su na ove veze onako kako krojač gleda na svoju odeću. Znale su na koji način tkačka osnova i potka stvaraju tkaninu. Bila je to prikladnija reč od porodice, no zapravo je drevni instinkt za porodicom obezbeđivao tkačku osnovu.

U ovom trenutku Lusila je o svojim sestrama razmišljala samo kao o porodici. Porodici je bilo potrebno ono što je ona u sebi nosila.

Bila sam budala kada sam potražila utočište na Gamuu.

Ali njen oštećeni ne-brod nije mogao da odhrama dalje odavde. Kako su samo dijabolično ekstravagantne bile Uvažene Naložnice! Mržnja sadržana u njihovim postupcima užasavala ju je.

Postavljajući zamke smrti po stazama bekstva oko Lampadasa,

perimetar svijenog svemira bio je posejan malim ne-kuglama, s tim što je svaka od njih sadržavala projektor polja i lasersko oružje koje se aktiviralo na dodir. Kada bi laser pogodio Holcmanov generator u ne-kugli, lančanom reakcijom oslobađala se nuklearna energija. Mali 'bzzz' u polje klopke - i razorna eksplozija bešumno se širila preko vas. Skupo, ali efikasno! Dovoljno takvih eksplozija - pa bi čak i džinovski Esnafov brod postao bezvredna olupina u praznini. Sistem odbrambene analize njenog broda pronikao je prirodu te zamke tek kada je bilo kasno, no činilo se da je ona sama imala sreću.

Nije se osećala srećnom dok je gledala kroz prozor drugog sprata na izolovanoj farmi na Gamuu. Prozor je bio otvoren a popodnevni povetarac donosio je neizbežan miris nafte, nešto prljavo u dimu vatre tamo napolju. Harkoneni su ostavili svoje naftne tragove tako duboko na ovoj planeti da se možda nikad neće moći ukloniti.

Njena veza ovde bio je neki umirovljeni suk-lekar o kome gotovo ništa nije znala. Bila je to do te mere tajna veza da je samo ograničen broj osoba u Bene Geseritu znao za nju. Uopšte, znanje takvih stvari podlegalo je posebnoj klasifikaciji: Tajne o kojima ne govorimo čak ni između nas, jer bi nam to moglo nauditi. Tajne koje ne prenosimo od sestre do sestre u deljenju zajedničkih života, jer nema nijedne otvorene staze za to. Tajne koje se ne usuđujemo da saznamo sve dok ne iskrсне potreba za tim. Lusila je došla na ovo, prisativši se jedne uvijene Odradine opaske:

"Znaš, ima jedna zanimljiva stvar u vezi sa Gamuom? Hmm, postoji čitavo društvo koje učvršćuje unutrašnje veze na temelju činjenice da svi jedu svetu hranu. Običaj koji su doneli doseljenici koji nikad nisu istinski asimilovani. Drže do sebe, užasavaju se mešanja sa pripadnicima drugih skupina i slično. Oni su, naravno, podstakli uobičajene mitske detrituse, šaputanja, glasine. To služi njihovoj daljoj izolaciji. Tačno ono što žele."

Lusila je znala za jedno drevno društvo koje se tačno podudaralo sa ovim opisom. Društvo koje je imala na umu verovatno je propalo ubrzo po Drugoj kosmičkoj migraciji. Međutim, prebiranja po arhivi još više su pobudila njenu pažnju. Životni stilovi, glasinama zamagljeni opisi religijskih obreda - posebno onaj sa kandelabrom - i održavanje posebnih svetih dana sa zabranom bilo kakvog rada u to

vreme. Ovakve pojave nisu bile prisutne samo na Gamuu.

Jednog jutra, iskoristivši neobično zatišje, Lusila je ušla u radnu sobu da proveri svoje 'projekciono pretpostavljanje', nešto što nije bilo pouzdano koliko mentatski ekvivalent iste stvari, i što je imalo više teorijski značaj.

"Pretpostavljam da imaš novo zaduženje za mene."

"Vidim da provodiš dosta vremena u arhivi."

"Čini se da se to u ovom trenutku isplati."

"Da se utvrđuju veze?"

"Pretpostavke." Ona tajna zajednica na Gamuu - to su Jevreji, zar ne?

"Možda će ti biti potrebni posebni podaci, s obzirom na mesto na koje nameravam da te postavim."

Krajnje nehatan glas.

Lusila bez poziva utonu u Belondinu psu-naslonjaču. Odrade uze iglu za zapisivanje, napisala nešto na jednom listu i dodade ga Lusili, tako da komeji to nisu mogli da ulove. Lusila hitro pređe očima preko napisa, a zatim presavi poruku držeći je u zaklonu odmah ispod svoje glave.

"Tvoja pretpostavka je tačna. Ako treba umrećeš pre nego što to otkriješ. To je cena saradnje sa njima, obeležje velikog poverenja." Lusila pocepa cedulju.

Odrade se zatim posluži identifikacijom uz pomoć oka i dlana da bi otpečatila ploču u zidu iza sebe. Odatle uze mali ridulijanski kristal i predade ga Lusili. Bio je topao, ali Lusila u njemu oseti hladnoću. Šta je moglo biti toliko tajno? Odrade u međuvremenu izvuče bezbednosnu navlaku ispod svog radnog stola i postavi je u odgovarajući položaj.

Lusila drhtavom rukom spusti kristal u kutiju i navuče navlaku preko glave. Istog trena u njenoj svesti se uobličije reči, i jedno oralno čulo izuzetno starog akcenta zavapi za prepoznavanjem: "Ljudi koji su privukli tvoju pažnju su Jevreji. Pre mnogo eona doneli su odluke koje su im obezbedile opstanak. Rešenje za učestale pogrome potražili su u činu nestajanja sa javne scene. Svemirski letovi, pak, učinili su ovo ne samo mogućim već i privlačnim. Skrivali su se na bezbroj planeta - njihovo vlastito Raštrkavanje - a

verovatno postoje planete na kojima samo oni žive. To ne znači da su napustili drevnu praksu koja je proizašla iz nužnosti opstanka. Izvesno je da je stara religija održana, makar i uz izvesne izmene. Verovatno je da bi se rabini iz pradavnih vremena snašli u menorama Sabata jevrejskih domaćinstava tvog doba. Ali njihova tajnovitost je tolika da bi ti mogla provesti čitav svoj radni vek pored nekog Jevrejina a da ni ne posumnjaš u to. Oni to nazivaju 'potpunim pokrivanjem', premda su svesni njegovih opasnosti."

Lusila prihvati ovo bez pogovora. Nešto što je bilo toliko tajno moglo se smatrati opasnim, čak i pri najmanjoj sumnji da je prisutno. "Zašto bi inače to krili, a? Odgovori mi na to!"

Kristal nastavi da izliva svoje tajne u njenu svest: "Na pretnju razotkrivanja, njihova reakcija je uobičajena - 'Tragamo za religijom naših korena. To je obnova, preuzimanje najboljeg iz naše prošlosti.'"

Lusili je bio poznat ovaj obrazac. Uvek su postojali 'fanatični obnovitelji'. Činilo se da će ovo otupeti njenu radoznalost. "Oni?" Oh, oni su samo još jedna gomila obnovitelja.

"Taj sistem prikriivanja (produžio je kristal) nije prolazio kod nas. Mi posedujemo sopstveno, valjano zabeleženo jevrejsko nasleđe i fond Drugih sećanja koja nam otkrivaju razloge skrivanja. Nismo remetile postojeće stanje sve dok ja, Vrhovna majka, za vreme i posle bitke kod Korina (vrlo davno, odista) nisam shvatila da je našem Sestrinstvu neophodna jedna tajna zajednica, skupina koja spremno udovoljava našim zahtevima za pomoć."

Lusilu preplavi talas podozrenja. Zahtevi?

Davnašnja Vrhovna majka predvidela je ovakvu reakciju. "S vremena na vreme postavljamo im zahteve koje ne mogu izbeći. No, i oni nama postavljaju zahteve."

Lusila postade svesna kako se sve više udubljuje u mistiku ove podzemne zajednice. Bilo je to nešto više od ultra-sekte. Njena nespretna pitanja arhivi uglavnom su izazivala odbijanje. "Jevreji? Šta je to? Oh, da - jedna drevna sekta. Pogledaj to sama. Nemamo vremena za zaludna religijska istraživanja."

Kristal je, međutim, imao više da saopšti: "Jevreje zabavlja, a ponekad i plaši, ono što oni tumače kao naše oponašanje njihovih gestova. Naši rasplodni zapisi, u kojima dominira ženska linija - kako

bi se kontrolisao obrazac sparivanja - smatraju se jevrejskim izumom. Jevrejin si jedino ako ti je majka bila Jevrejka.

Kristal zaključio: "Dijaspora će se pamti. Čuvanje ove tajne povlači za sobom našu najdublju čast."

Lusila smače navlaku sa glave.

"Ti predstavljaš veoma dobar izbor za jedno krajnje pipavo zaduženje na Lampadasu", reče Odrade, vraćajući kristal na skrovito mesto.

To je, međutim, verovatno bila već mrtva prošlost. Pogledaj gde me je Odradino 'pipavo zaduženje' dovelo.

Sa svoje osmatračke tačke u poljskoj kući na Gamuu, Lusila

opazi kako neki veliki transporter ulazi na imanje. Ispod nje odvijala se veoma živa aktivnost. Radnici su pristizali sa svih strana da predusretnu veliki transporter sa tovarom konzervi povrća. Lusila prepoznade miris oporih sokova iz presečenih stabljika tikvi.

Lusila se gotovo nije odmicala od prozora. Njen domaćin joj je nabavio lokalnu odeću - dugačku haljinu jednolične sive boje i svetloplavu maramu kojom je povezala svoju snežno belu kosu. Bilo je važno da ničim ne privuče nepotrebnu pažnju. Videla je kako se druge žene zaustavljaju da bi posmatrale poljoprivredne radove. Njeno prisustvo na ovom mestu moglo bi se shvatiti kao neobičnost.

Transporter je bio ogroman, sa suspensorima koji su radili ispod tovara poljoprivrednih proizvoda već nagomilanih u njegovim zglavčastim odeljcima. Vozač je stajao u providnoj kućici u prednjem delu transportera sa rukama na ploči upravljača i očima uprtim ravno napred. Noge su mu bile široko razmaknute a telo nagnuto u mrežu iskošenih podupirača, tako da je levim kukom dodirivao pogonsku polugu. Bio je to neki krupan muškarac, tamnog, duboko izboranog lica sa kosom prošaranom sedim vlasima. Njegovo telo bilo je produžetak mašinerije - svo u teškim kretnjama. Munjevito je podigao pogled prema Lusili u trenutku kada je prolazio, a onda ga opet spustio na pruge širokog teretnog prostora uokvirenog zgradama ispod nje.

Ugrađen u mašinu, pomisli ona. To je govorilo nešto o načinu na koji su ljudi srasli sa stvarima koje su sami napravili. Lusila, međutim, u ovoj misli nasluti opasnost oslabljivanja. Ako previše

tesno srasteš sa nekom stvari, zakržljavaju ostale sposobnosti. Postajemo ono što činimo.

Iznenada, zahvaljujući ovoj slici, sagleda sebe kao jednog drugog vozača, u nekoj velikoj mašini, ne mnogo drugačijeg od ovog čoveka u transporteru.

Velika mašina se otkotrljala pokraj nje iz dvorišta, a da je vozač ne udostoji još jednim pogledom. Video ju je jednom. Zašto bi to dvaput činio?

Zaključila je da su njeni domaćini učinili dobar izbor, odlučivši se za ovo skrovište. Slabo naseljeno područje sa poverljivim radnicima u neposrednoj blizini i nevelikom radoznalošću ljudi koji su ovuda prolazili. Težak posao otupljuje radoznalost. Čim su je doveli ovamo uočila je to svojstvo okoline. Sa dolaskom večeri ljudi bi se smesta odgegali svojim domovima. Mogli ste uvek proceniti gustinu gradske naseljenosti jednog područja po tome šta se događa kada prestane radno vreme. Ako je narod rano išao u krevet to je značilo da ste u području koje nije gusto naseljeno. Noćna aktivnost kazivala je da ljudi ostaju nemirni, nervozni zbog unutrašnje svesti o tome da su drugi aktivni i da trepere odviše blizu.

Šta me je dovelo u ovo samoposmatračko stanje?

Na početku, pre prvog povlačenja Sestrinstva, pre najgorih juriša Uvaženih Naložnica, Lusila je iskusila teškoću da prihvati uverenja da 'nas tamo neko progona sa namerom da nas pobije'.

Pogrom! Tako je to nazvao onaj rabin pre nego što je jutros otišao 'da vidi šta može da učini za njih'.

Znala je da je rabin odabrao svoju reč iz dugog i gorkog sećanja, ali još od svog prvog iskustva sa Gamuom pre ovog pogroma Lusila nije osetila ovakvu ograničenost okolnostima koje nije mogla da kontroliše.

I tada sam bila begunac.

Sadašnja situacija Sestrinstva imala je sličnosti sa onom koju su podnosile za vreme Tiranina, s tom razlikom što Bogocar (ako se sada pogleda unazad) očitno nikad nije nameravao da istrebi Bene Geserit, već samo da vlada nad njima. I odista je vladao!

Gde je taj prokleti rabin?

Bio je to krupan, snažan čovek sa staromodnim naočarima.

Široko lice bilo mu je preplanulo od previše sunčeve svetlosti. Imao je svega nekoliko bora uprkos starosti koju je mogla da pročita u njegovom glasu i pokretima. Naočare su skretale pažnju na duboko usađene smeđe oči koje su je promatrale sa neobičnom napetošću.

"Uvažene Naložnice", uzviknuo je on (upravo ovde u ovoj sobi golih zidova na spratu) kada mu je ona objasnila svoju nepriliku. "Oh, zaboga! To je muka."

Lusila je očekivala odgovor i, štaviše, mogla je da vidi da ga je on znao.

"Na Gamuu je Esnafov navigator koji im pomaže u poteri za vama", dodao je malo potom. "To je jedan od Edrika, vrlo moćan, kako mi je rečeno."

"Imam Sioninu krv. On ne može da me vidi."

"Ni ja niti bilo ko od mojih ljudi iz istog razloga. Mi, Jevreji, znate, prilagođavamo se mnogim nužnostima."

"Taj Edrik je samo običan trik", rekla je ona. "Malo on može da učini."

"Oni su ga ipak doveli. Bojim se da nema načina na koji bismo mogli bezbedno da vas odvedemo sa ove planete."

"Šta onda možemo da uradimo?"

"Videćemo. Možete mi verovati na reč da moji ljudi nisu sasvim bespomoćni."

Prepoznala je u njegovom glasu iskrenost i brigu za nju. Tiho joj je pričao o pružanju otpora seksualnom ulagivanju Uvaženih Naložnica - 'na nenametljiv način, kako ih ne bismo izazvali'.

"Šapnuću na uho nekolicini", rekao je.

Ovo ju je na čudan način smirilo. Predavanje u ruke medicinskoj struci često je nosilo u sebi nešto hladno, daleko i okrutno. Još više ju je ospokojilo saznanje da su suk-lekari bili uslovljeni da budu spremni da zadovolje vaše potrebe, i da su bili saosećajni i predusretljivi (sve one stvari koje u hitnim slučajevima otpadaju kao sporedne.)

Usmerila je napore da ponovo uspostavi spokoj, usredsređujući se na ličnu mantru koju je stekla u obuci samostalne smrti.

Ako treba da umrem, moram proći transcendentalnu pouku. Moram ostaviti ovaj svet sa vedrinom.

Ovo joj je pomoglo, mada je još osećala kako drhti. Rabin je predugo bio odsutan. Nešto nije bilo u redu.

Da li sam bila u pravu kada sam mu poverovala?

Uprkos rastućem predosećanju zle sudbe Lusila primora sebe da utone u stanje benegeseritske naivnosti, dok je ponovo odmotavala film susreta sa rabinom. Njene proktorke nazivale su ovo 'nevinošću koja prirodno ide sa neiskustvom, stanje koje se često meša sa neznanjem'. U ovoj vrsti naivnosti sve stvari su tekle. U tom stanju bila je bliska mentatskoj usredsređenosti. Podaci su priticali bez predrasuda. "Ti si ogledalo u kome se odražava vasseljena. Taj odraz je svo tvoje iskustvo. Slike izleću iz tvojih čula. Iskrsavaju pretpostavke, značajne čak i kada su pogrešne. Ovo je izuzetan slučaj - kada više pogrešaka može da dovede do pouzdanih odluka."

"Vaše smo pokorne sluge", rekao je rabin.

Ovo je uvek, neminovno, moralo izazvati oprez jedne časne majke.

Objašnjenja Odradinog kristala najednom su postala neodgovarajuća. To je uvek dobit. Prihvatila je ovo kao cinizam koji je proizašao iz velikog iskustva. Pokušaji da se to iskoreni iz ljudskog ponašanja razbijali su se o stenje primene. Socijalistički i komunistički sistemi samo su promenili tezge na kojima je merena dobit. Ogromne upravljačke birokratije - tezge bile su moć.

Lusila je upozorila sebe da su ispoljavanja uvek bila ista. Pogledajte samo rabinovu prostranu farmu! Odlazak u penziju jednog suka? Videla je ponešto od onoga što je ležalo iza tog ustrojstva: sluge, luksuzne stanove. A mora da je bilo još toga. Bez obzira na sistem, uvek je bilo isto: najbolja hrana, lepe ljubavnice, neograničena putovanja, veličanstveni uslovi za odmor.

Kada često vidate takve stvari, kao što je sa nama slučaj, one vam postaju veoma zamorne.

Znala je da joj svest nervozno luta, ali nije imala snage da to spreči. Opstanak. Na samim temeljima sistema uvek je zahtev za opstankom. A ja ugrožavam opstanak rabina i njegovih ljudi.

On joj se ulagivao. Uvek se čuvajte onih koji vam se ulaguju; njuše svu onu moć za koju pretpostavljaju da je posedujete. Kako je samo laskavo otkriti gomile sluga koje čekaju žudeći da ispune

svaku našu zapovest! Koliko nas je, s druge strane, ovo krvavo slabilo?

To je bila greška Uvažениh Naložnica.

Šta je zadržalo rabina?

Da li je pokušavao da utvrdi koliko može da učini za časnu majku Lusilu?

Vrata se zalupiše ispod nje tako da pod zadrhta. Čula je užurbane korake na stepeništu. Kako su ovi ljudi bili primitivni. Stepenice! Kada su se vrata otvorila, Lusila se okrenu. Rabin uđe, unoseći jak miris melanža. Stajao je pokraj vrata procenjajući njeno raspoloženje.

"Oprostite mi zbog zakašnjenja, draga gospo. Edrik, Esnafov navigator me je pozvao na saslušanje."

To je objašnjavalo miris začina. Navigatori su većito bili obavijeni narandžastim gasom melanža, a njihove crte često zamagljene isparenjima. Lusila je mogla da predstavi sebi navigatorovo sićušno V od usta i nos u obliku ružnog patrljka. Usta i nos izgledali su mali na navigatorovom džinovskom licu sa njegovim pulsirajućim slepoočnicama. Znala je koliko je rabin morao biti preplašen dok je slušao zvonko izvijanje navigatorovog glasa uz istovremeni mehanički prevod na bezlični galah.

"Šta je hteo?"

"Vas."

"Da li on..."

"On nije siguran, ali sam uveren da sumnja u nas. Doduše, on sumnja u svakog."

"Da li su vas sledili?"

"Nije im nužno. Mogu da me pronađu kad god požele."

"Šta da činimo?" Bila je svesna da govori prebrzo i suviše glasno.

"Draga gospo..." Priđe joj na tri koraka i ona opazi kapljice znoja na njegovom čelu i nosu. Strah. Mogla je da ga nanjuši.

"Pa, šta ćemo?"

"Ekonomska osnova aktivnosti Uvažениh Naložnica - nalazimo da je prilično zanimljiva."

Njegove reči namah kristalizovaše njene bojazni. Znala sam! On me prodaje!

"Kao što vi, časne majke, vrlo dobro znate, u ekonomskim sistemima uvek postoje pukotine."

"Da?" Glas joj je odisao dubokim podozrenjem.

"Nepotpuno sprečavanje trgovine, makar u najmanjoj meri, uvek povećava dobiti trgovaca, posebno dobiti glavnih distributera." Gias mu je bio upozoravajuće kolebljiv. "U tome je suština pogrešnog mišljenja da možete da kontrolišete neželjene narkotike zaustavljajući ih tek na sopstvenim granicama."

Šta to pokušava da joj saopšti? Njegove reči opisivale su elementarne činjenice, poznate čak i akolitkama. Povećane dobiti uvek su se koristile za kupovinu neometanih prolaza pored graničara, počesto potkupljivanjem samih graničara.

Da li je on to potkupio službenike Uvažениh Naložnica? On, dakako, ne veruje da bi to mogao bezbedno da uradi.

Čekala je dok je on sređivao misli, očito uobličavajući iskaz za koji je verovao da će joj biti prihvatljiv.

Zbog čega joj je usmerio pažnju na graničare? Jer, upravo je to učinio. Graničari su, naravno, uvek imali spremno opravdanje za izdaju svojih pretpostavljenih. "Ako ja ne prihvatim, neko će drugi."

Lusila se usudi da se nada.

Rabin se nakašlja. Bilo je očigledno da je pronašao željene reči i pravilno ih rasporedio.

"Ne verujem da postoji bilo kakav način da vas živu izvučemo sa Gamua."

Nije očekivala ovako grubu presudu. "Ali..."

"Druga je stvar sa informacijama koje nosite", reče on. To je, dakle, bilo u pozadini usredsređivanja na granice i graničare!

"Ne razumete, rabine. Moje informacije nisu sažete u nekoliko reči i pregršt upozorenja." Ona se kucnu prstom po čelu. "Ovde počiva mnoštvo dragocenih života, sve sama nezamenjiva iskustva, saznanja toliko životno važna da..."

"Ah, i te kako, razumem, draga gospo. Naš problem je što vi ne razumete."

Večito ta pozivanja na razumevanje!

"U ovom času moj život je u rukama vaše časti", reče on.

Ah, legendarno poštenje i istinoljubivost Bene Geserita kada smo

dale reč!

"Vi znate da bih pre umrla no što bih vas izdala", odvrati ona.

Rabin raširi ruke u stavu bespomoćnosti. "Bez ostatka sam uveren u to, draga gospo. Ne postavlja se, međutim, pitanje izdajstva, već nečega što nikada do sada nismo otkrili vašem Sestrinstvu."

"Šta pokušavate da mi kažete?" upita ona veoma oštro, bezmalo Glasom (bila je upozorena da ga ne primenjuje na ovim Jevrejima).

"Moram da dobijem obećanje od vas. Morate mi dati reč da se nećete okrenuti protiv nas zbog onoga što nameravam da vam otkrijem. Morate mi obećati da ćete prihvatiti moje rešenje naše nedoumice."

"Ovako, samo na neviđeno?"

"Samo zbog toga što to tražim od vas i što vas uveravam da mi poštujemo vašu posvećenost Sestrinstvu."

Zurila je u njega nastojeći da prozre prepreku koju je podigao između njih. Njegove površinske reakcije bile su čitljive, ali ne i misteriozna stvar, ispod njegovog neočekivanog ponašanja.

Rabin je čekao da ova strahotna žena donese odluku. Oduvek su časne majke izazivale kod njega osećaj nelagodnosti. Znao je kakva mora biti njena odluka i sažaljevaio ju je zbog toga. Bilo mu je jasno da je mogla da pročita sažaljenje u njegovom izrazu lica. Znale su tako mnogo i tako malo u isti mah. Njihove moći bile su očigledne. A njihovo poznavanje Tajnog Izraela tako opasno!

Ipak im to dugujemo. Ona nije od Odabranih, ali dug je dug. Čast je čast. Istina je istina.

Bene Geserit je sačuvao Tajni Izrael u mnogim teškim trenucima. A pogrom je predstavljao nešto što je njegov narod poznavao bez iscrpnih objašnjenja. Pogrom je bio usađen u samu psihu Tajnog Izraela. A zahvaljujući Neiskazivom, odabrani ljudi nikad nisu mogli zaboraviti. Jednako kao što nisu mogli ni da oprostite.

Sećanja osvežavana kroz drevne obrede (sa periodičnim naglašavanjima u zajedničkim obredima) bacala su blistav oreol na ono što je rabin - znao je to - morao da učini. A ova sirota žena! Ona je, takođe, bila uhvaćena u zamku sećanja i okolnosti.

U kazan sa ključalom vodom! Oboje!

"Imate moju reč", reče Lusila.

Rabin se uputi do jedinih vrata u sobi i otvori ih. Tamo je stajala neka starica u dugačkoj haljini mrke boje. Na rabinov mig starica stupa u sobu. Kosa boje starog debla bila je uredno svezana u punđu na potiljku. Njeno lice, sparušeno i izborano, imalo je boju suvog baema. Ali, te oči! Potpuno plave! I ta njihova čelična čvrstina...

"Ovo je Rebeka, jedna od naših", reče rabin. "Ona je, siguran sam da to možete videti, učinila opasnu stvar."

"Začinska agonija", prošapta Lusila.

"Davno je to učinila i valjano nas služi. Sada će služiti vas." Lusila je morala da bude sigurna. "Možeš li da deliš?"

"Nikada to nisam činila, gospo, ali znam kako se radi." Izgovarajući ove reči Rebeka stade da se približava Lusili, zaustavivši se tek kada su se gotovo dodirnule.

Nagnuše se potom jedna prema drugoj tako da im se čela dotakoše. Ruke se raširiše i posegnuše za ponuđenim ramenima.

Kada im se svesti spojiše Lusila izdade prvu misao: "Ovo mora da dospe do mojih sestara!"

"Obećavam, draga gospo."

Nije moglo biti nikakve prevare u ovom potpunom mešanju svesti, u ovoj krajnjoj iskrenosti na čijem rubu je stajala preteća i sigurna smrt ili otrovna esencija melanža koju su drevni Slobodnjaci s pravom nazvali 'malom smrću'. Lusila prihvati Rebekino obećanje. Ova jevrejska divlja časna majka posvetila je svoj život ubeđenju. I još nešto! Lusili zastade dah kada je to shvatila. Rabin je nameravao da je proda Uvažanim Naložnicama. Vozač transportera sa povrcem bio je jedan od njihovih špijuna, koji je došao da proveri da li se u poljskoj kući stvarno nalazi jedna žena sa Lusilinim opisom.

Rebekina iskrenost nije pružala Lusili mogućnost izbora: "To je jedini način na koji možemo da se spasemo i sačuvamo našu verodostojnost."

Zato ju je, dakle, rabin naveo da razmišlja o graničarima i razbijačima moći! Mudro, mudro. A ja sam to prihvatila, baš kao što je on i znao da ću učiniti.

7.

Ne možete sa samo jednom žicom da rukujete marionetom.

Zensuni bič

Časna majka Šeana stajala je za svojom skulptorskom tezgom, dok su joj sivi kandžasti uobličivači pokrivali ruke poput kakvih egzotičnih rukavica. Crni sensiplaz poprimao je pod njenim rukama željeni oblik već skoro sat vremena. Osećala je da je nadomak kreacije koja je zahtevala ovaploćenje, navirući iz nekog divljeg mesta duboko u njoj. Od žestine stvaralačke snage koža joj je podrhtavala i Šeana se upita da li su i prolaznici u hodniku s desne strane možda to osećali. Severni prozor njene radne sobe propuštao je sivu svetlost iza nje, dok je zapadni blistao narandžastim sjajem pustinjskog zalaska sunca.

Prester, Šeanina glavna pomoćnica ovde u pustinjskoj osmatračkoj stanici, zastala je na vratima još pre pet minuta; čitava posada stanice znala je da je bolje ne prekidati Šeanu u ovakvom radu.

Odmakavši se korak, Šeana nadlanicom otkloni sa čela pramen smeđe kose prošarane prugama poplavelim od sunca. Crni plaz stajao je ispred nje kao izazov, a njegove krivine i ravne površine bezmalo su odgovarale obliku koji je osećala u sebi.

Došla sam ovamo da stvaram, sada kada su moji strahovi najveći, pomisli ona.

Ova misao za trenutak priguši stvaralački naboj i ona udvostruči napore da dovrši skulpturu. Njene ruke obavijene uobličivačem spuštale su se i podizale, naletale na plaz, a crni oblik je reagovao na svaki juriš kao kakav talas gonjen ludim vetrom.

Svetlost od severnog prozora jenjavala je uz automatsko nadoknađivanje žutosivom svetlošću sa ruba tavanice; ali to nije bilo isto. Nije bilo isto!

Šeana se odmače od svog dela. Blizu... ali ne i dovoljno blizu. Gotovo da je mogla da dotakne oblik unutar sebe i oseti kako vapije

za rođenjem. Ali plaz nije bio u redu. Jednim kružnim udarcem desne ruke pretvori ga u crnu grudvu na tezgi.

Prokletstvo!

Šeana svuče uobličivače i spusti ih na policu pokraj skulptorske tezge. Na obzorju vidljivom kroz zapadni prozor preostala je još samo jedna narandžasta traka. Brzo je bleдела na način usled koga je, kako je osećala, bledeo i njen stvaralački naboј.

Koračajući prema prozoru sa zalaskom sunca imala je vremena da vidi kako se vraćaju poslednje istraživačke ekipe. Svetla za prizemljivanje podsećala su na svice koji su leteli prema jugu, gde je na putanji napredujuće dine bila izgrađena privremena pista sletališta. Po sporom načinu na koji su se 'topteri spuštali mogla je da zaključi da nisu otkrili začinske klobuke ili kakve druge znake koji bi govorili da su se peščani crvi konačno razvili iz peščanih pastrmki, zapaćenih ovde.

Ja sam pastir crva koji se možda nikad neće pojaviti.

Prozor joj uzvрати tamnim odrazom njenih crta. Mogla je da uoči gde je začinska agonija ostavila svoje belege. Tanano, tamnoputo siročе sa Dine razvilo se u visoku, prilično grubu ženu. No, njena smeđa kosa i dalje se opirala tesnoj kapi na potiljku. Mogla je takođe, da opazi neobuzdanost u svojim potpuno plavim očima. I drugi su to mogli da uoče. U tome je zapravo, bio problem; u tome je bio uzrok nekih njenih strahova.

Činilo se da neće biti prepreke za Misionariju u pripremanju naše Šeane.

Kad bi se samo džinovski crvi razvili - Šai-hulud vratio! Misionaria Protectiva Bene Geserita bila je spremna da je lansira u panteon bezazlenog čovečanstva, pripremljenog za religiozno obožavanje. Mit postaje stvarnost... upravo na način na koji je ona pokušala da onu skulpturu tamo učini stvarnom.

Sveta Šeana! Bogocar je njen rob! Pogledajte kako je sveti crvi slušaju! Leto se vratio!

Da li bi to uticalo na Uvažene Naložnice? Verovatno. Barem su na rečima ukazivale počast Bogocar, nazivajući ga Guldurom. Malo je verovatno da bi sledile 'Svetu Šeanu', osim u stvarima seksualnog iskorišćavanja. Šeana je znala da je njeno seksualno ponašanje,

nečuveno čak i prema merilima Bene Geserita, bilo vid protesta protiv uloge koju je Misionaria nastojala da joj nametne. Izgovor da je samo glačala muškarce koje je seksualnom robovanju podučavao Dankan Ajdaho bio je upravo to... običan izgovor.

Belonda sumnja.

Mentat Bel bila je stalna opasnost za sestre koje bi skrenule sa linije. To je, uostalom bio glavni razlog što je Belonda zauzimala moćan položaj u Visokom savetu Sestrinstva.

Šeana se okrenu od prozora i baci na narandžasto-mrku tkaninu koja je prekrivala njen remeni krevet. Tačno ispred nje velika crno-bela slika džinovskog crva počivala je iznad sićušne ljudske figure.

Tako je to nekad bilo i možda se više nikad neće zbiti. Šta sam htela da kažem tim crtežom? Kada bih to znala, možda bih bila u stanju da dovršim skulpturu od plaza.

Bilo je riskantno razviti tajni govor rukama sa Dankanom. Ali bilo je stvari koje Sestrinstvo nije smelo da zna - još ne. Možda postoji način da nas dvoje pobegnemo.

Gde bi mogli da odu? Ovu vaseljenu zaposele su Uvažene Naložnice, kao i druge snage. Bila je to vaseljena raštrkanih planeta, naseljena pretežno ljudskim bićima čija je jedina želja bila da prožive život u miru - prihvatajući vođstvo Bene Geserita na nekim mestima, koprcajući se pod pritiskom Uvaženih Naložnica u mnogim krajevima i uglavnom sumnjajući da sami vladaju što bolje mogu; ah, taj vekovni san o demokratiji. Pored toga, uvek su postojale i nepoznanice. I uvek pouka Uvaženih Naložnica. Analiza Murbele ukazivala je da su Uvažene Naložnice nastale ukrštanjem Ribogovornica i časnih majki in extremis. Demokratija Ribogovornica postala je autokratija Uvaženih Naložnica! Pokazatelji su bili previše brojni da bi se mogli ignorisati. Ali zbog čega su stavljale naglasak na nesvesne prinude sa T-ispitivanjima, ćelijskom indukcijom i seksualnom veštinom?

Gde je tržište koje bi prihvatilo naše talente begunaca?

Ova vaseljena nije više posedovala jedinstvenu berzu. Mogle su se odrediti vrste podzemne mreže rada. Bile su do krajnosti labave, zasnovane na starim kompromisima i privremenim sporazumima.

Odrade je jednom rekla: "Podseća na staru odeću sa iskrzanim

ivicama i zakrpljenim rupama."

Nije više bilo CHOAM-ove čvrsto povezane trgovačke mreže iz vremena starog carstva. Sada su tu bili strašljivi komadi i parčad koji su se međusobno držali najlabavijim vezama. Ljudi su se prema toj rasparčanoj stvari odnosili sa prezirom, neprestano žudeći za starim dobrim danima.

Koja bi nas vrsta vasseljene prihvatila samo kao begunce, a ne kao svetu Šeanu i njenog supruga?

To ne znači da joj je Dankan Ajdaho bio suprug. Takav je samo bio prvobitan plan Bene Geserita: "Spojite Šeanu i Dankana. Mi kontroliramo njega, a on može da kontrolira nju."

Murbela je na prečac presekla taj plan. I učinila je dobru stvar. Kome je potrebna seksualna opsjednutost? No, Šeana je morala da prizna da je gajila neobično zbrkana osećanja prema Dankanu Ajdahu. Govor rukama, dodirivanje. I šta su mogli da kažu Odradi kada bude došla da proveri stvar? Ne ako, već kada.

"Raspravljamo o načinima na koje Dankan i Murbela mogu da vam umaknu, Vrhovna majko. Razgovaramo o drugim načinima, na koja se mogu vaspostaviti Tegova sećanja. Pričamo o našem privatnom buntovništvu prema Bene Geseritu. Da, Darvi Odrade! Tvoja bivša učenica postala je buntovnik protiv tebe."

Šeana je priznavala da i prema Marbeli gaji krajnje pomešana osećanja.

Ona je pripitomila Dankana u onome u čemu to meni možda ne bi uspelo.

Zarobljena Uvažena Naložnica predstavljala je očaravajući predmet proučavanja... pokatkad i zabavan. Na zidu blagovaonice akolitskog broda bila je zalepljena cedulja sa šaljivim grubim stihovima.

Hej, Bože! Nadam se da si tamo.

Želim da čuješ moju molitvu.

Taj lik na mojoj polici:

Jesi li to stvarno ti ili možda samo ja?

Pa, u svakom slučaju, evo nje:

Molim te održi me na mojim nožnim prstima.

Pomozi mi da prevaziđem svoje najteže grehe,

Čineći to za obostrano dobro,
Kao primer savršenstva
Za proktorke u mom odeljenju;
Ili naprosto za ime Nebesa,
Poput hleba, u ime njegovog kvasca.
Jer ma kom razlogu da se prikloniš,
Molim te delaj i za tvoje i za moje dobro.

Učestala suočavanja sa Odrade uhvaćena komejima, bila su prava poslastica za gledanje. Odradin glas je bio čudno piskav: "Murbela? Ti?"

"Bojim se da je tako." Bez kajanja u glasu.

"Bojiš se da je tako?" I dalje piskavim glasom.

"Zašto da ne?" Sasvim prkosno.

"Sprdaš se sa Misionariom! Ne protivreći! Da, to ti je bila namera."

"One su tako prokleta nadobudne!"

Šeana je, prisećajući se tog suočenja, mogla da oseti samo naklonost prema Murbeli. Buntovna Murbela bila je jedan simptom. Koji su fermenti bili potrebni da te dovedu u stanje da to primetiš?

Na potpuno isti način borila sam se protiv večite discipline, 'koja će te učiniti jakom, dete'.

Kakva je bila Murbela kao dete? Kakvi pritisci su je uobličili? Život je uvek predstavljao reakciju na pritiske. Neki su se predavali lakim rasonodama i njima bili uobličeni: pora naduvenih i pocrvenelih od neumerenosti. Bahu im se cerio. Pohota je ucrtala svoje belege na njihovim crtama. Časne majke su to znale na osnovu hiljadugodišnjeg posmatranja. Mi smo oblikovane na pritisku nedoumice da li da im odolimo ili ne. Pritisci i oblikovanja - to je bio život. A ja svojim potajnim prkosom stvaram novi pritisak.

S obzirom na sadašnje stanje Sestrinstva, puno predostrožnosti zbog svih mogućih pretnji, govor rukama sa Dankanom verovatno je bio uzaludan.

Šeana pridiže glavu i pogleda crnu grudvicu na skulptorskoj tezgi.

Ali ja ću izdržati. Stvoriću vlastiti životni stav. Izgradiću vlastiti život! Do davola sa Bene Geseritom!"

I izgubiću poštovanje svojih sestara.

Bilo je nečeg prastarog u vezi sa načinom na koji im je bio nametnut taj konformizam - ipak dostojan poštovanja. One su sačuvale tu stvar iz svoje najstarije prošlosti iznoseći je u pravilnim razmacima da je uglačaju i izvrše neophodne popravke koje je vreme zahtevalo od svih ljudskih stvaralačkih preduzetništva. I evo gde se danas nalazilo, počivajući u auri neizrecivog poštovanja.

Stoga si i ti časna majka i ni po kojoj drugoj proceni to ne može biti istina.

Šeana je znala da će biti prinuđena da proveri tu prastaru stvar sve do njenih poslednjih granica, verovatno po cenu da je to slomi. A onaj oblik u crnom plazu koji je tražio izlaz iz divljeg mesta unutar nje bio je samo jedan činilac onog što je, nema sumnje, morala da učini. Nazovite to pobunom, nazovite ga bilo kojim imenom, snaga koju je osećala u grudima nije se mogla poreći.

8.

Ograničite sebe na posmatranje i uvek ćete ispustiti suštinu sopstvenog života. Stav o ovom pitanju bio bi sledeći: živite najbolje što možete. Život je igra čija pravila učite ako uskočite u nju i igrate je svim svojim snagama. Inače, bićete izbačeni iz ravnoteže, stalno iznenađivani promenama igre. Ne-igrači često cmizdre i žale se da ih sreća redovno mimoilazi. Oni odbijaju da shvate da bi sami mogli da stvore ponešto od vlastite sreće.

Darvi Odrade

"Da li si proučila najnoviju zabelešku komeja o Ajdahu?" upita Belonda.

"Kasnije! Kasnije!" Odrade je znala da je neraspložena i to je došlo do izražaja u ovom odgovoru na Belondino izazovno pitanje. Vrhovna majka je poslednjih dana sve više bivala skoljena pritiscima. Uvek je nastojala da svojim dužnostima pristupa sa stavom široke zainteresovanosti. Što je bilo više stvari koje su je zanimale to je širi bio njen ugao gledanja - jemstvo da će dobiti više korisnih podataka. Korišćenje čula pospešivalo je čitavu stvar. No, njenom tragalačkom interesovanju sada je bila potrebna suština. Suština. Ličilo je to na poteru za divljači da bi se utolila duboka glad.

Ali njeni dani postajali su sve više kopije ovog jutra. Njena potreba za samoposmatranjem bila je poznata, no u poslednje vreme nije izbijala izvan zidova ove radne sobe. Morala se nalaziti tamo gde je bila dostupna. Ne samo dostupna već i u mogućnosti da svakog trenutka održava veze i raspoređuje ljude na zadatke.

Prokletstvo! Stvoriću sebi vremena. Moram!

Vremenska stiska bila je jednako velika kao i ostale.

Šeana je rekla: "Kotrljamo se duž pozajmljenih dana."

Vrlo poetično! Ipak nije mnogo pomagalo u suočavanju sa pragmatičnim zahtevima. Morali su da raštrkaju što je moguće više ćelija Bene Geserita pre no što sekira padne. Ništa nije imalo prvenstvo nad tim. Tkanje Bene Geserita pocepano je na parčad,

razaslato na odredišta za koja niko ni u Kapitolu nije smeo da zna.

Odrade je ponekad predstavljala sebi ovaj tok događaja kao stvaranje krpa i restlova. Odlepršavale su u svojim ne-brodovima, sa zalihom pešćanih pastrmki u prtljagu, tradicijama Bene Geserita, učenjem i sećanjima kao vodičem. Ali Sestrinstvo je ovo već jednom davno doživelo, za vreme prvog Raštrkavanja, i niko se nije vratio ili poslao poruku. Nijedna. Vratile su se zato Uvažene Naložnice. Ako su one ikada bile Bene Geserit, sada su predstavljale užasnu izvitoperenost, slepu i samoubilačku.

Hoćemo li ikad opet tvoriti celinu?

Odrade spusti pogled na svoj sto: gomila lista izabраниh. Ko će otići, a ko ostati? Malo je bilo vremena za predah. Druga sećanja njene neposredne prethodnice Taraze poprimila su 'Rekla sam ti!' karakter. "Vidiš kroz šta sam morala da prođem."

A nekad sam se pitala da li ima mesta na vrhu.

Na vrhu može da ima mesta (kako je volela da govori akolitkama) ali je retko bilo dovoljno vremena.

Kada je razmišljala o najvećem broju pasivnih ne-Bene Geserita 'tamo napolju', Odrade im je pokatkad zavidela. Njima su bile dopuštene iluzije. Kakva lagodnost! Mogli ste se pretvarati da ćete živeti dovekа, da će sutra biti bolje, da vas bogovi sa nebesa brižno promatraju.

Trgla se iz ove malodušnosti sa osećanjem odvratnosti prema sebi. Nezamagljeno oko bilo je bolje bez obzira šta je videlo.

"Proučila sam najnovije zabeleške o Ajdahu", reče ona gledajući preko stola u strpljivu Belonda.

"On ima zanimljive nagone", odvrati Belonda.

Odrade je već razmišljala o tome. Malo je toga izmicalo komejima u ne-brodovima. Teorija Saveta o goli Ajdahu iz dana u dan postajala je sve manje teorija, a sve više optužba. Koliko je sećanja iz niza Ajdahovih života ovaj gola posedovao?

"Taj gaji ozbiljne sumnje u pogledu njihove dece", nastavi Belonda. "Da li ona ovaploćuju opasne talente?"

Ovo se moglo očekivati. Tri deteta koja je Murbela rodila sa Ajdahom u ne-brodu bila su joj po rođenju oduzeta. Njihov razvoj je bio brižljivo praćen. Da li su posedovala onu strahotnu brzinu

reakcije koju su ispoljavale Uvažene Naložnice? Rano je bilo reći. Prema Murbeli, ta stvar se razvijala u pubertetu.

Zarobljena Uvažena Naložnica primila je oduzimanje svoje dece sa ljutitim razočarenjem. Ajdaho je, međutim, pokazao malo osećanja. Čudno. Da li mu je nešto omogućavalo šire gledanje na prokreaciju? Možda nešto blisko pogledu Bene Geserita?

"Još jedan rasplodni program Bene Geserita", podrugnuo se.

Odrade pusti da joj misli teku. Da li je ono što su videle kod Ajdaha odista bio stav Bene Geserita? Sestrinstvo je govorilo da je emocionalna privrženost drevni detritus - važan za ljudski opstanak u svoje vreme, ali ne više neophodan planu Bene Geserita.

Nagoni.

Stvari koje su nastajale od jajeta i sperme. Često vitalne i bučne: "Vrste ti se obraćaju, tupavko!"

Ljubavi... izdanci... gladi... Sve te nesvesne pobude koje su se sjedinjavale u posebnom ponašanju. Opasno je bilo mešati se u takve stvari. Starateljke rasplodavanja znale su to čak i kada su to činile. Savet je s vremena na vreme raspravljao o ovom pitanju i nalagao smotreno praćenje posledica.

"Proučila si zabeleške. Je li to sve što mogu da dobijem kao odgovor?" Belondin glas zvučao je nekako sažaljivo.

Zabeleška komeja koja je toliko zaintrigirala Bel odnosila se na Ajdahovo ispitivanje Murbele o tehnikama seksualne zavisnosti Uvaženih Naložnica. Zbog čega? Njegove naporedne sposobnosti proizašle su iz Tleilaksinih uslovljavanja primenjenih na njegove ćelije u akslotl-tankovima. Ajdahove sposobnosti imale su poreklo u jednom nesvesnom obrascu sličnom nagonima; međutim, rezultat se nije mogao razlikovati od ponašanja Uvaženih Naložnica: ekstaza se pojačavala sve dok ne bi istisnula i poslednji trag razuma i vezala svoje žrtve za izvor takve naslade.

Murbela nije otišla dalje od ovoga u objašnjavanju svojih sposobnosti. Bio je to očito izraz preostale srdžbe zbog činjenice da ju je Ajdaho učinio zavisnom onom istom tehnikom koju je ona naučila da koristi.

"Murbela uvek spušta rampu kada Ajdaho počne da je pita za pobude", reče odjednom Belonda.

Da. To sam primetila.

"Mogla bih da te ubijem i ti bi to unapred znao!" rekla mu je jednom Murbela.

Komeji su ih prikazali u postelji u odajama Murbelinog ne-broda u trenucima neposredno po zadovoljenju potrebe za uzajamnom zavisnošću. Kapljice znoja blistale su im na nagim telima. Murbela je ležala sa plavim ubrusom preko čela, a njene zelene oči bile su uprte u komeje. Izgledalo je kao da gleda ravno u posmatrače. Male narandžaste mrlje zapažale su se u njenim očima. Mrlje srdžbe usled preostalih zaliha surogata začina u njenom telu - koji su Uvažene Naložnice inače upotrebljavale. Sada je bila na melanžu - bez ikakvih posebnih simptoma.

Ajdaho je ležao pokraj nje; razbarušena crna kosa koja mu je uokviravala lice bila je u jarkom kontrastu sa belinom jastuka ispod njegove glave. Oči su mu bile zatvorene, ali su mu kapci podrhtavali. Mršav. Nije dovoljno jeo uprkos ukusnim obrocima koje mu je pripremao Odradin lični kuvar. Njegove visoke jagodice bile su veoma isturene. Tokom godina provedenih u ograničenom prostoru lice mu je ogrubelo.

Odrade je znala da je Murbelina pretnja imala pokriće u njenim fizičkim sposobnostima, ali je u psihološkom smislu bila lažna. Ubiti svog ljubavnika? Malo verovatno!

Belonda je razmišljala na istoj talasnoj dužini. "Šta joj znači to kada pokazuje svoju fizičku brzinu? Videli smo to i ranije"

"Zna da je posmatramo."

Komeji su prikazivali Murbelu kako prkoseći postkoitalnoj malaksalosti skače iz kreveta. Krećući se zasenjujućom brzinom

(mnogo većom od one koju su Bene Geserit ikad postigle) izmahnula bi desnim stopalom, zaustavivši udarac na dlaku od Ajdahove glave.

Na njenu prvu kretnju Ajdaho je otvorio oči. Gledao ju je bez straha, bez treptaja.

Taj udarac! Fatalan, ako bi bio zadat. Bilo je dovoljno jednom to videti pa da čoveka spopadne strah. Murbeline kretnje nisu poticale iz centralnog nervnog sistema. Kao kod insekta - napad je bio pokrenut nervima unutar samih mišića.

"Vidiš!" Murbela je lagano spustila stopalo i oštro ga pogledala odozgo.

Ajdaho se osmehnuo.

Dok je posmatrala scenu Odradi prođe kroz glavu da Sestrinstvo poseduje troje Murbeline dece sve same devojčice. Starateljke rasplodavanja bile su očarane. Časne majke rođene u ovoj lozi možda će, vremenom, po sposobnostima postati ravne Uvaženim Naložnicama.

Nevolja je, međutim, bila u tome što toliko vremena verovatno nećemo imati.

No, Odrade je shvatala očaranost Starateljki rasplodavanja. Takva brzina! Još kad bi se ta nervno-mišićna obučenost pridodala velikim prana-bindu mogućnostima Sestrinstva! Ono što bi iz toga moglo da proistekne počivalo je neiskazivo unutar nje.

"Izvela je to za nas, a ne za njega", reče Belonda.

Odrade baš nije bila ubeđena. Murbela je gajila otpor prema neprekidnom nadziranju, ali se i navikla na njega. Mnoge njene radnje očito su zanemarivale prisustvo ljudi iza komeja. Na ovoj zabelešci se još videlo kako se vratila u postelju na svoje mesto pored Ajdaha.

"Ograničila sam pristup ovoj zabelešci", reče Belonda. "Neke akolitke postaju uznemirene."

Odrade klimnu. Seksualna zavisnost. Taj vid sposobnosti Uvaženih Naložnica uskomešao je redove Bene Geserita, a posebno je imao odjeka među akoliticama. Veoma ubedljivo. Uz sve to, većina sestara u Kapitolu znala je da časna majka Šeana - jedino ona - primenjuje neke od ovih tehnika uprkos opštem strahovanju da bi to moglo da ih oslabi.

"Ne smemo dozvoliti da postanemo Uvažene Naložnice", stalno je ponavljala Bel. Ali Šeana predstavlja značajan činilac kontrole. Ona nam unekoliko pruža znanja o Murbeli.

Jednog poslepodneva, smotrivši je samu i očito opuštenu u njenim odajama u ne-brodu, Odrade je pokušala da joj postavi neposredno pitanje: "Da li je, pre Ajdaha bilo koja od vas ikada pala u iskušenje da se, da tako kažemo, 'udruži u zabavi'?"

Murbela se smesta narogušila u srditom ponosu. "Slučajno me je

ulovio!"

Ista vrsta srdžbe koju je ispoljila reagujući na Ajdahova pitanja. Spomenuvši se ovog, Odrade se nagnu nad svoj radni sto i prizva prvu zabeležku.

Dva izvora podataka ležala su pred ispitivačkim očima Sestrinstva, ali ključ još nije bio pronađen.

Žena i muškarac koji nisu više samo rasplodni partneri, ne više nego samo zadovoljstvo i podrška jedno drugom. Nešto novo je bilo pridodato. Rampa je podignuta.

Na ekranu zapisivača komeja na radnom stolu Murbela odjednom izgovori nešto što je privuklo pažnju Vrhovne majke.

"Mi, Uvažene Naložnice, činimo to same sebi! Ne možemo da okrivimo nikog drugog."

"Jesi li čula ovo?" upita Belonda.

Odrade odsečno odmahnu glavom, želeći da se potpuno usredsredi na razgovor.

"Za mene ne važi isto", primeti Ajdaho.

"To je prazan izgovor", odvrati Murbela prekorno. "Tebe su Tleilaksi usloveli da namamiš prvu utiskivačicu sa kojom se suočiš."

"I da je ubijem", ispravio ju je Ajdaho. "To je bila njihova namera."

"Ali ti nisi čak ni pokušao da me ubiješ. Ne da nisi mogao."

"To je bilo kada..." Ajdaho je zamukao uputivši nevoljan pogled prema komejima.

"Šta je naumio da kaže u ovom trenutku?" prasnu Belonda. "Moramo saznati."

Ali Odrade produži da ćutke posmatra zatočeni par. Murbela je ispoljila iznenađujući unutrašnji uvid. "Misliš da si me ulovio zahvaljujući nekoj zgodi u koju nisi bio umešan?"

"Tačno."

"Ali ja u tebi vidim nešto što prihvata sve ovo! Ti nisi naprosto sledio svoju uslovljenost. Izrazio si se do krajnjih granica."

Unutarnja usredsređenost zamaglila je Ajdahove oči. Opustio je glavu unatrag, rastežući grudne mišiće.

"To je mentatski izraz lica!" izreče optužbu Belonda.

Svi Odradini analitičari bili su istog mišljenja, ali se, ipak, moralo izvući priznanje samog Ajdaha. Ako je zaista bio mentat, zbog čega

im je uskraćivao taj podatak?

Zbog drugih stvari koje takve sposobnosti podrazumevaju. On nas se plaši i to sa pravom.

Murbela mu je jednom podrugljivo rekla: "Ti si usavršio i dalje improvizuješ ono što su ti Tleilaksi uradili. Postojalo je nešto u tebi što se ničemu nije protivilo!"

"Eto kako ona izlazi na kraj sa svojim osećanjem krivice" upade Belonda. "Mora da veruje da je to istina ili, inače Ajdaho ne bi bio u stanju da je osvoji."

Odrade napući usne. Projekcija je pokazivala da se Ajdaho zabavlja. "Možda je to sa oboma slučaj."

"Ne možeš da okrivljuješ Tleilakse, baš kao što ni ja ne mogu da okrivljujem Uvažene Naložnice."

"Pogledaj kako postaje ljuta", upozori je Belonda. "Hipnotransna komanda protiv odgovora na takva pitanja. Stavljam čitav svoj ugled na kocku da je to posredi."

"To će iščileti u začinskoj agoniji", reče Odrade.

"Ako ikada dospe dotle!"

"Trebalo bi da je hipnotrans naša tajna." Belonda je razmišljala o očitom zaključku: Nijedna sestra od onih koje smo poslali u prvom Raštrkavanju nikada se nije vratila.

U njihovim svestima bilo je zapisano velikim slovima: "Da li su otpadnice Bene Geserita stvorile Uvažene Naložnice?" Mnogo toga ukazivalo je na to. Ako je bilo tako, zbog čega su se opredelile za seksualno porobljavanje muškaraca? Murbelino trućanje o istoriji nije ih zadovoljavalo. Sve u vezi s ovim stajalo je nasuprot učenju Bene Geserita.

"Moramo da saznamo", uporno je govorila Belonda. "Ono malo što znamo veoma obespokojava."

Odrade je razumela njenu zabrinutost. Koliko je bilo privlačnosti u ovoj sposobnosti? Veoma mnogo, činilo joj se. Akolitke su se žalile kako sanjaju o tome da postanu Uvažene Naložnice. Belonda je s pravom bila zabrinuta.

Stvarajući ili izazivajući takve nezajažljive sile izgrađivali ste putene fantazije neizmerne složenosti. Mogli ste zavesti čitave populacije igrajući na kartu njihovih želja, njihovih fantazmagoričnih

projekcija.

Uvažene Naložnice su se drznule da upotrebe tu strahotnu moć.

Neka se onda zna da poseduju ključ zaslepljujuće ekstaze i da su dobile pola bitke. Prost pokazatelj da takva jedna stvar postoji očitovala se u tome što je predaja počela. Pojedinke na Murbelinom nivou u tom drugom Sestrinstvu možda nisu mogle ovo da razumeju, ali one na vrhu... Da li je moguće da su naprosto koristile tu silu ne mareći ni za šta, ili čak ni ne naslućujući njenu dublju snagu? Ako je to bio slučaj, kako su naše prve sestre koje su otišle u Raštrkavanje uopšte mogle da budu namamljene u takav ćorsokak?

U jednoj ranijoj prilici Belonda je iznela svoju hipotezu:

Uvažena Naložnica, u razgovoru sa zarobljenom časnom majkom prilikom prvog Raštrkavanja: "Dobro došla, časna majko. Želela bih da prisustvuješ maloj demonstraciji naših moći." Za uvodom iz oblasti seksualne demonstracije sledi prikazivanje fizičke brzine Uvažene Naložnice. Potom - odbijanje od melanža i injekcija surogata baziranog na adrenalinu sa primesom hipnodroge. U takvom hipotetičkom transu bilo je izvršeno seksualno utiskivanje časne majke.

Ovo, združeno sa selektivnom agonijom odbijanja od melanža (Belondina ideja), moglo je da učini da žrtva poriče svoje poreklo.

Sudbino, budi sa nama! Da li su prvobitne Uvažene Naložnice sve do jedne bile časne majke? Da li imamo smelosti da tu hipotezu proverimo na nama samima? Šta možemo da naučimo o tome od onog para u ne-brodu.

Tamalane uđe u radnu sobu i sede u svoju psu-naslonjaču pored Belonde. "Vidim da i vas to zanima." Ona neodređeno pokaza prema prilikama na ekranu.

Odrade isključi projektor.

"Obišla sam naše akslotl-tankove", reče Tamalane. "Taj prokleti Skital nam je uskratio podatke od životnog značaja."

"U našem prvom goli nema mana, nije li tako?" upita Belonda.

"Ne, barem koliko naši sukovi mogu da otkriju."

Odrade prozbori blagim glasom: "I Skital mora da zadrži po koji čip za cenkanje."

Obe strane su se gradile nevešte: Skital je plaćao ceh Bene

Geseritu zbog toga što su ga spasle od Uvažениh Naložnica i pružile mu utočište na Kapitolu. Ipak, svaka časna majka koja ga je bolje upoznala podozrevala je da je nešto drugo rukovodilo poslednjeg gospodara Tleilaksa.

Pametni, pametni su ti Bene Tleilaksi. Daleko pametniji no što smo pretpostavljale. A ukaljali su nas svojim akslotl-tankovima. I sama reč 'tank' - još jedna od njihovih obmana. Mi smo zamišljale da je reč o kontejnerima sa toplom amniotičkom tečnošću, pri čemu bi svaki tank bio središte složene mašinerije koja oponaša (na suptilan, izolovan i Kontrolni dostupan način) rad materice. Tankovi su, istina, tu! Ali pogledajte šta sadrže.

Rešenje Tleilaksa bilo je vrlo jednostavno: upotreba originala. Priroda je tokom eona već usavršila tu stvar. Sve što je Bene Tleilaksima bilo nužno svelo se na pridodavanje njihovog kontrolnog sistema, vlastitog načina repliciranja informacija uskladištenih u ćelijama.

"Jezik boga", nazivao je to Skital. Bilo je, međutim, primerenije reći: jezik Šejtana.

Povratna sprega. Ćelija je upravljala svojom matericom. To je manje-više bilo ono što je oplodeno jaje i inače činilo. Tleilaksi su samo pročistili proces.

Odradi se ote uzdah, što privuče oštre poglede njenih družbenica. Da li su Vrhovnu majku ophrvale neke nove nevolje? Skitalova otkrića me brinu. A šta su nam ta otkrića učinila? Oh, kako smo se trgnule iz tog 'položaja niže vrednosti'. Potom su usledile racionalizacije. Znale smo da su posredi racionalizacije! "Ako nema drugog načina. Ako to proizvodi gole koje su nam tako očajnički potrebne. Dobrovoljci se verovatno mogu pronaći." I bili su pronadani! Dobrovoljci!

"Rasejana si!" progundā Tamalane. Brzim pogledom je prešla preko Belonde, zaustila da kaže nešto ali se predomisli.

Belondino lice poprimi izraz meke blagosti koji je često pratio njena mračna raspoloženja. Glas joj je bio tek nešto jači od grlenog šapata. "Iz sveg srca predlažem da uklonimo Ajdaha. A što se tiče onog Tleilaksa, čudovišta..."

"Zašto izričeš takav predlog u obliku eufemizma?" upita

Tamalane.

"Onda, da ga ubijemo! A Tleilaksa valja podvrći svakom mogućem ubeđivanju kojim..."

"Dosta, vas dve!" naredi Odrade.

Ona položi oba dlana na čelo i zureći kroz lučni prozor opazi da napolju pada ledena kiša. Vremenska kontrola je pravila nove greške. Niste ih mogli okriviti za to, no ljudska bića nisu ništa više mrzela od nepredvidivog. "Hoćemo samo prirodno! Pa ma šta to značilo.

Kada bi je saletele ovakve misli Odrade je žudela za načinom života vezanim za red koji ju je zadovoljavao: povremenim šetnjama po voćnjacima. Uživala je u tome u svim godišnjim dobima. Mirno veče sa prijateljima, živa razmena mišljenja sa onima za koje je osećala toplinu u srcu. Ljubav? Da. Vrhovna majka se usuđivala mnogo - čak i da voli družbenike. Dobra jela sa pićem odabranim za uvećanje užitka. I to je želela. Kako je divno bilo osetiti njegovo golicanje na nepsima. A potom... da, potom - topla postelja sa milim družbenikom, osetljivim za sve njene potrebe baš kao i ona za njegove.

Više od ovoga, dakako, nije bilo moguće. Odgovornost! Kakva nezgrapna reč. Kako je to peklo.

"Ogladnela sam", reče Odrade. "Da naredim da nam posluže ručak ovde?"

Belonda i Tamalane su piljile u nju. "Tek je jedanaest i trideset", primeti Tamalane.

"Hoćete li ili nećete?" zape Odrade.

Belonda i Tamalane izmeniše poglede. "Kako želiš", prihvati Belonda.

U Bene Geseritu je kolala izreka (Odrade je znala za nju) da Sestrinstvu ide glatko kada je želudac Vrhovne majke zadovoljan. To je bilo rešenje problema.

Odrade uspostavi vezu sa svojom ličnom kuhinjom. "Ručak za troje, Duana. Nešto posebno. Prema tvom izboru."

Kada ručak stiže Odrade uoči da se sastoji od jela koje je posebno volela - teleće kaserole. Duana ga je majstorski začinila travama: ruzmarin u teletini, povrće neprekuvano. Vrhunski!

Odrade se naslađivala svakim zalogajem. Ostale dve odradile su obrok u stilu kašika-usta, kašika-usta.

Je li ovo jedan od razloga što sam ja Vrhovna majka, a one ne?

Dok je jedna akolitka pospremala ostatke obeda Odrade postavi jedno od svojih omiljenih pitanja: "O čemu se priča u zajedničkim prostorijama i među akoliticama?"

Sećala se kako je u svojim akolitskim danima pažljivo slušala reči starijih žena, očekujući velike istine a dobijajući beznačajne razgovore o ovoj ili onoj sestri ili o najnovijim problemima proktorke X. Povremeno bi se, međutim, breše spustile i procurili bi važni podaci.

"Previše akolitki govori o želji da ode u naše Raštrkavanje", prozbori Tamalane rapavim glasom. "To me podseća na pacove i brodove koji tonu."

"U poslednje vreme raste zanimanje za Arhivu. Sestre koje nešto više znaju dolaze tražeći potvrdu - da li ta i takva akolitka poseduje vidljivo obeležje Sioninih gena."

Odradi se ovo učinilo zanimljivim. Njihova zajednička atreidska pretkinja iz Tiraninovih eona, Siona Ibn Fuad al Seifa Atreid, ostavila je u nasleđe svojim potomcima sposobnost da ostanu skriveni za svevideće tragače. Svaka osoba koja se slobodno kretala Kapitolom delila je tu predačku zaštitu.

"Vidljivo obeležje?" upita Odrade. "Da li to sumnjaju da su one koje su pod znakom pitanja zaštićene?"

"Žele da se uvere u to", promumla Belonda. "A sada, da li možemo da se vratimo na Ajdaha? On i ima i nema to genetsko obeležje. To me zabrinjava. Zbog čega neke od njegovih ćelija nemaju Sionine oznake? Šta su mu Tleilaksi učinili?"

"Dankan je svestan opasnosti i nije samoubilački nastrojen", odvrati Odrade.

"Mi ne znamo kakav je on", prigovori Belonda.

"Verovatno je mentat, a svi mi znamo šta to može da znači", dobaci Tamalane.

"Razumem zbog čega čuvamo Murbelu", nastavi Belonda.

"Važni podaci. Ali Ajdaha i Skitala..."

"Dosta!" odseče Odrade. "Duho-braniteljke bi mogle previše da

čuju!"

Belonda, ropćući u sebi, prihvati naredbu. Duho-braniteljke. Izraz Bene Geserita za neprestano nadziranje od strane sestara kako bi se videlo da se niste nasukali u duhovni plićak. Vrlo naporno za akolitke, no samo još jedan vid života časne majke.

Odrade je jednog poslepodneva objasnila ovo Murbeli, kada su njih dve bile same u prostoriji za razgovore sivih zidova u ne-brodu. Stajale su jedna naspram druge u neposrednoj blizini. Oči su im bile u istoj ravni. Sasvim nezvanično i prisno, ako se izuzme svest o komejima svuda oko njih.

"Duho-braniteljke" rekla je Odrade odgovarajući na Murbelino pitanje. "To znači da smo uzajamni kritičari. Ne pravi od toga ništa više no što jeste. Mi retko zanovetamo. Jedna jednostavna reč može da bude sasvim dovoljna."

Murbela, na čijem se ovalnom licu ukazao izraz odvratnosti, a u razmaknutim zelenim očima pojavila napetost, očito je pomislila da Odrade misli na neki zajednički znak, reč ili izreku koje je Sestrinstvo upotrebljavalo u takvim situacijama.

"Koja reč?"

"Bilo koja reč, do đavola! Bilo šta prikladno. To je poput uzajamnog refleksa: mi delimo zajednički 'tik', koji nam ne smeta. Pozdravljamo ga, jer nas održava u pripravnosti."

"I vi ćete me na taj način posmatrati ako postanem časna majka?"

"Nama su naše duho-braniteljke potrebne. Bez njih bismo bile slabije."

"Zvuči ugnjetavački."

"Ne nalazimo da je tako."

"Mislim da je to odvratno." Pogledala je prema svetlucavim sočivima u tavanici. "Baš kao i ovi prokleti komeji."

"Vodimo računa o sebi, Murbela. Jednom kada postaneš Bene Geserit osigurana si za čitav život."

"Udoban kutak." Podrugljivo rečeno.

Odrade je blago rekla: "Potpuno različito od toga. Tokom čitavog života suočena si sa izazovima. Uzvraćamo Sestrinstvu do krajnjih granica naših sposobnosti."

"Duho-braniteljke!"

"Svesne smo jedne drugih. Neke među nama na položajima vlasti mogu da budu povremeno autoritativne pa čak i prisne, ali samo do tačke pažljivo odmerene zahtevima trenutka."

"Nikada istinski tople ili nežne, a?"

"To je pravilo."

"Naklonost, možda, ali ne i ljubav?"

"Rekla sam ti kakvo je pravilo." Odrade je jasno mogla da vidi reakciju na Murbelinom licu: "U tome je jadac. Zatražiće da napustim Dankana!"

"Nema, dakle, ljubavi u okrilju Bene Geserita." Kako joj je glas bio žaloban. Za Murbelu je još bilo nade.

"Ljubav se dešava", reče Odrade, "ali je moje sestre smatraju vrstom odstupanja."

"Znači da je ono što ja osećam za Dankana odstupanje?"

"I sestre će to pokušati da izleče."

"Da izleče! Primenjivati korektivnu terapiju na paćenicima!" "Sestre drže da je ljubav znak truleži koja se javlja u njima." "Vidim znake truleži u tebi!"

Kao da je sledila Odradine misli, Belonda je trže iz sanjarenja. "Ta Uvažena Naložnica nikada nam se neće prikloniti!" Belonda obrisala tragove sosa u uglovima usana. "Gubimo vreme pokušavajući da je uputimo u naše puteve."

Ako ništa drugo, Bel više ne zove Murbelu 'kurvom', pomisli Odrade. To je ipak napredak.

9.

Sve vlade suočene su sa jednim problemom koji se uvek iznova vraća: vlast privlači patološke osobe. Nije tačno da vlast podmićuje; ona poseduje magnetsku moć za podmitljive. Takvi ljudi imaju sklonost da postanu opijeni nasiljem, stanjem kome se veoma brzo i potpuno predaju.

Misionaria Protectiva
Tekst QIV (decto)

Rebeka je klečala na žutom popločanom podu, kako joj je bilo naređeno da učini, ne usuđujući se da podigne pogled prema Velikoj uvaženoj naložnici koja je tako opasna, sedela na jednom udaljenom i uzvišenom mestu. Rebeka je dva sata čekala ovde, bezmalo u središtu jedne džinovske prostorije, dok su Velika uvažena naložnica i njene saradnice obedovale, okružene pažnjom ulizičke posluge. Rebeka je pažljivo promatrala manire slugu i ugledala se na njih.

Očne duplje su je još bolele od presađivanja koje je izvršio njen rabin pre manje od mesec dana. Ove oči su imale plavu dužicu i belu beonjaču, bez obeležja začinske agonije iz njene prošlosti. Bilo je to privremeno odbrambeno sredstvo. Za manje od godinu dana nove oči će je odati svojim potpunim plavetnilom.

Držala je da je bol u očima najmanji od njenih problema. Jedan organski usađeni umetak obezbeđivao joj je odmerene doze melanža, maskirajući njenu zavisnost. Bilo je planirano da ta zaliha potraje nekih šezdeset dana. Ako je, pak, Uvažene Naložnice zadrže duže od toga, nedostatak začina će je baciti u agoniju u odnosu na koju bi ona prva izgledala kao šala. Najneposrednija opasnost pretila je od šire koja joj je bila ubrizgana zajedno sa začinom. Ako je ove žene otkriju, njihove sumnje će, izvesno, biti probuđene.

Dobro napreduješ. Budi strpljiva. Bila su to Druga sećanja iz lampadaške horde. Glas joj je blago odzvanjao u glavi. Imao je Lusilin zvuk, ali Rebeka nije bila sasvim sigurna u to.

Taj glas joj je postao prislan tokom meseci po deljenju, kada se

oglasio kao 'Govornik tvog Mohalata'. Ove kurve nam ne mogu biti ravne u znanju. Zapamti to i neka ti to daje hrabrost.

Prisustvo unutrašnjih Drugih koji joj nisu odvrćali pažnju sa onog što se događalo oko nje ispunjavali su je strahopoštovanjem. Zovemo to Istovremenim tokom, rekao joj je Govornik. Istovremeni tok umnožava tvoju svest. Kada je pokušala da objasni ovo rabinu, on je ljutito reagovao.

"Ukaljana si nečistim mislima!"

Nalazili su se u rabinovom radnom kabinetu. Bilo je pozno doba noći. "Krađa vremena od dana koji su nam dodeljeni" - tako

je on to nazvao. Radni kabinet bio je smešten u podzemlju, sa zidovima optočenim starim knjigama, ridulijanskim kristalima, svicima. Prostorija je bila zaštićena od uhođenja najboljim iksijanskim sredstvima koja su njegovi ljudi modifikovali, usavršivši ih.

U ovakvim prilikama bilo joj je dozvoljeno da sedi pored njegovog stola dok je on počivao zavaljen u jednoj staroj stolici. Sjajna kugla postavljena nisko pokraj njega bacala je drevnu žutu svetlost na njegovo bradato lice, odbleskujući se u naočarima koje je nosio gotovo kao svoju službenu oznaku.

Rebeka se pretvarala da je pometena. "Ali rekao si da se od nas zahteva da sačuvamo to blago sa Lampadasa. Nije li Bene Geserit bio pošten prema nama?"

Opazila je zabrinutost u njegovim očima. "Čula si juče Levija dok je govorio o pitanjima koja su ovde postavljena. Zbog čega su te veštice iz Bene Geserita došle k nama? To se oni pitaju."

"Naša priča je dosledna i verovatna", primeti Rebeka. "Sestre su nas naučile načinima koje čak ni neki Istinozborac ne može da provali."

"Ne znam... ne znam." Rabin je žalosno vrteo glavom. "Šta je laž? Šta je istina? Da li sami sebe osuđujemo vlastitim ustima?"

"Pružamo otpor pogromu, rabine!" Ovo je obično učvršćivalo njegovu odlučnost.

"Kozaci! Da, u pravu si, kćeri. U svakom vremenu bilo je kozaka i nismo mi jedini koji su osetili njihove knutove i mačeve, dok na konjima uleću u selo noseći ubistvo u svojim srcima."

Baš čudno, pomisli Rebeka, kako je uspevao da stvori utisak da su se takvi događaji nedavno zbili i da ih je gledao svojim očima. Nikada oprostiti, nikada zaboraviti. Lidice su se desile juče. Kako je samo ta stvar žilavo počivala u sećanju Tajnog Izraela! Pogrom! Bezmalo jednako žilava u svojoj neprekidnosti, kao i ona prisustva Bene Geserita koja je nosila u svojoj svesti. Bezmalo. To je bilo ono što je u njemu stvaralo otpor, reče ona samoj sebi.

"Bojim se da su nam te oduzeli", rekao je rabin. "Šta sam ti učinio? Šta sam učinio? I sve to u ime časti."

Bacio je pogled na instrumente na zidu sobe koji su pokazivali noćno akumuliranje energije koja je priticala od vetrenjača sa vertikalnim osovinama, postavljenim po rubovima poljoprivrednog poseda. Instrumenti su svedočili da su mašine tamo gore brujale

na vetru skladišteći energiju za sutrašnji dan. To je bio poklon Bene Geserita: puna sloboda u odnosu na Iks. Nezavisnost. Kakva čudna reč.

Rekao je, ne gledajući Rebeku: "Smatram, i uvek sam smatrao da je ta stvar u vezi sa Drugim sećanjima veoma nezgodna. Sećanja bi trebalo da donesu mudrost, ali ona to ne čine. Bitno je na koji način ustrojimo sećanje i gde primenjujemo naša znanja."

Okrenuo se i uputio joj pogled, lica zaklonjenog senkom. "Sta ona određena veli? Ona, za koju držiš da je Lusila?"

Rebeka je već primetila da je rado izgovarao Lusilino ime. Ako je Lusila mogla da progovori kroz kćer Tajnog Izraela, tada ona još živi i nije izdana.

Rebeka je oborila pogled, rekavši: "Veli da posedujemo te unutrašnje slike, zvuke i osećanja koji nam dolaze po naredbi ili provaljuju u slučajevima nužnosti."

"Nužnosti, da! A šta je to, osim izveštaja, čula iz tela koja su se možda nalazila tamo gde ti ne bi trebalo da se nadeš i činila neprihvatljive stvari?"

"Druga tela, druga sećanja, pomislila je Rebeka. Budući da je iskusila to; znala je da ga se nije mogla dragovoljno odreći. Možda sam zaista postala Bene Geserit. To je, dabome, ono čega se on plaši.

"Reći ću ti jednu stvar", nastavio je rabin. "To presudno

presecanje živih svesti, kako one to nazivaju, nije ništa ukoliko ne znaš kako tvoje vlastite odluke proizilaze iz tebe poput niti utkanih u živote drugih."

"Sagledati sopstvene akcije u reakcijama drugih, da, to je način na koji sestre vide stvar."

"To je mudrost. Čemu, prema rečima naše gospe, one teže?"

"Uticanju na sazrevanje čovečanstva."

"Mmmmm. I ona smatra da događaji nisu izvan domašaja njenog uticaja, već naprosto izvan domašaja njenih čula. To je gotovo mudro. Ali sazrevanje... ahhh, Rebeka. Da li mi ne remetimo jedan viši plan? Da li ljudska bića imaju pravo da postavljaju granice prirodi Jehove? Mislim da je Leto II to razumeo. Te gospe u tebi to poriču."

"Ona kaže da je on bio prokleti tiranin."

"Bio je, ali i pre njega je bilo mudrih tirana, kao što nema sumnje da će ih biti i posle nas."

"One ga zovu Šejtanom."

"Posedovao je, zaista vlastite satanske moći. Delim njihov strah od toga. Nije bio toliko prorok koliko učvršćivač. Učvrstio je oblike onog što je video."

"Tako kaže i ona gospa. No, ona kaže i da je on sačuvao njihov grad."

"I tu su bezmalo mudre."

Dubok uzdah potresao je rabina i on je još jednom pogledao instrumente na zidu svoje radne sobe. Energija za sutra.

Ponovo je usmerio pažnju na Rebeku. Zaista se bila promenila.

Nije mogao a da ne bude svestan toga. Postala je veoma slična Bene Geseritu. Razumljivo. Svest joj je bila ispunjena svim onim ljudima iz Lampadasa. Ali one nisu bile gadarenske svinje koje su se dale nagnati u more sa svim svojim dijabolizmom. A ni ja nisam drugi Isus.

"Ono što ti govore o Vrhovnoj majci Odrade - da često proklinje svoje arhivarke i čitavu arhivu... Šta misliš o tome! Nije li arhiva isto što i knjige u kojima čuvamo našu mudrost?"

"Da li sam u tom slučaju ja arhivarka, rabine?"

Njeno pitanje ga je spetljalo ali je u isti mah osvetlilo problem.

Osmehnuo se. "Reći ću ti nešto, kćeri. Priznajem da osećam malu naklonost prema toj Odrade. Arhivistkinje uvek nešto zanovetaju."

"Je li i to mudrost, rabine?" Sa koliko je samo lukavosti ovo upitala!

"Veruj mi, kćeri, da jeste. Kako brižljivo arhivistkinje guše čak i najmanji nagoveštaj rasuđivanja. Jedna reč za drugom. Kakva osionost!

"Na koji način one uspešno procenjuju koje reči valja upotrebiti, rabine?"

"Ah, tračak mudrosti dopire do tebe, kćeri. Ove benegeseritke nisu postigle konačnu mudrost, a u tome ih sprečava njihov gral."

Mogla je da pročita na njegovom licu: Pokušava da me naoruža sumnjama prema životima koje nosim u sebi.

"Dopusti mi da ti kažem koju reč o Bene Geseritu", nastavi on. U tom trenutku shvatio je da mu ništa ne pada na um. Nijedna reč, nikakav mudar savet. To mu se godinama nije dogodilo. Bio mu je otvoren samo jedan put: govor iz dubine srca.

"Možda su previše provele na putu za Damask ne doživевši zaslepljujući bljesak prosvetljenja, Rebeka. Slušam ih kako govore da rade za dobrobit čovečanstva. Ja, nekako, ne mogu da vidim to u njima, niti verujem da je tiranin to video."

Kada je Rebeka zaustila da odgovori, sprečio ju je podigavši ruku. "Dozrevanje čovečanstva? Je li to njihov gral? Nije li to zreo plod koji je već uzbran i pojeđen?"

Rebeka se sada spominjala ovih reči na podu velike dvorane Raskršća, videvši njihovo oličenje ne u životima koje je čuvala u sebi već u postupcima svojih zarobljivačica.

Velika uvažena naložnica privede najzad obed kraju. Obrisala je šake o odeću jednog poslužitelja.

"Neka mi se približi", reče Velika uvažena naložnica.

Bol prostreli Rebekino levo rame i ona na kolenima posrnu napred. Jedna pratilja, po imenu Logno, priđe krišom otpozadi i zari čaklju u meso zatočenice.

Smeh odjeknu prostorijom.

Rebeka se posrćući uspravi na noge i, podgurkivana čakljom, priđe podnožju stepeništa koje je vodilo do Velike uvažene

naložnice; tu, kraj podnožja, čaklja je zaustavi.

"Na kolena!" Logno naglasi naredbu još jednim ubodom.

Rebeka se spusti na kolena zureći pravo napred u kosinu stepenica. Na žutim pločicama ukazivale su se majušne ogrebotine. Te falinke je na neki čudan način umiriše.

"Ostavi je na miru, Logno. Želim odgovore, a ne krike", reče Velika uvažena naložnica. Zatim se obrati Rebeki: "Pogledaj me, ženo!"

Rebeka podiže oči i zagleda se u lice smrti. Kakvo neupadljivo lice za tolike pretnje sadržane na njemu. Tako... tako bezlično sazdano. Gotovo ravno. Kakvo majušno telo. Ovo, međutim, samo pojača osećanje opasnosti koje je Rebeku prožimalo. Kakvu je moć ta sićušna žena morala da poseduje kada je vladala ovim užasnim svetom?

"Znaš li zbog čega si ovde?" upita Velika uvažena naložnica.

Rebeka odgovori najulizičnijim tonom: "Rečeno mi je, o Velika uvažena naložnice, da želite da vam saopštim sve što znam o Istinozborenju i drugim stvarima na Gamuu."

"Bila si sparivana sa Istinozborcem!" Bila je to optužba.

"On je mrtav, Velika uvažena naložnice."

"Ne, Logno!" Ovo je bilo upućeno pomoćnici koja je ponovo zamahnula čakljom. "Ovoj jadnici nisu poznati naši načini. Nego, ostani po strani Logno, kako mi ne bi smetala tvoja plahovitost. A ti", nastavi Velika uvažena naložnica obraćajući se Rebeki snažnijim glasom, "odgovaraćeš samo na moja pitanja ili kada ti ja naredim!"

Rebeka pognu glavu.

U Rebekinoj glavi, Govornik je šaputao: Bilo je to vrlo blizu Glasa. Budi oprezna.

"Jesi li ikada upoznala neku od onih koje sebe nazivaju benegeseritkama?" upita Velika uvažena naložnica.

Ma šta mi kažeš! "Svako je u nekom trenutku susreo te veštice, Velika uvažena naložnice."

"Šta znaš o njima?"

Zbog toga su me, dakle, dovele ovamo.

"Samo ono što sam čula, Velika uvažena naložnice."

"Jesu li hrabre?"

"Priča se da uvek nastoje da izbegnu rizik, Velika uvažena naložnice."

Dostojna si nas, Rebeka. To je obrazac tih kurvi. Kuglica se kotrlja niz nagib u odgovarajućem žljebu. One misle da smo ti odvratne.

"Jesu li te benegeseritke bogate?" upita Velika uvažena naložnica.

"Mislím da su te veštice, u poređenju sa vama, doista siromašne, Velika uvažena naložnice", odgovori Rebeka.

"Zbog čega tako govoriš? Ne pričaj samo da bi mi ugodila!"

"Velika uvažena naložnice, zar su veštice u stanju da pošalju veliki brod sa Gamua ovamo samo da bi dovezao mene? Najposle, gde su veštice sada? One se skrivaju od vas."

"Da, gde su one?" upita Velika uvažena naložnica.

Rebeka sleže ramenima.

Da li si ti bila na Gamuu kada je onaj koga zovu bašarom pobegao pred nama?" upita Velika uvažena naložnica.

Ona zna da si bila. "Bila sam tamo, Velika uvažena naložnice, i čula sam priče. Ne verujem u njih."

"Veruj u ono što ti kažemo da veruješ, jadnice! Kakve si to priče čula?"

"Da se kretao brzinom koju oko nije moglo da prati. Da je goloruk poubijao mnogo... ljudi. Da je ukrao ne-brod i pobegao u Raštrkavanje."

"Veruj, onda, da je pobegao, jadnice. Pogledaj kako se boji. Ne može da spreči drhtanje.

"Pričaj mi o Istinozborenju", naredi Velika uvažena naložnica.

"Velika uvažena naložnice, ja ne shvatam Istinozborenje. Znane su mi jedino reči Šolema, mog supruga. Mogu da ih ponovim ako želite."

Velika uvažena naložnica se za trenutak premišljala, prelazeći pogledom po svojim pomoćnicama i savetnicima koji su počeli da ispoljavaju očevidne znake dosade. Zašto naprosto ne ubije ovu jadnicu?

Rebeka, opazivši nasilništvo u očima koje su sa narandžastim sjajem zurile u nju, povuče se u sebe. Razmišljala je sada o svom

mužu koga je od milja zvala Šoel i o njegovim rečima utehe. On je još kao dete pokazao 'ispravnu nadarenost'. Neki su to nazivali nagonom, no Šoel nikada nije upotrebio tu reč. "Veruj svojoj intuiciji. To su mi učitelji uvek govorili."

Bio je to tako prizeman izraz da je, po njegovim rečima, obično odbijao one koji bi došli da traže 'ezoteričnu misteriju'.

"Nema nikakve tajne", umeo je da kaže Šoel. "To je vežba i naporan posao, kao i sve drugo. Vežbaš se u onom što oni nazivaju 'Malom percepcijom', u sposobnosti da otkrivaš jedva приметne varijacije u čovekovom ponašanju."

Rebeka je sada mogla da uoči takve male reakcije kod ovih koji su piljili u nju. Oni žele da me usmrte. Zbog čega?

Govornik je ponovo posavetova. Velika želi da pokaže svoju moć nad drugima. Ona ne čini ono što drugi žele, već ono što misli da oni ne žele.

"Velika uvažena naložnice", odvaži se Rebeka, "vi ste tako bogati i moćni. Izvesno je da imate neko mesto u vašoj službi gde vam mogu biti od koristi."

"Želiš da stupiš u moju službu?" Kakav divlji osmeh!

"To bi me usrećilo, Velika uvažena naložnice."

"Nisam ovde da bih te učinila srećnom."

Logno načini korak napred. "Onda usreći nas, Gospo. Pusti nas da se malo poigramo sa..."

"Tišina!" Ah, to je bila greška: osloviti je prisnim imenom pred drugima.

Logno uzmače i umalo što ne ispusti čaklju.

Velika uvažena naložnica zurila je u Rebeku svojim narandžastim pogledom. "Vratićeš se svom bednom bivstvovanju na Gamuu, jadnice. Neću te ubiti. To bi bila milost. Pošto si videla šta smo u stanju da ti pružimo, proživi svoj život bez toga."

"Velika uvažena naložnice!" usprotivi se Logno. "Gajimo sumnje u pogledu..."

"Ja gajim sumnje u pogledu tebe, Logno. Pošalji je natrag i to živu! Jesi li me čula? Da li misliš da smo nesposobne da je pronađemo ako se ikad ukaže potreba za tim?"

"Ne, Velika uvažena naložnice."

"Motrićemo na tebe, jadnice", dodade prigušeno Velika uvažena naložnica.

Mamac! Smislila je da se uz pomoć tebe dokopa nekog krupnijeg plena. Vrlo zanimljivo. Ova ima glavu i koristi je uprkos svojoj nasilničkoj prirodi. Tako je, dakle, osvojila vlast.

Tokom čitavog puta do Gamua, zatvorena u smrdljivim prostorijama broda koji je nekad pripadao Esnafu, Rebeka je razmišljala o svojoj neprilici. Ove kurve, naravno, nisu očekivale od nje da izneveri njihova nadanja. Ali... možda i jesu. Podređenost, puzavost. One su uživale u takvim stvarima.

Znala je da je ovo delom zasluga Šoelovog Istinozborenja, kao i lampadaskih savetnica.

"Nagomilavaš mnoštvo malih opaski, osećaš ih ali ih nikad ne uvodiš u svest", rekao joj je Šoel. "Tako nagomilane, one ti kazuju razne stvari, ali ne jezikom kojim bilo ko govori. Jezik nije neophodan!"

U svoje vreme smatrala je da je to jedna od najčudnijih stvari koje je ikada čula. To je bilo pre njene agonije. Noću u postelji, utešeni pomrčinom i dodirima voljenih tela, delali su nemušto ali su izmenjivali i reči.

"Jezik te ometa", govorio je Šoel. "Ono što vredi jeste učenje kako da spoznaš vlastite reakcije. Ponekad možeš da pronadeš reči koje to opisuju... ponekad... ne."

"Bez ikakvih reči. Čak ni koliko je potrebno za pitanja?"

"Želiš reči, je li tako? Kakve su ove? Poverenje. Verovanje. Istina. Poštenje."

"To su dobre reči, Šoele."

"Ali im nedostaje značenje. Ne možeš se osloniti na njih."

"Na šta se onda ti oslanjaš?"

"Na vlastite unutrašnje reakcije. Spoznajem sebe, a ne osobu ispred mene. Uvek znam kada je posredi laž, jer želim da okrenem leđa lažovu."

"Tako, dakle ti to činiš!" Potapšala mu je nagu ruku. "Drugi to rade na drugačiji način. Jedna osoba mi je jednom poverila da prepozna je laž tako što poželi da stavi ruku preko ruke lažova i prošeta s njim, želeći da ga uteši. Možda ti to zvuči kao besmislica, ali ipak

dejstvuje".

"Mislim da je to veoma mudro, Šoele." Govor ljubavi. Zapravo, nije znala šta je hteo da kaže.

"Moja mila ljubavi", reče on, ljuljuškajući joj glavu na svom ramenu, "Istinozborci poseduju čulo za istinu koje, jednom probuđeno, neprekidno deluje. Molim te nemoj mi govoriti da sam mudar kada znam da je to govor tvoje ljubavi."

"Oprosti, Šoele." Dopadao joj se miris njegove ruke i ona zagnjuri glavu u njen pregib golicajući ga. "Ali želim da znam sve što ti znaš."

Premestio joj je glavu u udobniji položaj. "Znaš li šta mi je moj instruktor trećeg stepena rekao? 'Nastoj da ništa ne znaš! Nauči da budeš potpuno naivan.'"

Bila je začuđena. "Baš ništa?"

"Svemu pristupaš sa čistim stavom - ni sa čim na sebi ili u sebi. Šta god da naiđe samo se ispisuje."

Počinjala je da shvata: "Ništa što bi remetilo."

"Tačno. Ti si prvobitni neznalački divljak, u potpunosti oslobođen svake prefinjenosti do tačke kada se vraćaš u krajnju prefinjenost. Moglo bi se reći da to nalaziš, ne tragajući za njim."

"E, to je mudro, Šoele. Kladam se da si bio najbolji učenik koga su ikada imali, najbrži i..."

"Mislio sam da je to beskrajna besmislica."

"Nisi!"

"Sve dok jednog dana nisam u sebi otkrio jedan mali trzaj. To nije bio pokret mišića ili nešto drugo što bi neko mogao da otkrije. Tek jedan... trzaj."

"Gde to?"

"Ne bih umeo da opišem gde. Ali moj instruktor četvrtog stepena pripremio me je za to. 'Nežno prihvati tu stvar. Delikatno'. Jedan od učenika je poverovao da on misli na prave ruke. Oh, kako smo se smejali."

"To je bilo okrutno." Dotakla mu je obraz i pod rukom osetila oštre dlake njegove tamne brade. Bilo je kasno ali se njoj nije spavalo.

"Pretpostavljam da jeste bilo okrutno. Ali kada se taj trzaj pojavio, ja sam znao. Nikada pre toga nisam osetio takvu stvar. Bio sam i sam iznenađen, jer kada sam to tada saznao postalo mi je jasno da

je ono oduvek bilo tu prisutno. Bilo mi je blisko. Bilo je to trzanje mog čula istine."

Pomislila je kako može da oseti kako se čulo istine pomiče u njoj. Osećanje čuda u njegovom glasu izazvalo je nešto.

"Tada je to postalo moje", nastavio je on. "Pripadalo je meni i ja sam pripadao tome. Da se više nikada ne razdvojimo."

"Kako to mora biti divno." Strahopoštovanje i zavist bili su očiti u njenom glasu.

"Ne! Ponešto od toga mrzim. Posmatrati neke ljude na taj način isto je što i videti ih sa izvađenim drobom i crevima koja vise."

"To je odvratno!"

"Da, ali tu su nadoknade, ljubavi. Postoje ljudi koje srećeš, ljudi koji se poput divnih cvetova šire prema tebi sa nevinošću deteta. Nevinost. Moja vlastita nevinost odgovara tome i moje čulo istine se osnažuje. To je ono što mi ti pružaš, ljubavi."

Ne-brod Uvaženih Naložnica stigao je na Gamu i oni poslaše Rebeku dole do piste za sletanje u đubretarskom brodu. Istovario ju je pokraj brodskih olupina i izmeta, no ona nije marila za to. Kući! Došla sam kući a Lampadas je opstao.

Rabin, međutim, nije delio njeno oduševljenje.

Ponovo su sedeli u njegovom radnom kabinetu ali sada je prisnije osećala Druga sećanja, sa mnogo više poverenja. Mogao je to da primeti.

"Sada si im čak sličnija no ikad! To je nečisto."

"Rabine, svi mi imamo nečiste pretke. Ja sam srećna što poznajem neke od svojih."

"Šta to znači? Šta to govoriš?"

"Svi smo mi, rabine, potomci ljudi koji su činili nevaljale stvari. Ne sviđa nam se da razmišljamo o varvarima u našem predaštvu, no oni su ipak tamo."

"Takav govor!"

"Časne majke, rabine, mogu sve da ih prizovu. Zapamti, pobednici su oni koji produžavaju život. Shvataš li?"

"Nikad te nisam čuo da govoriš tako bestidno. Sta se dogodilo, kćeri?"

"Preživela sam, sa saznanjem da se pobeda ponekad postiže po

cenu morala."

"Šta govoriš? To su reči zla."

"Zlo? Varvarstvo čak nije odgovarajuća reč za neke od zlih stvari koje su naši preci počinili. Preci sviju nas, rabine."

Videla je da ga je povredila i osećala je okrutnost svojih reči, ali nije mogla da se zaustavi. Kako je mogao da izbegne istinu o onome što mu je rekla? Bio je častan čovek.

Nastavila je u blažem tonu ali su ga njene reči još dublje zasekle. "Rabine, kada bi bio svedok nekih stvari koje sam, primorana Drugim sećanjima, ja saznala, morao bi da potražiš nove reči za zlo. Neke stvari koje su naši preci učinili snižavaju vrednost najgorih pojmova koje možeš i da zamisliš."

"Rebeka... Rebeka... znam da nužnosti..."

"Ne izgovaraj se nužnostima trenutka! Ti, jedan rabin, vrediš mnogo više od toga. Kada ostajemo bez moralnog osećaja? Stvar je samo u tome što ga pokatkad ne slušamo."

On stavi šake na lice i stade da se ljulja napred-nazad u staroj stolici. Stolica je žalosno škriputala.

"Rabine, uvek sam te volela i poštovala. Zbog tebe sam prošla kroz agoniju. Podelila sam Lampadas za tebe. Nemoj da poričeš ono što sam naučila iz ovoga."

On spusti ruke. "Ne poričem, kćeri. Dopusti mi da patim." "Na temelju svih tih shvatanja, rabine, smesta i neumorno moram se pozabaviti činjenicom da nema nevinih."

"Rebeka!"

"Krivci - možda to nije prava reč, rabine - ali naši preci su učinili stvari zbog kojih se mora platiti."

"Razumem to, Rebeka. To je ravnoteža koja..."

"Nemoj mi reći da razumeš kad ne razumeš." Ona ustade i oštro ga pogleda. "To nije neka knjiga o ravnoteži koju odlažeš na stranu. Koliko daleko unazad bi mogao da ideš?"

"Rebeka, ja sam tvoj rabin. Ne smeš da razgovaraš na ovaj način, posebno ne sa mnom."

"Što ideš više unazad, rabine, to su teža grozomorna zla i to je viša njihova cena. Ti nisi u stanju da ideš tako daleko u prošlost, ali ja sam bila primorana na to."

Okrenuvši se ona ga napusti, ne obraćajući pažnju na primesu molbe u njegovom glasu, bolan način na koji je izustio njeno ime. Kada je zatvarala vrata čula gaje kako kaže: "Šta smo to učinili? Oh, Izraele, pomozij joj."

10.

Pisanje istorije je uglavnom proces odvrćanja pažnje. Većina istorijskih spisa skreće pažnju sa tajnih uticaja u pozadini velikih događaja.

Bašar Teg

Kada bi ostajao sam Ajdaho je često istraživao svoj zatvor, ne-brod. Bilo je toliko toga što se moglo videti i naučiti o ovoj iksijanskoj napravi. Bila je to prava pećina čudesa.

Ovog poslepodneva prekinuo je neumorno hodanje kroz svoje odaje i zagledao se u sićušne komeje ugrađene u svetlucavu površinu dovratka. Motrili su na njega. Imao je čudan osećaj da vidi sebe kroz te radoznale oči. Sta su sestre mislile dok su ga posmatrale? Stameni gola-dečak iz davno iščezle gamuuske Tvrđave postao je visok i mršav čovek: tamne kože i kose. Kosa muje bila duža nego kada je ušao u ovaj ne-brod, poslednjeg dana Dine.

Oči Bene Geserita virile su ispod kože. Bio je siguran da sumnjaju da je mentat i plašio se njihovog tumačenja te činjenice. Kako je jedan mentat mogao da očekuje da će na neodređeno vreme skrivati tu činjenicu od časnih majki? Glupost! Znao je da su ga već sumnjičile za Istinozborenje.

Mahnuo je rukom prema komejima i rekao: "Nemam mira. Mislim da ću poći u istraživanje."

Belonda je istinski mrzela taj njegov podrugljiv stav prema nadziranju. Nije joj se dopadalo ni što tumara po brodu. A nije se trudila ni da to sakrije od njega. U njenim smrknutim crtama lica, kad god bi došla da se suoči s njim, mogao je da pročita neizgovorena pitanja: "Da li to traga za mogućnošću bekstva?"

Upravo to i činim, Bel ali ne na način na koji ti pomišljaš. Ne-brod mu je postavljao strogo utvrđene granice: spoljašnje polje sila koje nije mogao da probije, određene odeljke za mašineriju u kojima je pogon (tako mu je bilo rečeno) privremeno bio onesposobljen,

stražarske prostorije (mogao je da vidi unutrašnjost nekih od njih, ali ne i da tamo ulazi), skladište oružja, odeljak rezervisan za zatočenog Tleilaksu, Skitala. S vremena na vreme bi susretao Skitala kod jedne od pregrada i tada bi piljili jedan u drugog preko utišnog polja koje ih je držalo razdvojene. Zatim, tu su bile i prepreke informacijama - odeljak brodskih zapisa koji nisu davali odgovore na njegova pitanja, odgovore koje njihovi čuvari nisu hteli da mu daju.

Unutar ovih granica bilo je stvari koje su se mogle videti i naučiti, a da za to ne bude dovoljan ni čitav jedan životni vek, pa čak ni životni vek od tri stotine standardnih godina, na koliko je on mogao s pravom računati.

Ukoliko nas Uvažene Naložnice ne otkriju.

Ajdaho je video sebe kao plen koji su one progonile i to čak sa više žudnje nego što su osećale u potrazi za ovim ženama na Kapitolu. Nije imao iluzija u pogledu toga šta bi mu te hajkačice učinile. One su znale da je on ovde. Muškarci koje je vežbao u seksualnom vezivanju i koji su bili poslani da ugroze Uvažene Naložnice - ti muškarci su se doista narugali hajkačicama.

Kada sestre saznaju za njegove mentatske sposobnosti smesta će im postati jasno da njegova svest sadrži sećanja koja prevazilaze jedan golin životni vek. Prvi nije posedovao taj dar. Posumnjaće da je on, zapravo, latentni kvizac haderah. Koliko su mu samo smanjile sledovanje melanža! Bile su primetno zaplašene mogućnošću ponavljanja greške koju su napravile sa Polom Atreidom i njegovim sinom, Tiraninom. Tri i po hiljade godina ropstva!

Odnos sa Murbelom zahtevao je prisustvo mentatske svesti. Ulazio je u svaki susret sa njom ne očekujući da dobije odgovore ni tada niti kasnije. To je bio tipičan mentatski pristup: usredsređivanje na pitanja. Mentati su nagomilavali pitanja na način na koji su drugi gomilali odgovore. Pitanja su stvarala njihove vlastite obrasce i sisteme. Ovo je proizvodilo najvažnije oblike. Pratio si svoj univerzum kroz samosvojno proizvedene obrasce - sazdate od slika, reči i naziva (sve to privremeno), sve to umešano u senzorske impulse koji su odražavali njegovu unutrašnju sintezu na način na koji svetlost odskače od svetlih površina.

Ajdahov prvi mentatski instruktor uobličio je privremene reči za tu

prvu probnu sintezu: "Tragaj za doslednim pokretima na svom unutrašnjem ekranu."

Od tog prvog kolebljivog uranjanja u mentatske moći Ajdaho je mogao da prati rast osetljivosti za promene u vlastitom opažanju i razmišljanju, stalno postajući mentat. Belonda ga je stavljala na najteža iskušenja. Strahovao je od njenog prodornog pogleda i žestokih pitanja. Mentat je proveravao mentata. Sačekivao je njene prepade osetljivo, uzdržano i strpljivo. Pa, šta hoćeš?

Kao da nije znao.

Nosio je masku strpljenja. Strah je prirodno dolazio i njegovo ispoljavanje nije mu moglo naškoditi. Belonda nije krila svoju želju da ga vidi mrtvog.

Ajdaho je prihvatao činjenicu da će posmatrači uskoro videti samo jedan mogući izvor veština koje je bio prinuđen da koristi. Mentatova prava veština ležala je u mentalnoj konstrukciji koju su nazivali 'velikom sintezom'. Ona je zahtevala strpljenje za koje nementati nisu mogli ni da pretpostave da je dostižno. Mentatske škole definisale su to kao istrajnost. Bili ste prvobitan tragač, sposoban da čita najmanje znake, sićušne poremećaje u okolini i da ih sledi do izvora. U isto vreme, ostajali ste otvoreni za široka kretanja svuda unaokolo i unutar vas. Ovo je proizvodilo naivnost, temeljni mentatski stav, sličan onom kod Istinozboraca ali daleko većeg opsega.

"Otvoren si za sve što vaseljena može da učini", govorio mu je prvi instruktor. "Tvoj um nije kompjuter; to je oruđe odgovora uključeno za sve što tvoja čula prinesu."

Ajdaho je uvek prepoznavao kada su Belondina čula bila otvorena. Stajala je tamo, pogleda blago povučenog, a on je znao da joj se nekoliko predrasuda vrzma po svesti. Njegova odbrana ležala je u njenoj osnovnoj mani: otvaranje čula pretpostavljalo je svojevrsan idealizam koji je bio stran Belondi. Ona nije postavljala najbolja pitanja i on se tome čudio. Da li bi Odrade koristila manjkavog mentata? To je bilo u suprotnosti sa njenim ostalim stavovima.

Ja tražim pitanja koja uobličavaju najbolje slike.

Čineći to nikada za sebe niste mislili da ste pametni, da

posedujete formulu koja je obezbeđivala rešenje. Ostajali ste jednako otvoreni za nova pitanja koliko i za nove obrasce. Proveravanje i ponovno proveravanje, uobličavanje i ponovno uobličavanje. Neprekidan proces, koji nikad nije zastajao ili se zadovoljavao. Bila je to vaša privatna pavana, slična onima kod drugih mentata, ali je uvek sadržavala vaš jedinstveni stav i korake.

"Nikada nisi istinski mentat. Zbog toga mi to zovemo 'beskonačnim ciljem'." Ove reči učitelja bile su mu urezane u svest.

Nagomilavajući opažanja Belonde, sve više je uvažavao gledište onih velikih majstora-mentata koji su ga podučavali. "Od časnih majki ne mogu postati najbolji mentati."

Činilo se da nijedna pripadnica Bene Geserita nije bila sposobna da u potpunosti razveže sebe od onog vezujućeg apsoluta koji je dostizala u začinskoj agoniji: odanosti svom Sestrinstvu.

Učitelji su ga upozoravali na opasnost od apsoluta. Apsoluti su uslovljavali ozbiljan nedostatak kod mentata.

"Sve što činiš, sve što osetiš i kažeš predstavlja eksperiment. Nema konačnih zaključaka. Ništa te ne može zaustaviti osim smrti, a možda čak ni ona, budući da svaki život stvara beskrajne talasiće. Indukcija poskakuje unutra i ti postaješ osetljiv na nju. Dedukcija saopštava iluzije apsoluta. Udara po istini i razbija je!"

Kada su Belondina pitanja dotakla odnos između njega i Murbele opazio je nejasnu emocionalnu reakciju. Zabavljenost? Ljubomora? Mogao je da prihvati zabavljenost (pa čak i ljubomoru) neizmernim seksualnim zahtevima ove uzajamne zavisnosti. Je li ta ekstaza odista tako velika?

Tumarao je kroz svoje odaje ovog popodneva osećajući se tuđinom, kao da je prvi put ovde i kao da još nije prihvatio ove prostorije za svoj dom. To mi se emocije obraćaju.

Tokom godina njegovog zatočeništva ove odaje su poprimile izgled obitavališta. Ovo je bila njegova pećina, bivše skladište za poseban teret: velike prostorije sa blago zakrivljenim zidovima - spavaća soba, biblioteka-radna soba, dnevna soba, kupatilo sa zelenim pločicama opremljeno suvim i vlažnim sistemom čišćenja i dugačka fiskulturna dvorana koju je zarad vežbanja delio sa Murbelom.

Sobe su sadržavale jedinstvenu kolekciju upotrebnih predmeta i obeležja njegovog prisustva: ta viseća stolica postavljena tačno pod pravim uglom u odnosu na konzolu i projektor koji ga je povezivao sa brodskim sistemom, i konačno, one ridulijanske ploče na niskom pobočnom stolu. Tu su se, takođe, zapažali tragovi stanovanja - ona tamnomrka mrlja na radnom stolu. Prosuta hrana ostavila je svoje neizbrisive belege.

Sa nemirom u duši on se uputi do svojih spavaćih odaja. Svetlost je bila prigušena. Njegova sposobnost da prepoznaje poznato potvrdila se i na polju mirisa. Postelja je odisala mirisom koji je podsećao na pljuvačku - poprište noćasnog seksualnog sukoba.

To je prava reč: sukob.

Vazduh u ne-brodu - filtriran, ponovo prerađen i zaslađen često mu je smetao. Nijedna pukotina u lavirintu ne-broda nikada nije duže vreme ostajala otvorena prema spoljašnjem svetu. Ponekad je ćutke sedeo i njuškao, nadajući se blagom tračku vazduha koji nije bio prilagođen zahtevima ove tamnice.

Postoji jedan način da se pobegne!

Izašao je iz svojih odaja a zatim krenuo niz hodnik, da bi na njegovom kraju ušao u jednu cev za spuštanje koja ga je iskrcala na najnižem nivou broda.

Šta se stvarno događa tamo napolju, u tom svetu pod otvorenim nebom?

Ponešto od onoga što mu je Odrade rekla ispunilo ga je užasom i osećanjem da se nalazi u klopci. Nema mesta na koje se može pobeći! Je li mudro što delim strahove sa Šeanom? Murbela se samo smeje. "Zaštitiću te, ljubavi. Uvažene Naložnice neće želeti da me ozlede."

Ali Šeana... kako je brzo usvojila govor ruku i prihvatila duh zavere. Zaverree? Ne... sumnjam da bi bilo koja časna majka radila protiv svojih sestara. Čak im se i gospa Džesika na kraju vratila. Ja ne tražim da Šeana radi protiv Sestrinstva, već samo da nas zaštiti od Murbelinih ludorija.

Neizmerne moći žena-lovaca učinile su da je bilo moguće predvideti razaranje. Jednom mentatu je bilo dovoljno da razmotri njihovo divljačko nasilje. Donele su sa sobom još nešto, nešto što je

nagoveštavalo neke stvari tamo u Raštrkavanju. Šta su bili ti futari koje je Odrade spomenula onako uzgred? Delom ljudi, a delom zveri? To je bilo Lusilino nagađanje. I gde je Lusila?

Obreo se u Velikom skladištu, prostoru za teret dužine jednog kilometra, u kome su preneli poslednjeg džinovskog crva Dine, odnevši ga na Kapitol. Prostor je još mirisao na začini i pesak, ispunjavajući mu svest davnašnjim događajima i smrtima. Znao je zbog čega je tako često dolazio u Veliko skladište - čineći to ponekad bez razmišljanja, kao što je upravo sada bio slučaj. Ono ga je, u isti mah privlačilo i odbijalo. Iluzija neograničenog prostora, sa tragovima prašine, peska i začina sadržavala je nostalgiju za izgubljenom slobodom. No, postojala je i jedna i druga strana. To mu se ovde uvek događalo.

Da li će se i danas dogoditi?

Bez upozorenja, osećanje da se nalazi u Velikom skladištu iščeznuće. A onda... mreža što svetluca na metalnom nebu. Kada mu se prvi put ukazala ta vizija bio je svestan da zapravo ne vidi mrežu. Njegova svest prenosila je ono što čula nisu mogla da odrede.

Svetlucava mreža koja se talasa kao beskrajni borealis.

Potom će se mreža razmaći i on će ugledati dvoje ljudi - muškarca i ženu. Kako su samo obično izgledali - pa ipak izuzetno. Baba i deda u drevnoj odeći: radni kombinezon sa portiklom na muškarcu a dugačka haljina sa maramom na ženi. Radili su u cvetnoj bašti! Mislio je da je to mora biti nešto više od iluzije. Vidim, ali to nije ono što stvarno vidim.

Oni bi ga naposljetku uvek primetili. Čuo bi njihove glasove. "Evo ga ponovo, Marti", rekao bi muškarac skrećući ženinu pažnju na Ajdaha.

"Pitam se kako to da on može da se probije ovamo?" upitala je jedanput Marti. "Čini se da to nije moguće."

"Pa, mislim da uspeva da veoma razredi branu. Pitam se da li je svestan opasnosti?"

Opasnost. Bila je to reč koja ga je uvek izbacivala iz ove vizije. "Nisi danas kod svoje konzole?"

Samo za tren, Ajdaho pomisli da je i dalje u pitanju vizija, glas

one neobične žene, a onda shvati da glas pripada Odradi. Glas joj je dopro otpozadi iz blizine. Okrenuo se i opazio da je propustila da zatvori okno. Sledila ga je do Skladišta, tiho koračajući za njim, izbegavajući razasute mrlje peska koji bi struganjem pod nogama mogao odati njeno prisustvo.

Izgedala je umorno i nestrpljivo. Zašto misli da bi trebalo da budem kod svoje konzole?

Kao da odgovara na njegovo nepostavljeno pitanje, ona reče: "U poslednje vreme često sam te nalazila kod konzole. Šta to tražiš, Dankane?"

Zavrteo je glavom bez odgovora. Zašto odjednom osećam da sam u opasnosti?

Retko je imao to osećanje u Odradinom društvu. Mogao je, međutim, da se seti drugih prilika. Jednom kada je podozrivo zurila u njegove šake u polju konzole. Strah koji je povezan sa mojom konzolom. Da li sam obelodanio svoju mentatsku glad za podacima? Da li nagađaju da skrivam svoje privatno biće tamo?

"Da li ja to uopšte nemam prava na lični život?" Srdžba ili napad?

Lagano je odmahнула glavom s jedne na drugu stranu, tek koliko da bi rekla: "Praviš se nevešt."

"Ovo je tvoja druga poseta danas", reče on glasom punim optužbe.

"Moram da ti kažem da izgledaš dobro, Dankane." Okolišanje.

"Jesu li ti to tvoji posmatrači saopštili?"

"Ne budi uskogrud. Došla sam da porazgovaram sa Murbelom. Ona mi je rekla da si ovde."

"Pretpostavljam da znaš da je Murbela ponovo trudna." Da li je to moglo da je umiri?

"Osećam zahvalnost zbog toga. Došla sam da ti kažem da Šeana želi ponovo da te poseti."

Zašto bi mi to Odrade saopštavala?

Njene reči ga ispuniše slikama siročeta sa Dine koje je postalo potpuna časna majka (najmlađa u istoriji, kako su mu rekli). Šeana, njegova prisna prijateljica, koja se posvetila nadziranju poslednjeg džinovskog crva. Da li se konačno ovekovečio? Zašto bi se Odrade zanimala za Šeaninu posetu?

"Šeana želi da razgovara sa tobom o Tiraninu."

Ona zapazi iznenađenje koje je ovo proizvelo.

"Šta bih ja, po prilici, mogao da dodam Šeaninom znanju o Letu II?" upita on. "Ona je časna majka."

"Ti si prisno priznavao Atreide."

Ahhhh. Lovi mentata.

"Rekla si da želi da razgovara o Letu, a znaš i sama da je pogrešno razmišljati o njemu kao o Atreidu."

"Oh, ali on je to bio. Preobraćen u nešto više stihijsko no bilo ko pre njega, ali, ipak, jedan od nas."

"Jedan od nas!" Podsećala ga je da je i ona Atreid. Prizivanje njegovog nikad izmirenog duga prema toj porodici! "Tako ti kažeš."

"Zar ne bi valjalo da prekinemo ovu budalastu igru?" On se ukoči, pun opreza. Znao je, istovremeno, da joj to nije promaklo. Časne majke su bile tako prokleta osetljive. Netremice ju je posmatrao, ne usuđujući se da progovori, znajući da joj čak i ovako previše kazuje.

"Verujemo da se sećaš više od jednog životnog veka gole." Pošto i dalje nije odgovarao, ona dodade: "Hajde, hajde, Dankane! Jesi li mentat?"

Po načinu na koji je govorila - koliko pitanje toliko i optužba - znao je da je sa skrivanjem završeno. Bilo je to gotovo olakšanje.

"A šta ako jesam?"

"Kada su te stvarali, Tleilaksi su izmešali ćelije više od jednog Ajdaha-gole."

Ajdaho-gola! Odbijao je da razmišlja o sebi u tako apstraktnom smislu. "Zbog čega vam je Leto iznenađa postao toliko važan?" Ovim odgovorom nije se moglo izbeći priznanje.

"Naš crv se pretvorio u peščane pastrmke."

"Da li one rastu i razmnožavaju se?"

"Očigledno."

"Ukoliko ih ne suzbijete ili eliminišete, Kapitol bi mogao postati druga Dina."

"Izračunao si to, zar ne?"

"Leto i ja, zajedno."

"Znači da se sećaš mnogih života. Očaravajuće. To te na neki način čini sličnim nama." Kakav netremičan pogled!

"Veoma različitim, rekao bih." Moram da je izbacim iz koloseka!

"Stekao si ta sećanja prilikom svog prvog susreta sa Murbelom?"

Ko je to pogodio? Lusila? Ona je bila prisutna i mogla je da pogodi i poveri svoje sumnje sestrama. Morao je to smrtonosno pitanje da istera na čistinu. "Nisam drugi kvizac haderah!"

"Nisi li?" Promišljena objektivnost. Dopustila je da se to ispolji - surovost - činilo mu se.

"Znaš da nisam!" Borio se za svoj život i bio je svestan toga. Nije u toj meri bio ugrožen od Odrade koliko od onih drugih koje su posmatrale prenos i vraćale snimak razgovora preko komeja.

"Reci mi nešto o svojim nanizanim sećanjima." Bilo je to naređenje Vrhovne majke. Nije se imalo kud.

"Poznajem te... živote. To je kao jedan životni vek."

"To gomilanje nam može biti veoma korisno, Dankane. Da li se sećaš i akslotl-tankova?"

Njeno pitanje uputi mu misli u maglovita proveravanja koja su ga usloвила da zamišlja čudne stvari vezane za Tleilakse - velike humke čovečjeg mesa jedva vidljive nesavršenim novorođenim očima, mutne i dvostruke slike bezmalo-sećanja izlaženja iz kanala rođenja. Kako je to moglo da bude u vezi sa tankovima?

"Skital nas je opskrbio znanjem koje nam omogućava da načinimo vlastiti akslotl-sistem", reče Odrade.

Sistem? Zanimljiva reč. "Da li to znači da, isto tako, kopirate i Tleilaksine načine proizvodnje začina?"

"Skital pokušava da se cenka da bi dobio više od onoga što smo spremne da mu damo. Vremenom ćemo na ovaj ili onaj način doći i do začina."

Odrade ču sebe kako govori čvrstim glasom i upita se da li je uspeo da otkrije njenu nesigurnost. Možda nećemo imati vremena da to učinimo.

"Sestre koje se raštrkavaju su sputane", reče on pružajući joj malo od ukusa mentatske svesti. "Posežete u svoje zalihe začina da biste ih snabdevale, a izvesno je da su te zalihe ograničene."

"One raspolažu našim znanjem o akslotl-tankovima, kao i peščanim pastrmkama."

Zamukao je pri pomisli na mogućnost stvaranja bezbroj Dina u

beskonačnoj vaseljeni.

"One će rešiti problem zaliha melanža bilo sa tankovima bilo sa sa crvima - a možda i uz pomoć obe stvari", reče ona. Ovo je mogla iskreno da kaže. Proizilazilo je iz statističkih očekivanja. Moglo se očekivati da jedna među raštrkanim skupinama to postigne.

"Ti tankovi", zausti on. "Imam neobične... snove." Umalo nije rekao: 'razmišljanja'.

"Nije ni čudo." Ispričala mu je ukratko kako su i ženska tela bila ugrađivana u tankove.

"Važi li to i za pravljenje začina?"

"Mislimo da je tako."

"Odvratno!"

"Nezrelo sa tvoje strane", ukori ga.

U takvim trenucima nije mu se dopadala njena žestina. Jednom ju je prekoreo zbog načina na koji su se časne majke uklanjale iz 'zajedničke struje ljudskih emocija', i tada je dobio istovetan odgovor.

Nezrelo!

"Za šta verovatno nema leka", zaključio on. "Sraman nedostatak mog karaktera."

"Pomišljaš li da sa mnom raspravljáš o moralnim pitanjima?"

Učinilo mu se da je nazreo srdžbu u njenom glasu. "Čak ni o etičkim. Mi se rukovodimo različitim pravilima."

"Pravila su često izgovor za prenebregavanje sažaljenja."

"Da li to čujem slabašan odjek savesti kod jedne časne majke?"

"Žalosno. Moje sestre bi me proterale kada bi pomislile da se rukovodim sažaljenjem."

"Možeš biti podsticana, ali ne i rukovođena."

"Vrlo dobro, Dankane! Mnogo više mi se sviđaš kada si otvoreni mentat."

"Ne verujem u tvoju naklonost."

Ona se glasno nasmeja. "Kako si nalik na Bel!"

Nemo je zurio u nju, iznenada potisnut njenim smehom do saznanja o tome kako da umakne svojim čuvarima, da pobegne od neprestane manipulacije Bene Geserita i da živi svoj život. Izlaz odavde nije ležao u mašineriji, već u manama Sestrinstva. Ti apsoluti kojima su ga, po njihovom mišljenju, okruživale i držale - u njima je

počivao izlaz napolje!

I Šeana zna to! To je mamac kojim njiše ispred mog nosa.

Pošto Ajdaho dugo ništa ne reče, Odrade prozbori: "Pričaj mi o tim Drugim životima."

"Pogrešno. Ja o njima razmišljam kao o jednom neprekidnom životu."

"Nema smrti?"

Pustio je da se odgovor polako uobliči. Nanizana sećanja: smrti su bile jednako rečite kao i životi. Usmrćen toliko puta Letovom rukom!

"Smrti ne prekidaju moja sećanja."

"Neobična vrsta besmrtnosti", zaključila ona. "Ti znaš da su gospodari Tleilaksa sebe iznova stvarali? Ali ti - šta su se nadali da postignu, smešavši različite gole u jedno telo?"

"Pitaj Skitala."

"Bel je bila sigurna da si mentat. Biće ushićena."

"Mislim da neće."

"Pobrinuću se da bude. Oh! Imam toliko pitanja da ne znam odakle da počnem." Promatrala ga je nehajno podbočivši bradu levom rukom.

Pitanja? Mentatski zahtevi proticali su kroz Ajdahovu svest. Pustio je da se pitanja koja je sebi toliko puta postavljao sama od sebe pokrenu, uobličavajući svoje obrasce. Šta su Tleilaksi tražili u meni? Nisu mogli da u ovo otelovljenje uključe ćelije svih njegovih gola-bića. Pa ipak... sva sećanja su bila na broju. Kakva je kosmička spona nagomilala sve te živote u ovo jedno biće? Da li je to bio ključ vizije koja ga je opsedala u Velikom skladištu? U njegovoj svesti iskrsnuše polusećanja: njegovo telo u toploj tečnosti, hranjeno cevima, masirano mašinama, ispitivano i istraživano od strane tleilakških posmatrača. Osećao je mrmljajuće odgovore svojih poluuspavanih bića. Reči nisu imale nikakvo značenje. Bilo je to kao da je slušao neki strani jezik koji je dopirao sa njegovih usana, no on je znao da je posredi običan galah.

Ono što je osećao da su Tleilaksi u svojim preduzećima domašili ulivalo je strahopoštovanje: oni su istražili kosmos koji se niko osim Bene Geserita nije usudio da takne. Što je Bene Tleilaksa to činila iz

sebičnih razloga - nije umanjivalo značaj čina. Beskonačna ponovna rođenja gospodara Tleilaksa bili su nagrada vredna i najvećih rizika.

Potčinjeni Liceigrači koji su mogli da kopiraju bilo koji život, bilo koju svest. Tleilaksin san bio je jednako zastrašujući, kao i dostignuća Bene Geserita.

"Skital priznaje da poseduje sećanja iz vremena Muad'Diba", reče Odrade. "Mogli biste jednog dana da uporedite podatke."

"Ta vrsta besmrtnosti je ulog u cenkanju", upozori je on. "Da li bi on to mogao da proda Uvaženim Naložnicama?"

"Možda. Hajde, vratimo se u tvoje odaje."

U njegovoj radnoj sobi ona mu pokaza da sedne na stolicu pored njegove konzole, tako da se on upita nije li i dalje lovila negove tajne. Zatim se nagnu preko njega da bi mogla da upravlja komandama. Projektor iznad glave proizvede sliku pustinje sa obzorjem valovitih dina.

"Kapitol?" upita ona. "Široka traka duž ekvatora."

Obuze ga iskreno uzbuđenje. "Rekla si peščane pastrmke. Ima li tamo bilo kakvih novih crva?"

"Šeana ih uskoro očekuje."

"Njima je kao katalizator neophodna velika količina začina." "Prokockale smo ovde veliki deo melanža. Leto ti je govorio o katalizatorima, zar ne? Čega se još sećaš od njega?"

Usmrtio me je toliko puta da me boli kada razmišljam o tome."

Posedovala je zapise iz Dar-es-Balata koji su ovo potvrđivali. "Lično te je ubijao, znam. Da li te je naprosto odbacivao kada je smatrao da si iskorišćen?"

"Ponekad se događalo da sam ispunio očekivanja, pa mi je bila dopuštena prirodna smrt."

"Da li je njegova Zlatna staza bila vredna toga?"

Mi ne razumemo njegovu Zlatnu stazu, niti vrenja koja ona proizvodi. Dankan ovo izusti naglas.

"Zanimljiv izbor reči. Jedan mentat razmišlja o Tiraninovima eonima kao o vrenju."

"To je izbilo u Raštrkavanju."

"Podstaknuto Vremenima gladi."

"Misliš li da nije predvideo glad?"

Nije odgovorila, ućutkana njegovim mentatskim viđenjem stvari. Zlatna staza: čovečanstvo koje se 'razbuktava' u vaseljeni... nikada više ograničeno na ma koju određenu planetu i prijemčivo za jedinstvenu sudbinu. Sva naša jaja nisu više u istoj korpi.

"Leto je razmišljao o čitavom čovečanstvu kao o jedinstvenom organizmu", reče on.

"Ali on nas je u svoj san upisao protiv naše volje."

"Vi, Atreidi, uvek to činite."

Vi, Atreidi! "Znači li to da si nam namirio dug?"

"Nisam to rekao."

"Da li uvažavaš moju sadašnju nedoumicu, mentate?"

"Koliko su dugo peščane pastrmke na delu?"

"Više od osam standardnih godina."

"Koliko brzo naša pustinja raste?"

Naša pustinja. Ona pokaza put ekrana. "Više od tri puta je veća nego što je bila pre peščanih pastrmki."

"Tako brzo!"

"Šeana svakog dana očekuje da ugleda male crve."

"Oni nisu skloni da izađu na površinu dok ne dostignu dužinu od oko dva metra."

"Tako i ona veli."

Prozborio je zamišljenim glasom. "Svaki sa biserom Letove svesti u njegovom 'beskrajnom snu'."

"Tako je on rekao, a nikad nije lagao u pogledu takvih stvari." "Njegove laži bile su mnogo tananije. Baš kao i kod neke časne majke."

"Optužuješ nas za laganje?"

"Zašto Šeana želi da me vidi?"

"Mentati! Mislite da su vaša pitanja odgovori." Odrade zavrte glavom, gestom podrugljive preneraženosti. "Mora da sazna što je moguće više o Tiraninu kao o ishodištu religijskog obožavanja."

"Bogovi na nebesima! Zbog čega?"

"Kult Šeane se širi. Obuhvata čitavo staro carstvo a dopire i izvan njega. Šire ga preživeli sveštenici sa Rakisa."

"Sa Dine", ispravi je on. Sada je već bio potpuni mentat i ona je strpljivo iščekivala.

"Šeana se obraćala peščanim crvima na Dini", nastavi Dankan. "Oni su joj odgovarali". On čvrsto podnese njen upitan pogled. "Sve do vaših starih trikova sa Misionariom Protectivom, a?"

"Tiranin je u Raštrkavanju poznat kao Dur i Guldur", reče ona, hraneći njegovu mentatsku naivnost.

"Namenila si joj opasnu dužnost. Zna li ona to?"

"Zna, ali to bi je moglo učiniti manje opasnom."

"Onda mi stavi na raspolaganje vaš sistem podataka."

"Bez ograničenja?" Znala je šta bi Bel rekla na to! Klimnuo je u nemogućnosti da sebi dozvoli da se ponada da će se ona saglasiti. Da li naslućuje koliko očajnički želim to? Bila je to žudnja koja je prikrivala njegovo poznavanje načina na koji je mogao da pobegne. Nesmetan pristup informacijama! Pomisliće da mi je stalo do iluzije o slobodi.

"Da li pristaješ da budeš moj mentat, Dankane?"

"Kakav mi je izbor?"

"Razmotrićemo tvoj zahtev u Savetu i ja ću ti što je brže moguće dati naš odgovor."

Da li se to Kapija bekstva otvara?

"Moram da razmišljam na način neke Uvažene Naložnice", reče on buneći se protiv komeja i duho-braniteljki koji će još mnogo puta pregledati zapis o njegovom zahtevu.

"Ko bi to umeo bolje od onog koji živi sa Murbelom?" upita ona.

11.

Podmićivanje ima bezbroj lica.

Tleilaksin Thu-zen

One ni ne znaju šta ja mislim i šta mogu da uradim, reče u sebi Skital. Njihovi Istinozborci ne mogu da me pročitaju. To je, barem, uspeo da spase od uništenja - umetnost zavaravanja naučenu od svojih usavršenih Liceigrača.

Lagano se kretao kroz svoj atar ovog ne-broda posmatrajući, katalogizujući, odmeravajući. Svakim pogledom vagao je ljude ili mesta svešću uvežbanom da otkriva mane.

Svaki gospodar Tleilaksa znao je da bi jednog dana Bog mogao da mu postavi zadatak kojim će proveriti njegovu posvećenost.

Vrlo dobro! Pa, ovo je možda bio takav zadatak. Pripadnice Bene Geserita, koje su tvrdile da dele njegovo Veliko uverenje, lažno su se zaklele. One su bile nečiste. Nije više imao sadruka koji bi ga očistili na povratku iz tuđine. Bio je bačen u povindašku vasseljenu i progonjen kurvama iz Raštrkavanja, postao je zatočenik ovih Šejtanovih sluškinja. Niko od ovih zlih nije znao za sredstva kojima on još raspolaže. Niko nije naslućivao na koji će mu način Bog pomoći u ovoj krajnjoj nuždi.

Očistiću se sam, Bože!

Kada su ga ove šejtanske žene išcupale iz ruku onih kurvi, obećavši mu utočište i 'svaku pomoć', znao je da ga lažu.

Što je veća provera, to je veća moja vera.

Do pre samo nekoliko minuta posmatrao je kroz svetlucavu prepreku kako Dankan Ajdaho niz dugački hodnik odlazi u jutarnju šetnju. Polje sila ih je razdvajalo i sprečavalo prolaženje zvuka, ali Skital je video da se Ajdahove usne pomiču i sa njih pročitao kletvu. Proklinji me, golo, ali mi smo te napravili i još možemo da te upotrebimo.

Bog je uveo sveti udes u tleilaški plan sa ovim golom - ali Bog je uvek imao šire zamisli. Dužnost vernika je bila da se uklope u Božje

planove, a ne da traže da Bog sledi zamisli ljudskih bića.

"Skital je pripremio sebe za ovu proveru, obnavljajući svoj sveti zavet. Učinio je to bez reči na drevni način s'torija Bene Tleilaksa. "Da bi se postigao s'tori, nije potrebno razumeti. S'tori postoji bez reči, čak i bez imena."

Magija njegovog Boga bila mu je jedini most. Skital je ovo duboko osećao. Kao najmlađi gospodar u najvišem kulu, od početka je znao da će biti izabran za ovaj najvažniji zadatak. Ovo saznanje bilo je jedna od njegovih snaga koju je prepoznavao svaki put kad bi se pogledao u ogledalu. Bog me je uobličio da obmanem ove povindahe! Njegova vižljasta, detinja pojava bila je presvučena sivom kožom čiji su metalni pigmenti sprečavali dubinska ispitivanja tela. Njegov majušan oblik odvrćao je pažnju onih koji bi ga videli i skrivao moći koje je nagomilao u nizu gola-otelovljenja. Samo je Bene Geserit posedovao starija sećanja, no Skital je znao da je njih rukovodilo zlo.

Skital protrlja prsa, misleći na ono što je bilo skriveno u njemu - i to sa takvom veštinom da čak ni najmanji ožiljak nije označavao to mesto. Svaki gospodar je nosio ovo sredstvo - nulentropsku kapsulu koja je sadržala semenske ćelije mnoštva: sadruga gospodara centralnog kela, Liceigrača, tehničkih specijalista i ostalih za koje je znao da mogu da budu privlačni Šejtanovim ženama... i mnogim drugim povindasima-slabićima! Tu su bili Pol Atreid i njegova ljubljena Čani (oh, koliko ih je samo stajalo muka preturanje po odeći mrtvih u traganju za slučajnim ćelijama!). Tu je bio i prvobitni Dankan Ajdaho sa ostalim miljenicima Atreida - mentatom Tufirom Havatom, Gurnijem Halekom, slobodnjakom Naibom Stilgarom... dovoljno potencijalnih sluga i robova za narod tleilaške vasseljene.

Sama pomisao na čudo nad čudima u nulentropskoj cevčici, na one za kojima je žudeo, želeći da ih oživi, presećala mu je dah. Savršeni Liceigrači! Savršeno podražavanje. Savršeni zapisničari ličnosti žrtve. Sposobni da obmanu čak i veštice Bene Geserita. Ni šira nije mogla da ih spreči u preuzimanju svesti drugog bića.

To je bila ta cevčica koju je smatrao svojim najmoćnijim ulogom u cenkanju. Niko nije smeo da sazna za nju. Za sada je samo katalogizovao mane.

Bio je zadovoljan što u odbrani ovog ne-broda ima dovoljno pukotina. U nizu svojih života on je prikupljao veštine na način na koji su njegovi sadruzi gospodari prikupljali ljupke tričarije. Uvek su ga smatrali suviše ozbiljnim, ali sada je on pronašao mesto i vreme za oslobođenje.

Uvek ga je privlačilo proučavanje Bene Geserita. Tokom eona stekao je svu silu znanja o njima. Znao je da ono sadrži mitove i pogrešne podatke, ali vera u svrhovitost Boga učvrstila je njegov stav da gledanje koje je gajio služi Velikom verovanju, bez obzira na surovost Svete provere.

Jedno poglavlje svog kataloga o Bene Geseritu nazvao je 'tipičnim' zbog čestih opaski poput: 'Ovo je tipično za njih!'

Te tipičnosti su ga očaravale.

Bilo je tipično za njih da tolerišu grubo ali po njih bezopasno ponašanje drugih ljudi koje same sebi nisu dopuštale. 'Standardi Bene Geserita su viši'. Skital je to slušao čak i od nekih od svojih poslednjih sadrugova.

"Nadarene smo da vidimo sebe onako kako nas drugi vide", rekla je jednom prilikom Odrade.

Skital je i ovo uvrstio među tipičnosti, ali njene reči nisu bile u skladu sa Velikim uverenjem. Samo je Bog mogao da sagleda tvoje najdublje biće! Odradino hvalisanje imalo je prizvuk hubrisa.

Nijednu laž neće reći slučajno. Bolje se služe istinom.

Ovo ga je često dovodilo u nedoumicu. Lično je Vrhovna majka to navodila kao pravilo Bene Geserita. Činjenica je da je izgledalo da se veštice pridržavaju jednog ciničnog gledanja na istinu. Usuđivala se da tvrdi kako je to u duhu Zensunija. Čija istina? Na koji način preobličena? U kom sklopu?

Prethodnog popodneva sedeli su u njegovim odajama ne-broda. On ju je pozvao na 'konsultacije o zajedničkim problemima', što je bio njegov eufemizam za cenkanje. Bili su sami ako se izuzmu komeji i dolaženje i odlaženje sestara koje su budno motrile.

Odaje su mu bile dovoljno udobne: tri sobe sa zidovima od plaza ofarbane prijatnom zelenom bojom, meka postelja i stolice prilagođene njegovom majušnom telu.

Ovo je bio iksijanski ne-brod, i Skital je bio uveren da njegovi

čuvari ni ne sanjaju koliko mnogo zna o njemu. Koliko i Iksijanci. Svuda unaokolo nalazile su se iksijanske mašine ali se nikad nije mogao videti nijedan Iksijanac. Sumnjao je da ijedan uopšte i postoji na Kapitolu. Veštice su bile poznate po tome što su same sve održavale.

Kretnje i govor bili su joj odmereni dok ga je sa pažnjom posmatrala. "Nisu impulsivne." Često si to mogao čuti.

Interesovala se da li mu je udobno i činilo se da je zabrinuta za njega.

On obigra pogledom svoju dnevnu sobu. "Ne viđam Iksijance."

Napućila je usne nezadovoljno. "Jesi li me zbog toga zvao na konsultacije?"

Naravno da ne, veštice! Kaprosto, vežbam svoju umetnost odvrćanja pažnje. Ne očekuješ valjda da pominjem stvari koje želim da sakrijem? Zbog čega bih onda skretao tvoju pažnju na Iksijance kada znam da je neverovatno da se ovde na tvojoj proklesoj planeti slobodno kreću bilo kakvi opasni uljezi? Ahh, ta mnogo hvaljena iksijanska veza koju smo mi Tleilaksi tako dugo održavali! Znaš ti to! Ne jednom ste kaznile Iks tako da se pamti.

Prođe mu kroz glavu da bi se tehnokratima Iksa mogli drznuti da napakoste Bene Geseritu, ali su zauzvrat, bili krajnje obazrivi kako ne bi izazvali bes Uvažениh Naložnica. Tajna trgovina se očitovala u prisustvu ovog ne-broda ali cena mora da je bila ubitačna a putevi isporuke izuzetno zaobilazni. Vrlo su gadne bile one kurve iz Raštrkavanja. Nagađao je da je i njima Iks bio potreban. A Iks bi mogao, tajno prkoseći kurvama, da načini sporazum sa Bene Geseritom. No, granice su bile tesne a prilike za izdaju mnogobrojne.

Ovakve misli su ga pri cenkanju umirivale. Kada je Odrade bila loše raspoložena umela je, više puta da ga izvede iz takta ćuteći i piljeći u njega na onaj usplahireni benegeseritski način.

Ulog u cenkanju bio je krupan - ne manji od golog opstanka za oboje, a uvek u ime najvećih stvari: uspona vlastite grupacije, kontrole ljudske vasseljene, produžavanja svojih načina kao preovlađujućeg obrasca.

Daj mi malo otvora da mogu da se raširim, mislio je Skital. Daj mi moje Liceigrače. Daj mi verne sluge koje će izvršavati samo moje

naredbe.

"Mala je stvar koju tražim", reče on posle kraćeg ćutanja. "Potrebna mi je lična udobnost, vlastite sluge."

Odrade produži da ga posmatra na onaj odmeravajući način Bene Geserita koji je uvek stvarao utisak kao da vam svlači masku i prozire duboko unutra u vas.

Samo, ja imam masku koju ne možeš da prozreš.

Mogao je primetiti da ga smatra odvratnim - o tome je govorio i način na koji je njen netremičan pogled zastajao na svakoj njegovoj crti. Znao je šta je mislila. Patuljasta spodoba sa uzanim lišcem i nestašnim očima. Kosmato čelo. Pogled se pomerio naniže: sićušna usta sa oštrim zubima i šiljatim očnjacima.

Skital je bio svestan da je proizvod najopasnijih i najomraženijih predstava iz mitologija čovečanstva. Odrade se izvesno pitala: zbog čega je Bene Tleilaksa odabrao baš ovaj fizički izgled kada je njihova kontrola genetike mogla da im obezbedi nešto upečatljivije?

Upravo zbog toga što vas to uznemirava, prijavljuje povindasi!

Istog časa pomislio je na još jednu tipičnost: "Bene Geserit retko razbacuje svoju prljavštinu."

Skital je video prijave posledice mnogih radnji Bene Geserita. Uzmimo samo šta se dogodilo sa Dinom: pretvorena u pepeo - i to samo zato što ste vi, žene Šejtana, odabrale to sveto tle kao mesto izazova onih kurvi. Čak su i relikvije našeg Proroka pale u njihove ruke. Svi do jednog mrtvi!

Jedva da se usuđivao da razmišlja o vlastitim gubicima. Nijedna tleilaška planeta nije izbegla sudbinu Dine. Bene Geserit je to prouzrokovao! A on mora da podnosi njihovu trpeljivost - izbeglica koji ima jedino Boga da ga podrži.

Postavio je pitanje Odradi o rasutoj prljavštini na Dini.

"To se događa jedino kada smo in extremis."

"Jeste li zato privukle nasilje onih kurvi?"

Odbila je da raspravlja o tome.

Jedan od Skitalovih potonjih sadrugova je rekao: "Bene Geserit ostavlja pravolinijske tragove. Može ti se učiniti da su složene, ali kad pobliže pogledaš videćeš da su im načini priprosti."

Tog sadruga, kao i sve ostale, iskasapile su one kurve. Sve što je

ostalo od njega ležalo je u ćelijama nulentropske kapsule. Toliko za mudrost mrtvog gospodara!

Odrade je želela da sazna još tehničkih podataka o akslotl-tankovima. Ohh, kako je samo lukavo formulisala svoja pitanja!

Cenkanje za opstanak gde je i najmanja pojedinost imala veliku težinu. Šta je on dobio za sitno odmerene deliće podataka o akslotl-tankovima koje im je dao? Odrade ga je u poslednje vreme, pokatkad izvodila iz broda. No, čitava planeta bila je isto toliko tamnica koliko i ovaj brod. Gde bi mogao da ode a da veštice ne mogu da ga pronađu?

Šta su činile sa svojim akslotl-tankovima? Nije nikako uspevao da bude siguran u pogledu toga. Ove veštice lagale su sa takvom lakoćom!

Da li je bilo pogrešno opskrbiti ih čak i ograničenim znanjem? Sada je shvatao da im je rekao daleko više od čisto biotehničkih pojedinosti na šta se u početku ograničio. One su na kraju izvele zaključak na koji način su gospodari stvorili ograničenu besmrtnost, neprestano zamenjujući gole uzgajane u tankovima. To je takođe bilo izgubljeno! U svom osujećenom besu, poželeo je da vrisne zbog toga!

Pitanja ... očigledna pitanja.

Izvrđavao je njenim pitanjima glagoljivim zahtevima 'o potrebama za slugama, Liceigračima i vlastitoj konzoli brodskog sistema'.

Ona je bila lukavo nepopustljiva sva u nastojanju da napipa još kakav podatak o tankovima. "Podatak kako da proizvedemo melanž iz naših tankova mogao bi da utiče na nas da budemo popustljivije prema našem gostu."

Naši tankovi! Naš gost!

Ove žene bile su kao zid od plastila. Nijedan tank za njegovu ličnu upotrebu. Sva ona tleilaška moć je nestala. Bila je to misao puna tužnog samosažaljenja. Sabra se naglo pomislivši: Bog očigledno iskušava moju dovitljivost. One misle da me drže u klopci. Ograničenja koja su mu nametale vređala su ga. Ne daju mu sluge. Liceigrače. Vrlo dobro. Potražiće druge sluge. Ne Liceigrače.

Skital je osećao najdublju patnju svojih mnogih života kad god bi pomislio na izgubljene Liceigrače - njegove sluge sposobne da

menjaju izgled. Proklete bile ove žene i njihovo pretvaranje da dele Veliko uverenje! Svuda prisutne akolitke i časne majke koje su se smucale unaokolo. Uhode! A komeji - na sve strane. Ugnjetavački!

Prilikom prvog dolaska na Kapitol naslutio je nekakvu stidljivost svojih tamničarki, odbojnost koja je prerastala u otpor kada bi pokušavao da ispita delovanje njihovog ustrojstva. Kasnije je spoznao da je taj stav prisutan sve do samog vrha da se sve one predano okreću ka bilo kakvoj spoljašnjoj pretnji. Ono što je naše, naše je. Ne možeš ući unutra!

Skital je u tome prepoznao roditeljski stav, matrijarhalni pogled na čovečanstvo: "Ponašaj se dolično ili ćemo te kazniti!" A bilo je, van svake sumnje, preporučljivo izbeći ma kakvu kaznu Bene Geserita.

S obzirom na to da je Odrade ustrajavala u traženju većeg dela no što je on bio spreman da joj da, Skital usredsredi svoju pažnju na tipičnost za koju je verovao da je istinita: one ne mogu da vole. Bio je, međutim, primoran da se saglasi sa takvim stavom. Ni ljubav ni mržnja nisu bili razumni. Razmišljao je o takvim emocijama kao o mračnim fontanama koje zamračuju vazduh svuda unaokolo, primitivnom izvoru koji je prskao neznalačke ljudske jedinke.

Kako ova žena truća! Posmatrao ju je a da je zapravo, nije slušao. Kakve su bile njihove mane? Da li je to bila slabost ispoljavana u izbegavanju slušanja muzike? Da li su se plašile tajne igranja emocijama? Činilo se da je ta odbojnost zaista snažno uslovljena, no uslovljavanje nije uvek uspevalo. U svojim mnogim životima video je veštice koje su barem naizgled uživale u muzici. Kada je o tome pitao Odrade stekao je utisak da se uzrujala, premda je posumnjao da je to učinila smišljeno ne bi li ga zavarala.

"Ne dopuštamo sebi da budemo skrenute sa kursa!"

"Zar nikada u sećanju ne slušate velika muzička dela? Rečeno mi je da je u drevna vremena..."

"Od kakve koristi je muzika koja se svira na instrumentima, sada nepoznatim većini ljudi?"

"Oh? Koji su to instrumenti?"

"Gde možeš da pronađeš klavir?" I dalje u tonu te lažne srdžbe. "Grozan instrument za podešavanje i još teži za sviranje."

Kako se samo ljupko duri. "Nikad nisam čuo za taj... taj... klavir, je

I' tako beše? Je li to nalik na baliset?"

"Daleki srodnik. Može se podesiti samo prema približnom ključu. Prava pravcata idiosinkrazija od instrumenta."

"Zašto si kao primer navela baš taj... taj klavir?"

"Zbog toga što ponekad pomišljam da je odista šteta što ga više nemamo. Konačno proizvoditi savršeno iz nesavršenog, najviši je od svih umetničkih oblika."

Savršeno od nesavršenog! Pokušavala je da ga izbaci iz koloseka uz pomoć zensunijevskih reči, pothranjujući iluziju da ove veštice dele njegovo Veliko uverenje. Mnogo puta su ga upozoravali na ovu nastranost u cenkanju sa Bene Geseritom. Svemu su pristupale izokola, otkrivajući tek u poslednjem trenu do čega im je stalo. No, on je znao šta je u ovom slučaju bio cilj njihovog cenkanja. Želela je celokupno njegovo znanje, a da za to ništa ne plati. Pa ipak, kako su joj samo reči bile primamljive!

Skital je osećao duboku nesigurnost. Njene reči su se tako precizno uklapale u tvrdnju da Bene Geserit jedino teži usavršavanju ljudskog društva. To znači da je ona smatrala da može da ga podučava! Još jedna tipičnost! "Vide sebe kao učiteljice."

Kada je izrazio sumnju u takvo pravo, ona mu je rekla: "Mi, dakako, stvaramo pritisak u društvima na koje utičemo. Činimo to da bismo mogle da usmeravamo takve pritiske."

"Nalazim da je to u neskladu", uzvratilo joj je.

"Zbog čega, gospodaru Skitale! Pa to je krajnje uobičajen obrazac. Vlade često to čine da bi proizvele nasilje protiv odabranih meta. Vi ste to činili, pogledajte gde vas je to odvelo."

Bila je, dakle, dovoljno drska da tvrdi da su Tleilaksi sami sebi navukli ovu bedu na vrat!

"Sledimo pouku Velikog glasnika", reče ona, koristeći islamijat za reči Proroka Leta II. Reči su zvučale tuđe na njenim usnama, no on je, ipak, ustuknuo. Znala je koliko su se svi Tleilaksi priklanjali Proroku.

Ali ja sam čuo kako ga ove žene nazivaju Tiraninom!

I dalje govoreći islamijatom upitala je: "Nije li bio njegov cilj da odvraća nasilje, pružajući pouku vrednu za sve nas?"

Da li se to ona sprda sa Velikim uverenjem?

"Zbog toga ga mi i prihvatamo", dodade ona. "Nije se vladao prema našim pravilima, ali je radio za naš cilj."

Usuđivala se da kaže da je prihvatala Proroka!

Nije hteo da je izaziva, iako je iskušenje bilo veliko. Gledanje jedne časne majke na samu sebe i na sopstveno ponašanje bilo je osetljiva stvar. Naslućivao je da su one neprestano preusmeravale svoja gledišta, nikada ne idući predaleko ni u jednom pravcu. Bez samoljubivosti ili samomržnje. Samopouzdanje, to da. Izluđujuće samopouzdanje. Ali ono nije zahtevalo ni mržnju ni ljubav. Samo hladnu glavu pri čemu je svaki sud bio podložen ispravljanju, baš kao što je tvrdila. Retko su tražile pohvalu. Valjano obavljen posao? Pa, šta bi još mogao očekivati?

"Obuka Bene Geserita jača karakter." Bila je to jedna od najrasprostranjenijih tipičnosti narodne mudrosti.

Pokušao je da otvori raspravu o ovom pitanju. "Zar uslovljavanje Uvažениh Naložnica nije isto kao i vaše? Pogledaj samo tu Murbelu!"

"Skitale, da li ti težiš uopštavanjima?" Je li u njenom glasu bilo šaljivih porizvuka?

On se odvaži:

"Sukob između dva sistema uslovljavanja - ne čini li ti se da je to dobar način da se sagleda ova suprotstavljenost?"

"A moćniji će, naravno, izaći kao pobednik." Podrugljivo, nema nikakve sumnje!

"Nije li to onako kako se uvek takve stvari razvijaju?" Nije uspevao da do kraja zauzda bes.

"Mora li jedna Bene Geserit da podseća jednog Tleilaksa da su tananosti takođe svojevrсно oružje? Zar vi nikada niste primenjivali obmanjivanje? Ispoljavanje lažne slabosti da biste zavarali neprijatelja i namamili ga u klopku? Ranjivosti se mogu stvoriti."

Dabome! Prozrela je eone tleilaškog obmanjivanja, koje je imalo za cilj stvaranje predstave da je reč o nesposobnim glupacima.

"Tako, dakle, ipak očekuješ da izađeš na kraj sa našim neprijateljima?"

"Nameravamo da ih kaznimo, Skitale."

Kakva neumoljiva rešenost!

Nove stvari koje je saznao o Bene Geseritu ispunile su ga

sumnjama.

Povevši ga jednog hladnog zimskog dana u dobro obezbeđenu popodnevenu šetnju izvan broda (krupne proktorke bile su im za petama), Odrade se zaustavi da bi osmotrila malu povorku koja je dolazila iz Centrale. Pet žena Bene Geserita, od kojih su dve, sudeći prema odorama opervaženim belom bojom bile akolitke; ostale tri bile su odevene u jednolično sivu, njemu nepoznatu odeću. Gurale su kolica ka jednom od voćnjaka. Šibao ih je hladan vetar. Nekoliko starih listova lepršalo je na suvim granama. Na kolicima je ležao dugačak predmet zamotan u beli pokrov. Neki leš? Bio je takvog oblika.

Kada ju je upitao, Odrade ga je upoznala sa pogrebnim običajima Bene Geserita.

Ako je telo trebalo da se sahrani, to je obavljano na ovakav nenametljiv način kakav je upravo posmatrao. Nikada nijedna časna majka nije dobila posmrtnicu, niti je zahtevala dugotrajne i jalove obrede. Zar njeno sećanje nije živelo u njenim sestrama?

Stao je da prigovara kako je to odsustvo odavanja zaslužene pošte, no ona ga prekide.

"U poređenju sa fenomenom smrti sve privrženosti u životu su privremene! Mi smo to donekle preobličile u Drugim sećanjima. I vi ste učinili sličnu stvar, Skitale. A sada ugrađujete neke od vaših sposobnosti u našu vreću trikova. Oh, da! To je način na koji razmišljamo o takvom znanju. Ono naprosto preoblikuje obrasce."

"To je uskraćivanje poštovanja!"

"Nema nikakvog uskraćivanja poštovanja u tome. One odlaze u zemlju, gde barem mogu da postanu gnojivo." Nastavila je da mu objašnjava scenu, ne dajući mu više prilike da prigovara.

Rekla je da je to što sada posmatra njihova redovna praksa. Odgurale bi veliko mehaničko svrdlo u voćnjak, gde bi ono izdubilo odgovarajuću rupu u zemlji. Leš, zamotan u kakvu jeftinu tkaninu, sahranjivan je u uspravnom položaju, a iznad njega je sađeno drvo voćnjaka. Voćnjak je planiran prema obrascu rešetke, sa zajedničkim spomenikom u uglu na kome su bila zabeležena mesta sahranjivanja. Kada mu ih je pokazala ugledao je taj spomenik, četvrtastu stvar zelene boje visoku oko tri metra.

"Mislim da će ovaj leš biti sahranjen negde oko C-21", reče ona, posmatrajući svrdlo koje je radilo dok je pogrebna ekipa čekala oslonjena na kolica. "Ovaj će da đubri drvo jabuke." Glas joj je pri tom zvučao gotovo bezbožnički srećno!

Dok su tako posmatrali kako se svrdlo povlači a truplo klizi u rupu sa nagnutih kolica, Odrade poče da pevuši.

Skital je bio iznenađen. "Rekla si da Bene Geserit izbegava muziku."

"To je samo jedna stara pesmica."

Bene Geserit je ostajao zagonetka i on je, više no ikad, uviđao slabost tipičnosti. Kako ste mogli pregovarati sa ljudima čiji obrasci nisu sledili nijednu prihvatljivu stazu? Moglo vam se učiniti da ste ih razumeli, a onda bi one zapucale u novom pravcu. Bile su netipične. Nastojanje da ih shvati remetilo je njihovo osećanje reda. Bio je uveren da u svom ovom cenkanju nije dobio ništa stvarno. Možda malo više slobode, koja je zapravo bila iluzija slobode. Ništa od onoga što je stvarno želeo nije izvukao od ove veštice hladnog lica! Sastaviti od onoga šta je znao o Bene Geseritu nešto opipljivo, bilo je pravo mučenje. Zagovarale su, na primer, načelo da sve svoje poslove obavljaju bez velikog birokratskog aparata i čuvanja podataka. Ako se, dakako, izuzme Belondina arhiva. Kad god bi je priupitao za to, Odrade bi rekla - "Neka nas nebesa sačuvaju!" ili nešto slično.

Sada ju je zapitao kako uspevaju da se održe bez službenika i zapisa? Bila je duboko začuđena.

"Stvari koje se moraju učiniti - činimo. Sahranjujemo sestru?" Pokazala je na scenu u voćnjaku gde su sada radile lopate utabavajući zemlju na humci.

"Eto kako se to radi, a uvek je prisutan neko ko je odgovoran. One su svesne šta su."

"Ko... ko se brine za ovaj odvratni...?"

"Nije to odvratno! To je deo našeg obrazovanja. Posao obično nadziru grešne sestre. Akolitke izvršavaju zadatak."

"Zar one nisu... hoću da kažem - nije li im to odvratno? Grešne sestre, kažeš. Čini se da je to pre kazna nego..."

"Kazna! Hajde, hajde, Skitale. Stalno pevaš istu pesmu?"

Pokazala je prstom prema pogrebnoj ekipi. "Po okončanju šegrtovanja svaka naša žena rado prihvata svoj posao."

"Ali ne... ahhh, birokratski..."

"Mi nismo glupe!"

Ponovo je nije razumeo, no ona, prozirući njegovu muklu zbunjenost, objasni: "Ti, dakako, znaš da birokrate, kada se dokopaju vlasti, uvek postaju gramzivi aristokrati."

Imao je muke da sagleda poentu. Gde ga je vodila?

Pošto je i dalje ćutao, ona nastavi: "Uvažene Naložnice nose sva obeležja birokratije. Ministri ovog, Velike uvažene naložnice onog, moćna nekolicina na vrhu i bezbroj funkcionera ispod. One su već prepune adolescentskih gladi. Poput gramzivih, krvoločnih zveri nikada ne razmišljaju na koji će način uništiti žrtvu. Prenebregavaju prirodnu zakonitost. Smanjiš li broj onih na račun kojih živiš, srušičeš vlastitu građevinu vlasti."

Teško mu je bilo da poveruje da veštice odista vide Uvažene Naložnice na ovaj način, te joj je to i rekao.

"Ako poživiš, Skitale, videćeš da su moje reči istinite. Veliki urlici besa tih nepromišljenih žena nužno će jenjavati. Biće im potrebno mnogo dodatnog napora da skrše otpor većine svojih žrtava. Još zarobljavanja! Još jače ceđenje! Sve to znači samo brže istrebljenje! Ajdaho veli da su one već u opadajućoj putanji." Gola je to rekao? Ona ga, dakle, koristi kao mentata! "Odakle ti takve ideje? One sigurno ne potiču od tvog gole." Nastavi da veruješ da je on tvoj!

"On je naprosto potvrdio našu procenu. Jedan primer iz Drugih sećanja upozorio nas je na to."

"Ohh?" Ta stvar u vezi sa Drugim sećanjima zabrinjavala ga je. Da li bi njihova tvrdnja mogla da bude istinita? Sećanja iz njegovih mnogobrojnih života bila su od neizmerne vrednosti. Potražio je potvrdu.

"Sećamo se odnosa između životinje zvane krpaljarski zec i mačke grabljivice po imenu ris. Populacija ove vrste mačke uvek je rasla sledeći rast populacije zečeva, a onda bi zbog preteranog ubijanja ovih drugih, grabljivice dospele u oskudicu hrane i stale da odumiru."

"Zanimljiv izraz - odumirati."

"Rečit za ono što čeka Uvažene Naložnice."

Kada se njihov susret završio (a da on ništa nije iskamčio za sebe) Skital se oseti zbunjenijim no ikad. Da li je to stvarno bila njihova namera? Prokleta žena! Nije mogao da bude siguran ni u jednu njenu reč.

Pošto ga je vratila u njegove odaje u brodu Skital je još dugo stajao gledajući preko polja sila na onaj dugačak hodnik gde su ponekad prolazili Ajdaho i Murbela na svom putu za vežbaonicu. Znao je da se ona zasigurno nalazi negde tamo dole, iza onih širokih vrata. Uvek su odatle izlazili oznojeni i duboko dišući.

Nije se pojavio nijedan od njegovih sapatnika-zatočenika, iako je ovuda tumarao više od sat vremena.

Koristi golu kao mentata! Iz toga nužno proizilazi da on ima pristup konzoli brodskog sistema. Ne bi ona svom mentatu uskraćivala podatke. Moram na neki način da udesim da se Ajdaho i ja nađemo nasamo. Svakom goli je utisnut zviždeći jezik. Ne smem da pokažem da mi je mnogo stalo do toga. Mali ustupak u cenkanju, možda da učinim neki uz prigovor da me ove odaje sputavaju. One vide kako teško podnosim zatočeništvo.

12.

Obrazovanost nije nikakva zamena za inteligenciju. Taj neuhvatljivi kvalitet samo se delimično daje odrediti kao sposobnost rešavanja zagonetki. Definiciju uobličujete stvaranjem novih zagonetki, koje samo odražavaju ono o čemu vas naša čula obaveštavaju.

Mentatski tekst br. jedan (decto)

Dovezli su Lusilu do Velike uvažene naložnice u jednom cevastom kavezu - kavezu u kavezu. Mreža od siga-žice držala ju je sputanu u središtu ove prostorije.

"Ja sam Velika uvažena naložnica", predstavi se žena u glomaznoj crnoj stolici. Mala žena, zlatnocrveni triko. "Ovaj kavez je za tvoju zaštitu, u slučaju da se prevariš i pokušaš da upotrebiš Glas. Mi smo imune na njega. Naš imunitet ima vid uslovnog refleksa: odmah ubijamo. Ne mali broj vaših umro je na taj način. Znamo za Glas i koristimo ga i same. Imaj to u vidu kada te pustim iz kaveza." Ona mahnu slugama koje su donele kavez. "Odlazite! Odlazite."

Lusila se obazre po sobi. Bez prozora. Gotovo četvrtasta. Osvetljena nekolikim srebrnastim sjajnim kuglama. Zidovi prodorno zelene boje. Tipično isleđivački ambijent. Doneli su njen kavez u nulcevi tek što je svanulo.

Jedna ploča iza Velike uvažene naložnice pomeri se u stranu i drugi manji kavez na skrivenom mehanizmu, skliznu u prostoriju. Ovaj kavez bio je četvrtast i u njemu se nalazilo nešto što joj se u prvi mah, dok se to nije okrenulo i pogledalo je, gotovo učinilo kao nag čovek.

Futar! Imao je široko lice i isturene očnjake.

"Hoću češeš leđa", reče futar.

"Da dragi. Počešaću ti ih kasnije."

"Hoću jedem", reče futar. Zurio je u Lusilu.

"Kasnije, dragi."

Futar nastavi da proučava Lusilu. "Ti, dreser?" upita.

"Naravno da nije dreser!"

"Hoću jedem", navaljivao je futar.

"Kasnije, rekla sam! Za sada samo sedi tu i predi za mene."

Futar se sklopča u svom kavezu i iz njegovog grla dopreše zvuci brundanja.

"Nisu li slatki kada predu?" Velika uvažena naložnica očito nije očekivala bilo kakav odgovor.

Lusilu je zbunjivalo prisustvo futara. Verovalo se da ovi stvorovi neumorno love i ubijaju Uvažene Naložnice. Pa ipak, bio je zatvoren u kavez.

"Gde ste ga uhvatile?" upita Lusila.

"Na Gamuu." Nije shvatala šta je ovim otkrila.

A ovo je Raskršće, pomisli Lusila. Utvrdila je to prethodne večeri iz svemirskog broda.

Futar prestade da prede. "Jesti", promumla on.

I Lusila je želela da pojede nešto. Tri dana joj nisu davali hranu, tako da je bila primorana da suzbija žiganja u želucu. Nekoliko kapljica vode iz termosaa ostavljenog u kavezu pomoglo joj je, ali sad je i on bio gotovo prazan. Sluge koje su je donele ovamo ciničnim smehom su odgovarale na njeno traženje hrane. "Futari vole krtinu!"

Najviše ju je mučio nedostatak melanža. Ovog jutra počela je da oseća prve bolove povlačenja.

Ubrzo ću morati da se ubijem.

Lampadaška horda vapila je da izdrži. Budi hrabra. Šta ako nas ona divlja časna majka izneveri?

Kraljica paukova. Tako Odrade zove ovu ženu.

Velika uvažena naložnica i dalje ju je posmatrala sa rukom ispod brade. Bila je to slabašna brada. Na licu bez pozitivnih crta, pažnju su privlačile negativne.

"Izgubićeš na kraju, znaš li", prozbori odjednom Velika uvažena naložnica. "Zviždanje pokraj groblja", nehajno odvratila Lusila, ali odmah potom morala je da objasni značenje tog izraza.

Na licu Velike uvažene naložnice ukazaše se tragovi učtivog zanimanja. Zanimljivo.

"Svaki među mojim pomoćnicima smesta bi te ubio zbog takvih

reči. I to je jedan od razloga što smo same. Zanima me zbog čega govoriš takve stvari?"

Lusila baci pogled na sklopčanog futara. "Futari nisu nastali preko noći. Oni su genetički stvoreni od divljih životinja sa jednom određenom svrhom."

"Oprezno!" U očima Velike uvažene naložnice blesnu narandžasti sjaj.

"Pokolenja su tokom evolucije sudelovala u stvaranju futara", nastavi Lusila.

"Mi ih lovimo iz rasonode!"

"I lovci postaju ulovljeni."

Velika uvažena naložnica skoči na noge; oči su joj bile potpuno narandžaste. Futar se uzruja i stade da cvili. Ovo je smiri: lagano, ponovo utonu u stolicu. Zatim načini pokret rukom prema zarobljenom futaru. "U redu je, dragi. Uskoro ćeš jesti, a onda ću ti počašati leđa."

Futar se vrati predenju.

"Misliš, dakle, da smo se vratile ovamo kao izbeglice", obrati joj se ponovo Velika uvažena naložnica. "Da! Ne pokušavaj da to poričeš."

"Crvi se često vraćaju", odvrati Lusila.

"Crvi? Misliš, kao ona čudovišta koja smo uništili na Rakisu?" Bila je u iskušenju da podbode ovu Uvaženu Naložnicu i izazove dramatičan rasplet. Dovoljno je bilo uznemiriti je, i ona će je neminovno ubiti.

Molimo te, sestro! preklinjala je lampadaska horda. Izdrži. Mislite da mogu da pobegnem sa ovog mesta? To ih ućutka, sa izuzetkom jednog jedva čujnog prigovora. Zapamti! Mi smo stara lutka: sedam puta dole, osam puta gore. Ovo joj navre u sećanja, zajedno sa lelujavom slikom male crvene lutke - iscerenog Budinog lica i ruku skršetnih na debelom truhu.

"Očito misliš na relikvije Bogocara", odgovori Lusila. "Ne, ja sam nešto drugo imala na umu."

Velika uvažena naložnica stade natenane razmišljati o Lusilininim rečima. Narandžasti sjaj čileo je iz njenih očiju.

Ona se poigrava sa mnom, pomisli Lusila. Namerava da me ubije

i mnome nahrani svog ljubimca.

Pomisli na taktičke podatke koje bi nam mogla obezbediti ako uspemo da pobegnemo!

Mi! No nije se mogla prenebreći ispravnost ovog prigovora. Izneli su njen kavez iz svetlosnog broda još za dnevne svetlosti. Prilazi jazbini kraljice paukova bili su valjano isplanirani, što se videlo po složenom dolaženju do ovog mesta, no Lusilu je zainteresovalo samo planiranje. Veoma drevan način planiranja, potpuno zastareo. Uzana mesta na pristupnim stazama sa osmatračkim kulama koje su se podizale sa tla poput tamnosivih pečurki postavljenih na odgovarajuća mesta njihovog micelijuma. Oštri zaokreti na kritičnim tačkama. Nijedno kopneno vozilo ne bi se pri većoj brzini moglo održati u takvim krivinama.

Lusila se priseti da je bilo pomena o tome u Tegovoj kritici Raskršća. Glup sistem odbrane. Bilo je dovoljno da neko dovuče tešku opremu ili da na neki drugi način pređe iznad ovako grubih instalacija i stvari bi bile izolovane. Povezane pod zemljom, prirodno, ali i to se moglo razoriti eksplozivom. Odvojiti ih, odseći ih od njihovog izvora i otići će u paramparčad. Dragocena energija ne spušta se više vašim cevima, idiotkinje! Uvažene Naložnice su pristale da zadrže vidljiva sredstva bezbednosti. Za miran san! Mora da su njihovi stručnjaci za odbranu utrošili svu silu energije u beskorisnom paradiranju kako bi ovim ženama pružili lažan osećaj bezbednosti.

Hodnici! Ne zaboravi na hodnike.

Da, hodnici u ovoj džinovskoj zgradi bili su ogromni, kako bi se što bolje smestili džinovski tankovi u kojima su Esnafovi navigatori bili primorani da borave kada su se nalazili na tlu. Ventilacioni sistem bio je postavljen nisko duž hodnika sa ciljem da izbacuje i prečišćava rasuti gas melanža. Mogla je da zamisli kako se okna, sa uznemirujućom jekom, tutnjeći otvaraju i zatvaraju. Činilo se da Esnaflijama nikad ne smeta buka. Vodovi koji su provodili energiju za pokretne suspenzore vijugali su poput debelih belih zmija preko prolaza, ulazeći u svaku prostoriju koju je uspela da vidi. Nedovoljno da bi se navigator sprečio da pronjuška po mestima koje je želeo da proveriti.

Većina ljudi koje je ovde videla nosila je impulsni-uređaj-vodiča. Čak i Uvažene Naložnice. To znači da im se dešavalo da se ovde i izgube - pod jednom džinovskom humkom sa krovovima u obliku falusnih kula. Novim žiteljima ona je mogla izgledati privlačno. Potpuno izolovana od grubog spoljašnjeg sveta (gde niko od važnih ljudi nije odlazio sem da ubija ili posmatra robove u njihovom zabavnom radu ili igri). U mnogo čemu uočavala je nemarnost koja je govorila o minimalnim izdacima za održavanje. Ne menjaju mnogo. Tegov nacrt zgrade i okoline i dalje važi.

Vidiš li kako tvoja svedočenja mogu da budu značajna?

Velika uvažena naložnica trže se iz svog sanjarenja. "Postoji ipak jedna mogućnost da ti poštedim život - pod uslovom da zadovoljiš ponešto od moje radoznalosti."

"Otkud znaš da na tvoju radoznalost neću odgovoriti gomilom čistih govana?"

Ovakve vulgarnosti zabavljale su Veliku uvaženu naložnicu i ona se umalo ne nasmeja. Očigledno da je nikad niko nije upozorio da se pričuva Bene Geserita kada se okrenu vulgarnosti. Razlog tome morao je biti u nekoj velikoj nevolji. Nema Glasa, a? Ona misli da je to moje jedino sredstvo? Velika uvažena naložnica rekla je dovoljno i dovoljno se pokazala da bi svaka časna majka mogla njome upravljati. Telesni i govorni signali uvek su nosili više podataka no što je bilo neophodno za shvatanje. Ipak, nužno je bilo uzeti uzorak za još neke podatke.

"Nalaziš li da smo privlačne?" upita Velika uvažena naložnica.

Čudno pitanje. "Svi ljudi iz Raštrkavanja poseduju izvesnu privlačnost." Neka misli da sam videla mnogo njih, uključujući i njene neprijatelje. "Vi ste egzotične, što će reći neobične i nove."

"A naša seksualna veština?"

"I oko toga, prirodno, lebdi aura. Uzbudljivo i magnetski privlačno - za neke."

"Ali ne i za tebe."

Drž' je za bradu! Beše to predlog iz horde. Zašto da ne? "Pažljivo posmatram tvoju bradu, Velika uvažena naložnice."

"Ma nije valjda?" Iznenadena.

"Brada ti je ista kakva je, očito, bila i u tvom detinjstvu i treba da si

ponosna zbog te mladalačke crte."

Nimalo joj ne prija, ali nije u stanju da to pokaže. Udri ponovo u bradu.

"Kladim se da ti ljubavnici često ljube bradu", reče Lusila.

Sada je već bila ljuta, ali i dalje nesposobna da to istutnji. Zapreti mi, hoćeš li! Upozori me da ne upotrebim Glas!

"Ljubim bradu", umeša se futar.

"Rekla sam kasnije, dragi. A sada, umukni!"

Iživljava se na svom sirotom ljubimcu.

"Imaš neka pitanja za mene", nastavi Lusila. Sušta ljupkost. Još jedan znak upozorenja za znalce. Ja sam jedna od onih koje sipaju šećerni sirup na sve. "Baš divno! Tako mi je prijatno kad sam sa vama. Nije li to krasno! Baš ste bili mudri kada ste to tako jeftino nabavili! Lako. Brzo." Dodajte sami epitete.

Velika uvažena naložnica je za trenutak pribirala pažnju. Osetila je da se našla u nepovoljnom položaju, ali nije umela da odredi kako. Prikrla je to jednim zagonetnim osmehom, a onda reče: "Rekla sam da ću te možda osloboditi." Pritisnula je nešto na doručju naslonjače i jedna ivica kaveza skliznu u stranu, povlačeći mrežu siga-žice sa sobom. U istom trenu iz ploče na podu uskrsnu niska stolica i postavi se tačno ispred nje, na korak razdaljine.

Lusila sede u stolicu tako da su joj kolena sada bezmalo dodirivala noge njene inkvizitorke. Stopala. Zapamti da one ubijaju stopalima. Stegla je prste, shvativši tog časa da stiska ruke u pesnice. Prokleta napetost!

"Trebalo bi da nešto pojedеш i popiješ", obrati joj se Velika uvažena naložnica. Ponovo je pritisnula dugme na doručju naslonjače. Pokraj Lusile pojavi se poslužavnik - tanjir, kašika, čaša do vrha ispunjena nekom crvenom tečnošću. Pravi se važna sa svojim igračkama.

Lusila podiže čašu.

Otrov? Najpre ga pomiriši.

Ona srknu piće. Stimčaj i melanž! Gladna sam.

Lusila vrati ispražnjenu čašu na poslužavnik. Stim joj je na jeziku oštro mirisao na melanž. Šta to čini? Udvara mi se? Lusila, od začina, oseti kako u njoj raste plima olakšanja. Pokaza se da se u

tanjiru nalazi pasulj u pikantnom sosu. Nastavi da ga kuša, pošto je prethodno proverila prvi zalogaj, plašeci se neželjenih dodataka. Beli luk u sosu. U deliću sekunde ona sazva sećanje povodom ovog sastojka - dodatak finoj kuhinji, poseban lek protiv vukodlaka, moćno sredstvo protiv nadimanja želuca.

"Nalaziš li da je naše jelo ukusno?"

Lusila obrisa bradu. "Veoma dobro. Tvoj šef kuhinje zaslužuje sve komplimente." Nikada ne hvali šefa kuhinje u privatnoj ustanovi. Šefovi se mogu zameniti! Domaćica je nezamenjiva. "Tanana upotreba belog luka."

"Proučili smo ponešto što je sačuvano u biblioteci na Lampadasu." Zlurado: Vidiš šta ste izgubile? "Toliko je malo zanimljivih stvari pohranjeno u svim tim brbljarijama."

Da li to želi da joj ti budeš bibliotekarka? Lusila je ćutke čekala.

"Neki od mojih pomoćnika misle da se tamo možda mogu naći putokazi za vaše veštičje gnezdo, ili barem, način da vas brzo uklonimo. Toliko jezika!"

Da li joj je potreban prevodilac? Blagi bože!

"Sta te zanima?"

"Sasvim malo. Kome bi mogli biti potrebni izveštaji o Batlerijanskom džihadu?"

"Oni su, takođe, uništavali biblioteke."

"Ne ophodi se prema meni na snishodljiv način!"

"Mislila sam da sam ja predmet snishodljivosti."

"Slušaj ti, veštice! Misliš da možeš da budeš nemilosrdna u odbrani svog gnezda - čak i ne shvataš šta znači biti nemilosrdan."

"Mislim da mi još nisi rekla kako mogu da zadovoljim tvoju radoznalost."

"Potrebna nam je vaša nauka, veštice!" Ona spusti glas. "Budimo razumni. Uz vašu pomoć mogle bismo da ostvarimo utopiju."

I da savladate sve svoje neprijatelje doživljavajući svaki put orgazam.

"Misliš li da se u nauci kriju ključevi utopije?"

"I bolje organizovanosti naših poslova."

Zapamti: birokratija uzdiže konformizam... Čini da se 'fatalna glupost' uzdigne do statusa religije.

"Paradoks, Velika uvažena naložnice. Nauka mora da bude nosilac novog. Ona donosi promene. Otuda su nauka i birokratija u neprestanom ratu."

Zna li ona svoje korene?

"Ali pomisli na moć! Pomisli na ono što bi mogla da kontrolišeš!"
Ne zna.

Pretpostavke Uvažene Naložnice o kontroli zapanjiše Lusilu. Vi kontrolišete svoju vasseljenu; niste u ravnoteži s njom. Gledate prema spolja, nikad unutra. Niste uvežbale sebe da osetite vlastite tanane reakcije, već ste proizvodile mišice (sile, moći) da pređu preko svega što ste smatrale preprekom. Da li su ove žene zaista baš toliko slepe?

Pošto Lusila nije progovarala, Uvažena Naložnica reče: "Pronašle smo u biblioteci mnogo toga o Bene Tleilaksima. Pridružile ste im se u mnogim projektima, veštice. U mnoštvu projekata: kako da se poništi nevidljivost ne-broda, kako da se prodre u tajnu žive ćelije, u vašoj Misionarii protectivi i u nečemu što nazivate Jezikom Boga."

Lusili se ote blag osmeh. Da li su strahovale da možda tamo negde ne postoji pravi bog? Daj joj malo da okusi! Budi iskrena.

"Ni u čemu se nismo udružile sa Tleilaksima. Tvoji ljudi pogrešno tumače ono što su otkrili. Smeta ti snishodljivost? Šta misliš, kako bi bog gledao na to? Mi zasađujemo zaštitne religije da bi nam pomagale. To je funkcija Misionarie. Tleilaksi imaju samo jednu religiju."

"Vi organizujete religije?"

"Ne sasvim. Organizacioni pristup religiji uvek je odbranaški. Mi se ne branimo."

"Počinješ da mi dosađuješ. Zašto smo otkrile tako malo o Bogocararu?" Zaskok!

"Možda su tvoji ljudi uništili taj deo."

"Ahhh, to znači da ste zainteresovane za njega."

Baš kao i ti, Madam Paukovice!

"Sklona sam da pretpostavim, Velika uvažena naložnice, da su Leto II i njegova Zlatna staza predmeti proučavanja u mnogim vašim akademskim centrima."

Ovo je bilo okrutno!

"Mi nemamo akademske centre!"

"Smatram da je vaše zanimanje za njega iznenađujuće."

"Uzgredno zanimanje ništa više od toga."

A ovaj futar je pao sa hrastovog drveta, pogoden munjom!
"Nazivamo njegovu Zlatnu stazu 'papirnatom težnjom'. Razvejao ju je po beskrajnim vetrovima i rekao: 'Vidite? Eto gde to vodi.' To je Raštrkavanje."

"Neki to radije nazivaju Traganjem."

"Da li je odista mogao da predvidi našu budućnost? Da li te to zanima?" Pogodak u centar!

Velika uvažena naložnica nakašlja se u svoju šaku.

"Mi govorimo da je Muad'Dib stvorio budućnost. Leto II ju je nestvorio."

"Kada biste mogli da znate..."

"Molim te, Velika uvažena naložnice! Ljudi koji zahtevaju da im proročište predskaže njihove živote zapravo žele da saznaju gde je sakriveno blago."

"Naravno."

"Poznavati u potpunosti vlastitu budućnost, tako da nikad ništa ne može da te iznenadi? Je li to to?"

"Ukratko rečeno."

"Vama ne treba budućnost. Vi želite da se sadašnji trenutak produži za navek."

"Ni ja sama ne bih to umela bolje da izrazim!"

"A veliš da ti dosađujem!"

"Šta?"

Narandžasti sjaj u očima. Obazrivo.

"Nikad nikakvog iznenađenja? Šta može biti dosadnije od toga?"

"Ahhh... Oh! Ali nije to ono što sam mislila."

"U tom slučaju, bojim se da ne shvatam šta želiš, Velika uvažena naložnice."

"Ne mari. Vrat ćemo se sutra na to."

Odlaganje izvršenja kazne!

Velika uvažena naložnica ustade. "Vrati se u kavez."

"Jedem?" Futar je zvučao tužno.

"Dole imam divnu hranu za tebe, dragi. Potom ću ti počestiti

leđa." Lusila uđe u kavez. Velika uvažena naložnica hitnu stolično jastuče unutra za njom. "Vidiš kako mogu da budem ljubazna?" Vrata kaveza se zatvoriše uz jedno 'klik'.

Futar u svom kavezu skliznu u dubinu zida. Ploča se naglo sklopi za njim.

"Tako su nemirni kada su gladni", primeti Velika uvažena naložnica. Ona otvori vrata sobe i okrenu se, za trenutak zamišljeno posmatrajući Lusilu. "Ovde te neće uznemiravati. Neću dozvoliti nikom drugom da uđe u ovu sobu."

13.

Mnoge stvari koje prirodno radimo postaju nam teške tek kada pokušamo da ih učinimo predmetom intelektualnog poimanja. Moguće je toliko mnogo saznati o nekom predmetu, a da čovek pri tom ostane potpuna neznalica.

Mentatski tekst broj dva (dicto)

S vremena na vreme Odrade je večeravala sa akolitkama i njihovim proktorkama-posmatračima, najneposrednijim čuvarima u ovom zatvoru svesti iz koga mnoge nikada neće biti puštene.

Ono što su akolitke mislile i činile odista je hranilo podacima dubine svesti Vrhovne majke, pružajući joj predstavu o tome kako Kapitol funkcioniše. Akolitke su više od časnih majki izražavale svoja raspoloženja i slutnje. Potpune sestre su, naime, veoma vešto skrivale svoja najgora raspoloženja. Nisu, doduše, pokušavale da sakriju osnovne stvari, ali svaka je mogla da odšeta u voćnjak ili da zatvori vrata i tako se nađe van vidokruga duho-braniteljki.

Ali ne i akolitke.

Poslednjih dana u Centrali je bilo malo zatišja. Čak su i trpezarije neprestano bile zauzete, bez obzira na doba dana. Radno vreme je poremećeno, ali to jednoj časnoj majci nije zadavalo teškoće zahvaljujući sposobnosti da prilagodi svoje dvadesetčetvoročasovne ritmove najrazličitijim promenama. Odrade nije mogla da troši snagu na takva podešavanja. Danas, tokom večernjeg obeda, Odrade zasta na vratima akolitske dvorane i začu iznenadan tajac.

Čak je i način na koji su akolitke prinosile hranu ustima govorio ponešto. U kom pravcu su oči bludele dok su štapići za jelo ulazili u usta? Da li je zalogaj bio nagao a žvakanje brzo, pre grča gutanja? To je valjalo osmotriti. Nemiri su se kovali u njoj. Pogledaj samo onu tamo zamišljenu, koja je na svaki zalogaj gledala kao da se pita na koji način su sakrili otrov u ovim pomijama? Stvaralačka svest iza tih očiju. Proveriti da li je vredno postaviti na neko osetljivije mesto.

Odrade stupi u dvoranu. Pod je imao šare šahovske table,

načinjene od crnog i belog plaza, praktično neiskrzivog. Akolitke su govorele da su ove šare bile smišljene upravo zato da bi ih časne majke koristile kao šahovsku tablu: "Postave jednu od nas ovde, drugu tamo, a neke duž one središnje linije. Onda nas pokreću - i pobednik uzima sve."

Odrade sede u ćošak jednog stola, pored zapadnih prozora. Akolitke joj napraviše mesto, tiho i nenametljivo.

Ova dvorana bila je deo najstarije građevine na Kapitolu: sva u drvetu sa široko razmaknutim gredama iznad glava; bili su to veoma debeli i teški balvani crne boje. Bile su dugačke nekih dvadeset pet metara, i bez spojeva. Negde na Kapitolu postojao je zabran genetički isplaniranih hrastova koji su parali nebo na svojim brižljivo održavanim plantažama. Drveće koje se, bez krošnji, uznosilo barem trideset metara, imalo je preko dva metra u prečniku. Bili su zasađeni još prilikom izgradnje ove dvorane, u sklopu priprema za zamenu greda kada ih bude nagrizao zub vremena. Računalo se da sadašnje grede mogu da izdrže hiljadu devet stotina standardnih godina.

Kako su pažljivo obližnje akolitke promatrale Vrhovnu majku - a da se nijednog časa nije činilo da gledaju pravo u nju.

Odrade okrenu glavu i baci pogled kroz zapadne prozore na zalazak sunca. Ponovo prašina. Nalet peska koji se širio iz pustinje raspalio je sunce na zalasku, tako da je sada sijalo kao kakav udaljeni žar koji bi svakog trena mogao da eksplodira, pretvarajući se u neobuzdani oganj.

Odrade obuzda uzdah. Misli poput ovih podsticale su njene noćne more: ponor... zategnut konopac. Znala je da bi, ako bi samo zatvorila oči osetila kako se njiše na konopcu. Lovac sa sekirom bio je sve bliži!

Akolitke koje su jele u njenoj neposrednoj blizini nervozno se promeškoljiše kao da su osetile njen nemir. Možda i jesu. Odrade začu šuškanje odeće i to je izvuče iz noćne more. Postala je osetljiva za nove tonove u zvucima Centrale. Na pozadini najuobičajenijih kretnji mogao se razaznati zvuk struganja - stolice koja se pomerila iza nje... i otvaranje kuhinjskih vrata. Krupan rapavi pesak. Ekipe za čišćenje žalile su se na pesak i 'prokletu prašinu'.

Odrade je gledala kroz prozor ka izvoru tih nevolja: južni vetar. Dosadna magla žutomrke boje spustila je zavesu preko obzorja. Kad vetar prestane, prašina koju je donosio zaticace se u uglovima zgrada i na padinama brda u zavetrini. Nosila je miris kremenca, nešto bazno što je nadraživalo nozdrve.

Odrade spusti pogled na sto, pošto je jedna akolitka-sluziteljka stavila jelo ispred nje.

Odrade shvati da zapravo uživa u ovoj promeni u odnosu na brze obroke u svojoj radnoj sobi i ličnoj trpezariji. Kada je jela sama tamo gore, akolitke su donosile hranu tako hitro i odnosile posude sa takvom tihom efikasnošću da je ponekad bivala iznenađena kada bi opazila da je sve iščezlo. Ovde se obedovanje odvijalo u živahnom raspoloženju i uz razgovor. U njenim odajama događalo se da šef kuhinje dođe kvocajući: "Niste jeli dovoljno." Odrade je uglavnom vodila računa o takvim prekorima. Duho-branitelji su imali i svoju upotrebnu vrednost.

Večerašnji obrok sastojao se od slig-svinjetine u sosu od soje i melase, sa minimumom melanža i primesom bosiljka i limuna. Sveža zelena boranija bila je kuvana al dente, sa biberom. Za piće, tamnocrveni sok od grožđa. Okusila je znatiželjno zalogaj slig-svinjetine i zaključila da može da prođe, premda je za njen ukus bila malo prekuvana.

Otkuda mi onda osećanje da je previše ovakvih jela?

Stala je da jede i njena hiperosetljivost prepoznade dodatke. Ova hrana nije joj poslužena samo da bi nadoknadila izgublenu energiju. Neko je iz kuhinje zatražio njenu današnju dijetetsku listu i prilagodio jelo u skladu s njom.

Hrana je klopka, pomisli ona. Pojačava zavisnost. Nisu joj se dopadali lukavi načini na koje su kuvari Kapitola skrivali stvari koje su stavljali u hranu 'za dobro onih koji obeduju'. Znali su, dakako, da časna majka može da prepozna sastojke i da unutar datih granica podesi metabolizam. Sada su je, izvesno, posmatrali, pitajući se kako će Vrhovna majka oceniti večerašnji jelovnik.

Dok je jela, slušala je ostale za stolom. Niko je nije uznemirio ni glasom ni pokretom. Buka ponovo postade gotovo ista onakva kakva je bila pre njenog ulaska. Nestašni jezici uvek su blago menjali ton

kada bi ona ulazila i nastavljali da čavrljaju tišim glasom.

Jedno neizrečeno pitanje počivalo je u svim ovim zaposlenim glavama oko nje: Zbog čega je večeras došla ovamo?

Odrade je kod nekih obližnjih devojaka osećala strahopoštovanje, reakciju koju su Vrhovne majke pokatkad namerno izazivale da bi se njome okoristile. Strahopoštovanje, sa jednom žaokom. Akolitke su šaputale između sebe (tako su je proktorke izvestile): 'Ona ima Tarazu.' Htele su da kažu da Odrade poseduje svoju prethodnicu kao primarnost. Njih dve su bile istorijski par pomno proučavan od strane kandidatkinja.

Dar i Tar, već legenda.

Čak je i Belonda (draga, stara zločesta Belonda) zbog ovoga pristupala Odradi sa okolišanjem. Svega nekoliko frontalnih napada vrlo malo žestine u njenim optužujućim osporavanjima. Verovalo se da je Taraza spasla Sestrinstvo i to je ućutkivalo najveći deo opozicije. Taraza je govorila da su Uvažene Naložnice u biti varvarke i da se njihovo nasilje, iako ne potpuno otklonjivo, može dovesti do krvavog ispražnjenja. Događaji su manje ili više ovo i potvrdili.

Uz izvesne ispravke, Tar. Nijedna od nas nije mogla da predvidi razmere njihovog nasilja.

Tarazina klasična veronika (kako bliska slici arene za borbu sa bikovima) smeštala je Uvažene Naložnice u takve epizode pokolja koje su zaoštravale stanje u vasseljeni stvarajući sve veći broj potencijalnih podržavalaca njihovih nesrećnih žrtava.

Kako da nas ja odbranim?

Nije toliko bilo u pitanju to da su odbrambeni planovi bili neodgovarajući. Oni su lako mogli postati nebitni.

To je, dakako, ono što ja tražim. Moramo se pročistiti i pripremiti za vrhunske napore.

Belonda se izrugivala ovoj ideji. "Za našu smrt? Je li to razlog zbog koga moramo da se pročistimo?"

Belonda će zauzeti ambivalentan stav kada otkrije ono što je Vrhovna majka isplanirala. Belonda-zločesta će aplaudirati. Belonda-mentat će zagovarati odlaganje 'do nekog povoljnijeg trenutka'.

No, ja ću slediti vlastiti neobičan put uprkos svemu što moje sestre misle.

A mnoge sestre su mislile da je Odrade odista najneobičnija Vrhovna majka koju su ikada prihvatile: izglasana podizanjem više leve no desne ruke. Taraza kao njena primarnost. Bila sam uz tebe kada si umirala, Tar. Nikog više osim mene da preuzme tvoju ličnost. Slučajan izbor?

Mnogi su o Odradi imali nepovoljno mišljenje. Kada bi se događalo da se opozicija digne na noge, ubrzo bi došlo i do povlačenja i priklanjanja 'primarnosti Taraze - najboljoj Vrhovnoj majci u našoj istoriji.'

Zabavno! Taraza unutar nje prva bi se nasmejala i upitala: Zašto im ne kažeš nešto o mojim greškama, Dar? Posebno o tome kako sam tebe pogrešno procenila.

Odrade je zamišljeno žvakala zalogaj slig-svinjetine. Kasnim sa posetom Šeani. Na jug u pustinju, i to hitno. Šeana mora biti spremna da zameni Tam.

Promene krajolika pomaljale su se u Odradinim mislima. Više od hiljadu pet stotina godina od kako je Bene Geserit zauzeo Kapitol. Naša obeležja na sve strane. Ne samo u karakterističnim zasadima vinograda i voćnjaka. Prizori ovakvih promena na njima bliskom tlu mora da su snažno uticali na kolektivnu svest.

Akolitka koja je sedela pored nje učtivo se nakašlja. Da li je naumila da se obrati Vrhovnoj majci? To se retko događalo. Mlada žena, ipak, nastavi da jede ne prozborivši ni reč.

Odradine misli vratiše se na predstojeći put u pustinju. Šeana ne sme biti unapred upozorena. Moram da budem sigurna da je ona ono što nam je potrebno. Bilo je nužno da Šeana odgovori na neka pitanja.

Odrade je znala na šta će naići kada se u obilasku bude zaustavljala na putovanju: kod sestara, u biljnom i životinjskom životu, u samoj osnovi Kapitola, videće krupne i tanane promene, stvari koje će pomutiti toliko hvaljenu vedrinu Vrhovne majke. Čak je i Murbela, koja nikad nije napuštala ne-brod, osetila ove promene.

Još ovog jutra Murbela je, sedeći leđima okrenuta svojoj konzoli, sa novom pomnošću slušala Odrade koja je govorila stojeći iznad nje. Oštra pozornost zapažala se kod zatočene Uvažene Naložnice. Glas joj je odavao podozrenje i neuravnoteženo prosuđivanje.

"Sve je prolazno, Vrhovna majko?"

"To je znanje utisnuto u tebe zahvaljujući Drugim sećanjima. Nijedna planeta, nijedno kopno ili more, nijedan deo bilo kog kopna ili mora ne ostaje ovde za večna vremena."

"Morbidna misao!" Odbojnost.

"Gde god da se nalazimo, samo smo upravnice."

"Beskorisno gledište." Kolebljiva, znatiželjna: otkud da Vrhovna majka izabere ovaj trenutak da izgovori ovakve stvari.

"Čujem kako Uvažene Naložnice zbore kroz tebe. Nude ti pohlepne misli, Murbela."

"Tako ti veliš!" Duboko ozlojeđena.

"Uvažene Naložnice veruju da mogu da kupe beskonačnu bezbednost: recimo, jednu malu planetu sa puno potčinjenih ljudskih jedinki."

Na Murbelinom licu pojavila se grimasa nezadovoljstva.

"Još planeta!" obrecnula se Odrade. "Uvek samo još, još i još! Eto zašto su nagrnule ovamo!"

"Bedni su ostaci ovog starog carstva."

"Izvršno, Murbela! Počinješ da razmišljaš kao jedna od nas."

"A to me pretvara u ništa!"

"Ni u ribu ni u živinu već u tvoje sopstveno istinsko biće? Čak i tada samo si upravnica. Čuvaj se, Murbela! Ako težiš da poseduješ nešto, to ti je isto kao da hodaš po živom pesku."

Ovo je izazvalo zbunjeno mrgođenje. Nešto je valjalo preduzeti u vezi sa načinom na koji su emocije tako otvoreno poigravale na Murbelinom licu. Ovde se to moglo dopustiti, no, jednog dana..."

"Znači, ništa ne možeš bezbedno da poseduješ. Pa šta!" Gorko, gorko.

"Izgovaraš neke od pravih reči, ali mislim da još nisi pronašla mesto u sebi na koje možeš da se osloniš do kraja svog životnog veka."

"Sve dok me neki neprijatelj ne otkrije i uništi me?"

Obuka Uvažениh Naložnica prijanja kao lepak! Pre neko veče govorila je Dankanu na način koji mi kazuje da je spremna. Van Gogova slika ju je, verujem, učinila prijemčivom. Čula sam to u njenom glasu. Moraću još jednom da pregledam snimak.

"Ko će te uništiti, Murbela?"

"Nikada nećete uspjeti da odolite napadu Uvažениh Naložnica!"

"Već sam istakla osnovnu činjenicu koja nam je bitna: nijedno mesto nije večno bezbedno."

"Još jedna od tvojih prokletih beskorisnih pouka!"

Odrade se sada u akolitskoj dvorani seti da nije stigla da pregleda komejski snimak razgovora Dankana i Murbele. Umalo joj se nije oteo uzdah i ona ga prikri kašljanjem. Ni u kom slučaju se nije smelo dozvoliti da ove mlade žene primete da je Vrhovna majka uznemirena.

U pustinju, kod Šeane! U obilazak čim nadem vremena za to. Ah, vreme!

Akolitka koja je sedela pokraj Odrade ponovo proizvede onaj grleni zvuk. Odrade je ovlaš osmotri - plavuša u kratkoj crnoj odeći ukrašenoj belom bojom - srednji treći stepen. Nijedan pokret glavom u pravcu Odrade, nijedan pogled postrance.

To je ono što ću otkriti na svom obilasku: strahovanja. A u prirodi unaokolo one stvari koje uvek vidimo kada starimo: stabla koja su ostala neposečena zato što više nema drvoseča - iščezlim u našem Raštrkavanju, otišlim u svoje grobove, nestalim na nepoznatim mestima, možda čak palim u ropstvo. Hoće li mi se naše arhitektonske maštarije učiniti privlačnim samo zbog toga što su nedovršene, a njihovi graditelji odsutni? Ne. Mi ne dajemo mnogo na maštarije.

Druga sećanja su baš sadržavala primere koje je ona želela da pronađe: stare zgrade, lepše zbog toga što nisu dovršene. Graditelji bankrotirali, vlasnik se naljutio na svoju milosnicu... Neke stvari bile su zanimljivije zbog toga: stari zidovi, stare ruševine. Skulpture vremena.

Šta bi rekla kada bih naredila da se jedna od mojih fantazija postavi u mom omiljenom voćnjaku?

Akolitka pokraj Odrade konačno zausti: "Vrhovna majko?"

Izvršno: tako retko skupe dovoljno hrabrosti.

"Da?" Blago, upitno. Bilo bi dobro da je nešto važno posredi. Da li će umeti da je čuje?

Čula ju je. "Uznemiravam vas, Vrhovna majko, iz nužde, ali i zbog

toga što znam koliko vam je stalo do voćnjaka."

Izvanredno! Ova akolitka je imala petlju. Odrade ju je ćutke i netremično posmatrala.

"Ja radim na karti za vašu spavaću sobu, Vrhovna majko."

Tako, dakle. Ova je bila pouzdan stručnjak, osoba kojoj je ukazano poverenje da radi za Vrhovnu majku. Tim bolje.

"Hoću li skoro dobiti tu kartu?"

"Kroz dva dana, Vrhovna majko. Upravo doterujem površinski sloj na kome ću označavati dnevni rast pustinje."

Kratko joj je klimnula. To je bilo u skladu sa nekadašnjim redom: imamo akolitku koja je bila zadužena da se brine za aktuelnost karte. Odrade je želela da joj svakog jutra po buđenju uobrazilja bude podstaknuta izmenjenim prizorom pustinje, da to bude prva stvar koja će joj se utisnuti u svest po ustajanju iz postelje.

"Ostavila sam jutros izveštaj u vašoj radnoj sobi, Vrhovna majko: 'Održavanje voćnjaka'. Možda ga niste primetili."

Odrade je videla samo natpis. Kasno je došla iz vežbaonice, jer joj je bilo stalo da poseti Murbelu. Toliko mnogo je zavisilo od Murbele!

"Plantaže oko Centrale se moraju ili napustiti ili valja preduzeti sve za njihovo održanje", reče akolitka. "To je suština mog izveštaja."

"Ponovi izveštaj doslovce."

Dok je Odrade slušala noć se spustila i sobne svetiljke zablistaše. Sažeto. Jezgrovito, čak. Izveštaj je sadržavao određene prizvuke prebacivanja i Odrade je znala da oni potiču od Belonde. Nije postojao nikakav arhivski potpis, ali upozorenja Vremenske kontrole prolazila su kroz arhivu i ova akolitka se poslužila nekim originalnim rečima.

Pošto je zaključila izveštaj, akolitka ućuta.

Kako da odgovorim? Voćnjaci, pašnjaci i vinogradi nisu bili samo uporišta protiv tuđinskog upada ili prijatni ukrasi u okolnom predelu. Oni su podupirali moral i stolove Kapitola.

Podupiru i moj moral.

Kako je spokojno ova akolitka čekala. Kovrdžava plava kosa i ovalno lice. Prijatan lik, premda su usta bila poširoka. Na njenom tanjiru ostalo je hrane, no ona više nije jela. Ruke skrštene u krilu.

Stojim vam na usluzi, Vrhovna majko.

Dok je Odrade razmišljala kako da odgovori, nametnu joj se sećanje na jedan davnašnji događaj koji je sada istovremeno tekao sa neposrednim posmatranjem. Prisetila se svoje obuke na ornitopteru. Dve akolitke-učenice sa instruktorom usred bela dana visoko iznad močvarnih predela Lampadasa. Sparili su je sa akolitkom koja je bila onoliko nevešta koliko je to Sestrinstvo moglo da prihvati. Genetski izbor očito. Starateljki rasplodavanja ona je bila potrebna da bi prenela jedno svojstvo na izdanke. To sigurno nije bila emocionalna ravnoteža ili inteligencija. Odrade je zapamtila ime: Linčin.

Linčin je povikala instruktoru: "Ja ću da upravljam ovim prokletim 'topterom!'"

Ubrzo su i nebo i pejsaž sa drvećem i močvarnim obalama jezera stali da se obrću izazivajući im vrtoglavicu. To je izgledalo ovako: mi nepokretni, a svet oko nas se okreće. Linčin je sve vreme radila pogrešno. Svaki pokret uzrokovao je sve gore okretanje.

Instruktor ju je isključio iz sistema, okrenuvši prekidač koji je jedino on mogao da dosegne. Nije izustio ni reč sve dok nisu ponovo poleteli pravo i vodoravno.

"Nema izgleda da ćeš ikada naučiti da upravljaš ovim gospo. Nikada! Nemaš ispravne reakcije. Neko poput tebe morao bi da počne sa ovom vrstom obuke još pre puberteta."

"Ima! Ima! Upravljaću ovom prokletom stvari." Ruke su joj grčevito ptezale neposlušne komande.

"Nisi uspela, gospo. Prizemi!"

Odrade je odahnula, sve vreme svesna da je Linčin mogla da ih ubije.

Okrenuvši se prema Odrade na zadnjem sedištu Linčin je stala da zapomaže: "Reci mu! Reci mu da mora da se pokori jednoj od Bene Geserita!"

Obraćanje koje je uzimalo u obzir da je Odrade - nekoliko godina starija od Linčin - već uveliko ispoljavala svoje zapovedničke sklonosti.

Odrade je ćutke sedela, nepomičnih crta lica.

Ćutanje je često najrečitije, nažvrljala je na ogledalu kupatila neka

benegeseritka koja je imala osećanje za humor. Odrade je još tada shvatila da je to dobar savet, što se kasnije mnogo puta i potvrdilo.

Postavši ponovo svesna ove akolitke u blagovaonici, Odrade se zapita otkuda da je to staro sećanje baš sada vaskrslo samo od sebe. Takve stvari su se retko događale bez neke svrhe. Ćutanje, sada, dabome, ne dolazi u obzir. Humor? Da! To beše poruka. Odradin humor (primenjen kasnije) pružio je mogućnost Linčini da nauči ponešto o samoj sebi. Naglašeni humor.

Odrade se osmehnu akolitki pored sebe u trpezariji. "Da li bi volela da si konj?"

"Šta?" Ova reč joj se otela, ali ipak uzvratila osmehom na osmeh Vrhovne majke. Ničeg alarmantnog u tome. Čak toplo. Svi su govorili da Vrhovna majka dopušta izlive nežnosti.

"Naravno da ne razumeš", reče Odrade.

"Ne, Vrhovna majko." I dalje strpljivo i sa osmehom.

Odradin prodoran pogled pretraživao je mlađano lice. Jasne plave oči još netaknute potpunim plavetnilom začinske agonije. Usta veoma slična Belinim, ali bez tragova zlobe. Pouzdani mišići i pouzdana inteligencija. Biće valjana za potrebe Vrhovnih majki koje su se dale predvideti. Dokaz za to su njeno naimenovanje za nadzornicu karte i malopredašnji izveštaj. Osetljiva. Sasvim u skladu sa njenom vrhunskom inteligencijom. Malo je verovatno da će se uspeti do samog vrha, ali će uvek biti na ključnim položajima gde će njeni kvaliteti doći do izražaja.

Zašto sam sela baš pokraj ove?

Odrade je često odabirala određeno društvo tokom svojih poseta pri obedima. Uglavnom akolitke. One su umele tako mnogo da otkriju. Izveštaji o njima često su nalazili put do radne sobe Vrhovne majke: lične opaske proktorki o ovoj ili onoj akolitki. Ponekad bi, međutim, Odrade rešila da odabere stolicu iz razloga koji nije umela da objasni. Kao što sam večeras učinila. Zašto baš ovu?

Retko bi došlo do razgovora sem ako ga Vrhovna majka ne bi pokrenula. Obično je to bilo blago podsticanje, koje se ticalo više ličnih stvari. Ostale unaokolo bi sa zavišću slušale.

U takvim trenucima Odrade je često ispoljavala stav gotovo religiozne vedrine. To je ospokojavalo one nervozne. Akolitke su

bile... pa, akolitke, ali Vrhovna majka je bila vrhunska veštica svih njih. Nervoza se mogla smatrati prirodnom.

Neko iza Odradinih leđa prošaputa: "Večeras je stavila Stregi na žeravicu."

Na žeravicu. Odradi je bio poznat taj izraz. Bio je korišćen i u njenim akolitskim danima. Ova se, dakle, zvala Stregi. Neka za sada to ostane neizgovoreno. Imena sadrže magiju.

"Da li ti se dopala večera?" upita Odrade.

"Podnošljiva je, Vrhovna majko." Iako to nije bilo lako utvrditi, Stregi je bila zbunjena promenom pravca razgovora.

"Prekuvali su je", primeti Odrade.

"Služeći toliki narod, Vrhovna majko, ne mogu baš svima da ugode!"

Iznosi svoje mišljenje i to čini valjano.

"Leva ruka ti podrhtava", nastavi Odrade.

"Nervozna sam u vašem prisustvu, Vrhovna majko. Pored toga tek sam stigla iz vežbaonice. Veoma zamorno danas."

Odrade je analizirala drhtanje. "Radila si sklekove."

"Da li je to bilo bolno i u vaše vreme, Vrhovna majko?" (U ta drevna vremena?)

"Isto kao i danas. Bol nas uči, tako su mi govorili."

Ovo je ublažilo napetost. Zajednička iskustva, proktorsko blebetanje.

"Nisam shvatila ono o konjima, Vrhovna majko." Stregi spusti pogled na tanjir. "Ovo ne može biti konjsko meso. Sigurna sam da..."

Odrade se glasno nasmeja, privlačeći preneražene poglede. Spustila je ruku na Stregino rame i blago se osmehnula. "Hvala ti, moja draga. Niko me nije tako nasmejao u poslednjih nekoliko godina. Nadam se da je ovo početak dugog i radosnog druženja."

"Hvala vam, Vrhovna majko, ali ja..."

"Objasniću ti ono o konju: posredi je jedna moja mala šala i nije mi bila namera da te ponizim. Hoću da nosiš malo dete na ramenima i da se krećeš brže no što bi ga njegove noge nosile."

"Kako želite Vrhovna majko." Bez primedbi, bez daljih pitanja. Pitanja su bila tu, ali odgovori će doći u svoje vreme i Odrade je to znala.

Magično vreme.

Povlačeći ruku, Odrade reče: "Tvoje ime?"

"Stregi, Vrhovna majko, Aloana Stregi."

"Budi spokojna, Stregi. Pobrinuću se za voćnjake. Potrebni su nam za moral koliko i za hranu. Javi se večeras Službi za određivanje zaduženja. Reci im da želim da budeš u mojoj radnoj sobi sutra u tri ujutro."

"Biću tamo. Vrhovna majko. Hoću li nastaviti da obeležavam vašu kartu?" upitala je u trenutku kada je Odrade ustajala od stola. "Za sada, Stregi. No, zatraži da Služba obezbedi novu akoliku i počni da je obučavaš. Uskoro ćeš biti prezauzeta za kartu." "Hvala, Vrhovna majko. Pustinja raste vrlo brzo." Stregine reči pružile su Odradi određenu zadovoljštinu, odagnavši turobnost koja ju je skoljavala tokom najvećeg dela dana.

Ciklus je dobijao još jednu priliku čineći još jedan obrt gonjen onim podzemnim silama koje su nosila imena kao što su 'život' i 'ljubav' i druga, nepotrebna.

Tako se to okreće. Tako se to obnavlja. Magija. Koje bi veštičarenje moglo da skrene pažnju sa ovog čuda?

U svojoj radnoj sobi izdala je jedno naređenje Vremenskoj kontroli a zatim isključila sve pomoćne sprave i otišla do lučnog prozora. Kapitol se večeras kupao u bledocrvenom sjaju koji je poticao odbijanja svetlosti sa tla prema niskim oblacima. To je vrhovima krovova i zidovima pridavalo romantičan izgled koji je, međutim, brzo izazvao Odradinu odbojnost.

Romansa? Nije bilo ničeg romantičnog u onome što je ona učinila u akolitskoj trpezariji.

Konačno sam to uradila. Predala sam se. A sada, Dankan mora da vaspostavi sećanja našeg bašara. Delikatno zaduženje. Produžila je da zuri u noć, suzbijajući grčeve u stomaku.

Ne samo da sam se ja predala, već sam predala i ono što je ostalo od mog Sestrinstva. Evo kako to izgleda, Tar.

Tako to izgleda, a tvoj plan je lukav.

Spremala se kiša. Odrade je to osetila u vazduhu koji je prodirao kroz ventilatore oko prozora. Nije bilo nužno čitati vremensku prognozu. U svakom slučaju, retko je to činila u poslednje vreme.

Zbog čega se gnjaviti time. No, Stregin izveštaj sadržavao je ozbiljno upozorenje.

Kiše su postajale retke i samim tim dobrodošle. Sestre bi tada, uprkos hladnoći, izlazile da prošetaju. U ovoj misli iskriilo je zrno žalosti. Svaka kiša koju je posmatrala nametala je isto pitanje: Je li ova poslednja?

Ljudi iz Vremenske kontrole činili su čuda održavajući raspojasanu pustinju u suši, a navodnjavajući samo rastinje. Odrade nije znala na koji način su uspevali da nateraju kišu da se vlada u skladu sa njenim naredbama. Do nedavno oni nisu bili u stanju da ispune takve naloge, čak i kada su poticali od Vrhovne majke. Pustinja će pobediti jer smo mi taj proces stavile u pokret.

Otvorila je središnje okno prozora. Na ovoj visini vetar je prestao. Samo su se oblaci kretali iznad glave. Na većim visinama vetar je gonio stvari na svoj način. Kao da se osećala neka hitnost i u vremenskim prilikama. Vazduh je bio studen. Oni su, dakle, podesili temperaturu da bi obezbedili ovo malo kiše. Zatvorila je prozor, ne osećajući želju da izađe napolje. Vrhovna majka nije imala vremena da učestvuje u igri poslednje kiše. Jedna kiša s vremena na vreme. A tamo, napolju, pustinja je neodoljivo napredovala prema njima.

To možemo da ucrtavamo u kartu i pratimo. Šta ćemo sa mojim progoniteljem - onom snoviđenskom prilikom sa sekirom? Koja će mi karta reći gde je ona noćas?

14.

Religija (ugledanje deteta na odrasle) učauruje mitologije prošlosti: nagađanja, skrivene pretpostavke o istini u vaseljeni, izjave date u težnji za ličnom moći; sve to pomešano sa delićima prosvetljenja. I uvek je tu jedna neizgovorena zapovest: ne sumnjaj! Ipak, svakog dana kršimo tu zapovest uprežući ljudsku uobrazilju do granica naših najdubljih stvaralačkih sposobnosti.

Kredo Bene Geserita

Murbela je sedela skrštenih nogu na podu vežbaonice, drhteći posle izuzetnih napora. Pre manje od jednog sata ovde je bila Vrhovna majka. Kao što se često događalo, Murbela je osetila da je ostavljena u grozničavom snu.

Odradine reči pri odlasku još su treperile u tom snu: "Najteža lekcija koju jedna akolitka ima da nauči jeste da uvek mora da ide do krajnjih granica. Tvoje sposobnosti odvešće te dalje no što zamišljaš. Stoga ne zamišljaj. Protegni se!"

Kakav je moj odgovor? Da sam podučavana da varam?

Odrade je učinila nešto što je prizvalo obrasce detinjstva i obuku Uvaženih Naložnica. Naučila sam da varam još kao dete: kako da podstaknem potrebu i privučem pažnju. Mnogo 'kako da' je u obrascu varanja. Što si starija, to je lakše prevariti. Naučila je šta su veliki ljudi oko nje zahtevali. Povraćam na zahteve. To se zvalo obukom! Zbog čega su benegeseritke bile tako izrazito različite u svom učenju?

"Ne tražim da budeš iskrena prema meni", rekla joj je Odrade. "Budi samo iskrena prema sebi."

Murbela je očajavala zbog mogućnosti da se iz njene prošlosti iskoreni sve ono varanje. Zašto bi to trebalo učiniti? Još prevara!

"Prokleta bila, Odrade!"

Tek pošto je izustila ove reči postala je svesna da ih je glasno izrekla. Ona posegnu šakom prema ustima, ali se zaustavi na pola

puta. "Kakva je razlika?"

"Obrazovna birokratija otupljuje detetovu ispitivačku osetljivost." Odradino objašnjenje. "Mladi moraju biti obeshrabreni. Nikada im se ne sme dozvoliti da saznaju koliko dobri mogu da budu. To donosi promenu. Troši puno vremena na sastanke na kojima se govori o tome kako izaći nakraj sa izuzetnim učenicima. Ali ne troši ni najmanje vremena na razmatranje slučajeva kada običnog učitelja ugrožavaju talenti koji se nameću - a koje, potom, sruhljuje usled duboko usađene želje da se oseća nadmoćnim i bezbednim u bezbednoj sredini."

"Govorila je o Uvažanim Naložnicama."

Obični učitelji?

U tome je bila stvar: ispod fasade mudrosti, benegeseritke su bile neobične. One često nisu razmišljale o učenju: one su naprosto delale.

Bogovi! Želim da budem kao one!

Ova misao je potrese i ona skoči na noge, bacivši se na uobičajene vežbe za zglobove i ruke.

Damari poimanja uzdrмали su je dublje no ikad. Nije želela da razočara ove učiteljice. Iskrenost i poštenje. Svaka akolitka je to čula. "Osnovno oruđe učenja", rekla je Odrade.

Ometena sopstvenim mislima Murbela se nesmotreno prevrnu, da bi zatim ustala i stala da trlja ugruvano rame. U početku je mislila da primedbe Bene Geserita moraju biti lažne. Toliko sam iskrena prema tebi da ti moram reći sve o svom besprekornom poštenju.

Ali, dela su potvrđivala njihovu tvrdnju. Odradin glas je odjekivao u njenom grozničavom snu: "Tako mi prosuđujemo."

Imale su nešto u svesti, u sećanju i ravnoteži intelekta što Uvažene Naložnice nikada nisu uspele da steknu. Ova pomisao odjednom učini da se oseti malenom. Uđi u podmićivanje. Bilo je to poput žiganja u njenim grozničavim mislima.

I ja posedujem dar! Neophodan je dar da bi se postala Uvažena Naložnica.

Da li o sebi još mislim kao o Uvaženoj Naložnici? Benegeseritke su znale da im se ona nije potpuno predala. Kojim to veštinama raspolazem koje bi one možda želele za sebe? To, izvesno, nisu

veštine prevare.

"Da li su ti dela u skladu sa rečima? To je mera tvoje pouzdanosti. Nikada se ne ograniči na reči."

Murbela prekri šakama uši. Umukni, Odrade!

"Na koji način Istinozborac razlučuje iskrenost od dublje zasnovanog prosuđivanja?"

Murbela spusti ruke niz bokove. Možda sam stvarno bolesna. Preletela je pogledom po dugoj prostoriji. Nikog tu nije bilo ko bi izustio ove reči. U svakom slučaju, onaj glas bio je Odradin.

"Ako iskreno ubediš sebe, možeš da govoriš potpune koještarije (divna stara reč: potraži je), apsolutne besmislice, a verovaće ti se. Svi će ti verovati, osim naših Istinozboraca."

Murbela ugnu ramena. Stala je besciljno da tumara po podu vežbaonice. Zar nije postojalo mesto gde se moglo pobeći?

"Sagledaj posledice, Murbela. To je način da iščeprkaš stvari koje dejstvuju. To je suština naših mnogo hvaljenih istina."

Pragmatizam?

U tom trenutku naiđe Ajdaho i smesta opazi divlji izraz u njenim očima. "Šta ne valja?"

"Mislim da sam bolesna. Stvarno bolesna. Pomislila sam da mi je Odrade nešto učinila, ali..."

On je pridrža da ne padne.

"Pomozi nam!"

Konačno je, bar jednom, bio zahvalan komejima. Za manje od jednog minuta došla je jedna suk-lekarka. Nadvila se povrh Murbele tamo gde ju je Ajdaho ostavio sklupčanu na podu.

Pregled beše kratak. Suk, sedokosa postarija časna majka sa tradicionalnim dijamantskim žigom na čelu, uspravi se i reče: "Prenapetost. Ona ne pokušava da otkrije svoje granice, ona ide preko njih. Vratićemo je u razred za razvijanje osetljivosti, pre no što joj dopustimo da nastavi. Poslaću proktorke."

Te večeri Odrade je pronašla Murbelu u proktorskom odeljenju kako sedi u krevetu dok se dve proktorke izmenjuju ispitujući reakcije njenih mišića. Mali mig bio je dovoljan da ostave Odrade nasamo sa Murbelom.

"Pokušala sam da izbegnem složene stvari", reče Murbela.

Otvorenost i poštenje.

"Nastojanje da izbegneš složene stvari često ih, upravo, izaziva". Odrade se spusti u stolicu pored kreveta i položi šaku na Murbelinu mišicu. Mišići su treperili pod šakom. "Velimo: 'Reči su spore, a osećanja brza'." Odrade se malko odmače. "Kakve si odluke donosila?"

"Dopuštaš mi da donosim odluke?"

"Ne izruguj se." Odrade podiže ruku, ne dozvolivši upadicu. "Nisam u dovoljnoj meri uzela u obzir tvoju prethodnu uslovljenost. Uvažene Naložnice učinile su te praktično nesposobnom da donosiš odluke. Tipično za zajednice gladne vlasti. Uče svoje ljude da se celog veka zavaravaju. 'Odluke imaju rđave ishode!' Učila si se izbegavanju."

"Kakve to ima veze sa gubljenjem svesti?" Ozlojeđeno.

"Murbela! Najgori prozvodi ovog što ti upravo opisujem su gotovo rutinske stvari - ni o čemu ne možeš da donosiš odluke, ili ih odlažeš do poslednje moguće sekunde, a onda skočiš na njih poput očajne životinje."

"Rekla si mi da idem do krajnjih granica!" Bezmalo žalosno.

"Do tvojih granica, Murbela. Ne mojih. Niti Belinih, ili bilo kog drugog. Tvojih."

"Odlučila sam da želim da budem kao vi." Jedva čujno.

"Divno! Ne verujem da sam ikada pokušala da se ubijem. Pogotovo ne kada sam bila trudna."

Murbela se protiv volje osmehnu.

Odrade ustade. "Spavaj. Sutra prelaziš u poseban razred, gde ćemo raditi na tvojoj sposobnosti da uzopčiš svoje odluke sa osetljivošću dovedenom do krajnjih granica. Zapamti šta sam ti rekla. Mi se brinemo o našima."

"Jesam li ja vaša?" Gotovo šapatom.

"Od kako si ponovila zakletvu pred proktorkama." Odlazeći, Odrade ugasi svetlo. Murbela je ču kako, pre no što je za sobom zatvorila vrata, nekom reče: "Prestanite da je uznemiravate. Potreban joj je odmor."

Murbela zaklopi oči. Grozničavi san je iščezao ustupivši mesto sopstveni sećanjima. "Ja sam pripadnica Bene Geserita. Postojim

jedino da bih služila."

Čula je sebe kako izgovara ove reči proktorkama, ali sećanje im je pridalo naglasak koji nisu imale kada su bile izgovorene.

Znale su da sam cinična.

Šta se moglo sakriti od ovakvih žena?

Osetila je, u sećanju, ruku proktorke na čelu i začula reči koje do ovog časa nisu imale nikakvo značenje.

"Stojim u svetom ljudskom prisustvu. Kao što ja to činim sada, trebalo bi jednog dana ti da stojiš. Molim se u tvom prisustvu da to bude tako. Neka budućnost u tom pogledu ostane neizvesna, jer ona je platno koje prima naše želje. Na taj se način čovekovo stanje suočava sa svojom stalnom tabulom razom. Ne posedujemo ništa više od ovog trenutka, u kome se neprekidno posvećujemo svetom prisustvu koje delimo i stvaramo."

Uobičajeno, ali neuobičajeno. Murbela shvati da nije bila spremna za ovaj trenutak ni fizički ni emocionalno. Suze joj potekoše niz obraze.

15.

Pokazuje se da zakoni koji zabranjuju u stvari jačaju ono što teže da zabrane. To je ona tanana tačka na kojoj su sve zakonite profesije u istoriji zasnivale bezbednost svog poslovanja.

Pravilo Bene Geserita

Na svom nespokojnom krstarenju po Centrali (ne tako čestom poslednjih dana, ali baš zato napetijim), Odrade je tragala za znacima labavosti, a posebno za područjima odgovornosti koje su previše glatko ispunjavane.

Starešina telobraniteljki imala je vlastite reči braniteljke: "Pokaži mi neku operaciju koja potpuno glatko teče i ja ću ti pokazati nekog ko pokriva greške. Prava brodolomnička hridina."

Često je ovo govorila, te to među sestrama pa čak i među nekim akolitkama postade prepoznatljiva fraza koju su upotrebljavale komentarišući ponašanje Vrhovne majke.

"Prava brodolomnička hridina." Prigušen smeh.

Belonda se pridružila Odradi pri današnjem ranom jutarnjem obilasku ne spominjući da se 'jednom mesečno' rasteglo na 'jednom svaka dva meseca' - ako je bilo i toliko. Ovaj obilazak je kasnio nedelju dana za planiranim. Bel je želela da iskoristi ovaj trenutak da bi još jednom upozorila na Ajdaha. Zbog toga je dovukla i Tam sa sobom, premda je Tam u ovo vreme trebalo da analizira rad proktorki.

Dve protiv jedne? pitala se Odrade. Nije verovala da Bel ili Tam naslućuju ono što je Vrhovna majka naumila. To će se na kraju obelodaniti, baš kao i Tarazin plan. U svoje vreme, a Tar?

Gordo su koračale niz hodnike, dok su crne odore šuš kale oko njih a njihovim očima malo šta izmicalo. Sve je bilo poznato, pa ipak su tragale za stvarima koje bi bile nove. Odrade je nosila svoje slušalice preko levog ramena, kao kakav neumesan ronilački uteg. Nikada izvan dometa komeja, ovih dana.

Iza pozornice svakog centra Bene Geserita postojali su

najrazličitiji objekti i sredstva: klinika-bolnica, kuhinja, mrtvačnica, sistemi melioracije (priključeni otpadu i đubrištu), transport i komunikacije, snabdevanje namirnicama, dvorane za vežbanje i rekreaciju, škole za akolitke i kandidatkinje, spavaće odaje za pripadnike svih veroispovesti, zbornice, postrojenja za ispitivanje i još mnogo štošta. Osoblje se često menjalo zbog Raštrkavanja i premeštanja ljudstva na nove dužnosti, sve pod kontrolom tanane svesnosti Bene Geserita. No, zadaci i mesta njihovog izvršavanja su ostajali.

Dok su brzo koračale iz jednog odeljka u drugi Odrade je govorila o Raštrkavanju Sestrinstva, ne trudeći se da sakrije svoj užas zbog 'atomizovane porodice' - u šta su se pretvorile.

"Teško mi je da razmišljam o čovečanstvu koje se širi u neograničenu vasseljenu", reče Tam. "Mogućnosti..."

"Igra beskonačnih brojeva". Odrade prekorači slomijen ivičnjak. "Ovo treba popraviti. Ušli smo u igru beskonačnosti, od kako smo naučile da skačemo svemirskim prečicama."

Belonda je bila krajnje smrkuta. "To nije igra!"

Odrade je mogla da shvati Belondina osećanja. Nikada nismo videle prazan svemir. Stalno nove i nove galaksije. Tam je u pravu. Zastrašujuće je usredsrediti se na Zlatnu stazu.

Sećanja na istraživanja davala su Sestrinstvu statistički uvid u to ali istovremeno, i u malo šta drugo. Toliko mnogo planeta pogodnih za stanovanje u datoj skupini, a među njima, dodatan očekivan broj koji se mogao uobličiti prema modelu Zemlje.

"Šta se to valja odande?" upita Tamalane.

Pitanje na koje nisu imale odgovor. Zapitaj šta beskonačnost može da proizvede i jedini moguć odgovor je: "Bilo šta."

Bilo koje dobro, bilo koje zlo; bilo kakvog boga, bilo kakvog đavola.

"Šta ako Uvažene Naložnice beže od nečeg?" upita Odrade. "Zanimljiva mogućnost?"

"Takve spekulacije su beskorisne", promrmlja Belonda. "Ne znamo čak ni da li nas svemirske prečice uvode u jednu vasseljenu ili u mnoge... ili u beskrajn broj mehurova koji se sve vreme šire i splašnjavaju."

"Da li je Tiranin ovo išta bolje razumeo od nas?" upita Tamalane.

Zastale su da bi Odrade provirila u prostoriju gde su pet starijih akolitki i jedna proktorka proučavale projekciju regionalnih zaliha melanža. Kristal koji je sadržavao te podatke izvodio je komplikovanu igru u projektoru, poskakujući na njegovom snopu poput loptice na vodoskoku. Odrade uoči krajnji zbir i okrenu se pre no što joj se lice smrče. Tam i Bel nisu videle taj Odradin izraz. Moraćemo da počnemo da ograničavamo pristup podacima o melanžu. Odviše obeshrabrujuće za moral.

Administracija! Sve je ponovo palo na pleća Vrhovne majke. Poveri mnogo toga uvek istim ljudima i neminovno ćeš zapasti u birokratiju.

Odrade je znala da se previše oslanja na svoje unutrašnje čulo upravljanja. Bio je to sistem koji je često proveravan i ispravljan, upotrebljavan automatski samo kada je bilo neophodno. Zvali su ga 'mašinerijom'. Do trenutka proizvodjenja u časne majke sve bi one postale donekle prijemčive za 'mašineriju' i sklone da je koriste bez pogovora. Tu je ležala opasnost. Odrade se zalagala za stalna poboljšanja (čak i ona najmanja) koja bi unela promene u njihove aktivnosti. Nasumičnost! Nije se smeo ustaliti nijedan neprikosnoveni obrazac koji bi drugi mogli da otkriju i upotrebe protiv njih. Jedno ljudsko biće možda nije moglo da uoči takve mene u svom životnom veku, ali je izvesno da su te razlike tokom dužeg razdoblja postajale primetne.

Odradino društvo stiže u prizemlje i stupi u glavni prolaz Centrale. Sestre su ga nazivale 'Putom'. Bila je to svojevrsna šala koja se odnosila na područje za vežbanje popularno znano kao 'Put Bene Geserita'.

'Put' se protezao od skvera pored Odradinog tornja do južne periferije gradskog područja - prav kao laserski zrak, sa gotovo dvanaest blokova visokih i niskih zgrada. Sve niske zgrade imale su ponešto zajedničko: bile su dovoljno čvrsto građene da su se mogle širiti naviše.

Odrade mahnu jednom otvorenom transporteru sa upražnjenim sedištima i njih tri se smestiše u prostor u kome su mogle da nastave razgovor.

Imanje koje se graničilo sa 'Putem' odisalo je nekom staromodnom čari, pomisli Odrade. Zgrade poput ovih, sa svojim dugačkim pravougaonim prozorima od izolacionog plaza, uokviravale su 'Puteve' Bene Geserita tokom dobrog dela istorije Sestrinstva. Duž središta pružala se aleja brestova genetički skrojenih da budu visoki i uzanog profila. U njima su se gnezdile ptice; jutro beše blistavo, prošarano crvenim i narandžastim letećim tačkama - zlatke i žutilovke.

Nije li za nas opasno što naginjemo ovoj dobro poznatoj postavci? Odrade ih izvede na Pripiti trag, razmišljajući o tome kako se humor Bene Geserita ispoljavao i u nadevanju neobičnih imena. Komični duh u ulicama. 'Pripiti trag' se tako zvao zato što se temelj jedne zgrade blago slegnuo, dajući građevini neobičan izgled pripitosti. Jedan član skupine istupio je iz reda.

Kao Vrhovna majka. Samo što one to još ne znaju.

Kada su stigle do Tornjaste staze, njene slušalice zazujaše. "Vrhovna majko?" Bila je to Stregi. Ne zaustavljajući se, Odrade dade znak da je na liniji. "Tražili ste izveštaj o Murbeli. Suk centrala kaže da je spremna za raspoređivanje u razred."

"Onda je rasporedite." Produžile su niz Tornjastu stazu: sve same jednospratnice.

Odrade baci letimičan pogled na niske zgrade s obe strane ulice. Na jednoj od njih bila su nadzidana dva sprata. Moglo bi se desiti da ovo jednog dana odista bude Tornjasta staza, u kom slučaju bi šala (jer to je bilo posredi) izgubila smisao.

Govorilo se da je nadevanje imena ionako samo nužno zlo i da stoga nema razloga da ne uživaju u onome što je za Sestrinstvo predstavljalo delikatno pitanje.

Odrade se naglo zaustavi na prometnom pločniku i okrete prema svojim drugama. "Šta biste rekle kada bih predložila da ulicama i mestima dajemo imena naših preminulih sestara?"

"Danas si puna besmislica!" optuži je Belonda.

"One nisu preminule", mirno primeti Tamalane.

Odrade nastavi svoje krstarenje. Očekivala je ovo. Beline misli gotovo da su se mogle čuti. Nosimo 'preminule' u Drugim sećanjima!

Odrade nije htela da ulazi u raspravu ovde na otvorenom, ali je

smatrala da njena ideja zasluđuje pohvalu. Neke sestre su umrle bez deobe. Glavne linije sećanja bile su udvostruĉavane, ali ste gubili konac i njegovog poslednjeg nosioca. Švangiju iz Gamua otišla je na taj naĉin, ubijena od strane Uvaženih Nalođnica. Mnoštvo sećanja je ostalo, noseći njene dobre osobine... i složenosti. Nije bilo lako reći da li se moglo nauĉiti više iz njenih grešaka ili iz njenih uspeha.

Belonda produži korak kako bi mogla da hoda naporedo sa Odrade. Srazmerno dugo su ćutale. "Moramo da razgovaramo o Ajdahu. To što je mentat u redu je, ali ona njegova mnogostruka pamćenja! Opasno do krajnjih granica!"

Prolazile su pored mrtvaĉnice, odakle se ĉak i po ulici širio jak miris antiseptika. Zasvođena kapija stajala je otvorena. "Ko je umro?" upita Odrade, zanemarivši za trenutak Belondu zabrinutost.

"Proktorka iz odeljka ĉetiri i jedan ĉovek iz sluđbe za odrđavanje voćnjaka", odgovori Tamalane. Tam je to uvek znala.

Belonda je bila besna zbog zanemarivanja i nije ni pokušala to da sakrije. "Hoćete li vas dve da se usredsredite na suštinu?"

"Šta je suština?" upita Odrade. Veoma blago.

Izbile su na juđnu terasu i zaustavile se kod kamene ograde preko koje se pruđao pogled na plantađe - vinograde i voćnjake. Jutarnja svetlost probijala se kroz prašnjavu izmaglicu, nimalo nalik na magle koje je stvarala vlaga.

"Znate vi suštinu!" Bel se nije dala zamajati.

Odrade je netremice posmatrala prizor oslonivši se na kamenje. Ograda je bila ledena. Tamo napolju magla je bila razliĉite boje, pomisli ona. Sunĉeva svetlost prodirala je kroz prašinu stvarajući drugaĉiji spektar. U svetlosti je bilo više oštrine i treperavosti. Na drugi naĉin se upijala. Nimbusi su bili zgusnutiji. Nošeni vetrom, prašina i pesak uvlaĉili su se u svaku pukotinu onako kako to inaĉe voda ĉini, ali je grebanje i struganje odavalo svoj izvor. Ista stvar bila je sa Belinom upornošću. Nepodmazana.

"To je pustinjska svetlost", reĉe Odrade pokazujući prstom.

"Prestani da mi izvrđavaš", obrecnu se Belonda.

Odrade odluĉi da joj ni ovog puta ne odgovori. Prašnjava svetlost tvorila je klasiĉan prizor, ali nije delovala smirujuće na naĉin na koji

su to činili slikari iz davnih, već zaboravljenih vremena i njihova maglovita jutra.

Tamalane priđe Odradi. "Lepo, na svoj način." Glas koji kao da je dopirao iz daljine kazivao je da su njena poređenja iz Drugih sećanja slična Odradinim.

Ako si bila uslovljena da tragaš za lepotom. No, nešto duboko u Odradi govorilo je da ovo nije bila ona lepota za kojom je žudela. U plitkim udubljenjima ispod njih, gde je nekad raslo zelenilo, sada su vladali suvoća i osećaj da je zemlji izvađena utroba na način na koji su stari Egipćani pripremali svoje umrle - sušeći ih, svodeći ih na osnovne elemente čuvajući ih za njihovu večnost. Pustinja, kao gospodar smrti, preobraća prašinu u nitron, balsamuje našu lepu planetu sa svim njenim skrivenim draguljima.

Belonda je stajala iza njih, mrmļajuci i vrteći glavom, odbijajući da gleda ono u šta će se njihova planeta pretvoriti.

Odrade se gotovo naježi od iznenadnog udara istovremenog toka. Sećanje je preplavi: videla je sebe kako traga za ruševinama Sieč Tabra i u pustinji pronalazi balsamovane leševe svemirskih gusara ostavljene tamo gde su ih ubice izbacile.

Šta je sada Sieč Tabr? Izliven, stvrdnut tok bez ičega što bi obeležavalo njegovo ponosito predanje. Uvažene Naložnice: ubice predanja?

"Ako ne ukloniš Ajdaha, moraću da se usprotivim tvojoj nameri da ga upotrebiš kao mentata."

Bel je bila takva cepidlaka! Odrade je već primetila da joj se starost kao nikad do sada očitavala na licu. Čak i u ovoj prilici nosila je sočiva za čitanje. Ona su joj uveličavala oči dajući joj izgled neke krupnooke ribe. Korišćenje sočiva, a ne neke od finijih proteza, govorilo je ponešto o njoj. Na primedbe te vrste umela je tašto da uzvрати: "Veća sam od sredstava koja moja nedostatna čula zahtevaju."

Belondu konačno razdraži stav Velike časne majke. "Što si se tako zagledala u mene?"

Zatečena iznenadnim sagledavanjem slabosti u svom Savetu, Odrade usmeri pažnju na Tamalane. Hrskavica nikad nije prestajala da raste i to je uvećalo Tamine uši, nos i bradu. Neke časne majke

su ovo podešavale kontrolom metabolizma ili su posezale za redovnim hirurškim ispravkama. Tam nije podlegala takvoj taštini. "Evo šta sam. Uzmi ili ostavi."

Moje savetnice su previše stare. A ja... trebalo bi da sam mlađa i jača da bih iznela sve ove probleme na svojim plećima. Oh, do đavola s tim. Zapašću još u samosažaljenje!

Postojala je samo jedna istinska opasnost: akcija protiv opstanka Sestrinstva.

"Dankan je izvanredan mentat!" prozbori Odrade tonom koji je izražavao sve moći njenog položaja. "Neću da koristim nijedno od vas izvan granica vaših sposobnosti."

Belonda je ćutala. Ona je znala kakve su slabosti mentata.

Mentati! pomisli Odrade. Bili su poput hodajuće arhive, ali upravo kada su vam odgovori bili najpotrebniji, oni bi pribegavali pitanjima.

"Nije mi potreban još jedan mentat", dodade Odrade. "Potreban mi je pronalazač!"

Budući da je Belonda i dalje ćutala, Odrade zaključi: "Oslobađam njegov um, a ne i njegovo telo."

"Tražim da se izvrši analiza pre nego što mu staviš na raspolaganje sve izvore podataka!"

Uzimajući u obzir Belondin uobičajen stav, ovo je bilo dosta blago. No, Odrade nije imala poverenja u analize. Mrzela je takve sastanke - beskrajno prežvakavanje arhivskih izveštaja. Belonda je, međutim, živela od njih. Belonda, sa svojim arhivskim sitničarenjem i pohodima u beznačajne pojedinosti! Kakvog je značaja imalo da li je časna majka X više volela obrano mleko uz svoju kašu?

Odrade okrenu leđa Belondi i zagleda se u nebo na jugu. Prašina! Zasejaćemo još prašine! Pomoćnice će zaobići Belondu. Pri samoj pomisli na to Odrade oseti strašnu dosadu.

"Nema više analiza." Odrade ovo izreče mnogo oštrije nego što je nameravala.

"Imam o tome vlastito gledište." Belonda je zvučala uvređeno.

Gledište? Zar zaista nismo više od senzorskih prozora na našoj vaseljeni, svako sa samo jednim gledištem?

Nagoni i sećanja svih vrsta... pa čak i arhiva - nijedna od tih stvari nije govorila sama od sebe, već samo primorana upadom sa strane.

Nijedna nije imala vrednost sve dok se ne uobličila u živoj svesti. No, ma ko da je proizvodio ta uobličavanja - rešavao je stvar. Svaki red je proizvoljan! Zašto ovaj podatak, a ne neki drugi? Svakoj časnoj majci bilo je poznato da se događaji odvijaju prema vlastitom samostalnom toku, u vlastitoj relativnoj okolini. Zbog čega jedna časna majka-mentat ne bi mogla da dela na temelju tog saznanja?

"Odbijaš li to savet?" Bila je to Tamalane. Da li se to ona solidarizovala sa Bel?

"Jesam li ikad odbila savet?" Odrade dopusti da njena uvređenost izbije na površinu. "Ne pristajem samo na još jedan od Belinih arhivskih ringišpila."

Belonda upade. "Onda, u stvarnosti... "

"Bel! Ne govori mi o stvarnosti!" Neka se krčka u tome! Časna majka i mentat! Nema nikakve stvarnosti. Samo naš vlastiti poredak, utisnut na sve. Temeljna poslovice Bene Geserita.

Bilo je trenutaka (a ovaj je bio jedan od njih) kada bi Odrade poželela da je rođena u neko ranije doba - kao rimska matrona u dugom primirju aristokrata, ili možda kao neka razmažena viktorijanka. No, u ovom času bila je uhvaćena u klopku vremena i okolnosti.

U klopki, zauvek?

Moram se suočiti i sa tom mogućnošću. Sestrinstvu možda preostaje samo budućnost ograničena na tajna zabačena mesta, uz stalan strah od otkrivanja. Budućnost progonjenih. A možda ovde, u Centrali, ne smemo više da načinimo nijednu grešku.

"Dosta mi je ovog obilaska!" Odrade pozva svoj transporter, a zatim ih požuri u svoju radnu sobu.

Šta da činimo ako nas progonitelji zateknu ovde?

Svaka od njih imala je sopstveni scenario, mali igrokaz pun isplaniranih reakcija. No, svaka časna majka bila je dovoljno realista znajući da taj igrokaz pre može biti smetnja nego pomoć.

Jutarnja svetlost u radnoj sobi otkrivala je sve oko njih, u nekakvom grubom izdanju. Odrade utonu u svoju naslonjaču, sačekavši da Tamalane i Belonda zauzmu svoja mesta.

Neće više biti onih prokletih analitičkih sastanaka. Doista joj je bio neophodan pristup nečem boljem od Archive, boljem od bilo čega što

su ikada do sada koristile. Nadahnuće. Odrade protrlja noge, osećajući kako joj mišići podrhtavaju. Nije spavala kako valja, već četiri dana. A i ovaj obilazak joj je ostavio osećanje osujećenosti.

Jedna greška mogla bi da nas dokrajči, a ja se spremam da našu sudbinu stavim na kocku jedne nepovratne odluke.

Nisam li previše profinila stvari?

Njene savetnice protivile su se suviše profinjenim rešenjima. Govorile su da Sestrinstvo mora da se vlada sa postojanom sigurnošću, neprestano ispitujući tle ispred sebe. Sve što su činile ležalo je u protivteži sa propašću koja je vrebala pri najmanjem pogrešnom koraku.

A ja sam ono zategnuto uže preko provalije.

Da li su imale prostora za eksperimentisanje, za proveravanje mogućih rešenja? Sve su igrale tu igru. Bel i Tam su se zaklanjale iza neprekidnog toka predloga koji međutim nisu bili ništa delotvorniji od njihovog atomizujućeg Raštrkavanja.

"Moramo da budemo spremne da ubijemo Ajdaha na najmanji znak da je kvizac haderah", primeti iznenada Belonda.

"Zar vi nemate šta drugo da radite? Izlazite odavde, obe!" Dok su ustajale, radna soba oko Odrade poprimi nekakav tuđinski izgled. Šta nije bilo u redu? Belonda je zurila u nju onim svojim groznim cenzorskim pogledom. Tamalane se doimala mudrijom no što je zapravo mogla biti.

Šta je to sa ovom sobom?

Radna soba zasluživala je svoje ime zahvaljujući funkcionalnosti za ljudske jedinke utvrdenoj još u predkosmičkoj istoriji. Šta se, dakle, to tuđinsko osećalo u njoj? Radni sto je bio radni sto, a stolice na svojim uobičajenim mestima. Bel i Tam su više volele psu-naslonjače. To bi se činilo čudnim onim davnim ljudskim bićima iz Drugih sećanja koja su, kako je pretpostavljala, davala boju njenom pogledu. Možda je to samo ridulijanski kristal neobično odbleskivao, a svetlost na njemu pulsirala i žmirkala. Možda su poruke koje su poigravale iznad stola bile iznenađujuće. Njeni radni instrumenti mogli bi zaista izgledati čudno davnim ljudskim jedinkama koje su delile njenu svest.

Ali ja je osećam kao tuđu.

"Je li sve u redu, Dar?" upita Tam zabrinuto.

Odrade im mahnu rukom da idu, no nijedna od dveju žena se ni ne pomače.

U njenoj svesti zbivale su se stvari za koje nije mogla da okrivi dugotrajna bdenja i nedovoljan odmor. Ovo nije bilo prvi put da je osetila da radi u tuđinskom okviru. Prethodne noći, dok je užinala za ovim istim stolom čija je površina bila prekrivena nalozima za raspoređivanje na dužnosti (baš kao i sada), uhvatila je sebe kako naprosto sedi i zuri u nedovršen posao.

Koje je sestre i sa kojih dužnosti trebalo poslati u to užasno Raštrkavanje? Na koji način su mogle da uvećaju šanse za opstanak onih nekoliko peščanih pastrmki koje su sestre nosile sa sobom u Raštrkavanje? Kolika je putna zaliha melanža bila dovoljna? Da li je trebalo sačekati pre no što pošalju još sestara u nepoznato? Čekati na mogućnost da se utiče na Skitala da im otkrije na koji način akslotl-tankovi proizvode začim?

Odrade se priseti da joj se ono osećanje tuđinskog javilo dok je žvakala sendvič. Osmotrla ga je i malko rastvorila. Šta ja to jedem? Pileća jetra i luk na najboljem kapitolskom hlebu.

Preispitujući svoje svakodnevne navike, došla je do zaključka da je i to deo osećaja tuđinskog.

"Izgledaš bolesno", reče Belonda.

"Samo sam umorna", slaga Odrade. Znale su da ih laže, ali da li su imale smelosti da je izazovu? "Vas dve mora da ste isto toliko umorne." Naklonost u njenom tonu.

Bel nije bila zadovoljna. "Daješ loš primer!"

"Šta? Ja?" Podrugljiva žestina ne promače Bel.

"Prokleta dobro znaš da je tako!"

"Reč je o tvom ispoljavanju naklonosti", umeša se Tamalane. "Čak i prema Bel."

"Ne želim tvoju prokletu naklonost! To je pogrešno."

"Samo ako dopustim da upravlja mojim odlukama, Bel. Samo tada."

Belondin glas se utiša do promuklog šapata. "Neki misle da si opasno romantična, Dar. Znaš i sama šta iz toga može da proizađe."

"Svrstavanje sestara uz mene radi nečeg što nije naš opstanak."

Jesi li to htela da kažeš?"

"Ponekad mi zadaješ glavobolju, Dar!"

"Moja su dužnost i pravo da ti zadajem glavobolju. Kada te glava ne boli postaješ neoprezna. Naklonost ti smeta, a mržnja ne." "Znam svoje mane."

Ne bi mogla ni biti časna majka a da to ne znaš.

Radna soba se ponovo pretvori u prisno mesto, no Odrade je sada znala izvor svog osećaja tuđinskog. Mislila je o ovom mestu kao o delu praistorije, posmatrajući je na taj način i sada kada je bila tek puka davna prošlost. Kao što će konačno i biti, ukoliko njen plan uspe. Znala je šta joj u ovom trenutku valja činiti. Kucnuo je čas da otkrije prvi korak.

Oprezno.

Da, Tar. Predostrožna sam baš kao što si i ti bila.

Možda su Tam i Bel bile stare, ali su njihovi umovi umeli da budu britki kada su to nužnosti zahtevale.

Odrade prikova pogled za Bel. "Stanovišta, Bel. Naše je stanovište da na nasilje ne uzvraćamo nasiljem." Ona podiže ruku sprečavajući Belin odgovor. "Da, nasilje rađa još nasilja i klatno se njiše sve dok i nasilnici ne budu uzdrmani."

"Na šta ciljaš?" upita Tam.

"Možda bi vredelo da porazmislimo o tome da još žešće razdražimo bika."

"Ne smemo. Još ne."

"Isto tako ne smemo samo ovde da sedimo skrštenih ruku, bezumno čekajući da nas one pronađu. Lampadas i ostale naše katastrofe svedoče šta će se dogoditi kada stignu. Kada, ne ako."

Izgovarajući ove reči Odrade oseti onu provaliju u sebi - progonitelja sa sekirom iz noćne more koji nikad nije bio bliži nego sada. Želela je da utone u noćnu moru i da se okrene kako bi prepoznala onoga koji ih je tako uporno sledio, ali nije imala smelosti. To je bila greška kvizac haderaha.

Ne vidite tu budućnost već je stvarate.

Tamalane je htela da zna zbog čega je Odrade pokrenula ovo pitanje. "Jesi li se predomislila, Dar?"

"Naš gola-Teg star je deset godina."

"Odviše mlad da bismo pokušale da vaspostavimo njegova prvobitna sećanja", reče Belonda.

"Zbog čega smo ponovo stvorile Tega ako ne zbog nasilnih akcija?" upita Odrade. "Oh, da!" Baš kada je Tam pokušala da prigovori. "Teg nije uvek nasiljem rešavao naše probleme. Miroljubivi bašar umeo je da odvrati neprijatelja razumnim rečima."

Tam zamišljeno primeti: "Možda Uvažene Naložnice nikad neće hteti da pregovaraju."

"Osim ako ih ne sateramo u ćorsokak."

"Mislim da predlažeš da se prebrzo krećemo", reče Belonda. Trebalo je i očekivati da će Bel dostići mentatsku sumaciju.

Odrade duboko uzdahnu i spusti pogled na svoj radni sto. Konačno je kucnuo čas. Onog jutra kada je izvadila bebu-golu iz njegovog skarednog 'tanka' osetila je da je ovaj trenutak iščekuje. Još tada je znala da će tog golu morati da stavi na tešku probu, i to već u njegovom nezrelom dobu. Uprkos krvnim vezama.

Posegnuvši rukom ispod stola Odrade dotače pozivno polje. Njene dve savetnice ćutke su stajale i čekale. Znale su da se sprema da kaže nešto važno. U jednu stvar je Vrhovna majka mogla da bude sigurna - njene sestre su je slušale sa velikom pažnjom, sa prilježnošću koja bi godila i nekom znatno više vezanom za svoj ego od jedne časne majke.

"Politika", reče kratko Odrade.

To im munjevito privuče pažnju! Bremenita reč. Kada ste stupali na područje politike Bene Geserita, ustrojavajući vaše moći zarad zauzimanja visokih položaja, postajali ste zatočenik odgovornosti. Opterećivali ste sebe dužnostima i odlukama koje su vas vezivale za živote onih koji zavise od vas. U tome je počivala suština vezanosti Sestrinstva za njegove Vrhovne majke. Ona jedna reč kazivala je savetnicima i telobraniteljicama da je Prva-među-jednakima donela odluku.

Sve tri čuše tihe šuštave zvuke koraka nekog ko je spolja prilazio vratima radne sobe. Odrade dotače belu ploču na bližem, desnom uglu svog stola. Vrata iza njih se otvoriše i na njima se ukaza Stregi čekajući da primi naređenje Vrhovne majke.

"Dovedi ga", reče Odrade.

"Da Vrhovna majko." Gotovo bezosećajno. Puno je obećavala ova akolitka, Stregi.

Zakratko je nestala sa vidika da bi se uskoro vratila, vodeći za ruku Milesa Tega. Dečakova kosa bila je plava, no ipak isprugana tamnijim pramenovima koji su kazivali da će sadašnja svetla boja potamneti kada odraste. Lice mu je bilo uzano, a nos tek sa nagoveštajima jastrebske povijenosti, tako svojstvene atreidskim muškarcima. Njegove plave oči oprezno su se pomicale, obuhvatajući prostoriju i prisutne sa radoznanim očekivanjem.

"Molim te, Stregi, pričekaj napolju."

Odrade sačeka da se vrata zatvore.

Dečak je stajao gledajući u Odrade bez i najmanjeg znaka nestrpljenja.

"Miles Teg, gola", reče Odrade. "Svakako se sećaš Tamalane i Belonde."

Udostojio je ove dve žene jednim brzim pogledom ali je i dalje ćutao, očigledno ne mnogo podstaknut napetošću njihovog ispitivačkog stava.

Tamalane se namršti. Od samog početka se nije slagala s tim da ovo dete nazivaju golom. Gole su podizane iz ćelija leša. Ovo je, međutim, bio klon, baš kao što je i Skital bio klon.

"Poslaću ga u ne-brod, kod Dankana i Murbele", reče Odrade. "Ko bi bolje od Dankana mogao da vaspostavi Milesova prvobitna sećanja?"

"Pesnička pravda", složi se Belonda. Nije izrekla svoje primedbe, iako je Odrade znala da će one doći na red kada dečak ode. Premlad!

"Šta je htela da kaže tim - pesnička pravda?" upita Teg. Glas mu je bio pomalo piskav.

"Kad je bašar bio na Gamuu, vaspostavio je Dankanova prvobitna sećanja."

"Da li je to odista tako bolno?"

"Dankan je smatrao da jeste."

Neke odluke moraju biti nemilosrdne.

Odrade je držala da je mirenje sa činjenicom da ste mogli da donosite vlastite odluke velika prepreka. Nešto što Murbela nikada

neće tražiti da joj bude objašnjeno.

Kako da ublažim udarac?

Postojali su trenuci kada niste mogli da ga ublažite: zapravo je bilo milostivije strgnuti zavoje, proprativši to jednim munjevitim sevom bola.

"Može li mi taj... taj Dankan Ajdaho stvarno vratiti moja sećanja od... pre?"

"Može i hoće."

"Nismo li suviše nagle?" upita Tamalane.

"Proučavam izveštaje o bašaru", nastavi Teg. "Bio je znamenit vojskovođa i mentat."

"A ti si, pretpostavljam, ponosan zbog toga?" Bel svoje pitanje uputi neposredno dečaku.

"Ne posebno." Uzvratio joj je pogled ni ne trepnuvši. "Razmišljam o njemu kao o nekom drugom. Zanimljivo, ipak."

"Nekom drugom", promrmlja Belonda. Ona pogleda Odrade sa neslaganjem punim skrivene zlobe. "Gaziš duboko u poduci koju mu daješ!"

"Kao što je i njegova rođena majka činila."

"Hoću li se setiti i nje?" upita Teg.

Odrade mu uputi zaverenički osmeh, jedan od onih kakve su razmenjivali u šetnjama po voćnjaku. "Hoćeš."

"Sve?"

"Setićeš se svega - svoje žene, dece, bitaka. Svega."

"Najbolje je da sada pođe!" uzviknu Belonda.

Dečak se osmehnu, ali pogleda Odrade, čekajući naređenje.

"Vrlo dobro, Milese", reče Odrade. "Reci Stregi da te odvede u tvoje nove odaje u ne-brodu. Ja ću doći kasnije i predstaviti te Dankanu."

"Mogu li da se popnem Stregi na krkače?"

"Pitaj je."

Teg hitro pritrča Odradi, prope se na prste i poljubi je u obraz. "Nadam se da je moja prava majka bila kao ti."

Odrade ga nežno potapša po ramenu. "Vrlo slična meni. A sada čistac."

Kada se vrata za njim zatvoriše, Tamalane reče: "Nisi mu rekla da

si jedna od njegovih kćeri!"

"Ne još."

"Hoće li mu Ajdaho reći?"

"Ako mu ukažemo na to."

Belondu nisu zanimala takve sitnice. "Šta nameravaš, Dar?"

Tamalane joj odgovori umesto Odrade. "Kazneni odred pod komandom našeg mentata bašara. To je očito."

Zagrizla je mamac!

"Je li to - to?" upita Belonda.

Odrade im uputi odlučan pogled. "Teg je bio najbolji koga smo ikad imale. Ako iko može da kazni naše neprijatelje..."

"Bolje bi bilo da počnemo da podižemo još jednog", reče Tamalane.

"Ne dopada mi se to što će i Murbela moći da ima uticaja na njega", reče Belonda.

"Da li će Ajdaho saradivati?!" upita Tamalane.

"Učiniće uvek ono što jedan Atreid zahteva od njega."

Odrade izreče ovo sa više pouzdanja no što je zapravo osećala, ali joj te reči otvoriše svest ka još jednom izvoru osećanja tuđinskog.

Vidim nas onako kako nas Murbela vidi! Mogu, barem, da razmišljam kao jedna Uvažena Naložnica!

16.

Mi ne podučavamo istoriji: mi samo ponovo oživljavamo iskustvo. Sledimo lanac posledica - tragove divljih zveri u šumi. Pogledajte samo pozadinu naših reči i naći ćete širok opseg društvenog ponašanja koje nijedan istoričar nikad nije ni dotaknuo.

Panoplia propheticus Bene Geserita

Skital je zviždao dok se, pri popodnevnoj vežbi, šetao hodnikom ispred svojih odaja. Gore-dole. Zviždanje.

Neka se naviknu na mene kako zviždim.

Zviždućuci smišljao je pesmicu koja se slagala sa zvukom: "Sperma Tleilaksa ne govori." Stalno iznova, reči su se kotrljale u njegovoj svesti. One nisu mogle da upotrebe njegove ćelije da bi premostile genetski jaz i saznale njegove tajne.

Moraju mi doći sa darovima.

Nešto ranije Odrade je svratila 'na svom putu da se posavetuje sa Murbelom'. Često mu je spominjala tu zarobljenu Uvaženu Naložnicu. U tome je očigledno bilo neke svrhe ali on za sada nije razabirao u čemu je stvar. Pretnja? To je uvek bilo moguće. Naposletku će se obelodaniti.

"Nadam se da se ne plašiš", rekla je Odrade.

Stajali su pokraj njegovog otvora za hranu dok je on čekao da se pojavi ručak. Jelovnik mu nikada nije bio sasvim po volji, ali se, ipak, mogao podneti. Danas je tražio morsku hranu. Nije bilo reči o tome kakav će oblik imati.

"Plašim? Od tebe? Ahhh, draga Vrhovna majko, samo živ sam za tebe od neprocenjive vrednosti. Zbog čega bih se bojao?"

"Moj Savet se uzdržao od ocene tvojih poslednjih zahteva."

Očekivao sam to.

"Pogrešno je sputavati me", primetio je on. "To ograničava tvoj izbor. Čini te slabijom."

Nekoliko prethodnih dana je smišljao ove reči. Sada je čekao da vidi njihovo delovanje.

"Zavisi od toga kako neko namerava da upotrebi oruđe, gospodaru Skitale. Neka oruđa se polome kada ih ne koristiš na ispravan način."

Prokleta bila, veštice!

Osmehnuo se pokazujući oštre očnjake. "Proveravanje do iznemoglosti, Vrhovna majko?"

Učinila je jedan od svojih retkih izleta u humor. "Da li odista očekuješ da te osnažim? Za šta se sada cenkaš, Skitale?"

Tako, dakle. Nisam više gospodar Skital. Udri je pljosnatim delom sečiva!

"Raštrkavaš svoje sestre, nadajući se da će neke od njih izbeći propast. Kakve su ekonomske posledice tvoje histerične reakcije?"

Posledice! Oni uvek govore o posledicama.

"Želimo da dobijemo u vremenu, Skitale." Vrlo ozbiljno.

Ćutao je neko vreme, razmišljajući. Komeji su ih posmatrali. Nikada ne zaboravi na to! Ekonomija, veštice. Koga i šta kupujemo i prodajemo? Udubljenje pored otvora za hranu bilo je neobično mesto za cenkanje, pomislio je. Rđavo upravljanje ekonomijom. Razgovori o upravljanju, sastanci posvećeni planiranju i utvrđivanju strategije trebalo bi da se održavaju iza zatvorenih vrata, u visokim prostorijama sa vidicima koji nisu skretali pažnju učesnika sa poslovnih pitanja.

Nanizana sećanja njegovih mnogih života ne bi to prihvatila. Nužnost. Ljudska bića završavaju svoje trgovačke poslove gde god to mogu - na palubama plovećih brodova, u nakindurenim ulicama prepunim užurbanih činovnika, u prostranim dvoranama tradicionalne berze gde podaci promiču iznad glava tako da svi mogu da ih vide.

Planiranje i strategija mogli su poticati iz tih visokih dvorana, ali dokaz za to bio je nalik na običan podatak sa berze - jasan i vidljiv svima.

Stoga, neka komeji i dalje posmatraju.

"Kakve su tvoje namere u odnosu na mene, Vrhovna majko?"

"Da te održavam živog i snažnog."

Obazrivo, obazrivo.

"Ali bez oslobađanja."

"Skitale! Govoriš o ekonomiji, a onda hoćeš nešto slobodno?"
"Moja snaga ti je važna?"

"Veruj u to!"

"Nemam poverenja u tebe."

U tom trenutku u otvoru za hranu pojavio se njegov ručak: bela pržena riba u finom sosu. Nanjušio je trave. Voda u visokoj čaši, blagi miris melanža. Zelena salata. Jedan od boljih pokušaja. Osetio je kako mu curi pljuvačka.

"Uživaj u ručku, gospodaru Skitale. Nema u njemu ničega što bi ti naudilo. Nije li to izraz poverenja?"

Pošto nije odgovorio, ona je dodala: "Kakve veze ima poverenje sa našim cenkanjem?"

Kakvu igru sada igra?

"Pričaš mi šta nameravaš sa Uvažanim Naložnicama, ali mi ne govoriš šta nameravaš sa mnom." Znao je da zvuči tužno. Neizbežno.

"Nameravam da uverim Uvažene Naložnice da su smrtne."

"Kao što činiš sa mnom!"

Da li je to u njenim očima zaiskrilo zadovoljstvo?

"Skitale." Kako joj je glas blag. "Ljudi koje učiniš svesnim toga doista te slušaju." Prešla je pogledom preko njegovog poslužavnika. "Da li bi želeo nešto posebno?"

Uprepodobio se što je bolje umeo. "Jedno malo stimulatívno piće. Pomaže mi kada moram da razmišljam."

"Svakako. Pobrинуću se da ti ga smesta pošalju." Skrenula je pažnju sa udubljenja na glavnu prostoriju njegovih odaja. Promatrao je gde su joj oči zastajale, krećući se od mesta do mesta, od predmeta do predmeta.

Sve je na svom mestu, veštice. Ja nisam životinja u svojoj pećini. Stvari moraju biti pristupačne, tamo gde mogu da ih nađem. Da, to pored stolice su mastionice. To znaš da upotrebljavam pera. Ali izbegavam alkohol. Jesi li primetila?

Onaj stimulatívni napitak koji je Odrade naručila imao je ukus neke gorke trave i bilo mu je potrebno nekoliko trenutaka da mu utvrdi poreklo. Kasmin. Genetički modifikovan ojačavač krvi; iz gamuske farmakologije.

Da li je nameravala da ga podseti na Gamu? Bile su tako đavolske, ove veštice!

Terala je šegu s njim pokrećući pitanja o ekonomiji. Osetio je tu žaoku okrenuvši se na kraju hodnika da bi nastavio sa svojom vežbom, žustro se vraćajući u svoje odaje. Kakav je to lepak držao staro carstvo na okupu? Mnoge stvari, neke male i neke velike, ali uglavnom ekonomija. Često se mislilo da su konvencije te povezujuće niti. A šta je sprečavalo da jedna drugu ne unište? Velika konvencija. "Vi uništavate svakog, a mi ih ujedinjujemo da bismo uništile vas."

Skital se zaustavi ispred svojih vrata, zakratko obuzet jednom mišlju.

Da li je to bilo to? Kako je ikakva kazna mogla biti dovoljna da se zaustave pohlepni povindasi? Da li je to poticalo od lepka sazdanog od neopipljivog? Osuđivati svoje plemiće! Šta ako su vaši plemići bili spremni na svaku skarednost? Mogle ste bilo šta da učinite. To je ipak ponešto govorilo o Uvaženim Naložnicama. Svakako jeste.

Žudeo je za sagra-prostorijom u kojoj bi potpuno razgolitio svoju dušu.

Jagist je iščezao! Jesam li ja poslednji mašeik?

U grudima je osećao prazninu. I disanje mu je predstavljalo napor. Možda bi najbolje bilo da se upusti u otvorenije pregovore sa ovim šejtanskim ženama.

Ne! To me sam Šejtan iskušava!

Skital stupi u svoje odaje u pokajničkom raspoloženju.

Moram da ih nateram da plate. Da plate, i to skupo. Skupo, skupo, skupo. Svako to skupo pratilo je po jedan korak u pravcu njegove stolice. Kada je seo, desna ruka mu mahinalno poseže za perom. Ubrzo je osetio kako mu se svest ubrzava, a misli nadiru u čudesnom ustrojstvu.

One ni ne slute koliko dobro poznajem ovaj iksijanski brod. Sve je ovde, u mojoj glavi.

Proveo je narednih pola sata rešavajući na koji način da zabeleži ove trenutke kada dođe vreme da svojim drugovima saopšti kako je trijumfovao nad povindasima. Uz božju pomoć!

Biće to blistave reči, ispunjene dramatičnošću i napetošću njegovog iskušenja. Istoriju su uvek pisali pobednici.

17.

Kažu da Vrhovna majka ništa ne može da ispusti iz vida - besmislen aforizam sve dok ne shvatih njegovo drugo značenje. Ja sam sluga svih svojih Sestara. One promatraju svoje sluge kritičkim očima. Ne mogu da trošim previše vremena niti na opštosti niti na trivijalnosti. Vrhovna majka mora da ispoljava pronicljivost u akcijama - inače osećaj nemira prodire do najjudaljenijih uglova našeg reda.

Darvi Odrade

Nešto od onog što je Odrade nazivala 'svojim služinskim bićem' javilo se u njoj dok je ovog jutra hodala dvoranama Centrale, pošto je odlučila da joj to bude vežba, a ne ona danguba u vežbaonici. Nezadovoljna sluškinja! Nije joj se dopalo ono što je videla.

Suviše smo se zaglibile u svoje teškoće postavši gotovo nesposobne da razlučimo male probleme od velikih.

Šta se to zbilo sa njenom savešću?

Premda su neki to poricali, postojala je savest Bene Geserita. No, one su je izokrenule i preinačile u jedan oblik koji je bilo teško prepoznati.

Osećala je gnušanje pri samoj pomisli da se bakće s tim. Odluke donete u ime opstanka, Misionaria (njihovi beskrajni jezuitski dokazi) - sve se to razilazilo sa nečim daleko značajnijim od ljudskog rasuđivanja. Tiranin je ovo znao. Biti ljudsko biće - u tome je ležao izlaz. Pre no što si mogao da budeš ljudsko biće morao si to osetiti u svojoj biti.

Nije bilo nikakvih kliničkih odgovora! Stvar se svodila na varljivu uprošćenost čija se složena priroda pokazivala tek kada biste pokušavali da je primenite.

Kao što je sa mnom slučaj.

Gledali ste u dubinu svog bića i otkrivali ko ste i ono što verujete da ste. Ništa drugo nije bilo od koristi.

Pa, šta sam ja?

"Ko je postavio to pitanje?" Beše to prodoran upad iz Drugih

sećanja.

Odrade se glasno nasmeja, izazvavši začuđen pogled Praske, proktorke koja je upravo tuda prolazila. Odrade mahnu Praski i reče: "Dobro je biti živ. Zapamti to."

Na Praskinom licu zatitra bojažljiv osmeh, pre no što pođe dalje za svojim poslom.

Ko, dakle, pita: šta sam ja?

Opasno pitanje. Njegovo postavljanje smeštalo ju je u jednu vaseljenu u kojoj ništa nije bilo sasvim ljudsko. Ništa nije odgovaralo neodređenoj stvari za kojom je tragala. Sve oko nje - klovnovi, divlje životinje i lutke - reagovalo je na povlačenje skrivenih konaca. Osećala je konce koji su i nju trgnuli, stavivši je u pokret.

Odrade produži niz hodnik prema cevi koja će je odvesti do njenih odaja.

Konci. Šta je dolazilo sa jajetom? Govorimo slatkorečivo o 'svesti i njenom početku'. Šta sam bila pre no što me je pritisak življenja uobličio?

Nije bilo dovoljno tragati za nečim 'prirodnim'. Ne, dakle, 'plemeniti divljak'. Zapamtila je puno takvih u svom životnom veku. Konci koji su njih povlačili bili su jednoj Bene Geserit jasno vidljivi.

Osetila je poslodavca unutar sebe. Danas je bio jak. U pitanju je bila sila koju ponekad nije slušala ili joj je izvrđavala. Poslodavac reče: "Ojačaj svoje talente. Ne plutaj opušteno u matici. Plivaj! Upotrebi ga ili ga odbaci."

Sa tegobnim osećanjem koje je lebdelo na ivici panike, shvatila je da je jedva zadržavala svoju ljudsku prirodu, da je bila na granici da je izgubi.

Suviše sam se upinjala da razmišljam kao Uvažena Naložnica! Manipulisala i manevrisala sa svakim s kim sam mogla. A sve to u ime opstanka Bene Geserita!

Bel je govorila da nema granica preko kojih će Sestrinstvo odbiti da pređe zarad očuvanja Bene Geserita. Bilo je ponešto istine u ovom hvalisanju, ali tako je to bilo sa svakim hvalisanjem. Postojale su stvari koje jedna časna majka ne bi učinila ni po cenu spasavanja Sestrinstva.

Ne bismo zaprečile Tiraninovu Zlatnu stazu.

Opstanak čovečanstva imao je preimućstvo nad opstankom Sestrinstva. Inače je naš gral ljudske zrelosti bez značaja.

Ali, avaj, te silne opasnosti rukovođenja vrstama toliko željnim da im se nalaže šta da čine. Kako su malo znale o tome šta su svojim zahtevima stvorile. Vođe čine greške. A te greške, uvećane brojem ljudi koji ih slede bez pogovora, neminovno su vodile do velikih katastrofa.

Ponašanje leminga.

Bilo je u redu to što su je njene sestre pažljivo posmatrale. Nužno je da sve vlade, uključujući tu i samo Sestrinstvo, ostanu pod sumnjom tokom čitavog svog vlastodržaštva. Ne veruj nikakvoj vladi! Čak ni mojoj!

Posmatraju me i u ovom trenutku. Malo šta izmiče mojom sestrama. Na vreme će saznati za moj plan.

Bilo je neophodno neprestano mentalno pročišćavanje da bi se živelo sa svešću o njenoj velikoj vlasti u Sestrinstvu. Nisam tražila ovu vlast. Ona mi je nametnuta. Pri tom je pomislila: vlast privlači podmitljivce. Sumnjaj u svakog ko joj teži. Znala je da su veliki izgledi da su takvi ljudi ili prijemčivi za mito ili da su već izgubljeni.

Odrade načini mentalnu zabelešku naloživši sebi da napiše i dostavi jednu poruku Arhivi (neka se Bel preznojava s tim!). "Vlast nad našim poslovima treba poveravati isključivo onima koji nisu radi da je zadrže, a i to samo pod uslovima koji povećavaju takvu nevoljnost."

Savršen opis Bene Geserita!

"Jesi li dobro, Dar?" Bio je to Belondin glas; stajala je kod ulaza u cev pokraj Odrade. "Izgledaš... čudno."

"Upravo sam smislila da uradim nešto. Silaziš?"

Belonda je zurila u nju dok su razmenjivale mesta. Energetsko polje cevi zahvati Odrade i ona nestade izvan domašaja ispitivačkih očiju.

Odrade uđe u radnu sobu i ugleda sto zatrpan stvarima koje je prema mišljenju njenih pomoćnica samo ona mogla da razreši.

Politika, priseti se, sedajući za sto i pripremajući se za obavljanje svojih dužnosti: Tam i Bel su je jasno čule pre neki dan, ali su imale tek maglovitu predstavu o tome šta će se od njih zatražiti da podrže.

Bile su zabrinute i iz dana u dan sve smotrenije. Baš kakve i treba da budu.

Pade joj na um da u suštini svako pitanje sadrži elemente politike. Sa raspaljivanjem emocija političke snage su sve više izbijale u prvi plan. To je raskrinkavalo laž! One stare besmislice o 'razdvajanju crkve i države'. Ništa nije bilo prijemčivije za emocionalnu uspaljenost od crkve.

Nije ni čudo što nemamo poverenja u emocije.

Ne u sve emocije, naravno. Samo u one koje niste mogli izbeći u trenucima nužnosti: ljubavi, mržnje. Prepusti se malo ljutnji, ponekad, ali je drži na kratkom povocu. Takvo je bilo verovanje Sestrinstva. Potpuna besmislica!

Tiraninova Zlatna staza dovela je dotle da se njihove greške više nisu mogle podnositi. Zlatna staza ostavila je Bene Geserit u trajno ustajaloj vodi. Niste mogli dvoriti beskonačnost!

Belina učestala pitanja nisu dobijala nikakav odgovor. "Šta je zapravo želeo da mi uradimo?" Na kakve postupke nas je naveo? (Kao što mi navodimo druge!)

Zašto tragati za značenjem tamo gde ga nema. Da li biste sledili stazu za koju znate da nikud ne vodi?

Zlatna staza! Trag postavljen u uobrazilji. Beskonačnost je nigde! A konačna svest je sputana. Na toj tački mentati su pronalazili promenjive projekcije, proizvodeći uvek više pitanja nego odgovora. Bio je to prazan gral onih koji su, noseva priljubljenih uz beskrajn krug tragali za 'jednim odgovorom za sve stvari'.

Traganje za vlastitom vrstom boga.

Utvdila je da teško može da ih osuđuje. Svest bi ustuknula spram beskonačnosti. Praznina! Alhemičari svih vremena ličili su na klošare povijene nad svojim zavežljajima, trućajući: "Tu negde mora da postoji nekakav red. Ako nastavim, sigurno ću ga otkriti."

I sve vreme, jedini red bio je red koji su sami stvarali.

Ahhh, Tiranine, Ti, spadalo. Shvatio si to. Rekao si: 'Stvoriću za vas red koji ćete slediti. Ovo je staza. Vidite li je? Ne! Ne gledajte tamo. To je put Cara bez odeće (golotinja vidljiva samo deci i duševno obolelim). Usredsredite pažnju samo tamo gde vam je ja usmeravam. Ovo je moja Zlatna staza. Nije li joj ime lepo? Ono što

je tamo jeste sve sada, i sve što će ikad biti."

Tiranine, bio si samo još jedan klovn. Usmerio si nas na put beskrajnog obnavljanja ćelija iz one izgubljene i samotne lopte zemaljskog praha iz naše zajedničke prošlosti.

Znao si da ljudska vasseljena nikada ne može biti više do li niz zajednica i da će nas slabšan lepak povezivati kada se Raštrkamo. Uobičajena tradicija rođenja toliko je daleko u našoj prošlosti da su predstave koje o njoj imaju potomci uglavnom iskrivljene. Časne majke poseduju to prvobitno iskustvo, ali nisu u stanju da ga nametnu nevoljnim ljudima. Shvataš li, Tiranine? Čule smo te: "Pistite ih neka dođu, tražeći to! Tada i samo tada..."

I zbog toga si nas sačuvao, ti atreidsko kopile! Zbog toga moram sada da se dam na posao.

Uprkos ugroženosti svog osećanja ljudskosti znala je da će morati da nastavi da uvodi sebe u puteve Uvažениh Naložnica. Moram da razmišljam onako kako one razmišljaju.

Problem progonitelja: grabljivica i plen su ga delili. Nije to baš ličilo na traženje igle u plastu sena. Više je to bilo pitanje praćenja traga po terenu po kome je bilo razbacano i poznato i nepoznato. Sposobnost obmanjivanja svojstvena Bene Geseritu jamčila je da će Uvažениm Naložnicama poznato pričiniti barem isto toliko teškoća koliko i nepoznato.

Šta su one nama učinile?

Međuplanetarne veze radile su u korist progonjenih. Milenijumima su bile sputane ekonomskim problemima. Nije ih naročito mnogo ni bilo, izuzev između važnih ličnosti i trgovaca. 'Važnih' se odnosilo na one na koje se uvek odnosilo: bogate, moćne, bankare, službenike, kurire. Vojna lica. 'Važno' je označavalo mnoge kategorije - pregovarače, zabavljače, medicinsko osoblje, kvalifikovane tehničare, špijune i ostale stručnjake. To, zapravo, nije bilo mnogo drugačije od vremena masona na staroj Zemlji. Razlika se uglavnom očitavala u brojevima, kakvoći i prefinjenosti. Nekima su, kao što je to uvek bio slučaj, granice bile prozirne.

Velika masa čovečanstva vezanog za planete govorila je o 'tišini svemira', što je značilo da nisu mogli da podnesu troškove putovanja ili komunikacija u tom prostoru. Većina ljudi znala je da su vesti koje

su pristizale preko te barijere obezbeđivane zbog posebnog interesa. Uvek je bilo tako.

Na nekoj planeti zemljište i nužnost izbegavanja nagoveštaja radijacije diktirali su koji će komunikacioni sistemi biti upotrebljeni: cevi, kuriri, svetlosne linije, nervni jahači i mnoge permutacije. Tajnost i konspirativnost bili su važni, ne samo u vezama između planeta već i na njima.

Odrade je shvatala da bi Uvažene Naložnice mogle da prisluškuju takav sistem - ukoliko bi pronašle tačku ulaza. Progoniteljke su morale da počnu sa dešifrovanjem sistema, ali bi tada iskrsnulo pitanje: odakle potiče trag sa Kapitola?

Ne-brodovi koji se nisu mogli slediti, iksijanske mašine i Esnafovi navigatori - sve je to doprinosilo predstavi o bezdanom prostoru tišine između planeta koji nije važio samo za privilegovanu manjinu. Progoniteljka se nije smela dati nikakva polazna tačka!

Iznenadjenje se dogodilo neposredno pre pauze za ručak, kada je u radnu sobu Vrhovne majke stupila jedna postarija časna majka sa kažnjeničke planete Bene Geserita. Arhiva ju je identifikovala: Ime: Dortujla. Pre mnogo godina poslata na tešku robiju zbog neoprostivog prekršaja. Sećanje je svedočilo da je posredi bila neka vrsta ljubavnog slučaja. Odrade se nije raspitivala za pojedinosti. Neke od njih su ionako bile prikazane. (Ponovo Belondini prsti!) Emocionalni preokret u vreme Dortujlinog progonstva, primeti Odrade. Jalovi pokušaji ljubavnice da spreči razdvajanje.

Odrade se prisećala ogovaranja koje je pratilo Dortujlinu sramotu. 'Džesikin zločin!' Mnogi značajni podaci dopirali su preko tog ogovaranja. Gde je, do đavola, Dortujla bila postavljena? Nije važno. Nije važno u ovom trenutku. Važnije: Zbog čega je ovde? Zbog čega se odlučila na putovanje koje može progoniteljke da dovede do nas?

Odrade postavi to pitanje Stregi, kada ova najavi Dortujlin dolazak. Stregi nije znala. "Kaže da je ono što ima da saopšti samo za vaše uši, Vrhovna majko."

"Samo za moje uši?" Odrade se gotovo zakikota, imajući u vidu neprestano prislušivanje (nadziranje beše bolji izraz) svakog njenog čina. "Ta Dortujla nije rekla zbog čega je ovde?"

"One koje su mi naložile da vas uznemirim, Vrhovna majko, rekle

su da misle da bi trebalo da je primite."

Odrade napući usne. Činjenica da se prognana časna majka probila ovako daleko pobudila je njenu radoznalost. Neka uporna časna majka mogla je da pređe obične prepreke, ali ove prepreke nisu bile obične. Razlog Dortujlinog dolaska bio je već saopšten. Druge su je čule i prosledile ovamo. Bilo je očigledno da Dortujla nije posegla za lukavstvom Bene Geserita da bi ubedila svoje sestre. To bi izazvalo trenutni otpor. Nije bilo vremena za takve gluposti. Stoga se odlučila za naredbodavni lanac. Njen čin je govorio o brižljivoj proceni, što je samo po sebi već predstavljalo još jednu poruku u okviru poruke koju je donosila.

"Uvedi je."

Dortujla je tiho starila na svojoj zabitaj planeti. Godine su joj se otkrivale ponajviše u plitkim borama oko usta. Kapuljača njene odore zaklanjala joj je kosu, ali su oči koje su piljile ispod nje bile svetle i smotrene.

"Zbog čega si ovde?" Odradin ton je poručivao: "Teško tebi ako ne donosiš nešto važno."

Dortujlina priča bila je dovoljno iskrena. Ona i još tri časne majke razgovarale su sa skupinom futara iz Raštrkavanja. Pronašli su Dortujlino stanište i tražili da pošalju poruku na Kapitol. Dortujla je, kako reče, filtrirala zahtev kroz čulo istine, podsećajući Vrhovnu majku da čak i u zabitima može da se ispili poneki talenat. Procenivši da je poruka istinita, a uz saglasnost svojih sestara, Dortujla je hitro delovala vodeći računa i o predostrožnostima.

"Sve to zahvaljujući brzini našeg vlastitog ne-broda", kako se izrazila. Prema njenim rečima brod je bio mali, krijumčarskog tipa. "Jedna osoba može da upravlja njim."

Srž poruke bila je zaprepašćujuća. Futari su želeli da se združe sa časnim majkama protiv Uvaženih Naložnica. Kakvim su snagama ovi futari raspolagali bilo je teško prosuditi, rekla je Dortujla.

"Odbili su da mi to kažu kada sam ih zapitala."

Odrade je čula mnoge priče o futarima. Ubice Uvaženih Naložnica? Bilo je razloga da se veruje u to, ali ponašanje futara izazivalo je zabunu, posebno imajući u vidu izveštaje sa Gamua.

"Koliko ih je bilo u toj skupini?"

"Šesnaest futara i četiri dresera. Tako oni sebe nazivaju: dreseri. Još vele da Uvažene Naložnice poseduju opasno oružje, koje mogu samo jednom da upotrebe."

"Pominješ samo futare. Ko su ti dreseri? I kakvo je to tajno oružje?"

"Uzdržala sam se da ih ne spomenem. Izgledaju kao ljudska bića, unutar opsega promenjivih formi zapaženih u Raštrkavanju: tri muškarca i jedna žena. Što se oružja tiče, nisu hteli ništa više da kažu."

"Izgledaju kao ljudska bića?"

"Upravo tako, Vrhovna majko. Isprva sam imala čudan utisak da su Liceigrači. Nijedan od kriterijuma nije se, međutim, dao primeniti. Feromoni negativni, gestovi, izrazi - sve negativno."

"Samo taj prvi utisak?"

"Ne mogu to da objasnim."

"A kakvi su futari?"

"Odgovaraju opisima. Ljudska bića po spoljašnjem izgledu, ali nabijena svirepošću. Poreklom od porodice mačaka, rekla bih."

"To i drugi kažu."

"Govore, no to je nekakav uprošćeni galah. Reč praska. 'Kada jedem?' 'Ti krasna gospa.' 'Hoću češeš glavu.' 'Sedi ovde?' Čini se da smesta reaguju na naredbe dresera, ali ih se ne boje. Stekla sam utisak da između futara i dresera vlada uzajamno poštovanje i dopadanje."

"Kako si, s obzirom na svest o opasnosti, došla na ideju da je ovo što si mi upravo ispričala toliko važno da treba odmah da mi saopštiš?"

"To su ljudi iz Raštrkavanja. Njihova ponuda savezništva omogućila bi zalazak na mesta odakle potiču Uvažene Naložnice."

"Raspitala si se, dakako, o njima. Kao i o uslovima u Raštrkavanju."

"Nije bilo nikakvog odgovora."

Jedna činjenica nije bila sporna. Niste se mogli rugati ovoj prognanoj sestri, bez obzira koliko se oblaka nadvijalo nad njenom prošlošću. Nametala su se mnoga pitanja. Odrade ih je postavljala pomno razmišljajući o odgovorima, posmatrajući ta staračka usta nalik na uvenuulu raspuklu voćku purpurne i tamnoružičaste boje.

Nešto u Dortujlinoj uslužnosti, a možda i duge godine pokajništva, donekle ju je smekšalo, ali je tvrdo jezgro Bene Geserita ostalo netaknuto. Govorila je sa prirodnom kolebljivošću. Kretnje su joj bile blage i gipke. Gledala je Odrade sa umilnošću. (Postojao je greh koji su njene sestre osudile: cinizam Bene Geserita vrebao je iz prikrajka.)

Dortujla je nesumnjivo probudila Odradino zanimanje. Obračala joj se kao sestra sestri, a u pozadini njenih reči počivala je snažna i staložena svest. Svest očvrsla u nevolji i tokom godina provedenih u izgnanstvu. Sada je činila ono što je mogla da bi okajala greh svoje mladosti. Nije bilo ni nagoveštaja da želi da se prikaže kao oportunist, čak ni u tekućim poslovima. Njena pobuda bila je ogoljena do srži. Neka se zna da je do krajnjih granica posedovala svest o nužnostima. Uvažavala je odluke Vrhovne majke i njenu obazrivost u pogledu opasnosti posete, ali je i dalje osećala 'da treba da čuje taj podatak'.

"Ubeđena sam da to nije klopka."

Dortujlino ponašanje bilo je besprekorno. Direktan pogled, oči i lice u stavu ispravne pribranosti, ali bez ijednog pokušaja prikrivanja. Jedna sestra mogla je kroz tu masku da pročita pravilan pristup. Dortujla je delala iz osećanja vanredne hitnosti. Jednom je ispala budala, ali više to nije bila.

Kako se zvala njena kažnjenička planeta?

Projektor na radnom stolu smesta dade odgovor: Buzel.

Ovo ime takođe izazva Odradinu radoznalost. Buzel! Prsti joj zaigraše na dirkama konzole, potvrdivši sećanja. Buzel: pretežno okean. Hladno. Veoma hladno. Hridovita ostrva od kojih nijedno nije bilo veće od prostranog ne-broda. U predstavama Bene Geserita Buzel je davno postao sinonim kazne. Pretnja: "Obazrivo, devojko ili češ biti poslata na Buzel." Odrade se zatim priseti još jednog ključnog podatka: sukamenja. Buzel je bio mesto gde su one naturalizovale jednonožnu morsku životinju, čolistera, čija su morskom vodom nagrižena peraja proizvodila veličanstvene tumore, a oni neke od najcenjenijih dragulja u čitavoj vaseljeni.

Sukamenje.

Dortujla je nosila jedan od tih ukrasa tek jedva vidljiv iznad

nabora svoje ogrlice. Svetlost radne sobe mu je podarila elegantnu mešavinu dubokosjajne, zeleno morske i slezove boje. Bio je krupniji od očne jabučice, blistajući kao simbol bogatstva. Verovatno je da su pridavali mali značaj takvim ukrasima na Buzelu. Skupljali su ih na plažama.

Sukamenje. To nije bilo bez značaja. Prema zamisli Bene Geserita, Dortujla je često imala posla sa krijumčarima. (O tome je svedočila činjenica da je posedovala taj ne-brod). Ova pretpostavka, međutim, zahtevala je obazrivost. Bez obzira na razgovor u duhu sestra-sestri, njegovi učesnici su ipak bili Vrhovna majka i časna majka sa kažnjeničke planete.

Krijumčarenje. Vrhunski zločin za Uvažene Naložnice i one koji nisu mogli da se suoče sa činjenicom neprimenjivih zakona. Otkriće svemirskih prečica nije ništa promenilo za krijumčare, sem što je olakšalo manje upade. Sićušni ne-brodovi! Koliko mali ne-brod ste mogli da napravite? Pukotina u Odradinom znanju. Arhiva je odmah popuni: "Prečnika od sto četrdeset metara."

Dovoljno malo, ako je tako. Sukamenje je predstavljalo tovar prirodne privlačnosti. Svemirska prečica - kritična ekonomska prepreka: koliko je dragocen teret u poređenju sa veličinom i masom? Mogli ste da provedete mnogo svetlosnih godina, prevozeći kabastu robu. Sukamenje - pravi magnet za krijumčare. Jednako je bilo zanimljivo i Uvaženim Naložnicama. Prosta ekonomija? Uvek veliko tržište. Privlačno krijumčarima koliko i melanž, sada kada je Esnaf toliko oskudevao u njemu. Esnaf je oduvek gomilao začim u razbacanim skladištima i (nesumnjivo) mnogim skrivenim rezervoarima.

Oni misle da mogu da kupe imunitet od Uvaženih Naložnica! No to je pružalo nešto što je, prema njenom osećanju, moglo da se pretvori u preimućstvo. U svom divljem besu Uvažene Naložnice su uništile Dinu, jedini - znani prirodni izvor melanža. I dalje ne razmišljajući o posledicama (čudno je to) likvidirale su Tleilakse čiji su akslotl-tankovi natapali staro carstvo začinom.

Mi posedujemo bića koja su sposobna da ponovo stvore Dinu. Moguće je, takođe, da imamo jedinog živog gospodara Tleilaksa. A zaključan u Skitalovoj svesti - način da se akslotl-tankovi pretvore u

melanžijski rog izobilja. Ako uspemo da to iskamčimo od njega.

Dortujla je predstavljala neposredan problem. Ova žena je saopštila svoje ideje u tako sažetom obliku da joj je to služilo na čast. Dreseri i njihovi futari, kako reče, uznemireni su nečim što nisu bili spremni da obelodane. Dortujla je postupila mudro što nije upotrebila sredstva ubeđivanja svojstvena Bene Geseritu. Nije se moglo naslutiti kako bi ljudi iz Raštrkavanja reagovali. Šta ih je to mučilo?

"Neka opasnost koja se ne zove Uvažene Naložnice", primetila je Dortujla. Nije se usuđivala da to predstavi drugačije no kao mogućnost koju bi valjalo razmotriti.

"Bitna stvar je u tome što su rekli da žele savez", reče Odrade.

"Zajednički uzrok za zajednički problem", kako su se oni izrazili. Uprkos čulu istine, Dortujla je savetovala samo brižljivu proveru ponude.

Zašto su uopšte došli na Buzel? Zbog toga što su Uvažene Naložnice promašile Buzel ili procenile da je beznačajan u njihovoj jarosnoj čistki?

"Nije verovatno", rekla je Dortujla.

Odrade se slagala. Dortujla je, bez obzira na zabačenost mesta sa koga je dolazila, sada posedovala značajnu imovinu i, što je još važnije, bila je časna majka sa ne-brodom koji ju je doveo do Vrhovne majke. Znala je položaj Kapitola. Beskorisno za progoniteljke, dakako. One su bile svesne da bi se jedna časna majka pre ubila no što bi odala tajnu.

Problemi su rađali probleme. Valjalo je u izvesnoj meri prvo pristupiti sestrinskom deljenju. Dortujla je bila sigurna da je ispravno protumačila pobude Vrhovne majke. Odrade stoga premesti težište razgovora na lične stvari.

Časne majke na osamljenim mestima bile su sklone onom što su sestre nazivale 'drugim zanimanjima'. U jedno ranije doba to su zvali hobijima, ali pažnja koja se posvećivala zanimanjima često je dostizala krajnje granice. Odrade je smatrala većinu zanimanja dosadnim, ali joj se učinilo značajnim što Dortujla svoje naziva hobijem. Skupljala je novčiće, zar ne?

"Kuju vrstu?"

"Imam dva stara grčka u srebru i savršen zlatni obol."

"Pravi?"

"Pravi su." To je značilo da je izvršila pretragu u Drugim sećanjima da bi utvrdila njihovu autentičnost. Očaravajuće. Vežbala je svoje sposobnosti, jačajući ih čak i u svom hobiju. Unutrašnja istorija i spoljašnjost su se podudarili.

"Sve je to veoma zanimljivo, Vrhovna majko", reče Dortujla na kraju. "Cenim vaše uveravanje da smo još sestre i nalazim da je vaše zanimanje za drevne umetničke slike hobi sličan mom. Ali obe znamo zbog čega sam rizikovala da dođem ovamo."

"Krijumčari."

"Naravno. Uvažene Naložnice nisu mogle da prevede moje prisustvo na Buzelu. Krijumčari će uvek prodati podatak onom ko nudi visoku cenu. Moramo pretpostaviti da su izvukle korist iz značajnog saznanja o Buzelu, imajući u vidu sukamenje i tamo nastanjenu časnu majku sa čuvarima. Ne smemo, takođe, zaboraviti da su me dreseri pronašli."

Prokletstvo! pomisli Odrade. Dortujla je tip savetnice kakvu bih želela da imam pored sebe. Pitam se koliko još takvog zakopanog blaga leži tamo, skrivenog zbog opakih pobuda? Zašto tako često gubimo najtalentovanije među nama? To je prastara slabost koju Sestrinstvo nije iskorenilo.

"Mislim da smo naučile nešto važno o Uvaženim Naložnicama," reče Dortujla.

Nije bilo potrebno da joj klimne u znak saglasnosti. To je i bila srž razloga koji je Dortujlu doveo na Kapitol. Divlje progoniteljke nagrnule su u staro carstvo ubijajući i spaljujući svuda gde bi posumnjale na prisustvo utvrđenja Bene Geserita. Ali progoniteljke nisu dirnule Buzel, premda im je njegov položaj morao biti poznat.

"Zašto?" upita Odrade, oglašavajući ono što joj je bilo na umu.

"Nikada ne valja naneti štetu vlastitom gnezdu", odgovori Dortujla.

"Misliš da su već na Buzelu?"

"Još ne."

"Ali veruješ da je Buzel mesto koje žele?"

"Prva projekcija."

Odrade je naprosto zurila u nju. Tako znači, Dortujla je imala još jedan hobi! Prekopavala je Druga sećanja, oživljavajući i usavršavajući tamo uskladištene talente. Ko bi je mogao okriviti zbog toga? Izvesno je da je vreme na Buzelu sporo proticalo.

"Mentatska sumacija", primeti Odrade sa prizvukom optužbe u glasu.

"Da, Vrhovna majko". Vrlo krotko. Važilo je pravilo da je časnim majkama dozvoljeno da na taj način kopaju po Drugim sećanjima; ali samo uz dozvolu Kapitola, a i tada jedino pod rukovodstvom i uz podršku sestara-drugarica. Dortujla je, dakle, ostala buntovnica. Sledila je sopstvene želje, onako kako je to činila sa zabranjenim ljubavnikom. Dobro! Bene Geseritu su bili potrebni i takvi buntovnici.

"Žele da Buzel ostane neoštećen", nastavi Dortujla.

"Vodeni svet?"

"Predstavljate pogodno mesto za sluge-amfibije. Ne futare i dresere. Proučila sam ih pažljivo."

Očigledno da su Uvažene Naložnice imale plan da možda na Buzel ubace sluge-amfibije koji bi žnjeli sukamenje. Znanje koje je proizvelo futare moglo je da stvori i mnoge druge oblike svesnog života.

"Robovi, opasna neravnoteža", primeti Odrade.

Dortujla u tom trenutku ispolji prvu snažnu emociju, duboku odbojnost koja joj razvuče usta u stisnutu crtu.

Bio je to obrazac koji je Sestrinstvo odavno poznavalo: neminovan nedostatak robovanja i kmetstva. Stvarali ste rezervoar mržnje. Nepomirljive neprijatelje. Ako već nije bilo nade da istrebite sve svoje neprijatelje, bolje je bilo da se i ne upuštate u to. Suspregnite svoje pokušaje pouzdanom svesnošću da će ugnjetavanje učiniti vaše neprijatelje snažnim. Ugnjetavani će dočekati svoj dan, a na takav dan neka je ugnjetaču bog na pomoći. Bio je to uvek mač sa dve oštrice. Ugnjetavani su uvek učili od ugnjetača i ugledali se na njih. Kada bi se sto okrenuo, postavljala se pozornica za još jedan krug osvete i nasilja - samo u izmenjenim ulogama. I tako uz stalne izmene ad nauseam.

"Zar nikad neće sazreti?" upita Odrade.

Dortujla je imala odgovor, ali smesta iznese jedan predlog.

"Moram da se vratim na Buzel."

Odrade se zamisli nad ovim predlogom. Izgnana časna majka je još jedanput bila ispred Vrhovne majke. Ma koliko neprijatna ta odluka bila, obe su znale da im je to najbolji potez. Futari i dreseri će se vratiti. Što je još važnije, s obzirom na to da su Uvažene Naložnice želele tu planetu, veliki su bili izgledi da su posetioci iz Raštrkavanja bili primećeni. Uvažene Naložnice će morati da povuku neki potez a taj potez je mogao puno da otkrije o njima.

"One, svakako, misle da je Buzel klopka", primeti Odrade.

"Mogu da obznamim da su me moje sestre prognale", saglasi se Dortujla. "To se da proveriti."

"Da upotrebiš sebe kao mamac?"

"Vrhovna majko - a šta ako one dođu u iskušenje da pregovaraju?"

"Sa nama?" Kakva zasenjujuća ideja!

"Znam da nam njihova istorija ne daje za pravo da verujemo da su razborite pregovaračice, pa ipak... "

"Sjajno! Hajde da to učinimo još zamamnijim. Recimo da sam ubeđena da moram da im dođem na noge sa predlogom o potčinjavanju Bene Geserita."

"Vrhovna majko!"

"Nemam nameru da se predam. Ali koji bi bolji način bio da ih navedemo da govore?"

"Buzel nije pogodno mesto za susret. Naša sredstva tamo su vrlo ograničena."

"Njihove snage koncentrisane su na Raskršću. Ako predlože Raskršće kao mesto susreta, da li možeš da udesiš da izgleda kao da si na to nagovorena?"

"To bi zahtevalo brižljivo planiranje, Vrhovna majko."

"Oh, veoma brižljivo." Odradini prsti zaigraše po dirkama konzole. "Da, večeras," odgovori ona na ispisano pitanje, a onda se obrati Dortujli preko pretrpanog radnog stola: "Želim da se pre no što se vratiš susretneš sa mojim Savetom i ostalima. Izdaćemo ti podrobna uputstva, ali ti dajem reč da ćeš imati određene ruke u izvršavanju zadatka. Važno je da ih navedeš na sastanak na Raskršću... i nadam se da znaš koliko mi je mrsko što te koristimo kao mamac."

Budući da je Dortujla duboko utonula u misli i nije odgovarala, Odrade zaključio: "Možda će one prenebregnuti našu uvertiru i zbrisati te. Pa ipak, ti si najbolji mamac koji imamo."

Dortujla pokaza da još ima smisla za humor. "Ne dopada mi se naročito pomisao da ću se baš ja koprcati na udici, Vrhovna majko. Molim vas da čvrsto prigrabite pecaljku." Ustala je i spustila brižan pogled na posao koji je čekao na Odradinom stolu, rekavši: "Ima toliko toga što morate da uradite, a bojim se da sam vas dobrano zadržala baš u vreme ručka."

"Obedovaćemo ovde zajedno, sestro. U ovom času, ti si mi važnija od svega drugog."

18.

Sve države su apstrakcije.

Octun Politicus
Arhiva Bene Geserita

Lusila je upozorila sebe da ne sme da dozvoli da joj se u odnosu na ovu kiselkasto-zelenu prostoriju i učestalo prisustvo Velike uvažene naložnice razvije osećaj prisnosti. Ovo je bilo Raskršće, utvrđenje onih koje su težile istrebljenju Bene Geserita. Ovo je bio neprijatelj. Dan sedamnaesti.

Nepogrešivi mentalni časovnik koji se pokrenuo za vreme začinske agonije kazivao joj je da se prilagodila planetinom dvadesetčetvoročasovnom ritmu. Buđenje u zoru. Nije se moglo reći kada će je nahraniti. Uvažena Naložnica ju je ograničila na jedan obrok dnevno.

I uvek je tu bio onaj futar u svom kavezu. Opomena: Oboje ste u kavezima. Tako mi držimo opasne životinje. Povremeno ih puštamo da protegnu noge i pruže nam zadovoljstvo, ali posle toga ponovo u kavez.

Minimalne količine melanža u hrani. Nisu bile škrte u tome. Uz svo njihovo bogatstvo to im i nije bilo teško. Mali prikaz onog 'što bi moglo da bude tvoje ako budeš razborita'.

Kada će danas doći?

Dolasci Velike uvažene naložnice nisu uvek padali u isto vreme. Pojavljivala se u različite sate da bi zbunila zatočenike? Verovatno. Izvesno da je imala i brojne obaveze kao zapovednica. Uklapala je druženje sa opasnim mezimcem u svoje redovno radno vreme kad god i gde god je mogla.

Možda sam ja i opasna, Kraljice paukova, ali znaj da nisam tvoje mezimče.

Lusila je osećala prisustvo osmatračkih instrumenata, stvari koje su činile više od prostog podsticanja očiju. Ova su gledala u telo, verovatno tragajući za skrivenim oružjem, i funkcionisanjem organa.

Da li je posedovala kakve neobične usađene predmete? Šta je sa organima hirurški pridodatim njenom telu?

Ništa od toga, madam paukova. Mi se oslanjamo na stvari stečene rođenjem.

Lusila je bila svesna svoje najveće neposredne opasnosti - da će se osećati neprikladno u ovakvim okolnostima. Njeni tamničari doveli su je u užasno nepovoljan položaj, ali nisu uništili njene benegeseritske sposobnosti. Mogla je da se baci u naručje smrti pre no što je šira u njenom telu ne iscrpe do ruba izdaje. Još je imala svoju svest... i hordu iz Lampadasa.

Futarova ploča se otvori i on skliznu unutra u svom kavezu. To znači da je kraljica paukova pristizala. Šireći dah pretnje ispred sebe, kao i obično. Rano danas. Ranije no ikad.

"Dobro jutro, futare." Lusila mu se obrati prijatnim, milozvučnim glasom.

Futar je pogleda, ali ništa ne odvrati.

"Mora da ti je mrsko u tom kavezu", nastavi Lusila.

"Ne voli kavez."

Već je zaključila da ova stvorenja poseduju izvestan stepen jezičke jednostavnosti, ali razmere toga su joj još izmicale.

"Pretpostavljam da te, takođe, drži u stalnoj gladi. Da li bi voleo da me pojedeš?"

"Pojesti." Nedvosmisleno iskazivanje želje.

"Volela bih da sam tvoj dreser."

"Ti dreser?"

"Da li bi me slušao kad bih bila to?"

Teška stolica kraljice paukova uzdiže se sa svog skrovitog mesta ispod poda. Od nje još nije bilo ni traga, ali se moralo pretpostaviti da je slušala ovaj razgovor.

Futar je zurio u Lusilu sa osobitom napetošću.

"Da li te dreseri drže u kavezu gladnog?"

"Dreser?" Jasne izmene pitanja.

"Želim da ubiješ Veliku uvaženu naložnicu." To za njih neće biti iznenađenje.

"Ubiti Gospu!?"

"I da je pojedeš."

"Gospa otrov." Utučeno.

Oooh. Nije li to zanimljivo parčence podatka!

"Nije ona otrovna. Njeno meso je isto kao i moje."

Futar joj se primače onoliko koliko mu je to kavez dozvoljavao. Levom rukom zavrnuo je donju usnu. Tamo se ukaza jarko crvenilo ožiljka, posledica opekotine.

"Vidiš otrov", reče on spuštajući ruku.

Pitam se kako je to izvela? Nije odavala nikakav miris otrova. Ljudsko telo plus droga na bazi adrenalina koja je izazivala narandžaste oči u stanju srdžbe... i ostale reakcije koje im je Murbela otkrila. Osećaj apsolutne superiornosti.

Koliko je daleko futarovo shvatanje dopiralo? "Je li taj otrov bio gorak?"

Futar napravi grimasu i otpljunu.

Gestovi su mu brži i rečitiji od reči.

"Mrziš li Gospu?"

On iskezi očnjake.

"Da li je se plašiš?"

Osmeh.

"Zašto je onda ne ubiješ?"

"Ti ne dreser."

Traži nalog za ubistvo od dresera!

Velika uvažena naložnica uđe i sede u svoju stolicu. Lusila podese glas do milozvučnog pevušenja: "Dobro jutro, Gospo."

"Nisam ti dala dozvolu da me tako zoveš." Tihim glasom i sa nagoveštajima narandžastih mrlja u očima.

"Futar i ja smo vodili razgovor."

"Znam." Još narandžaste boje u očima. "I ako si ga pokvarila tako da me više..."

"Ali, Gospo."

"Ne zovi me tako!" Skočila je iz stolice; oči još više buknuše narandžastim sjajem.

"Bolje sedi", slegnu ramenima Lusila. "Ovo nije način da sprovodiš istragu. Sarkazam, opasno oružje. "Juče si rekla da želiš da nastaviš našu raspravu o politici."

"Kako znaš koje je vreme?" Vratila se u stolicu ali su joj oči i dalje

plamsale.

"Sve pripadnice Bene Geserita poseduju tu sposobnost. Možemo da osetimo ritmove bilo koje planete, posle samo kraćeg vremena provedenog na njoj."

"Čudna nadarenost."

"Svako to može. Stvar usavršavanja osetljivosti."

"Mogu li i ja to da naučim?" Narandžasti sjaj je bledio.

"Rekla sam svako. Ti si još ljudsko biće, zar ne?" Pitanje na koje još nije u potpunosti odgovoreno."

"Zbog čega si rekla da vi veštice nemate vladu?"

Želi da promeni predmet razgovora. Brinu je naše sposobnosti.
"Nisam to rekla. Nemamo uobičajenu vladu."

"Čak ni društveni zakonik?"

"Ne postoji ništa slično društvenom zakoniku koji bi odgovorio svim potrebama. Ono što je u jednom društvu zločin može biti moralni zahtev u nekom drugom društvu."

"Ljudi uvek imaju vlade." Narandžasta boja je potpuno iščilela.
Zbog čega je to toliko zanima?

"Ljudi imaju politiku. Rekla sam ti to juče. Politika: umetnost da izgledaš iskren i potpuno otvoren, skrivajući u isti mah što je više moguće."

"Vi veštice, dakle, skrivate."

"Nisam to rekla. Kada izgovorimo reč 'politika', za naše sestre to je upozorenje."

"Ne verujem ti. Ljudska bića uvek stvaraju neki oblik..."

"Sporazuma?"

"Jednako dobra reč kao i bilo koja druga!" To je ljuti.

Pošto je Lusila neko vreme ćutala Velika uvažena naložnica se naže napred. "Ti skrivaš!"

"Nije li moje pravo da skrivam od tebe stvari koje bi mogle da vam pomognu da nas porazite?" Kakvo slasno parče mamca!

"Tako sam i mislila!" Uvalila se u stolicu sa izrazom zadovoljstva.

"Zašto, međutim, ne otkriti? Misliš da su niše autoriteta uvek spremne da budu popunjene i ne shvataš šta to kazuje o mom Sestrinstvu."

"Oh, molim te, reci mi." Nezgrapna je u svom sarkazmu.

"Ti veruješ da se sve prilagođava instinktima, idući u prošlost do plemenskih dana, pa još i dalje. Poglavari i starešine. Majke misterije i saveti. A pre toga, snažni muškarci (ili žena) koji se brinu da svi budu nahranjeni i čuvani pokraj vatre na ulazu u pećinu."

"To ima smisla."

Ima li, doista?

"Oh, slažem se. Evolucija oblika je sasvim jasno izložena."

"Evolucija, veštice! Jedna stvar se gomilala na drugu."

Evolucija. Vidiš kako se hvata za ključne reči?

"To je sila koja se može podvrgnuti kontroli okrećući se u naopakom smeru."

Kontrola! Vidi kakvo si zanimanje izazvala. Ona voli tu reč.

"Vi, dakle, donosite zakone kao i svi drugi!"

"Pravila, možda, no nije li sve privremeno?"

Duboko zainteresovana. "Naravno."

"Tvojim društvom upravljaju birokrati koji su svesni da ne mogu da unesu ni delić mašte u ono što rade."

"To je važno?" Stvarno je zbunjena. Vidi samo taj mrk pogled.

"Samo za tebe, Uvažena Naložnice."

"Velika uvažena naložnice!" Nije li to dirljivo!

"Zašto mi ne dozvoljavaš da te zovem Gospom?"

"Nismo intimne prijateljice."

"Je li ti futar intiman prijatelj?"

"Prestani da menjaš predmet razgovora!?"

"Hoću zube čistiš," upade futar.

"Ti umukni!" Stvarno je planula.

Futar se spusti na svoja bedra, ali nije delovao zaplašeno. Velika uvažena naložnica ponovo skrenu svoj narandžasti pogled prema Lusili.

"Šta reče ono o birokratima?"

"Oni nemaju prostora za manevrisanje jer upravo na taj način njihovi pretpostavljeni debljaju. Ako ne uviđaš razliku između pravila i zakona, onda i jedno i drugo ima snagu zakona."

"Ne vidim nikakvu razliku." Nije svesna šta otkriva.

"Zakoni saopštavaju mit podsticajne promene. Svetla nova budućnost će doći zbog ovog ili onog zakona. Zakoni podstiču

budućnost. Veruje se da pravila podstiču prošlost."

"Veruje se?' Ni ova reč joj se ne dopada.

"U svakom slučaju, svaka radnja je iluzorna. Jednako kao i imenovanje komiteta sa ciljem da prouči neki problem. Što je više ljudi u komitetu, sa više predrasuda se prilazi problemu."

Obazrivo! Ona doista razmišlja o tome, primenjujući sve na sebe. Lusila podesi glas do najrazboritijeg tona. "Živite u preuveličanoj prošlosti i pokušavate da razumete ponešto od neprepoznatljive budućnosti."

"Mi ne verujemo u predviđanje." Da, i te kako veruje! Konačno. Zbog toga nas i ostavlja u životu.

"Gospo, molim te. Uvek ostaje nešto neuravnoteženo kada ograničavaš sebe na uzak krug zakona."

Budi oprezna! Nije se nakostrešila kada si je nazvala Gospom. Stolica Velike uvažene naložnice škripnu kada se ova promeškolji. "Ali zakoni su neophodni!"

"Neophodni? To je opasno."

"Kako to?"

Pipavo. Oseća se ugroženom.

"Neophodna pravila i zakoni sprečavaju te da se prilagođavaš. Na kraju se, neminovno, sve sruši. To je kao kad bankari misle da kupuju budućnost. Važno mi je da imam moć za svog života. Do šta vola sa potomstvom!"

"A šta to potomstvo čini za mene?"

Ma nemoj mi reći! Vidi ti nju. Njen stav proističe iz zajedničke duševne poremećenosti. Daj joj još malo toga da okusi.

"Uvažene Naložnice počele su svoju delatnost kao teroristkinje. Najpre su bile birokratija, a onda su se opredelile za teror kao svoje oružje."

"Kada ti je u rukama - iskoristi ga. Mi smo bile buntovnice. Teroristkinje? To je odviše haotično."

Voli tu reč 'haos'. Njome određuje sve što je spolja. Nije čak ni pitala odakle znam za njeno poreklo. Prihvata naše tajanstvene sposobnosti.

"Nije li to čudno, Gospo..." 'Ne buni se, nastavi' "... kako buntovnici prebrzo zapadnu u stare obrasce kad pobede? To nije

toliko zamka na putu svih vladavina koliko obmana koja čeka svakog ko osvaja vlast."

"Hah! A ja pomislih da ćeš mi reći nešto novo. Znamo tu priču: "vlast podmićuje. Apsolutna vlast apsolutno podmićuje."

"Pogrešno, Gospo. Posredi je nešto tananije, ali zato daleko opasnije. Vlast privlači podmitljivce."

"Usuđuješ se da me optužiš da sam podmitljiva?"

Pogledaj te oči!

"Ja? Da optužim - tebe? Jedina osoba koja to može da učini si ti sama. Ja ti naprosto iznosim mišljenje Bene Geserita."

"I ništa mi ne kazuješ!"

"Pa, ipak verujemo da iznad bilo kog zakona postoji moralnost koja mora da postavlja telo-branitelja za svaki pokušaj primene nepromenljivih pravila."

Upotrebila si obe reči u jednoj rečenici a ona nije primetila.

"Moć uvek deluje, veštice. To je zakon."

"A vlade koje se dovoljno dugo održavaju pod tim uverenjem uvek postanu zatrpane podmitljivošću."

"Moralnost!"

Nije naročito vična sarkazmu, posebno kad se brani.

"Doista pokušavam da ti pomognem, Gospo. Zakoni su opasni za sve - podjednako i za nevine i za grešnike. Bez obzira da li za sebe veruješ da si moćan ili bespomoćan. Oni ni u sebi ni po sebi nemaju ljudskog razumevanja."

"Takva stvar kao što je ljudsko razumevanje ne postoji."

Naše pitanje je dobilo odgovor. Nisu ljudska bića. Obrati se njenoj nesvesnoj strani. Širom je otvorena!

"Zakoni se uvek moraju tumačiti. Zakonodavci i zakonobranitelji ne ostavljaju nikakav prostor za saosećanje. Nikakav prostor za kretanje. Zakon je zakon!"

"I jeste!" Krajnje odbrambeno.

"To je opasna ideja, posebno za nevine. Ljudi to nagoniski znaju i odbacuju takve zakone. Čine se, često nesvesno, male stvari da bi se onemogućio 'zakon' i oni koji delaju u duhu te besmislice."

"Kako se usuđuješ da to nazivaš besmislicom?"

Podigla se do pola iz stolice, da bi zatim ponovo utonula u nju.

"Oh, da. A zakon oličen u svima onima čiji probitak počiva na njemu postaje odbojna, nepoželjna reč baš kao i ova moja."

"Upravo tako veštice! No nije ti rekla da umukneš."

"Još zakona, kažeš. Potrebno je još zakona! Stoga uvodiš nove instrumente ne-saosećanja i, uzgred, nova radna mesta za zapošljavanje onih koji žive na račun sistema."

"Tako je uvek bilo i uvek će biti."

"Ponovo pogrešno. To je zatvoren krug. Kotrlja se kotrlja, sve dok ne udari na pogrešnu ličnost ili pogrešnu skupinu. Onda nastaje anarhija. Haos." Vidi je kako skače? "Buntovnici, teroristi, umnožavaju ispade jarnog nasilja. Džihad! A sve zbog toga što si stvorila nešto neljudsko."

Ruka na bradi. Pripazi na to!

"Kako smo odlutale toliko daleko od politike, veštice! Je li to bila tvoja namera?"

"Nismo se pomerile ni za delić milimetra."

"Pretpostavljam da si naumila da mi kažeš kako vi veštice sprovodite jedan oblik demokratije."

"Sa brižljivošću koju ne možeš ni da zamisliš."

"Proveri me." Misli da ćeš joj reći neku tajnu. Reci joj jednu.

"Demokratija ume da zastrani kada pustiš da pred biračima paradiraju žrtveni jarci. Dajte bogate, gramzive, kriminalne, glupe vođe, i tako ad nauseam."

"Verujete u isto što i mi." Pobogu. Kako samo očajnički želi da ličimo na nju.

"Rekla si da ste bile birokratkinje koje su se pobunile. Poznata ti je ta slabost. Glomazna vrhuška birokratije koja je biračima nedostupna uvek se širi do granica energije sistema. Krade je od ostarelih, umirovljenih, od svakog. Posebno od onih koje smo nekad zvali srednjom klasom, jer je upravo to sloj iz koga potiče najveći deo energije."

"Razmišljate o sebi kao o srednjoj klasi?"

"Ne razmišljamo o sebi ni na koji utvrđen način. Druga sećanja nas upoznaju sa manama birokratije. Pretpostavljam da posedujete neki oblik građanske službe za niže slojeve."

"Umemo da se staramo o sebi." Ovo je bio gadan odjek.

"Onda znate kako izbori bivaju obezvređeni. Glavni simptom: ljudi neće da glasaju. Instinkt im kazuje da je to beskorisno." "Demokratija je glupost!"

"Slažemo se. To je demagoško klanjanje - bolest koja ugrožava izborni sistem. Pa ipak, demagoge je lako prepoznati. Oni puno gestikuliraju i govore u ritmovima propovedi, koristeći reči koje odzvanjaju religioznom strašću i bogobojažljivom iskrenošću."

Ona se kikoće!

"Da bi se postigla iskrenost iza koje ništa ne stoji potrebno je mnogo vežbanja, Gospo. Uvežbanost se uvek da otkriti.

"Uz pomoć Istinozboraca?"

Vidi samo kako se nagnula unapred. Ponovo je imamo.

"Uz pomoć svakog ko prepoznaje znake: ponavljanje, veliki naponi da vežeš pažnju za reči. Ne smeš da obraćaš pažnju na reči. Posmatraj šta određena osoba čini. Na taj im način uspešno dokonavaš pobude."

"Onda vi nemate demokratiju." Reci mi još neku tajnu Bene Geserita.

"Ali mi je imamo..."

"Mislila sam da si rekla..."

"Budno motrimo na nju, pazeći na stvari koje sam upravo opisala. Opasnosti su velike ali su takve i nagrade."

"Znaš li šta si mi rekla? Da ste gomila budala!"

"Gospa dobra!" upade futar.

"Umukni ili ću te poslati natrag u čopor!"

"Ti ne dobra, Gospa."

"Vidiš li šta si učinila, veštice? Uništila si ga!"

"Pretpostavljam da uvek ima drugih."

Ohhh. Vidi taj osmeh.

Lusila proizvede isti osmeh, podesivši ritam svog disanja prema Naložničinom. Vidiš kako smo slične? Naravno da sam pokušala da ti naškodim. Zar ti ne bi učinila isto da si na mom mestu?

"Vi, dakle, znate kako da demokratiju navedete da čini ono što želite." Zlurad izraz lica.

"Tehnika je prilično tanana, ali u biti laka. Stvoriš sistem u kome je većina ljudi neodređeno ili duboko nezadovoljna."

Na taj način ona gleda na te stvari. Pogledaj kako klimanjem propraća tvoje reči.

Lusila se držala ritma klimanja glave Velike uvažene naložnice. "To izaziva rasprostranjena osećanja osvetoljubivog besa. Ostaje ti jedino da pribaviš mete za takav bes."

"Taktika zaludivanja."

"Sklonija sam da o tome razmišljam kao o odvracanju pažnje. Ne daj im vremena da postavljaju pitanja. Pohrani svoje greške u dodatnim zakonima. Ti si saobraćajac iluzija. Taktika borbe sa bikovima u areni."

"Oh, da! To je dobro!" Gotovo je razdragana. Daj joj još malo od te borbe sa bikovima.

"Maši lepim plaštom. Oni će se zaletati na njega i biće zbunjeni kada otkriju da iza te stvari ne stoji matador. Na taj način se birači zatupljuju, upravo onako kako se omamljuje i bik. Naredni put veoma mali broj ljudi inteligentno koristi svoje glasove."

"A zato mi to i činimo!"

Mi to činimo! Da li ona uopšte čuje sebe?

"Onda ti navališ sa optužbama protiv apatičnih birača. Učiniš da se osećaju krivim. Održavaš ih u hroničnom stanju tuposti. Hraniš ih, zabavljaš ih. Samo nikada ne preteruješ u tome!"

"Oh, ne! Nikada ne preterujemo u tome."

"Daš im do znanja da ih čeka glad ukoliko ne budu na liniji. Približiš im sliku učmalosti i dosade u kojoj žive okovani galijoti. Hvala ti, Vrhovna majko. To je prikladna slika.

"Zar ne dozvoljavaš da bik pokatkad zakači matadora?"

"Naravno. Tras! Ode jedan! Potom sačekaš da se smeh stiša."

"Znala sam da niste dozvolile demokratiju!"

"Zbog čega nećeš da mi poveruješ?" Izazivaš sudbinu!

"Zato što biste u tom slučaju morale da dozvolite glasanje, porote, sudije, i..."

"Mi ih nazivamo proktorkama. To ti je jedna vrsta porote celokupnosti."

Sada si je zbunila.

"A nemate nikakvih zakona... pravila, nazovi ih kako hoćeš?"

"Zar ti nisam rekla da ih različito određujemo? Pravila - prošlost.

Zakon - budućnost."

"Da li na neki način ipak postavljate granice tim... tim proktorkama?"

"One mogu da donose odluke kakve god žele, onako kako bi porota trebalo da radi. Do đavola sa zakonima!"

"To je veoma uznemirujuća ideja." Ona je doista uznemirena. Pogledaj taj tup izraz njenih očiju.

"Prvo pravilo naše demokratije: nema zakona koji bi sputavao - porote. Takvi zakoni su glupi. Zaprepašćujuće je koliko ljudska bića mogu da budu glupa kada deluju u malim samodovoljnim skupinama."

"Nazivaš me glupom, jel' tako!"

Pripazi se narandžaste boje.

"Izgleda da postoji jedan prirodan zakon koji veli da je samodovoljnim skupinama gotovo nemoguće da delaju prosvećeno."

"Prosvećeno! Znala sam!"

Ovo joj je opasan osmeh. Budi oprezna.

"To znači ploviti maticom životnih sila, podešavajući svoje akcije tako da život može da ih produži."

"Sa najvećom količinom sreće za najveći broj ljudi, dakako."

Brzo. Bile smo prepametne. Promeni predmet razgovora.

"To je činilac koji je preostao od Tiraninove Zlatne staze. On nije razmišljao o sreći, već samo o opstanku čovečanstva."

Rekle smo ti da promeniš predmet razgovora! Pogledaj je! Zapenušala je od besa!

Velika uvažena naložnica je spustila šaku sa brade. "A ja sam još pomišljala da te pozovem da pristupiš našem redu, da te učinim jednom od nas. Da te oslobodim."

Skreni joj pažnju s toga! Brzo!

"Ne govori," zapovedi Velika uvažena naložnica. "Da nisi usta otvorila."

E, sada je gotovo!

"Ti bi pomogla Logno ili nekoj drugoj da zauzmu moje mesto!" Okrznula je brzim pogledom šćućurenog futara. "Hoćeš li da jedeš, dragi?"

"Ne jesti dobro gospu."

"Onda ću njen leš baciti čoporu."

"Velika uvažena naložnice..."

"Rekla sam ti da ne govoriš! Drznula si se da me zoveš Gospom."

Kao u magnovenju skočila je iz stolice. Od udarca u zid vrata

Lusilinog kaveza otvoriše se sa treskom. Lusila pokuša da se izmigolji, ali ju je siga-žica sputavala. Nije ni videla udarac nogom koji joj je smrskao slepoočnicu.

Dok je Lusila umirala svest joj je bila ispunjena kricima besa - lampadaška horda davala je oduška emocijama koje je pohranjivala tokom mnogih pokoljenja.

19.

Neki nikad ne učestvuju. Život im se, jednostavno, događa. Oni su osuđeni tek na nešto više od tupog održanja života i sa srdžbom ili nasiljem odbijaju sve stvari koje bi mogle da ih izvuku iz ozlojeđenošću ispunjenih iluzija o bezbednosti.

Alma Mavis Taraza

Tamo-amo, tamo-amo. Odrade je po vasceli dan hodala tamo-amo premeštajući se od jednog komeja do drugog, tragajući za nečim. Bila je neodlučna i nespokojna. Najpre bi posmatrala Skitala, potom mladog Tega tamo napolju sa Dankanom i Murbelom, i najzad bi usledilo dugotrajno zurenje kroz prozor dok je razmišljala o Burzmalijevom poslednjem izveštaju sa Lampadasa.

Koliko je još vremena moralo da protekne pre no što pokušaju da vaspostave bašareva sećanja? Da li će se vaspostavljeni gola pokoravati?

Zbog čega se rabin više uopšte ne javlja? Da li treba da započne sa Extremis Progresiva, deljenjem među svojim u što većem opsegu? To bi imalo razorne posledice na moral.

Zapisi su se projektovali na njenom stolu dok su pomoćnice i savetnice ulazile i izlazile. Nužna uznemiravanja. Potpiši ovo. Odobri ono. Smanji sledovanje melanža za ovu skupinu.

Belonda je bila prisutna. Sedela je za stolom. Prestala je da zapitkuje šta to Odrade traži i naprosto ju je fiksirala onim netremičnim pogledom. Nemilosrdno.

Raspravljale su o tome da li bi neka nova populacija peščanog crva u Raštrkavanju mogla da vaskrsne Tiraninov poguban uticaj. Onaj beskrajni san inkarniran u svakom vaskrsnom crvu i dalje je brinuo Bel. No, već sami brojevi populacije kazivali su da je Tiraninova vlast nad njihovim sudbinama prošlost.

Tamalane je svratila nešto ranije da zatraži neke zapise od Belonde. Okrepljena novim materijalima u arhivi, Belonda se upustila u kritičku analizu izmeštanja populacija Sestrinstva i iscrpljivanja

sredstava.

Odrade je piljila kroz prozor dok se napolju spuštao suton. Tama je osvajala korak po korak, senčeći gotovo neprimetno okolinu. Tek kada je pao potpuni mrak postala je svesna svetla kuća na plantažama. Znala je da su ta svetla upaljena mnogo ranije, ali je ipak imala osećaj kao da je baš dolazak noći stvorio ta svetla. Neka su se povremeno gasila, kako su se već ljudi kretali u svojim staništima. Nema ljudi, nema svetla. Ne trošiti energiju.

Žmirkanje svetla za trenutak zadrža njenu pažnju. Varijacija na jedno staro pitanje o drvetu oborenom u šumi: da li je bilo zvuka, ako ga niko nije čuo? Odrade je pripadala onima koji su zagovarali da su vibracije postojale bez obzira na to što ih nikakav senzor nije zabeležio.

Da li neki tajni senzori prate naše Raštrkavanje? Koje nove talente i izume koriste prve Raštrkane?

Belonda je dovoljno dugo podnosila tišinu: "Dar, šalješ signale zabrinutosti kroz Kapitol."

Odrade prihvati ovo bez komentara.

"Šta god da činiš tumači se kao neodlučnost..." Kako je tužno Bel zvučala. "Važne skupine raspravljaju da li te treba smeniti. Proktorke glasaju."

"Samo proktorke?"

"Dar, da li si stvarno onog dana mahnula Praski i rekla joj da je dobro biti živ?"

"Jesam."

"Šta ti je to značilo?"

"Novu procenu. Još nema nikakvih vesti od Dortujle?"

"Danas si to pitala barem desetak puta!" Belonda pokaza na radni sto. "Stalno se vraćaš na Burzmalijev poslednji izveštaj sa Lampadasa. Jesmo li nešto previdele?"

"Zbog čega se naši neprijatelji čvrsto drže Gamua? Reci mi, mentate."

"Nemam dovoljno podataka o tome - što ti je dobro poznato!"

"Burzmali nije bio mentat, ali njegova slika događaja ima snagu verodostojnosti. Pa on je, najposle, rekoš sebi, bio bašarov omiljen učenik. Razumljivo je što je Burzmali ispoljavao kvalitete svog

učitelja."

"Na sunce s tim, Dar. Šta vidiš u Burzmalijevom izveštaju?"

"On ispunjava praznine u našoj predstavi. Ne potpuno, ali... Uznemirujuće je kako se stalno vraća na Gamu. Mnoge ekonomske snage imaju moćne veze tamo. Zašto naši neprijatelji nisu presekli te niti?"

"Očito zbog toga što su i sami u tom istom sistemu."

"A šta ako bismo pripremili totalni napad na Gamu?"

"Niko ne želi da se bavi biznisom u okolnostima nasilja. Je l' to hoćeš da kažeš?"

"Delimično."

"Većina grupacija iz tog ekonomskog sistema verovatno bi želela da se premesti odande na neku drugu planetu, sa nekim drugim podređenim stanovništvom."

"Zbog čega?"

"Zato što u tom slučaju mogu da predviđaju sa više pouzdanosti. Oni bi, naravno, pojačali i svoju odbranu."

"Što se, pak, tiče saveznika čije postojanje tamo naslućujemo - Bel, sigurna sam da će Uvažene Naložnice udvostručiti napore da ih otkriju i unište."

"Dabome."

Belondin škrt odgovor usmeri Odradine misli izvan prostorije. Uzdigla je pogled ka udaljenim planinama sa snežnom kapom koje su se caklile u svetlosti zvezda. Da li su napadači mogli da dođu iz tog pravca?

Tegobnost te misli mogla je da ošamuti neki slabiji intelekt, no Odradi nije bilo potrebno molepstvije protiv straha da bi ostala bistre glave. Raspomagala je jednostavnijom formulom.

Suoči se sa svojim strahovima i oni će ti se popeti na grbaču.

Njen stav bio je jasan: najstrašnije stvari u vaseljeni izrodio je ljudski um. Noćna mora (beli konj istrebljenja Bene Geserita) sadržavala je kako mitske tako i stvarnosne oblike. Lovac sa sekirom mogao je udariti po umu kao i po telu. No, od strahova u svesti nisi mogla pobeći.

Onda se suoči sa njima!

Šta joj se suprotstavljalo u ovoj tami? Ne onaj bezlični progonitelj

sa sekirom, ne pad u nepoznatu provaliju (obe stvari bile su vidljive zahvaljujući njenom deliću talenta) već veoma opipljive Uvažene Naložnice i oni koji su ih podržavali, pa ma ko to bio.

A ja se ne usuđujem da upotrebim čak ni svoju malu sposobnost predviđanja koja bi nas vodila. U stanju sam da zaključam našu budućnost u nepromenjiv oblik. Muad'Dib i njegov sin Tiranin učinili su to i Tiranin je proveo tri i po hiljade godina izvlačeći nas iz toga.

Neka pokretna svetla na srednjem rastojanju privukoše njenu pažnju. To su bili baštovani koji su radili do kasno u noć, obrezujući voćnjake kao da će to dostojanstveno drveće trajati doveka. Od ventilatora je dopirao miris dima vatri u kojima su baštovani spaljivali ostatke obrezivanja. Baštovani Bene Geserita bili su veoma pažljivi u pogledu takvih pojedinosti. Nikada nisu ostavljali unaokolo ulomke mrtvog drveta koji bi mogli da privuku parazite, čiji bi sledeći korak bio prelazak na živo drvo. Čistoća i urednost. Planski. Održavanje sopstvenih navika. Ovaj trenutak je deo večnosti.

Nikada ne ostavljati unaokolo ulomke mrtvog drveta?

Da li je Gamu bio mrtvo drvo?

"Šta ima u tom voćnjaku što te tako opčinjava?" Belonda je želela baš sve da zna.

Odrade joj odgovori ne okrenuvši se: "Smiruje me."

Pre samo dve večeri otišla je da prošeta tamo. Vreme je bilo hladno i oštro, a izmaglica tik uz tlo. Lišće joj je šuštal pod nogama. Osećao se blagi miris komposta tamo gde je retka kiša doprla do toplijih nižih mesta. Taj miris vlage bio je naročito privlačan. Život u svom uobičajenom vrenju čak i na toj ravni. Goletne grane oštro su se isticale naspram zvezdane svetlosti. Tužno u poređenju sa prolećem ili dobom žetve, ali lepo u svom toku. Život je još jedanput čekao na zov za akcijom.

"Zar nisi zabrinuta zbog proktorki?" upita Belonda.

"Kako će glasati, Bel?"

"Krajnje je neizvesno."

"Da li će ih ostale slediti?"

"Širi se zabrinutost zbog tvojih odluka. Posledice."

Bel je bila veoma dobra u tome - veliki broj podataka u malo reči. Većina odluka Bene Geserita prolazila je kroz trostruki lavirint:

delotvornost, posledice i (najznačajnije) ko može da sprovede naređenje. Sa velikom brižljivošću odmeravala su se dela i ličnosti, vrlo precizno se razrađivala svaka sitnica. Ovo je imalo moćan uticaj na delotvornost, a ona je, za uzvrat, rukovodilo posledicama. Valjana časna majka mogla je da pređe put kroz lavirinte donošenja odluke u roku od nekoliko sekundi. U Centrali bi tada živnulo. Oči bi svetlele. Krenuo bi glas: "Ona dela bez oklevanja." To je doprinosilo pouzdanju među akolitkama i ostalim učenicama. Časne majke (a posebno proktorke) čekale su takav trenutak da procene posledice.

Odrade se obrati svom odrazu u prozoru i Belondi istovremeno: "Čak i Vrhovna majka mora ponekad sporije da dela."

"Šta te je to toliko ophrvalo?"

"Da li ti to zagovaraš brzopletost, Bel?"

Belonda se trže unatrag u svojoj psu-naslonjači, kao da ju je Odrade gurnula.

"Krajnje je teško biti strpljiv u ova vremena", nastavi Odrade. "Određivanje pravog trenutka utiče na moje izbore."

"Šta nameravaš sa našim novim Tegom? To je pitanje na koje moraš da odgovoriš."

"Ako se naši neprijatelji sklone sa Gamua, Bel, gde bi mogli da odu?"

"Ti bi ih napala tamo?"

"Malo bih ih džarnula."

Belonda primeti blagim glasom: "Veoma je opasno raspaljivati tu vatru."

"Potreban nam je još jedan ulog za pregovore."

"Uvažene Naložnice ne pregovaraju!"

"Mislim da su njihovi saveznici skloni tome. Da li bi se preselila - recimo... na Raskršće?"

"Šta je to tako zanimljivo u vezi sa Raskršćem?"

"Tamo su koncentrisane snage Uvaženih Naložnica. A naš voljeni bašar u svom divnom mentatskom umu poseduje upravo sećanje - dosije tog mesta."

"Ohhh." Beše to više uzdah no reč.

U tom trenutku uđe Tamalane tražeći da joj se posveti pažnja tako što je ćutke stajala sve dok je Odrade i Bel ne pogledaše.

"Proktorke su podržale Vrhovnu majku." Tamalane uzdiže svoj kandžasti prst. "S jednim glasom više!"

Odrade odahnu. "Reci mi, Tam, kako je glasala proktorka koju sam pozdravila u hodniku?"

"Glasala je za tebe."

Odrade uputi Belondi uzdržan osmeh. "Pošalji špijune i agente, Bel. Moramo da navedemo progoniteljke da se sastanu sa nama na Raskršću."

Bel će do jutra prozreti moj plan.

Kada su Belonda i Tamalane otišle mrmrljajući nešto između sebe glasovima koji su odavali zabrinutost, Odrade iziđe u kratak hodnik koji je vodio do njenih odaja. U hodniku su patrolirale uobičajene akolitke i službenice časne majke. Nekoliko akolitki joj se osmehnu. To znači da je vest o glasanju proktorki stigla do njih. Prebrodile smo još jednu krizu. Odrade prođe kroz svoju dnevnu sobu do spavaonice gde se potpuno odevena opruži po remenom krevetu. Jedna sjajna kugla kupala je prostoriju bledožutom svetlošću. Pogled joj skrenu sa karte pustinje na Van Gogovu sliku u njenom zaštitnom ramu i tapiserije na zidu u podnožju kreveta.

Kordevilske kolibe.

Bolja karta od ove koja je označavala rast pustinje, pade joj na pamet. Podseti me, Vinsente, odakle ja to dolazim i šta još mogu da uradim.

Ovaj dan zaista ju je iscrpio. Probila je granice umora i dospela u stanje u kome joj se um vrteo u uskim krugovima.

Odgovornosti!

One su je skoljavale, a znala je da su najneprijatniji vidovi njene ličnosti dolazili do izražaja upravo kada je bila pritisnuta dužnostima. Bila je primorana da troši energiju samo da bi sačuvala izgled spokojnog držanja. Bel je videla to u njoj! Izluđujuće. Sestrinstvo iskidano na svakom koraku, učinjeno beznadežno nedejstvenim.

Sklopila je oči i pokušala da dočara sliku zapovednice Uvaženih Naložnica kojoj bi se obratila. Stara... ogrezla u moći. Mišićava. Snažna, sa onom njihovom zaslepljujućom brzinom. U svesti joj se pomoli predstava jednog tela bez lica.

Ćutke uobličivši reči, Odrade oslovi Uvaženu Naložnicu bez lica.

"Teško nam je da vam dopustimo da činite greške. Učiteljima to uvek teško pada. Da, mi sebe smatramo učiteljicama. Ne podučavamo toliko pojedince koliko vrste. Obezbeđujemo pouke za sve. Ako u nama vidite Tiranina, u pravu ste."

Slika u njenoj svesti nije davala glasa od sebe.

Kako su učitelji mogli da podučavaju kada nisu smeli da pomole glave iz svog skrovišta? Burzmali je bio mrtav, a mladi gola Teg neizvesnih sposobnosti. Odrade je osećala kako se nevidljivi pritisak usredsređuje na Kapitol. Nije nikakvo čudo što su proktorke glasale. Paukova mreža opkoljavala je Sestrinstvo. Njene niti su ih čvrsto stezale. A negde na toj mreži čučala je ona zapovednica Uvažениh Naložnica bez lica.

Kraljica paukova.

Prisustvo joj se osećalo kroz akcije njenih pristalica. Čim bi nit njene mreže-klopke zadhtala napadači bi jurnuli na ulovljene žrtve sa bezumnom jarošću ne mareći koliko je poginulih na njihovoj strani, niti koliko će drugih iskasapiti.

Neko je zapovedao poterom: kraljica paukova.

Da li je ona duševno zdrava, prema našim merilima? U kakve sam užasne opasnosti poslala Dortujlu?

Uvažene Naložnice su daleko prevazišle svaku megalomaniju. U poređenju sa njima Tiranin je delovao kao smešni gusar. Leto II je barem znao ono što su Bene Geserit znale: kako da se održava ravnoteža na oštrici mača, sa svešću da ćete biti smrtonosno posečeni ako skliznete iz tog položaja. Cena koja se plaća za uzurpiranje tolike vlasti. Uvažene Naložnice zanemarivale su tu neizbežnu sudbinu, koseći i sekući oko sebe poput kakvog džina u nastupu užasne histerije.

Zbog toga što smo ostavile našeg bašara na Dini da žrtvuje sebe i svoje nejake snage u samoubilačkoj odbrani? Nije se znalo koliko je Uvažениh Naložnica on ubio. A Burzmali, prilikom propasti Lampadasa: progoniteljke su, izvesno, osetile težinu njegove ruke. Da ne pominjemo muškarce koje je obučio Ajdaho i koje smo razaslale na sve strane da bi širili tehniku seksualnog porobljavanja i među muškarcima.

Da li je to bilo dovoljno da se izazove toliki bes? Moguće. Šta je

sa pričama sa Gamua? Da li je Teg ispoljio neki novi talenat koji je užasn timer Uvažene Naložnice?

Ako vaspostavimo sećanje našeg bašara moraćemo da ga pažljivo držimo na oku.

Da li bi ga ne-brod zaustavio?

Šta je, zapravo, Uvažene Naložnice podsticalo na takvu nasrtljivost? Želele su krv. Takvim ljudima nikada nije valjalo donositi loše vesti. Nije čudo što su se njihove pristalice ponašale mahnito. Moćna osoba je u strahu mogla da ubije donosioca loših vesti. Ne donositi loše vesti. Bolje je poginuti u bici.

Ljudi kraljice paukova premašivali su svaku bezobzirnost. Daleko je premašivali. Niste ih mogli osuđivati. Bilo je to isto kao kada biste prekorevali kravu što pase zelenu travu. Krava bi se opravdala gledajući vas upitno svojim mesečarskim očima: "Nije li to ono što treba da radim?"

Zbog čega ih dražimo kada znamo moguće posledice? Mi nismo slične ljudima koji štapom udaraju po okruglom sivom predmetu da bi na kraju otkrili da je taj predmet stršljenovo gnezdo. Mi znamo po čemu udaramo. Taraza je napravila plan koji niko od nas nije doveo u sumnju.

Sestrinstvo je bilo suočeno sa neprijateljem čije je hotimično delanje bilo svedeno na histerično nasilje. "Pobesnićemo!"

A šta bi se desilo ako bi Uvažene Naložnice doživele bolan poraz? U šta bi se njihova histerija preobrtila?

Plašim se toga.

Da li je Sestrinstvo imalo smelosti da potpiri tu vatru?

Moramo!

Kraljica paukova udvostručice svoje napore da pronade Kapitol. Nasilje će se pojačati do ravni još veće žestine. Šta onda? Da li će Uvažene Naložnice okriviti sve i svakog za šurovanje sa Bene Geseritom? Da li se moglo dogoditi da se okrenu protiv onih koji ih podržavaju? Da li su snovale da ostanu same u vasseljeni lišenoj bilo kakvih drugih živih bića? Verovatno da im to, ipak, nikad nije palo na pamet.

Kako izgledaš kraljice paukova? Na koji način razmišljaš?

Murbela im je rekla da nije poznavala svoju vrhovnu zapovednicu,

čak ni podzapovednice svog Hornu reda. No, Murabela je pružila uverljive opise odaja podzapovednica. Pune podataka. Šta jedna osoba smatra svojim domom? S kim održava bliske veze i deli male životne homilije?

Većina nas odabira društvo i okolinu odražavajući sebe.

Murbela je posvedočila: "Jedna od njenih sluškinja odvela me je u privatne prostorije. Pravila se pri tom važna, dajući mi do znanja kako ima pristupa u to svetište. Javni deo je bio čist i uredan, ali je zato u ličnim odajama vladao rusvaj - odeća ostavljena tamo gde je bačena, ćupovi sa balsamom otvoreni, kreveti nenamešteni; skorela hrana u zdelama na podu. Upitala sam je zbog čega nisu raščistili taj metež. Odgovorila je da to nije njen posao. Ona koja je čistila mogla je da dođe tamo tek pred mrak.

Tajne vulgarnosti.

Neko je morao imati mnogo pameti kada je mogao sebi dopustiti takvo ponašanje.

Odrade naglo otvori oči. Usredsredi se ponovo na Van Gogove slike. Moj izbor. Ona je izazivala napetost na dugom rasponu istorije čovečanstva, ono što Drugim sećanjima nije uspevalo. Poslao si mi poruku, Vinsente. I zbog tebe, neću sebi odrezati uvo... ili poslati uzaludne ljubavne poruke onima koji ne mare za njih. To je najmanje čime mogu da ti odam počast.

Spavaonica je odisala poznatim mirisom ljutkaste oporosti karanfila. Odradin omiljeni cvetni parfem. Posluga se brinula da stalno bude prisutan, kao kakva mirisna pozadina.

Još jednom je sklopila oči i misli joj se vratiše kraljici paukova. Odrade je naslućivala da ova svojevrsna vežba otvara jednu drugu dimenziju te žene bez lica.

Murbela je govorila da je bilo dovoljno da jedna zapovednica Uvaženih Naložnica samo izda naređenje, i ma šta da je poželela moralo je smesta da se stvori ispred nje.

"Ma šta?"

Murbela je opisala poznate prohteve: izrazito izvitopereni seksualni partneri, prejedanje slatkim mesom, emocionalne orgije podstaknute izvođenjem scena izuzetnog nasilja.

"Uvek teže krajnostima."

Izveštaji špijuna i agenata potvrđivali su Murbeline prikaze, u kojima je bila prisutna i izvesna doza zadivljenosti.

"Svi kažu da one imaju prava da vladaju."

Te žene su se razvile iz autokratske birokratije.

U prilog ovoj pretpostavci išli su brojni dokazi. Murbela je pripovedala o predavanjima iz istorije koja su svedočila da su prve Uvažene Naložnice preduzele istraživanja u cilju postizanja seksualne dominacije nad svojim stanovništvom 'kada su porezi postali previše tegobni za njihove podanike'.

Pravo da vladaju?

Odrade nije imala utisak da su te žene za sebe zahtevale takvo pravo. Ne. One su uzimale zdravo za gotovo da se njihova ispravnost nikada ne sme dovoditi u pitanje. Nikada! Nijedna odluka nije bila pogrešna. Bez obzira na posledice. To se nikad nije dogodilo.

Odrade se uspravi u sedeći položaj na krevetu, svesna da je stekla uvid za kojim je tragala.

Greške se nikada ne događaju.

To je zahtevalo veliku vreću, prepunu nesvesnog ponašanja. Veoma sićušna količina svesti je u tom slučaju virila u ispreturanu vasseljenu koju su same stvarale.

Ohhh. Divno!

Odrade pozva svoju noćnu čuvarku, akolitku prvog stepena i zatraži melanž čaj sa jednim opasnim stimulativnim sredstvom koje je moglo da odloži želju njenog tela za snom. Ali uz odgovarajuću cenu.

Akolitka je oklevala pre no što ju je poslušala. Ubrzo se, međutim, vrati sa čajnikom koji se pušio na malom poslužavniku. Odrade je odavno otkrila da melanžijski čaj spravljen sa izuzetno hladnom kapitolskom vodom poseduje miris koji ima uticaj na njenu psihu. Gorko stimulativno sredstvo lišavalo ga je tog osvežavajućeg mirisa i mučilo njenu svest. Glasine će krenuti od onih koje su je sada promatrale. Brige, brige, brige. Da li će se proktorke odlučiti za još jedno glasanje?

Polako je srkutala, dajući vremena stimulativnom sredstvu da deluje. Osuđenica odbija poslednju večeru. Skuvaće čaj. Najposle je

odložila čajnik i zatražila toplu odeću. "Idem da se prošetam po voćnjaku." Noćna čuvarica ništa ne reče. Svi su znali da ona često odlazi tamo u šetnju, čak i noću.

Kroz nekoliko minuta već se nalazila na uzanoj, živicom oivičenoj stazi koja je vodila ka njenom omiljenom voćnjaku. Put joj je pokazivala minijaturna sjajna kugla pričvršćena kratkim gajtanom za rame. Omanje krdo crnih krava Sestrinstva priđe živici pored Odrade, posmatrajući je kako prolazi. Prešla je pogledom preko vlažnih vimena, udahнула bogat miris lucerke u pari njihovog daha i zastala za trenutak. Krave su nanjušile feromone koji su im poručivali da je prihvate. Zatim su se vratile ispaši - stočnoj hrani koju su čobani zgrnuli pokraj živice.

Okrenuvši leđa krdu Odrade se zagleda preko pašnjaka u goletno drveće. Njena minijaturna sjajna kugla bacala je krug žute svetlosti koja je naglašavala sveprisutnost zime.

Malo je njih shvatalo zbog čega ju je ovo mesto toliko privlačilo. Nije bilo dovoljno reći da je ona ovde uspevala da ublaži svoje tegobne misli. Čak i zimi, kada joj je mraz prštao pod nogama, ovaj voćnjak bio je zatišje između oluja. Ona utrne minijaturnu sjajnu kuglu i prepusti nogama da slede poznat put kroz tamu. S vremena na vreme podizala je pogled ka zvezdanoj svetlosti ispresecanoj goletnim granama. Oluje. Naslućivala je približavanje jedne koju nikakav meteorolog nije mogao da prognozira. Oluje rađaju oluje. Bes rađa bes. Osveta rađa osvetu. Ratovi rađaju ratove.

Stari bašar je bio majstor u razbijanju tih krugova. Da li je njegov gola zadržao tu nadarenost?

Kako je to opasna igra!

Odrade ponovo potraži pogledom ono krdo, tamnu masu pokreta i pare prožetu zvezdanom svetlošću. Krave su se okupile u krdo da bi se bolje zagrejale i ona ču onaj poznati zvuk mrvljenja svojstven žvakanju preživara.

Moram na jug u pustinju. A tamo, oči u oči sa Šeanom. Napredovanje peščanih pastrmki. Zbog čega nema nijednog peščanog crva?

Glasno se obratila krdu zbijenom pokraj živice: "Jedite svoju travu. To je ono što treba da činite."

Ako je koji duho-branitelj slučajno čuo ovu opasku, imaće ozbiljnih teškoća da je objasni.

Ja sam noćas do kraja prozrela dušu naših neprijatelja. I sažaljevam ih.

20.

Da bi valjano upoznao neku stvar spoznaj njene granice. Tek kada se pređe rub njene trpeljivosti pokazaće joj se prava priroda (Amtalov zakon). Ako ti je život u opasnosti ne oslanjaj se isključivo na teoriju.

Komentar Bene Geserita

Dankan Ajdaho stajao je gotovo u središtu vežbaonice, na oko tri koraka od ovog gole-deteta. Složene sprave za vežbanje nalazile su mu se pri ruci. Neke od njih bile su iscrpljujuće, a neke opasne.

Dečak je ovog jutra delovao prijazno i prijemčivo.

Da li ga bolje razumem zato što sam i sam gola? Sumnjiva pretpostavka. Ovaj je prozveden na sasvim različit način od onoga na koji su mene isplanirali. Isplanirali. Pravi izraz.

Sestrinstvo je u granicama svojih mogućnosti nastojalo da rekonstruiše pravo Tegovo detinjstvo. Išle su toliko daleko da su mu obezbedile društvo jednog krasnog mladog dečaka koji je nadomeštavao davno izgubljenog brata. Uz to, Odrade mu je pružala produbljene pouke. Baš kao što je činila i Tegova rođena majka.

Ajdaho se sećao starog bašara iz čijih čelija je razvijen ovaj dečak. Uman čovek, čije su primedbe zasluživale pažnju. Uz nevelik napor Ajdaho se spomenu držanja i reči tog čoveka.

"Pravi ratnik uvek razume svog neprijatelja bolje no što razume svoje prijatelje. Opasna je zamka ako dozvoliš da razumevanje preraste u naklonost, što će se prirodno dogoditi ako ne budeš smotren."

Teško je bilo razmišljati o umu koji je stajao iza takvih reči kao i klici koja je počivala negde u ovom detetu. Bašar je bio tako dubokomislen kada mu je onog davnog dana u tvrđavi na Gamuu govorio o naklonostima.

"Naklonost prema neprijatelju - slabost kako policije tako i armije. Najopasnije su bile nesvesne naklonosti koje su uslovljavale da ne diraš neprijatelja jer je on opravdanje tvog postojanja."

"Gospodine?"

Kako je ovaj piskavi glasić mogao da postane zapovednička grmljavina starog bašara.

"Šta je?"

"Zbog čega samo tako stojite i posmatrate me?"

"Bašara su nazivali Stara Pouzdanost. Jesi li to znao?"

"Da, gospodine. Proučio sam njegov životopis."

Da li je i sada bila posredi 'Stara Pouzdanost'? Zašto je Odrade želela da se tako brzo vaspostavi njegovo prvobitno sećanje?

"Celokupno Sestrinstvo se zbog bašara dalo u prekopavanje svojih Drugih sećanja, preinačavajući svoja viđenja istorije. Jesu li ti to rekle?"

"Ne, gospodine. Da li je važno da to znam? Vrhovna majka je kazala da ćete vi vežbati moje mišiće."

"Sećam se da si voleo da piješ danijanski marinet, vrlo fini brendi."

"Premlad sam da bih pio, gospodine."

"Bio si mentat. Znaš li šta to znači?"

"Znaću kada vaspostavite moja sećanja, zar ne?"

Više ne 'Poštovani gospodine'. Davao je do znanja učitelju da prekine nepoželjno odlaganje.

Ajdaho se osmehnu i za uzvrat dobi jedan osmejak. Privlačno dete. Bilo je lako osetiti prema njemu prirodnu naklonost.

"Pripazi se", rekla je Odrade. "Umiljat je."

Ajdaho se sećao Odradinih uputstava pre no što su mu doveli dečaka.

"S obzirom na to da je svaki pojedinac do krajnje mere odgovoran za svoju ličnost," rekla je, "oblikovanje te ličnosti zahteva našu najveću brižljivost i pažnju."

"Da li je to nužno i sa golom?"

Te noći sedeli su u Ajdahovoj dnevnoj sobi, dok je Murbela slušala kao opčinjena.

"Zapamtiće sve što ga budeš učio."

"Mi, dakle, izvodimo malu premontažu originala."

"Oprezno, Dankane! Ako kinjiš neko osetljivo dete, ako ga učiš da ne veruje nikom, stvorio si uslove za samoubistvo - sporo ili brzo,

nije važno."

"Da li ti to zaboravljaš da sam poznavao bašara?"

"Zar se ne sećaš, Dankane, kako ti je bilo pre vaspostavljanja tvojih sećanja?"

"Znao sam da bašar to može da učini i gledao sam u njemu svoje spasenje."

"Tako on tebe sada vidi. To je posebna vrsta poverenja."

"Pošteno ću se odnositi prema njemu."

"Možeš da misliš da postupaš iz najpoštenijih pobuda, no savetujem ti da se dobro zagledaš u sebe svaki put kada se suočiš sa njegovim poverenjem."

"A ako načinim grešku?"

"Ispravićemo je ako bude moguće." Prešla je ovlaš pogledom - preko komeja i ponovo ga vratila na njega.

"Znam da ćete nas promatrati!"

"Neka te to ne sputava. Ne pokušavam da te učinim svesnim sebe. Samo opreznim. I zapamti da Sestrinstvo poseduje delotvorne metode isceljenja."

"Biću oprezan."

"Možda se sećaš da je upravo bašar rekao: 'Žestina koju ispoljavaš prema našim neprijateljima uvek je ublažena nadom da ćemo izvući neku poruku.'"

"Ne mogu o njemu da razmišljam kao o neprijatelju. Bašar je bio jedan od najboljih ljudi koje sam poznavao."

"Izvršno. Poveravam ti ga."

I evo tog dečaka ovde na podu vežbaonice, dečaka koji je postajao sve nestrpljiviji zbog učiteljevog oklevanja.

"Gospodine, je li ovo deo obuke - ovo stajanje ovde. Znam ponekad..."

"Budi miran."

Teg je već ovladao vojničkim strpljenjem. Niko ga tome nije naučio. Ono je poticalo iz njegovih bivših sećanja. Ajdaho odjednom postade očaran ovim novim saznanjem o bašaru.

Znale su da će me vezati na taj način!

Nikada se nije smela potceniti sposobnost ubeđivanja koju su posedovale Bene Geserit. Moglo ti se desiti da uhvatiš sebe kako

radiš stvari za njih a da nisi ni svestan pritiska koji je bio primenjen. Tanano i prokleta. Bilo je naknada za to, dakako. Živeo si u zanimljivim vremenima, kao što je bio slučaj sa drevnim prokletnicima. Sve u svemu, zaključi Ajdaho, davao je prednost zanimljivim vremenima, pa čak i ovakvim vremenima.

On duboko udahnu. "Vaspostavljanje tvojih prvobitnih sećanja prouzrokuje bol - fizički i mentalni. Mentalni bolovi su na neki način teži. Ja treba da te pripremam za to."

I dalje je samo nemo posmatrao. Nije progovarao ni reči.

"Počecemo bez oružja, koristeći jedno zamišljeno sečivo u tvojoj desnoj ruci. To je jedna varijacija 'Pet stavova'. Svaka reakcija započinje pre nužde za njom. Spusti ruku niz bok i opusti se."

Došavši Tegu iza leđa, Ajdaho uhvati dečakovu desnu ruku ispod lakta i pokaza mu prve pokrete.

"Svaki napadač je pero koje lebdi nad nekom beskrajnom stazom. Kad se to pero približi, tvoje je da ga skreneš i ukloniš. Tvoja reakcija mora biti kao dašak vazduha koji oduvava to pero."

Ajdaho iskorači u stranu i stade da posmatra Tega koji je ponavljao pokrete, ispravljajući ga povremeno oštrim udarcima po pogrešno upotrebljenom mišiću.

"Pusti da ti telo savlada pokret!" odgovorio je kada je Teg upitao zašto to čini.

U trenucima predaha Teg je želeo da sazna šta je Ajdaho mislio pod 'mentalnim bolovima'.

"Oko tvojih prvobitnih sećanja uzdižu se zidovi utisnuti u tvoju gola-reinkarnaciju. U pogodnom trenutku neka od tih sećanja krenuće natrag, poput talasa plime. Neće sva sećanja biti prijatna."

"Vrhovna majka kaže da je bašar vaspostavio vaša sećanja."

"Tako ti bogova mračnih dubina, dete! Zbog čega stalno govoriš 'bašar'. To si bio ti!"

"Ali ja to ne znam."

"Ti predstavljaš poseban problem. Da bi se probudio jedan gola potrebno je sećanje trenutka smrti. Čelije od kojih si ti nastao ne nose sećanja smrti."

"Ali bašar... bašar je mrtav."

"Bašar! Da, on je mrtav. Moraš da osetiš to tamo gde te najviše

boli i da shvatiš da si ti taj bašar."

"Možete li stvarno da mi vratite ta sećanja?"

"Ukoliko si u stanju da podneseš bol. Znaš li šta sam rekao kada si ti meni vaspostavio sećanje? Rekao sam: 'Atreidi! Svi ste tako prokleta slični!'"

"Ti si me... mrzeo?"

"Da, a tebi je bilo odvratno ono što si mi učinio. Da li ti to pruža neku predstavu o tome šta moram da uradim?"

"Da, gospodine." Vrlo tihim glasom.

"Vrhovna majka kaže da ne smem da izneverim tvoje poverenje... mada si ti izneverio moje."

"Ali vaspostavio sam vam sećanja?"

"Vidiš kako je lako razmišljati o sebi kao o bašaru? Bio si iznenađen. Tačno je, inače, da si vaspostavio moja sećanja."

"To je sve što želim."

"Tako ti kažeš."

"Majka... Vrhovna majka veli da ste vi mentat. Da li će to pomoći... mislim to što sam i ja bio mentat?"

"Logika poručuje 'Da'. Ali mi, mentati, imamo jednu izreku koja veli da je logika slepa. Svesni smo, isto tako, da te upravo logika izbacuje iz sedla u kaos."

"Znam šta kaos znači!" Vrlo ponosno.

"Tako ti misliš."

"I imam poverenja u vas!"

"Slušaj me! Mi smo sluge Bene Geserita. Časne majke ne temelje svoj red na poverenju."

"Zar ne bi trebalo da verujem majci... Vrhovnoj?"

"U granicama koje ćeš spoznati i uvažavati. Za sada te upozoravam da Bene Geserit radi po sistemu organizovanog nepoverenja." Jesu li te podučavale o demokratiji?"

"Da, gospodine. To je kada glasate za..."

"To je tamo gde ne veruješ nikome ko ima vlast nad tobom! Sestre to dobro znaju. Ne veruj previše."

"Onda ni vama ne bi trebalo da verujem?"

"Jedino poverenje koje možeš da imaš u mene jeste da ću učiniti najbolje što umem da vaspostavim tvoja prvobitna sećanja."

"Onda ne marim koliko će me boleti." Podigao je oči prema komejima, dok mu se na licu očitavalo razumevanje njihove svrhe. "Da li im smeta što govorite ovakve stvari o njima?"

"Njih mentat ne zanima ni u kom drugom smislu sem kao izvor podataka."

"Da li to znači činjenicu?"

"Činjenice su krhke. Mentat može da se zapetlja u njima. Odviše pouzdanih podataka. To ti je kao diplomatija. Potrebno ti je nekoliko dobrih laži da bi došao do svoje projekcije."

"Ja sam... zbunjen." Upotrebio je tu reč uz kolebanje, nesiguran da li je to ono što je hteo da kaže.

"Rekao sam to jedanput Vrhovnoj majci. Ona je odgovorila: 'Ružno sam se ponašala.'"

"Ne bi trebalo da me vi... zbunjujete?"

"Sem ako iz toga nešto ne možeš da naučiš."

A kada je Teg i dalje gledao zbunjeno, Ajdaho reče: "Da ti ispričam jednu priču."

Teg je smesta seo na pod što je svedočilo da je i Odrade često primenjivala istovetnu tehniku. Dobro. Teg je već bio prijemčiv.

"U jednom od svojih života imao sam psa koji je mrzeo rakove", reče Ajdaho.

"Imam rakove. Oni potiču iz Velikog mora."

"Da. Moj pas je mrzeo rakove zbog toga što je jedan od njih imao gadnu naviku da mu pljuje u oko. To peče. Da stvar bude gora, pljuvanje je dopiralo iz jedne naizgled nevine rupe u pesku. Nije se mogao videti nikakav rak."

"Šta je tvoj pas učinio?" Nagnuo se napred, podbočivši bradu pesnicom.

"Iskopao je nametljivca i doneo ga meni." Ajdaho se osmehnu. "Prva pouka: Ne daj da te nešto nepoznato pljuje u oko."

Teg se nasmeja i zatapša rukama.

"Ali pogledaj to očima mog psa. Uhvati pljuvača! Potom - sledi slavna nagrada - gospodar je zadovoljan."

"Da li je tvoj pas iskopao još neke rakove?"

"Svaki put kad bismo otišli na plažu režeći bi nasrnuo na pljuvače, a gospodar bi mu ih oduzimao. Nikako se nisu dali videti."

Ostajala je samo prazna školjka sa komadićima mesa koji su i dalje prijanjali za unutrašnjost."

"Da li ste ih jeli?"

"Pogledaj to očima psa. Pljuvače je stigla zaslužena kazna. On je otkrio način da oslobodi svoj svet od nasrtljivih stvari a gospodar je zadovoljan njime."

Teg tada iskaza svu svoju bistrinu: "Da li sestre razmišljaju o nama kao o psima?"

"Na neki način. Nikada to nemoj zaboraviti. Kada se vratiš u svoje odaje razmišljaj o veleizdaji. To će ti olakšati razumevanje našeg odnosa prema našim gospodarima."

Teg podiže oči ka komejima a zatim ih vrati na Ajdaha bez ijedne reči.

Ajdaho usmeri pogled prema vratima iza Tega, rekavši: "Ova priča važi i za tebe."

Teg skoči na noge očekujući da vidi Vrhovnu majku. No, tamo ugleda Murbelu.

Stajala je oslonjena na zid pored vrata.

"Beli se neće dopasti što govoriš o Sestrinstvu na taj način," primeti ona.

"Odrade mi je rekla da imam odrešene ruke." On pogleda Tega. "Protraćili smo dovoljno vremena na prazne priče! Da vidimo da li je tvoje telo nešto naučilo."

Čudno osećanje uzbuđenja obuze Murbelu kada je ušla u vežbaonicu i ugledala Dankana sa ovim dečakom. Posmatrala ga je izvesno vreme, svesna da ga vidi u novoj i bezmalo svetlosti Bene Geserita. Uputstva Vrhovne majke došla su do izražaja u Dankanovoj otvorenosti prema Tegu. Izuzetno čudan doživljaj predstavlja ta nova svest: kao da se krupnim korakom udaljila od svojih bivših drugarica. Taj doživljaj bio je prožet osećanjem gubitka.

Murbela je otkrila da joj nedostaju neobične stvari iz prethodnog razdoblja njenog života. Nije se to odnosilo na lov po ulicama, potragu za novim muškarcima koje je zarobljavala i stavljala pod nadzor Uvaženih Naložnica. Moći koje su poticale od stvaranja seksualnih privrženosti izgubile su draž pod uticajem obuke Bene Geserita i njenih iskustava sa Dankanom. Priznavala je da joj ipak

nedostaje jedan činilac te moći: osećaj pripadnosti sili koju ništa nije moglo da zaustavi.

Bilo je to u isti mah i apstraktno i specifično. Nisu u pitanju bila uvek nova osvajanja, već očekivanje neminovne pobede koje je delom dolazilo od droge što ju je delila sa sestrama, Uvaženim Naložnicama. Kako je ta potreba čilela sa prebacivanjem na melanž, sve više je sticala uvid u tu staru zavisnost iz drugačijeg ugla. Hemičarke Bene Geserita koje su izdvojile surogat adrenalina iz uzoraka njene krvi čuvali su ga spremnog u slučaju da ga zatraži. Znala je da neće. Mučilo ju je, međutim, još jedno povlačenje. Ne zarobljavanje muškaraca, već nedostatak njihovog društva. Nešto joj je u njoj govorilo da je sa tim zauvek završeno. Nikada to neće ponovo doživeti. Nova saznanja izmenila su njenu prošlost.

Krstarila je ovog jutra hodnicima između svojih odaja i sale za vežbanje, želeći da posmatra Dankana sa dečakom, a opet strahujući da bi njeno prisustvo moglo da poremeti tok stvari. Često se prepuštala takvom krstarenju poslednjih dana, posle napornijih jutarnjih časova sa jednom časnom majkom, učiteljicom. U potonje vreme neretko su je pohodile misli o Uvaženim Naložnicama.

Nije mogla da se otarasi osećanja gubitka. Bila je to takva praznina da se pitala da li uopšte postoji nešto čime bi je ispunila. Osećaj je bio čak i gori od onog koji je dolazio od starenja. Starenje jedne Uvažene Naložnice donosilo je svoje nagrade. Moći skupljene u tom Sestrinstvu pokazivale su težnju da se sa godinama uvećaju. Nije to. Bio je to apsolutni gubitak.

Poražena sam.

Uvažene Naložnice nikada nisu pomišljale na poraz. Murbela je osećala da je primorana na to. Znala je da su neprijatelji ponekad ubijali Uvažene Naložnice. Ti neprijatelji uvek su plaćali skupu cenu za to. Zakon je glasio: čitave planete zaviti u crno, da bi se kaznio makar samo jedan prekršilac.

Murbela je znala da Uvažene Naložnice tragaju za Kapitolom. Znala je da bi u ime duga bivšoj odanosti trebalo da pomogne progoniteljicama. Jetkost njenog ličnog poraza počivala je u činjenici da nije želela da Bene Geserit plati cenu koja bi se pamtila.

Bene Geserit su previše dragocene.

Imale su bezgraničnu vrednost za Uvažene Naložnice. Murbela je sumnjala da je bilo koja druga Uvažena Naložnica ikada to čak i naslutila.

Taština.

To je u isti mah bila ocena njenih bivših sestara. I same sebe, kakva sam bila. Užasan ponos. Izrastao iz potčinjenosti tokom mnogo pokoljenja, pre no što su uspele da osvoje vlast. Murbela je pokušala da to saopšti Odradi, prepričavajući joj deo istorije koju su propovedale Uvažene Naložnice.

"Od roba postaje gadan gospodar", rekla je Odrade.

Murbela je shvatila da su Uvažene Naložnice imale svoj obrazac. Jednom ga je i ona prihvatila, ali sada ga je odbacila nesposobna da u potpunosti razume tu promenu.

Prerasla sam te stvari. Sada bi mi delovale detinjasto.

Dankan je još jednom prekinuo praktičnu obuku. Učitelj i đak kupali su se u znoju. Stajali su dahćući, boreći se za dah i izmenjujući neobične poglede. Zavera? Dečak je delovao neobično zrelo.

Murbela se priseti Odradine opaske: "Zrelost nameće vlastito ponašanje. Jedna od naših pouka - učini te imperitive prijemčivim svesti. Preoblikuj nagone."

One su me preoblikovale i činiće to i dalje.

Mogla je da vidi istu stvar na delu u Dankanovom ponašanju prema dečaku goli.

"To je aktivnost koja izaziva mnoge naboje u društvu koje stvaramo," rekla joj je Odrade. "To nas primorava na stalno prilagođavanje."

Kako se one mogu prilagoditi njenim bivšim sestrama?

Odrade je ispoljila sebi svojstvenu hladnokrvnost kada je čula ovo pitanje.

"Suočavamo se sa glavnim prilagođavanjima zbog naših aktivnosti u prošlosti. Isto tako je bilo za vreme Tiraninove vladavine."

Prilagodavanja?

Dankan je govorio dečaku. Murbela se primače da bi čula o čemu je reč.

"Izneli su ti pripovest o Muad'Dibu. Dobro. Ti si Atreid, što podrazumeva da imaš mana."

"Da li to znači grešaka, gospodine?"

"Prokleta si u pravu! Nikada se ne opredeljuj za neki pravac samo zbog toga što ti on nudi priliku za dramatične gestove."

"Jesam li tako umro?"

Na detinji način razmišlja o svojoj bivšoj ličnosti u prvom licu jednine.

"Ti prosuđuješ. Ali u tome i jeste jedna od slabosti Atreida. Privlačne stvari, gestovi. Umreti na rogovima velikog bika, kao što je Muad'Dibov deda skončao. Velika predstava za njegov narod. Silesija legendi za pokolenja! I sada, posle svih ovih eona, možeš tu i tamo da čuješ ponešto o tome."

"Vrhovna majka mi je ispričala tu priču."

"Tvoja rođena majka sigurno ti ju je, takođe, kazivala."

Dečak uzdrhta. "Kada spomenete moju rođenu majku javlja mi se neko čudno osećanje." Strah u njegovom glasu.

"Čudna osećanja su jedna stvar: ova pouka je nešto drugo. Govorim ti o nečemu čiji naziv odoleva vremenu: desijanski gest. Svojevremeno se zvao atreidesijanski, ali to je suviše rogobatno."

Dečak još jednom dodirnu jezgro gole svesti. "Čak i pseći život ima svoju cenu."

Murbela zaustavi dah, motreći šta će se dogoditi - odrasli um u dečaćkom telu. Uznemirujuće.

"Tvoja rođena majka bila je Dženet Roksborou od lerneuskih Roksboroa," reče Ajdaho. "Ona je pripadala Bene Geseritu. Tvoj otac se zvao Loši Teg, i bio je CHOAM-ov funkcioner. Kroz nekoliko minuta pokazaću ti bašarevu omiljenu sliku njegove kuće na Lerneusu. Želim da je zadržiš i pomno proučiš. Razmišljaj o tome kao o svom omiljenom mestu."

Teg klimnu, ali je izraz lica otkrivao strah.

Da li je bilo moguće da je veliki mentat ratnik poznavao strah? Murbela zavrte glavom. Posedovala je intelektualno znanje o onome što je Teg činio, ali je osećala da su izveštaji puni pukotina. Ovde je bila reč o nečemu što možda nikada neće iskusiti. Kakvo je moglo biti to osećanje ponovnog buđenja u novom životu sa netaknutim

sećanjima ostalih svojih bitisanja? Naslućivala je da je to veoma različito od Drugih sećanja neke časne majke.

"Um na svom početku," krstio je to Dankan. "Buđenje tvog istinskog bića. Osećao sam se kao zagnjuren u magičnu vasseljenu. Moja svest je bila najpre krug, a potom kugla. Proizvoljni oblici postali su prolazni. Sto nije bio sto. Potom sam pao u trans - sve je oko mene poprimalo svetlucava svojstva. Ništa nije bilo stvarno. Kada je to prošlo osetio sam da sam izgubio jednu stvarnost. Moj sto ponovo je bio sto."

Proučila je priručnik Bene Geserita - "Buđenje prvobitnih sećanja kod gole". Dankan je odstupao od tih uputstava: zašto?

Ostavio je dečaka i približio se Murbeli.

"Moram da razgovaram sa Šeanom", reče joj u prolazu. "Mora da postoji neki bolji način."

21.

Unapred pripremljeno razumevanje često čini klecav odgovor i najopasniji oblik razumevanja. Ono navlači treperavu neprozirnu koprenu preko vaše sposobnosti učenja. Sudske preteče zakonodavstva funkcionisale su na taj način, pretrpavajući vašu stazu ćorsokacima. Budite oprezni. Ništa ne podrazumevajte. Svako razumevanje samo je privremene vrednosti.

Mentatski stav (adacto)

Ajdaho se, sedeći sam pored svoje konzole, zagledan u jedan zapis koji je pohranio u brodski sistem tokom prvih dana svog zatočeništva, osećao kao da je zavitan (primenio je tu reč kasnije) u stanovišta i čulnu svest tog pređašnjeg vremena. Ovo više nije bilo popodne nekog turobnog dana u ne-brodu. Bio je vraćen tamo, raspet između tada i sada na način na koji su nanizani životi gole spajali ovo otelovljenje sa njegovim prvobitnim rođenjem.

U blesku trenutka shvatio je ono što je jednom nazvao 'mrežom' sa postarijim parom određenim ukrštenim linijama; tela su im bila vidljiva kroz svetlucanje draguljastih konopaca zelene, plave, zlataste i srebrne, toliko sjajne boje da su ga od toga oči bolele.

Naslutio je božansku uravnoteženost u tim ljudima, ali i nešto zajedničko u vezi sa njima. Reč obični pala mu je na um. Pejsaž do sada već znanog vrta prostirao se iza njih: cvetno grmlje (ruža, činilo mu se) ustalasan travnjaci, visoko drveće.

Par mu je uzvratio pogled pun takve prodornosti da se Ajdaho osetio kao da je nag.

Nova snaga u toj viziji! Nije više bila ograničena na Veliko skladište. Jedan sve jači magnet privlačio ga je tamo dole tako često da je znao da se telo-branitelji nalaze u punoj pripravnosti.

Da li je on bio novi kvizac haderah?

Postojala je jedna ravan podozrenja Bene Geserita koja bi, ukoliko bi bila dostignuta, značila njegovu smrt. A one su ga, upravo sada, promatrale. Pitanja, brižne pretpostavke! Uprkos tome nije

mogao da se mane vizije.

Zbog čega mu je onaj postariji par delovao tako poznato? Neko iz njegove prošlosti? Porodica?

Mentatsko preturanje po njegovim sećanjima nije mu dalo ništa što bi odgovaralo ovim njegovim pretpostavkama. Ovalna lica. Kratke brade. Nabori sala na podvaljcima. Tamne oči. Mreža je zamagljivala boje. Žena je nosila zelenoplavu odeću koja joj je pokrivala stopala. Bela kecelja prošarana zelenom bojom prekrivala joj je haljinu od bujnih grudi do ispod struka. Vrtlarske alatke zveckale su na privescima kecelje. U levoj ruci držala je mistriju. Kosa joj je bila seda. Nekoliko pramenova virilo joj je ispod zelene marame vijoreći oko očiju i naglašavajući linije smeha. Izgledala je... kao neka baka.

Muškarac joj je odgovarao kao da ga je sazdao isti umetnik, sa idejom da načini savršen par. Prevoji sala na nabijenom truhu. Bez šešira. One iste tamne oči sa svetlucavim odblescima. Čupa kratko podšišane oštre sede kose.

Imao je najdobroćudniji izraz lica koji je Ajdaho ikada video. Nagore svijene brazde osmeha u uglovima usana. U levoj ruci je držao malu lopatu, a na ispruženom desnom dlanu stajalo je nešto što je izgledalo kao mala metalna lopta. Ta lopta emitovala je prodorno zviždanje, terajući Ajdaha da prekrije rukama uši. Ovo, međutim, nije zaustavilo zvuk. Prestao je sam od sebe. Spustio je ruke.

Ospokojavajući likovi. Ova pomisao izazvala je Ajdahove sumnje, jer konačno je prepoznao po čemu su mu poznati. Izgledali su na neki način kao Liceigrači, već i po svojim prćastim nosevima.

Nagnuo se napred, ali je par držao isto rastojanje. 'Liceigrači', prošaptao je.

Mreža i vremešni par nestadoše.

Umesto njih ukazala se Murbela u trikou za vežbanje boje blistavog abonosa. Morao je da ispruži ruku i dodirne je pre no što je mogao da poveruje da ona stvarno stoji tu.

"Dankane? Šta je? Sav si u znoju."

"Ja... mislim da je to nešto što su prokleti Tleilaksi usadili u mene. Stalno vidim... mislim da su Liceigrači. Oni... oni me gledaju i baš

malopre... zvižduk. To boli."

Bacila je pogled prema komejima ali nije izgledala zabrinuto. Ovo je bilo nešto što su sestre mogle da znaju a da to ne znači neposrednu opasnost... osim, možda, po Skitala.

Ona se spusti na bedra pored njega i položi mu ruku na rame. "Nešto što su činili tvom telu u tankovima?"

"Ne!"

"Ali rekao si... "

"Moje telo nije tek komad novog prtljaga za ovaj put. Sadrži svu hemiju i supstance koje sam uvek imao. Um mi je, međutim, drugačiji."

Ovo je zabrinu. Znala je za stav Bene Geserita prema novim nadarenostima. "Proklet bio taj Skital!"

"Otkriću šta je to", uzviknu on.

Sklopio je oči i čuo kako Murbela ustaje. Njena ruka se smače sa njegovog ramena.

"Možda ne bi trebalo to da učiniš, Dankane."

Glas joj je zvučao kao da dolazi izdaleka.

Sećanje. Gde su skrivali tu tajnu stvar? Duboko u prvobitnim ćelijama? Sve do ovog časa razmišljao je o svom sećanju kao o mentatskom oruđu. Mogao je ispred ogledala da prizove slike samog sebe iz davno prošlih trenutaka. Približivši se, mogao je da vidi jednu boru starosti. Posmatrao je jednu ženu iza sebe - dva lika u ogledalu i njegovo lice puno pitanja.

Lica. Niz maski, različiti vidovi ove ličnosti koju je nazivao ja. Donekle neuravnotežena lica. Kosa ponekad seda, ponekad bujan karakul njegovog sadašnjeg života. Lice ponekad smešljivo, ponekad ozbiljno i sa izrazom unutrašnje potrage za mudrošću sa kojom će ući u novi dan. Negde u svemu tome ležala je svest koja je posmatrala i razmatrala. Neko ko je vršio izbor. Tleilaksi su tu čačkali nešto.

Ajdaho oseti kako mu je krv jurnula žilama i odmah je znao da je opasnost prisutna. Bilo je to ono što je nameravao da doživi... ali ne zaslugom Tleilaksa. Bio je rođen s tim.

Eto šta znači biti živ.

Nije bilo sećanja iz njegovih drugih života; ništa, ništa što su mu

Tleilaksi učinili, ništa od svega toga nije promenilo njegovu najdublju svest ni za trunčicu.

Otvorio je oči. Murbela je i dalje stajala blizu, ali joj je izraz lica bio nečitljiv. Tako će, dakle, izgledati kada postane časna majka. Nije mu se dopdaala ta promena kod nje.

"Šta će se dogoditi ako Bene Geserit ne uspe?" upitao je.

Pošto mu ništa nije odgovorila, on klimnu. Da. To je najgora pretpostavka. Sestrinstvo klizi niz odvodni kanal. A ti to ne želiš, moja voljena.

Mogao je to da joj vidi na licu kada se okrenula i napustila ga. Pogledavši prema komejima, on reče: "Dar. Moram da razgovaram sa tobom, Dar."

Nije bilo odgovora ni iz jednog mehanizma oko njega. Nije ga ni očekivao. Pa ipak, znao je da može da razgovara sa njom i da će ga ona saslušati.

"Pristupio sam našem problemu iz drugog pravca, otpoče on. Pri tom je zamislio zujanje zapisivača koji su prebacivali zvuke njegovog glasa u ridulijanske kristale. "Provalio sam u svest Uvažениh Naložnica. Znam da mi je to uspelo. Murbela odjekuje."

To će ih staviti u stanje pripravnosti. On je imao vlastitu Uvaženu Naložnicu. Imati nije bila prikladna reč. On nije imao Murbelu. Čak ni u postelji. Oni su imali jedno drugo. Bili su podešeni jedno prema drugom na način na koji je izgledalo da su usklađeni oni ljudi iz vizije. Da li je to video tamo? Dve starije osobe koje su seksualno obučile Uvažene Naložnice?

"Sada me zanima jedno drugo pitanje", nastavi on. "Kako prevazići Bene Geserit."

Rukavica izazova bila je bačena.

"Epizode", natuknu on. Reč koju je Odrade volela da koristi. "Tako moramo da gledamo na ono što nam se dogada. Male epizode. Čak i pretpostavke najgoreg slučaja moraju se izražavati naspram te pozadine. Raštrkavanje poseduje veličinu koja umanjuje sve što uradimo."

Tako! To je svedočilo o njegovoj vrednosti za sestre. Postavljalo je Uvažene Naložnice u povoljniju perspektivu. One su se vratile u staro carstvo. Drugarice patuljci. Znao je da će Odrade shvatiti. Bel

će je naterati da shvati.

Negde tamo u beskrajnom univerzumu, neka porota donela je presudu Uvažanim Naložnicama. Zakon i njegovi izvršiocci nisu uspeli da pretegnu u korist progoniteljki. Pretpostavljao je da mu je vizija pokazala dva člana te porote. A ako su i bili Liceigrači, nisu bili Skitalovi Liceigrači. Ono dvoje ljudi iza svetlucave zavese nisu pripadali nikom osim samima sebi.

22.

Glavne slabosti vladavine proističu iz straha od pravljenja radikalnih unutrašnjih promena čak i kada se takva potreba jasno ukazuje.

Darvi Odrade

Za Odrade je prvi jutarnji melanž uvek bio drugačiji. Njeno telo je reagovalo kao izgladneli stvor kada se dočepa slatke voćke. Zatim bi usledilo sporo-prodorno i bolno privodenje sebi.

Bila je to opasna stvar, ta zavisnost od melanža.

Stajala je kraj prozora u svojoj spavaćoj sobi čekajući da melanž počne da deluje. Zapazila je da je Vremenska kontrola uspela da obezbedi još jednu jutarnju kišu. Pejisaž je delovao oprano; sve se utapalo u romantičnu izmaglicu, sve ivice su bile pomućene i svedene na konture poput starih sećanja. Ona otvori prozor. Vlažan hladan vazduh zapahnu joj lice, povlačeći sećanja oko nje na način na koji neko oblači poznatu odeću.

Odrade duboko udahnu. Miris posle kiše! Sećala se suštinskih stvari svog života koje su bile pojačane i ublažene padanjem vode, ali ove kiše behu drugačije. Ostavljale su miris kremenca koji je mogla da oseti. Odradi se on nije sviđao. Poruka nije poticala od spranih stvari, već od ozlojeđenog života koji je želeo da svaka kiša prestane i nestane. Ova kiša nije više blažila i donosila punoću. Nosila je neizbežnu svest o promeni.

Odrade zatvori prozor. Najednom je ponovo bila među poznatim mirisima svojih odaja i s onim stalnim mirisom šire od doza ubrizganih svima onima koji su znali položaj Kapitola. Ččula je kako ulazi Stregi i onaj slip-slap zvuk menjanja karte pustinje.

Stregine kretnje odisale su zdravom efikasnošću. Sedmice bliskog druženja sa njom potvrdile su Odradinu prvu procenu. Pouzdana. Ne briljantna, ali krajnje osetljiva za potrebe Vrhovne majke. Trebalo ju je videti kako se tiho kretala. Spoj Streginu osetljivost sa potrebama mladog Tega i dobićeš visinu i pokretljivost

koju zahtevamo od njega. Konj? Mnogo više.

Odradino prilagođavanje melanžu konačno dostiže vrhunac koji joj donese smirenje. U prozoru je videla odraz Stregine prilike kako iščekuje da joj se izdaju naređenja. Znala je da su ovi trenuci posvećeni začinu. Sa svog stepena razvoja sa žudnjom je gledala na dan kada će i ona stupiti u to tajanstveno carstvo.

Želim joj sve najbolje.

Većina časni majki sledila je učenje i retko je razmišljala o začinu kao o zavisnosti: Odrade je svakog jutra bila načisto s tim čemu je on služio. Uzimali ste začin tokom dana u skladu sa zahtevima vašeg tela, sledeći obrazac još sa početka obuke: minimalne doze tek toliko da pospeše rad metaboličkog sistema i dovedu ga do vrhunskih sposobnosti. Čak su i biološke nužnosti sa melanžom ugodnije zadovoljavane. Hrana je imala bolji ukus. Sem u slučaju udesa ili smrtonosnog napada, živeli ste znatno duže nego bez toga. Ali bili ste zavisni.

Okrepljenog tela Odrade žmirnu i usredsredi se na Stregi. Kod nje se jasno mogla uočiti radoznalost izazvana ovim jutarnjim obredom. Obraćajući se Streginom liku u ogledalu, Odrade je upita: "Jesi li učila o odvikavanju od melanža?"

"Da, Vrhovna majko."

Uprkos upozorenjima da stalno pazi na kritičnu granicu svoje zavisnosti, zavisnost nikad nije bila ni za treptaj oka dalje od Odrade, tako da ova oseti neku vrstu nataložene odvratnosti. Mentalne pripreme u doba njenog akolitstva (koje su bile čvrsto utisnute za vreme agonije), bile su rastočene pod uticajem Drugih sećanja i gomilanja vremena. Opomena: 'Odvikavanje uklanja bitne činioce tvog života i ako se dogodi da do toga dođe u pozno srednje doba može te i ubiti'. Kako joj je malo sada to značilo.

"Žao mi je, Vrhovna majko."

Odrade se zaustavi kod karte. Na karti su bili uočljivi poduži krak pustinje koji se probijao ka severu i najava širenja pustoši prema jugoistoku od Centrale, gde se nalazila Šeana sa svojom stanicom. Odrade se zatim okrenu ka Stregi, koja je posmatrala Vrhovnu majku sa novim zanimanjem.

Malo je uznemirena zbog mračnih strana začina!

"Retko se u naše vreme razmišlja o jedinstvenosti melanža", reče Odrade. "Svi stari narkotici kojima su se ljudi predavali posedovali su jedno izrazito zajedničko svojstvo - svi oni, sem začina, skraćuju život i donose bol."

"Rečeno nam je tako, Vrhovna majko."

"Verovatno vam nije predočena činjenica da upravljanje može biti zamračeno našim brigama zbog Uvažениh Naložnica. U svakoj vladi (da čak i u našoj) postoji energija pohlepe koja može da te natera u klopku. Ako me budeš služila osetićeš to intuitivno, jer ćeš svakog jutra gledati kako patim. Neka se saznanje o tome usadi u tebe, saznanje o toj smrtonosnoj klopci. Nikada nemojte postati rasturači droge uhvaćeni u sistem koji izlaže život nehatnom umiranju kao što to Uvažene Naložnice čine. Zapamti: prihvatljivi narkotici mogu se oporezovati da bi se pribavila sredstva za plate ili na neki drugi način stvorili poslovi za nehatne funkcionere."

Stregi pokaza zbunjenost: "Ali melanž produžava naše živote, pospešuje zdravlje i uvećava apetit za..."

Prekinu je Odradino mrgođenje.

Navod iz priručnika za akolitke!

"On ima i ovu drugu stranu, Stregi, i ti je vidiš ispoljenu kod mene. Priručnik za akolitke ne laže. Melanž je narkotik i mi smo zavisne od njega."

"Znam da nije blagotvoran za svakog, Vrhovna majko, ali rekli ste da ga Uvažene Naložnice ne koriste."

"Ono što one uzimaju zamenjuje melanž, uz neke dodatne vrednosti, izuzev sprečavanja agonije odvikavanja i smrti. To je naporedna zavisnost."

"A naša zatočenica?"

"Murbela ga je koristila, ali je sada na melanžu. Oni su međusobno zamenjivi. Zanimljivo?"

"Ja... pretpostavljam da ćemo saznati više o tome. Zapazila sam, Vrhovna majko, da ih nikada ne nazivate kurvama".

"Kao što ih akolitke zovu? Ahh, Stregi, Belonda vrši rđav uticaj. "Oh ja prepoznajem pritiske", ubrza ona kada Stregi pokaza nameru da se usprotivi. "Akolitke osećaju pretnju. Gledaju Kapitol i misle o njemu kao o svom utvrđenju koje će preći u ruke Uvažениh

Naložnica - kurvi."

"Tako nekako, Vrhovna majko." Krajnje snebivljivo.

"Stregi, ova planeta je samo još jedno privremeno stanište. Danas idemo na jug i zapamti ovo što sam ti rekla. Pronađi Tamalane, molim te, i reci joj da udesi sve za našu posetu Šeani, kao što smo se ranije dogovorile. Nikom drugom ne reci ništa o tome."

"Da, Vrhovna majko. Da li to znači da ću i ja poći sa vama?"

"Želim da budeš uz mene. Reci onoj koju obučavaš da sada u potpunosti odgovara za moju kartu."

Kada je Stregi otišla, Odrade pomisli na Šeanu i Ajdaha. Ona želi da razgovara s njim, a on želi da razgovara s njom.

Analize zapisa komeja pokazivale su da su ovo dvoje ponekad opštili znakovima ruku, skrivajući većinu pokreta svojim telima. Ličilo je to na jedan stari atreidski ratnički jezik. Odrade je prepoznavala ponešto od toga ali ne dovoljno da bi utvrdila sadržaj. Belonda je želela da zatraži objašnjenje od Šeane. "Tajna!" Odrade je bila opreznija "Neka ih malo. Možda će nešto zanimljivo proizaći iz toga."

Šta Šeana hoće?

"Šta god da je Dankan imao na umu, to se ticalo Tega. Izazivanju bola neophodnog da bi Teg povratio svoja prvobitna sećanja protivilo se sve u Dankanu."

Odrade je ovo primetila kada je juče zatekla Dankana kod njegove konzole.

"Kasniš, Dar." Nije podizao pogled sa onog što je posmatrao, ma šta to moglo biti. Kasnim? Pa, tek je predvečerje.

Već nekoliko godina često ju je oslovljavao sa Dar; provokacije i podsećanje da gaji otpor prema svom akvarijumskom životu. Ta provokacija je nervirala Belondu, koja se nikako nije slagala s tom njegovom 'prokletom prisnošću'. Belondu je, dakako, nazivao Bel. Dankan je bio velikodušan u svom bockanju.

Spomenuvši se ovoga, Odrade zastade pre no što uđe u svoju radnu sobu. Dankan je snažno tresnuo pesnicom po tezgi pored svoje konzole. "Mora da postoji bolji način za Tega", uzviknuo je.

Bolji način? Šta mu je to na pameti?

Nečiji koraci duž hodnika prema radnoj sobi trgoše je iz ovih misli.

Stregi se vraćala od Tamalane. Stregi je ušla u čekaonicu za akolitke. Obaveštava o svojoj zameni na dužnosti nadzornice pustinjske karte.

Prava hrpa arhivskih zabeleški čekala je na Odradinom stolu. Belonda! Odrade je zurila u gomilu. Bez obzira koliko je nastojala da raspodeli dužnosti uvek je bilo ovog organizovanog ostatka koji je, na insistiranje njenih savetnica, jedino Vrhovna majka mogla da sredi. Najveći deo ove nove gomile nosio je Belondinu naznaku: 'Za davanje predloga i analizu'.

Odrade dotače svoje konzolu. "Bel!"

Odazva se glas jedne činovnice iz Arhive: "Vrhovna majko?"

"Neka Bel dođe ovamo! Želim da je vidim ovde onoliko brzo koliko je njene debele noge mogu doneti!"

Bilo je to za manje od minuta! Bel je stajala ispred radnog stola kao kakva pokunjena akolitka. Svi su znali šta zrači iz ovakvog tona u glasu Vrhovne majke.

Odrade dodirnu hrpu i trže ruku kao da je doživela strujni udar. "Šta je sve ovo, tako ti Šejtana?"

"Procenile smo da je značajno."

"Misliš da moram da gledam sve i svašta? Gde su naznake osnovnih stvari? Ovo je aljkavo urađen posao, Bel. Ja nisam glupa, baš kao ni ti. Ali ovo... u svetlosti ovog..."

"Raspodeljujem dužnosti koliko..."

"Raspodeljuješ. Pogledaj ovo. Šta od toga moram da pogledam a šta da prosledim. Nijedne naznake!"

"Pobrinuću se da se to odmah ispravi."

"I te kako hoćeš, Bel. Zato što Tam i ja danas odlazimo na jug u nenajavljeni obilazak i posetu Šeani. Za vreme mog odsustva ti ćeš sedeti u ovoj stolici. Videćemo kako će ti se dopasti ove svakodnevne poplave!"

"Hoćeš li biti u vezi?"

"Imaću u svako doba svetlosnu liniju i slušalice."

Belonda odahnu.

"Savetujem ti, Bel, da se vratiš u Arhivu i postaviš nekog ko će te zamenjivati na redovnim dužnostima. Neka me đavo odnese ako niste počele da se ponašate kao birokrate. Čuvate svoje guzice!"

"Pravi brodolomnički greben, Dar."

Da li je to Bel pokušavala da bude duhovita? Nije sve bilo izgubljeno!

Odrade mahnu rukom preko projektora, na kome se namah ukaza Tamalanina prilika u transportnoj hali. "Tam?"

"Da?" Nije ni skrenula pogled sa neke liste raspoređivanja dužnosti.

"Za koliko možemo da krenemo?"

"Za otprilike dva sata."

"Pozovi me kada bude spremno. Oh, i Stregi ide s nama. Obezbedi mesto za nju." Odrade isključi projektor, pre no što Tamalane dospe da odgovori.

Odrade je znala da postoje još neke stvari koje je trebalo da uradi. Teg i Bel nisu bili jedini izvori nevolja Vrhovne majke. Ostalo nam je još šesnaest planeta... uključujući i Buzel, koji je van svake sumnje u neposrednoj opasnosti. Samo šesnaest! Ali brzo odagna tu misao. Nije bilo vreme za to.

Murbela. Da li bi trebalo da je pozovem i... Ne. To može da sačeka. Novi savet proktorki? Raspuštanje Zajednice?

Izlučivanje osoblja u novo Raštrkavanje iziskivalo je konsolidaciju snaga. A da stane ispred pustinje? To ju je tištalo i osećala je da danas nije u stanju da se suoči s tim. Uvek se uzvrpoljim pre putovanja.

Odrade najednom izjuri iz radne sobe i stade da krstari hodnicima, proveravajući kako se ispunjavaju njeni nalozi. Zastajala je u dovracima, posmatrajući šta učenice čitaju, kako se ponašaju u svojim neprestanim prana-bindu vežbama.

"Šta to čitaš?" upita jednu mladu akolitku drugog stepena koja je sedela pored projektora u poluzamračenoj sobi.

"Tolstojeve dnevnik, Vrhovna majko."

Taj znalački izraz u akolitkinim očima govorio je: "Da li poseduješ njegove reči u Drugim sećanjima?" To pitanje je devojci stajalo na vrh jezika! Uvek su bile spremne da se upuste u takve male igre kad god bi ih uhvatile nasamo.

"Tolstoj mu je bilo porodično ime!" odseče Odrade. "Sudeći prema spominjanju dnevnika, pretpostavljam da misliš na grofa Lava

Nikolajevića?"

"Da, Vrhovna majko." Potpuno svesna ukora.

Ublaživši ton, Odrade predoči devojci citat: "'Nisam reka, mreža sam.' Izgovorio je te reči u Jasnoj poljani, kada mu je bilo svega dvanaest godina. Nećeš ih naći u njegovim dnevnicima, no to su verovatno najznačajnije reči koje je ikad izustio."

Odrade se okrenu pre no što je akolitka mogla da joj zahvali. Većito podučavanje!

Odšetala je potom do glavne kuhinje i obišla je tražeći na unutrašnjim rubovima polica za posuđe tragove masnoće. Pri tom je zapazila da je čak i šef kuhinje-učitelj sa predostrožnošću pratio njeno kretanje.

Kuhinja je bila sva u pari prijatnih mirisa od pripremanja ručka. Čuo se okrepljujući zvuk rezanja mesa i mešenja, ali je uobičajeni žamor zamukao kada je ona ušla.

Zaobišla je dugačku tezgu za kojom su stajali zaposleni kuvari i prišla uzdignutoj platformi šefa-učitelja. Bio je to krupan, debeo muškarac sa isturenim jagodicama; lice mu je bilo rumeno baš kao i meso čije je pripremanje nadzirao. Odrade nije ni najmanje sumnjala da je on bio jedan od najvećih kuvara u istoriji. Nosio je prikladno ime: Plasido Salata. On je iz više razloga davno obezbedio povlašćeno mesto u njenim mislima, uključujući i činjenicu da je svojevremeno obučio i njenog ličnog kuvara. Važni posetioци u danima pre pojave Uvaženih Naložnica vođeni su u obilazak kuhinje i na kušanje specijaliteta.

"Dozvolite da vam predstavim našeg glavnog kuvara, Plasida Salatu?"

Na njegovom bifteku plasido mnogi su mu zavideli. Gotovo sirov, služen sa travama i začinskim sosom od senfa koji nije ubijao ukus mesa.

Odrade je smatrala da je to jelo previše egzotično, ali nikad nije glasno izrekla tu ocenu.

Kada je konačno uspela da privuče Salatovu punu pažnju (posle kraćeg prekida tokom koga je doterivao sos), Odrade reče: "Željna sam nečeg posebnog, Plasido."

Prepoznao je uvod. Tako je uvek počinjala kada je tražila svoje

'posebno jelo'.

"Možda dolazi u obzir kaša od ostriga", predloži on.

To je kao plesanje, pomisli Odrade. Oboje su znali šta je želela. "Izvršno!" složi se i upusti u uobičajenu igru. "Ali moraš je spraviti blago, Plasido, tako da ostrige ne budu prekuvane. Dodaj u čorbu malo od našeg suvog celera u prahu."

"I možda malo paprike?"

"Oduvek mi se najviše sviđala na taj način. Budi izuzetno obazriv sa melanžom. Samo trunčicu i nimalo više."

"Naravno, Vrhovna majko!" On zakoluta očima u strahu od pomisli da bi mogao da upotrebi previše melanža. "Začin tako lako može da prevlada."

"Skuvaj ostrige u nektaru od školjki, Plasido. Volela bih da lično bdiješ nad njima, mešajući blago kašu ali samo dok ivice ostriga ne počnu da se uvijaju."

"Ni sekundu duže, Vrhovna majko."

"Zagrej, sasvim malo, kremastog mleka kao dodatak. Nemoj da ti uvri!"

Plasido ispolji začuđenost što je uopšte posumnjala da bi mogao da skuva mleko za njenu kašu od ostriga.

"Parčence putera u zdeli", reče Odrade. "Prelij ga čorbom."

"Nećemo šerija?"

"Ne znaš koliko mi je drago što ćeš se lično postarati za moje posebno jelo, Plasido. Zaboravila sam na šeri." (Vrhovna majka nikada ništa nije zaboravljala i svi su oni to znali, no ovo je bio obavezan korak u plesu.)

"Tri unce šerija u uzavrelu čorbu", reče on.

"Zagrej ga da se oslobodi alkohola."

"Naravno! Ali ne smemo da mu uništimo ukus. Da li biste voleli kroasane ili slani keks?"

"Kroasane, molim lepo."

Sedeći za jednim stolom u niši pojela je dve činije kaše od ostriga sećajući se kako je Dete Mora nekada uživalo u tome. Tata joj je prvi put zgotovio ovo jelo kada je jedva umela da prinese kašiku ustima. Sam ga je spravljao, njegov vlastiti specijalitet. Odrade je dala recept Salatu.

Ona pohvali Salata zbog vina.

"Posebno mi se dopada tvoj izbor šablija kao dodatak jelu."

"Kremenit šabli oštrog ukusa, Vrhovna majko. Jedna od naših boljih berbi. Savršeno pristaje ukusima ostriga."

Tamalane je zateče u niši. Uvek su znale gde su je mogle pronaći kada im je bila potrebna.

"Spreme smo." Da li se to na Tamalaninom licu očitavalo nezadovoljstvo?

"Gde ćemo počinuti večeras?"

"U Elidiju."

Odrade se ozari. Volela je Elidio.

Tam mi ugađa zato što sam u kritičnom stanju? "Možda želi da mi skrene pažnju sa crnih misli.

Sledeći Tamalane do transportnih dokova Odrade je razmišljala o tome kako je to što je starija žena više volela da putuje cevima simptomatično. Putovanja po površini nervirala su je. "Ko u mom dobu želi da traći vreme?"

Odrade nije volela da koristi cevi na putovanjima. Bili ste tako skučeni i bespomoćni u njima! Više su joj se dopadali površina i vazduh, te je prihvatila cevi jedino kada je brzina bila neophodna. Nije, međutim, nimalo oklevala da upotrebi manje cevi za pisma i poruke. Bitno je da poruke stignu na svoje odredište. Ova pomisao uvek ju je činila svesnom mreže koja se pomerala u skladu sa njenim kretanjem gde god bi pošla.

Negde u srcu stvari (uvek je postojalo srce stvari) jedan automatski sistem upravljao je vezama i obezbeđivao (najveći deo vremena) da važne poruke stignu na svoje odredište.

Kada lična dostava (svi su je nazivali LD) nije bila nužna, na raspolaganju su joj stajali telegrami ili kablogrami duž raspoređenih razvrstavača i svetlosnih linija. Izvan planete to je već bila druga stvar, posebno u ova vremena progona. Najsigurnije je bilo poslati neku časnu majku sa zapamćenom porukom ili usađenim distransom. Svaki kurir je u poslednje vreme dobijao sve veće količine šire. T-provere mogle su da iščitaju čak i mrtvu svest - ukoliko nije bila zaštićena širom. Svaka poruka izvan planete bila je šifrovana, ali neprijatelj je mogao da pogodi jednokratni zaštitnik koji

ju je skrivao. Kretanje izvan planeta predstavljalo je veliku opasnost. Možda baš zbog toga rabin nije davao glasa od sebe.

Pa, zašto sada razmišljam o takvim stvarima?

"Još nema vesti od Dortujle?" zapita ona dok se Tamalane spremala da uđe u pretkomoru cevi gde su čekali njihovi ostali saputnici. Toliko ljudi. Zbog čega toliko ljudi?

Odrade ugleda Stregi gore na rubu doka kako razgovara sa akolitkom iz odseka za veze. U blizini je bilo barem još šest ljudi iz odseka za veze.

Tamalane se okrete, očito uvređena. "Dortujla! Svi su ti rekli da ćemo te obavestiti istog časa kada stigne nešto o njoj!"

"Samo pitam Tam. Samo pitam."

Odrade je pokorno sledila Tamalane u predvorje. Trebalo je postaviti monitor u svest i ispitati sve što se ovde pojavi. Mentalni upadi uvek su imali neki dobar izgovor. Bio je to način Bene Geserita, na šta ju je Belonda često podsećala.

Neka se sada Bel, za promenu, brine o tim stvarima!

Bilo je vreme za slobodno plutanje, za ponašanje u skladu sa strujama koje su se kretale oko nje.

Dete Mora znalo je podosta o strujama.

23.

Vreme se ne broji. Treba samo gledati ukrug i to postaje očigledno.

Leto II (Tiranin)

"Pogledaj! Pogledaj na šta smo spali!" zapomagao je rabin. Sedeo je skrštenih nogu na studenom, udubljenom podu sa šalom navučenim preko glave koji mu je bezmalo pokrivaio čitavo lice.

Prostorija oko njega bila je tamna i treperava od zvukova neke mašinerije koji su doprinosili da se oseća slabim. Kada bi samo ti zvuci prestali.

Rebeka je stajala ispred njega sa rukama na bokovima i s izrazom umorne osujećenosti na licu.

"Nemoj samo tako da stojiš!" zapovedi joj rabin. Piljio je u nju ispod šala.

"Ako vi očajavate, nismo li onda izgubljeni?" uzvрати mu ona.

Zvuk njenog glasa razdraživao ga je. Bilo mu je potrebno nekoliko časaka da odagna to neželjeno osećanje.

Usuđuje se da mi deli savete? Zar i mudriji ljudi nisu govorili da znanje može da dođe i od korova? Potresao ga je dubok, drhtav uzdah i on smače šal na ramena. Rebeka mu spremno pomože da se pridigne.

"Ne-prostorija", promrmlja rabin. "Ovde se krijemo od..." Pogled mu je pretraživao mračnu tavanicu. "Bolje da ostane neizgovoreno, čak i ovde."

"Skrivamo se od neizustivog", reče Rebeka.

"Vrata se ne mogu otvoriti čak ni za Pashu", složi se on. "Kako će stranac ući?"

"Neki stranci koje ne želimo", reče ona.

"Rebeka." Pognuo je glavu. "Ti si više od iskušenja i problema. Ova mala ćelija Tajnog Izraela pruža ti utočište samo zato što shvatamo da..."

"Dosta s tim! Ništa ne shvatate od onoga što mi se dogodilo. Moj

problem?" Nagnula mu se bliže. "On se sastoji u tome da ostanem ljudsko biće dok sam u vezi sa svim tim prošlim životima."

Rabin iznenađeno ustuknu.

"Ti, dakle, nisi više jedna od nas? Jesi li onda Bene Geserit?"

"Saznaćeš kada postanem Bene Geserit. Videćeš me kako gledam u sebe onako kako gledam u tebe."

Veđe mu se poviše u ogorčeno mrštenje. "Šta to govoriš?"

"U šta ogledalo gleda, rabine?"

"Hmmm! Sada još i zagonetke." No, blagi osmeh zatitra mu u uglovima usana. Izraz odlučnosti vrati se njegove oči. On se obazre po sobi. Ovde ih je bilo osmoro - više no što je prostorija dozvoljavala. Ne-prostorija. Mukotržno su je napravili od prokrijumčarenih delova i komada. Bila je tako mala - dugačka dvanaest i po metara. Lično ju je izmerio. Oblikom slična drvenom buretu položenom na bok. Ovalna u poprečnom preseku i sa poluloptastim zatvaračima na krajevima. Tavanica nije bila viša od jednog metra iznad njegove glave. Najširi deo, ovde u središtu, iznosio je svega pet metara, ali je zakrivljenost poda i tavanice činila da izgleda još uža. Suva hrana i iznova prerađivana voda. Tako je izgledalo mesto u kome je valjalo poživeti ko zna koliko dugo? Možda čitavu standardnu godinu - ukoliko ne budu otkriveni. Nije imao poverenja u bezbednost ovog sredstva. Ti nastrani zvuci one mašinerije.

Dan je već poodmakao kada su se uvukli u ovu rupu. Sada je ovde, za svaku sigurnost, vladala tama. A gde su bili ostali pripadnici njegovog naroda? Umakli u bilo kakvo sklonište koje su mogli da pronađu, pozivajući se na stara dugovanja i časna obećanja za usluge u prošlosti. Neki će preživeti. Možda su imali veće šanse da prežive od ove skupine ovde.

Ulaz u ne-prostoriju ležao je skriven ispod rupe za pepeo uz koju se uzdizao jedan usamljeni dimnjak. Pojačani metal dimnjaka sadržavao je niti ridulijanskog kristala koje su prenosile sliku spoljašnje scene ovamo dole. Pepeo! Prostorija je još mirisala na spaljene stvari i već je počinjala da poprima smrad odvodnog kanala od male komore za preradu vode. Kakav eufemizam za klozet!

Neko priđe rabinu s leđa. "Potera odlazi. Sreća da smo bili

upozoreni na vreme."

Bio je to Džoša, onaj koji je sagradio ovu prostoriju. Onizak, vitak čovek oštrog trouglastog lica koje se sužavalo u tanku bradu. Tamna kosa padala mu je na široko čelo. Imao je razmaknuto postavljene smeđe oči koje su gledale na ovaj svet sa promišljenošću u koju rabin nije imao poverenja. Izgleda suviše mlad da bi znao toliko mnogo o ovim stvarima.

"Znači, odlaze", reče rabin. "Vratiće se. Tada nas nećeš smatrati srećnim."

"Nikada neće pogoditi da se krijemo tako blizu farme", reče Rebeka. "Potere uglavnom pljačkaju."

"Počujte samo jednu Bene Geserit", uzviknu rabin.

"Rabine." Kakav samo detinji zvuk u Džošuinom glasu! "Nisam li vas toliko mnogo puta čuo kako govorite da su blagosloveni oni koji kriju mane drugih čak i od sebe samih?"

"Sada je svako učitelj!" huknu rabin. "Ko nam može reći šta će se sledeće desiti?"

Morao je ipak, da prizna istinitost Džošuinih reči. Muči me beda našeg bekstva. Naša mala dijaspora. Ali mi se ne raštrkavamo iz Vavilona. Krijemo se u... ciklonskom skloništu!

Ova misao ga nekako smiri. Cikloni prolaze.

"Ko je zadužen za hranu?" upita on. "Moramo da je štedimo od samog početka."

Rebeka odahnu. Rabin je bio najgori u svom neobuzdanom osciliranju - suviše emocionalan ili suviše intelektualan. Trenutno je ovladao sobom. Sledeća faza mu je intelektualna. To se, takođe, mora obeshrabriti. Svest Bene Geserita omogućila joj je novi uvid u ljude oko sebe. Naša jevrejska sumnjičavost. Ugledajte se na intelektualce.

Bila je to nastrana misao barem sa stanovišta Bene Geserita. Manjkavosti svakog ko je polagao značajne nade u intelektualna dostignuća bile su velike. Nije mogla da porekne sva ona svedočanstva lampadaške horde. Govornik joj je uvek mahao tim ispred nosa kad god bi se kolebala.

Rebeka je gotovo počela da uživa u praćenju slika sećanja dok je razmišljala o njima. Poznavanje ranijih vremena primoravalo ju je da

poriče svoja ranija vremena. Od nje je zahtevano da veruje u toliko stvari za koje je znala da su besmislene. Mitovi i himere - impulsi krajnje detinjastog ponašanja.

"Trebalo bi da naši bogovi sazrevaju naporedo sa našim sazrevanjem."

Rebeka zauzda osmeh. Govornik joj je to često činio - blago gurkanje u rebra od strane nekog ko je znao da ćeš to umeti da ceniš. Džoša se vratio svojim instrumentima. Videla je da je neko pregledao katalog prehrambenih zaliha. Rabin je sve ovo posmatrao sa uobičajenom napetošću. Ostali su se uvukli u ćebad i sada su spavali na remenim krevetima u zamračenim ćoškovima prostorije. Videvši ih sve skupa, Rebeka postade svesna svoje uloge. Da nas sačuvam od dosade.

"Kako bi bilo da probaš sa igrama gospodara?"

Ako nemaš ništa bolje da predložiš, ne pokušavaj da mi govoriš o mom narodu, govorniče.

Bez obzira na to šta je još mogla da kaže o ovom unutrašnjem razgovoru, nije bilo sumnje da su svi njegovi delovi bili povezani - prošlost sa ovom sobom, ova soba sa projekcijom posledica. Upravo u tome se i sastojao veliki poklon dobijen od Bene Geserita. "Ne razmišljaj o budućnosti." Predodređenost? Šta se onda zbiva sa slobodom koja ti je data prilikom rođenja?

Rebeka je sada na svoje rođenje gledala u novoj svetlosti. Ono ju je ukrcalo na putovanje prema nepoznatoj sudbini. Bremenito nevidljivim opasnostima i radostima. Oni su, dakle, prošli okuku reke i nabasali na napadače. Sledeća okuka možda će otkriti slap - ili prizor spokojne lepote. I tu je počivala magična privlačnost predviđanja, iskušenje kome su podlegli Muad'Dib i njegov sin Tiranin. Proročišta znaju šta će se zbiti! Lampadaška horda naučila ju je da ne traga za proročištima. Poznato ju je moglo više opsednuti nego nepoznato. Draž novog ležala je u iznenađenjima. Da li je rabin ovo mogao da shvati?

"Ko će nam reći šta će se sledeće dogoditi?" pitao je.

Zar to želiš rabine? Neće ti se dopasti ono što ćeš čuti. Jamčim ti to. Od trenutka kada proročište progovori, tvoja budućnost postaje jednaka tvojoj prošlosti. Kako ćeš onda zapomagati u svojoj dosadi?

Ništa novo pod suncem, nikada. Sve postaje staro u tom jednom trenutku otkrivanja.

"To nije ono što sam želeo!" Već mogu da čujem kako govoriš. Nikakve brutalnosti, nikakvo divljaštvo, nikakav spokoj, nikakva radost ne može ti doći neočekivano. Poput brzog cevastog voza u njegovoj crvljoj rupi život će ti projuriti kroz svoj konačni trenutak sučeljavanja. Kao leptir u kolima udaraćeš krilima po unutrašnjim staklima i moliti sudbinu da te pusti napolje. "Neka cev doživi magičnu promenu pravca. Neka se nešto dogodi! Ne dozvoli da se grozne stvari koje sam video zaista ostvare!"

Odjednom je shvatila da to mora da je bila i Muad'Dibova poruka. Kome je on namenio svoje molitve?

"Rebeka!" Bio je to rabin.

Otišla je do mesta na kome je stajao pored Džoše, gledajući u mrkli svet izvan njihove prostorije - svet koji se pokazivao na malom projektoru iznad Džošuinih instrumenata.

"Sprema se oluja", reče Rabin. "Džoša misli da će ona zacementirati ovu rupu sa pepelom."

"To je dobro", prihvati ona. "Zato smo je i izgradili ovde i ostavili poklopac jame otvoren kada smo ušli."

"Kako ćemo izaći napolje?"

"Raspolažemo oruđima za to", reče ona. "Pa, čak i da nemamo oruđa, uvek nam ostaju naše ruke."

24.

Glavna ideja koja upravlja Misionariom protectivom: svrsishodno podučavanje masa. Ovo je čvrsto usađeno u naše verovanje da cilj rasprave treba da bude promena prirode istine. U takvim stvarima radije koristimo vlast nego silu.

Zakonik

Od uskrsnuća njegove vizije i sticanja uvida u ponašanje Uvažениh Naložnica za Dankana Ajdaha život u ne-brodu poprimio je duh nastrane igre. Ulazak Tega u igru bio je varljiv potez, a ne samo uvođenje još jednog igrača.

Stajao je ovog jutra pored svoje konzole i postajao svestan da su činioци ove igre paralelni njegovom vlastitom detinjstvu u tvrđavi Bene Geserita na Gamuu sa ostarelim bašarom kao majstorom oružja i čuvarem.

Obrazovanje. Kao i onda i sada je to bilo od prvorazrednog značaja. Čuvari su uglavnom bili nenametljivo prisutni u ne-brodu, ali ipak, vazda naokolo. Ili su tu bila njihova špijunska sredstva, vešto kamuflirana i ugrađena u dekor. Na Gamuu je postao vičan veštini da ih izbegava. Ovde je, uz Šeaninu pomoć, uzdigao to izbegavanje do ravni prefinjene umetnosti.

Aktivnost oko njega jedva da se opažala. Čuvarke nisu nosile oružje, no to su uglavnom bile časne majke, uz nekoliko starijih akolitki. One su smatrale da im oružje nije potrebno.

Neke stvari u ne-brodu doprinosile su iluziji slobode. To se uglavnom odnosilo na njihovu veličinu i složenost. Brod je bio ogroman, toliko veliki da mu se nisu mogle odrediti granice, no on je imao pristup mnogim spratovima i hodnicima koji su se pružali u dužinu i više od hiljadu metara.

Cevi i tuneli, izlazni cevovodi po kojima se kretao u suspenzorskim mahunama, silaznim žlebovima i dizalicama; obični prolazi i široki hodnici sa otvorima koji su se otvarali na dodir (ili

ostajali zaptiveni: Zabranjeno!) uz šištanje - sve je to bilo nešto što je valjalo uneti u pamćenje; njegova teritorija koja mu je bila bliska na sasvim različit način nego njegovim čuvarima.

Energija neophodna da se ovaj brod spusti na planetu i održava svedočila je o velikim ulaganjima. Sestrinstvo nije moglo da računa te troškove na neki uobičajen način. Nadzorstvo riznice Bene Geserita nije se ograničavalo isključivo na monetarne jedinice. Nisu za njih važila solarna ili srodna novčana sredstva. One su ulagale u svoj narod, hranu, u investicije koje su ponekad važile milenijumima i za koje su nadoknade isplaćivane i na drugi način u materijalu i odanosti.

Plati, Dankane! Tražimo tvoju menicu.

Ovaj brod nije bio samo zatvor. Zasluživao je više mentalnih projekcija. Kao prvo: laboratorija u kojoj su časne majke tražile način da neutrališu svojstvo ne-broda da zbunjuje ljudska čula.

Ne-brod kao ploča za igranje - zagonetka i odgajalište. Sve ovo da bi se čuvala tri zatočenika? Ne. Mora da je bilo i drugih razloga.

Igra je imala tajna pravila od kojih je neka mogao samo tek da nasluti. No, sa olakšanjem je prihvatio činjenicu da mu je Šeana ušla u dušu. Znam da ona ima sopstvene planove. To je očigledno, čim je počela da primenjuje tehniku Uvaženih Naložnica. Brusi moje regrute!

Šeana je želela da sazna intimne podatke o Murbeli; štaviše, i njegova sećanja na ljude koje je poznavao u svojim brojnim životima, a posebno sećanja na Tiranina.

A ja želim da saznam podatke o Bene Geseritu.

Sestrinstvo ga je ograničavalo na minimalnu aktivnost. Osujećivalo ga je da uvećava svoje mentatske sposobnosti. Nije bio u žarištu tog velikog problema koji se, kako je osećao, razvijao izvan broda. Mukotrpno je uspevao da dokuči njegove deliće iz onih malenih nagoveštaja koje bi mu Odrade otkrila kroz svoja pitanja.

Da li je to bilo dovoljno da izvede nove postavke? Ne bez pristupa podacima koje je njegova konzola odbijala da mu pruži.

Bio je to i njegov problem, do đavola sa njima. Nalazio se u kutiji, unutar njihove kutije. Svi zajedno bili su uhvaćeni u klopku.

Jednog popodneva, pre nedelju dana, Odrade je stajala pored

njegove konzole i blago ga uveravala da su mu izvori podataka Sestrinstva 'širom otvoreni'. Stajala je baš tu, leđima okrenuta brojaču, oslanjajući se ovlaš na njega sa rukama sklopljenim na grudima. Povremeno je njena sličnost sa odraslim Tegom bila izvanredna, izražena do te mere da je imala potrebu da stoji dok govori. Nije, isto tako, volela ni psu-naslonjače.

Znao je da je njegovo razumevanje njihovih pobuda i planova krajnje nepouzđano. No, on im nije verovao. Ne, posle Gamua.

Vabljenje i mamljenje. Tako su ga koristile. Imao je sreće što nije prošao kao Dina - pretvorena u mrtvu ljušturu. Iskorišćen od Bene Geserita.

Kada bi se ovako uzrujao Ajdaho je najradije sedao u svoju stolicu pored konzole. Ponekad je satima sedeo ovde, nepomičan, dok mu je um pokušavao da obuhvati složenosti moćnih izvora podataka ovog broda. Taj sistem mogao je da otkrije svakog živog čoveka u njemu. To znači da je posedovao automatske monitore. Mogao je da dozna ko govori, ko izriče zahteve, ko preuzima komandu.

Kola sistema za letenje ne reaguju na moje pokušaje da prodrem kroz brave. Iskopčana? Tako su mu čuvari govorili. Ali način na koji je brod identifikovao one koji su spojili kola? Znao je da je ključ rešenja bio tamo.

Da li će mi Šeana pomoći? Opasno je bilo pokloniti joj preveliko poverenje. Ponekad, dok bi ga posmatrala kod konzole, podsećala ga je na Odrade. Šeana je bila Odradina učenica. Taj podatak je zahtevao trezvenost.

Zbog čega ih je zanimalo na koji način bi upotrebio brodski sistem. To pitanje bilo je izlišno!

Tokom treće godine provedene ovde udesio je da sistem skriva podatke za njega, izvevši to uz pomoć vlastitih ključeva. Da bi osujetio radoznale komeje skrivao je svoju rabotu na očigled njih. Očiti umeci, na koje će se kasnije vraćati, ali sa šifrovanom porukom. Lako za mentata i korisno uglavnom kao trik kojim je isprobavao mogućnosti broskog sistema. Poturao je svoje podatke nasumičnim skladištima bez nade da će ponovo uspeti da ih pronađe.

Belonda je nešto sumnjala, ali kada ga je priupitala o tome on se

samo osmehnuo.

Krijem svoju istoriju, Bel. Svoje nanizane živote u telu gole - sve redom do prvobitnog ne-gole. Intimne stvari kojih se sećam u vezi sa tim iskustvima: pogodno tle za bolna sećanja.

Sedeći sada za konzolom preživljavao je pomešana osećanja. Zatočeništvo ga je mučilo. Bez obzira na veličinu i raskoš njegovog zatvora, to je ipak bio zatvor. Jedno vreme bio je svestan da bi, vrlo verovatno, mogao da pobegne, ali su ga ovde zadržavali Murbela i njegov sve dublji uvid u njihove neprilike. Osećao se isto toliko zatočenikom svojih misli koliko i razrađenog sistema predstavljenog čuvarima i njihovim čudovišnim sredstvima. Ne-brod je, naravno, bio sredstvo. Oruđe. Način da se neopaženo krećete po opasnoj vaseljeni. Sredstvo skrivanja sebe i svojih namera čak i od tragača sa sposobnošću predviđanja.

Sa nagomilanim znanjem svojih brojnih života gledao je na okolinu kroz zavesu prefinjenosti i naivnosti. Mentatski kultivisana naivnost. Ako ste mislili da znate nešto, bili ste na sigurnom putu samozaslepljivanja. Nije se to razvijalo tako što je polako postavljalo kočnice učenju (kako su učili mentate) već kroz nagomilavanje 'stvari koje znaš'.

Novi izvori podataka koje mu je Sestrinstvo stavilo na raspolaganje (kada bi mogao da se pouzda u njih) otvorili su nova pitanja. Kako je u Raštrkavanju organizovan otpor Uvaženim Naložnicama? Očito da su postojale skupine (oklevao je da ih nazove snagama) koje su progonile Uvažene Naložnice onako kako su one progonile Bene Geserit. I ubijale ih, ako ste verovali svedočenju Bene Geserita.

Futari i dreseri? Izveo je mentatsku projekciju: izdanci Tleilaksa u prvom Raštrkavanju upustili su se u genetičke manipulacije. Ono dvoje koje je video u svojoj viziji: da li su oni stvorili futare? Da li su to dvoje mogli biti Liceigrači? Nezavisni gospodari Tleilaksa? U Raštrkavanju ništa nije bilo jedinstveno.

Do đavola! Bio mu je nužan pristup većem broju podataka, moćnijim izvorima. Njegovi sadašnji izvori nisu bili čak ni iz daleka odgovarajući. Njegova konzola - sredstvo za ograničenu svrhu - mogla je biti preudešena i za veće zahteve, ali je njegovo

preudešavanje hramalo. Bilo mu je potrebno da iskorači kao mentat!

Bio je sputan i u tome je bio problem. Zar mi Odrade nije verovala? Ona je Atreid, prokleta bila! Zna šta dugujem njenoj porodici.

Toliko života, a dug nikako da bude izmiren!

Znao je da je uzrujan. Um mu se iznenada usredsredi na to. Mentatska uzrujanost. Znak da je stajao na rubu proboja. Primarna projekcija! Nešto što mu nisu bili rekli o Tegu?

Pitanja! Nepostavljena pitanja su ga šibala.

Potrebna mi je perspektiva! To nije nužno bila stvar distance. Mogli ste steći perspektivu i iznutra, ukoliko su vam pitanja bila donekle uvrnuta.

Naslučivao je da negde u iskustvima Bene Geserita (možda čak u Belinoj ljubomorno čuvanoj Arhivi) leže delići koji su mu nedostajali. Bel bi trebalo da ga razume! Kolega mentat morao je poznavati uzbuđenje kojim je bio nabijen ovaj trenutak. Njegove misli bile su kao mozaik; većina delova na dohvata ruke spremna da se uklopi u njega. To, međutim, nije zavisilo samo od njegove rešenosti.

Mogao je da se seti reči svog prvog mentatskog učitelja; one su mu bubnjale u svesti: skupi svoja pitanja u protivtežu i stavi svoje privremene podatke na jednu ili drugu stranu terazija. Rešenost izbacuje svaku situaciju iz ravnoteže. Neravnoteže, pak, otkrivaju ono za čim tragaš.

Da! U postizanju neravnoteže uz pomoć osetljivih pitanja počivala je suština mentatskog žonglerskog delovanja.

Murbela je rekla nešto prethodne noći - ali šta? Ležali su u postelji. Sećao se da je video vreme projektovano na tavanici. Tada je pomislio: Ova projekcija oduzima energiju.

Gotovo da je mogao da oseti tok sila ovog broda, ove džinovske zatvorenosti odsečene od vremena. Ta neopipljiva mašinerija stvarala je mimetičko prisustvo koje nikakav instrument nije mogao da razlikuje od prirodne pozadine. Osim sada, kada se nalazila u rezervi, zaštićena ne od očiju već od mogućnosti predviđanja.

Murbela pokraj njega: jedna druga vrsta moći. Oboje su bili svesni sile koja je težila da ih spoji. Energija koja se trošila da bi se potisnula ta uzajamna magnetska privlačnost! Seksualna privlačnost

koja je rasla, rasla i rasla.

Murbela govori. Da, to je bilo to. Neobično samoanalitična. Pristupila je posmatranju svog života sa novom zrelošću, uzvišenom svesnošću i pouzdanjem da se nešto veoma značajano razvija u njoj.

Svaki put kad bi prepoznao onu promenu u duhu Bene Geserita obuzela bi ga žalost. Bliži se dan našeg rastanka.

Murbela je govorila: "Ona (Odrade je često bila 'ona') stalno traži od mene da donosim sud o mojoj ljubavi prema tebi."

Prisetivši se ovog, Ajdaho je u mislima reprodukovao ceo tok razgovora.

"I meni je pokušala da se približi na isti način."

"Šta si joj rekao?"

"Odi et amo. Excrucior."

Pridigla se na lakat i pogledala ga odozgo. "Koji je to jezik?" "Jedan veoma star jezik koji sam davno naučio od Leta."

"Prevedi." Zapovednički. Njeno staro biće Uvažene Naložnice.

"Mrzim je i volim je. Na mucu sam."

"Da li me zaista mrziš?" S nevericom.

"Mrzim što sam vezan na ovaj način, a ne gospodar svoje ličnosti."

"Da li bi me napustio kada bi mogao?"

"Želim da donosim odluke iz trenutka u trenutak. Hoću da ih kontrolišem."

"To je igra u kojoj jedan od delova ne može da se pomeri."

Eto, to je! Njene reči.

Spomenuvši se ovoga, Ajdaho nije doživeo nikakvo ushićenje, ali se osetio kao da su mu se oči posle dugog sna najednom otvorile. Igra u kojoj jedan od delova ne može da se pomeri. Igra. Njegovo gledanje na ne-brod i ono što je Sestrinstvo ovde činilo.

Bilo je još.

Razmenili su još nekoliko reči.

"Ovaj brod je naša specijalna škola", reče Murbela.

Ništa mu nije preostajalo nego da se složi. Sestrinstvo je pojačalo njegov mentatski kapacitet da bi proverilo podatke i pokazalo šta nije prošlo: podozrevao je gde je to moglo voditi i osetio težak strah.

"Pročišćavaš nervne prolaze. Blokiraš ometanja i beskorisna skretanja uma.

Preusmeravali ste svoje reakcije u taj opasni oblik koje je svaki mentat s pravom nastojao da izbegne. "Možeš se izgubiti tamo."

Učenici su vođeni da vide ljudska bića u vegetirajućem stanju. 'Promašeni mentati' koji su održavani u životu kao opomena.

Kako je to, ipak, bilo primamljivo. Mogli ste da osetite moć u tom obliku. Ništa nije skriveno. Sve stvari su poznate.

Usred tog straha Murbela se okrenula prema njemu u postelji i on je osetio da je seksualna napetost postala bezmalo eksplozivna.

Ne još. Ne još!

Jedno od njih reklo je još nešto. Šta? Razmišljao je o granicama logike kao o sredstvu za ispoljavanje pobuda Sestrinstva.

"Da li često pokušavaš da ih analiziraš?" upitala je Murbela.

Čudno kako joj je to pošlo za rukom - da oslovi njegove neizgovorene misli. Poricala je da čita svest. "Ja naprosto čitam tebe, gola moj. Ti si moj, znaš."

"I vice versa."

"I to je tačno." Gotovo u šeretskom tonu; no time je pokrivala nešto dublje i uvijeno.

U svakoj analizi čovekove psihe postojala je zamka i on joj to reče. "Kada misliš da znaš zašto se ponašaš onako kako se ponašaš pružaju ti se sve vrste izgovora za izvanredno ponašanje."

Izgovori za izvanredno ponašanje! Još jedan komadić za njegov mozaik. Još malo od te igre, ali ovi brojači behu krivica i sramota.

Murbelin glas zvučao je maltene zamišljeno. "Pretpostavljam da možeš da racionalno objasniš gotovo sve, temeljeći to na nekoj traumi."

"Da racionalno objasnim takve stvari kao što je spaljivanje čitavih planeta?"

"Ima svojevrsnog brutalnog samoodređivanja u tome. Ona kaže da pravljenje odlučnog izbora učvršćuje psihu i pruža ti osećaj identiteta na koji možeš da se osloniš u teškim trenucima. Slažeš li se, mentatu moj."

"Mentat nije tvoj." Bez jetkosti u glasu.

Murbela se nasmejala i ponovo oborila glavu na svoj jastuk. "Ti

znaš šta sestre žele od nas, mentatu moj?"

"Žele našu decu."

"Oh, mnogo više od toga. One žele naše dragovoljno sudelovanje u njihovim snovima."

Još jedan delić mozaika!

Ko je još osim Bene Geserita znao za taj san? Sestre su bile glumice koje su neprekidno izvodile predstavu, dopuštajući da se tek vrlo malo stvarnog procedi kroz njihove maske. Stvarne ličnosti su bile uključivane i izbacivane, po potrebi.

"Zašto čuva onu staru sliku?" upitala je Murbela.

Ajdaho je osetio kako su mu se trbušni mišići zategli: Odrade mu je jednom donela holo-kopiju te slike koja je stajala u njenoj spavaćoj sobi. Kordevilske kolibe, Vinsenta van Goga. Podigla ga je tada iz postelje u neko veštičje gluvo doba, pre otprilike mesec dana.

"Pitao si me za moju vezu sa čovečnošću. Pa, evo je." Gurnula je holo pred njegove oči zamagljene dremljivošću. Seo je i stao da zuri u tu stvar, pokušavajući da shvati šta se događa. Šta nije bilo u redu s njom? Odrade je delovala tako uzbuđeno.

Holo je ostao u njegovim rukama dok je ona palila sva svetla, unoseći u prostoriju osećaj čvrstih i trenutnih oblika. Sve je delovalo maglovito mehanički, kao što bi čovek i očekivao od nekog ne-broda. Gde je bila Murbela? Zajedno su pošli na spavanje.

Usredsredio se na holo i on ga je dirnuo na neočekivan način, kao da ga je nekako povezao sa Odrade. Njena veza sa čovečnošću. Holo mu je hladio ruke. Uzela ga je od njega i postavila uspravno na toaletni sto. Zurio u tu stvar a ona je pronašla stolicu i sela pored njegove glave. Sedenje? Nešto ju je nagnalo da oseti potrebu da bude blizu njega!

"Naslikao ju je jedan ludak na staroj Zemlji", reče ona primakavši obraz njegovom dok su oboje gledali kopiju slike. "Pogledaj samo to! Jedan trenutak čoveštva sačuvan za večnost."

U pejzažu? Da, do đavola. Bila je u pravu.

Zurio je u holo. Te divne boje! Nisu samo boje bile u pitanju. Bila je to potpunost.

"Većina modernih umetnika smejala bi se načinu na koji je on to napravio", primeti Odrade.

Zar ne može da čuti bar dok on gleda uzbudljivi holo.

"Ljudsko biće kao najsavršenije sredstvo beleženja", nastavi Odrade. "Čovekova ruka čovekovo oko, čovekova bit skupljeni u žižu svesti jedne osobe koja je iskušala granice."

Iskušala granice! Više od mozaika.

"Van Gog je to izveo sa najprimitivnijim materijalom i opremom." Zvučala je kao da je bila opijena. "Pigmenti koje bi i pećinski čovek prepoznao. Slikano na platnu koje je mogao načiniti vlastitom rukom. Možda je sam napravio i slikarski alat od krzna i grančica."

Dotakla je površinu holoa stavivši prst tako da je pravio senku preko visokog drveća. "Prema našim merilima, tadašnji kulturni nivo bio je nizak - a pogledaj šta je iznedrio?"

Ajdaho oseti da bi trebalo da kaže nešto, ali reči nisu htele da izađu. Gde je Murbela? Zašto je nema ovde?

Odrade se povuče, a njene poslednje reči duboko se utisnuše u njegovu svest.

"Ova slika pokazuje da ne možeš da potisneš neobuzdane stvari, onu jedinstvenost koja će se ostvariti među ljudskim bićima bez obzira na to koliko se upinjali da to izbegnemo."

Ajdaho konačno otrže pogled sa holoa i usmeri ga na Odradine usne.

"Vinsent nam je rekao nešto važno o našim 'prijateljima' iz Raštrkavanja."

Taj davno preminuli slikar? O Raštrkavanju?

One su tamo učinile neke stvari i čine stvari koje ne možemo ni da zamislamo. Neobuzdane stvari! To omogućava eksplozivne razmere populacija u Raštrkavanju."

Murbela uđe u sobu iza Odradinih leđa; u beloj spavaćici bosonoga. Kosa joj je još bila mokra od tuširanja. Tamo je, dakle, otišla.

"Vrhovna majko?" Murbelin glas zvučao je pospano.

Odrade prozbori preko ramena, ne okrećući se. "Uvažene Naložnice misle da mogu da predvide i nadziru svaku neobuzdanost. Kakva besmislica. Ne mogu je kontrolisati ni u sebi."

Murbela kružnom putanjom priđe uzglavlju kreveta i upitno pogleda Ajdaha. "Vidim da sam upala usred razgovora."

"Ravnoteža, to je ključ", nastavi Odrade.

Ajdaho nije skidao oči sa Vrhovne majke.

"Ljudska bića mogu da održavaju ravnotežu na neobičnim površinama", nastavljala je Odrade. "Čak i na neočekivanim: to se zove 'uštímavanjem'. To, na primer, znaju veliki muzičari. Serfi koje sam gledala kao dete na Gamuu veoma su vični tome. Ponekad te talas baci, ali ti si pripravan za to. Ponovo se uspeš na njega i teraš dalje."

Iz razloga koji nije umeo da objasni Ajdaho pomisli na jednu drugu stvar koju je Odrade izrekla. "Nemamo tavanska skladišta. Stalno sve prerađujemo."

Prerađivati. Vrteti. Delovi kruga. Delovi mozaika.

On je sada nasumično lovio, a umeo je i bolje od toga. Ne na mentatski način. Ipak, prerađivanje - u tom slučaju Druga sećanja nisu bila tavansko skladište već nešto što se doživljavalo kao prerađivanje. To znači da su one koristile prošlost samo da bi je dopunjavale i obnavljale.

Uštímavanje.

Čudna opaska iz usta nekog ko se trudio da izbegne muziku.

Prisećajući se svega, sagledao je svoj mentalni mozaik. Postao je zbrka. Ništa se nigde nije uklapalo. Nasumice prikupljeni delići koji verovatno uopšte nisu išli zajedno.

Ali ipak jesu!

Glas Vrhovne majke i dalje je odzvanjao u njegovom sećanju. Ima, dakle, još.

"Ljudi koji to znaju idu do same srži", nastavi Odrade. "Oni upozoravaju da ne možeš da razmišljaš o onome što činiš. To je siguran način da doživiš neuspeh. Naprosto, delaj!"

Ne razmišljaj. Delaj. Osetio je anarhiju u tome. Njene reči su ga bacile natrag ka izvorima koji su se razlikovali od načela mentatske obuke.

Pritvornost Bene Geserita! Učinila je to smišljeno, znajući šta će izazvati. Gde je sada bila ona naklonost koja je povremeno zračila iz nje? Da li joj je uopšte bilo stalo do dobrobiti nekog prema kome se ponašala na ovakav način?

Kada ga je Odrade napustila (jedva da je primetio njen odlazak)

Murbela sede na krevet i zateže spavaćicu preko kolena.

Ljudska bića mogu da održavaju ravnotežu na neobičnim površinama. Kretanja u njegovoj svesti: delići mozaika nastojali su da otkriju međuodnose.

Naslutio je nov, silan talas u vaseljeni. Ono dvoje neobičnih ljudi iz njegove vizije? Oni su bili deo njega. Znao je to a da nije umeo da kaže kako. Šta je stajalo iza tvrdnje Bene Geserita. 'Preoblikujemo stare načine i stara verovanja.'

"Pogledaj me!" obrati mu se Murbela.

Glas? Ne sasvim, ali sada je bio siguran da je radila na tome, a nije mu rekla da su je podučavale u tom veštičarenju. Video je tuđinski izraz u njenim zelenim očima koji mu je govorio da razmišlja o svojim bivšim drugama.

"Nikada ne pokušavaj da budeš pametniji od Bene Geserita, Dankane."

Govori li ovo za komeje?

Nije mogao da bude siguran. U poslednje vreme ga je iznenađivala inteligencijom koja je vrebala iza tih očiju. Mogao je da oseti kako raste u njoj, kao da su njene učiteljice duvale u neki balon, i Murbelin intelekt se širio na način na koji se njena materica širila noseći novi život.

Glas! Šta su joj još radile?

Bilo je to priglupo pitanje. Znao je šta su joj radile. Oduzimali su mu je, stvarajući od nje sestru. Neće više biti moja ljubavnica, moja čudesna Murbela. Postaće časna majka, daleka, vazda u proračunavanju svega i svačega. Veštica. Ko je mogao da voli vešticu?

Ja. I uvek će tako biti.

"Ščepale su te sa tvoje zamračene strane da bi te iskoristile za svoje svrhe", doviknu joj on.

Odmah primeti da su je njegove reči pogodile. Shvatila je da se našla u klopki tek pošto se to dogodilo. Bene Geserit su bile tako prokleta lukave! Namamile su je u svoju klopku, pružajući joj deliće istine o stvarima, deliće jednako magnetski privlačne kao i sila koja ju je vezivala za njega. Kod jedne Uvažene Naložnice takav uvid mogao je da izazove jedino bes.

Mi druge hvatamo u klopku a ne obrnuto.

Ali Bene Geserit je to učinio. One su pripadale drugačijoj kategoriji. Bile su bezmalo kao sestre. Zašto to poricati? A ona je želela njihove sposobnosti. Želela je da pređe sa ovog proveravanja na pravo učenje, čije je odvijanje mogla da nasluti izvan zidova ovog broda. Nije li, međutim, predobro znala zbog čega je i dalje drže na probi.

Znaju da se još batrgam u njihovoj klopci.

Murbela svuče spavaćicu i leže u postelju pored njega. Nije ga dodirivala ali je održavala onaj napeti osećaj blizine njihovih tela.

"Prvobitno su nameravale da ja kontrolišem Šeanu za njihov račun", reče on.

"Kao što kontrolišeš mene?"

"Da li te kontrolišem?"

"Ponekad mi se učini da si komičan, Dankane."

"Ako ne mogu da se smejem sebi, onda sam stvarno izgubljen."

"Smeješ se i svojoj sklonosti ka humoru?"

"To na prvom mestu." On se okrenu prema njoj i rukom joj obujmi levu dojku, osećajući kako bradavica postaje tvrda pod njegovim dlanom. "Znaš li da nikad nisam dojjio?"

"Nikad u svim tim..."

"Nijednom."

"Mogla sam to da pogodim." Kratkotrajan osmeh joj pređe preko usana, a onda oboje odjednom stadoše da se smeju, dočepavši jedno drugo ne mogavši to da spreče. Murbela, na kraju, uzviknu: "Prokleta bila, prokleta, prokleta!"

"Ko proklet?" upita on obuzdavajući smeh pošto su se s mukom razdvojili.

"Ne ko, već šta. Prokleta bila sudbina!"

"Mislim da sudbina ne mari mnogo za to."

"Volim te, a ne bi trebalo to sebi da dozvolim ako hoću da budem ispravna časna majka."

Mrzeo je te njene izlive, tako bliske samosažaljenju. Onda udri u šalu! "Nikada nisi bila ispravna ni u čemu." Pogladio je bremenito ispupčenje njenog stomaka.

"Ja sam ispravna!"

"To je reč koju su izostavili kada su te pravili."

Ona odgurnu njegovu ruku, sede i pogleda ga odozgo. "Časne majke nikad ne bi trebalo da vole."

"Znam to." Da li je moj bol vidljiv?

Suviše se zaplela u svoje brige. "Kada uđem u začinsku agoniju..."

"Ljubavi! Ne dopada mi se pomisao da si na bilo koji način u nekakvoj agoniji."

"Kako to da izbegnem? Već sam na nizbrdici. Neće proći mnogo vremena a one će me još ubrzati. Tada će se stvari odvijati munjevito."

Hteo je da se okrene ali ga njene oči sprečiše u tome.

"Odista, Dankane. Mogu to da osetim. Na neki način to je kao trudnoća. Stigneš do tačke kada je opasno abortirati. Moraš da prođeš kroz to."

"I tako, mi se volimo!" Prebacivao je misli s jedne opasnosti na drugu.

"A one to zabranjuju."

Digao je pogled prema komejima. "Duho-branitelji nas posmatraju, a oni imaju oštre zube."

"Znam. Upravo se njima sada obraćam. Moja ljubav prema tebi nije slabost. Slabost je njihova hladnoća. One su iste kao Uvažene Naložnice!"

Igra u kojoj nijedan delić ne može da se pokrene.

Poželeo je da ovo vikne, ali bi slušaoci iza komeja čuli i više od izgovorenih reči. Murbela je bila u pravu. Opasno je i pomisliti da možeš da podvališ časnim majkama.

Nešto se zamagli u njenim očima dok ga je i dalje posmatrala odozgo. "Kako si onda čudno izgledala." Prepoznao je buduću časnu majku u njoj.

Odvрати tu misao večeras!

Razmišljanje o čudnovatosti njegovih sećanja ponekad ju je zabavljalo. Mislila je da su ga njegova prethodna otelovljenja učinila donekle sličnim časnoj majci.

"Umirao sam toliko puta."

"Pamtiš to?" Uvek isto pitanje.

Zavrteo je glavom ne usuđujući se da kaže nešto više o tome, budući da bi duho-branitelji protumačili to na svoj način.

Ne o smrti i ponovnim buđenjima.

Ona su od ponavljanja već postala dosadna. Ponekad uopšte nije vodio računa da ih stavlja u svoje tajno skladište podataka. Ne... Bitni su bili ti jedinstveni susreti sa drugim ljudima, ta duga kolekcija prepoznavanja."

Šeana je tvrdila da baš takve stvari želi da čuje od njega. "Intimne trivijalnosti. To je građa koju svi umetnici žele."

Šeana nije znala šta traži. Svi ti živi susreti stvorili su nova značenja. Obrasce unutar obrazaca. Te majušne stvari poprimale su gorčinu koju je očajnički želeo da podeli sa bilo kim... čak i sa Murbelom.

Dodir ruke na mom ramenu. Detinje nasmevano lice. Sjaj u napadačevim očima.

Bezbrojne životne stvari. Jedan blizak glas je govorio: "Večeras jedino želim da podignem stopala i doživim slom. Ne traži od sebe ni da se pomaknem."

Sve je postalo deo njega. Uprelo se u njegov karakter. Bitisanje ih je nerazmrsivo cementiralo, a to nikom nije umeo da objasni.

Murbela ponovo progovori, ne gledajući ga. "U tvojim životima bilo je mnogo žena."

"Nikad ih nisam prebrojavao."

"Jesi li ih voleo?"

"One su mrtve, Murbela. Sve što mogu da kažem jeste da u mojoj prošlosti nije bilo duhova ljubomore."

Murbela utrne sjajne kugle. Zatvorio je oči i osetio kako se tama sklapa dok mu se ona uvlačila u naručje. Držao ju je čvrsto, znajući da joj je to potrebno, ali mu je um radio po svojoj volji.

Jedno staro sećanje izlučilo je reči mentatskog učitelja: "Najveće bitnosti mogu da postanu nebitne u samo jednom damaru. Mentati bi trebalo da na takve trenutke gledaju sa radošću."

Nije osećao nikakvu radost.

Svi oni nanizani životi produžavali su se u njemu, uprkos njegovih mentatskih bitnosti. Mentat koji je stupio u njegovu vasseljenu bio je svež u svakom trenu. Ništa nije bilo staro, ništa novo, ništa

postavljeno u drevne okvire, ništa istinski poznato. Bio si mreža i postojao si samo da bi razgledao lovinu.

Šta nije prolazilo? Koliko su fina okca koja sam upotrebio za tu gomilu?

To je bilo mentatsko gledanje. No, nije postajao nikakav način na koji su Tleilaksi mogli da ugrade sve ćelije gola-Ajdaha da bi ga ponovo stvorili. Mora da je bilo pukotina u njihovom serijskom prikupljanu njegovih ćelija. Uočio je mnoge takve pukotine.

Ali nije bilo pukotina u mom sećanju. Sve sam pamtio.

Bio je mrežasta tvorevina povezana sa nečim izvan Vremena. Zahvaljujući tome i mogu da vidim one ljude u onoj viziji... mreže. Bilo je to jedino objašnjenje koje je mentatska svest mogla da mu obezbedi. Kada bi Sestrinstvo ovo naslutilo, užasnulo bi se. Bez obzira na to koliko puta bi on poricao, one bi rekle: "Još jedan kvizac haderah!"

Stoga, radi za sebe, mentate!

Znao je da poseduje najveći deo komadića mozaika, ali se oni i dalje nisu međusobno uklapali u taj, ah, ha! u taj sklop pitanja koji su mentati cenili iznad svega drugog.

Igra u kojoj jedan od delova ne može da se pomeri.

Izgovori za izvanredna ponašanja.

"One žele naše dragovoljno sudelovanje u njihovim snovima."
Iskušavanje granica!

Ljudska bića mogu da održavaju ravnotežu na neobičnim površinama.

Uštimavanje. Ne razmišljaj. Delaj.

25.

Najbolja umetnost podražava život na neodoljiv način. Ako odražava san, onda to mora biti san života. Da je drugačije ne bi bilo mesta gde bismo se mogli povezati. Naši utikači ne bi pasovali.

Darvi Odrade

Dok su tog kasnog popodneva putovali na jug prema pustinji, Odrade otkri da se predeo uznemirujuće izmenio u odnosu na ono što je videla prilikom prethodnog obilaska od pre tri meseca. Osećala je da je bila u pravu što se odlučila za površinsko vozilo. Pogledi uokvireni debelim plazom koji ih je štitio od prašine otkrivali su više pojedinosti na ovoj ravni.

Mnogo je suvlje.

Njena sadašnja ekipa jezdila je u srazmerno laganom prevoznom sredstvu; bilo je svega petnaest putnika, uključujući i vozača. Suspenzori i fini mlazni pogon stupali su na scenu kada su želeli da se odvoje od tla. Vozilo je bilo u stanju da glatko pređe tri stotine milja na sat na ravnom. Njena pratnja (prevelika, zahvaljujući prerevnosnoj Tamalane) sledila ih je u autobusu koji je, pored toga, nosio i odeću za presvlačenje, hranu i piće za povremena usputna zaustavljanja.

Stregi, koja je sedela pored Odrade a iza vozača, odjednom upita: "Zar ne bismo mogli da ovde obezbedimo malo kiše, Vrhovna majko?"

Odrade stisnu usne. Ćutanje je bilo najbolji odgovor.

Krenuli su sa zakašnjenjem. Kada su već svi bili okupljeni na polaznom doku i spremni da krenu stigla je poruka od Belonde. Još jedan izveštaj o katastrofi zahtevao je, u poslednjem trenutku, prisustvo Vrhovne majke!

Bila je to jedna od onih prilika kada je Odrade osećala da može da bude jedino zvaničan tumač. Da odšeta do ivice pozornice i saopšti im ono što je glasilo: "Danas smo, sestre, saznale da su Uvažene Naložnice uništile još četiri naše planete. Dakle, za toliko

smo manje."

Ostalo nam je još samo dvanaest planeta (uključujući i Buzel), i progonitelj bez lica je sada za toliko bio bliži.

Odrade je osećala kako bezdan zjapi ispod nje.

Belondi je bilo naređeno da do nekog pogodnijeg trenutka ne objavljuje te najnovije loše vesti.

Odrade pogleda kroz prozor pored sebe. Koji je trenutak bio pogodan za ovakve vesti?

Putovale su na jug već nešto duže od tri sata. Uglačana traka druma poput zelene reke vijugala je ispred njih. Ovaj put ih je vodio kroz brežuljkasti predeo zasađen plutastim hrastovima koji su se protezali sve do obzorja zatvorenog grebenom. Hrastovi su bili patuljastog rasta, poređani u manje disciplinovane plantaže nego voćnjaci. Redovi su im vijugali uz brda: prvobitna plantaža bila je zasađena na postojećem terenu tako da su sada polu-terase bile zamračene dugačkom mrkom travom.

"Tamo uzgajamo tartufe", primeti Odrade.

Stregi je imala da doda još loših vesti. "Čula sam da su tartufi u nevolji, Vrhovna majko. Nema dovoljno kiše."

Nema više tartufa? Odrade se za trenutak kolebala da li da pozove akolitku za vezu iz zadnjeg dela vozila i zapita Vremensku kontrolu da li je postojala mogućnost da se ova suša ispravi.

Obazrela se na svoju pratnju. Tri reda, po četiri osobe u svakom, sve sami stručnjaci za produžavanje njenih opažajućih moći i sprovođenje naređenja. Trebalo je videti onaj autobus koji ih je pratio! Jedno od većih takvih vozila na Kapitolu. Najmanje trideset metara dugačak! Nakrcan ljudima! Prašina se kovitlala preko i oko njega.

Po Odradinom naređenju Tamalane je putovala u njemu. Svi su znali da je Vrhovna majka umela da bude ljuta kada bi bila izazvana. Tam je povelala previše osoba, no Odrade je to otkrila kada je bilo kasno za bilo kakve izmene.

"Ovo nije obilazak! To je, gotovo, kao neka prokleta invazija! Sledi me, Tam. Mala politička drama. Olakšava smenu.

Odrade vrati pogled na vozača, jedinog muškarca u ovim kolima. Klerbaj, stručnjak za transport sirćeta. Sparušeno lice, koža boje tek

prevrnute vlažne zemlje. Odradin omiljeni vozač. Brz, siguran i svestan granica mogućnosti svoje mašine.

Popeli su se na vrh brda i plutasti hrastovi se prorediše ustupajući mesto voćnjacima koji su okruživali neku naseobinu. Lepo je izgledala u ovoj svetlosti, pomisli Odrade. Niske zgrade belih zidova i krovova od narandžastih ploča. Daleko niz padinu mogao se videti senovito zasvođen ulaz u ulicu, a u istom pravcu, malo iza toga, visoka središnja građevina u kojoj se nalazila regionalna nadzorna uprava.

Ovaj prizor ospokoji Odrade. Naseobina je imala živahan izgled, ublažen razdaljinom i izmaglicom koja se podizala iz kruga voćnjaka oko nje. Grane su po ovoj zimi bile gole, ali sposobne barem za još jedan rod.

Sestrinstvo je uvek zagovaralo lep izgled svoje okoline spomenu se ona. Ugađanje koje je obezbeđivalo potporu čulima, ne zanemarujući ni potrebe želuca. Udobnost gde god je to bilo moguće... ali ne prevelika!

Odrade se pažljivije zagleda. Da! Sićušne mrlje zelenog na tamnim granama. Zima je ovde omašila. Boreći se za uslovljavanje smena godišnjih doba Vremenska kontrola nije mogla da izbegne povremene greške. Pustinja koja se širila ovde je suviše rano stvorila visoke temperature: neobične zagrejane oblasti koje su uzrokovale listanje i cvetanje biljaka baš kada je bilo vreme za nenadan mraz. Odumiranje plantaža postajalo je suviše obična stvar.

Savetnik za poljoprivredu iskopao je odnekud prastari izraz 'Miholjsko leto', opisujući u izveštaju voćnjak u punom cvatu zatečen snegom. Odrade oseti kako joj se sećanje komeša na podsticaj savetnikovih reči.

Miholjsko leto. Kako prikladno!

Savetnici koji su delili taj mali pogled na muke njihove planete prepoznali su metaforu pljačkaške studeni koja je dolazila za petama nepodobnoj toploti: neočekivano oživljavanje toplog vremena, doba kada su napadači mogli da iznenade svoje susede.

Setivši se ovoga, Odrade oseti jezu od progoniteljeve sekire. Koliko brzo? Nije se usuđivala da potraži odgovor. Ja nisam kvizac haderah!

Ne okrećući se, Odrade oslovi Stregi. "Jesi li ikad bila na ovom mestu - Pondrilu?"

"To nije bio moj kandidatski centar, Vrhovna majko, no pretpostavljam da mu je sličan."

Da, ove naseobine su zaista bile veoma slične: uglavnom niske zgrade smeštene u krugu vrtova i voćnjaka, školski centri za posebne obuke. Bio je to sistem provere sestara koje su obećavale. Što je cedilo bilo finije to ste bili bliže Centrali.

Neke od tih naseobina, kakav je bio Pondril, bile su namenjene čeličenju štice. Slali su žene svaki dan na viščasovni fizički rad. Ruke koje su kopale zemlju i postajale umrljane od voća retko su kasnije u životu odbijale prljavije poslove.

Sada kada su se našli izvan domaka prašine, Klerbaj otvori prozore. Vrelina pokulja unutra! Šta je ta Vremenska kontrola radila?

Dve zgrade na rubu Pondrila bile su spojene prvim spratovima iznad ulice, tvoreći dugačak tunel. Sve što je nedostajalo da bi sve to ličilo na gradske kapije iz prezačinske istorije bila je neka teška rešetka, pomisli Odrade. Okupljenim vitezovima mračna vrućina ovog ulaza ne bi bila strana. Bio je izveden u tamnom plakamenu, vizuelno istovetnom kao kamen. Izvesno je da su iznad stražarskih mesta bili postavljeni komeji.

Zapazila je da je dugačak, senovit ulaz u naseobinu čist. U boravištima Bene Geserita nozdrve su retko bile saletane isparenjima truleži ili kakvim drugim neprijatnim mirisima. Nije bilo sirotinjskih četvrti. Svega nekoliko bogalja hramalo je pločnicima. Puno zdravih tela. Valjana uprava brinula se da zdrava zajednica bude srećna.

Imamo, ipak, svoje invalide. A među njima, dakako, nisu svi telesni invalidi.

Klerbaj parkira vozilo odmah kod izlaza iz senovite ulice i oni iziđoše. Tamalanin autobus se zaustavi neposredno iza njih.

Odrade se ponada da će ulazni prolaz obezbediti olakšanje od vrućine, ali nastranost prirode načinila je od ovog mesta pravu peć i ovde je temperatura zapravo bila još viša. Bilo joj je drago kada je izišla odatle na jasnu svetlost središnjeg trga, gde joj je znoj koji je lptao sa njenog tela pružio nekoliko sekundi osveženja.

Ta iluzija olakšanja naglo je prestala čim je sunce stalo da joj prži glavu i ramena. Bila je primorana da posegne za metaboličkom kontrolom kako bi podesila temperaturu tela.

Voda je pljuskala u bleštavom bazenu središnjeg trga - nehatno razmetanje koje će uskoro biti prošlost.

Neka ga za sada. Moral.

Čula je korake svojih pratilaca, ono uobičajeno gundanje protiv 'predugog sedenja u istom položaju'. Na drugom kraju trga dao se videti odbor za doček koji je hitao ka njima. Na njegovom čelu Odrade je prepoznala Cimpej, upravnicu Pondrila.

Pratilje Vrhovne majke stupiše na plave pločice oko vodoskoka - sve izuzev Stregi koja je stajala pokraj Odrade. Tamalaninu skupinu takođe je primamilo pljuskanje vode. Sve je to bilo nerazdvojno od čovekovog sna tako prastarog da se nikad neće moći potpuno odbaciti.

Plodna polja i otvorena voda - čista, pitka voda u koju možeš da zagnjuriš lice utažujući žeđ.

I doista, neke od njenih pratilja upravo su to činile u fontani. Lica su im svetlucala od kapljica.

Pondrilska delegacija im pristupi i zaustavi se blizu Odrade na plavim pločicama oko fontane. Cimpej je sa sobom dovela još tri časne majke i pet starijih akolitki.

Odrade zapazi da su sve te akolitke blizu agonije. Njihova svest o bliskim iskušenjima ispoljavala se u neposrednosti njihovih napetih pogleda.

Odrade je retko viđala Cimpej u Centrali, gde je ova povremeno dolazila u svojstvu učiteljice. Izgledala je zgodno: smeđa kosa, ali tako tamna da je na ovoj svetlosti delovala crvenkastocrno. Usko lice gotovo turobno u svojoj strogosti. Crte lica su joj bile ustožerene u potpuno plavim očima ispod gustih obrva.

"Drago nam je što te vidimo, Vrhovna majko." Zvučala je kao da to odista misli.

Odrade nakloni glavu u jedva primetnoj kretnji. Čujem te. Zašto ti je toliko drago što me vidiš?

Cimpej namah shvati. Ona pokaza na jednu visoku časnu majku upalih obraza koja je stajala pored nje. "Sećaš se Fali, naše

starateljke voćnjaka? Fali je upravo bila kod mene sa delegacijom vrtlara. Ozbiljne žalbe."

Falino preplanulo lice izgledalo je pomalo sivo. Iznurena radom? Imala je tanke usne iznad oštne brade. Prljavština pod noktima. Odrade to primi sa odobravanjem. Ne libi se da sudeluje u kopanju.

Delegacija vrtlara. Žalbe su se, dakle, umnožavale. Mora da je bilo ozbiljno. Nije ličilo na Cimpej da uznemirava Vrhovnu majku beznačajnim stvarima.

"Da čujemo," reče Odrade.

Letimično pogledavši Cimpej, Fali krenu sa svojom podrobnom pričom navodeći čak i struke vođa delegacije. Svi su, oni, dakako, bili valjani ljudi.

Odrade uskoro prepoznade obrazac. Održani su skupovi u vezi sa neminovnim posledicama. I sama Cimpej je prisustvovala nekima od njih. Kako ste mogli objasniti svom narodu da je neki daleki crv (koji možda još nije ni postojao) zahtevao ovakvu promenu? Kako ste mogli objasniti poljoprivrednicima da to nije bila stvar 'samo malo više kiše' već je zadirala u srce celokupne klime planete? Više kiše ovde moglo je da znači skretanje vetrova na velikim visinama. To bi za uzvrat promenilo stanje negde drugde, prouzrokovavši jugo zasićen vlagom koji ne samo da bi napravio dar-mar već bi bio i opasan. Sasvim lako je bilo, ukoliko ste stvarali pogrešne uslove, proizvesti velika tornada. Nije bilo jednostavno održavati željenu klimu planete uz pomoć malih podešavanja. Kao što sam ja ponekad zahtevala. Svaki put se morala iznova stvarati potpuna ravnoteža.

"Ova planeta glasa poslednji put", reče Odrade. Bila je to jedna stara aluzija na ljudsku grešnost Sestrinstva.

"Zar Dina još ima pravo glasa?" upita Fali. Bilo je više gorčine u tom pitanju no što je Odrade mogla da predvidi.

"Osećam žegu. Videle smo listove na vašim voćnjacima kada smo dolazile", reče Odrade. Znam šta te brine, sestro.

"Ove godine ćemo izgubiti deo roda", potuži se Fali. Optužba u njenim rečima: To je tvoja greška!

"Šta si rekla svojoj delegaciji?" upita Odrade.

"Da pustinja mora da raste i da Vremenska kontrola više ne može da izvodi svako podešavanje koje nam je potrebno."

Istina. Dogovoreni odgovor. Neprikladan, kakva je istina često bila, ali sve što su sada imale. Nešto će uskoro morati da se da. U međuvremenu, biće još delegacija i gubitaka roda.

"Da li biste želeli da popijete čaj sa nama, Vrhovna majko?" umeša se diplomatski Cimpej. Vidiš kako se zaoštrava, Vrhovna majko? Fali će se sada vratiti brizi o voću i povrću. Njeno pravo mesto. Poruka predata.

Stregi se nakašlja.

Moraćemo da suzbijemo taj prokleti tik! No, značenje je bilo jasno. Stregi je bila zadužena za njihovu satnicu. Moramo da krenemo.

"Pošle smo sa zakašnjenjem", objasni Odrade. "Zaustavile smo se tek toliko da protegnemo noge i vidimo da li imate probleme koje ne možete same da rešite."

"Možemo da izađemo na kraj sa vrtlarima, Vrhovna majko."

Cimpejin oštar ton rekao je mnogo više i Odrade se umalo ne osmehnu.

Proveravaj ako želiš, Vrhovna majko. Gledaj gde hoćeš. Utvrdićeš da je Pondril po propisima Bene Geserita.

Odrade uputi pogled prema Tamalaninom autobusu. Neki su se već vraćali u njegovo okrilje opremljeno rashladnim uređajima. Tamalane je stajala pokraj vrata dobro u dometu glasa.

"Čula sam lepe stvari o tebi, Cimpej", reče Odrade. "Možeš da delaš bez našeg mešanja. Ne bih želela, zaista, da te uznemirim sa pratnjom koja bi bila daleko veća od ove." Ovo poslednje je izrekla dovoljno jasno da je svi zasigurno čuju.

"Gde ćete provesti noć, Vrhovna majko?"

"U Eldiju."

"Nisam bila tamo poodavno, ali sam čula da se more dosta smanjilo."

"Izvidnički letovi potvrđuju to što si čula. Nije nužno da ih obaveste da dolazimo, Cimpej. Već znaju. Ipak, morale smo ih pripremiti za ovu invaziju."

Fali, starateljka voćnjaka, načini mali korak napred: "Vrhovna majko, kada bismo mogle samo..."

"Reci svojim vrtlarima, Fali, da imaju izbor. Mogu da gundaju i

čekaju dok ne stignu Uvažene Naložnice da ih porobe ili da se odluče za odlazak u Raštrkavanje."

Odrade se vrati do svog vozila i sede. Držala je oči zatvorene sve dok nije čula kako se vrata zaptivaju i dok nisu bili uveliko na putu. Tek tada ih ponovo otvori. Već su se nalazili daleko od Pondrila, na staklastoj traci kroz južne kružne voćnjake. Oko nje je vladala napeta tišina. Sestre su bile duboko utonule u razmišljanje o malopredašnjem ponašanju Vrhovne majke. Nezadovoljavajući susret. Akolitke su, prirodno, shvatile raspoloženje. Stregi je izgledala sumorno.

Ova klima je zahtevala punu pažnju. Reči više nisu mogle da zaglade pritužbe. Dobri dani mereni su nižim standardima. Svako je znao uzrok, ali su promene ostajale žižna tačka. Vidljive. Niste se mogli požaliti na Vrhovnu majku (ne bez dobrog razloga), ali ste mogli gundđati zbog vremena.

"Zbog čega su morali baš danas da izazovu toliku hladnoću?" Zašto baš danas kada moram da izlazim? Bilo je sasvim toplo kada smo krenule, ali pogledaj sada. A ja sam bez prikladne odeće!

Stregi je želela nešto da kaže. Pa zato sam je i povelala. No ona je postala gotovo brbljiva od kako je ubrzana prisnost raspršila njeno strahopoštovanje prema Vrhovnoj majci.

"Vrhovna majko, potražila sam u svojim priručnicima objašnjenje za..."

"Čuvaj se priručnika!" Koliko je puta u svom životu čula ili izgovorila te reči? "Priručnici stvaraju navike."

Stregi je često dobijala pouku o navikama. Bene Geserit ih je posedovao - te stvari koje je narod čuvao kao 'tipične za veštice.' Ali obrasci koji su drugima omogućavali da predviđaju ponašanje morali su se brižljivo iskoreniti.

"Šta će nam onda priručnici, Vrhovna majko?"

"Uglavnom da bismo ih opovrgavali. Zakonik je za novajlije i druge u osnovnoj obuci."

"A istorije?"

"Nikada nemoj prenebregnuti banalnost zabeleženih istorija. Kao časna majka naučićeš da svakog novog trenutka ponovo učiš istoriju."

"Istina je prazan pehar." Vrlo ponosna zbog ovog zapamćenog aforizma.

Odrade se umalo nije osmehnula.

Stregi je dragulj.

Bila je to upozoravajuća pomisao. Neko dragoceno kamenje moglo se prepoznati po svojoj nečistoći. Stručnjaci su lako uočavali nečistoće u kamenju. Tajni otisak. Ljudi su bili poput toga. Često ste ih znali po njihovim manama. Blistava površina premalo vam je govorila. Valjana identifikacija zahtevala je od vas da duboko gledate unutra i vidite nečistoće. Postojala je draguljska kakvoća celokupnog bića. Šta bi Van Gog bio bez takve nečistoće?

"Te stvari koje se govore o istoriji opaske su pronicljivih cinika, Stregi. One treba da budu tvoj vodič pre agonije. Posle toga bićeš sopstveni cinik i otkrićeš vlastite vrednosti. Za sada, istorija ti otkriva datume i kazuje ti da se nešto dogodilo. Časne majke istražuju to nešto, spoznavajući predrasude istoričara."

"Je li to sve?" Duboko uvređena. Zašto traće moje vreme na taj način?

"Mnoge istorije su pretežno bezvredne zbog toga što su pune predrasuda ili su pisane da bi se zadovoljila ova ili ona moćna skupina. Sačekaj dok ti se ne otvore oči, moja draga. Mi smo najbolji istoričari. Mi smo bile tamo."

"A moja gledanja će se svakodnevno menjati?" Vrlo samoposmatrački.

"To je pouka koju, prema bašarevom savetu, moramo čuvati svežu u našoj svesti. Prošlost mora biti uvek iznova tumačena sadašnjicom."

"Nisam sigurna da ću uživati u tome, Vrhovna majko. Toliko mnogo moralnih odluka."

Ahhh, ovaj dragulj je prozreo stvar do same suštine i izražava svoju svest poput prave Bene Geserit. Među Streginim nečistoćama blistale su sjajne pločice.

Odrade postrance pogleda zamišljenu akolitku. Sestrinstvo je pre mnogo vremena ustoličilo pravila da svaka sestra mora da donosi vlastite maralne odluke. Nikad ne sledi nekog vođu a da sama sebi ne postavljaš pitanja. Otuda je moralno uslovljavanje mladih imalo

tako izrazito prvenstvo.

Zbog toga smo sklone da uzimamo naše perspektivne sestre dok su još tako mlade. Može biti da se upravo zbog toga moralna greška uvukla u Šeanu. Dobili smo je prekasno. O čemu to ona i Dankan onako potajno razgovaraju rukama?

"Uvek je lako prepoznati moralne odluke", reče Odrade. "One počinju tamo gde napuštaš vlastiti interes."

Stregi je posmatrala Odrade sa strahopoštovanjem. "Hrabrost koja je za to potrebna!"

"Ne hrabrost! Čak ni očajanje. Ono što mi činimo je, u svom najosnovnijem smislu, krajnje prirodno. Činimo, jer nema drugog izbora."

"Ponekad učinite da se osećam kao poslednja neznalica, Vrhovna majko."

"Izvršno! To je polazna mudrost. Ima puno vrsta neznanja, Stregi. Najosnovnije se ispoljava u praćenju vlastitih želja, bez njihovog preispitivanja. Ponekad to činimo nesvesno. Brusi svoju osetljivost. Budi svesna onog što radiš nesvesno. Uvek se zapitaj: 'Kada sam to učinila, šta sam pokušala da steknem?'

Popeli su se na poslednje brdo pre Eldija i Odradi dobro dođe što sad može da prekine ovaj razgovor.

Neko iza nje promrlja. "Eno mora."

"Stani ovde", naredi Odrade kada su se približili širokoj okuci koja je gledala na more. Klerbaju beše poznato ovo mesto i bio je spreman. Odrade je često tražila od njega da zaustavi ovde. Prikočio je baš tamo gde je želela. Vozilo zaškripa i stade. Čuli su kako se autobus zaustavlja iza njih; jedan razgovetan glas tamo pozadi skrenu pažnju ostalima da 'pogledaju ono'!

Eldio je ležao duboko dole sa Odradine leve strane: vižljaste zgrade; neke od njih bile su uzdignute od tla na vitkim cevima; vetar je prolazio ispod i kroz njih. Ovo je bilo dovoljno daleko na jugu i u nizini u odnosu na Centralu, te je bilo znatno toplije. Male vertikalne ose vetrenjača, kao igračke sa ove razdaljine, obrtale su se na čoškovima eldijskih zgrada obezbeđujući naseobini energiju. Odrade ih pokaza Stregi.

"Zamislile smo ih kao nezavisnost od robovanja složenoj

tehnologiji koju drugi kontrolišu."

Dok je izgovarala ove reči Odrade skrenu pogled na desno. More! Bio je to zastrašujuće sveden ostatak nekadašnjeg slavnog prostranstva. Dete Mora mrzelo je ono što je videlo.

Topla para podizala se od mora. Mutni purpur goletnih brda izvlačio je pomućen obris horizonta na drugom kraju vode. Opazila je da je Vremenska kontrola uvela vetar da rasprši zasićen vazduh. To je urodilo uzburkanom penom talasa koji su se valjali po šljunku ispod ovog vidikovca.

Odrade se spominjala da se tu nalazio niz ribarskih sela. Sada kada se more povuklo sela su ležala podalje od obale na padini. Nekada su ta sela predstavljala pitoreskan naglasak duž obale. Najveći deo njihovog stanovništva otišao je u novo Raštrkavanje. Ljudi koji su ostali sagradili su žičaru, kojom su odnosili svoje čamce do vode i vraćali ih natrag.

Ona je to u isti mah i opravdavala i osuđivala. Konzervacija energije. Čitavo stanje iznenada ju je pogodilo kao kakav užas - sličan onim mestima iz starog carstva sa gerijatrijskim ustanovama gde su ljudi čekali da umru.

Koliko će proteći pre no što ova mesta umru?

"More je tako malo!"

Glas je dopro iz zadnjeg dela vozila. Odrade ga bez problema prepoznade. Arhivska činovnica. Jedna od Belinih prokletih špijunki.

Nagnuvši se napred Odrade potapša Klerbaja po ramenu. "Odvezi nas dole blizu obale, u onaj mali zaliv odmah ispod nas. Hoću, Klerbaje, da se okupam u našem moru, dok još postoji." Stregi i dve druge akolitke pridružiše joj se u toploj vodi zaliva. Ostali su šetali duž obale ili posmatrali ovu čudnu scenu iz kola ili autobusa.

Vrhovna majka pliva naga u moru.

Odrade je osećala okrepljujuću vodu oko sebe. Plivanje joj je bilo neophodno zbog naredbodavnih odluka koje je morala da donese.

Koliko su od ovog poslednjeg velikog mora mogle sebi da dozvole da zadrže tokom ovih poslednjih dana umerenog života njihove planete. Pustinja je dolazila - potpuna pustinja, kako bi bila jednaka onoj sa iščezle Dine. Ako nam sekironosac da vremena. Pretnja je bila sve opipljivija, a provalija sve dublja. Proklet bio taj

neobuzdani talenat! Zbog čega moram da znam?

Lagano, Dete Mora i kretanje talasa povратиše joj osećaj ravnoteže. Ova vodena masa bila je glavni problem - mnogo značajniji od razbacanih malih mora i jezera. Vlaga se podizala odavde u znatnim količinama. Ta energija kojom su se neutralisala odstupanja u klimi i muke Vremenske kontrole da održi kontrolu. Pa ipak, ovo more je i dalje hranilo Kapitol. Predstavljalo je i transportni i komunikacioni put. Pomorski prevoznici bili su najjeftiniji. Energetski troškovi moraju da budu uravnoteženi sa ostalim činionicima u njenoj odluci. Ali more će iščeznuti. Čitave populacije bile su suočene sa novim razmeštanjima.

Umešase se, odjednom, i sećanja Deteta Mora. Nostalgija. To je zaprečavalo put ispravnom rasuđivanju. Koliko brzo more mora da nestane? To je bilo pitanje. Sva ona neminovna premeštanja i raseljavanja čekala su tu odluku.

Najbolje je da to uradim hitro. Bolovi će utonuti u našu prošlost.

Hajde da počnemo s tim!

Otplivala je do plićaka i podigla pogled ka začuđenoj Tamalane. Donji delovi Tamalanine odore potamnili su od rasprskavanja jednog neočekivanog talasa. Odrade podiže glavu iznad malih talasa.

"Tam! Odstraniti more što je pre moguće. Naredi Vremenskoj kontroli da isplanira shemu hitnog dehidriranja. Prehrambena i transportna kontrola moraće da se uključe u to. Odobriću konačan plan posle našeg uobičajenog razmatranja."

Tamalane se okrenu bez reči i prizva rukom odgovarajuće sestre da joj se pridruže. Učinivši to, samo je još jednom ovlaš pogledala Vrhovnu majku. Vidiš! Bila sam u pravu što sam povelala neophodan kadar!

Odrade iziđe iz vode. Vlažan pesak škripao joj je pod stopalima. Uskoro će to biti suv pesak. Odenula se ne mareći za brisanje peškirom. Odeća joj je nelagodno prionula uz telo, ali se ona ne obazre na to, već se pope obalom daleko od ostalih ne gledajući više prema moru.

Uspomene iz sećanja moraju samo to i ostati. Stvari koje se s vremena na vreme uzimaju i maze radi oživljavanja prošlih radosti. Nijedna radost ne može trajati večito. Sve je prolazno. 'Ovo će,

takođe, proći' - što važi i za čitavu našu živu vaseljenu.

Tamo gde je plaža postala ilovača, sa nekoliko retkih biljaka, konačno se okrenu i pogleda more koje je malopre osudila.

Samo je život sam po sebi vredeo, reče ona prateći tok svoje svesti. A život nije mogao da se produži bez stvaralačkog hitanja napred.

Opstanak. Naša deca moraju da prežive. Bene Geserit mora da preživi!

Nikakvo pojedinačno dete nije bilo važnije od te sveukupnosti. Prihvatila je ovo, doživljavajući ga kao da joj se čitava vrsta obraćala iz njenog najdubljeg bića, bića koje je prvi put upoznala kao Dete Mora.

Odrade dopusti Detetu Mora još jedan poslednji udisaj slanog vazduha, dok su se vraćali ka vozilu spremnom da ih odveze u Eldio. Osetila je kako se smiruje. Onoj suštastvenoj ravnoteži, jednom spoznatoj, nije bilo neophodno more da se održava.

26.

Iščupaj svoja pitanja zajedno sa korenom iz njihovog tla i videćeš kako se to korenje koprca. Još pitanja!

Mentat Zensufi

Gospa je bila u svom elementu.

Kraljica paukova!

Dopala su joj se imena koja su joj nadevale one veštice. Ovaj novi kontrolni centar na Raskršću bio je srce njene mreže. Spoljašnjost zgrade još joj nije odgovarala. Previše Esnafovog samozadovoljstva u njegovom nacrtu. Konzervativno. Ali unutrašnjost joj je vremenom postajala sve bliža, što ju je smirivalo. Gotovo da je mogla da zamisli kako nikada nije napustila Dur, kako tamo nikad nije postojao nijedan futar i kako nije bilo onog stradalničkog bekstva natrag u staro carstvo. Stajala je u dovratku otvorenih vrata sale za skupove koja su gledala na botaničku baštu. Logno je čekala na četiri koraka iza nje. Ne preblizu iza mene Logno, ili ću morati da te ubijem.

Još je bilo rose na travnjaku iza pločnjaka gde će, kada se sunce popne dovoljno visoko, sluge postaviti udobne stolove i stolice. Naredila je Vremenskoj kontroli sunčan dan i teško njima ako ga ne obezbede. Lognin izveštaj bio je zanimljiv. Stara veštica se, dakle, vratila na Buzel. A bila je i ljuta. Izvrsno. Znala je, očito, da je pod prismotrom, te je posetila svoju vrhovnu vešticu da zatraži premeštaj sa Buzela u neko sklonište. I bila je odbijena.

Ne mare što im uništavamo udove sve dok im je središnje telo skriveno.

Obraćajući se Logni preko ramena, Gospa reče: "Dovedi mi tu staru vešticu. I sve njene pomoćnice."

Kada se Logno okrenula i pošla da izvrši naređenje, Gospa dodade: "I počni da izgadnjuješ nekoliko futara. Želim da budu zdravo gladni."

"Razumem, Gospo."

Neko drugi zauze Lognino čuvarsko mesto. Gospa se nije ni okrenula da utvrdi ko je zamena. Uvek je bilo dovoljno pomoćnica da sprovedu neophodna naređenja. Veoma su ličile jedne na druge, osim u smislu pretnje. Logno je bila stalna pretnja. Drži me u pripravnosti.

Gospa duboko udahnu čist vazduh. Biće lep dan, upravo zbog toga što je ona to želela. Potom se predade svojim tajnim sećanjima i pusti ih da je smiruju.

Guldur će biti blagosloven! Pronašli smo mesto na kome ćemo obnoviti našu snagu.

Konsolidacija starog carstva tekla je kako je zamišljeno. Nema sumnje da više nije ostalo mnogo veštičjih gnezda, a kada budemo konačno otkrili i taj prokleti Kapitol, udove ćemo moći da uništimo natenane.

A sada, Iks. Tu je bilo problema. Možda nije trebalo juče da ubijem ona dva iksijanska naučnika.

Te budale su se usudile da od nje zatraže 'još podataka'.

Zatraže! A pošto im ih je dala, i dalje nisu mogli da nađu rešenje za ponovno osposobljavanje Oružja. Oni, dakako, nisu znali da je to oružje. Nije li tako? Nije mogla da bude sigurna u to. Najposle, ipak je bilo dobro ubiti ih. Da se nauče pameti.

Dajte nam odgovore, a ne pitanja.

Sviđao joj se red koji su ona i njene sestre stvorile u starom carstvu. Ovde je bilo mnogo lutanja i previše različitih kultura, suviše nestabilnih religija.

Obožavanje Guldura poslužiće im kao što je poslužilo i nama.

Nije osećala nikakvu mističnu sklonost prema svojoj religiji. Bila je tek korisno oruđe vlasti. Koreni su bili dobro znani: Leto II, onaj koga su veštice zvale Tiraninom, i njegov otac, Muad'Dib. Obojica razorni razbijači vlasti. Puno šizmatičkih ćelija unaokolo, ali koje se mogu iskoreniti. Zadržati suštinu. Bila je to dobro podmazana mašina.

Tiranija manjine zaodevena u masku većine.

Ona veštica Lusila je to shvatila. Nije bilo načina da ostane živa, pošto je otkrila da zna kako se manipuliše masama. Veštičje gnezdo mora se pronaći i spaliti. Jasno je da Lusilina sposobnost opažanja nije bila tek usamljeni primer. Njeno ponašanje odavalo je delatnost

škole. One su učile takve stvari! Budale! Morao si da upravljaš stvarnošću, ili su ti stvari odista izmicale kontroli.

Logno se vratila. Gospa je uvek mogla da pogodi zvuk njenih koraka. Potajni.

"Stara veštica će biti dovedena sa Buzela", reče Logno. "I njene pomoćnice."

"Ne zaboravi na futare."

"Izdala sam naređenja, Gospo."

Slatkorečiv glas! I te kako bi volela da mnome nahraniš čopor, zar ne, Logno?

"I poboljšaj bezbednost kaveza, Logno. Još tri su pobjegla prošle noći. Lutali su naokolo po vrtu kada sam se probudila."

"Rečeno mi je, Gospo. Odredila sam dodatne stražare."

"I nemoj mi reći da su bez dresera bezopasni."

"Ne verujem u to, Gospo."

Bar jednom govori istinu. Futari je plaše. Dobro je.

"Verujem da imamo naš temelj moći, Logno." Gospa se okrenu, primetivši da je Logno bar za dva milimetra povredila zonu opasnosti. Logno to takođe zapazi i povuče se. Sprema gde mogu da te vidim prići blizu koliko ti je volja, Logno, ali ne i sa leđa.

Logno opazi narandžasti blesak u Gospinim očima i samo što se ne baci na kolena. Nema sumnje klecaju joj kolena. "Žudim da te služim, Gospo!"

"Šta je sa onom ženom sa Gamua? Ima čudno ime. Kako ono beše?"

"Rebeka, Gospo. Ona i nekolicina njenih sadruga su... ahh, privremeno su nam izmakli. Ali pronaći ćemo ih. Nisu mogli da pobjegnu sa planete."

"Misliš da je trebalo da je zadržim ovde, zar ne?"

"Bilo je mudro pomisliti da je mamac, Gospo!"

"I dalje je mamac. Ona veštica koju smo otkrili na Gamuu nije slučajno otišla kod tih ljudi."

"Da, Gospo."

Da, Gospo! Ali taj podanički zvuk Logninog glasa bio je prijatan. "Pa, sredi to!"

Logno odjuri.

Uvek su postojale te male tajne ćelije potencijalnog nasilja koje su se dale sresti tu i tamo. Razvijale su naboje uzajamne mržnje gamizale iz svojih jazbina da bi remetile mirne živote oko sebe. Neko je uvek morao da raščišćava stvar posle takvih nereda. Gospa uzdahnu. Taktika terora bila je tako... tako privremena.

U uspehu je ležala opasnost. On ih je koštao carstva. Ako mašeš svojim uspehom kao zastavom, neko će uvek poželeti da te saseče. Zavist!

Ovog puta ćemo pažljivije čuvati svoj uspeh.

Ona utonu u polusanjarenje i dalje svesna zvukova oko sebe, ali naslađujući se vestima o novim poredama koje su joj jutros javljene. Volela je da nemušto, treptavo izgovara imena zarobljenih planeta.

Valah, Kronin, Renol, Ecaz, Tegez, Gamu, Gamont, Niuše...

27.

Ljudi se rađaju sa sklonošću ka najpostojanijoj od svih bolesti što slabe intelekt: samozavaravanju. Ono dramatičnim bojama oslikava i najbolje i najgore od svih mogućih svetova. Koliko smo mi u stanju da utvrdimo, ne postoji prirodni imunitet. Potrebna je neprestana budnost.

Zakonik

Pošto je Odrade konačno napustila Centralu (verovatno ne za dugo) Belonda je znala da mora brzo delati. Taj prokleti mentat-gola bio je suviše opasan da bi živeo!

Društvo Vrhovne majke jedva da se izgubilo iz vida, zamičući u poslepodne koje se spuštalo, i Belonda brže-bolje krenu ka nebrodu.

Nije ličilo na Belondu da se smotreno približi kroz prsten voćnjaka. Naručila je vozilo bez prozora, automatsko i brzo. Odrade je ovde i dalje imala promatrače koji bi joj mogli poslati neželjene poruke.

Tokom puta Belonda je razmatrala svoju procenu Ajdahovih mnogih života, zapis koji je držala u arhivama spreman za brze prepravke. U prvobitnim i ranim golama, njegovim karakterom preovlađivala je naglost. Hitar na mržnji - hitar na odanosti. Kasniji Ajdahoi-gole su ovo ublažavali cinizmom, ali je na taj način prikrivena naglost i dalje bila prisutna. Tiranin ju je mnogo puta izazivao na akciju. Belonda je lako prepoznala ustrojstvo.

Njega se može podstaknuti ponosom.

Očaravala ju je njegova duga služba Tiraninu. Ne samo da je nekoliko puta bio mentat, već je postojao i dokaz da je bio Istinozborac u više nego jednoj inkarnaciji.

Ajdahova pojava oslikavala je ono što je ona videla u svojim zapisima. Zanimljive karakterne crte, izraz oko očiju i položaj usta koji su pratili složen unutrašnji razvoj.

Zašto Odrade nikako nije prihvatila opasnost koja pretila od ovog

čoveka? Belonda je često osećala zle slutnje kada je slušala Odrade da o Ajdahu govori sa vidljivo uzburkanim osećanjima.

"On razmišlja jasno i neposredno. Njegov um je istančano čist. U stanju je da okrepljuje. Dopada mi se, ali sam svesna da to nije razlog koji bi trebalo da utiče na moje odluke."

Ona priznaje njegov uticaj!

Belonda zateče Ajdaha samog za konzolom. Pažnja mu je bila usredsređena na linearni displej koji odmah prepoznade: bila je to operativna shematika ne-broda. Ugledavši je, on namah izbrisa projekciju.

"Zdravo, Bel. Očekivao sam te."

Dodirnuo je polje konzole i iza njega se otvoriše jedna vrata. Unutra uđe mladi Teg i zauze položaj blizu Ajdaha, nemo zureći u Belondu.

Ajdaho joj nije ponudio da sedne, niti joj je doneo stolicu, primoravši je na taj način da sama jednu donese iz njegove odaje za spavanje i postavi mu je sučelice. Pošto se konačno smestila, on joj uputi pogled pun pažljivo usredsređene veselosti.

Belonda je očevidno bila zatečena njegovim pozdravom. Zašto me je očekivao?

On spremno odgovori na njeno neizrečeno pitanje. "Dar mi se javila i obavestila me da će poći da poseti Šeanu. Znao sam da nećeš gubiti vreme da me posetiš čim se ona udalji."

Jednostavna mentatska projekcija, ili... "Ona te je upozorila!"

"Pogrešno."

"Kakve tajne delite ti i Šeana?" Upitno.

"Koristi me na način na koji vi želite da me koristi."

"Misionaria!"

"Bel! Oboje smo mentati. Moramo li da igramo te glupe igre?" Belonda duboko udahnu u potrazi za mentatskim stanjem. Nije bilo lako pod ovakvim okolnostima - dok je to dete zurilo u nju i dok se na Ajdahovom licu očitavalo da se dobro zabavlja. Da li je to Odrade pokazala neočekivanu prepredenost? Da li je, koristeći se ovim golom, delala protiv jedne časne sestre?

Ajdaho se opusti, uočivši da se benegeseritska žestina preobratala u udvostručenu žižu mentata. "Već dugo znam da

priželjkuješ moju smrt, Bel."

"Da... strahovi su me učinili prozirnom.

Bilo je vrlo gusto, pomisli on. Belonda je došla do njega misleći na smrt; pripremila je čak i malu dramu kako bi stvorila 'potrebu'. On razmotri nekoliko varki u vezi sa svojom sposobnošću da je natera na nasilje. Ali Belonda-mentat bi uvek najpre razmotrila pre no što bi delovala.

"Neučtivo koristiš naša imena", reče ona, podbadajući ga.

"Različiti su nam položaji, Bel. Ti više nisi časna majka, a ja više nisam 'gola'. Mi smo samo dva ljudska bića sa zajedničkim problemima. Nemoj mi reći da nisi toga svesna."

Ona pređe pogledom po njegovoj radnoj sobi. "Ako si me očekivao, zašto onda Murbela nije ovde?"

"Kako bih je primorao da te ubije štiteći me?"

Belonda pažljivo odmeri njegov odgovor. Ta prokleta Uvažena Naložnica verovatno bi mogla da me ubije, ali onda... "Udaljio si je kako bi je zaštitio?"

"Imam ja boljeg zaštitnika." On pokaza prema detetu.

Teg? Zaštitnik? Sa Gamua su doprle o njemu čudne priče. Da li Ajdaho nešto zna?

Želela je da ga o tome priupita; da li je smela da rizikuje diverziju? Telo-branitelji moraju imati jasan scenario opasnosti.

"Njega?"

"Da li bi bio spreman da jednog dana služi Bene Geseritu ako bi video kako me ubijaš?"

Pošto ona ništa ne odgovori, on nastavi: "Stavi se u moj položaj, Bel. Ja sam mentat koji nije uhvaćen samo u tvoju zamku, već i u zamku Uvaženih Naložnica."

"Da li je to sve zato što si mentat?"

"Ne. Ja jesam tleilaški eksperiment, ali ne vidim budućnost. Ja nisam kvizac haderah. Ja sam samo mentat sa sećanjima na mnoge živote. Ti, sa vašim Drugim sećanjima - razmisli o moći koju mi to daje."

Još dok je Dankan govorio Teg priđe da se osloni o konzolu kraj njegovog ramena. Dečakovo lice izražavalo je znatiželju; međutim, primetila je i to da je se dete ne plaši.

Ajdaho pokaza prema žiži projekcije iznad svoje glave, na srebrne čestice koje su poigravale spremne da obrazuju slike. "Mentat vidi kako njegovi releji tvore nesklad - scene zime u leto, odseve sunca kada mu posetio dolaze kroz kišu... Zar nisi očekivala da ću svesti na pravu meru značaj tvojih malih dramoleta?"

Belonda začu mentatsko zbrajanje. Do tog trenutka delili su zajedničko učenje. Ona reče: "Ti si, razume se, naložio sebi da ne umanjuješ Tao."

"Samo sam postavio drugačija pitanja. Stvari koje se događaju istovremeno mogu imati zajedničke podzemne veze. Šta je uzrok a šta posledica kada smo suočeni sa istovremenošću?"

"Imao si dobre učitelje."

"I to ne samo u jednom životu."

Teg se odjednom nagnu ka njoj. "Da li si odista došla ovamo da ga ubiješ?"

Nije imalo smisla lagati. "I dalje smatram da je suviše opasan." Neka telo-branitelji trljaju glavu oko toga!

"On će mi vratiti moja sećanja!"

"Igrači na zajedničkom podijumu, Bel", dobaci Ajdaho. "Tao. Možda nećemo zajedno zaigrati, možda nećemo koristiti iste korake ili ritmove ali viđaju nas zajedno."

Počela je konačno da nazire šta smeru, te se zapita ne postoji li neki drugi način da ga uništi.

"Ne znam o čemu razgovarate", reče Teg.

"O zanimivim podudarnostima", reče Ajdaho.

Teg se ponovo okrenu ka Belondi. "Možda biste mi vi objasnili, molim vas?"

"Pokušava da mi kaže da smo potrebni jedno drugom."

"Pa zašto onda to tako i ne kaže?"

"Nije to tako jednostavno, dečake." I pomisli: Zapis mora pokazati da sam upozorila Ajdaha. "Magareći nos, Dankane, ne znači nužno da će mu slediti magareći rep, bez obzira na to koliko puta video životinju kako prolazi ispred tog uskog proreza koji te sprečava da odjednom vidiš celu."

Ajdaho srete Belondin usredsređen pogled. "Dar je jednom došla

ovamo sa grančicom rascvetale jabuke, ali moja projekcija je pokazivala vreme žetve."

"Ta je zagonetno, zar ne!" reče Teg, lupnuvši šakama.

Belonda se priseti zapisa te posete. Tačnih kretnji Vrhovne majke. "Nisi pomislio na staklenik?"

"Ili da je jednostavno želela da mi ugod?"

"Da li treba da pogađam?" upita Teg.

Posle duge tišine, tokom koje se jedan mentatski pogled odmeravao sa drugim mentatskim pogledom, Ajdaho najzad reče: "Izvan ovog mog zatvora vlada anarhija, Bel. Neslaganje čak i u vašim najvišim savetima."

"Čak i u stanju anarhije mogu postojati zdravo rasuđivanje i sposobnost prosuđivanja", odvrati ona.

"Ti si licemerka, Bel!"

Ona se povuče kao da ju je udario; bio je to jedan sasvim nevoljan gest, koji je još više zaprepasti jer je predstavljao iznuđenu reakciju. Glas? Ne... nešto što je zadiralo još dublje. Iznenada se užasnu ovog čoveka.

"Nalazim da je čudesno to što jedan mentat i jedna časna majka mogu da budu takvi licemeri", nastavi on.

Teg povuče Ajdaha za ruku. "Da li se vi to borite?"

Ajdaho otrese njegovu ruku. "Da, borimo se."

Belonda nije bila u stanju da odvoji svoj pogled od Ajdahovog.

Želela je da se okrene i utekne. Šta je on to činio? Sve je pošlo potpuno naopako.

"Licemeri i kriminalci među vama?" upita on.

Belonda se još jednom seti komeja. Nije se poigravao samo sa njom već i sa promatračima! I činio je to s izrazitom usredsređenošću. Nju iznenada preplavi divljenje prema njegovoj predstavi, ali to ne doprinese da njen strah umine.

"Pitam se kako te samo sestre podnose?" Usne su mu se pomerale sa zadivljujućom preciznošću! "Da li ti to predstavljaš ono neophodno zlo. Izvor vrednih podataka i povremeno, dobrih saveta?"

Ona napokon povрати glas. "Kako se usuđuješ?" Oporo i sa razmetljivom opakošću.

"Možda si baš ti ta koja jača svoje sestre." Glas mu je bio ravan,

ton mu se nije ni najmanje izmenio. "Usled slabih veza stvaraju se mesta koja drugi moraju da ojačaju, a to bi istovremeno trebalo da ojača te druge."

Belonda shvati da joj jedva uspeva da se pridržava mentatskog stanja. Da li išta od ovoga što Dankan kaže može biti istina? Zar je moguće da ju je Vrhovna majka tako videla?

"Došla si sa namerom da izvršiš delo", nastavi on. "Sve u ime potrebe! Mala drama za komeje, koja će pokazati da nisi imala drugog izbora."

Ona postade svesna da joj njegove reči obnavljaju mentatske sposobnosti. Da li je on to svesno činio? Očaravala ju je potreba da proučava njegovo ponašanje baš kao i njegove reči. Zar ju je on zaista tako dobro pročitao? Zapis ovog susreta mogao bi biti daleko vredniji od njenog malog dramoleta. A ishod - istovetan.

"Ti misliš da su želje Vrhovne majke zakon?" upita ona.

"Zar stvarno smatraš da ne umem da posmatram?" On mahnu rukom prema Tegu, koji je zaustio da se umeša. "Bel! Budi samo mentat."

"Čujem te." Kao i mnogi drugi!

"Duboko sam zagrizao u vaš problem."

"Mi te nismo postavljale ni pred kakve probleme!"

"Ah, jeste. Jeste, Bel. Škrte ste u podeli komadića, ja mogu da vidim."

Belonda se iznenada priseti Odradinih reči: "Meni nije potreban mentat! Potreban mi je pronalazač."

"Ja sam... vam... potreban", nastavi Ajdaho. "Vaš problem se još nalazi u svojoj ljušturi, ali meko tkivo je unutra i mora biti izvađeno."

"Za šta bi nam ti mogao biti potreban?"

"Potrebni su vam moja mašta, moja inventivnost, sve one stvari koje su me održavale na životu pred Letovim besom."

"Rekao si da te je ubio toliko puta da si i sam izgubio račun." Pojedi vlastite reči, mentate!

On joj uputi jedan sjajno kontrolisan osmeh, toliko određen da se ni ona ni komeji nisu mogli prevariti u pogledu njegove svrhe. Da li si u stanju da mi poveruješ, Bel?"

On presuđuje sam sebi!

"Bez neke novine vi ste propale", nastavi on. "Potrebno je još malo vremena pa da vam to svima postane jasno. Možda ne u ovom pokoljenju. Možda ne ni tokom sledećeg. Ali to je sigurno neminovno."

Teg snažno povuče Ajdahov rukav. "Bašar bi mogao da pomogne, zar ne?"

Znači, dečak je odista slušao. Ajdah potapša Tegovu ruku. "Bašar nije dovoljan". A onda se ponovo obrati Belondi: "Oni koji su slabiji - ujedinjuju se. Zar se moramo gložiti oko iste koske?"

"To si već rekao." I nema sumnje, reći ćeš to ponovo.

"Još si mentat?" upita on. "Onda odbaci dramu! Ukloni romantičarsku izmaglicu sa našeg problema."

Dar je romantičarka! Ne ja.

"Čega ima romantičnog", upita on, "u izolovanim grupicama raštrkanih pripadnica Bene Geserita koje čekaju da budu pogubljene?"

"Smatraš da niko neće umaći?"

"Sejete neprijatelje po vasseljeni", grmnu on. "Hranite Uvažene Naložnice!"

U tom trenutku bila je u punoj meri (i jedino) mentat od koga se tražilo da svojom sposobnošću parira sposobnosti gole. Drama? Romansa? Telo joj se spremalo za mentatsko stanje. Mentati moraju da se koriste telom a ne da dopuštaju da im se ono isprečuje.

"Nijedna časna majka koju ste poslale u Raštrkavanje nije se nikada vratila - niti je poslala neku poruku", nastavi on. "Pokušate da se utešite govoreći da samo oni iz Raštrkavanja znaju kuda idu. Kako možete da prenebregavate poruku koja sama po sebi proizilazi iz ove druge činjenice? Zašto nijedna nije pokušala da uspostavi vezu sa Kapitolom?"

On nas sve prekoreva, proklet da je! I u pravu je.

"Da li sam izložio vaš problem u najosnovnijem obliku?"

Mentatsko ispitivanje!

"Što je pitanje jednostavnije i okviri za odgovor su jednostavniji", složi se ona.

"Pojačana seksualna ekstaza: benegeseritski otisak? Da li to Uvažene Naložnice hvataju vaše ljude u klopku tamo napolju?"

"Murbela?" Izazov sadržan u jednoj jednoj reči. Proceni tu ženu koju kažeš da voliš! Da li možda ona zna stvari koje bi mi trebalo da znamo?"

"One su uslovljene da ne povećavaju vlastito uživanje do mere koja bi od njih stvorila zavisnike, ali su ipak ranjive."

"Ona poriče da u istoriji Uvaženih Naložnica ima tragova Bene Geserita."

"Upravo onako kako je uslovljena da čini."

"Umesto toga - žudnja za moći?"

"Konačno si postavila pravo pitanje." Pošto ona ništa ne odgovori on šapnu: "Mater felicissima." Upravo ju je oslovio drevnim nazivom za članove benegeseritskog Saveta.

Znala je zašto je to učinio, osetivši istovremeno da je ta reč izazvala željeni učinak. Sada je bila potpuno uravnotežena, časna majka mentat okružena mohalatom vlastite začinske agonije - bilo to jedinstvo u kome ju je dobrostivo Drugo sećanje štitilo od zloradih predaka koji su težili da odnesu prevagu.

Otkud je znao kako se to radi? Svaki posmatrač s one strane komeja postaviće to isto pitanje. Razume se! Tiranin ga je bezbroj puta tome podučavao. Šta mi to ovde imamo? Kakav se to talenat Vrhovna majka drznula da primi u službu? Opasan je, to da, ali daleko vredniji no što sam pretpostavljala. Bogovi koji ste nas stvorili! Da li je on oruđe našeg oslobođenja?

Kako je samo bio miran. Znao je da ju je ulovio.

"U jednom od svojih života, Bel, posetio sam vašu benegeseritsku kuću na Valahu IX i tamo razgovarao sa jednom od vaših predaka, Terzijus Helen Anteak. Dopusti da te ona vodi, Bel. Ona zna."

Belonda oseti poznato prodiranje kroz njen um. Otkud zna da mi je Anteak predak?

"Na Valah IX otišao sam po Tiraninovom naređenju", objasni on. "Oh, da! Često sam o njemu mislio kao o Tiraninu. Imao sam naređenje da ukinem mentatsku školu koju ste mislile da ste tamo sakrile."

Umeša se istovremeni Anteak-tok: "Prikazaću ti sada događaj o kome Dankan govori."

"Uzmi i ovo u obzir", reče on. "Ja, mentat, bio sam primoran da ukinem školu koja je podučavala ljude na način na koji sam i sam bio podučavan. Znao sam zašto je izdao takvo naređenje, razume se, a i ti to znaš."

Simultani tok probi se u njenu svest: red mentata: osnovao ga Gilbertus Albans; privremeno utočište kod Bene Tleilaksa koji su se nadali da će ih uključiti u tleilašku hegemoniju; rašireni u bezbroj 'zametnih škola'; ukinuo ih je Leto II jer su činili jezgro nezavisne opozicije; rasprostranjeni među Raštrkanima posle Vremena gladi.

"Nekoliko najboljih učitelja zadržao je na Dini, ali pitanje sa kojim te Anteak prisiljava da se sada suočiš ne vodi te tamo. Kuda su nestale vaše sestre, Bel?"

"Još to ne možemo znati zar ne?" Ona pogleda prema njegovoj konzoli drugačijim očima. Bilo bi pogrešno onemogućiti ovakav jedan um. Ako su već nameravale da ga iskoriste, trebalo je to da učine u najvećoj mogućoj meri.

"Uzgred budi rečeno, Bel", ponovo počeo on dok je ona ustajala da krene. "Možda Uvažene Naložnice predstavljaju jednu relativno malu skupinu."

Malu? Zar on ne zna da se Sestrinstvo povlači pred njihovom užasavajućom brojnošću sa planete za planetom?

"Svi brojevi su relativni. Postoji li išta u vaseljeni što je odista pokretno? Možda je naše staro carstvo mesto njihovog poslednjeg uzmaka, Bel. Mesto za skrivanje i pokušaj pregrupisanja."

"To si i ranije nagovestio... Dar."

Ne Vrhovnoj majci. Ne Odradi. Dar. On se nasmeši. "Možda bismo mogli uspeti uz pomoć Skitala."

"Mi?"

"Murbela da prikupi obaveštenja, ja da ih procenim." Nije mu se dopao osmeh koji je ovo izazvalo.

"Šta ti to u stvari predlažeš?"

"Pustimo maštu da luta i prema njoj oblikujmo naše eksperimente. Od kakve bi koristi bila čak i jedna ne-planeta, ako bi neko bio u stanju da probije zaštitnik?"

Ona baci pogled na dečaka. Da li je to Ajdaho znao da one podozrevaju da je bašar, nekako, uspeo da vidi ne-brodove?

Razume se! Jedan mentat njegovih sposobnosti... mrvice i delići povezivali su se u neku majstorsku projekciju.

"Bio bi potreban celokupan odliv nekog G-3 sunca da bi se zaštitila bilo koja makar polovično nastanjiva planeta." Posmatrala ga je s visine, suvo i veoma hladno.

"Kada je Raštrkavanje u pitanju ništa nije nemoguće"

"Ali ne u okviru naših sadašnjih mogućnosti. Imaš li nešto malo manje ambiciozno?"

"Ispitajte genetske oznake u ćelijama svojih ljudi. Tragajte za zajedničkim ustrojstvima u atreidskom nasleđu. Možda postoje talenti o kojima niste ni sanjali."

"Tvoja domišljata mašta skače tamo-amo."

"Sa G-3 sunca na genetiku. Možda postoje zajednički faktori."

Čemu ti ljudi nagoveštaji? Ne-planete i ljudi koji pogledom prodiru kroz zaštitna polja? Šta on to radi?

Nije laskala sebi da on to govori samo za njeno dobro. Komeji su uvek bili prisutni.

On učuta, jedne ruke nehajno prebačene reko dečakovog ramena. Obojica su je posmatrali! Izazov?

Budi mentat ako možeš!

Ne-planete? Ukoliko se povećava masa nekog predmeta, energija potrebna da bi se potrla gravitacija dostiže vrednosti do kojih sežu još samo prosti brojevi. Ne-štitnici se suočavaju sa još većim energetske vrednostima, dolazi do povećanja za još jedan eksponencijalni red veličine. Da li to Ajdaho nagoveštava da je neko iz Raštrkavanja možda pronašao način da zaobiđe taj problem? Ona mu postavi direktno pitanje.

"Iksijanci nisu savladali Holzmanovu teoriju skupljanja", reče on. "Oni je samo koriste... to je teorija koja je delotvorna čak i kada je ne razumete."

Zašto mi usmerava pažnju na tehnokratiju Iksa? Iksijanci su bili umešani u previše toga da bi im Bene Geserit verovao.

"Zar vas ne zanima zašto Tiranin nikada nije onemogućio Iks?" upita on. Pošto je ona nastavljala da zuri u njega, on dodade: "Samo ih je obuzdavao. Fascinirala ga je ideja da se ljudsko biće i mašina nerazmrsivo povežu jedno za drugo, i da svako od njih ispituje

krajnje granice onog drugog."

"Kiborzi?"

"Između ostalog."

Zar Ajdaho nije znao kakve su bile posledice preokreta koji je Batlerijanski džihad ostavio za sobom čak i među Bene Geseritima? Uzbuna! Međusobno približavanje onoga što bi... ljudsko biće i mašina... mogli da naprave. Imajući u vidu ograničenja mašina, to je bio jezgrovit opis iksijanske kratkovidosti. Da li je to Ajdaho govorio da je Tiranin odabrao ideju o mašinskoj inteligenciji? Ludost! Ona se okrenu od njega.

"Suviše brzo odlaziš, Bel. Trebalo bi više da te zanima Šeanina imunost na seksualno vezivanje. Mladići koje šaljem na doterivanje nisu podlegli utiskivanju, baš kao ni ona. Pa ipak, nijedna Uvažena Naložnica nije veći zavisnik."

Belonda je konačno sagledala vrednosti koje je Odrade pohranila u ovog голу. Nema mu cene! A ja sam ga mogla ubiti. Saznanje da je samo pre nekoliko trenutaka mogla da napravi takvu grešku ispuni je nelagodom.

Kada je stigla do vrata, on je još jednom zaustavi. "Futari koje sam video na Gamuu - zašto nam je rečeno da oni love i ubijaju Uvažene Naložnice? Murbela ne zna ništa o tome."

Belonda se udalji ne osvrnuvši se. Sve što je danas naučila o Ajdahu samo je doprinelo njenom uverenju da je opasan... ali morali su da žive s tim... za sada.

Ajdaho duboko uzdahnu i pogleda u zbunjenog Tega. "Hvala to što si bio ovde i cenim to što si ostao nem iako si bio suočen s jednim velikim izazovom."

"Ona te zapravo ne bi ubila... zar ne?"

"Da mi nisi upravo ti obezbedio onih nekoliko prvih sekundi, možda i bi."

"Zašto?"

"Zaokupljena je pogrešnom idejom da bih ja mogao biti kvizac haderah."

"Poput Muad'Diba?"

"I njegovog sina."

"Pa, sada vas više neće povrediti."

Ajdaho pogleda prema vratima kroz koja je Belonda upravo izašla. Odlaganje. To je sve što je postigao. Možda više nije bio puki zavrtanj u mahinacijama drugih. Postigli su novi odnos, odnos koji bi mogao da ga održava na životu ako se pažljivo eksploatiše. U to se nikada nisu uklapale emocionalne sklonosti, čak ni sa Murbelom... niti sa Odrade. Duboko u sebi, Murbela je odbijala seksualne sponse u istoj meri kao i on. Odrade je mogla da aludira na drevne veze atreidske odanosti, ali osećanjima jedne časne majke nije se moglo verovati.

Atreidi! On pogleda u Tega, primetivši da je to nezrelo lice već počelo da dobija karakteristične porodične crte.

Šta sam u stvari postigao sa Bel? Verovatno ga više neće snabdevati lažnim podacima. U izvesnoj meri je mogao da se pouzda u ono što mu je rekla jedna časna majka, ali bio je svestan činjenice da svako ljudsko biće može pogrešiti.

Nisam samo ja u specijalnoj školi. Sada su i sestre u mojoj školi!

"Mogu li poći da pronađem Murbelu?" upita Teg. "Obećala je će me naučiti kako da se borim nogama. Mislim da bašar to nikada nije naučio."

"Ko to nikada nije naučio?"

Pognute glave, posramljeno. "Ja nikada nisam naučio."

"Murbela je na vežbalištu. Pohitaj. Ali prepusti meni da joj ispričam o Belondi".

Obuka kod Bene Geserita nikada nije prestajala, pomisli Ajdaho dok je promatrao dečaka kako se udaljava. Međutim, Murbela je bila u pravu kada je govorila da uče baš ono što mogu saznati jedino od sestara.

Ova misao pokretala je zle slutnje. Video je jednu sliku u sećanju. Skitala kako stoji iza poprečnog polja u hodniku. Šta je njihov zatvorenik dosad naučio? Ajdaho se strese. Uvek kada je mislio na Tleilakse prisećao se Liceigrača. A upravo ga je to podsetilo na sposobnost Liceigrača da 'ponovo otisnu' sećanja svih onih koje su ubili. To ga je, pak, ispunjavalo strahovanjima iz njegovih vizija.

A ja sam tleilaški eksperiment.

Bilo je to nešto što se ne bi usudio da istraži sa jednom časnom majkom, pa čak ni u blizini neke koja bi mogla da ga vidi ili čuje.

Ajdaho iziđe u hodnik i uputi se u Murbeline odaje gde se smesti u jednu stolicu i stade da proučava preostali deo lekcije koju je savlađivala. Glas. Tu se nalazio i klariton, koji je koristila za ponavljanje svojih glasovnih eksperimenata. Oprema za disanje čiji je zadatak bio da silom izaziva prana bindu odgovore ležala je na stolici, nehajno odbačena i zamršena. Ostale su joj loše navike iz dana kada je bila Uvažena Naložnica.

Murbela ga tu zateče kada se vratila sa vežbališta. Imala je na sebi tesno priljubljeni beli triko, na kome su se videle mrlje od znoja; žurila je da skine sa sebe ovu odeću i da se raskomoti. Zaustavio ju je na putu ka tušu koristeći se jednim od trikova koje je naučio.

"Otkrio sam neke stvari o Sestrinstvu koje ranije nismo znali."

"Kaži mi!" Njegova Murbela bila je ta koja je postavila taj zahtev, dok joj se na ovalnom licu sjajio znoj a u zelenim očima očitavalo se divljenje. Moj Dankan ih je ponovo prozreo!

"Igra se sastoji u tome da jedan od delova ne može biti pomen", podseti je on. Neka se telo-branitelji iza komeja pozabave ovim! "One ne samo da očekuju da im pomognem u stvaranju nove religije oko Šeane, da dobrovoljno uzmemo učešća u njihovom snu već ja treba i da budem njihov kritičar, njihova savest, neko ko će ih terati da uvek iznova preispituju vlastite izgovore za krajnje neobično ponašanje."

"Da li je Odrade bila ovde?"

"Belonda."

"Dankane! Ta je opasna. Ne bi trebalo da se s njom viđaš nasamo."

"Dečak je bio sa mnom."

"Ništa mi nije rekao!"

"Ispunjava naređenja."

"U redu! Šta se dogodilo?"

On joj podnese kratak izveštaj, opisavši joj čak i izraze na Belondinom licu i ostale reakcije. (Zar promatračima iza komeja neće poslužiti kao dobra vežba!)

Murbela je bila besna: "Ako ti naudi neću nikada više ni sa jednom sarađivati!"

Izvršno, draga moja. Posledice! Vi benegeseritske veštice trebalo

bi da krajnje pažljivo preispitate svoje ponašanje.

"Još se osećam na vežbalište", reče ona. "Taj dečak. Veoma je brz. Još nikada nisam srela tako bistro dete."

On ustade. "Hajde, istrljaću te."

Kod tuša joj pomože da skine znojavi triko i njegove hladne šake nanoše se na njenoj koži. Mogao je da vidi koliko uživa u njegovom dodiru.

"Tako si nežan, a ipak tako snažan", prošapta ona.

Podzemni bogovi! Način na koji ga je pogledala - kao da će ga progutati.

Ovog puta su Murbeline misli koje su se odnosile na Ajdaha, bile oslobođene samooptuživanja. Ne mogu da se setim nijednog trenutka kada sam se probudila i rekla: "Volim ga!" Ne, krčen je put do sve dublje i dublje zavisnosti, dok to nije postala potpuno uobličena činjenica koja se morala prihvatiti u svakom trenutku života. Poput disanja... ili otkucaja srca. Tok? Sestrinstvo greši!

"Operi mi leđa" reče ona i nasmeja se kada mu tuš smoči odeću. Pomogla mu je da je skine i tamo ispod tuša to se ponovo dogodilo: ta nekontrolisana prinuda to muško-žensko mešanje što odstranjuje sve osim uzbuđenja. Tek posle bila je u stanju da se seti svega i kaže sebi: On poznaje sve tehnike koje ja poznajem. Ali ovo je bilo više od tehnike. On želi da mi udovolji! Dragi bogovi Dura! Otkud da me obasja tolika sreća?

Obesila mu se oko vrata dok ju je iznosio ispod tuša i još mokru spustio na krevet. Povukla ga je da se spusti pored nje i ostadoše tako mirno da leže, čekajući da im se vrati snaga.

Ona uskoro prošapta: "Znači, Misionaria je poželela da iskoristi Šeanu."

"Veoma opasna namera."

"To ponovo ističe Sestrinstvo u prvi plan. Mislila sam da su se uvek trudile da upravo to izbegnu."

"Sa moje tačke gledišta, to je smešno."

"Jer nameravaju tebe da postave za Šeaninog nadglednika?"

"Nju niko ne može da nadgleda! Možda niko ne bi ni trebalo." On pogleda naviše prema komejima. "Hej, Bel! Nisi uhvatila za rep samo jednog tigra."

Vraćajući se ka arhivama, Belonda se zaustavi kod vrata odaje u kojoj su primani zapisi komeja i uputi jedan upitni pogled dežurnoj majci.

"Ponovo ispod tuša", obavesti je dežurna majka. "Posle izvesnog vremena postaje dosadno."

"Mistično uživanje!" primeti Belonda i krenu ka svojim odajama, uma zamućenog promenjenim percepcijama koje je trebalo ponovo organizovati. On je bolji mentat od mene!

Ljubomorna sam na Šeanu, prokleta da je! A on to zna!

Mistično uživanje! Orgija kao podstrekač. Seksualno znanje Uvaženih Naložnica uticalo je na benegeseritski rod do onog primitivnog uranjanja u ekstazu koja je zajednička. Mi napravimo jedan korak ka njoj i jedan od nje.

I samo saznanje da tako nešto postoji! Koliko je samo odbojno, koliko opasno... pa ipak, koliko privlačno.

A Šeana je imuna! Prokleta da je! Zašto je Ajdaho morao upravo sada da ih na to podseti?

28.

Dajte mi svaki put sud uravnoteženih umova umesto zakona. Kodovi i priručnici tvore šablonska ponašanja. A sva šablonska ponašanja ostaju nepodložna sumnji, dobijajući na destruktivnosti.

'Darvi Odrade'

Tamelane se pojavila u Odradinim odajama u Eldiju neposredno pred zoru, donoseći vesti o pocakljenom putu pred njima.

"Put je usled nanetog peska postao opasan ili neprohodan na šest

mesta s one strane mora. Veoma velike dine."

Odrade je upravo završila svoj dnevni režim: minizačinska agonija posle koje slede vežbanje i tuširanje hladnom vodom. U spavaćoj ćeliji za goste u Eldiju nalazila se samo jedna stolica za ljučenje (znali su šta voli) i ona se u njoj smesti da sačeka Stregi i jutarnji izveštaj.

Tamelanino lice bilo je žućkastobledo pri svetlosti dve srebrnaste sjajne kugle, ali njeno zadovoljstvo nije se moglo prenebreći. Samo da si mene poslušala!

"Nabavi nam 'toptere", reče Odrade.

Tamelane se udalji, očigledno razočarana umerenom reakcijom Vrhovne majke.

Odrade pozva Stregi. "Proveri alternativne puteve. Saznaj kako stoje stvari sa prolazom oko zapadnog kraja mora."

Stregi požuri, gotovo se sudarivši sa Tamelane koja se vraćala."

"Žalim što moram da te obavestim da Transport trenutno nije u stanju da nam da dovoljno 'toptera. Preseljavaju pet zajednica istočno od nas. Verovatno ih možemo dobiti do podneva."

"Ne postoji li osmatrački terminal na ivici tog pustinjskog utvrđenja južno od nas?" zapita Odrade.

"Prva prepreka nalazi se upravo iza njega." Tamelane je još bila veoma zadovoljna sobom.

"Neka nas 'topteri tamo sačekaju", reče Odrade. "Krenućemo

odmah posle doručka."

"Ali, Dar..."

"Reci Klerbaji da danas letiš sa mnom. Da, Stregi?" Akilota je stajala na vratima iza Tamelane.

Položaj njenih ramena, dok je odlazila, govorio je da Tamelane nije shvatila novu naredbu za promenu mesta kao oproštaj.

Ali Tamino ponašanje uklapalo se u njihove potrebe.

"Možemo stići do osmatračkog terminala", reče Stregi, stavivši do znanja da je čula. "Podignućemo prašinu i pesak, ali nema opasnosti.

"Hajde da na brzinu doručujemo."

Što su se više približavali pustinji to je tle postajalo ogoljenije. Odrade ne propusti da to prokomentariše dok su ubrzavali prema jugu.

Unutar stotine kliksa od poslednjeg prijavljenog spoljašnjeg ruba pustinje videli su tragove zajednica koje su se behu nadigle i preselile u hladnija područja. Goli temelji, zidovi koji se nisu mogli spasti, oštećeni prilikom rastavljanja i ostavljeni. Cevi presečene na nivou temelja. Bilo je suviše skupo iskopavati ih. Pesak će za kratko vreme prekriti svu ovu neuglednu masu.

Ovde nisu imali zaštitni zid kao na Dini, objasni Odrade Stregi. Jednog dana, uskoro, stanovništvo Kapitola će se preseliti u polarne oblasti i dubiti led u potrazi za vodom.

"Da li je istina, Vrhovna majko", upita neko ko se nalazio pozadi sa Tamelane, "da već pravimo opremu za žetvu začina?" Odrade se okrete na svom sedištu. Pitanje je postavila službenica za vezu, starija akilota: jedna postarija žena sa borama urezanim duboko u čelo koje su svedočile o njenoj odgovornosti; tamna i zrikava od dugih časova provedenih na radnom mestu.

"Moramo spremno dočekati crve", reče Odrade.

"Ako dođu", uplete se Tamelane.

"Da li si ikada išla pustinjom, Tam?" upita Odrade.

"Bila sam na Dini." Odgovor je bio veoma kratak.

"Da li si odlazila u otvorenu pustinju?"

"Samo do nekih malih nanosa u blizini Kina."

"To nije isto." Kratak odgovor zasluživao je istu takvu kratku

repliku.

"Druga sećanja mi saopštavaju ono što treba da znam." To je bilo za akilote.

"To nije isto, Tam. Moraš to sama iskusiti. Na Dini se veoma čudno osećaš, jer znaš da crv može svakog časa naići i progutati te."

"Čula sam o tvom poduhvatu... na Dini."

Poduhvatu. Ne 'iskustvu'. Poduhvatu. Vrlo je određena u svojim kritikama. To je upravo nalik na Tam. 'Suviše Belinih osobina prešlo je na nju', reći će neko.

"Hodanje po takvoj pustinji te izmeni, Tam. Druga sećanja postanu jasnija. Jedno je upijati iskustva nekog slobodnjačkog pretka, a potpuno drugo prolaziti onuda kao pravi Slobodnjak, pa makar i samo nekoliko časova."

"Nije mi se dopalo."

Toliko o Taminom odvažnom duhu; svi u kolima sagledali su je u nepovoljnoj svetlosti. Glas će se proširiti.

Prava žeravica, stvarno!

Sada će skretanje razgovora na Šeanu u Savetu (ako ona odgovara) biti lakše objasniti.

Osmatrački terminal predstavljao je rastopljenu ravninu kremenjače, zelenu i glatku sa mehurovima od toplote u unutrašnjosti. Odrade je stajala na istopljenoj ivici i posmatrala kako se trava ispod nje završava u pramenovima, dok je pesak već napadao niže padine ovog nekada zelenog brda. Bilo je novih slanih žbunova (koje je posadio Šeanin narod, reče neko iz Odradine pratnje) koji su obrazovali nasumičan sivi zaklon duž osvajačkih prstiju pustinje. Tihi rat. Život zasnovan na hloforilu koji se bori odstupnicom protiv peska.

Jedna niska dina uzdizala se iznad terminala s njene desne strane. Mahnuvši ostalima da je ne slede ona se pope na brdo peska, s čije se druge strane koja se nije videla nalazila ćutljiva pustinja sećanja.

Znači, ovo je ono što stvaramo.

Nema znakova naseljenosti. Nije se osvrnula unazad prema onome što je raslo očajnički se boreći protiv dina koje su osvajale,

već je pažnju zadržala usmerenu prema obzorju. Sve živo iz pograničnog dela pustinje bilo je pod prismotrom. Sve što se kretalo u tom suvom prostranstvu bilo je potencijalno opasno.

Pošto se vratila do ostalih, izvesno vreme je zadržala pogled na glatkoj površini Terminala.

Starija akilota za vezu priđe Odradi donoseći molbu iz Vremenske kontrole.

Odrade je prouči. Sažeta i neminovna. U tim rečima nije se moglo nazreti ništa što bi nagoveštavalo da su im povod bile iznenadne promene. Tražili su dodatnu površinsku opremu. Ovo nije došlo iznenada, kao posledica neke slučajne oluje, već kao posledica odluke Vrhovne majke.

Juče? Zar sam juče odlučila da uklonim more?

Ona vrati izveštaj akiloti za vezu i pogleda preko nje u peskom obeleženi sjaj.

"Zahtev odobren." Zatim: "Rastužuje me kada vidim kako nestaju sve te zgrade tamo."

Akilota slegnu ramenima. Ona je slegnula ramenima! Ona oseti kao da ju je udarila. (Zar taj pesak neće protresti Sestrinstvo!)

Odrade okrete ženi leđa.

Šta bih uopšte mogla da joj kažem? Živimo na ovom tlu onoliko vremena koliko iznosi petostruki životni vek naših najstarijih sestara. A ova sleže ramenima.

Pa ipak... prema nekim standardima, znala je da su postrojenja Sestrinstva jedva dostigla zrelost. Plaz i plastil težili su da održavaju sređen odnos između zgrada i njihove okoline. Pričvršćene za tlo i sećanja. Gradići i gradovi ne podležu lako drugim silama... sem ljudskim hirovima.

Još jedna prirodna sila.

Zaključila je da je pojam poštovanja starosti čudan pojam. Ljudima je on urođen. Nazrela ga je u starom bašaru kada je govorio o svom porodičnom imanju na Laernesu.

"Smatrali smo da odgovara za čuvanje ukrasa moje majke."

Kontinuitet. Hoće li ponovo oživljeni gola oživeti i ta sećanja?

Moj rod je bio ovde.

Dobijalo je čudnu patinu kada se izraz 'moj rod' odnosio na krvne

pretke.

Pogledajte samo koliko dugo smo mi Atreidi opstali na Kaladanu obnavljajući stari zamak, glačajući duboke ureze u drevnom drvetu. Jedini zadatak čitavih ekipa slugu bio je da održavaju to škripavo staro mesto na nivou jedva podnošljive funkcionalnosti.

Ali te sluge nisu smatrale da ih zloupotrebljavaju. Na svoje poslove gledali su kao na privilegije. Ruke koje su glačale drvo gotovo su ga milovale.

"Star. Taj pridev već dugo prati Atreide."

Ljudi i njihovi artefakti. Osetila je izvesno napregnuto osećanje kao da živi deo sebe same.

"Boljom me čini ovaj štap u mojoj šaci... ovo vatrom zašiljeno koplje koje će mi obezbediti meso... ovaj zaklon od hladnoće... moj kameni podrum u kome čuvamo hranu za zimu... ova hitra lađa... ovaj džinovski prekookeanski brod... ova letelica od metala i keramike koja me nosi u svemir..."

Te prve ljudske pustolovine u svemiru... uopšte nisu sanjali u kom pravcu će putovanje krenuti. Kako su bili izolovani u tim davnim vremenima! Male kapsule sa atmosferom u kojima se moglo živeti povezane sa nezgrapnim izvorima podataka pomoću primitivnih transmisijskih sistema. Usamljenost. Samoća. Ograničena mogućnost za bilo šta drugo sem preživljavanja. Održavanje potrebne količine čistog vazduha. Proveravanje pijaće vode. Vežbanja kako bi se sprečio gubitak težine. Ostati aktivan. U zdravom telu zdrav duh. A u čemu se to ogledao zdrav um?

"Vrhovna majko?"

Ponovo ta prokleta akilota za vezu!

"Da?"

"Belonda kaže da vam neodložno saopštim da je stigla jedna glasnica iz Buzela. Došli su stranci i odveli sve časne majke."

Odrade se okrete. "I to je cela poruka?"

"Ne, Vrhovna majko. Strancima je izgleda upravljala žena, tako bar glasi opis. Glasnica kaže da je ličila na neku Uvaženu Naložnicu, mada na sebi nije imala njihovu odoru."

"Nema vesti od Dortujle ili ostalih?"

"Nisu imale prilike, Vrhovna majko. Glasnica je akilota prvog reda.

Stigla je u jednom malom ne-brodu sledeći izričita Dortujlina naređenja"

"Kaži Bel da toj akiloti ne sme biti dozvoljeno da ode. Ona nosi opasna obaveštenja. Pripremiću jednu glasnicu kada se vratim. Mora da bude neka časna majka. Jesi li upamtila?"

"Razume se, Vrhovna majko." Očito ju je povredio nagoveštaj sumnje.

Počelo je! S mukom je suzbila uzbuđenje.

Zagrizle su mamac. A sada... jesu li se upecale?

Dortujla je mnogo rizikovala kada se na ovaj način oslonila na jednu akolitu. Poznajući Dortujlu, to mora da je krajnje pouzdana akolita. Spremna da se ubije ako je uhvate. Moram videti tu akilotu. Možda je vreme da iskusi agoniju. A možda je to poruka koju mi Dortujla šalje. To bi ličilo na nju.

Bel će, razume se, biti polaskana. Glupo je zavisiti od nekoga iz kaznene postaje!

Odrade pozva ekipu za veze. "Uspostavite vezu sa Belondom."

Ručni projektor nije bio jasan kao neki od instaliranih uređaja, ali su se Bel i njena okolina mogli nazreti.

Sedi za mojim stolom kao da je njen. Odlično!

Ne pruživši Belondi priliku da plane, Odrade reče: "Utvrdi da li je ta glasnica akilota spremna za agoniju!"

"Jeste." Podzemni bogovi! Baš sažeto od Bel.

"Pobrini se onda za to. Možda bi mogla da bude naš glasnik."

"Već jesam."

"Je li sposobna?"

"Veoma."

Šta se to, u ime svih đavola, dogodilo sa Bel? Ponaša se krajnje čudno. Uopšte ne liči na samu sebe. Dankan!

"Oh, još nešto Bel. Želim da Dankan ima otvorenu vezu sa arhivama."

"Pobrinula sam se za to jutros."

Lepo, lepo. Kontakt sa Dankanom bio je plodonosan.

"Razgovaraću sa tobom pošto se vidim sa Šeanom."

"Reci Tam da je bila u pravu."

"U vezi s čim?"

"Samo joj reci."

"Dobro. Moram reći, Bel, da sam veoma zadovoljna načinom na koji sređuješ stvari."

"Posle načina na koji si ti mene sredila, kako sam mogla da omanem?"

Belonda se odista smešila dok se veza prekidala. Odrade se okrenu i vide da Tamalane stoji iza nje.

"U pravu u vezi s čim, Tam?"

"Da postoje čvršće veze između Ajdaha i Šeane nego što smo sumnjale. Tamalane priđe bliže Odradi i spusti glas. "Ne postavljaš je u moju stolicu dok ne otkriješ šta kriju."

"Svesna sam da su ti bile poznate moje namere, Tam. Ali... da li sam toliko providna?"

"U nekim stvarima, Dar."

"Srećna sam što si mi prijateljica."

"Imaš i druge koji te podržavaju. Kada su proktorke glasale, u korist ti je išla tvoja kreativnost. 'Nadahnuti', glasilo je objašnjenje jedne od onih koje su te branile."

"Onda znaš i to da sam Šeanu podvrgla krajnje iscrpnim proverama pre no što sam donela jednu od svojih nadahnutih odluka."

"Razume se."

Odrade daje znak vezistkinjama da uklone projektor i ode da čeka kod ivice uglačane oblasti.

Kreativna mašta.

Bila su joj poznata pomešana osećanja njenih saradnica. Kreativnost!

Uvek je opasna za ušančenu moć. Uvek dolazi sa nečim novim. Nove stvari su u stanju da unište moć autoriteta: čak je i Bene Geserit pristupao kreativnosti sa zlim slutnjama. Neki su, da bi brod držali u ravnoteži, pribegavali tome da gurnu u stranu bundžije. To, međutim, nije spadalo u Dortujline dužnosti. Nevolja je bila u tome što su kreativci težili da dobrodošlicom pozdrave one učmale. Oni su to nazivali privatnošću. Bio je potreban i te kakav napor da se Dortujla uvede u igru.

Ostaj nam dobro, Dortujla. Budi najbolji mamac koji smo ikada

upotrebile.

Tada stigoše 'topteri... njih šesnaest. Piloti su pokazivali nezadovoljstvo zbog ovog dodatnog zaduženja, posle svih muka kroz koje su prošli. Seobe čitavih zajednica!

Odrade je u raspoloženju koje je bilo lako narušiti posmatrala 'toptere kako se spuštaju na čvrstu uglačanu površinu, dok su se krilni ventilatori zamatali u čaure sonde - svaka letelica ličila je na nekog usnulog insekta.

Letelica koju je prema vlastitom liku projektovao neki ludi robot.

Tek što su poleteli Stregi, ponovo sevši pored Odrade, upita: "Hoćemo li videti peščane crve?"

"Možda. Samo još nemam izveštaje o njima."

Stregi se zaveli, razočarana odgovorom ali nesposobna da ga iskoristi za naredno pitanje. Istina povremeno može biti uznemirujuća, a one su toliko uložile u ovo kockanje sa evolucijom, pomisli Odrade.

Zašto bismo inače uništile sve što smo volele na Kapitolu?

Simultani tok misli joj se nametnu jednom slikom davno korišćenog znaka, koji je stajao lučno ispisan iznad uskog ulaza u jednu zgradu od ružičastih opeka: BOLNICA ZA NEIZLEČIVE BOLESTI.

Zar se Sestrinstvo tamo našlo? Ili su možda tolerisale suviše neuspeha? Nametljiva Druga sećanja mora da imaju svoju posebnu svrhu.

Neuspesi?

Odrade prouči ovo: ako do toga dođe moramo razmišljati o Murbeli kao o sestri. Ne može se reći da je njihova zarobljena Uvažena Naložnica predstavljala nepopravljiv neuspeh. Ipak, nije se uklapala u okolinu, a i prolazila je kroz ozbiljnu obuku u poodmaklom dobu.

Kako su svi oko nje bili tihi, svi su gledali prema vetrom nanetom pesku - dinamama u obliku kitovih leđa koje su povremeno propuštale suve talasiće. Rano poslepodnevno sunce upravo je počelo da obezbeđuje dovoljno bočne svetlosti potrebne da se odrede bliski prizori. Prašina je zamračivala obzorje ispred njih.

Odrade se sklupča na svom sedištu i zaspa. Ovo sam već ranije

videla. Preživela sam Dinu.

Probudilo ju je uzbuđenje koje je zavladao dok su se spuštali i kružili oko Šeaninog pustinjačkog osmatračkog centra.

Pustinjački osmatrački centar. Ponovo smo u njemu. U stvari, mi mu nismo ni nadenuli ime... isto kao što nismo dali ime ni ovoj planeti. Kapitol! Kakvo je to ime? Pustinjački osmatrački centar! Opis, a ne ime. Naglasak je bio na privremenosti.

Dok su silazili ugledala je nešto što potvrdi njene misli. Osećanje privremenog boravka bilo je još više istaknuto spartanskom grubošću svih spojeva. Nije bilo mekoće, nije bilo zaobljenih veza. Ovo pripada ovamo, a ono ide tamo. Sve je bilo spojeno pokretnim konektorima.

Sletanje je bilo loše; pilot im je na taj način saopštavao: "Stigli ste i idite s milim bogom."

Odrade se smesta uputi u odaju koja se uvek nalazila po strani i bila njoj namenjena, te pozva Šeanu. Privremene odaje: još jedna spartanska prostorija sa tvrdim poljskim krevetom. Ovog puta dve stolice. Prozor je gledao na zapad, prema pustinji. Privremena priroda ovih soba neugodno ju je pogađala. Sve što se ovde nalazilo moglo se za nekoliko časova razmontirati i odvesti. Umila se u pokrajnom kupatilu uživajući u slobodi pokreta. Spavala je zgrčeno u 'topteru i telo joj je žalosno cvilelo.

Osvežena, uputi se do prozora, zahvalna što je građevinska ekipa uključila i ovu kulu: deset spratova a ovo je bio deveti. Šeana je zauzimala poslednji sprat, a tu prednost joj je doneo posao koji je obavljala i koji je bio naznačen u imenu opisanog mesta.

Dok je čekala, Odrade izvrši potrebne pripreme.

Otvori um. Odbaci unapred donete zaključke.

Prvi utisci kada Šeana stigne moraju biti sagledani naivnim očima. Uši ne smeju biti pripremljene za neki određeni glas. Nos ne sme da očekuje mirise kojih se seća.

Ovu sam ja izabrala. Ja, njena prva učiteljica, podložna sam greškama.

Odrade se okrenu na zvuk vrata. Stregi.

"Šeana se upravo vratila iz pustinje i nalazi se sa svojim narodom. Moli Vrhovnu majku da se sastane s njom u gornjim

odajama, koje su mnogo udobnije."

Odrade klimnu.

Šeanine odaje na poslednjem spratu još su na ivicama ličile na montažnu građevinu. Na brzinu sklepan zaklon ispred pustinje. Jedna velika prostorija, šest do sedam puta veća od prostorije za goste, ali koja je služila i kao radna soba i kao odaja za spavanje. Prozori na dve strane - zapadnu i severnu. Odrade pogodi mešavina funkcionalnosti i nefunkcionalnosti.

Šeana je uspela da njene odaje odražavaju samu njenu ličnost. Standardni benegeseritski poljski krevet bio je prekriven svetlo-narandžastom i ćilibarnom prekrivkvm. Suprotni zid ukrašavao je crno-beli crtež nekog peščanog crva čija se glava nalazila u prvom planu i kome su se videli svi kristalni zubi. Nacrtala ga je Šeana, oslanjajući se na Druga sećanja i svoje detinjstvo na Dini kojima je poverila da joj vode kičicu.

Govorilo je ponešto o Šeani i to što nije pokušala da se iskaže na neki ambiciozniji način - jarkom bojom, na primer, i korišćenjem tradicionalne pustinjske okoline. Samo crv i nagoveštaj peska pod njim, a u prednjem planu jedna sićušna ljudska prilika u odori.

Ona sama?

Zadivljujuća suzdržanost i stalni podsetnik na ono zbog čega se ovde nalazi. Duboki otisak prirode.

Priroda ne stvara lošu umetnost?

Ta tvrdnja bila je suviše rečita da bi se mogla prihvatiti.

"Šta mi podrazumevo pod 'prirodom'?"

Videla je užasnu prirodnu divljinu: krhko drveće koje izgleda kao da je uronjeno u loš zeleni pigment i ostavljeno na ivici tundre da se isuši i pretvori u ružnu parodiju. Odvratno. Teško je zamisliti da takvo drveće ima nekakvu svrhu. A slepi crvi... sluzave žute kože. Gde se u njima nahodi umetnost? Privremeno stajalište na evolucijskom putu u nekom drugom pravcu. Da li uplitanje ljudi uvek nešto izmeni? Sligovi! Bene Tleilaksi su stvorili nešto zaista odvratno.

Diveći se Šeaninom crtežu Odrade zaključila da izvesne kombinacije vređaju određena ljudska čula. Sligovi kao hrana predstavljali su delikates. Ružne kombinacije dodirnule su rana iskustva. Iskustva su prosuđivala.

Loša stvar!

Veliki deo onoga što smatramo za UMETNOST teži da nas ospokoji. Nemojte me uvrediti! Ja znam šta mogu prihvatiti.

Kako je ovaj crtež ospokojavao Šeanu?

Peščani crv: slepa sila koja stražari nad skrivenim bogatstvima. Umetničko savršenstvo u svojoj mističnoj lepoti.

Bilo joj je dostavljeno da Šeana zbija šale sa svojom dužnošću. "Ja sam pastir crvima koji možda nikada neće postojati."

Čak i da se pojave proći će godine pre no što ijedan od njih dostigne veličinu crva sa njenog crteža. Da li se to njen glas čuo iz sićušne prilike ispred crva?

"Stići će na vreme."

Miris melanža, jači nego što je to uobičajeno za odaje časnih majki, ispuni sobu. Odrade pređe ispitivačkim pogledom preko nameštaja: stolice, radni sto, osvetljenje koje je dopiralo iz usidrenih sjajnih kugli - sve je bilo svrsishodno raspoređeno. Šta je predstavljala ta čudno oblikovana gomila crnog plaza u uglu? Još neki Šeanin rad?

Odrade zaključi da ove odaje veoma pristaju Šeani. Malo šta drugo osim crteža podsećalo je na njeno poreklo, ali prizor koji se video kroz bilo koji prozor mogao se uvek zameniti sa prizorom viđenim sa širokih prozora u Dar-es-Balatu duboko u Dininim suvozemljama.

Šuškanje kod vrata uzbuni Odrade. Ona se okrenu i ugleda Šeanu. Provirila je gotovo stidljivo kroz vrata pre no što se našla u prisustvu Vrhovne majke.

Kretnja koja je značila. "Znači, došla je u moje prostorije. Dobro. Neko je mogao nepažljivo da uruči moj poziv."

Odradina pripremljena čula zadrhtaše u Šeaninom prisustvu. Najmlađa časna majka koja je ikada postojala. Često si razmišljala o tihoj maloj Šeani. Nije uvek bila tiha, niti je bila mala, ali ta odrednica ju je i dalje pratila. Nije bila čak ni plahovita, već često tiha poput glodara koji čeka na ivici polja dok farmer ne ode. Miš bi tada pohitao da pokupi palo žito.

Šeana uđe u sobu i zaustavi se na manje od jednog koraka od Odrade. "Suviše dugo smo bile razdvojene, Vrhovna majko."

Odradin prvi utisak bio je čudno zbrkan.

Otvorenost i skrivanje?

Šeana je stajala tiha i prijemčiva.

Ovaj izdanak Sione Atreid poprimio je zanimljivo lice ispod benegeseritske patine. Sazrevala je prema ustrojstvima, istovremeno, i Sestrinstva i Atreida. Bili su vidljivi znaci mnogih čvrsto donetih odluka. To vitko, tamnoputo nahoče sa smeđom kosom prošaranom suncem izraslo je u ovu odmerenu časnu majku. Koža joj je još bila tamna usled mnogih časova provedenih napolju. Kosa i dalje prošarana suncem. Ali oči - čelično potpuno plavetnilo koje je govorilo: "Prošla sam kroz agoniju."

Šta to osećam u njoj?

Šeana je primetila izraz Odradinog lica (benegeseritska naivnost!) i znala je da je nastupio trenutak sučeljavanja koga se dugo plašila.

Jedina odbrana mi je moja istina i nadam se da neće tražiti da se do kraja ispovedim.

Odrade je promatrala svoju bivšu učenicu krajnje pomno, sa svim otvorenim čulima.

Strah! Šta ja to osećam? Nešto dok je govorila?

Postojanost Šeaninog glasa bila je oblikovana u moćan instrument, što je Odrade predosetila još prilikom njihovog prvog susreta. Šeanina izvorna priroda (priroda jednog Slobodnjaka, ako je ikada ijedan postojao!) bila je zauzdana i preusmerena. Jezgro sačinjeno od osvetoljubivosti bilo je uklonjeno. Njena sposobnost da voli i mrzi bila je čvrsto zauzdana.

Zašto imam utisak da želi da me zagri?

Odrade odjednom oseti da je ranjiva.

Ova žena se nalazila unutar mojih odbrana. Ne postoji način da je ikada više potpuno isključim.

Pade joj na pamet Tamalanin sud: "Ona je jedna od onih koje su zatvorene u sebe. Sećate li se sestre Švangijue? Ona je poput nje, ali je bolja u tome. Šeana zna kuda ide. Moraćemo pažljivo da motrimo na nju. To je atreidska krv znate."

"Ja sam, takođe, Atreid, Tam."

"Nemoj misliti da to i na trenutak zaboravljamo! Ne misliš valjda da bismo stajale skrštenih ruku ako bi Vrhovna majka rešila da se

sparuje s kim joj je volja? Postoje granice naše popustljivosti, Dar."

"Odista, do ove moje posete je trebalo da dođe mnogo ranije, Šeana."

Odradin ton uzbuni Šeanu. Ona se iznenada upilji u nju pogledom koji je Sestrinstvo nazivalo 'BG spokojan', mada verovatno nije bilo ničeg spokojnijeg u vaseljeni, ničeg što bi više predstavljalo masku onoga što se dešavalo iza nje. Ovo nije bila prepreka, bilo je to ništa. Sve na ovoj masci predstavljalo bi prekršaj. Ovo je, samo po sebi, bilo izdajstvo. Šeana to istog časa shvati i uz smeh odvrti:

"Znala sam da ćeš ispitivati! Govor rukama sa Dankanom, tačno?" Molim te, Vrhovna majko! Prihvati ovo.

"Hoću sve, Šeana."

"On želi da ih neko spase ako Uvažene Naložnice napadnu."

"To je sve?" Zar misli da sam potpuna budala?

"Ne. Želi obaveštenje o našim namerama... i o onome šta preduzimamo da se suočimo sa pretnjom Uvaženih Naložnica."

"Šta si mu rekla?"

"Sve što sam mogla." Istina je moje jedino oružje. Moramo joj odvratiti pažnju od toga!

"Da li si ti njegov prijatelj na sudu, Šeana?"

"Da."

"I ja sam."

"Ali Tam i Bel nisu?"

"Dobila sam obaveštenje da ga Bel sada toleriše."

"Bel? Tolerantna?"

"Imaš pogrešno mišljenje o njoj Šeana. U tebi je neki poremećaj." Ona nešto krije. Šta si učinila, Šeana?

"Šeana, da li smatraš da bi mogla raditi sa Bel?"

"Zato što je zadirkujem?" Raditi sa Bel? Kako ona to misli? Neće valjda Bel da stoji na čelu tog prokletog misionaria projekta! Uglovi Odradinih usana se lagano poviše naviše. Još neka ujdurma? Da nije stvar u tome?

Šeana je bila glavni predmet ogovaranja u trpezarijama Centrale. Priče o tome kako je zadirkivala starateljke rasplodavanja (naročito Bel) i do detalja razrađeni prikazi zavođenja osvetljeni poređenjima sa Uvaženim Naložnicama koje je izricala Murbela bili su začinjani

više od hrane. Odrade je pre samo dva dana čula odlomke najnovije priče. "Rekla je: 'Koristila sam se metodom pusti ga da se loše vlada. Veoma je efikasan sa muškarcima koji misle da te vode niz baštensku stazu.'"

"Zadirkivanje? Je li to ono što činiš Šeana?"

"To nije prava reč: reč je o preoblikovanju suprotstavljanjem prirodnim naklonostima." Međutim, onog trenutka kada je izgovorila ove reči Šeana je znala da je pogrešila.

Odrade oseti upozoravajuću mirnoću. Preoblikovanje? Pogled joj odluta do one čudne gomile u uglu. Zurila je u nju tako napregnuto, da se i sama začudi. Lučila je na neku viziju. Ona nastavi da je ispituje u potrazi za nečim odredjivim, nečim što bi joj se obratilo. Nije dobila odgovor, čak ni kada se upustila u ispitivanje do krajnjih svojih granica. A to joj je i bila svrha!

"Naziv joj je Praznina", prošapta Šeana.

"Tvoja?" Molim te, Šeana. Reci da je to neko drugi napravio. Onaj ko je ovo napravio otišao je tamo gde ja ne mogu da ga sledim.

"Ja sam to napravila jedne noći, pre otprilike nedelju dana."

Da li je crni plaz jedina stvar koju podvrgavaš preoblikovanju?
"Zadivljujući komentar umetnosti uopšte."

"A ne posebne vrste umetnosti?"

"Imam problema sa tobom, Šeana. Uznemiruješ neke sestre." I mene. U tebi postoji neko divlje mesto, koje nismo pronašle. Atreidski označivači gena za koje nam je Dankan kazao da ih tražimo nalaze se u tvojim ćelijama. Šta su ti oni podarili?

"Uznemirujem svoje sestre?"

"Naročito onda kada se prisete da si najmlađa među svima koje su ikada preživele agoniju."

"Sem kada su u pitanju izrodi."

"Zar si ti to?"

"Vrhovna majko!" Nikada me nije namerno povredila, sem kada je želela da mi očita lekciju.

"Prošla si kroz agoniju iako ti to niko nije odobrio."

"Zašto ne bi radije rekla da sam se suprotstavila zrelom savetu?"
Humorom ponekad može da joj se odvрати pažnja.

Prester, Šeanina akilota pomoćnica, došla je do vrata i lagano

grebala po zidu dok nije privukla njihovu pažnju. "Naložili ste da vam smesta javim kada se istraživačke ekipe vrate."

"Šta javljaju?"

Olakšanje u Šeaninom glasu?

"Ekipa osam želi da pogledate njihove snimke."

"Ona to uvek želi!"

Šeana progovori trudeći se da zvuči razočarano. "Želiš li da pogledaš snimke zajedno sa mnom, Vrhovna majko?"

"Sačekaću ovde."

"Neće dugo potrajati."

Kada su otišle, Odrade priđe zapadnom prozoru: jasan pogled preko krovovskih vrhova ka novoj pustinji. Male dine. Zalazak sunca na pragu i ta suva toplota koja toliko podseća na Dinu.

Šta Šeana krije?

Jedan mladič, tek nešto stariji od kakvog dečaka, sunčao se nag na obližnjem krovu, ležeći na leđima na nekom kao more zelenom dušeku sa zlatastim peškirom prebačenim preko lica. Koža mu je bila poput suncem zagrejanog zlata i mogla se uporediti sa peškirom i stidnim dlakama. Povetarac dodirnu ugao peškira i podiže ga. Jedna mlitava šaka se pomeri i vrati na mesto prekrivku.

Otkud to da je besposlen? Noćni radnik? Verovatno.

Dokoličarstvo se nije podsticalo, a ovde se njime razmetalo. Odrade se nasmeši sama sebi. Svakom se može oprostiti ako pretpostavi da je on noćni radnik. Možda se oslanjao upravo na to. Trik se sastojao u tome da ga ne vide oni koji znaju istinu.

Neću se raspitivati. I inteligencija zaslužuje neke nagrade. A on bi ipak mogao da bude i noćni radnik.

Ona podiže pogled. Ovde se javljalo jedno novo ustrojstvo: egzotični zalasci sunca. Uska traka narandžastog duž obzorja, nabrekla na mestu gde je sunce upravo utonulo ispod zemlje. Srebrnasto plavetnilo iznad narandžastog postajalo je u visinama tamnije. Ona je ovo mnogo puta videla na Dini. Nije nastojala da istraži meteorološka objašnjenja. Bolje je dozvoliti očima da upiju ovu prolaznu lepotu; bolje dozvoliti ušima i koži da osete iznenadnu mirnoću koja se spušta na ovo tle u tami koja brzo nadilazi pošto narandžastog sjaja nestane.

Nejasno je videla mladića kako podiže dušek i peškir i nestaje iza jednog ventilatora.

Zvuci trčanja u hodniku iza nje. Šeana uđe gotovo bez daha. "Pronašli su začinsku masu trideset klikova severoistočno od nas! Malu, ali kompaktnu!"

Odrade se ne usudi da se prepusti nadanjima. "Da je nije možda nagomilao vetar?"

"Malo je verovatno. Postavila sam danonoćnu stražu." Šeana baci pogled prema prozoru kod koga je stajala Odrade. Videla je. Treba. Možda..."

"Već sam te pitala, Šeana, da li bi mogla da radiš sa Bel. To je bilo veoma važno pitanje. Tam je veoma stara i uskoro će morati da bude zamenjena. Razume se mora doći do glasanja."

"Ja?" Bilo je to potpuno neočekivano.

"Moj prvi izbor." A sada, zapovest. Želim da si mi u blizini kako bih mogla da te nadgledam.

"Mislila sam... hoću da kažem, plan Misionarie..."

"To može da čeka. A mora postojati još neko ko je u stanju da bude pastir crvima... ako je ta začinska masa ono što se nadamo da jeste."

"Oh? Da... nekoliko naših, ali niko ko... Zar ne želiš da proveriš da li mi crvi još odgovaraju?"

"Rad u Savetu ne bi trebalo da ima ikakve veze s tim."

"Ja... možeš videti da sam iznenađena."

"Rekla bih, čak zaprepašćena. Reci mi, Šeana, šta ti u stvari zaokuplja pažnju ovih dana?"

Još ispituje. Trebo, posluži mi sada! "Proveravam da li pustinja dobro napreduje." Istina! "I, razume se, moj seksualni život. Videla si mladića na susednom krovu? Trebo, novi koga mi je Dankan poslao radi daljeg brušenja."

Čak i pošto je Odrade otišla Šeana se pitala zašto su ove reči izazvale u njoj toliku razdraganost. Mada je Vrhovna majka bila zavedena.

Nije čak bilo potrebno ni da proćerda svoju odstupnicu - istinu: Razgovarale smo o mogućnosti da ja utisnem Tega i na taj način povratim bašarova sećanja.

Potpuno ispovedanje bilo je izbegnuto. Vrhovna majka nije saznala da sam pronašla način da ponovo aktiviram naš ne-brod zatvor i da deaktiviram mine koje je Belonda postavila u njemu.

29.

Nikakva slast ne može prekriti pojedine oblike gorčine. Ako je nešto gorko, ispljuni ga. Tako su uvek postupali naši najstariji preci.

Zakonik

Murbela se pridiže u noći kako bi nastavila da sanja gotovo potpuno budna i svesna svega što ju je okruživalo: usnulog Dankana pored sebe, laganog kuckanja mašinerije, hronoprojekcije na tavanici. U poslednje vreme zahtevala je od Dankana da ostane s njom preko noći, jer se plašila da ostane sama. On je za to krivio četvrtu trudnoću.

Murbela sede na ivicu kreveta. Soba je izgledala sablasno pri nejasnoj svetlosti hrona. Slike iz snova su i dalje bile prisutne. Dankan nešto promrmlja i prevrnu se prema njoj. Ispruženu ruku prebaci joj preko nogu.

Osećala je da ova mentalna smetnja nije bila deo sna, već da je samo imala neke od njegovih osobina. Bila je to posledica benegeseritskog učenja. Toga, i njihovih prokletih nagoveštaja o Skitalu i... i svega! Oni su ubrzavali kretanje koje ona nije bila u stanju da kontroliše.

Noćas se izgubila u nekom ludom svetu reči. Razlog je jasan. Belonda je tog jutra naučila Murbelu da govori devet jezika, usmerivši sumnjičavu akilotu niz mentalnu stazu koja se nazivala 'lingvističkim nasleđem'. Ali Belin uticaj na ovo noćno ludilo nije obezbeđivao uzmak.

Košmar. Predstavljala je stvorenje mikroskopske veličine, zarobljeno na nekom ogromnom mestu koje je odzvanjalo i bilo označeno džinovskim slovima gde god da se okrenula: 'rezervoar podataka'. Okruživale su je animirane reči sa čeljustima koje su pravile grimase i zastrašujućim pipcima.

Grabljive životinje, a ona je bila njihov plen!

Budna i svesna sela je na ivicu kreveta sa Dankanovom rukom preko nogu, ali je još videla zveri. Terali su je nazad. Znala je da se

kreće unazad, mada joj se telo nije pokretalo. Terali su je ka užasnoj nesreći koju nije mogla da vidi. Glava joj se ne bi okrenula! Ne samo da je videla ta stvorenja (skrivala su delove njene spavaće sobe) već ih je i čula u kakofoniji svojih devet jezika.

Razderaće me!

Iako nije mogla da se okrene, osećala je šta leži iza nje: još zuba i kandži. Svuda unaokolo pretnja! Ako je sateraju u ugao, baciće se na nju i s njom je svršeno.

Uništena. Mrtva. Žrtva. Mučen zarobljenik. Fer igra.

Ispuni je očajanje. Zašto se Dankan ne probudi i spase je? Ruka mu je bila teška poput olova, deo sile koja ju je držala i omogućavala tim stvorenjima da je teraju ka njihovoj bizarnoj klopci. Ona se strese. Telo joj se obli znojem. Grozne reči! Behu se ujedinile u džinovske spojeve. Jedno stvorenje sa ustima tankim kao sečivo noža krenu pravo na nju i ona ugleda još reči u razjapljenoj tami između čeljusti.

Pogledaj iznad.

Murbela stade da se smeje. Nije mogla da se savlada. Pogledaj iznad. Uništena. Mrtva. Žrtva...

Smeh najzad probudi Dankana. On sede, uključi jednu nisku sjajnu kuglu i zagleda se u nju. Kako je raščupan izgledao posle njihovog ranijeg seksualnog sudara.

Izraz lica mu je delimično iskazivao zabavu, a delimično uznemirenost zbog toga što je probuđen. "Zašto se smeješ?"

Smeh se povlačio u dahtanju. Bokovi su je boleli. Plašila se da njegov nevoljni osmeh ne izazove novi grč. "Oh... Oh! Dankane! Seksualni sudar!"

Znao je da je to njihov zajednički izraz za zavisnost koja ih je povezivala, ali zašto ju je to zasmejala?

Njegov zbunjeni izraz učini joj se nemoguće smešnim.

Između dva dahtaja ona reče: "Još dve reči." I morala je čvrsto da stisne usne kako ne bi ponovo prsnula u smeh.

"Šta?"

Njegov glas bio je najsmešnija stvar koju je ikada čula. Ona ispruži šaku prema njemu i zatrese glavom. "Ohhh... ohhh..."

"Murbela, šta ti je?"

Uspela je samo da i dalje trese glavom.

On ponovo pokuša sa neodređenim smeškom. To je malo smiri i ona se osloni o njega. "Ne!" Uzvik se odnosio na njegovu desnu ruku, koja je krenula u istraživanje. "Želim samo da budem blizu tebe."

"Pogledaj koliko je sati." On podiže bradu prema projekciji na tavanici. "Gotovo tri."

"Bilo je toliko smešno, Dankane."

"Ispričaj mi."

"Kada dođem do daha."

On je spusti na jastuk. "Mi smo ti kao neki stari prokleti bračni par. Smešne priče usred noći."

"Ne, dragi, mi smo drugačiji."

"U pitanju je samo stepen, ništa više."

"Kvalitet", bila je uporna.

"Šta je bilo toliko smešno?"

Ona mu prepriča svoj košmar i Belondin uticaj.

"Zensuni. Veoma drevna tehnika. Sestre je koriste kako bi te oslobodile traumatskih veza. Reči koje potpaljuju nesvesne odgovore."

Strah se ponovo pojavi.

"Murbela, zašto drhtiš?"

"Učiteljice Uvažениh Naložnica su nas upozorile da će se dogoditi strašne stvari ako padnemo u ruke Zensunija."

"Gluposti! Prošao sam kroz isto to kao mentat."

Njegove reči zazvaše jedan drugi deo sna. Zver sa dve glave. Oboja usta otvorena. U unutrašnjosti - reči. S leve strane, 'Jedna reč' a sa desne, 'vodi ka drugoj'.

Strah napokon ustupi mesto razdraganosti. Sve je splasnulo, i to bez smeha. "Dankane!"

"Mmmmm." U zvuku se osećala mentatska udaljenost.

"Bel je kazala da Bene Geserit koristi reči kao oruđe - kao Glas. "Reči je nazivala, 'oruđem kontrole'."

"To je lekcija koju moraš naučiti tako da postane deo tebe. Neće ti verovati da si spremna za dublju obuku dok ovo ne naučiš.

A posle ja neću verovati tebi.

Ona se otkotrlja od njega i pogleda u komeje koji su svetlucali na tavanici oko hrono projekcije.

Još sam na probi.

Bila je svesna toga da njene učiteljice raspravljaju o njoj kada su nasamo. Razgovor bi umukao čim bi se ona približila. Zurile su u nju na svoj osobit način, kao da je bila neki zanimljiv primerak.

Belondin glas uskomeša njen um.

Pipci košmara. Zatim podne, i smradni znoj od njenih vlastitih napora zapahnu joj nozdrve. Iskušenik na tri propisana koraka od časne majke. Belin glas:

"Nikada nemoj biti ekspert. To te sputava."

Sve to samo zato što sam pitala ne postoje li reči koje bi vodile Bene Geserit.

"Dankane, zbog čega one mešaju mentalno i fizičko učenje?"

"Um i telo jačaju jedno drugo." Pospan. Proklet da je! Ponovo će zaspati.

Ona prodrma Dankanovo rame. "Ako su reči tako proketo nevažne zašto toliko pričaju o disciplinama?"

"Ustrojstva", promrmlja on. "Priljava reč."

"Šta?" Ona ga prodrma mnogo grublje.

On se okrenu na leđa, i promrmlja, jedva pomerivši usne: "Disciplina znači poredak, a poredak je sam po sebi rđav. One kažu da smo svi mi stvaraoci početka - što za njih znači 'red'."

"Zašto je to tako loše?"

"Poredak pruža drugima mogućnost da nas uništi ili uhvati u zamke... kojima više nećemo moći izmaći."

"Grešiš kada su u pitanju um i telo."

"Hmmmmm?"

"Pritisci su ti koji vezuju jedno za drugo."

"Zar nisam upravo to rekao? Hej! Hoćemo li razgovarati, spavati ili šta?"

"Ništa od tog tvog 'šta'. Ne noćas."

Iz grudi mu se ote duboki uzdah.

"Varaju se ako misle da će poboljšati moje zdravlje", reče ona. "Niko nije ni rekao da to žele."

"To dolazi kasnije, posle agonije." Znala je da mrzi kad ga neko

podseti na to smrtonosno suđenje, ali ono se nije moglo izbeći. Budućnost ispuni njen um.

"U redu!" On sede, namesti jastuk, zavalio se na njega i stade da je proučava. "U čemu je stvar?"

"One su tako prokleta pametne kada su u pitanja reči-oruđa kojima se koriste! Dovala ti je Tega i rekla ti da si samo ti odgovoran za njega."

"Ne veruješ u to?"

"On misli da si mu otac."

"Ne baš."

"Ne, ali... da li si ti isto to mislio za bašara?"

"Kada mi je vratio sećanja? Aha."

"Vi ste par intelektualnih siročića, stalno tragate za roditeljima kojih nema. On ni ne sanja koliko ćeš ga povrediti." "To je ono što razara porodicu."

"Znači, ti mrziš bašara u njemu i drago ti je što ćeš ga povrediti."

"Nisam to rekao."

"Zašto je on toliko važan?"

"Bašar? Vojni genije. Uvek čini neočekivano. Zbunjuje svoje neprijatelje pojavljujući se gde ga uopšte ne očekuju."

"Zar niko drugi to ne može?"

"Ne onako kao on. On izmišlja taktike i strategije. Tek tako!" On pucnu prstima.

"Još nasilja. Poput Uvažениh Naložnica."

"Ne uvek. Bašara je bio glas da pobeđuje bez borbe."

"Proučavala sam istoriju."

"Ne veruj joj."

"Ali, upravo si kazao."

"Istorija se usredsređuje na sukobe. I u tome ima istine, ali postojanije stvari koje se nastavljaju uprkos preokretima ostaju skrivene."

"Postojanije stvari?"

"Koja istorija govori o ženi na pirinčanom polju koja vodi svog vodenog bika ispred pluga dok je njen muž u tom času negde drugde, najverovatnije kao regrut, i nosi oružje?"

"Zašto je to postojanije i važnije od..."

"Njenoj deci kod kuće potrebna je hrana. Muškarac je odsutan, neprestano luduje? Neko mora da ore. Ona je prava slika ljudske postojanosti."

"Zvučiš tako ogorčeno... izgleda mi čudno."

"Kada se ima u vidu moja vojna istorija?"

"Da, to. Bene Geserit ističe... svog bašara, elitne trupe i..."

"Ti smatraš da oni misle samo na sebe i da im je nasilje jedino važno? Da će kopitama pregaziti i ženu i njen plug?"

"Zašto da ne?"

"Zato što im veoma malo toga izmakne. Najneobuzdaniji među njima projahaće pored žene koja ore i retko će kad shvatiti da su dodirnuli suštinsku stvarnost. Jedino Bene Geseritu tako nešto nikada ne bi promaklo."

"Ponovo te pitam - zašto da ne?"

"Oni koji misle samo na sebe skučeno gledaju na stvari jer vide samo stvarnost - smrt. Žena i plug predstavljaju - stvarnost - život. Bez stvarnosti - života ne bi bilo čovečanstva. Moj Tiranin je to uvideo. Sestre ga zbog toga blagosiljaju, čak i kada ga inače proklinju."

"Znači, ti voljno učestvuješ u njihovom snu."

"Pretpostavljam da je tako." Zvučao je iznenađeno.

"I potpuno si pošten sa Tegom?"

"On postavlja pitanja, a ja mu pružam zašecerene odgovore. Ne verujem u nasilje iz znatiželje."

"I samo si ti odgovoran za njega?"

"Ona to nije baš tako rekla."

"Ahh, moja ljubavi. Nije baš tako rekla. Bel nazivaš licemerkom, a pri tom ne misliš i na Odrade. Dankane, kada bi samo znao..."

"Sve dok ne obraćamo pažnju na komeje, hajde reci!"

"Laži, prevare, pokvarene..."

"Hej! Bene Geserit?"

"Služe se tim starim prastarim izgovorom: sestra A čini to, stoga ako i ja to učinim onda to nije tako loše. Dva zločina pokrivaju jedan drugi."

"Kakvi zločini?"

Oklevala je. Da li da mu kažem? Ne. Ali očekuje neki odgovor.

"Bel je oduševljena zamenjenim ulogama između tebe i Tega! Unapred se raduje njegovom bolu."

"Možda bi trebalo da je razočaramo." Čim je to izrekao znao je da je pogrešio. Preuranjeno.

"Poetska pravda!" Murbela je bila oduševljena.

Treba ih zavesti! "Njih ne zanima pravda. Pravednost - to da. Imaju ovakvu molitvu: 'Oni koji su osuđeni moraju prihvatiti pravednost te odluke.'"

"Znači, uslovljavaju te da prihvatiš njihovu odluku."

"Postoje rupe u svakom sistemu."

"Znaš, dragi, akilote uče."

"Zato i jesu akilote."

"Hoću da kažem da međusobno razgovaramo."

"Mi? Zar si ti akilota? Ti si obraćenica!"

"Bilo šta da sam, čula sam priče. Tvoj Teg možda nije onakav kao što izgleda."

"Akilotska ogovaranja."

"Neme priče su stigle sa Gamua, Dankane."

Zurio je u nju. Gamu? Uvek ju je u mislima nazivao samo izvornim imenom: Giedi I. Harkonenska paklena rupa.

Shvatila je njegovo ćutanje kao poziv da nastavi. "Kažu da se Teg kretao brže no što je oko u stanju da vidi, da je..."

"Verovatno je sam počeo da širi takve priče."

"Neke sestre ih ne odbacuju. Rešile su da čekaju kako bi se uverile u njihovu istinitost. Ne žele da se zaleću."

"Zar ništa nisi naučila o Tegu iz svojih dragocenih istorija? Za njega bi bilo tipično da započne takve glasine. Tera ljude na opreznost."

"Seti se da sam ja tada bila na Gamuu. Uvažene Naložnice su bile veoma uznemirene. Razljućene. Nešto nije išlo kako treba." "Svakako. Teg je postupio neočekivano. Iznenadio ih je. Ukrao je jedan od njihovih ne-brodova." On potapša zid pored sebe. "Ovaj ovde."

"Sestrinstvo ima svoje zabranjeno tle, Dankane. Stalno mi govore da pričekam na agoniju. Sve će se razjasniti! Proklete da su!"

"Zvuči kao da te pripremaju za misionarijsko podučavanje."

Inženjerijske religije za određene ciljeve i izabrane narode." "Ti u tome ne vidiš ništa loše?"

"Moral. O tome ne raspravljam sa časnim majkama."

"Zašto ne?"

"Religije se razbijaju o tu stenu. Ne i benegeseritke."

Dankane, kada bi samo poznavao njihov moral! "Uznemirava ih što znaš toliko mnogo o njima."

"Bel je jedino želela da me ubije zbog toga."

"Ne smatraš da je Odrade isto toliko loša?"

"Kakvo pitanje!" Odrade? Užasna žena, ako se prepustiš razmišljanju o njenim sposobnostima. Uz to još i Atreid. Poznavao sam Atreide i Atreide. Ova je u prvom redu benegeseritkinja. Teg je atreidski ideal.

"Odrade mi je rekla da ima duboko poverenje u tvoju odanost Atreidima."

"Ja sam, Murbela, odan atreidskoj časti." I sam donosim svoje moralne odluke - o Sestrinstvu, o ovom detetu koje su mi poverili da se brinem o njemu, o Šeani i... i o mojoj voljenoj.

Murbela se pognu ka njemu i grudima mu češući ruku prošapta mu u uvo: "Ponekad bih mogla da ubijem bilo koju od njih kad mi se samo nađe na dohvatu ruke!"

Zar misli da je ne mogu čuti? On se uspravi u sedeći položaj, povukavši i nju sa sobom. "Šta te muči?"

"Ona želi da radim na Skitalu."

Raditi na. Eufemizam Uvaženih Naložnica. Pa, zašto da ne? 'Radila' je na mnogim muškarcima pre no što je naletela na mene. Ali sada je reagovao na drevni način supruge. Ne samo da... Skital? Prokleti Tleilaks?

"Vrhovna majka?" Morao je da bude siguran.

"Ta i jedina." Sada je bila gotovo razdragana pošto se konačno rasteretila.

"Kako si reagovala?"

"Ona kaže da je to bila tvoja ideja."

"Moja... Ni u kom slučaju! Nagovestio sam samo da bismo mogli da pokušamo da izvučemo obaveštenje od njega, ali..."

"Ona kaže da je to uobičajeno kod Bene Geserita, baš kao i kod

Uvaženi Naložnica. Idi i spari se s tim. Zavedi onoga. Sve to spada u dnevna zaduženja."

"Pitao sam te kako si ti reagovala."

"Bila sam revoltirana."

"Zašto?" Poznajući tvoju prošlost...

"Ti si taj koga volim, Dankane i... i moje telo... želi tebi da ugađa... kao što ti..."

"Mi smo stari bračni par i veštice pokušavaju da nas razdvoje."

Reči koje je izgovorio zapališe u njemu jasnu viziju gospe Džesike, voljene žene njegovog odavno mrtvog vojvode i majke Muad'Diba. Voleo sam je. Ona mene nije volela, ali... Pogled koji je sada primetio u Murbelinim očima viđao je kod Džesike kada je gledala vojvodu: slepa, postojana ljubav. Stvar kojoj Bene Geserit nije verovao. Džesika je bila nežnija od Murbele. Mada je u suštini bila čvrsta. A Odrade... ona je oduvek bila čvrsta. Sva je bila od plastila.

Kako onda protumačiti trenutke kada je posumnjao da i ona poseduje ljudska osećanja? Način na koji je govorila o bašaru, kada su saznali da je starac umro na Dini.

"Znate, bio mi je otac."

Murbela prekinu njegovo sanjarenje. "Možeš deliti njihov san, bez obzira na to od čega se on sastoji, ali..."

"Odrastite ljudi!"

"Molim?"

"To je njihov san. Počnite da se ponašate kao odrasli, a ne kao ljuta deca u školskom dvorištu."

"Mama zna najbolje?"

"Da... verujem da je tako."

"Da li ih stvarno tako vidiš? Čak i kada ih nazivaš vešticama?"

"To je prava reč. Veštice čine tajanstvene stvari."

"Ti ne veruješ da je u pitanju dug i okrutan trening, plus začini i agonija?"

"Kakve veze ima uverenje s tim? Nepoznati stvaraju svoju vlastitu mistiku."

"Ti ne smatraš da one prevarom navode ljude da čine ono što njima odgovara?"

"Razume se da to rade!"

"Reči kao oružje, Glas, Utiskivačice."

"Nijedna nije lepa kao ti."

"Šta je to lepota, Dankane?"

"Postoje razne vrste lepote, razume se."

"To isto i ona kaže. 'Stilovi zasnovani na plodnim korenima koji su tako duboko zakopani u našoj racionalnoj psihi da se ne usuđujemo da ih odstranimo.' Znači, naumili su da se i u to mešaju, Dankane."

"A one smeju na sve da se odvaže?"

"Ona kaže: 'Mi nećemo izobličiti naše potomstvo, tako da se izmetne u nešto što ne smatramo da pripada ljudskom rodu.' One sude, one osuđuju."

On razmisli o tuđinskim prilikama u svojoj viziji. Liceigrači. I upita: "Poput nemoralnih Tleilaksa? Nemoralni - neljudski."

"Gotovo mogu da čujem zupčanike kako se okreću u Odradinoj glavi. Ona i njene sestre - gledaju, slušaju, kroje svaki odgovor, sve je proračunato."

Je li to ono što želiš, draga? Osećao je da je upao u klopku. I bila je u pravu i nije. Cilj opravdava sredstvo? Kako bi mogao da opravda gubitak Murbele?

"Smatraš da su nemoralne?" upita on.

Kao da ga nije čula. "Uvek se pitaju šta sledeće da kažu kako bi dobile željeni odgovor."

"Kakav odgovor?" Zar nije u stanju da oseti njegov bol?

"Nikada ne znaš dok ne postane suviše kasno!" Ona se okrete i zagleda u njega. "Iste su kao i Uvažene Naložnice. Znaš li, uopšte, kako su me Uvažene Naložnice ulovile?"

Nije mogao da potisne svest o tome kako će se pohlepno promatrači na straži uhvatiti za naredne Murbeline reči. "Pokupili su me sa ulice posle jedne čistke Uvaženih Naložnica. Mislim čak da je i čitava ta čistka bila upriličena zbog mene. Moja majka je bila velika lepota, ali je bila prestara za njih."

"Čistke?" Promatrači na straži bi tražili od mene da postavim to pitanje.

"Krenu kroz neku oblast i ljudi nestanu. Nema tela, ničega. Netragom nestanu čitave porodice. Objašnjavaju to kao kaznu zato

što ljudi spletkare protiv njih."

"Koliko ti je bilo godina?"

"Tri... možda četiri. Igrala sam se sa društvom napolju, ispod drveća. Iznenada, začula se velika buka i vika. Sakrili smo se u rupu iza nekog stenja."

Bio je uhvaćen u viziji ove drame.

"Tle se treslo." Pogled joj se povuče unutra dok se prisećala. "Eksplozije. Posle kraćeg vremena sve se smirilo i mi smo promolili glave. Čitav ugao gde se nalazila moja kuća bio je pretvoren u jednu rupu."

"Ostala si bez roditelja?"

"Sećam se svojih roditelja. On je bio krupan, snažan momak. Mislim da mi je majka negde bila služavka. Nosili su uniforme koje su odgovarale takvim poslovima i ja je se sećam u uniformi."

"Kako možeš da budeš sigurna da su ti roditelji poginuli?"

"Sigurna sam samo da je bila čistka, a one su uvek iste. Čula se vriska i ljudi su trčali unaokolo. Bili smo užasno zaplašeni."

"Zašto misliš da je do čistke došlo zbog tebe?"

"One čine takve stvari."

One. Posmatrači će na osnovu samo te jedne reči smatrati da su izvojevale značajnu pobedu.

Murbela je još bila obuzeta sećanjima. "Mislim da je moj otac odbio da podlegne pred nekom Uvaženom Naložnicom. To se uvek smatralo opasnim. Krupan, zgodan muškarac... jak."

"Znači, ti ih mrziš?"

"Zašto?" Njegovo pitanje ju je odista iznenadilo. "Da nije bilo toga, nikada ne bih postala Uvažena Naložnica."

Njena bešćutnost ga zaprepasti. "Znači, nikakva korist od toga!"

"Ljubavi, da li ti to imaš nešto protiv onoga što me je dovelo na tvoju stranu?"

TouchQ! "Ali, zar ti ne bi bilo milije da se to dogodilo na neki drugi način?"

"Dogodilo se."

Kakav krajnji fatalizam. Nikada mu nije palo na pamet da se i to krije u njoj. Da li su je na to uslovile Uvažene Naložnice ili je to delo Bene Geserita?

"Predstavijala si tek vredan dodatak njihovim stajama."

"Tačno. Zvale su nas zavodnicama. Regrutovale smo vredne muškarce."

"I ti si to radila."

"Mnogostruko sam preplatila ono što su uložile u mene."

"Je li ti jasno kako će sestre ovo shvatiti?"

"Ne pravi od muve magarca."

"Znači, spremna si da poradiš na Skitalu?"

"To nisam rekla. Uvažene Naložnice su manipulisale mnome bez mog pristanka. Sestrama sam potrebna i žele da me iskoriste na isti način. Moja cena može biti previsoka."

Posle jednog trenutka, on procedi kroz suvo grlo. "Cena?"

Ona se zagleda u njega. "Ti, ti si samo deo moje cene. Nema rada na Skitalu. I još malo njihove poslovične iskrenosti o tome zbog čega sam im potrebna!"

"Pažljivo, ljubavi. Mogle bi da ti kažu."

Ona mu uputi jedan gotovo benegeseritski pogled. "Kako bi mogao da bezbolno povратиš Tegova sećanja?"

Prokletstvo! I to upravo onda kada je mislio da su se oslobodili te omaške. Nema izlaza. Po njenim očima je mogao da zaključi da je pogodila.

Murbela mu to i potvrdi. "Pošto ja ne bih pristala, sigurna sam da si o tome razgovarao sa Šeanom."

Mogao je samo da klimne. Njegova Murbela prodrila je dublje u Sestrinstvo no što je pretpostavljao. I znala je da su njegova umnožena gola-sećanja bila obnovljena njenim utiskivanjem. Iznenada ju je ugledao kao časnu majku i požele da se vikom tome usprotivi.

"Zar zbog ovog nisi postao isti kao Odrade?" upita ona.

"Šeana je obučena za Utiskivačicu." Reči su mu šuplje odzvanjale još dok ih je izgovarao.

"Ta obuka se razlikuje od moje?" Optužba.

Bes je ključao u njemu. "Više bi volela bol? Poput Bel?"

"Ti bi više voleo da Bene Geserit bude poražen?" Mlečno nežan glas.

U njenom glasu zapazio je primesu udaljavanja, kao da se već

povukla u hladan posmatrački stav Sestrinstva. One su ledile njegovu voljenu Murbelu! Ipak, u njoj je postojalo još vitalnosti. Kidao se u sebi. Zračila je zdravljem, naročito u trudnoći. Krepkost i beskrajno uživanje života. Sijalo je u njoj. Sestre će to uzeti i prigušiti.

Postala je tiha pod njegovim pažljivim pogledom.

Bio je očajan, pitao se šta bi mogao učiniti.

"Nadala sam se da ćemo biti otvoreniji jedno prema drugom u poslednje vreme", požali se ona. Još jedno benegeseritsko ispitivanje.

"Ne slažem se sa mnogim njihovim akcijama, ali imam poverenja u njihove motive", odvrati on.

"Saznaću njihove motive ako preživim agoniju."

On se gotovo sasvim umiri, odjednom shvativši da ona možda i neće preživeti. Život bez Murbele? Razjapljena praznina dublja od bilo čega što je ikada zamislio. Ništa iz njegovih mnogobrojnih života nije se moglo uporediti s tim. Nesvesno, on ispruži ruku i pomilova je po leđima. Koža joj je bila tako meka, a ipak elastična.

"Suviše te volim, Murbela. To je moja agonija."

Ona zadrhta od njegovog dodira.

On uhvati sebe kako se valja u sentimentalnosti, gradeći sliku bola sve dok se nije prisetio reči nekog učitelja mentata o 'osećajnim bićima'.

"Razliku između osećanja i osećajnosti lako je uočiti. Kada izbegnete da pregazite nečijeg mezimca na kolovozu, to je osećanje. Ako skrenete u stranu, kako biste izbegli mezimca i zbog toga ubijete pešaka, to je sentimentalnost."

Ona dohvati ruku kojom ju je milovao i prisloni je na svoje usne. "Reči plus telo, više nego svako zasebno", prošapta on.

Njegove reči ponovo je baciše u košmar, ali sada uđe u njega sa spremnom osvetom, svesna da su reči oruđe. Ispunjavalo ju je naročito oduševljenje zbog tog neuporedivog iskustva, želja da se sama sebi smeje.

Kada konačno ponovo odagna košmar, sinu joj da nikada nije videla neku Uvaženu Naložnicu da se sama sebi smeje.

Držeći ga za ruku ona se s visine zagleda u njega. Mentatsko

treperenje njegovih kapaka. Da li je shvatio šta je upravo iskusila? Slobodu! To više nije bilo pitanje kako ju je njena vlastita prošlost zatočila i saterala u neizbežne kanale. Prvi put od kada je prihvatila mogućnost da bi mogla postati časna majka naslutila je šta bi to moglo predstavljati. Osećala je strahopoštovanje i šok.

Ništa nije važnije od Sestrinstva?

Govorile su o zakletvi, nečem tajanstvenijem od proktorkinih reči na uvodnom obredu akilotkinja.

Moja zakletva Uvaženim Naložnicama sastojala se od samih reči. Ni zakletva Bene Geseritu ne može predstavljati ništa više. Setila se Belonde kako mrmlija da se u diplomate biraju oni koji umeju da lažu. "Hoćeš li ti biti diplomata, Murbela?"

Nije se moglo reći da su se zakletve polagale samo zato da bi bile prekršene. Kako je to detinjasto! Školska pretnja: "Ako ti prekršiš zadatu reć prekršiću je i ja! Utata ta, utata ta!"

Uzaludno je razmišljati o zakletvama. Mnogo je važnije pronaći u sebi mesto na kome živi sloboda. To je mesto na kome se nešto uvek može oslušnuti.

Prekrivši Dankanovom savijenom šakom usta, ona prošapta: "One slušaju. Oh, kako samo slušaju."

30.

Ne izlaži se sukobu sa fanaticima ako nisi u stanju da ih učiniš bezopasnima. Suprotstavi se nekoj religiji drugom religijom samo ako su tvoji dokazi (čuda) postojani ili ako možeš da se složiš sa njima tako da te fanatici prihvate kao bogom nadahnutog. Ovo je dugo predstavljalo prepreku za nauku, kada je trebalo da na sebe stavi odoru božanskog otkrovenja. Tako je očigledno bilo da je nauku stvorio čovek. Fanatici (a mnogi su fanatici na ovaj ili onaj način) moraju znati na čijoj ste strani, ali još je važnije to što moraju da otkriju onoga ko vam šapuće u uho.

Misionaria protectiva, Bazično učenje

Protok vremena izjedao je Odrade u istoj meri u kojoj i stalna svest o tome da se lovci približavaju. Godine su protekle tako brzo da su dani postali nejasni. Dva meseca rasprava da bi se dobio pristanak za Šeanino naimenovanje kao Tamine naslednice!

Belonda je preuzimala Odradine dnevne obaveze kada bi ova bila odsutna kao što je to danas bio slučaj, posvećujući se davanju uputstava jednoj novoj benegeseritskoj skupini koja je trebalo da bude poslata u Raštrkavanje. Savet je to prihvatao, iako nevoljno. Ajdahovi nagoveštaji da je takva strategija uzaludna proželi su talasima šoka čitavo Sestrinstvo. Uputstva su sada sadržala nove odbrambene planove za ono 's čim se možete sresti'.

Ušavši u radnu sobu kasno popodne, Odrade zateče Belondu za stolom. Obrazi su joj izgledali naduveni, a u očima je imala onaj tvrdi pogled koji se javljao kada bi je ophrvao umor. Pošto je Bel prisutna, dnevni izveštaj će, po svoj prilici, obuhvatiti i oštre komentare.

"Pristali su na Šeanu", prozbori ona, gurnuvši jedan mali kristal prema Odrade. "Tome je doprinela Tamina podrška. A Murbelina prinova će se roditi za osam dana, tako bar suki tvrde."

Bel nije imala baš poverenja u suk-doktore.

Prinova? Umela je da bude tako vraški bezlična kada je u pitanju život! Odrade uvide da joj se puls ubrzava zbog onog što je tek

predstojalo.

Kada se Murbela oporavi od ovog porodaja - dolazi agonija. Spremna je.

"Dankan je krajnje nervozan", nastavi Belonda, dižući se iz Odradine stolice.

Već ga zove po imenu! Ovo dvoje postaju neverovatno prisni.

Odrade zauze svoje mesto iza stola i dovede kristal u ravnotežu sa raportom na svom dlanu. Dortujlina verna akilota, sada časna majka Fintil, ne bi rizikovala putovanje ne-brodom ili bilo kojim drugim sredstvom za prenošenje poruka koje su pripremile, samo zato da bi se udovoljilo Vrhovnoj majci. Nijedna od vesti nije potvrđivala da je mamac još tamo napolju... niti da je izgubljen.

"Da li si saopštila Šeani da je naimenovana?" upita Odrade.

"To sam tebi ostavila. Ponovo kasni sa svojim dnevnim izveštajem. To nije u redu kada su u pitanju članice Saveta."

Znači, Bel se i dalje ne slaže sa naimenovanjem.

Šeanini dnevni izveštaji postali su jednolični. "Nema znaka od crva. Začinska masa nedirnutu."

Sve u šta su polagali nade visilo je o koncu. A košmarni lovci su se puzeći približavali. Napetost se nagomilavala. Pretila je eksplozija.

"Dovoljno puta si videla razmenu između Dankana i Murbele", reče Belonda. Je li to ono što je Šeana krila i ako je tako, zašto?" "Teg je bio moj otac."

"Kakva istančanost! Jednu časnu majku muče sumnje zbog utiskivanja gole-oce Vrhovne majke!"

"Bila je moja lična učenica, Bel. Vodi računa o meni onako kako ti nisi u stanju. Pored toga, ovde nije reč samo o goli, već o detetu."

"Moramo biti sigurne u nju!"

Odrade primeti kako Belondine usne oblikuju ime, ali ga ne izgovaraju. "Džesika."

Još jedna izopačena časna majka? Bel je bila u pravu, moraju biti sigurne u Šeanu. Moja odgovornost. Vizija Šeanine crne skulpture zaiskri u Odradinoj svesti.

"Ajdahov plan je, nesumnjivo, donekle privlačan, ali..." oklevala je Belonda.

"U pitanju je veoma mlad momak, čiji rast nije upotpunjen", prekinu je Odrade. "Bol koji bi prouzrokovalo uobičajeno obnavljanje sećanja mogao bi da se približi agoniji. Mogao bi da ga otuđi. Ali ovo..."

"Slažem se s onim delom koji nalaže da ga kontrolišemo pomoću neke Utiskivačice. Šta ako mu to ne povрати sećanja?"

"Još nam preostaje prvobitan plan. A on jeste povoljno uticao na Ajdaha."

"On je drugo, ali odluka može da pričeka. Kasniš na sastanak sa Skitalom."

Odrade odmeri kristal. "Dnevni izveštaj?"

"Ništa što već nisi videla mnogo puta." Kada Bel to kaže onda se u njenom glasu gotovo oseća nota zabrinutosti.

"Dovešću ga nazad ovamo. Ostavi Tam da nas sačeka, a ti uđi kasnije posluživši se nekim izgovorom."

Skital se gotovo navikao na ove šetnje izvan broda i Odrade to zapazi po njegovom uobičajenom ponašanju kada su izišli iz njenog transportera južno od Centrale.

To je bilo više od obične šetnje i oboje su toga bili svesni, ali ona te izlaske nije propuštala jer je želela da ga ponavljanjem uljuljka. Rutina. Ponekad je tako korisna.

"Ljubazno od vas što me vodite na ove šetnje", reče Skital, podigavši pogled postrance. "Vazduh je suvlji nego što ga se sećam. Kuda ćemo večeras?"

Kako su mu bile sićušne oči dok je čkiljio na suncu. "U moju radnu sobu." Ona pokaza glavom prema spoljašnjim zgradama Centrale, na oko pola klika severno. Bilo je hladno pod prolećnim nebom bez oblaka, ali su tople boje krovova i svetla što su se palila na njenoj kuli obećavala da uskoro više neće biti hladnog vetra koji se ovih dana redovno javljao gotovo pri svakom zalasku sunca. Odrade je naizgled ovlaš posmatrala Tleilaksa pored sebe. Kakva napetost! Isto to mogla je da oseti i kod časnih majki stražarki i akilota koje su se nalazile neposredno iza njih. Glavni krivac bila je Belonda, koja im je naložila da budu krajnje budne.

Ovo malo čudovište nam je potrebno i on to zna. A mi još ne znamo stepen tleilaških sposobnosti! Kakve talente je prikupio?

Zašto na tako očigledno nemaran način ispituje mogućnosti za uspostavljanje kontakta sa svojim zatvorenim drugarima?

Tleilaksi su napravili Ajdaha-golu, podseti se ona. Da li su u njemu sakrili i neke svoje tajne?

"Ja sam prosjak koji vam je došao na vrata, Vrhovna majko", reče on onim svojim zavijajućim detinjim glasom. "Naše planete su u ruševinama, moj narod je istrebljen. Zašto idemo u vaše odaje?"

"Da se cenkamo u prijatnijoj sredini."

"Da, u brodu je veoma skućeno. Ne razumem zbog čega uvek ostavljamo kola tako daleko od Centrale. Zašto uvek idemo pešice?"

"Smatram da to deluje osvežavajuće."

Skital baci pogled oko sebe preko rastinja. "Ugodno, ali i dosta hladno, ne mislite li tako?"

Odrade pogleda prema jugu. Južne padine bile su zasađene vinovom lozom, dok su se prevoji i hladnija severnija lica čuvali za voćnjake. Ti vinogradi predstavljali su poboljšane vinijere. Razvili su ih benegeseritski baštovani. Stara vina, korenje koje 'seže do pakla' gde (prema drevnom praznoverju) krade vodu od duša u plamenu. Vinare su se nalazile ispod zemlje, kao i skladište i pećine za fermentaciju. Ništa što bi kvarilo predeo sa negovanim čokotima svrstanim u uredne redove, u kojima su biljke bile dovoljno udaljene jedne od drugih da omoguće lako kretanje beračima i mašinama za obrađivanje.

Njemu je bilo ugodno? Sumnjala je da je Skital ovde nalazio išta što bi mu moglo ugoditi. Bio je u priličnoj meri nervozan, kao što je i želela da bude, pitajući se: zašto je zapravo izabrala da me vodi kroz ovu rustičnu okolinu?

Odrade je žestilo to što se nisu usuđivale da se posluže moćnijim benegeseritskim metodama ubeđivanja kada je u pitanju bio ovaj čovečuljak. Ali složila se sa Savetom koji je govorio da im se neće pružiti druga prilika ako im ovaj trud propadne. Tleilaksi su već pokazali da bi pre umrli nego što bi odali tajno (i sveto) znanje.

"Zbunjuje me nekoliko stvari", reče Odrade, zaobilazeći, dok je govorila, gomilu ostataka čokota. "Zašto insistiraš da dobiješ svoje vlastite Liceigrače pre no što pristaneš na naše zahteve? I kakvo je to zanimanje za Dankana Ajdaha?"

"Draga gospo, nemam s kim da podelim svoju samoću. To vam je odgovor na oba vaša pitanja." On se odsutno počeha po grudima gde je ležala skrivena nulentropska kapsula.

Zašto se tako često češe po tom mestu? Bio je to gest koji je stalno zbunjivao i nju i analitičarke. Nije imao ožiljak niti upaljenu kožu. Možda mu je to bila puka navika iz detinjstva? Ali to nije bilo tako davno! Tok u ovoj reinkarnaciji? Niko to nije znao. A ta siva koža sadržala je metalnu pigmentaciju koja je odolevala uređajima za ispitivanje. Bio je siguran da su ga učinili osetljivim na jače zrake i da bi znao da su ih upotrebile. Ne... za sada je sve ostajalo u okvirima diplomatije. Neka je prokleta to malo ćudovište?

Skital se pitao: zar ova povindah ženka nema prirodnih simpatija na koje bi mogao da zaigra? Tipske karakteristike su po tom pitanju bile krajnje neodređene.

"Vekta od Jandole nema više", reče on. "Te kurve pobile su na milijarde naših. Do krajnjih granica Jagista smo uništeni, i samo sam ja preostao."

Jagist pomisli ona. Zemlja nepokorenih. Bila je to reč puna značenja na islamitskom, jeziku Bene Tleilaksa.

Ona iskoristi priliku i reče na tom jeziku: "Magija našeg boga je naš jedini most."

Još jednom je potvrdila da deli njegovo Veliko uverenje, zajedništvo Sufi-Zensunija koje je izrodilo Bene Tleilaks. Jezik je tečno govorila, znala je prave reči, ali je on ipak zapažao dvoličnost. Ona božjeg glasnika naziva 'Tiraninom' i ne poštuje najosnovnije propise.

Gde su se te žene sretale u kelu, kako bi osetile prisustvo Boga? Ako su iskreno govorile jezikom Boga, već bi trebalo da znaju šta od njega traže tim okrutnim cenkanjem.

Dok su se peli poslednjim brežuljkom do popločanog odmorišta kod Centrale Skital zazva Boga da mu bude na pomoći. Na šta li je samo Bene Tleilaks spao! Zašto si nas osudio na ovo? Mi smo poslednji legalisti Šerijata a ja, ja, poslednji gospodar svog naroda, moram od tebe, Bože, tražiti odgovore kada više nisi u stanju da mi se obraćaš u kelu.

Odrade još jednom reče na tečnom islamitskom: "Izdali su vas

vaši vlastiti ljudi, oni koje ste poslali u Raštrkavanje. Više nemate Malik-braće, samo sestre.

Gde je onda tvoja sagra-odaja, povindaška varalice? Gde je duboko mesto bez prozora gde samo braća mogu da uđu?

"To je novo za mene", reče on. "Malik-sestre? Te dve reči su uvek bile u međusobnoj suprotnosti. Sestre ne mogu biti Malik."

"Vaf, vaš bivši Mahai i Abdl, imao je nevolja s tim. I doveo je vaš narod gotovo do uništenja."

"Gotovo? Poznato vam je da su neki preživeli?" Nije mogao da obuzda uzbuđenje u glasu.

"Gospodari ne... ali znamo za nekoliko Domela, mada su svi u rukama Uvaženih Naložnica."

Ona zastade na mestu gde će im pri narednim koracima zgrade zakloniti zalazeće sunce, i služeći se i dalje svetim jezikom Tleilaksa, reče: "Sunce nije Bog."

Zora i suton-krik Mahaija!

Skital oseti kako vera treperi u njemu dok ju je pratio ka zasvođenom prolazu između dve zbijene zgrade. Govorila je prave reči, ali te reči je trebalo samo Mahai i Abdel da izgovore. U senovitom prolazu, u kome su se koraci njihove pratnje čuli u neposrednoj blizini, Odrade ga zbuni rekavši: "Zašto nisi izgovorio prave reči? Zar ti nisi poslednji gospodar? Zar te to ne čini Mahaiem i Abdlom?"

"Nisu me za to izabrala Malik-braća." Čak je i njemu taj odgovor zvučao neubedljivo.

Odrade pozva lift-platformu i zastade kod otvora na cevi. U pojedinostima Drugog sećanja pronašla je kel i njegovo pravo na domaći gufran - reči koje su šaputali u noći ljubavnici odavno mrtvih žena. "A tada mi..."

"I tako, ako izgovorimo ove svete reči..." Gufran! Prihvatanje i ponovno puštanje onoga koji je otišao da traži pustolovine među povindasima, onoga koji se vratio moleći za oprost zbog dodira sa nezamislivim gresima tuđinaca. Mašeiki su se sreli u kelu i osetili prisustvo svoga boga!

Otvor na cevi se rastvori. Odrade dade znak Skitalu i dvema čuvarkama da krenu napred. Dok je prolazio, ona pomisli: Nešto

mora uskoro iskrsnuti. Ne možemo igrati našu malu igru do onakvog kraja kakav on priželjkuje.

Kada su Odrade i Skital ušli u radnu sobu Tamalane je stajala kod prednjeg prozora, leđima okrenuta vratima. Svetlost zalazećeg sunca spuštala se oštro preko krovova. Blistavosti uskoro nestade i iza nje ostade samo osećanje suprotnosti, tamnija noć kojoj je bio uzrok taj poslednji sjaj duž obzorja.

U mlečnoj izmaglici Odrade dade znak čuvaricama da se udalje, primetivši istovremeno da su je nevoljno poslušale. Belonda im je očigledno beše naložila da ostanu ali one nisu mogle da ne poslušaju Vrhovnu majku. Ona pokaza Škitalu na psu-naslonjaču preko puta i sačeka da on sedne. On sumnjičavo pogleda unazad prema Tamalane pre no što je utonuo u naslonjaču, ali to prikri rekavši: "Zašto nije upaljeno svetlo?"

"Kratak predah", odgovori ona. Znam da te tama zabrinjava! Trenutak je ostala da stoji iza svog stola, razaznajući svetle mrlje u tami, odsev okolnih predmeta koji su ovaj ambijent vezivali za nju; bista odavno umrle Čenoe u niši pored prozora, s desne strane na zidu, jedan pastoralni predeo iz prvih ljudskih migracija u svemir, gomila ridulijanskih kristala na stolu i srebrnasti odsjaj njenog pribora za pisanje na kome se skupljala slaba svetlost što dopiraše kroz prozore.

Dovoljno se pekao.

Ona dodirnu pločicu na svojoj konzoli. Sjajne kugle strateški postavljene po zidovima i tavanici oživeše. Tamalane se na znak okrenu, namerno zašuštavši odorom. Stajala je na dva koraka iza Skitala, predstavljajući pravu sliku zloslutne benegeseritske tajne.

Skital se za trenutak lagano trže dok se Tamalane pokretala; ali sada je mirno sedeo. Psu-naslonjača bila je malo prevelika za njega, tako da je u njoj izgledao gotovo kao neko dete.

Odrade mu se obrati: "Sestre koje su te spasle kažu da si na Raskršću upravljao jednim ne-brodom koji se upravo spremao za prvi skok u svemirsku prečicu kada su vas Uvažene Naložnice napale. Približavao si se, kažu one, svom brodu u skuteru jednosedu, i skrenuo neposredno pre eksplozije. Otkrio si napadače?"

"Da." U glasu mu se osećao otpor.

"A znao si da prema tvojoj putanji mogu odrediti mesto gde se nalazi ne-brod. Znači, pobjegao si i ostavio svoju braću da budu uništena."

Progovorio je sa krajnjom ogorčenošću jednog tragičnog svedoka: "Ranije, kada smo otplovili sa Tleilaksa, videli smo početak tog napada. Naše eksplozije, koje je trebalo da unište sve što bi moglo biti od vrednosti za napadače zajedno sa sagorevačima iz svemira stvorili su pravi pakao. I tada smo pobjegli."

"Ali, ne pravo na Raskršće."

"Gde god da smo krenuli u potragu, uvek su bile tamo pre nas. Njima je ostao pepeo, a meni naše tajne." Treba je podsetiti da još posedujem nešto vredno za razmenu! On kucnu prstom po glavi.

"Tragali ste za esnafskim ili CHOAM-ovim svetilištem na Raskršću" zaključila ona. "Koliko je samo sreće imao naš tamošnji špijunski brod koji te je pokupio pre no što je neprijatelj mogao da reaguje."

"Sestro... Kako je teška bila ta reč! "... Ako si uistinu moja sestra u kelu, zašto ne želiš da mi dodeliš Liceigrače za sluge?" "Među nama ima još mnogo tajni, Skitale. Na primer, zašto si napuštao Bandalong kada su napadači naišli?"

Bandalong!

Pominjanje imena velikog tleilaškog grada izazva grčenje u njegovim grudima i on pomisli kako je osetio pulsiranje nulentropske kapsule, koja kao da je tražila da se oslobodi svog dragocenog sadržaja. Bandalong izgubljen. Nikada više neće videti grad karnelijanskih nebesa, nikada više neće osetiti prisustvo braće, strpljivog Domela i...

"Nije ti dobro?" upita Odrade.

"Razbolim se kada se setim šta sam izgubio!" On začu tkaninu kako klizi iza njega i oseti da mu se Tamalane još više približila. Kako je njeno prisustvo bilo tiransko na ovom mestu! "Zašto se ona nalazi iza mene?"

"Ja sam sluga svojih sestara, a ona je ovde da bi nas oboje posmatrala."

"Uzele ste neke od mojih ćelija, zar ne? Podižete zamenu za

Skitala u svojim rezervoarima!"

"Razume se da smo to učinile. Ne misliš valjda da bi sestre dozvolile da poslednji od gospodara skonča ovde, zar ne?" "Nijedan moj gola neće učiniti ništa što ja ne bih učinio!" I neće nositi sa sobom nulentropsku cev!

"Znamo." Ali šta je to što ne znamo?

"Ovo nije cenkanje", požali se on.

"Pogrešno sudiš o meni, Skitale. Mi znamo kada lažeš i kada nešto skrivaš. Mi koristimo čula koja drugi ne koriste."

To je bila istina! One su otkrivale stvari prema mirisima tela, prema neznatnim pokretima mišića, izrazima koje nije mogao da potisne.

Sestre? Ta stvorenja su povindasi! Sva odreda!

"Bio si izložen laškaru", podbode ga Odrad.

Laškar! Kako je samo želeo da je ovde izložen laškaru. Ratnici Liceigrači, Domel pomoćnici - koji čiste od tog gnusnog zla! Nije se usudio da laže. Ona koja je stajala iza njega verovatno je bila Istinozborac. Iskustvo iz mnogih života govorilo mu je da su benegeseritski Istinozborci najbolji.

"Zapovedao sam odredom hasadara. Tragali smo za krdom futara koji bi nas branili."

Krdom? Da li su to Tleilaksi znali nešto o futarima što ne nisu otkrili Sestrinstvu?

"Krenuli ste pripremljeni za nasilje. Da li su Uvažene Naložnice saznale za vašu misiju i uništile vas? Mislim da je to vrlo verovatno."

"Zašto ih nazivate Uvaženim Naložnicama?" Glas mu se gotovo pretvori u vrisak.

"Zato što one same sebe tako zovu." Sada samo mirno. Neka se polagano kuva na vlastitim greškama.

Ona je u pravu! Bili smo izdani. Gorka pomisao. Nije je ispuštao iz vida dok je razmišljao šta da odgovori. Neko malo otkriće? Nema malih otkrića kada su u pitanju ove žene.

Uzdah mu protrese grudi. Nulentropska kapsula i njena sadržina. O tome mora da vodi najviše računa. Bilo šta što bi mu obezbedilo pristup do njegovih vlastitih akslotl-tankova.

"Potomci onih koje smo poslali u Raštrkavanje vratili su se sa

zarobljenim futarima. Mešavinom ljudskih bića i mačaka, što vam je bez sumnje poznato. Oni se nisu mogli reprodukovati u našim tankovima. Pre no što smo uspjeli da utvrdimo zbog čega, oni koji su nam bili dovedeni umrli su." Izdajnici su nam doneli samo dvojicu! Trebalo je da posumnjamo.

"Nisu vam doneli baš mnogo futara, zar ne? Trebalo je da posumnjate da predstavljaju mamac."

Vidite? Eto šta one čine sa malim otkrićima!

"Zašto Futari nisu progonili i ubijali Uvažene Naložnice na Gamuu?" To pitanje postavio je Dankan i trebalo je na njega dobiti odgovor.

"Rečeno nam je da im nisu bila izdata takva naređenja. Oni ne ubijaju ako im se ne naredi." Ona to zna. Proverava me.

"Liceigrači takođe ubijaju kada im se naredi", podseti ga ona. "Oni bi čak i tebe ubili kada bi im to naredio. Zar nije tako?"

"To naređenje se čuva samo za slučajeve kada treba odbraniti naše tajne da ne padnu u ruke neprijateljima."

"Je li to razlog zašto tražiš vlastite Liceigrače? Da li nas smatraš neprijateljima?"

Pre no što je mogao da smisli odgovor, Belondina projektovana prilika pojavi se iznad stola, u pravoj veličini i delimično providna, dok su iza nje poigrali kristali arhive. "Hitno od Šeane!" reče Belonda. "Došlo je do začinskog procvata. Peščani crvi!" Prilika se okrenu i pogleda u Skitala, dok su komeji savršeno koordinirali njene pokrete. "I tako ste izgubili čip za cenkanje, gospodaru Skitale! Konačno imamo svoj začin!" Projektovana prilika nestade uz jedan zvučni klik i neznan miris ozona.

"Pokušavate da me prevarite!" bubnu on.

Vrata s Odradine leve strane se otvoriše. Unutra uđe Šeana vukući malu sondu na suspensorima koja nije bila dugačka više od dva metra. Njene providne strane odražavale su sjajne kugle u radnoj sobi u obliku sićušnih buktinja žute svetlosti. Nešto se previjalo u sondi!

Šeana je stajala sa strane ništa ne govoreći, puštajući ih da dobro pogledaju sadržinu. Tako mali! Crv je bio manji od polovine dužine kontejnera u kome se nalazio, ali je bio savršen u svim

pojednostima dok se protezao tamo napolju na plitkom krevetu od zlatnog peska.

Skital nije mogao da suzbije drhtaj zavisti. Prorok! Odradina reakcija bila je pragmatična. Ona se savi do nadomak sonde i zagleda se u minijturna usta. Zar se plameno dahtanje velikih večnih vatri crva svelo na ovo? Kakva sićušna mimikrija!

Kristalni zubi blesnuše kada crv podiže prednje segmente. Crv je ustima ispitivao levo i desno. Svi su videli iza zuba majušnu vatru u njegovoj neljudskoj laboratoriji.

"Ima ih na hiljade", objasni im Šeana. "Došli su do procvalog začina, kao što to uvek čine."

Odrade je i dalje ćutala. Uspele smo! Ovo je bio Šeanin trenutak trijumfa. Neka ga iskoristi do kraja. Skital nikada nije izgledao ovoliko poražen.

Šeana otvori sondu i izvadi iz nje crva, ljuljajući ga kao da u rukama drži dete. On je mirno počivao u njenom naručju. Odrade duboko i zadovoljno uzdahnu. Još upravlja njima.

"Skitale", reče Odrade.

On nije mogao da odvoji pogled od crva.

"Da li još služiš Proroku?" upita Odrade. "Evo ga!"

Nije znao kako da odgovori. Zar se to stvarno Prorok vratio iz mrtvih? Želeo je da oporekne svoj prvi zavidni odgovor, ali mu oči to ne bi dozvolile.

Odrade blago progovori. "Dok ste vi bili napolju na vašoj budalastoj misiji, vašoj sebičnoj misiji, mi smo služile Proroku! Mi smo spasle njegovog poslednjeg povratnika i donele ga ovamo. Kapitol će postati druga Dina!"

Ona se dublje zaveli u stolicu i spoji vrhove prstiju ispruživši ih ispred sebe. Bel je, razume se, promatrala preko komeja. Mentatska opažanja biće od koristi. Odrade je želela da ih i Ajdaho sada posmatra. Moći će da pregleda holo. Bilo joj je jasno da je Skital video Bene Geserit samo kao oruđe za obnavljanje svoje dragocene tleilaške civilizacije. Da li će ga ovakav razvoj događaja naterati da otkrije dublje tajne svojih tankova? Šta li će ponuditi?

"Moram razmisliti." Glas mu je podrhtavao.

"O čemu bi ti da razmišljaš?"

Skital ništa ne odgovori, već je i dalje pomno posmatrao Šeanu, koja je vraćala sićušnog crva u sondu. Ona ga još jednom pomilova, pre no što zatvori poklopac.

"Reci mi, Skitale", navaljivala je Odrade. "O čemu bi ti to mogao ponovo da razmišljaš? Ovo je naš Prorok! Kažeš da služiš Velikom uverenju. Pa, služi mu onda!"

Mogla je da vidi kako mu se snovi raspršuju. Njegovi vlastiti Liceigrači trebalo je da upiju u sebe sećanja onih koje su ubili, prekopiravši oblik i karakter svake žrtve. Nikada se nije nadao da će nadmudriti neku časnu majku... ali akilote i obične radnice na Kapitolu... sve tajne koje se nadao da će otkriti, sve je propalo! Izgubljeno, kao što su spaljeni omotači tleilaških planeta.

Naš Prorok, rekla je. On okrenu svoj ranjeni pogled prema Odrade, ali ga ne usredsredi na nju. Šta da činim? Ovim ženama više nisam potreban. Ali one su potrebne meni!

"Skitale". Kako je nežno govorila. "Velika konvencija je završena. Tamo napolju nalazi se nova vasseljena."

On pokušava da proguta knedlu. Celokupno shvatanje nasilja poprimilo je jednu novu dimenziju. U starom carstvu, Konvencija je garantovala izlaganje odmazdi svakog ko bi se usudio da sažee neku planetu napadom iz svemira.

"Rastuće nasilje, Skitale." Odradin glas bio je gotovo šapat. "Mi raštrkavamo sonde besa."

On se usredsredi na nju. Šta ona to govori?

"Mržnja nagomilana protiv Uvažениh Naložnica", objasni ona. Nisi samo ti pretrpeo gubitke, Skitale. Kada se u našoj civilizaciji nagomilaju problemi, začuje se vapaj: "Dovedite neku časnu majku!" Uvažene Naložnice su to sprečile, tako da se ponovo stvaraju mitovi. Zlatna svetlost je usmerena u našu prošlost.

"Bilo je bolje u starini, kada je Bene Geserit mogao da nam pomogne. Gde ovih dana tražiš pouzdane Istinozborce? Presudu? Ove Uvažene Naložnice nikada nisu ni čule za tu reč! A časne majke su uvek bile učtīve. To im se mora priznati."

Pošto Skital ništa ne odgovori, ona nastavi: "Razmisli o tome šta bi se moglo dogoditi kada bi se ta mržnja oslobodila u nekom džihadu!"

Pošto on ni ovog puta ništa ne odgovori, ona nastavi: "Video si. Tleilaksi, Bene Geserit, sveštenici Podeljenog boga i još ko zna koliko drugih - svi su progonjeni poput divljih životinja."

"Ne mogu nas sve pobiti!" Krik pun agonije.

"Zar stvarno ne mogu? Vaši Raštrkani su našli zajednički jezik sa Uvažanim Naložnicama. Je li to svetilište koje ćete tražiti među Raštrkanima?"

Evo novog sna: male tleilaške sonde, postojane poput zagnojenih rana, čekaju na dan Skitalovog velikog ponovnog oživljavanja. "Ljudi postaju snažniji pod pritiskom", reče on, ali u njegovim rečima nije bilo snage. "Čak i sveštenici Rakisa pronalaze rupe da se u njih sakriju!" Očajničke reči.

"Ko to kaže? Neki od tvojih prijatelja, koji su se vratili?"

Njegovo ćutanje bilo joj je dovoljan odgovor.

"Bene Tleilaks je ubijao Uvažene Naložnice i one to znaju", reče ona, uporno ga bombardujući. "Zadovoljiće ih jedino vaše istrebljenje."

"I vaše!"

"Mi smo saradnici iz nužde, ako već ne iz istog uverenja." Rekla je to na najčišćem islamatskom i primetila kako mu se nada javlja u očima. Kel i Šerijat mogu preuzeti svoja stara značenja među ljudima koji misle na jeziku Boga.

"Saradnici?" Lagano i krajnje oprezno.

Ona postade gruba na jedan novi način. "Na neki način, to je čvršća osnova za zajedničku akciju od bilo koje druge. Svako od nas zna šta onaj drugi želi. Prava stvar bi bila: sve detaljno razmotri i možda ćeš naići na nešto na šta se možeš osloniti."

"A šta vi to želite od mene?"

"Ti to već znaš."

"Da, kako da napravite najbolje tankove." On zatrese glavom, očigledno nesiguran. Promene koje podrazumevaju njeni zahtevi!

Odrade se upita da li bi smela da ga otvoreno, besno napadne. Kako je bio glup! Samo što ga nije zahvatila panika. Stare vrednosti su se izmenile. Uvažene Naložnice nisu predstavljale jedini izvor pometnje. Skital čak nije ni znao moć promena koje su zahvatile njegove vlastite Raštrkane!

"Vremena se menjaju", reče Odrade.

Promena, kakva uznemirujuća reč, pomisli on.

"Moram dobiti pomoćnike, svoje vlastite Liceigrače! I svoje vlastite tankove!" Gotovo je preklinjao.

"Moj Savet i ja ćemo to razmotriti."

"Šta tu ima da se razmatra?" Uzvratio joj je gotovo grubo, njenim vlastitim rečima.

"Tebi je dovoljna samo tvoja vlastita saglasnost. Meni, pak, potrebna je saglasnost ostalih." Ona mu se isceri. "I tako si dobio vremena za razmišljanje." Odrade klimnu Tamalani, koja pozva stražarke.

"Nazad u ne-brod?" upita on kada se našao kod vrata. Bio je tako sićušan među kršnim stražarkama.

"Samo što noćas letiš pravo tamo."

Dok je odlazio on uputi poslednji čeznutljiv pogled prema crvu.

Kada su se Skital i stražarke najzad udaljili, Šeana reče: "Dobro je što ga nisi dalje prisiljavala. Bio je na rubu panike."

U to ponovo uđe Belonda. "Možda bi bilo najbolje jednostavno ga ubiti."

"Bel! Donesi hologram i ponovo odgledaj naš susret. Ovog puta kao mentat."

To je zaustavi.

Tamalane se zakikota.

"Previše uživaš u nelagodoosti svoje sestre, Tam", dobaci joj Šeana.

Tamalane slegnu ramenima, ali Odrade je bila oduševljena. Više ne zadirkuje Bel?

"Kada ste počele da govorite o tome kako će Kapitol postati druga Dina, u njemu je stala da raste panika", reče Belonda, udaljenim glasom mentata.

Odrade uoči reakciju, ali ne pođe tragom nikakve asocijacije. U tome je bila mentatska vrednost: ustrojstva i sistemi grade blokove. Bel je osetila ustrojstvo u Skitalovom ponašanju.

"Pitam se: da li to još jednom postaje stvarnost?" nastavi tiho Belonda.

Odrade smesta shvati. Čudna stvar u vezi sa izgubljenim

mestima. Sve dok je Dina bila poznata i živa planeta, istorijski je bilo pouzdano da ona postoji u galaktičkom registru. Čovek je mogao uprti prst u projekciju i reći: "To je Dina. Nekada se zvala Arakis, a u poslednje vreme zovu je Rakis. Dina, zato što je u vreme Muad'Diba predstavljala jednu veliku pustinju."

Mada, ako uništiš samo mesto, mitološka patina će žestoko napasti projektovanu stvarnost. Vremenom takva mesta postaju potpuno mitska. Artur i njegov okrugli sto. Kamelot, gde je kiša padala samo noću. Prilično dobra Kontrola vremena za ono doba!

Sada se pojavljivala jedna nova Dina.

"Moć mita", reče Tamalane.

Ahhh, da. Tam, kojoj se približio dan kada će konačno napustiti svoje telo, bolje će raditi na mitovima. Tajnost i misterija, oruđa Misionarie, na Dini su takođe koristili Muad'Dib i Tiranin. Seme je bilo posejano. Čak i ako su sveštenici Podeljenog boga nestali u vlastitom paklu, mitovi Dine su se množili.

"Melanž", reče Tamalane.

Ostale sestre u radnoj sobi smesta shvatiše šta to znači. Nova nada može se uneti među Raštrkane Bene Geserita.

"Zašto žele da nas pobiju, a ne zarobe?" upita Belonda. "To me je uvek zbunjivalo."

Uvažene Naložnice možda nisu želele nijednu živu benegeseritkinju... već možda samo znanje o začinu. A uništile su Dinu. Uništile su Tleilakse. Bila je to jedna oprezna misao koju je trebalo imati na umu pri svakom sučeljavanju sa Kraljicom-paukom - hoće li Dortujla uspeti?

"Nema korisnih talaca?" upita Belonda.

Odrade jasno sagleda izraze lica svojih sestara. Sledile su jedan jedini trag kao da su sve mislile jednim umom. Predmet lekcija Uvaženih naložnica, da treba ostaviti svega nekolicinu preživelih, samo je doprinosiso tome da potencijalno sučeljavanje bude još opreznije. To je izazivalo vladavinu ćutanja unutar koje su se gorka sećanja pretakala u gorke mitove. Uvažene Naložnice nalikovale su varvarima iz bilo koje epohe: krv umesto talaca. Nasrni nasumičnom opakošću.

"Dar je u pravu", reče Tamalane. "Tragali smo za saveznicima

suviše blizu kuće".

"Futari nisu stvorili sami sebe", primeti Šeana.

"One koje su ih stvorile nadaju se da će ovladati nama", reče Belonda. U njenom glasu osećao se jasni zvuk primarne projekcije. "To je oklevanje koje je Dortujla uočila kod hendlera."

To je bilo to, i one se sada suočiše s tim i svim ostalim opasnostima koje je to nosilo u sebi. Sišlo je među ljude (kao i uvek). Ljudi - savremenici. Vredne stvari se dokuče od ljudi koji žive u istom vremenu i iz znanja koje su poneli iz prošlosti. Druga sećanja nisu predstavljala jedini način za prenošenje istorije.

Odrade se osećala kao da je stigla kući posle dugog odsustvovanja. Postojala je prisnost u načinu na koji su sve četiri sada razmišljale. Bila je to prisnost koja je nadmašala mesto na kome su se nalazile. Sestrinstvo je samo po sebi predstavljalo dom. Ne mesto na kome su prebivale u prolaznim zgradama, već savez.

Belonda je to izrazila rečima umesto njih. "Bojim se da smo delale iz različitih i protivrečnih pobuda."

"Strah je uzrok tome", reče Šeana.

Odrade se nije usudila da se osmehne. Mogle su je pogrešno shvatiti, a ona nije želela da objašnjava. Dajte nam Murbelu za sestru i obnovljenog bašara! Onda ćemo možda imati priliku za borbu!

Upravo u tom trenutku, kada ju je prožimalo to pozitivno osećanje, začu se signal za poruke. Ona baci pogled prema projekcijskoj površini - čist refleks - i shvati da nastupa kriza. Takva jedna mala stvar (relativno), a ubrzaće krizu. Klerbaj je smrtno ranjen u udesu 'toptera. Smrtno sem... To 'sem' bilo je ispisano za nju, a odnosilo se na kiborga. Njene drugarice videle su poruku naopako ispisanu, ali ovde je svako umeo da čita obaveštenja koja su se videla kao u ogledalu. Znale su.

Gde da podvučemo crtu?

Belonda sa svojim drevnim naočarima, a mogla je da ima veštačke oči ili bilo koju od mnogobrojnih drugih protetika, glasala je telom. Evo šta znači biti ljudsko biće. Pokušaj da produžiš mladost i ona će te ismejati dok bude trkom prolazila. Dovoljan je melanž... a možda je i suvišan.

Odrade shvati šta joj njena vlastita osećanja govore. Šta je sa potrebama Bene Geserita? Bel je mogla da glasa povodeći se za vlastitim uverenjem koje je svima bilo poznato, i koje su čak i poštovale. Ali glas Vrhovne majke povlačio je sa sobom i čitavo Sestrinstvo.

Prvo akslotl-rezervoari, a sada i ovo.

Potrebe su nalagale da ne smeju sebi dopustiti da izgube specijalistu Klerbajinog kapaciteta. Ionako su ih imali svega nekoliko. Ne samo što ih je bilo sve manje, već su se pojavljivale i praznine. Klerbaj kiborg i eto ti klina raskola.

Suk-doktori bili su pripremljeni. 'Dogovor koji je važio za slučaj nužde' - to jest, ako bude u pitanju neko koje nezamenjiv. Kao što je bila Vrhovna majka? Odrade se sećala da je to odobrila, iz uobičajene oprezne rezerve. Gde su sada bile te rezerve?

Kiborg je takođe bila jedna od onih potpuri reči. Kada mehanički dodaci ljudskom telu postaju preovlađujući? Kada kiborg prestaje da bude ljudsko biće? Iskušenje se pojačavalo - 'Samo jedno malo poboljšanje.' A tako je lako vršiti poboljšanja, sve dok potpuri ljudsko biće ne postane bespogovorno poslušno.

Ali... Klerbaj?

Uslovi koje je postavljala krajnost govorili su: "Pretvori ga u kiborga!" Da li je Sestrinstvo bilo toliko očajno? Nije imala izlaza: morala je da odgovori potvrdno.

I nastala je tu - odluka koja je još delimično bila u njenim rukama, ali i spreman izgovor nadohvat ruke. Potreba nalaže.

Batlerijanski džihad je ostavio svoj neizbrisiv trag na ljudskim bićima. Bori se i pobedi... za tada. Ali evo još jedne bitke u tom davnašnjem sukobu.

Sada je u pitanju bio opstanak Sestrinstva. Koliko je još tehničkih specijalista ostalo na Kapitolu? Znala je odgovor napamet. Nedovoljno.

Odrade se nagnu napred i otkuca poruku. "Pretvorite ga u kiborga", reče ona.

Belonda zagunđa. U znak odobravanja ili neslaganja? Nikada neće saznati. Ovo je bila arena Vrhovne majke i dobro došli u nju!

Ko je pobedio u ovoj bici? pitala se Odrade.

31.

Hodimo jednom tananom linijom, spasavajući od zaborava atreidske (Sionine) gene u našem narodu jer nas to krije od predskazanja. U toj torbi nosimo kvizac haderaha! Svoje glavost je svojevremeno stvorila Muad'Diba. Proroci čine da se predskazanja obistinjuju! Hoćemo li se ikada ponovo usuditi da zanemarimo svoje Tao osećanje i pružimo ruku nekoj kulturi koja mrzi slučaj i čezne za proročanstvom?

Arhlvski rezime (adixto)

Bilo je tek malo posle svanuća kada je Odrade stigla do ne-broda, ali Murbela je već bila na nogama i radila je sa mekom za vežbanje kada Vrhovna majka kroči na podijum.

Odrade je pešice prešla poslednji klik kroz prstenaste voćnjake koji su okruživali kosmodrom. Oblaci koji su se pojavljivali samo noću već su se istanjili pred dolazak zore, a potom se i raspršiše kako bi otkrili nebo gusto posuto zvezdama.

Uočila je tanani vremenski pomak čiji je cilj bio da se izvuče još jedna žetva u ovoj oblasti; međutim, smanjene padavine jedva da su bile dovoljne da održe u životu voćnjake i pašnjake.

Dok je koračala, Odrade preplavi tuga. Zima koja je upravo prošla predstavljala je teško stečenu tišinu između oluja. Život je bio pravi pakao. Oprašivanje polena koje su vršili hitri insekti, sazrevanje plodova i sejanje koje je sledilo posle cvetanja. Ovi voćnjaci bili su tajna oluja čija je snaga ležala skrivena u neobuzdanim tokovima života. Ali, ohhh! Uništenje. Novi život donosio je promene. Onaj koji donosi promene približavao se; uvek je bio različit. Peščani crvi će doneti čistoću pustinje drevne Dine.

Pustoš te preobražajne moći napade joj maštu. Mogla je da predstavi sebi ovaj predeo sveden na dine nanese vetrom, životno prebivalište za potomke Leta II.

Mutaciju će pretrpeti i umetnosti Kapitola - mitovi jedne civilizacije biće zamenjeni mitovima druge.

Dah ovih misli stupi zajedno sa Odradom na podijum za vežbanje i oboji njeno raspoloženje dok je posmatrala Murbelu kako završava rundu brzih vežbi, a zatim odstupa, dahćući.

Jedna tanka ogrebotina crvenela se na poledini Murbeline leve šake, jer je promašila velikog meka. U središtu prostorije, poput nekog zlatnog stuba, stajao je automatski trener, izbacujući i uvlačeći svoja oružja - nalik na pipke ljutitog insekta.

Murbela je imala na sebi uz telo pripijen zeleni triko a njena gola koža presijavala se od znoja. Iako je već bila pri kraju trudnoće, izgledala je graciozno. Koža joj je sjala od zdravlja. To je poticalo iz unutrašnjosti, zaključio Odrade, delimično usled trudnoće, ali u pitanju je bilo nešto još osnovnije. Odrade je to oduševilo još pri njihovom prvom susretu; bilo je to nešto što je Lusila primetila pošto je uhvatila Murbelu i spasla Ajdaha sa Gamua. Zdravlje je živelo ispod njene površine, poput sočiva koje usredsređuje pažnju na duboku bujicu vitalnosti.

Moramo je dobiti!

Murbela je primetila posetioca, ali nije želela da prekine vežbu.

Ne još, Vrhovna majko. Moja beba treba uskoro da se rodi, ali ovo telo će i dalje imati određene potrebe.

Odrade tada primeti da je mek simulirao bes, programirani odgovor izazvan frustracijom njegovog kola. Krajnje opasan način! "Dobro jutro, Vrhovna majko."

Murbelin glas bio je usklađen sa njenim naporima dok je izmicala i uvijala se gotovo zaslepljujućom brzinom koju je sama uvežbala.

Mek je zamahivao i tragao za njom, njegovi senzori su nasrtali i zujali u pokušajima da prate njene pokrete.

Odrade šmrknu. Govoriti u ovakvom jednom trenutku pojačavalo je opasnost od meka. Ne izlaži se riziku da ti opadne koncentracija kada igraš ovu opasnu igru. Dosta!

Kontrole meka nalazile su se na jednoj velikoj tabli u zelenom zidu desno od vrata. Mogle su se videti promene koje je Murbela izvršila u kolima - žice su visile, polja zraka sa kristalima sećanja bila su ispremeštana. Odrade ispruži ruku i umiri mehanizam.

Murbela se okrenu prema njoj.

"Zašto si izmenila kolo?" upita Odrade.

"Iz besa."

"Je li to ono što Uvažene Naložnice čine?"

"Kao što se grančica savija?" Murbela je masirala povređenu šaku. "Šta ako grančica sasvim dobro zna kako izgleda biti savijen i ispravi se?"

Odrade oseti iznenadno uzbuđenje. "Ispravi se? Zašto?"

"Zato što postoji nešto... divno u tome."

"Ravnaš se prema svom povišenom adrenalinu?"

"Znaš da nije to u pitanju!" Murbelino disanje ponovo postade normalno. Stajala je zureći u Odrade.

"Šta je onda?"

"U pitanju je... izazov da se učini više no što ljudi smatraju da je moguće. Nikada nisi ni pomislila da možeš biti tako... tako dobar, toliki stručnjak, toliko savršen u bilo čemu."

Odrade prikri oduševljenje.

U zdravom telu zdrav duh. Konačno je imamo.

"Ali po koju cenu!" uzviknu Odrade.

"Cenu?" Murbela je bila zapanjena. "Sve dok sam sposobna, voljna sam i da plaćam."

"Uzmi što želiš i plati za to?"

"To je vaš benegeseritski rog izobilja: što postajem savršenija, raste i moja mogućnost da plaćam."

"Čuvaj se, Murbela. Taj zlatni rog, kako ga ti nazivaš, može postati Pandorina kutija."

Murbela odmah shvati aluziju. Stajala je sasvim mirno, pažnje usredsređene na Vrhovnu majku. "Oh?" Jedva da je i to izustila. "Iz Pandorine kutije se oslobađaju moćni uzroci nesabranosti koji razbacuju energiju tvog života. Ti olako govoriš kako se nalaziš 'u brzaku' i o tome da ćeš postati časna majka, ali još ne znaš šta to znači niti šta mi želimo od tebe."

"Znači, nikada zapravo niste žudele za našim seksualnim sposobnostima."

Odrade se pomeri osam koraka napred, veličanstveno promišljeno. Kada se Murbela jednom uhvati za tu stvar neće biti moguće zaustaviti je uobičajenim objašnjenjem - Vrhovna majka odlučno naređuje da se rasprava prekine.

"Šeana je s lakoćom ovladala vašim sposobnostima", primeti Odrade.

"Znači, nju ćete upotrebiti za to dete!"

Odrade uoči lako nezadovoljstvo u njenom glasu. U pitanju je bila kulturna ostavština. Kada počinje ljudska seksualnost? Šeana, koja je sada čekala u dobro čuvanim odajama ne-broda, bila je primorana da se nosi s tim. "Nadam se da ti je jasno odakle potiče moj otpor i zašto sam bila toliko tajnovita, Vrhovna majko."

"Vidim da ti je slobodnjačko društvo ispunilo um uznemirenostima pre no što smo te mi uzele u svoje ruke!"

To je raščistilo njihove odnose. U kom smeru će krenuti ovaj razgovor sa Murbelom? Moram dozvoliti da se nastavi dok ne pronađem način da se izvučem.

Doći će do ponavljanja. Nerešena pitanja će iskrsnuti. Na osnovu činjenice da se gotovo svaka reč koju je Murbela izgovorila mogla predvideti, ovo će biti i suđenje.

"Zašto sada izbegavaš da pribegneš proverenom načinu kojim dominiraš nad ostalima, a kažeš da ti je potreban kada je Teg u pitanju?" upita Murbela.

"Sluge, je li to ono što želiš?" zada Odrade protivudarac.

Oči joj se gotovo zatvoriše. Murbela je razmišljala o ovome. Da li ja muškarce smatram našim robovima? Možda. Izazivala sam u njima trenutke divljeg i nepromišljenog odricanja, predavanja visinama ekstaze za kakvu nisu ni sanjali da je moguća. Bila sam obučena da im to pružim i pri tom ih podvrgnem našoj kontroli.

Dok Dankan nije učinio to isto sa mnom.

Odrade vide kako se Murbeline oči prekrivaju i shvati da u psihi te žene postoje stvari iskrivljene na način koji je teško otkriti. Neobuzdanost teče putevima koje nismo sledili. To je izgledalo kao da je Murbelina izvorna jasnoća bila neizbrisivo zamrljana, zatim ta mrlja premazana, pa čak i taj premaz zamaskiran. U njoj je bilo neke čudne grubosti koja je iskrivljavala misli i akcije. Sloj iznad sloja iznad sloja...

"Plašite se onoga što mogu da učinim", odreza Murbela.

"Ima istine u onome što kažeš", složi se Odrade.

Iskrenost i otvorenost - ograničena oruđa koja sada treba pažljivo

upotrebiti.

"Dankan". Murbelin glas bio je ravan i u njemu su se očitavale nove benegeseritske sposobnosti.

"Plašim se onoga što deliš s njim. Da li ti je čudno što jedna Vrhovna majka priznaje da se boji?"

"Znam za otvorenost i iskrenost!" Izgovorila je reči otvorenost i iskrenost kao da ih se gadi.

"Časne majke uče se da nikada ne izdaju same sebe. Obučavaju se na taj način da se ne opterećuju tuđim brigama."

"Je li to sve?"

"Zadire dublje, a ima i drugih niti. Biti pripadnica Bene Geserita obeležava te na poseban način."

"Znam šta tražite: izaberi Dankana ili Sestrinstvo. Poznati su mi vaši trikovi."

"Mislim da nisu."

"Postoje stvari koje neću učiniti!"

"Svako od nas je sapet prošlošću. Ja biram, činim ono što moram zato što je moja prošlost drugačija od tvoje."

"Nastavićete da me obučavate uprkos onome što sam upravo rekla?"

Odrade je ovo čula svim svojim čulima jer je za susrete sa Murbelom bilo potrebno da joj sva čula budu budna, svako osećanje pripravno da reaguje na neizgovorene stvari, poruke koje lebde na ivicama reči kao da su dlačice što trepere i pružaju se u potrazi za dodirima sa opasnom vasseljenom.

Bene Geserit mora promeniti svoje pristupe. Evo jedne koja nas može povesti putem promene.

Belonda će se užasnuti pri pomisli na takvu budućnost. Mnoge sestre će je odbaciti. Ali ona je ipak bila tu.

Pošto je Odrade ćutala, Murbela reče: "Obučena. Je li to odgovarajuća reč?"

"Uslovljena. Ta ti je verovatno mnogo bliža."

"Vi, u stvari, želite da sjedinite naša iskustva, učinite me u dovoljnoj meri nalik sebi kako bismo mogle da uspostavimo međusobno poverenje. To je cilj svakog učenja."

Ne igraj eruditske igre sa mnom, devojko!

"Plovićemo istom strujom, a, Murbela?"

Svaka akilota trećeg stepena postala bi krajnje oprezna kada bi začula Vrhovnu majku da govori tim tonom. Činilo se da se Murbela nije ni pomerila. "Osim što ga se ja neću odreći."

"Na tebi je da odlučiš."

"Da li ste gospi Džesiki dozvolile da odluči?"

Konačno način da se izvučem iz ovog ćorsokaka. Dankan je, znači, podstakao Murbelu da proučava Džesikin život. Nadajući se da će nam pomrsiti konce! Hologrami njegove predstave izazvali su žeštoke analize zapisa.

"Zanimljiva osoba", primeti Odrade.

"Ljubav! Posle sveg vašeg učenja, uslovljavanja!" Nisi smatrala njeno ponašanje izdajničkim?"

"Nikada!"

Samo pažljivo, sada. "Ali pogledaj posledice: kvizac haderah... i to unuče, Tiranin!" Argument drag Belondinom srcu.

"Zlatna staza", odvrati Murbela. "Opstanak čovečanstva."

"Vremena gladi i Raštrkavanje."

Gledaš li ovo, Bel? Nije važno. Gledaćeš već.

"Uvažene Naložnice!" prasnu Murbela.

"Sve zbog Džesike?" upita blago Odrade. "Džesika se vratila u stado i proživela svoje poslednje godine na Kaladanu."

"Učiteljica akilotkinja!"

"Primer, takođe. Vidite šta se događa kada nam se suprotstavite?" Suprotstavi nam se Murbela! Učini to umešnije od Džesike.

"Ponekad mi se gadite!" Prirodna iskrenost je primora da doda: "Ali poznato vam je da želim ono što posedujete."

Ono što posedujemo.

Odrade se priseti vlastitih prvih susreta sa benegeseritskim atrakcijama. Sve što telo može - da bude učinjeno sa izvanrednom preciznošću; čula izoštrana da otkriju i najmanje pojedinosti; mišići obučeni da se zadivljujuće tačno pomeraju. Te sposobnosti, pojačane telesnom brzinom, kod neke Uvažene Naložnice mogle bi samo da dobiju jednu novu dimenziju.

"Ponovo me vraćaš na to", nastavi Murbela. "Pokušavaš da silom

iznudiš moj izbor, iako već znaš kakav će on biti."

Odrade ništa ne odgovori. Ovo je bio oblik dokazivanja koji su drevni jezuiti behu doveli gotovo do savršenstva. Simultani tok je nametao ustrojstvo rasprave: neka Murbela sama sebe ubedi. Pruži joj samo najtananije podsticaje. Daj joj male izgovore, koje potom može sama da uveća.

Uhvati se, brzo, Murbela, za Dankanovu ljubav!

"Veoma razborito paradirate svojim sestrijskim prednostima nada mnom", bocnu je Murbela.

"Nismo mi niz gondola u nekoj samoposluzi!"

Nehajno cerenje izvi Murbelina usta. "Uzeću jednu tubu odavde i jednu od onih onde; a mislim da bi mi se dopala i jedna od onih sa kremom tamo."

Odrade je uživala u metafori, ali uvek prisutni posmatrači mogli su imati drugačije apetite. 'Dijeta koja bi te mogla ubiti.'

"Ono što mi nudite tako je privlačno izloženo. Glas. Kako ste divnu stvar zakuvale tamo gore. U grlu imam taj divan instrument i vi me možete naučiti kako da se služim njime na taj krajnji način."

"Sada si koncert-majstor."

"Želim vašu sposobnost da utičem na one koji me okružuju!"

"Čemu, Murbela? Za čije ciljeve?"

"Ako se hranim onim čime se vi hranite, da li ću postati čvrsta kao vi: plastil spolja, a nešto još tvrđe iznutra?"

"Tako ti izgledam?"

"Glavni kuvar na mom banketu! A ja moram jesti šta god da donesete - za moje i vaše dobro."

Zvučala je gotovo manijački. Čudna osoba. Ponekad izgleda kao da je najjadnija od svih žena, koja po svojim odajama korača poput zveri u kavezu. Taj ludački pogled u očima, narandžaste tačkice u uglovima... kao, na primer, sada.

"Da li još odbijaš da radiš na Skitalu?"

"Pustite Šeanu da to obavi."

"Hoćeš li je podučiti?"

"A ona će moju poduku iskoristiti na detetu!"

Zurile su jedna u drugu, shvativši da imaju iste misli. Ovo nije suočenje, jer svaka od nas želi onu drugu.

"Predajem vam se zbog onoga što možete da mi pružite", reče konačno Murbela tihim glasom. "Vi želite da znate da li bih ikada mogla da postupim u suprotnosti sa onim na šta sam se vama obavezala?"

"Da li bi mogla?"

"Ne više od tebe, ako bi okolnosti to od mene zahtevale."
"Smatraš li da ćeš ikada zažaliti zbog te odluke?"

"Razume se da hoću!" Kakvo je to bilo glupo pitanje? Ljudi uvek zbog nečeg žale. Murbela to i reče.

"Samo potvrđuješ svoju iskrenost. Dopada nam se što se ne kriješ pod lažnim sjajem."

"Ima li kod vas lažnih?"

"Svakako."

"Mora da imate načina da ih iskorenite."

"To umesto nas čini agonija. Dvolične ne prežive začim."

Odrade oseti kako se ubrzavaju otkucaji Murbelinog srca.

"I nećete tražiti da se odreknem Dankana?" Krajnje zamršeno.

"Ta odanost, dakako, predstavlja teškoću, ali to je, ipak, samo tvoja teškoća."

"Još jedan način da od mene zatražite da ga se odreknem?"

"Samo da prihvatiš tu mogućnost."

"Ne mogu."

"Nećeš?"

"Mislím ono što kažem. Nisam sposobna."

"A ako bi ti neko pokazao kako?"

Murbela je jedan dug otkucaj zurila u Odradine oči, a onda prošapta:

"Gotovo da sam rekla da bi me to oslobodilo... ali..."

"Da?"

"Ne bih mogla da budem slobodna dok je on vezan za mene."

"Je li to odricanje od učenja Uvaženih Naložnica?"

"Odricanje? Pogrešna reč. U stvari, samo sam prerasla svoje bivše sestre."

"Bivše sestre?"

"Još su moje sestre, ali to su sestre detinjstva. Nekih se sećam sa radošću, neke uopšte ne podnosim. Bile su mi drugarice u igri

koja me više ne zanima."

"Da li te ta odluka zadovoljava?"

"Da li si ti zadovoljna, Vrhovna majko?"

Odrade lupnu dlanom o dlan sa neobuzdanim oduševljenjem.

Kako je samo Murbela usvajala benegeseritske protivudarce!

"Zadovoljna? Kakva pakleno smrtna reč!"

Dok je Odrade ovo izgovarala Murbela oseti da se kreće kao u snu do ivice provalije, nesposobna da se probudi i spreči skok. Stomak ju je boleo tajnom prazninom, a Odradine naredne reči dopreše do nje iz odzvanjajuće udaljenosti.

"Jednoj časnoj majci Bene Geserit predstavlja sve. Nikada to nećeš moći da zaboraviš."

Brzo, kao što je nastupilo, osećanje sna je i prošlo. Naredne reči Vrhovne majke bile su hladne i neposredne.

"Pripremi se za viši stepen obuke."

Do agonije - živi ili umri.

Odrade podiže pogled ka komejima na tavanici. "Pošaljite Šeanu ovamo. Smesta počinje da radi sa novom učiteljicom."

"Znači, učinićeš to! Radićeš na tom detetu."

"Misli o njemu kao o bašaru Tegu", ponudi joj Odrade. "To pomaže." Ne damo ti vremena da se predomisliš.

"Dankanu nisam odolela, a sa vama ne mogu čak ni da se raspravljam."

"Nemoj se čak raspravljati ni sama sa sobom, Murbela. Bespredmetno je. Teg je bio moj otac, a ja to ipak moram učiniti."

Sve do tog trenutka Murbela nije shvatala kakva se snaga krije iza Odradine prethodne tvrdnje. Jednoj časnoj majci Bene Geserit predstavlja sve. Veliki Dure, zaštiti me! Da li ću i ja biti takva?

32.

Prisustvujemo jednoj fazi večnosti koja prolazi. Važne stvari se događaju, ali ih pojedini ljudi nikada ne primete. Iskrsavaju neočekivani događaji. Vi niste prisutni u epizodama. Zavisite od izveštaja. A ljudi zatvaraju svoje umove. Kakva korist od izveštaja? Istorija prikazana u vestima? Probrana još na redakcijskom sastanku, skraćena i pročišćena predrasudama? Izveštaji koji su vam potrebni retko potiču od onih koji prave istoriju. Dnevnici, memoari i autobiografije predstavljaju subjektivne oblike posebnih zahteva. Arhive su pretrpane takvom sumnjivom robom.

Darvi Odrade

Skital je već zapazio uzbuđenje među stražarkama i ostalima kada je stigao do preprečnog polja na kraju hodnika. Užurbano kretanje ljudi, naročito ovako rano, bilo je prvo što mu je privuklo pažnju i uputilo ga ka preprečnom polju. Eno, prolazi ona suk-doktorica, Jalanto. Poznavao je još iz vremena kada ju je Odrade poslala - 'jer izgledaš bolesno' - rekla je. Još jedna časna majka koja treba da me uhodi!

Ahhh, Murbelina beba. To je bio uzrok te svekolike užurbanosti i pojave suk-doktorice.

Ko su bili ostali? Mnoštvo benegeseritskih odora kakve nikada ranije nije ovde video. Nisu bile prisutne samo akilote. Broj časnih majki nadmašivao je broj ostalih, i on ih je video kako žure unaokolo tamo dole. Podsećale su ga na velike lešinare. Konačno se pojavila i jedna akilota, noseći na ramenima neko dete. Vrlo tajanstveno. Kada bih samo imao vezu sa brodskim sistemima!

On se osloni o zid i stade da čeka, ali ljudi iščezoše kroz razne otvore i vrata. Pojedina odredišta mogao je prilično sigurno da odredi, ali zato su druga ostala tajanstvena.

U ime svetog proroka! Evo Vrhovne majke glavom i bradom. Prošla je kroz jedna šira vrata, kuda se bila uputila i većina ostalih.

Bespredmetno će biti postavljati Odrade pitanja kada je sledeći put bude video. Sada ga je imala u zamci.

Prorok je ovde i nalazi se u rukama povindaha!

Kada ljudi najzad prestadoše da se pojavljuju u hodniku, Skital se vrati u svoje odaje. Uredaj za identifikaciju na njegovim vratima zatreperi pri njegovom prolasku, ali on primora sebe da se ni ne osvrne. Ključ je u ID-u. Kada se to ima u vidu, taj nedostatak u kontrolnom sistemu iksijanskog broda postaje upadljiv baš kao kakva zvučna sirena.

Kada konačno krenem neće mi dati mnogo vremena. To bi predstavljalo očajnički čin sada, sa brodom i taocima na njemu. Uspeti se za svega nekoliko sekundi. Ko zna kakve su sve lažne pregrade sagrađene, kakvi tajni otvori kroz koje ga te užasne žene mogu zaskočiti. Nije se usudio da rizikuje pre no što iscrpe sve druge mogućnosti. Naročito sada... kada se Prorok vratio.

Lukave veštice. Šta su još izmenile u ovom brodu? Uznemirujuća pomisao. Da li je moje znanje još upotrebljivo?

Odradinoj pažnji nije promaklo Skitalovo prisustvo iza preprečnog polja, ali je imala drugih briga. Murbelin porođaj (dopadao joj se taj drevni izraz) pao je u zgodan čas. Odrade je želela da rastreseni Ajdaho bude sa njom kada Šeana pokuša da povрати bašarova sećanja. Ajdaho je često bio rastresen, jer je mislio na Murbelu. A Murbela sada očigledno nije mogla da bude sa njim.

Odrade zadržava u njegovom prisustvu razboritu opreznost. On je, ipak, bio mentat.

Ponovo ga je zatekla za konzolom. Kada je sa sletišta ušla u prilazni hodnik koji je vodio ka njegovim odajama, začu zvuke releja i karakteristično piskavo zujanje kopolja; smesta je znala gde da ga potraži.

Bio je čudno raspoložen kada ga je povelala prema odaji za osmatranje iz koje će putem monitora pratiti Šeanu i dete. Zabrinut zbog Murbele? Ili zbog onoga što će uskoro videti?

Odaja za osmatranje bila je dugačka i uska. Tri reda stolica bilo je postavljeno naspram vidozida koji ih je delio od odaje u kojoj će se izvršiti eksperiment. Prostor za osmatranje bio je ostavljen u sivoj tami, sa samo dve sićušne sjajne kugle u gornjim uglovima iza stolica.

Bile su prisutne i dve suk-doktorke... mada je Odrade brinula da li

će one biti dovoljne. Jalanto suk-doktorka koju je Ajdaho smatrao najboljom, bila je sa Murbelom.

Jasno pokazujemo svoj nemir. Dovoljno je stvaran.

Viseće stolice bile su postavljene duž vidozida. Prolazna vrata za slučaj nužde koja su vodila u susednu prostoriju nalazila su se nadohvat ruke.

Stregi dovede dete niz spoljašnji prolaz odakle nije mogao da vidi promatrače i uvede ga u odaju. Odaja je bila pripremljena prema Murbelinim uputstvima: nalikovala je spavaćoj sobi, u koju su bile donete neke njegove lične stvari iz njegovih odaja, kao i neke iz prostorija koje je delio sa Ajdahom i Murbelom.

Životinjska pećina, pomisli Odrade. Mesto je delovalo izandalo, što je poticalo od namernog nereda koji se često mogao zateći u Ajdahovim odajama: odbačena odeća na visećoj stolici, sandale u uglu. Prostirka za spavanje koju su prethodno koristili Ajdaho i Murbela. Kada ju je jednom ranijom prilikom pregledala Odrade je zapazila taj miris sličan mirisu pljuvačke, intimni seksualni miris. To će, takođe, nesvesno delovati na Tega.

Evo, ovde se začinju lude stvari, stvari koje nismo u stanju da potisnemo. Odvažno je misliti da ovim možemo upravljati. Ali moramo.

Kada je Stregi razodenula dečaka i ostavila ga nagog na prostirci, Odrade shvati da joj se puls ubrzava. Ona pomače stolicu napred, primetivši istovremeno da i njene drugarice benegeseritkinje podražavaju njenu kretnju.

Bože moj, pomisli ona. Zar smo puki voajeri?

Takve misli bile su neophodne u ovom trenutku, ali ona oseti da je one ponižavaju. Nešto je izgubila u tom odvratanju pažnje. Krajnje ne-benegeseritsko razmišljanje. Ali veoma ljudsko!

Dankan je zapao u neku vrstu hotimične ravnodušnosti, lako prepoznatljivo pretvaranje. Misli su mu bile suviše okrenute prema samom sebi da bi mogao dobro da deluje kao mentat. A ona ga je u ovom trenutku baš takvog želela. Mistično učestvovanje. Orgazam kao potkrepljivač. Bel je to pravilno prepoznala.

Jednoj od obližnjih proktorki, koje su bile izabrane zbog svoje snage a ovde se tobože nalazile kao promatrači, Odrade reče: "Gola

želi svoja izvorna sećanja, ali se strašno toga plaši. To je najveća prepreka koju treba srušiti."

"Malo sutra!" upade Ajdaho. "Znate li šta upravo sada činimo za sebe? Njegova majka je bila jedna od vas i ona ga je do tančina obučila. Koliko je verovatno da ga nije zaštitila protiv vaših Utiskivačica?"

Odrade se oštro okrenu prema njemu. Mentat? Ne, vratio se u svoju nedavnu prošlost, proživljavajući je i vršeci poređenja. Mada, ta napomena o Utiskivačicama... Da li je to bio način na koji je prvi 'seksualni sudar' sa Murbelom vratio sećanja na druge živote koje je provodio kao gola? Duboki otpor protiv Utiskivanja?

Proktorka koju je Odrade oslovila odluči da ne obrati pažnju na ovu drsku upadicu. Čitala je arhivski materijal dok je Belonda obučavala. Sve tri su znale da im može biti naloženo da ubiju golu-dete. Da li on poseduje moći koje bi ih mogle ugroziti? Promatrači to neće znati sve dok Šeana ne uspe (ili ne izneveri).

Odrade se obrati Ajdahu: "Stregi mu je već rekla zašto se tu nalazi."

"Šta mu je rekla?" Vrlo je otresit sa Vrhovnom majkom. Proktorke su netremice zurile u njega.

Odradin glas je i dalje bio namerno blag. "Stregi mu je kazala da će mu Šeana povratiti sećanja."

"Šta je on na to rekao?"

"Zašto Dankan Ajdaho to ne učini?"

"Odgovorila mu je iskreno?" Ima svoja posla.

"Iskreno, ali ništa nije otkrila. Stregi mu je kazala da je Šeanin način bolji. I da si se ti složio."

"Pogledaj ga! Čak se ni ne pomera. Niste ga valjda drogirale?"

Ajdaho uputi jedan pogled unazad prema proktorkama.

"Ne bismo se usudile. Okrenut je prema unutra. Sećaš se i sam da je to potrebno, zar ne?"

Ajdaho utonu u svoju stolicu, uvukavši ramena. "Murbela ne prestaje da govori: 'On je još dete. On je još dete.' Znaš da smo se svađali oko toga."

"Mislila sam da je tvoj argument bio umesan. Bašar nije bio dete. A bašar je taj koga budimo."

On podiže ukrštene prste. "Nadam se."

Ona se povuče unazad zagledavši se u ukrštene prste. "Nisam znala da si sujeveran, Dankane."

"Molio bih se i Duru kada bih bio siguran da će to pomoći."

Seća se vlastitih bolova pri ponovnom buđenju.

"Ne pokazuj sažaljenje", promrmlja on. "Vrati ga njemu. Drži ga okrenutog prema unutra. Želiš njegov bes."

To su bile reči iz njegove vlastite prakse.

Iznenada on uzviknu: "Ovo je možda najgluplja stvar koju sam ikada predložio. Trebalo bi da pođem i budem sa Murbelom."

"U dobrom si društvu, Dankane. Za Murbelu sada ne možeš ništa da učiniš. Pogledaj!" Teg je skočio sa prostirke i zagledao se u komeje na tavanici.

"Zar niko neće doći da mi pomogne?" upita Teg. U njegovom glasu osećalo se više očajanja nego što je bilo predviđeno za ovu fazu. "Gde je Dankan Ajdaho?"

Odrade spusti šaku na Ajdahovu ruku, dok se ovaj pomerao napred. "Ostani gde si, Dankane. Ni ti mu sada ne možeš pomoći. Još ne."

"Zar mi niko neće reći šta treba da radim?" Mladi glas je zvučao usamljeno, piskutavo. "Šta ćete učiniti?"

Sada je bio red na Šeanu i ona uđe u odaju kroz jedan skriveni prolaz iza Tega. "Evo me." Na sebi je imala samo paučinastu bledoplavu odoru, gotovo providnu. Pripijala se uz nju dok je obilazila dečaka kako bi se našla licem u lice s njim.

On se posrami. Ovo je časna majka? Nikada nije nijednu video ovako obučenu. "Ti ćeš mi vratiti moja sećanja?" Sumnja i očajanje. "Pomoći ću ti da ih sam povratiš." Dok je to izgovarala iskliznu iz odore i odbaci je u stranu. Lebdela je na podu poput nekog velikog plavog leptira.

Teg je zurio u nju. "Šta to radiš?"

"Šta misliš da radim?" Ona sede pored njega i položi šaku na njegov penis.

Glava mu se cimnu napred kao da ju je neko otpozadi gurnuo; zurio je u njenu šaku dok se u njoj oblikovala erekcija.

"Zašto to činiš?"

"Zar ne znaš?"

"Ne!"

"Bašar bi znao."

On podiže pogled prema njenom licu koje se nalazilo tako blizu njegovog. "Ti znaš! Zašto nećeš da mi kažeš?"

"Ja nisam tvoje sećanje!"

"Zašto mrmljaš tako?"

Ona mu položi usne na vrat. Posmatrači su jasno čuli mrmljanje. Murbela je to nazivala pojačivačem, povratnom spregom uzdignutom do seksualnog odgovora. Postalo je glasnije.

"Šta to radiš?" Gotovo je vrisnuo kada ga je opkoračila. Savila se, masirajući mu leđa.

"Odgovori mi, prokleta da si!" Potpuni vrisak.

Odakle dolazi to 'Prokleta da si!?' upita se Odrade.

Šeana ga uvuče u sebe. "Evo tvog odgovora!"

Njegova usta obrazovaše bezglasno: Ohhhhhhhhh.

"Promatrači su videli da se usredsređuje na Tegove oči, ali Šeana ga je takođe promatrala i drugim čulima.

"Oseti napetost njegovih bedara, izdajnički puls vagusa i naročito obrati pažnju na sve tamnije bradavice. Kada ga dovedeš do te tačke, ne popuštaj dok mu se zenice ne rašire."

"Utiskivačica!" Tegov vrisak natera promatrače da poskoče. On stade da Šeanu udara pesnicama po ramenima. Svi kod videozida primetiše unutrašnje treperenje njegovih očiju dok se izvijao nazad i napred; nešto novo se pomaljalo iz njega.

Odrade je bila na nogama. "Da li je nešto pošlo naopako?"

Ajdaho je ostao u svojoj stolici. "Ono što sam predvideo."

Šeana odgurnu Tega kako bi izbegla njegove prste koji su je stezali poput kandži.

On se izvali na pod i otkotrlja tako brzo da posmatrači ostadoše zaprepašćeni. Sukob između Tega i Šeane trajao je nekoliko dugih otkucaja srca. On se lagano ispravi i tek tada pogleda u donji

deo svoga tela. Trenutak potom podiže pogled i obrati pažnju na

levu ruku koju je držao ispruženu ispred sebe. Pogled mu zatim odluta ka tavanici, pa prema svakom zidu ponaosob. Zatim ponovo pogleda svoje telo.

"Šta, u ime pakla, to treba da..." Još dečaćki kreštavo govori, ali čudno zrelo.

"Dobro došao, gola-bašare", pozdravi ga Šeana.

"Pokušala si da me utisneš!" Ljutita optužba. "Zar misliš da me majka nije naučila kako to da sprečim?" Jedan odsutni izraz prekri mu lice. "Gola?"

"Neki više vole da na tebe gledaju kao na klona."

"Ko su... Šeana!" On se okrenu, gledajući svuda po sobi. Bila je izabrana zbog postojećeg skrivenog prilaza, i nevidljivih otvora. "Gde se to nalazimo?"

"U ne-brodu koji si dovezao do Dine neposredno pre no što si ubijen." Još se drži pravila.

"Ubijen..." On ponovo pogleda svoje šake. Posmatrači su gotovo mogli da vide kako iz njegovih sećanja ispadaju filteri koje mu je nametnuo gola. "Bio sam ubijen... na Dini?" Gotovo žalosno.

"Junak do kraja", potvrdi Šeana.

"Moji... ljudi koje sam poveo sa Gamua... da li su oni..."

"Uvažene Naložnice su od Dine napravile primer. Sada je to beživotna ugljenisana lopta."

Bes iskrivi njegove crte lica. On sede i prekrsti noge, položivši stisnute pesnice na kolena. "Da... naučio sam to iz istorije... moje istorije." On ponovo pogleda u Šeanu, koja je i dalje sedela na prostirci potpuno mirna. Ovo je predstavljalo takvo poniranje u sećanja koje je samo neko ko je preživio agoniju mogao da ceni. Sada je bila potrebna krajnja mirnoća.

"Ne mešaj se, Šeana", prošapta Odrade. "Pusti ga neka se dogodi. Neka se sam izbori s tim." Ona rukom dade znak trima proktorkama. Ove odoše do prilaznog otvora, i nastaviše da promatraju nju umesto tajnu odaju.

"Nalazim da je čudno to što moram sebe da smatram predmetom istorije", reče Teg. Glas mu je bio dečji, ali je sadržao u sebi ono povratno osećanje zrelosti. On zatvori oči i duboko udahnu.

U odaji za posmatranje Odrade ponovo utonu u stolicu i upita: "Šta si video, Dankane?"

"Kada ga je Šeana odgurnula od sebe, okrenuo se tako hitro; to sam viđao samo kod Murbele."

"Čak brže i od toga."

"Možda... to je zato što mu je telo mlado i što smo mu pružili prana-bindu obuku."

"Nešto je drugo posredi. Uzbunio si nas, Dankane. Nešto nepoznato je u atreidskim ćelijama za označavanje." Ona baci pogled prema budnim proktorkama i odmahnu glavom. Ne. Ne još. "Neka je prokleta ta njegova majka! Upotrebila je hipnoindukciju koja blokira Utiskivačicu i sakrila to od nas."

"Ali pogledaj šta nam je dala", reče Ajdah. "Efektniji način za vraćanje sećanja."

"Trebalo je da do toga sami dođemo!" Odrade oseti kako je prožima bes. "Skital tvrdi da su Tleilaksi istovremeno koristili bol i sukob. Pitam se."

"Pitaj ga."

"Nije to tako jednostavno. Naše Istinozborke nisu sigurne u pogledu njega."

"On je neuhvatljiv."

"Kada si ga proučavao?"

"Dar! Imam pristup do komejskih zapisa."

"Znam, ali..."

"Prokletstvo. Hoćeš li motriti na Tega? Pogledaj ga! Šta se to događa?"

Odrade smesta upravi pažnju na dete koje je sedelo. Teg pogleda prema komejima, sa krajnje napetim izrazom na licu.

Njemu je to ličilo na buđenje iz sna koji je predstavljao neki žestoki sukob, dok ga pomoćnikova šaka trese. Trebalo je da na nešto obrati pažnju! Odjednom se priseti da je jednom sedeo u komandnom središtu ne-broda i da je Dar stajala pored njega, položivši mu šaku na vrat. Da li ga je češkala? Treba nešto hitno preduzeti. Ali šta? Telo mu se pogrešno osećalo. Gamu... a sada su bili kao na Dini, i... Sećao se raznih stvari: detinjstva na Kapitolu? Dar kao... kao... Umeša se još sećanja. Pokušale su da me utisnu!

Svest mu je proticala oko ove misli kao što se reka deli kada zaobilazi neku stenu.

"Dar! Jesi li tamo? Tamo si!"

Odrade se zavali i položi šaku na bradu. Šta sada?

"Majko!" Kakav optužujući ton!

Odrade dodirnu transplate pored svoje stolice. "Zdravo, Milese. Hoćemo li da prošetamo voćnjacima?"

"Dosta je igre, Dar. Znam zašto sam vam potreban. Upozoravam vas: nasilje dovodi na vlast pogrešnu vrstu ljudi. U slučaju da to već niste znale!"

"Još si odan Sestrinstvu, Milese, uprkos onome što smo upravo pokušale?"

On baci pogled na opreznu Šeanu. "Još je vaš poslušni pas." Odrade prostreli optužujućim pogledom Ajdaha koji se osmehivao. "Ti i tvoje proklete priče!"

"U redu, Milese - nema više igara, ali moram znati sve o Gamuu. Kažu da si se kretao brže no što oko može da prati."

"Tačno." Ravnodušan, pakleni ton.

"A upravo sada..."

"Ovo telo je suviše malo da bi ponelo teret."

"Ali ti..."

"Iskoristio sam ga za samo jedan jedini plamsaj i već umirem od gladi."

Odrade pogleda Ajdaha. On klimnu. Istina.

Ona dade znak proktorkama da se udalje od otvora. Oklevale su pre no što su poslušale. Šta li im je Bel rekla?"

Teg još nije završio. "Da li sam u pravu, kćeri? Pošto je svaka jedinka u prvom redu odgovorna samoj sebi, oblikovanje te svoje ličnosti zahteva krajnju brižljivost i pažnju?"

Ta njegova prokleta majka svemu ga je naučila!

"Izvinjavam se, Milese. Nismo znale na koji način te je tvoja majka pripremila.

"Čija je to bila ideja?" Gledao je u Šeanu dok je govorio.

"Moja, Milese", reče Ajdaho.

"Oh, i ti si tu?" Nakapalo je još sećanja.

"I sećam se bola koji si mi naneo dok si mi vraćao sećanja", reče Ajdaho.

To ga smiri. "Shvatio sam, Dankane. Nije potrebno da se izvinjavaš." On pogleda prema zvučnicima koji su prenosili njihove glasove. "Kakav je vazduh na vrhu, Dar? Dovoljno razređen za

tebe?"

Neka je prokleta ta luda ideja! pomisli ona. A on zna. Uopšte nije razređen. Vazduh je bio ispunjen dahom onih oko nje, uključujući tu i one koji su želeli da podele njeno dramatično prisustvo, oni sa idejama (ponekad s idejom koja je trebalo njoj da padne na pamet), oni koji nešto nude i traže. Razređen, odista! Osetila je da Teg pokušava nešto da joj saopšti. Ali šta?

"Ponekad moram biti apsolutni vladar!"

Čula je sebe kako mu to govori tokom jedne od njihovih šetnji po voćnjaku, objasnivši mu šta znači biti 'apsolutni vladar' i dodavši: 'Imam moć i moram je iskoristiti. To me strašno napreže.'

Imaš moć. Pa, iskoristi je onda. To joj je govorio ovaj mentat bašar. Ubij me ili me oslobodi, Dar.

Pa ipak, još je odugovlačila i znala je da će on to osetiti. "Milese, Burzmali je mrtav, ali ovde je držao jedan rezervni odred koji je sam obučio. Najbolji od..."

"Ne gnjavi me nevažnim pojedinostima!" Kakav zapovednički glas! Tanak i slab, ali su u njemu bile sadržane sve bitne odrednice.

Iako im to niko nije naložio proktorke se vratiše do otvora. Odrade im ljutito mahnu da se udalje. Tek tada je shvatila da je donela odluku.

"Vratite mu odeću i izvedite ga", reče ona. "Pošaljite Stregi ovamo."

Tegove prve reči koje je izgovorio kada se pojavio pred njom uznemiriše Odrade i naterашe je da se zapita nije li ipak pogrešila.

"Šta ako ne budem vodio bitku onako kako vi to želite?"

"Ali rekao si...!"

"Mnogo štošta sam rekao tokom svojih... života. Bitka ne jača osećanje morala, Dar."

Ona (i Taraza) već su mnogo puta čule bašara kako o tome govori. "Ratovanje ostavlja za sobom parolu 'jedi, pij i veseli se' koja često neumoljivo vodi ka slomu morala."

To je bilo tačno, ali ona nije znala šta je imao na umu kada je izricao tu opomenu. "Jer na svakog veterana koji se vratio shvatajući sudbinu na nov način, ('Preživio sam, mora da je to bog odlučio') dolazi više onih koji se kući vraćaju jedva potiskujući gorčinu,

spremni da prihvate 'lakši način' zato što su tokom ratnih napora videli tako mnogo toga."

To su bile Tegove reči, ali njeno uverenje.

Stregi žurno uđe u odaju, ali pre no što je stigla da progovori Odrade joj rukom dade znak da se skloni u stranu i tiho sačeka.

Ovog puta, međutim, akilota skupi hrabrost i ne posluša Vrhovnu majku.

"Dankan bi trebalo da zna da je dobio još jednu kćerku. Majka i dete su žive i zdrave." Ona pogleda u Tega. "Zdravo, Milese." Tek tada se Stregi povuče do stražnjeg zida i ostade mirno stojeći.

Bolja je no što sam se nadala, pomisli Odrade.

Ajdaho se opusti u stolici, osetivši u tom trenutku napetost usled brige koja se mešala sa njegovim procenjivanjem onoga što je video.

Teg klimnu Stregi, ali obrati se Odrade: "Imate li još šta da šapnete u božje uši?" Najvažnije je bilo kontrolisati njihovu pažnju i računati na to da će Odrade shvatiti. "Ako nemate, mogao bih nešto da pojedem jer umirem od gladi."

Odrade podiže prst i dade Stregi znak, te ču kako se akilota udaljava.

Odjednom oseti u kom pravcu Teg usmerava njenu pažnju i zaista on reče: "Možda ste ovog puta odista stvorile ožiljak."

Bila je to bodlja usmerena u nešto čime se Sestrinstvo hvalilo -"Mi ne dozvoljavamo da se ožiljci gomilaju po našoj prošlosti. Ožiljci često sakrivaju više nego što otkrivaju."

"Pojedini ožiljci otkrivaju više nego što sakrivaju", reče on. Zatim pogleda u Ajdaha. "Je li tako, Dankane?" Kao mentat mentatu.

"Čini mi se da sam nabasao na neki stari dokaz", odvrati Ajdaho mirno.

Teg pogleda Odrade. "Vidiš, kćeri? Mentat prepoznaje stari dokaz kada ga čuje. Vi se hvalite time da u svakom trenutku znate šta se od vas očekuje, ali čudovište koje je u ovom trenutku nastalo vaših je ruku delo!"

"Vrhovna majko!" Bila je to proktorka koja nija želela da joj se iko na taj način obraća.

Odrade ne obrati pažnju na nju. Bila je ozlojeđena, gruba i osećala je da su je prisilili. Taraza u njoj se prisetila te rasprave: "Nas

su oblikovala benegeseritska sećanja. Ona nas na čudan način otupljuju. Oh, zasećemo mi brzo i duboko kada moramo, ali to je druga vrsta otupljivanja."

"Neću da učestvujem u vašem otupljivanju", reče Teg. Znači, setio se.

Stregi se vrati sa činijom gulaša, smeđom supom sa mesom koje je plivalo u njoj. Teg sede na pod i kašikom je sasu u usta užurbanim pokretima.

Odrade je ćutala dok su joj se misli kretale smerom kojim ih je Teg uputio. Časne majke su se okružile čvrstom ljušturom, kojoj su sve stvari koje su dolazile spolja (uključujući tu i osećanja) poigravale poput projekcija. Murbela je bila u pravu i Sestrinstvo će morati ponovo da nauči šta su to osećanja. Ako nastave da budu samo posmatrači, snaći će ih propast.

Ona oslovi Tega. "Od tebe se neće tražiti da nas otupljuješ."

I Teg i Ajdaho, međutim, čuli su nešto drugo u njenom glasu. Teg odloži praznu činiju, ali Ajdaho prvi progovori. "Profinjene", reče on.

Teg se složi. Sestre su retko bile nagle. Čak su i u trenucima opasnosti reagovala na unapred naučen način. One su prodrle s druge strane onoga što je većina ljudi smatrala profinjenim. Nisu ih toliko podsticali snovi o moći koliko vlastita sposobnost da stvari sagledaju u velikom vremenskom rasponu, a ta sposobnost se sastojala od neposrednosti i gotovo bezgraničnog sećanja. Tako je i Odrade sledila neki pažljivo smišljen plan. Teg okrznu pogledom budne proktorke.

"Bile ste spremne da me ubijete", dobaci im on.

Nijedna od njih ne odgovori. Nije bilo potrebno. Sve su prepoznale mentatsku projekciju.

Teg se okrenu i ponovo osmotri odaju u kojoj je ponovo zadobio svoja sećanja. Šeane više nije bilo. Na ivici svesti šaputala su mu nova sećanja. Obznaniće se u svoje vreme. Ovo sićušno telo. To je predstavljalo teškoću. A Stregi... On se usredsredi na Odrade. "Bila si pametnija nego što si i mislila. Ali moja majka..."

"Mislim da ona nije ovo predvidela", prekide ga Odrade.

"Nije... nije u toj meri bila Atreid."

Ta reč, koja je u ovim uslovima bila posebno izazovna, učini da u odaji zavlada napeta tišina. Proktorke priđuše bliže.

Ta njegova majka!

Teg ne obrati pažnju na jedva primetno primicanje proktorki. "Kao odgovor na vaša nepostavljena pitanja mogu samo reći da ne znam šta mi se dogodilo na Gamuu. Moja fizička i mentalna brzina opiru se svakom objašnjenju. Ako bih dobio potrebnu veličinu i energiju mogao bih da tokom samo jednog otkucaja vašeg srca nestanem iz ove odaje i da dobrano odmaknem na svom putu ka izlazu iz broda. Ohhh..." On podiže ruku. "Još sam vaš poslušni pas. Učiniću ono što tražite, ali možda ne onako kako vi to zamišljate."

Odradi ne promače zaprepašćenje na licima sestara. Šta sam to pustila na nas?

"U stanju smo da sprečimo svako živo biće da napusti ovaj brod" upozori ga ona. "Možda jesi brz, ali sumnjam da si brži od vatre koja bi te smesta progutala kada bi pokušao da odeš bez naše dozvole."

"Otići ću kada za to bude vreme i sa vašom dozvolom. Koliki broj vojnika iz Burzmalijevih specijalnih jedinica imate?"

"Gotovo dva miliona." Ovo gotovo pokulja iz nje.

"Toliko!"

"Imao je gotovo dvostruko toliko dok je bio na Lampadasu, kada su ih Uvažene Naložnice zbrisale."

"Moraćemo da budemo pametniji od sirotog Burzmalija. Hoćete li me ostaviti nasamo sa Dankanom da porazgovaramo o tome? Zbog toga nas i držite, zar ne? Naša specijalnost?" On uputi nasmešeni pogled prema komejima iznad sebe. "Siguran sam da ćete pomno pregledati naš razgovor pre no što se složite."

Odrade i sestre izmenjaše poglede. Sve su mislile isto: Šta drugo možemo da uradimo?

Ustajući, Odrade pogleda u Ajdaha. "Evo pravog posla za mentata Istinozborca!"

Pošto su se žene udaljile Teg se smesti na jednu od stolica, zagledavši se u praznu odaju koja se videla iza vidozida. Bilo je gusto još je osećao da mu srce od napora radi kao ludo. "Kakva predstava", reče on.

"Video sam i bolje." Krajnje suvo.

"Sada bi mi baš prijala velika čaša marineta, ali sumnjam da bi ovo telo podnelo."

"Bel će čekati Dar kada stigne nazad u Centralu", reče Ajdaho.

"Do đavola i Bel! Moramo učiniti bezopasnim te Uvažene Naložnice pre no što nas pronađu."

"A naš bašar ima spreman plan."

"Prokleta titula!"

Ajdaho jedanput oštro udahnu, obuzet šokom.

"Da ti kažem nešto, Dankane!" Prenapeto. "Jednom, kada sam stizao na neki važan sastanak sa potencijalnim neprijateljima, čuo sam pomoćnika kako me najavljuje. 'Stigao je bašar.' Gotovo da sam se spotakao koliko mi je to odvuklo pažnju."

"Mentatska nerazgovetnost."

"Razume se. Ali znao sam da me je ta titula odvojila od nečega što se nisam usuđivao da izgubim. Bašar? Bio sam više od toga! Bio sam Miles Teg, ime koje su mi nadenuli moji roditelji."

"Našao si se sputan imenom!"

"Svakako, i shvatio sam da mi se ime nalazi udaljeno od nečega što mi je bilo mnogo osnovnije. Miles Teg? Ne, bio sam nešto još primarnije. Mogao sam da čujem majku kako kaže: 'Oh, kakva divna beba'; znači, to sam bio ja sa drugim imenom: 'divna beba.'"

"Da li si išao još dublje?" Ajdaho je bio zadivljen.

"Bio sam uhvaćen. Jedno ime vodi ka drugom, ovo ka trećem i tako do bezimenosti. Kada sam ušao u tu važnu odaju, nisam imao imena. Da li si ikada rizikovao tako nešto?"

"Jednom." Nevoljno priznanje.

"Svi to učinimo bar jednom. Našao sam se tamo. Bio sam upućen. Imao sam izveštaje o svima koji su se nalazili za tim stolom - izgled, ime, titula, plus celokupno poreklo."

"Ti se u stvari, nisi tamo nalazio."

"Oh, mogao sam da vidim kako me odmeravaju lica koja su nešto očekivala, koja su se pitala i brinula. Ali oni me nisu poznavali."

"Upravo onako kako su nas upozorili u mentatskoj školi. Upitao sam se: 'Je li to um na svom početku?' Nemoj se smejati. To je mučno pitanje."

"Znači, otišao si još dublje?" Uhvaćen u mrežu Tegovih reči

Ajdaho nije obratio pažnju na trzaje upozorenja na ivici svesti."

"Oh, da. I našao sam se u slavnom 'hodniku sa ogledalima' koji su nam opisali, upozoravajući nas da ga izbegavamo."

"Znači, setio si se kako da izideš i..."

"Setio? Očigledno je da si i sam bio tamo. Da li te je sećanje izvuklo odande?"

"Pomoglo mi je."

"Uprkos upozorenjima ja sam odugovlačio kada sam ugledao 'svoju suštinu' i beskrajne permutacije. Beskrajne odraze odraza."

"Opsena 'jezgra ega'. Svega nekolicina je ikada uspela da umakne iz tih dubina. Imao si sreće."

"Nisam siguran da bi to trebalo nazivati srećom. Znao sam da mora postojati prva svest, buđenje..."

"Koje otkriva da nije prvo."

"Ja sam želeo da sagledam sebe u korenu sebe!"

"Zar ljudi na tom sastanku nisu primetili da se s tobom dešava nešto čudno?"

"Kasnije sam saznao da sam sedeo kamenog izraza lica koji je prekrivao ovu mentalnu gimnastiku."

"Nisi govorio?"

"Zanemio sam. To je bilo protumačeno kao 'bašarova očekivana uzdržanost'. Toliko o reputaciji."

Ajdaho poče da se osmehuje, ali se seti komeja. Istog časa shvati na koji će način telo-branitelji protumačiti ova otkrića. Jedan od naslednika Atreida poseduje divlji talenat! Sestre su znale za ogledala. Svako ko umakne morao je biti sumnjiv. Šta li su mu ogledala pokazala?

Kao da je čuo to opasno pitanje, Teg nastavi: "Bio sam uhvaćen, i bio sam svestan toga. Mogao sam da vizualizujem sebe kao kakvu bolesnu biljku, ali nisam mario. Ogledala su mi bila sve, dok nisam ugledao svoju majku koja kao da je isplivala iz vode. Manje ili više izgledala je kao neposredno pred smrt."

Ajdaho još jednom drhtavo udahnu. Zar Teg nije znao šta je upravo rekao pred komejima koji će to zabeležiti?"

"Sestre će sada misliti da sam u najmanju ruku potencijalni kvizac haderah", reče Teg. "Drugi Muad'Dib. Svašta kao što ti to voliš da

kažeš, Dankane. Niko od nas ne bi to rizikovao. Znamo šta je on stvorio i nismo glupi!"

Ajdaho nije mogao da proguta knedlu. Hoće li one prihvatiti Tegove reči? Govorio je istinu, ali ipak...

"Uhvatila me je za ruku", nastavi Teg. "Mogao sam da je osetim. I izvela me iz te Dvorane. Očekivao sam da će biti sa mnom kada sednem za taj sto. Rukom su mi još prolazili žmarci od njenog dodira, ali nije više nije bilo. Znao sam to. Jednostavno sam se sabrao i prihvatio se posla. Sestrinstvo je trebalo da zadobije važno preimućstvo, i ja sam uspeo da to ostvarim."

"Nešto što je tvoja majka usadila u..."

"Ne! Video sam je isto onako kako časne majke vide Druga sećanja. To je bio njen način da mi kaže: 'Zašto, do đavola, gubiš ovde vreme kada imaš prečeg posla?' Ona me u stvari nikada nije napustila, Dankane. Prošlost nikada ne napušta nikoga od nas."

Ajdaho iznenada shvati svrhu ovog Tegovog predavanja. Iskrenost i otvorenost odista!

"Poseduješ Druga sećanja!"

"Ne! Sem ono koje svako od nas ima kada se nađe u nuždi. Dvorana sa ogledalima predstavljala je nužnost, omogućila mi je da vidim i osetim izvor pomoći. Ali ja se tamo ne vraćam!"

Ajdaho ovo prihvati bez reči. Većina mentata bila je spremna da rizikuje uranjanje u beskraj kako bi saznala prolaznu prirodu imena i titula, ali Tegov izveštaj predstavljao je mnogo više od izjave o vremenu kao toku i slici.

"Došao sam do zaključka da je to bio trenutak kada smo se potpuno upoznali sa Bene Geseritom", dodade Teg. "Trebalo bi da znaju u kojoj meri mogu da imaju u nas poverenja. Čeka nas posao, a dosta smo vremena proćerdali na gluposti."

33.

Troši energiju na one koji te čine jačim. Energija utrošena na slabiće vuče čoveka u propast. (UN pravilo) Benegeseritski komentar: Ko sudi o tome?

Dortujlin zapis

Dan Dortujlinog povratka nije bio baš najsrećniji po Odrade. Konferencija o naoružanju sa Tegom i Ajdahom bila je završena. ali nikakva odluka nije bila donesena. Sve vreme sastanka osećala je da joj nad glavom visi lovčeva sekira i znala je da je to uticalo na njene reakcije.

A zatim, tu je bila i ta poslepodnevna sesija sa Murbelom - reči, reči, reči. Murbelu su mučila filofska pitanja. Bio je to pravi ćorsokak, najveći u kome se Odrade ikada našla.

Sada je, za rane večeri stajala na najzapadnijoj ivici popločanog perimetra Centrale. Bilo je to jedno od njenih najomiljenijih mesta, ali joj je Belonda, koja se nalazila pored nje, uskraćivala priliku da se prepusti tihom uživanju za koje se pripremila.

Šeana ih tu pronađe i upita: "Da li je istina da si Murbeli dozvolila da se slobodno kreće po brodu?"

"Eto!" Toga se Belonda veoma plašila.

"Bel", Odrade je naglo preseče i pokaza ka prstenastim voćnjacima. "Vidiš onu malu uzvišicu tamo, na kojoj nismo posadili drveće. Želim da narediš da se na tom mestu sagradi letnjikovac po mojoj meri. Letnjikovac sa velikim prozorima s kojih će na sve strane pucati vidici."

Sada više nije bilo moguće zaustaviti Belondu. Odrade ju je retko viđala ovako besnu. Što je Belonda više vikala, tim je Odrade bivala nepopustljivija.

"Želiš da se... ludiraš? U tom voćnjaku? Na šta ćeš još početi da troliš naše bogatstvo? Ludiranje! Baš prava reč za još jedno od tvojih..."

Bila je to glupa rasprava. Obe su znale da nije vredno trošiti reči

oko toga. Vrhovna majka nije mogla prva da pupusti, a Bel je retko kad uopšte popuštala. Čak i kada je Odrade učutala, Belonda je nastavila da napada. Na kraju, pošto je Belonda posustala, Odrade reče: "Duguješ mi jednu dobru večeru, Bel. Pobrini se da bude prvoklasna."

"Dugujem ti..." poče Belonda da galami.

"Kao ponudu primirja", prekide je Odrade. "Želim da bude servirana u mom letnjikovcu... mojoj izmišljenoj ludoriji."

Pošto se Šeana nasmejala i Belonda bi primorana da joj se pridruži; ali njen smeh bio je uglavnom leden. Znala je kada je pometena.

"Svi će ga videti i reći: 'Vidite kako je Vrhovna majka samouverena osoba'", reče Šeana.

"Znači, želiš ga zbog podizanja morala!" U ovom trenutku Belonda bi prihvatila gotovo svaki razlog.

Odrade se zadovoljno nasmeši Šeani. Pametna moja mala devojčica! Ne samo da je Šeana prestala da zadirkuje Belondu, već se prihvatila zadatka da, uvek kada je to bilo moguće, ojača samopoštovanje kod ove postarije žene. Bel je to, razume se, znala i ostalo joj je samo da se odgovori na neizbežno benegeseritsko pitanje: Zašto?

Uočivši njenu sumnjičavost, Šeana brzo upade: "U stvari, mi se prepiremo oko Milesa i Dankana. A meni je toga dosta."

"Da sam samo znala šta činiš, Dar!" dobaci Belonda.

"Energija ima svoja vlastita ustrojstva, Bel!"

"Kako to misliš?" Veoma zapanjeno.

"Pronaći će nas, Bel. A ja znam i kako."

Belonda doslovce zinu.

"Mi smo robovi svojih navika", objasni Odrade. "Robovi energija koje stvaramo. Mogu li se robovi osloboditi? Bel, tebi je problem isto tako dobro poznat kao i meni."

Eto, jednom je i Belonda bila dovedena u nepriliku.

Odrade nastavi da je netremice posmatra.

Ponos, to je bilo ono što je Odrade videla kada bi pogledala u svoje sestre i njihove položaje. Dostojanstvo je predstavljalo samo masku. Nije bilo prave poniznosti. Umesto toga, postojao je ovaj

vidljivi sklad, istinito benegeseritsko ustrojstvo koje je, u jednom društvu svesnom opasnosti od ustrojstava, zvučalo kao truba koja oglašava uzbunu.

Šeana je bila zbunjena. "Navike?"

"Navike se uvek daju u lov za onima čije su. Svoje ja, koje čovek sam izgrađuje, daće se u lov za njim. Duh koji luta unaokolo u potrazi za telom nestrpljiv je da zaposedne čoveka. Mi smo zavisnici svoga ja koje izgrađujemo. Robovi onoga što smo učinili. Mi smo zavisne od Uvažениh Naložnica i one od nas!"

"Opet taj tvoj prokleti romantizam!" prigovori Belonda.

"Da, ja jesam romantičar... na isti način na koji je to i Tiranin bio. On je sam sebe učinio osetljivim na čvrsti oblik svoje kreacije. Ja sam osetljiva na njegovu proročku zamku.

Oh kako je blizu lovac i, oh, kako je duboka jama.

Belonda se nikako nije smirivala. "Rekla si da znaš kako će nas pronaći".

"Treba samo da prepoznaju vlastite navike i... Da?" To je bilo namenjeno akiloti-glasnici koja je izronila iz pokrivenog prolaza iza Belonde.

"Vrhovna majko, reč je o časnoj majci Dortujli. Majka Fintil ju je dovela do sletišta i biće ovde u roku od jednog sata."

"Dovedite je u moju radnu sobu!" Odrade gotovo divlje pogleda u Belondu. "Da li je išta rekla?"

"Majka Dortujla je bolesna", odgovori akilota.

Bolesna? kako to neobično zvuči kada se kaže za jednu časnu majku.

"Mišljenje zadrži za sebe." To je izgovorila Belonda mentat, Belonda protivnik romantizma i divlje mašte.

"Neka tamo gore dođe i Tam, kao promatrač", reče Odrade.

Dortujla je dohramala oslanjajući se o štap dok su joj Fintil i Stregi pomagale. U Dortujlinim očima primećivala se čvrstina, kao i to da svakim pogledom koji je zadržavala na stvarima oko sebe vrši neku vrstu procene. Kapuljača joj je bila zabačena, otkrivajući tamnosmeđu kosu prošaranu drevnim belilom. Kada je napokon progovorila u glasu joj se osećao umor.

"Izvršila sam ono što si naredila, Vrhovna majko." Kada Fintil i

Stregi napustiše sobu Dortujla sede, iako je niko nije ponudio, u viseću stolicu pored Belonde. Brzim pogledom preletela je preko Šeane i Tamalane sa svoje leve strane, a zatim se zagledala u Odrade. "Sastaće se s tobom na Raskršću. Smatraju da su to mesto same izabrale, a i tvoja Kraljica-pauk se tamo nalazi!"

"Za koliko?" upita Šeana.

"Traže stotinu standardnih dana brojeći od danas, otprilike. Mogu biti i određenija ako želite."

"Zašto toliko dugo?" upita Odrade.

"Moje mišljenje? Vreme će iskoristiti da ojačaju svoju odbranu na Raskršću."

"Kakve su garancije?" Bila je to Tam, kratka i jasna, kao i uvek.

"Dortujla šta se dogodilo s tobom?" Odrade je bila zapanjena drhtavom slabošću koju je ova žena tako očito ispoljavala.

"Vršili su eksperimente na meni. To nije važno. Važne su pripreme. Vredno je to što su ti obećale siguran dalazak i odlazak sa Raskršća. Ne veruj u to. Dozvoljeno ti je da povedeš malu pratnju slugu, ne više od pet. Pretpostavimo da će pobiti sve koje te budu pratile mada... možda sam ih uverila da je to pogrešno."

"One očekuju da obnarodujem pokornost Bene Geserita?" Odradin glas nikada nije bio hladniji. Dortujline reči su oživele utvaru tragedije.

"To je bio povod."

"Sestre koje su otišle s tobom?" upita Šeana.

Dortujla se kucnu po čelu, uobičajenim gestom Sestrinstva. "Imam ih. Slažemo se da Uvažene Naložnice treba kazniti."

"Mrtve?" Odrade procedi tu reč kroz stisnute usne.

"Pokušale su da me zavrбуju. 'Vidiš? Ubićemo još jednu ako ne pristaneš.' Rekla sam im da nas sve slobodno pobiju i svrše s tim, ali neka onda zaborave na sastanak sa Vrhovnom majkom. Prihvatile su to kada im je ponestalo talaca."

Jesi li obavila deobu sa svima ubijenim sestrama", upita Tamalane. Da, bilo je razumljivo što Tam o tome vodi računa, budući da se približava trenutak kada će i sama umreti.

"Jesam, dok sam se pretvarala da proveravam da li su mrtve. Treba, takođe, da saznate celu istinu. Te žene su groteskne! Drže

futare u kavezima. Tela mojih sestara bila su bačena u kaveze, gde su ih futari pojeli. Kraljica-pauk - ne odgovara joj to ime - naterala me je da to promatram."

"Odvratno!" promrlja Belonda.

Dortujla uzdahnu. "One, razume se, nisu znale da ja u Drugim sećanjima imam i gore vizije."

"Želele su da ovladaju tvojim najistančanijim osećanjima", zaključí Odrade. "Glupo. Da li su bile iznenađene kada nisi reagovala onako kako su to one želele."

"Rekla bih da su bile ozlojeđene. Mislim da su bile u prilici da već vide i neke druge kako reaguju poput mene. Rekla sam im da je njihov način za dobijanje đubriva isto tako dobar kao i bilo koji drugi. Mislim da ih je to naljutilo."

"Kanibalizam", promrmlja Tamalane.

"Samo naizgled", ispravi je Dortujla. "Izvesno je da futari nisu ljudska bića. Oni su jedva pripitomljene divlje životinje."

"Nemaju dresere?" upita Odrade.

"Nisam nijednog videla. Futari su govorili. Rekli bi: 'Jedi!' pre no što bi počeli da jedu i očito su zazirali od Uvažениh Naložnica koje su bile oko njih. 'Ti gladna?' I tako to. Važnije je ono što se zbilo pošto su jeli."

Dortujlu spopade kašalj. "Iskušavale su na meni otrove," objasni ona. "Glupe žene!"

Pošto je povratila dah Dortujla nastavi: "Jedan futar je prišao šipkama kaveza posle... gozbe? Pogledao je kraljicu-pauka i zavrištao. Nikada nisam čula takav krik. Obeshrabrujući! Sve Uvažene Naložnice koje su se našle u prostoriji sledile su se; kunem vam se da su bile užasnite."

Šeana blago dotače Dortujlinu ruku. "Grabljivac koji parališe svoj plen?"

"Bez sumnje. Poseduju odlike Glasa. Futari su bili iznenađeni što se i ja nisam sledila".

"Reakcija Uvažениh Naložnica" upita Belonda. Da, mentat bi zahtevao taj podatak.

"Nastala je opšta vika kada su povratile glasove. Mnoge su vičući zahtevale od Velike uvažene naložnice da uništi futare. Ona je,

međutim, smirenije gledala na stvar. "Suviše su mi dragoceni živi", rekla je.

"Znak koji uliva nadu", primeti Tamalane.

Odrade pogleda Belondu. "Narediću Stregi da dovede bašara ovamo. Ima li neko nešto protiv?"

Belonda kratko klimnu. Znale su da sve moraju staviti na kocku, uprkos pitanjima koja su se nametala u vezi sa Tegovim namerama.

Odrade se onda ponovo obrati Dortujli: "Želim da odsedneš u mojim gostinskim odajama. Dovešćemo suk-doktore. Naruči šta ti je potrebno i pripremi se za sastanak Saveta. Ti si mi od sada specijalni savetnik."

Dortujla progovori, boreći se da ustane. "Nisam spavala gotovo petnaest dana i biće mi potreban poseban obrok."

"Šeana, pobrini se za to i pošalji ovamo gore suk-doktore. Tam, ostani sa bašarom i Stregi. Uobičajeni izveštaji. On će želeti da pođe u vojnu nastambu i preuzme ličnu odgovornost. Dovedite ga u kom-vezu sa Dankanom. Ništa im ne sme smetati."

"Želiš da budem ovde s njim?" upita Tamalane.

"Ti si njegova pijavica. Stregi ne sme nigde da ga povede bez tvog znanja. Poželeće i Dankana za Glavnog oružnika. Uveri se da li prihvata Dankanovo zatočeništvo u brodu. Bel, prvenstvo nad svim ostalim imaju podaci koje Dankan bude zatražio o oružju. Primedbe?"

Nije bilo pimedbi. Misli o posledicama, to da, ali i na njih je uticalo Odradino odlučno ponašanje.

Zavalivši se u stolici Odrade sklopi oči i stade da čeka - dok joj tišina konačno ne saopšti da je ostala sama. Komeji su, razume se, i dalje promatrali.

Znaju da sam umorna. Ko i ne bi bio pod ovakvim okolnostima? Ta čudovišta su ubila još tri sestre! Bašar! Moraju osetiti naš bič i naučiti lekciju!

Kada je čula da je Stegi stigla sa Tegom Odrade otvori oči. Stregi ga je uvela držeći ga za ruku; ali bilo je nečeg među njima što je nagoveštavalo da njihov odnos nije odnos odrasle osobe koja vodi dete. Tegovi pokreti su govorili da je on Stregi dozvolio da se prema njemu odnosi na ovaj način. Treba je upozoriti.

Za njima uđe i Tam i uputi se ka stolici blizu prozora, tačno ispod Čenoine biste. Zauzimanje položaja punog značenja? Tam je u poslednje vreme činila čudne stvari.

"Želiš li da ostanem Vrhovna majko?" Stregi oslobodi Tegovu šaku i ostade da stoji blizu vrata.

"Sedi tamo pored Tam. Slušaj i ne prekidaj. Moraš saznati šta se od tebe očekuje."

Teg se uvuče u stolicu u kojoj je do malopre sedela Dortujla. "Pretpostavljam da je ovo Ratni savet."

To govori odrasla osoba dečjim glasom.

"Još neću tražiti da mi izložiš svoj plan", odgovori Odrade.

"Dobro. Da bi se pripremljeno nešto neočekivano potrebno je više vremena i možda neću biti u stanju da vam kažem šta nameravam sve do samog trenutka akcije."

"Posmatrali smo te dok si bio Dankanom. Zašto te zanimaju brodovi iz Raštrkavanja?"

"Brodovi izduženog trupa su lako uočljivi. Viđao sam ih na sletištu Gamua."

Teg se zavalio u stolicu i dopusti da se ova ulegne, zadovoljan zbog živahnosti koju je osetio u Odradinom ponašanju. Odluke! Nema više odugovlačenja. To je odgovaralo njegovim potrebama. One ne smeju saznati krajnji domet njegovih mogućnosti. Ne još.

"Ti bi da prurušiš jurišne odrede?"

Dok je još Odrade govorila Belonda uđe i odmah, gundajući, stade da se protivi dok se smeštala u jednu stolicu: "Nemoguće! Imaće kodove za prepoznavanje i tajne signale za..."

"Dozvoli da ja o tome odlučim, Bel, ili me smeni sa mesta komandanta."

"Ovo je Ratni savet!" uzviknu Belonda. "Ti ne..."

"Mentate?" On se duboko zagleda u nju, pogledom bašara.

Kako je ona i dalje ćutala, on reče: "Ne stavljam na probu moju odanost! Ako budete slabile moju snagu, zamenite me!"

"Dozvoli mu da kaže šta želi." Bila je to Tam. "Ovo nije prvo veče na kome se bašar pojavljuje kao nama ravan."

Belonda spusti bradu tek koji milimetar.

Teg se obrati Odradi: "Izbegavanje ratovanja je stvar

inteligencije... prikupljenih mogućnosti izbora i intelektualne moći."

Baca nam u lice našu vlastitu beznačajnu uzrečicu! Čula je u njegovom glasu mentata, a i Belonda je očigledno čula to isto. Inteligencija i inteligencija: dvostruko viđenje. Bez toga do ratovanja često dolazi slučajno.

Bešar je ćutke sedeo, dozvolivši im da se krčkaju u njihovim vlastitim istorijskim opažanjima. Poriv koji nagoni na sukob mnogo je dublji od svesti. Tiranin je bio u pravu. Čovečanstvo se ponašalo kao 'jedna životinja'. Sile koje nagone tu veliku kolektivnu životinju sežu do plemenskih dana, pa čak i dalje od toga, što je bio slučaj i sa tolikim drugim poticajima na koje ljudska bića odgovaraju bez razmišljanja.

Pomešati gene.

Proširiti lebensraum za svoje vlastite proizvođače.

Prikupiti energije ostalih: sakupiti robove, poene, sluge, kmetove, cene, radnike... Termini su često bili promenjivi.

Odrade je uviđala šta je on činio. Znanje koje je upio, od Sestrinstva pomoglo mu je da postane jedinstven mentat bašar. On je te stvari shvatao kao instinkte. Proždiranje energije povlačilo je za sobom ratno divljaštvo. To je bilo opisano kao 'pohlepa, strah (da će ti drugi oduzeti tvoje blago), glad za moći' i tako dalje, sve do ispraznih analiza. Odrade je čula sve ovo čak i od Belonde, koja očigledno nije smatrala da jedan potčinjeni treba da ih podseća na ono što već znaju.

"Tiranin je znao", napomenu Teg. "Dankan navodi njegove reči: 'Rat predstavlja ponašanje čiji se koreni nalaze u pojedinačnoj ćeliji iskonskih mora. Pojedi sve što dodirneš ili će ono pojesti tebe.'"

"Šta predlažeš?" upita Belonda krajnje zagrižljivo.

"Prividni napad na Gamu, a zatim udar na njihovu bazu na Raskršću. Za to su nam potrebna opažanja iz prve ruke." Netremice je zurio u Odrade.

On zna! Ta misao zaplamsa u Odradinom umu.

"Misliš li da su tvoja proučavanja Raskršća iz vremena kada je bio esnafska baza još merodavna?" upita Belonda.

"Nisu imale vremena da u većoj meri izmene to mesto u odnosu na ono što sam ovde pohranio." On se kucnu po čelu, na čudan

način parodirajući gest koji je koristilo Sestrinstvo.

"Zaokruživanje", reče Odrade.

Belonda je oštro pogleda. "Cena?"

"Izgubiti sve još je skuplje", reče Teg.

"Senzori za svemirske prečice ne moraju biti veliki", zamišljeno reče Odrade. "Dankan bi ih mogao podesiti da pri dodiru stvaraju Holzmanove eksplozije?"

"Eksplozije bi bile vidljive i označile bi nam putanju." On se zavali i zagleda u neku neodređenu oblast na Odradinom udaljenom zidu. Hoće li one to prihvatiti? Nije se usuđivao da ih plaši daljnjim otkrivanjem svog divljeg talenta. Kada bi Bel znala da je u stanju da vidi ne-brodove!

"Učini tako!" odluči se napokon Odrade. "Ti komanduješ. Iskoristi to."

U Drugim sećanjima jasno se začu Tarazino kikotanje. Dozvolite mu da se koristi svojom glavom. Tako sam i ja stekla veliki ugled!

"Još nešto", zaustavi ih Belonda. Ona pogleda Odrade. "Ti ćeš biti njegov špijun?"

"Ko bi drugi mogao da dospe tamo i prenese sve što uoči?"

"One će nadgledati sva sredstva za emitovanje!"

"Čak i ono koje našem ne-brodu koji čeka saopštava da nismo izdane?" upita Odrade.

"Šifrovana poruka skrivena u emitovanju", reče Teg. "Dankan je izmislio šifru za čije dešifrovanje bi bili potrebni meseci, ali mi sumnjamo da će one uopšte otkriti njeno prisustvo."

"Ludost", promrmlja Belonda.

"Sreo sam jednog vojnog zapovednika Uvažених Naložnica na Gamuu", reče Teg. "Bio je nemaran kada su u pitanju bile neophodne pojedinosti. Mislim da su suviše samopouzđani."

Belonda je zurila u njega, a pogled joj je uzvrćao bašar nevinim dečjim očima. "Ostavite svu razboritost, vi koji ovamo ulazite", odrecitova on.

"Odlazite odavde, svi!" iznenada naredi Odrade. "Čeka vas posao. Milese..."

Već je bio skliznuo iz stolice, ali ostade da stoji, kao i uvek kada je čekao da mu majka saopšti nešto važno.

"Da li si mislio na ludost dramatičnih događaja koje ratovanje uvek pojačava?"

"Na šta drugo? Sigurno nisi mislila da se to odnosi na tvoje Sestrinstvo!"

"Dankan ponekad igra tu igru."

"Ne bih želeo da nas zahvati ludilo Uvaženih Naložnica", reče Teg. "Ono je, znaš, zarazno."

"Pokušale su da kontrolišu seksualni poriv", reče Odrade. "To uvek izmiče."

"Lako osvojivo ludilo", složi se on. On se osloni o sto, dok mu je brada jedva dopirala iznad površine. "Nešto vuče te žene da se vrate ovamo. Dankan je potpuno u pravu. One nešto traže i beže u isto vreme."

"Imaš devedeset standardnih dana da se pripremiš", zaključila ona. "Ni dan više."

34.

Ish yara al-ahdab hadbat-u (Grbavac ne vidi vlastitu grbu. - Narodna poslovice.) Komentar Bene Geserita: grbu može videti pomoću ogledala, ali ogledala mu mogu pokazati i celo biće.

Bašar Teg

Odrade je znala da celokupno Sestrinstvo mora uskoro prepoznati slabost koja se uvukla u Bene Geserit. Nimalo je nije tešilo to što ju je ona prva uočila. Odreći se svog najdubljeg pomoćnog sredstva, i to kada nam je najpotrebnije! Raštrkani su nadmašili sposobnost ljudskih bića da stapaju iskustva u prikladan oblik. Mi jedino možemo da izdvojimo neophodnosti, a to je stvar procene. Podaci od životne važnosti ostali bi uspavani u velikim i malim događajima, akumulacijama koje se nazivaju instinktima. Znači, evo i toga konačno - moraju pribeći neizgovorenom znanju.

U ovom dobu reč 'izbeglica' ponovo je poprimila svoje presvemirsko značenje. Male skupine časnih majki koje je Sestrinstvo poslalo napolje imale su nešto zajedničko sa starim prizorima proteranih skitnica koji teško koračaju zaboravljenim putevima, sa jadnim sitnicama skupljenim u komadima odeće, sa onima koji se voze na oronulim dečjim kolicima i igračkama-vagonima, ili nagomilani navrh naherenih vozila, sa ostacima čovečanstva zakačenim sa spoljašnje strane i gusto zbijenim sa unutrašnje, lica bezizražajnih od očajanja ili zagrejanih očajem.

Znači, stalno iznova ponavljamo istoriju.

U trenutku kada je ušla u otvor na cevi, nešto pre ručka, Odradine misli skrenuše ka njenim raštrkanim sestrama: političkim izbeglicama, ekonomskim izbeglicama, vojnim izbeglicama.

Je li to tvoja Zlatna staza, Tiranine?

Vizije njenih Raštrkanih progonile su Odrade dok je ulazila u specijalnu trpezariju Centrale, mesto na koje su samo časne majke imale pristupa. Ovde su se same posluživale.

Prošlo je već dvadeset dana otkada je pustila Tega da se preseli

u vojni stan. Centralom su se širile glasine, naročito među proktorkama, mada još nije bilo na pomolu novo glasanje. Danas se moraju obnarodovati nove odluke i one se ne smeju svesti samo na nabranje onih koje će je pratiti na Raskršće.

Ona baci pogled po trpezariji, jednostavnoj prostoriji sa žutim zidovima, niskom tavanicom i malim četvrtastim stolovima koji su mogli da se poređaju u redove kako bi se smestile veće grupe. Prozori koji su se nalazili s jedne strane otkrivali su ispod providne prekrivke baštensko dvorište. Patuljaste kajsije sa zelenim plodovima, čistina, klupe, mali stolovi. Sestre su jele napolju kada bi sunce obasjalo ograđena dvorišta. Danas nije bilo sunca.

Odrade ne obrati pažnju na slobodno mesto u redu koje je za nju napravljeno. Kasnije sestre.

Kada je napokon stigla do stola u uglu blizu prozora koji je bio rezervisan za nju, namerno stade da pomera stolice. Belina smeđa psu-naslonjača lagano zadrhta zbog ovog neobičajenog uznemiravanja. Odrade sede okrenuvši leđa prostoriji, svesna da će, ovo biti pravilno protumačeno: Prepustite me mojim vlastitim mislima.

Dok je čekala, zurila je napolje u dvorište. Živica od žbunja purpurnog lišća koja ga je opasavala bila je sva u crvenim cvetovima - ogromnim cvetovima sa tananim tamnožutim prašnicima.

Prva je stigla Belonda i spustila se u svoju psu-naslonjaču ne rekavši ništa povodom toga što se Odrade nije nalazila na uobičajenom mestu. Bel se često pojavljivala neuredna; pojas joj je bio labavo svezan, odora izgužvana, mrvice hrane na grudima. Danas je bila uredna i čista.

Šta sad pa to znači?

"Tam i Šeana će zakasniti", promrmlja Belonda.

Odrade prihvati ovo ne prekinuvši da proučava ovu drugačiju Belondu. Je li to ona bila nešto mršavija? Nije bilo načina da se Vrhovna majka potpuno odeli od onoga što se dešavalo unutar senzorske oblasti koja spada u njenu nadležnost, ali ponekad bi joj posao koji bi je pritisnuo odvrćao pažnju od manjih promena. To je bio prirodni habitat jedne časne majke, mada je i negativan dokaz bio isto toliko poučan koliko i pozitivan. Dobro promislivši, Odrade

zaključi da je ovakva nova Belonda bila s njima već nekoliko nedelja.

Belondi se nešto dogodilo. Svaka časna majka bila je u stanju da vežbanjem postigne razumnu kontrolu nad težinom i stasom. To je bila stvar unutrašnje hemije - gomilati vatre ili im dozvoliti da visoko gore. Već godinama se buntovna Belonda razmetala debljinom.

"Smršala si", obrati joj se Odrade.

"Debljina je počela suviše da me usporava."

To nikada nije bio dovoljan razlog za Bel da promeni svoj način života. Uvek je sve nadoknađivala brzinom uma, projekcijama i bržim prenosom.

"Dankan je doista dopro do tebe, zar ne?"

"Ja nisam ni ulizica ni kriminalac!"

"Pretpostavljam da je vreme da te pošaljemo u neku kaznenu tvrđavu."

Ovakvo šaljivo peckanje, naročito kada se ponavljalo, obično bi iznerviralo Belondu. Danas, međutim, to nije bio slučaj. Pod pritiskom Odradinog pogleda, ona reče: "Ako baš moraš da znaš, to je zbog Šeane. Toliko me je gnjavila trudeći se da poboljša moj izgled i proširi moj krug saradnika. Bila je dosadna! Činim ovo ne bih li je učutkala."

"Zašto Tam i Šeana kasne?"

"Ponovo razgledaju tvoj poslednji susret sa Dankanom. U najvećoj mogućoj meri sam ograničila broj onih koji imaju pristup zapisu. Ne treba ni da pominjem šta će se dogoditi kada se svi upoznaju sa njim."

"Kao što i hoće."

"Neizbežno. Ali time dobijamo u vremenu za pripreme."

"Nisam želela da se to taji, Bel."

"Dar, šta to radiš?"

"Objaviću na skupštini."

Belonda ništa ne reče, ali po njenom pogledu se moglo videti koliko je iznenađena.

"Imam pravo da sazovem skupštinu", ponovi Odrade, oštrije.

Belonda se nasloni i zagleda u Odrade, procenjujući, ispitujući... sve bez reči. Poslednja skupština Bene Geserita održana je po Tiraninovoj smrti. A prethodna pošto je Tiranin prigrabio vlast. O

mogućnosti da se održi skupština nije razmišljano još od napada Uvažениh Naložnica. Suviše vremena bilo je trošeno na očajničke poslove.

Nešto kasnije, Belonda upita: "Hoćeš li rizikovati da dovedeš sestre iz naših preostalih tvrđava?"

"Ne. Dortujla će ih predstavljati. Kao što ti je poznato, postoje i presedani."

"Najpre si oslobodila Murbelu; sada sazivaš skupštinu." "Oslobodila? Murbela je vezana zlatnim lancima. Kuda bi ona išla bez svog Dankana?"

"Dopustila si Dankanu da napusti brod!"

"Da li ga je napustio?"

"Misliš li zaista da će on posegnuti samo za obaveštenjima iz broskog naoružanja?"

"Znam to."

"Setih se Džesike, koja je okrenula leđa mentatu koji je nameravao da je ubije."

"Mentata su paralisala vlastita uverenja."

"Ponekad bik proburazi matadora, Dar."

"Još ćešće to ne učini."

"Naš opstanak ne bi trebalo da zavisi od statistika!"

"Slažem se. Zato i sazivam skupštinu."

"Uključujući i akilote?"

"Sve."

"Čak i Murbelu? Da li je izglasana za akilotu?"

"Mislim da bi do tada mogla biti već i časna majka."

Belonda zinu u čudu, a zatim upozoravajuće reče: "Krećeš se suviše brzo, Dar!"

"To zahtevaju ova vremena."

Belonda pogleda prema vratima trpezarije. "Evo, dolazi Tam. Kasnije no što sam očekivala. Pitam se da li su iskoristile priliku da se posavetuju sa Murbelom?"

Tamalane stiže teško dišući, jer je žurila. Spustila se u svoju plavu psunaslonjaču i, na brzinu ispitavši nov razmeštaj, reče: "Šeana će uskoro stići. Pokazuje zapise Murbeli."

Belonda se obrati Tamalani. "Odrade namerava da podvrgne

Murbelu agoniji i sazove skupštinu."

"Nisam iznenađena", odgovori Tamalane svojom starom odrešitošću. "Položaj te Uvažene Naložnice mora se što pre rešiti."

Napokon im se pridruži i Šeana, smestivši se u viseću stolicu levo od Odrade. Nije čekala da je išta upitaju. "Da li ste posmatrale Murbelu kako hoda?"

Odrade bi zatečena tim iznenadnim pitanjem izrečenim bez uvoda, pitanjem koje im namah zaokupi pažnju. Murbela hoda po brodu. Posmatrala ju je upravo tog jutra. Pogled nije mogao da se ne zaustavi na Murbelinoj lepoti. Za ostale Bene Geserite, časne majke i akilote ona je predstavljala nešto egzotično. Stigla je već potpuno odrasla iz opasnog spoljašnjeg sveta. Jedna od njih. U stvari, njeno kretanje je bilo ono što je privlačilo pogled. Njen homeostazis koji je prevazilazio sve norme.

Šeanino pitanje preusmerilo je um posmatrača. Nešto u vezi sa Murbelinim potpuno prihvatljivim prolaskom zahtevalo je novo ispitivanje. Šta je to bilo?

Murbelini pokreti su uvek bili pažljivo odabrani. Ona je isključivala sve što joj nije bilo potrebno da bi sa jednog mesta prešla na drugo. Put sa najmanjim otporom? Takvo viđenje Murbele nanese iznenada Odradi težak bol. Šeana je to videla, razume se. Da li je Murbela bila jedna od onih koje uvek biraju najlakši put? Odrade je mogla da vidi to pitanje ispisano na licima svojih drugarica.

"Agonija će to razrešiti" pribra se Tamalane.

Odrade otvoreno pogleda u Šeanu. "Pa?" Ipak je postavila to pitanje.

"Možda se ona samo ne razbacuje energijom. Slažem se sa Tam: agonija."

"Činimo li veliku grešku?" upita Belonda.

Nešto u načinu na koji je to pitanje bilo postavljeno kaza Odradi da je Bel izvršila mentatsko sabiranje. Razabrala je šta nameravam!

"Ako ti je poznat neki bolji smer - sada ga otkrij", zapovedi Odrade. Ili ćuti.

Među njima zavlada tišina. Odrade stade da kruži pogledom preko svojih drugarica, zadržavši se na Bel.

Pomozite nam, koji god bogovi da ste! Pošto sam pripadnica

Bene Ceserita, suviše sam veliki skeptik da bih molila za išta više do za nadu da ćemo obuhvatiti sve mogućnosti. Ne otkrivaj to, Bel. Ako ti je poznato šta ću učiniti, onda si svesna činjenice da se stvar ne sme prevremeno obelodaniti.

Nakašljavši se, Belonda prekinu Odradino sanjarenje. "Hoćemo li jesti ili pričati? Sestre zure u nas."

"Hoćemo li još jednom pokušati sa Skitalom?" upita Šeana.

Da li je to bio pokušaj da mi se odvrati pažnja?

Belonda upade: "Nemojte mu ništa dati. On je rezerva. Neka se preznojava."

Odrade još jednom pažljivo pogleda Belondu. Duri se zbog ćutanja koja joj je Odrade nametnula svojom tajnom odlukom. Izbegava da ukrsti pogled sa Šeanom. Ljubomorna je! Bel je ljubomorna na Šeanu!

Tamalane odluči da ponovo progovori: "Sada sam samo savetnica, ali..."

"Prestani s tim, Tam", odbrusi Odrade.

"Tam i ja smo razgovarale o tom goli", upade Belonda. (Ajdaho je bio 'taj gola' kada je Belonda htela nešto uvredljivo da kaže.) "Zašto je smatrao za potrebno da u tajnosti razgovara sa Šeanom?" Šeani istovremeno bi upućen jedan tvrd pogled.

Odrade uoči oko sebe sveopštu sumnju. Ona ne prihvata objašnjenje. Da li to odbija Dankanov emocionalni stav?

Šeana hitro progovori. "Vrhovna majka je to već objasnila!" "Osećanje", frknu Belonda.

Odrade povisi glas i bi i sama iznenađena tom svojom reakcijom. "Potisnuta osećanja predstavljaju slabost!"

Tamalanine guste obrve se podigoše.

Šeana se ponovo umeša: "Ako ne želimo da se povijemo, može se desiti da se slomijemo."

Pre no što Belonda uspe da joj odgovori, Odrade reče: "Led se može lomiti ili topiti. Ledene devojke podložne su samo jednom obliku napada."

"Gladna sam", reče Šeana.

Nuđenje primirja? To nije bila uloga za koju bi se očekivalo da će je miš odigrati.

Tamalane ustade. "Bujon. Moramo jesti ribu dok ne nestane našeg mora. Nema dovoljno nulentropskih spremnika." Krajičkom svesti Odrade primeti da su se njene drugarice već svrstale u poduži red za hranu. Tamalanine optužujuće reči vratiše joj u sećanje onaj dan proveden sa Šeanom, kada je bila doneta odluka da se isuši Veliko more. Stojeći kod Šeaninog prozora, tog ranog jutra Odrade je posmatrala neku morsku pticu kako leti naspram pozadine od peska. Probijala se ka severu - to stvorenje koje nije odgovaralo mestu gde se nalazilo, a ipak divno na neki duboko nostalgčan način.

Bela krila svetlucala su na ranoj sunčevoj svetlosti. Ispod nje i pred njenim očima nalazilo se crnilo. Iznenada, ona stade da lebdi, nepokretnih krila. A zatim, podigavši se na vazdušnoj struji, skupi krila poput nekog sokola i nestade s vidika iza nekih udaljenih zgrada. Kada se ponovo pojavila nosila je nešto u kljunu, neki zalogaj koji je zatim progutala u letu.

Jedna jedina ptica koja se prilagođava.

Mi se prilagodavamo. Mi se zaista prilagodavamo.

To baš nije bila umirujuća pomisao. Ništa što bi podstaklo na odgovor. Pre bi se moglo reći da je bila šokantna. Odrade oseti da je skrenula sa kursa koji je uvlačio u opasnost. Nije se samo njen voljeni Kapitol odricao starih oblika i poprimao nove forme, već je to bio slučaj i sa čitavim ljudskim svemirom. Možda je u toj novoj vasseljeni bilo u redu to što je Šeana nastavljala da skriva stvari pred Vrhovnom majkom. A ona zaista nešto prikriva.

Još jednom Belondin zajedljiv ton vrati Odrade u stvarnost: "Ako ti ne želiš sama sebe da uslužiš, pretpostavljam da se onda mi moramo pobrinuti i za tebe." Belonda postavi činiju aromatičnog ribljeg gulaša pred Odrade i veliki komad hleba od belog luka pored činije.

Pošto su sve probale bujon, Belonda spusti kašiku i čvrsto se zagleda u Odrade. "Nemaš valjda nameru da predložiš da bi trebalo da 'volimo jedni druge' ili neku takvu zatupljujuću glupost?"

"Hvala što ste mi donele hranu", reče Odrade.

Šeana proguta uzeti zalogaj i lice joj se razvuče u osmeh. "Izvršno je."

Belonda nastavi da jede. "Nije loše." Ona je čula neizgovoreni

komentar.

Tamalane je odmereno jela, čas poklanjajući pažnju Šeani čas Belondi, i na kraju Odradi. Činilo se da se Tam slaže sa predloženim omekšavanjem emocionalnih struktura. Bar se nije glasno suprotstavila, a starije sestre su bile te od kojih se najpre moglo očekivati da će se buniti.

Odrade je razmišljala o tome kako se ljubav koju je Bene Geserit pokušavao da porekne nalazila posvuda. Kako u malim tako i u velikim stvarima. Koliko je samo načina postojalo da se pripreme slasna jela potrebna za održavanje života - recepti koji su, u stvari, predstavljali otelovljenje novih i starih ljubavi. Ovaj bujon delovao je tako prijatno okrepljujuće na njenom jeziku; njegovo poreklo bilo je usađeno duboko u ljubavi: domaćica koja koristi deo dnevne lovine koji njen muž nije mogao da proda.

Sama suština Bene Geserita bila je skrivena u ljubavima. Zašto bi se inače brinule o onim neizgovorenim potrebama o kojima je čovečanstvo uvek vodilo računa? Zašto bi se inače trudile da čovečanstvo postane savršeno?

Ispraznivši činiju Belonda odloži kašiku i poslednjim parčetom hleba pokupi ostatke iz nje. Zamišljeno je gutala zalogaje. "Ljubav nas oslabljuje", konačno reče. U glasu joj se, međutim, nije osećala žestina.

Neka akilota bi to rekla na taj način. Kao po kodu. Odrade zatomi veselost i uzvratu jednim drugim sredstvom za postizanje određenog cilja iz koda. "Čuvaj se žargona. U njemu se obično krije puno neznanja, a sadrži tek malo znanja."

U Belondin pogled uvuče se brižnost puna poštovanja. Šeana se odgurnu od stola i obrisa usta salvetom. Tamalane učini to isto. Njena psu-naslonjača se prilagodi njenom novom položaju čim se zavalila, svetlih i veselih očiju.

Tam zna. Ta prepredena stara veštica još me na neki način sledi. Ali, Šeana... kakvu igru igra Šeana? Čak bih rekla da se nada kako će mi odvratiti pažnju - odvratiti pažnju od nje same. Veoma spretno to čini, sama sam je naučila. Pa... dvoje može da igra tu igru. Ja navaljujem na Belonda, a vidi ti moje dinsko nahoče.

"Koja je cena ugleda, Bel", upita Odrade.

Belonda je pristala da ćuti. U benegeseritskom žargonu nalazila se skrivena definicija ugleda i sve su to znale.

"Treba li da slavimo sećanje na gospu Džesiku zbog njene humanosti?" upita Odrade. Šeana je iznenadena!

"Džesika je ugrozila Sestrinstvo!" Belonda optužuje.

"I to sopstvene sestre", promrmlja Tamalane.

"Naša drevna definicija ugleda pomaže nam da ostanemo ljudska bića", nastavi Odrade. Počuj me dobro, Šeana.

Glasom nešto jačim od šapata, Šeana reče: "Ako to izgubimo - gubimo sve."

Odrade zatomi uzdah. Znači, to je u pitanju!

Šeana susrete njen pogled. "Razume se, ti nas podučavaš."

"Slabo rasvetljene misli", promrmlja Belonda. "Najbolje da ih se klonimo."

"Taraza nas je nazivala 'Benegeseritama novog vremena'", reče Šeana.

Odrade počne sama sebe da optužuje.

Kako je lako bilo zazvati budućnost koja je na njih gledala iz plamtećih narandžastih očiju pomahnitalih Uvažениh Naložnica. Strahovi iz mnogih prošlosti šćućurili su se u Odradi, trenuci bez daha usredsređeni na oćnjake koji idu uz takve oći.

Odrade primora sebe da se usredsredi na taj neposredni problem. "Ko će me pratiti na Raskršće."

Bilo im je poznato Dortujlino mućno iskustvo; glas o njemu brzo se raširio Kapitolom.

"Ko god da pođe sa Vrhovnom majkom mođe lako postati hrana za futare."

"Tam" reče Odrade. "Ti i Dortujla." A to mođe biti i smrtna presuda. Sledeći korak je oćigledan. "Šeana", nastavi Odrade, "ti ćeš deliti sa Tam. Dortujla i ja ćemo deliti sa Bel. A ja ću, takođe, deliti s tobom pre no što pođem."

Belonda se prestravi. "Vrhovna majko! Ja nisam podesna za tvoje mesto."

Odrade zadrđa pažnju na Šeani. "To nije ni nagovešteno. Samo ću od tebe napraviti spremište za svoje živote." Jasan strah oćitavao se na Šeanimom licu, ali se ne usudi da odbije izravno naređenje.

Odrade klimnu Tamalani. "Ja ću deliti kasnije. Ti i Seana ćete to učiniti sada."

Tamalane se nagnu ka Šeani. Pritisak poodmaklog doba i neminovne skore smrti bili su uzrok što je osetila olakšanje što će sa nekim deliti, ali Šeana se nesvesno trgnu unazad.

"Sada!" reče Odrade. Neka Tam bude sudija onome što kriješ. Izlaza nije bilo. Šeana sagnu glavu do Tamalanine i dodirnu je. Blesak izmene bio je električan i oseti ga cela trepezarija. Razgovor zamre i svi se pogledi usmeriše prema stolu kod prozora.

U Šeaninim očima nazirale su se suze kada se povukla. Tamalane se smešila i obema šakama je nežno pomilovala Šeanu po obrazima. "Sve je u redu, draga. Sve nas muče takvi strahovi i ponekad činimo lude stvari zbog njih. Drago mi je što te mogu nazvati sestrom."

Reci nam, Tam! Sada!

Tamalane odluči da to ne učini. Okrenula se samo put Odrade i rekla: "Po svaku se cenu moramo držati naše ljudskosti. Tvoja lekcija je u celosti shvaćena. Šeanu si dobro podučila."

"Kada Šeana bude delila s tobom, Dar", poče Belonda, "ne bi li mogla da umanjíš uticaj koji vrši na Ajdaha?"

"Ne želim da oslabim jednu moguću Vrhovnu majku", odvrati Odrade. "Hvala ti, Tam. Mislim da ćemo poći u našu pustolovinu na Raskršće bez viška prtljaga. A sada! Do večeras želim da dobijem izveštaj o tome kako Teg napreduje. Njegova pijavica već suviše dugo nije s njim."

"Hoće li saznati da sada ima dve pijavice?" upita Šeana. U njoj je sada bilo toliko radosti!

Odrade ustade.

Ako je Tam prihvata, onda moram i ja. Tam nikada ne bi izdala Sestrinstvo. A Šeana - od svih nas, Šeana najviše otkriva prirodna obeležja iz naših ljudskih korena. Ipak... volela bih da nikada nije stvorila tu statu u koju naziva 'Ispraznost'.

35.

Religiju treba prihvatiti kao izvor energije. Ona se može usmeravati prema našim potrebama, ali samo unutar granica koje otkriva iskustvo. Ovo je tajno značenje slobodne volje.

Misionaria protectiva, Bazično učenje

Tog jutra debeli pokrivač oblaka prelazio je preko Centrale tako da je Odradina radna soba bila odenuta u sivilo tišine na koje je osećala da i sama odgovara vlastitim unutrašnjim mirom, kao da se ne usuđuje da napravi bilo kakav pokret jer bi to uznemirilo opasne sile.

Murbelin dan agonije, pomisli ona. Ne smem razmišljati o kobnim znacima.

Vremenska kontrola objavila je hitno upozorenje o oblacima, označujući ih kao izraz slučajnog pomeranja. Bile su preduzete mere da se to ispravi ali za tako nešto će biti potrebno vremena. U međuvremenu očekujte jake vetrove, a moglo bi biti i padavina.

Šeana i Tamalane stajale su kod prozora i posmatrale vreme kojim se tako slabo upravijalo. Ramena su im se dodirivala. Odrade ih je promatrala iz svoje stolice za stolom. Ove dve su postale kao jedna jedina osoba posle jučerašnjeg deljenja - što i nije bilo neočekivano. Bili su i odranije poznati takvi slučajevi, mada ne baš u velikom broju. Razmene koje su se odigravale u prisustvu otrovne začinske esencije ili u samom trenutku umiranja često nisu dozvoljavale daljnji živi kontakt između učesnika. Stoga je ovo bilo zanimljivo posmatrati. Ta dvojica leđa bila su čudno slična u svojoj ukočenosti.

Ekstremna sila koja je omogućavala deljenje nalagala je moćne izmene u ličnosti i Odrade je to poznavala sa intimnošću koja je iznuđivala tolerantnost. Bilo šta da je Šeana skrivala, i Tam je sakrila. Nešto u vezi sa Šeaninom osnovnom ljudskošću. A u Tam se mora imati poverenja. Sve dok neka druga sestra ne bude delila sa jednom od njih, Tamin sud se morao prihvatati. To nije značilo da će

telo-branitelji prestati da ispituju i sve vreme promatraju, već samo da im u ovom trenutku nisu bile potrebne nove krize.

"Ovo je Murbelin dan," reče Odrade.

"Male su šanse da će preživeti", odvrati Belonda povivši se napred u svojoj psu-naslonjači. "Šta onda biva s našim dragocenim planom?"

Našim planom.

"Extremis", odreza Odrade.

U ovom kontekstu ta reč je imala nekoliko značenja. Belonda ju je protumačila kao mogućnost da se zadobiju Murbelina lična sećanja u trenutku njene smrti. "Onda ne smemo dozvoliti Ajdahu da bude prisutan!"

"Moja naređenja i dalje važe", jeknu Odrade. "To je Murbelina želja i ja sam dala reč."

"Greška... greška...", mrmrljala je Belonda.

Odradi je bio poznat izvor Belondinih sumnji. Svi su ga videli: negde u Murbeli počivalo je nešto krajnje bolno. To ju je nagonilo da izbegava izvesna pitanja, poput životinje koja se nađe oči u oči sa grabljivcem. Šta god da je bilo u pitanju, uhvatilo je korena. Ni hipnotrans-indukcija možda ne bi mogla to da objasni.

"U redu!" Odrade progovori glasno kako bi naznačila da se njene reči odnose na sve prisutne. "Nikada ranije to nismo radile na ovaj način. Pošto ne možemo Dankana izvesti iz broda, moramo poći k njemu. On će prisustvovati."

Belonda je i dalje bila krajnje šokirana. Nijedan muškarac, izuzev samog prokletog kvizac haderaha i njegovog sina Tiranina, nikada nije saznao pojedinosti ove benegeseritske tajne. Oba ova čudovišta iskusila su agoniju. Dve nesreće! Nije važno što je Tiraninova agonija prodrila u jednu ćeliju i tako stigla da ga pretvori u simbiozu peščanog crva i ljudskog bića (niti je bio pravi crv, niti pravo ljudsko biće). A Muad'Dib! Usudio se da prođe kroz agoniju i evo šta se iz toga izrodilo!

Šeana se okrenu od prozora i napravi jedan korak ka stolu, usled čega kroz Odrade prostruja neobično osećanje da su te dve žene koje su tamo stajale postale nalik na Janusa: leđa uz leđa, a samo jedna osoba.

"Bel zbunjuje tvoje obećanje", reče Šeana. Kako joj je samo glas bio blag.

"On bi mogao biti katalizator koji će pomoći da se Murbela izvuče," reče Odrade. "Sklona si da potceniš moć ljubavi."

"Ne!" Tamalane progovori i dalje okrenuta prema prozoru ispred sebe. "Plašimo se njene moći."

"Može biti!" Bel je i dalje bila podrugljiva, ali to se od nje moglo i očekivati. Istovremeno izraz njenog lica govorio je da je neumoljivo tvrdoglava.

"Hibris", promrmlja Šeana.

"Molim?" Belonda se okrenu u svojoj psu-naslonjači, usled čega ova žalosno zaškripa.

"Prati nas isti nedostatak kao i Skitala", reče Šeana.

"Oh?" Belonda je počela da prodire u Šeaninu tajnu.

"Smatramo da stvaramo istoriju", nastavi Šeana. Zatim se vrati na svoje mesto pored Tamalane i obe nastaviše da odsutno zure kroz prozor.

Belonda ponovo usredsredi pažnju na Odrade. "Da li ti to razumeš?"

Odrade ne obrati pažnju na nju. Neka mentat sam donese zaključke. Projektor na radnom stolu se oglasi i pojavi se poruka. Odrade je saopšti: "Još nisu spremni na brodu." Ona pogleda u dve sestre ukrućenih leđa ispod prozora.

Istorija?

Proticala je i tekla nekuda. Mogao si da stojiš na obali (kao što je Odrade povremeno mislila da one ovde čine) i da joj posmatraš tok. Karta je mogla da ti pokaže kuda reka teče, ali nijedna karta nije mogla da otkrije bitnije stvari. Karta nikada nije mogla da pokaže istančana kretanja rečnog nanosa. Kuda je on odlazio? Karte su u ova vremena imale ograničenu vrednost. Kompjuterski štampanik ili projekcija iz arhive; to nije bila karta koju su tražile. Mora da negde postoji neka bolja, neka koja je pripadala svim tim životima. Tu kartu si mogao da nosiš u svom sećanju i povremeno je je vadiš da bi je поближе pogledao.

Šta li se dogodilo sa časnom majkom Perinte koju smo prošle godine poslali napolje?

Karta-u-umu bi se prihvatila odgovornosti i stvorila 'scenari Perinte'. Na reci si se, odista, sam nalazio, ali to i nije bilo važno. Ipak je to bila karta koja im još bila potrebna.

Ne dopada nam se što smo uhvaćene u tude struje, što ne znamo na šta možemo naići iza naredne okuke reke. Uvek nam se više dopadalo da preletimo okuku mada svaki zapovednički položaj mora ostati i deo drugih struja. Svaki tok sadrži nepredvidljive stvari.

Odrade podiže pogled i vide da je njene tri drugarice pažljivo posmatraju. Tamalane i Šeana su okrenule leđa prozorima.

"Uvažene Naložnice su zaboravile da oslanjanje na bilo koji oblik konzervatizma može biti opasan", reče Odrade. "Da li smo i mi to zaboravile?"

Nastavile su da zure u nju - ali, čule su. Ako čovek postane suviše konzervativan onda prestaje da bude spreman na iznenađenja. Tome ih je naučio Muad'Dib, a njegov sin Tiranin doprineo je da tu lekciju nikada ne zaborave.

Belondin mrzovoljan izraz nije se izmenio.

U dubokim skloništima Odradine svesti Taraza prošapta: "Pažljivo, Dar! Ja sam imala sreće. Na brzinu sam stekla prednost. Kao i ti. Ne smeš zavisiti od sreće i to je ono što ih muči. Nemoj čak ni očekivati da ćeš imati sreće. Mnogo je bolje verovati odrazu svog lika na vodi. Pusti Bel neka kaže šta ima."

"Bel", ponovo će Odrade, "mislila sam da si napokon prihvatila Dankana."

"U izvesnoj meri". Krajnje optužujuće.

"Mislim da bi trebalo da pođemo do broda", progovori Šeana snažno naglašavajući svoje reči. "Ovo nije pogodno mesto za čekanje. Zar se mi to bojimo onoga što bi od nje moglo nastati?"

Tam i Šeana se istovremeno okrenuše prema vratima, kao da je njihovim koncima upravljao isti gospodar lutaka.

Odrade s dobrodošlicom prihvati ovaj prekid. Šeanino pitanje ih je uznemirilo. Šta je Murbela mogla postati? Katalizator moje sestre. Katalizator.

Kada su izišle iz Centrale pogodi ih nalet vetra; Odrade je tako bar jednom bila zahvalna na cevnom transportu. Hodanje je moglo da pričeka dok ne nastupi toplija klima, dok ne prestane ovo jako

olujno trzanje njihovih odora.

Pošto su se smestile u privatna kola Belonda još jednom ponovi svoj optužujući refren. "Sve što on čini moglo bi da predstavlja puku kamuflažu."

Odrade ponovo izreče često ponavijano benegeseritsko upozorenje koje se odnosilo na ograničavanje njihovog oslanjanja na mentate. "Logika je slepa i često poznaje samo vlastitu prošlost."

Tamalane upade u reč, pruživši joj neočekivanu pomoć. "Postaješ paranoična, Bel!"

Šeana prozbori mnogo nežnije. "Čula sam te, Bel, kako kažeš da je logika dobra za igranje piramidalnog šaha, ali da je često suviše spora za potrebe opstanka."

Belonda je sedela negodujući u tišini, dok je mir remetilo samo slabo šištanje i romorenje njihovog prolaska kroz cev.

U brod se ne smeju uneti rane.

Odrade prilagodi svoj ton Šeaninom: "Bel, draga Bel. Nemam dovoljno vremena da bismo mogle uzeti u obzir sva račvanja našeg obećanja. Više ne možemo reći: 'Ako se ovo dogodi, onda iz toga sigurno sledi ovo, a u tom slučaju moramo postupiti tako i tako...'"

Belonda se gotovo zakikota. "Oh! Običan um predstavlja pravi metež. A ja ne smem da zahtevam ono što nam je svima potrebno, a što ne možemo imati - dovoljno vremena za svaki plan."

To je govorila Belonda mentat; saopštila im je da zna kako je njen obični um razorio ponos. Kako je samo to bilo loše organizovano i nečisto mesto! Zamislite samo šta sve ne-mentat podnosi da bi nametnuo tako malo reda. Ona ispruži ruku i blago potapša Odrade po ramenu.

"Sve je u redu, Dar. Paziću kako se ponašam."

Šta bi neko sa strane pomislio kada bi video ovu razmenu? pitala se Odrade. Sve četiri složno su delovale zbog potreba jedne sestre.

Kao i zbog potreba Murbeline agonije.

Ljudi su videli samo spoljašnju stranu maski koje su časne majke nosile.

Kada moramo (a ovih dana bez prestanka moramo) delujemo zapanjujuće sposobno. U tome nema ponosa; to je prosta činjenica. Ako nam pak dozvolite da se opustimo odmah iz prikrajka čujemo

nerazumljivo brbljanje, poput sveg ostalog običnog sveta. Naše je samo obimnije. Mi živimo naše živote u malim skupinama, poput svih ostalih. Prostorije uma, prostorije tela.

Belonda se sabra i prekrsti šake u krilu. Znala je šta Odrade planira i čuvala je to za sebe. Bilo je to poverenje koje je nadmašivalo mentatsku projekciju i zadiralo u nešto još temeljnije ljudsko. Projekcija je predstavljala divno oruđe koje se moglo podešavati, ali ipak je bila samo oruđe. Na kraju krajeva, sva oruđa zavise od onoga ko ih upotrebljava. Odrade nije znala kako da joj iskaže zahvalnost a da ne umanji poverenje.

Moram u tišini preći preko svog zategnutog konopca.

Osetila je da se ispod nje nalazi provalija, košmarna slika koju su zazvali ovi odrazi. Nevidljivi lovac sa sekirom bio je blizu. Odrade je želela da se okrene i prepozna onog koji se prikrađao, ali i ovog puta uspe da odoli. Neću napraviti Muad'Dibovu grešku! Predviđačko upozorenje koje je prvi put osetila na Dini, u ruševinama Sieč Tabra, neće se iscrpsti dok ne kucne njen poslednji čas - ili poslednji čas Sestrinstva. Da li sam pomoću svojih strahova sama stvorila ovu užasnu pretnju? Svakako da ne! Ipak, osećala je da zuri u vreme u tom drevnom slobodnjačkom uporištu, kao da su sva prošlost i sva budućnost bili zamrznuti u prikazu koji se nije mogao izmeniti. Moram se potpuno osloboditi tebe Muad'Dibe!

Dolazak na sletišta prenu je iz ovih strašnih razmišljanja.

Murbela je čekala u odajama koje su proktorke pripremile. U središtu se nalazio mali amfiteatar dugačak otprilike sedam metara, gledano prema opasujućem stražnjem zidu. Tapacirane klupe bile su poređane stepenasto u strmom luku. Mesta je bilo za otprilike dvadesetak posmatrača. Proktorke su je ostavile bez objašnjenja, na najnižoj klupi, da zuri u sto koji je lebdeo na suspensorima. Sa strane su visile trake koje su držale prikovanim za sto svakoga ko bi se na njemu našao.

Mene.

Zapanjujući niz prostorija, pomisli ona. Nikada ranije nije imala pristup u ovaj deo broda. Ovde se osećala izloženom, čak u većoj meri nego pod vedrim nebom. Manje prostorije kroz koje su je provele na putu do ovog amfiteatra jasno su svojim dekorom

stavljalje do znanja da su predviđene za ukazivanje medicinske pomoći: bilo je u njima opreme za reanimaciju, sanitarnih mirisa, antiseptika.

Njen premeštaj u ovu prostoriju bio je obavljen odlučno - ni na jedno pitanje nije dobila odgovor. Proktorke su je izvele sa časa prana-bindu vežbi za napredne akilote. Jedino su rekle: "Naređenje Vrhovne majke."

Kvalitet njenih proktorki-čuvarki mnogo joj je rekao. Nežne, ali odlučne. Bile su prisutne da bi sprečile beg i da bi je pouzdano sprovele tamo gde im je bilo naređeno. Neću pokušati da pobegnem! Gde je Dankan?

Odrade je obećala da će on biti uz nju za vreme agonije. Da li je njegovo odsustvo značilo da ovo neće biti njeno konačno suđenje? Ili su ga možda sakrile iza nekog tajnog zida, iza koga je mogao da vidi ali ne i da bude viđen?

Želim ga pored sebe!

Zar nisu znale kako njome da upravljaju? Sigurno su znale!

Prete da će me lišiti ovog čoveka. To je sve što me drži i zadovoljava. Zadovoljava? Kakva beskorisna reč. Upotpunjuje me. To je već bolje. Ja sam manje vredna kada smo razdvojeni. I on to zna, neka je proklet.

Murbela se nasmeši. Otkud on to zna? Zato što je i sam ispunjen na isti način.

Otkud ovo može biti ljubav? Nije osećala nikakvu slabost zbog napora uslovljenih željom. I pripadnice Bene Geserita i Uvažene Naložnice govorile su da ljubav oslabljuje. Ona se, pak, osećala jačom pored Dankana. Čak su je i njegove male pažnje okrepljivale. Kada bi joj on ujutru doneo šolju stim-čaja koji se pušio, čaj je imao bolji ukus. Možda mi imamo nešto više od ljubavi.

Odrade i njene drugarice uđoše u amfiteatar kod najgornjeg reda sedišta i zastaše tamo na trenutak, posmatrajući priliku koja je sedela ispod njih. Murbela je na sebi imala belu ukrašenu dugačku odoru starije akilote. Sedela je oslonivši lakat o koleno, dok joj se brada odmarala na pesnici. Pažnja joj je bila usredsređena na sto.

Ona zna.

"Gde je Dankan?" upita Odrade.

Začuvši njeno pitanje, Murbela ustade i okrenu se. To pitanje je potvrdilo njene pretpostavke.

"Pogledaću", reče Šeana i udalji se.

Murbela je čekala u tišini, razmenjujući poglede sa Odrade.

"Moramo je dobiti", pomisli Odrade. Potrebe Bene Geserita nikada nisu bile veće. Kako je beznačajno Murbela izgledala tamo dole, a toliko je toga posedovala u sebi. Gotovo ovalno lice koje se širilo kod obrva sakrivalo je novostečeni benegeseritski spokoj. Široko razmaknute zelene oči, lučne obrve... ni traga od prevrtanja očima... ni traga nekadašnjoj narandžastoj boji. Mala usta... ni traga napućenosti.

Spremna je.

Šeana se vrati, sa Dankanom pored sebe.

Odrade ga udostoji jednog kratkog pogleda. Nervozan je. Znači, Šeana mu je rekla. Dobro. To je predstavljalo čin prijateljstva. Ovde bi mu mogli biti potrebni prijatelji.

"Sedećeš ovde gore i nećeš se pomerati dok te ne pozovem", obrati mu se Odrade. "Ostani s njim, Šeana."

Iako joj to niko nije naložio Tamalane stade Dankanu uz bok, tako da se on nađe u sredini između njih dve. Pošto Šeana napravi jedan nežan pokret, oni sedoš.

Sa Belondom pored sebe Odrade siđe do Murbele i uputi se ka stolu. Oralni špricevi na udaljenom kraju bili su spremni da se podignu u odgovarajući položaj, ali su još bili prazni. Odrade pokaza prema špricevima i klimnu ka Belondi, koja iziđe kroz jedna bočna vrata kako bi potražila suk-časnu majku zaduženu za začinsku esenciju.

Udaljivši sto od stražnjeg zida Odrade poče da priprema kaiševe i podešava jastučice. Kretala se metodično, proveravajući da li se na malom ispustu ispod stola nalazi sve što je potrebno. Jastučić za usta koji sprečava osobu u agoniji da pregrize vlastiti jezik. Odrade ga uhvati rukom, kako bi isprobala da li je dovoljno tvrd. Murbela je imala mišićavu vilicu.

Murbela je posmatrala Odrade kako radi, ćutala je i trudila se da ne proizvede nikakav uznemirujući šum.

Belonda se vrati sa začinskom esencijom i prihvati se punjenja

špriceva. Otrovnna esencija imala je jednak miris - prepoznatljivi, gorki miris cimeta.

Uhvativši Odradinu pažnju, Murbela reče: "Zahvalna sam ti što lično sve nadgledaš."

"Ona je zahvalna!" frknu Belonda, ne dižući pogled s posla.

"Preпусти ovo meni, Bel." Odrade je i dalje pažljivo posmatrala Murbelu.

Belonda ne zastade ali po njenim pokretima moglo se primetiti da se povukla. Belonda se povlači u sebe? Murbelu nikada nije prestajalo da zapanjuje kako su se akilote povlačile u sebe kada bi se našle u vidokrugu Vrhovne majke. I bile su tu i nisu. Belonda nikada to nije u potpunosti postigla, čak ni kada je prošla kroz iskušenja i stekla viši status. Belonda, takođe?

Prodorno zureći u Murbelu Odrade reče: "Poznate su mi sumnje koje te muče, ograničenja koja postavljaš svom predavanju nama. Pa dobro. Ne želim da raspravljam o tome, jer se tvoje sumnje veoma malo razlikuju od sumnji koje muče svaku od nas."

Iskrenost.

"Razlika je, ako te zanima, u osećanju odgovornosti. Ja sam odgovorna za svoje Sestrinstvo... ono koje je još u životu. Ono predstavlja veoma veliku odgovornost i ja ponekad na njega gledam sa zavišću."

Belonda frknu.

Činilo se da Odrade to nije primetila jer je nastavila: "Sestrinstvo Bene Geserita se donekle ukiselilo od vremena Tiranina. Ni naš kontakt sa Uvaženim Naložnicama nije popravio stvari. Uvažene Naložnice šire oko sebe zadah smrti i propadanja, strmoglavljujući se u veliku tišinu."

"Zašto mi sada pričaš sve te stvari?" Jasan strah u Murbelinom glasu.

"Jer tebe, na neki način, nije dodirnulo najgore rastrojavanje Uvaženih Naložnica. Možda zbog tvoje spontane naravi. Mada je i ona, od Gamua, pomalo bila obuzdavana."

"Vaše delo!"

"Samo smo ti oduzele malo divljine i pružile ti bolju uravnoteženost. To ti samo može pružiti duži i zdraviji život." "Ako

preživim ovo!" Glavom je pokazala prema stolu iza sebe.

"Murbela, želim da stalno misliš na ravnotežu. Homeostazis. Svaka skupina koja izabere samoubistvo, a na raspolaganju joj je i drugačiji izbor, čini to iz bezumnosti. Homeostazis se sasvim poremetio."

Pošto je Murbela oborila pogled prema podu, Belonda odbrusi: "Slušaj je, glupačo! Daje sve od sebe da ti pomogne."

"Dosta, Bel. Ovo se tiče samo nas dve."

Pošto je Murbela nastavila da zuri u pod, Odrade joj se ponovo obrati: "Vrhovna majka ti naređuje. Gledaj u mene!"

Murbela jednim trzajem podiže glavu i zagleda se netremice u Odradine oči.

To je bila taktika koju Odrade nije često koristila, mada su rezultati uvek bili odlični. Akilote je njome mogla da dovede do hysterije, a zatim da ih nauči kako da se nose sa svojim neumerenim reagovanjima na osećanja. Pokazalo se da je Murbela bila više besna nego uplašena. Odlično! Sada je trebalo biti oprezan.

"Žalila si se da tvoja obuka sporo napreduje", reče Odrade. "To smo pre svega učinile imajući u vidu tvoje potrebe. Sve tvoje glavne učiteljice izabrane su zbog svoje istrajnosti, ne zbog svoje naglosti. Moja uputstva bila su izričita: 'Ne obdarujte je sa suviše sposobnosti u suviše kratkom roku. Nemojte joj otvarati protočnu kapiju moći, kako se ne bi desilo da joj se pruži više no što je u stanju da prihvati.'"

"Otkud znate koliko ja mogu da prihvatim?" Još je ljuta.

Odrade se samo nasmeši.

Pošto je Odrade nastavljala da ćuti, Murbela stade da se uzrujava. Da li je napravila budalu od sebe pred Vrhovnom majkom, Dankanom i svima ostalima? Kako je to bilo ponižavajuće!

Odrade se podseti da ne bilo preterano dobro ako Murbela postane isuviše svesna svoje ranjivosti. To bi za sada bila loša taktika. Nema potrebe da je provocira. Ona poseduje oštro osećanje pripadnosti i ima potrebu da se udene u zahteve trenutka. To je bilo ono što ih je navodilo da strahuju od mogućnosti da je to kod nje motiv i samo želja da uvek izabere najlakši put. Samo neka ne bude to. A sada je na redu potpuno poštenje! Krajnje oruđe

benegeseritskog obrazovanja. Klasična tehnika kojom se akilota vezuje za učiteljicu.

"Biću na tvojoj strani tokom čitave agonije. Ako ne uspeš, biću tužna."

"Dankan?" U očima su joj bile suze.

"Biće mu dozvoljeno da ti pruži svu pomoć koju je u stanju da pruži."

Murbela pogleda ka redovima sedišta i za jedan kratak trenutak njen pogled se prikova za Dankanov. On se neznatno podiže, ali ga Tamalanina ruka na ramenu zadrža.

One bi mogle da ubiju moju voljenu! pomisli Ajdaho. Moram li sedeti ovde i posmatrati kako se to događa? Odrade je rekla da će mu biti dozvoljeno da pomogne. Ovo se više ne može zaustaviti. Moram verovati Dar. Podzemni bogovi! Njoj nije poznata dubina toga bola, ako... ako... On sklopi oči.

"Bel". U oporom Odradinom glasu osećala se oštrina, oštrina oštrice noža.

Belonda uhvati Murbelu za ruku i pomože joj da se popne na sto. Sto lagano zadrhta, prilagođavajući se njenoj težini.

Ovo je prava stvar, pomisli Murbela.

Tek krajičkom svesti oseti da se kaiševi obmotavaju oko nje i da se neko pored nje kreće ispunjen neodgonetljivom svrhom.

"Ovo je uobičajena rutina", reče Odrade.

Rutina? Murbela je mrzela rutinu koja je od nje polako stvarala benegeseritkinju - sve to učenje, slušanje i opiranje proktorkama. Naročito je prezirala potrebu da prečisti reakcije za koje je smatrala da su ispravne; ali te budne oči nisu joj dozvoljavale da vrda.

Odgovarajuće! Kako je to opasna reč.

Ovo saznanje predstavljalo je upravo ono što su one tražile. Upravo onu moć koja je bila potrebna njihovim akilotama.

Ako je prezirete, učinite to bolje. Iskoristite svoj prezir kao vodiča; shvati šta ti je tačno potrebno.

Činjenica da su njene učiteljice bez greške prozrele njeno ponašanje, kakva divna stvar! Želela je tu sposobnost. Oh, kako ju je samo želela!

Moram ustrajati u ovome.

Bilo je to nešto na čemu bi joj mogla pozavideti svaka Uvažena Naložnica. Odjednom je sebe videla u obliku dvostruke vizije: bila je istovremeno i benegeseritkinja i Uvažena Naložnica. Obeshrabrujuća percepcija.

Jedna ruka dodirnu joj obraz, pomeri joj glavu i udalji se. Odgovornost. Uskoro ću saznati šta podrazumevaju pod 'novim znanjem istorije'.

Očaravalo ju je benegeseritsko viđenje istorije. Kako su gledale umnožene prošlosti? Da li je to predstavljalo nešto uronjeno u jednu veću shemu? Iskušenje da postane jedna od njih je preovlađivalo.

Ovo je trenutak kada ću saznati.

Ugledala je oralni špric kako zauzima položaj iznad njenih usta. Pomerila ga je Belondina ruka.

"Mi svoju čudotvornu zdelu nosimo u svojim glavama", rekla je Odrade. "Gledaj da nosiš ovu zdelu pažljivo, ako dospe u tvoje vlasništvo."

Špricevi joj dodirnuše usne. Murbela zatvori oči, ali oseti prste kako joj otvarju usta. Hladni metal dodirnu joj zube. Odradin glas koji je upamtila bio je s njom.

Izbegavaj neumerenosti. Previše ispravljaj i uvek ćeš imati pune ruke posla, kao i potrebu da vršiš sve veće i veće ispravke. Oscilacije. Fanatici su veličanstveni kreatori oscilacija.

"Naša čudotvorna zdela. Svojtvena joj je linearnost, jer svaka časna majka poseduje istu sklonost. Ovo ćemo zajedno ovekovečiti."

Gorka tečnost izli se u njena usta. Murbela je grčevito gutala. Osetila je kako joj se vatra širi niz grlo ka stomaku. Sem žarenja nije osećala nikakav drugi bol. Pitala se da li je to sve. Unutrašnjost stomaka bila joj je već prilično topla.

Lagano, tako lagano da joj je bilo potrebno nekoliko otkucaja srca da razabere šta se događa, toplina stade da prodire napolje. Kada je stigla do vrhova prstiju oseti kako joj se telo grči. Leđa joj se izviše na postavljenom stolu. Nešto meko ali čvrsto nade joj se u ustima umesto šprica.

Glasovi. Čula ih je i znala je da to ljudi govore, ali nije bila u stanju da razabere reči.

Usredsredivši se na glasove postade svesna činjenice da je

izgubila dodir sa svojim telom. Telo joj se negde previjalo i razdirao ga je bol, ali je ona, nekako, bila odvojena od toga.

Ruka dodirnu ruku i čvrsto je steže. Prepoznala je Dankanov dodir i njeno telo i agonija u magnovenju iskrsnuše. Pluća su je bolela pri izdisanju. Ali ne i pri udisanju. Zatim se oseti ispošćenom i nedovoljno ispunjenom. Njeno osećanje prisutnosti u živom telu preraste u tanku nit, koja je vijugala kroz mnoge prisutnosti. Ostale je osećala svuda oko sebe: previše ljudi bilo je u tom sićušnom amfiteatru.

U vidno polje joj dolebde jedno drugo ljudsko biće. Murbela oseti da se nalazi u nekom fabričkom vozilu... u svemiru. Vozilo je bilo primitivno. Sa suviše ručnih kontrola. Sa suviše svetala koja nisu treptala. Za kontrolama se nalazila neka žena, mala i neuredna, znojava od posla. Imala je dugačku smeđu kosu pokupljenu u punđu iz koje su se izvukli svetliji pramenovi, viseći oko njenih upalih obraza. Na sebi je imala samo jednu odoru, kratku haljinu sa blistavim crvenim, plavim i zelenim šarama.

Mašinerija.

Iza ovog neposrednog prostora nalazila se svest o čudovišnoj mašineriji. Šeanina haljina bila je u oštrom kontrastu sa monotonom i dosadnom mašinerijom. Govorila je, ali se njene usne nisu pokretale. "Slušaj ti! Kada dođe vreme da preuzmeš ove kontrole, nemoj postati uništivač. Ja sam ovde kako bih ti pomogla da izbegneš uništivača. Znaš li ti to?"

Murbela pokuša da govori ali nije imala glasa.

"Ne trudi se toliko, devojko!" reče žena. "Čujem te."

Murbela pokuša da ne obraća pažnju na tu ženu.

Kakvo je ovo mesto?

Jedan operater, neko džinovsko skladište... fabrika... sve automatizovano... paučina linija povratne sprege usredištila se u ovom malom prostoru sa složenim kontrolama.

Misleći da šapuće, Murbela upita: "Ko si ti?" i začu sopstveni glas kako odjekuje. Agonija je bila u njenim ušima!

"Ne tako glasno! Ja sam tvoj vodič mohalate, neko ko će ti pomoći da izbegneš uništivače."

Nek' me Dur zaštiti! pomisli Murbela. Ovo nije nikakvo mesto, ovo

sam ja!

Čim je ovo pomislila - kontrolne sobe nestade. Bila je poput ptice selice u praznom prostoru, osuđene da nikada ne miruje, nikada da ne pronađe utočište. Sve sem njenih vlastitih hitrih misli postalo je nematerijalno. Nije posedovala srž, već samo osećaj čupavog prijanjanja koji prepoznade kao svest.

Sagradila sam samu sebe od magle.

Naiđoše Druga sećanja, mrvice i komadići iskustva za koje je znala da nisu njeni vlastiti. Lica su je ispod oka pogledavala i tražila da im pokloni pažnju; međutim, odvuče je žena za kontrolama vozila. Murbela je prepoznavala potrebe, ali nije uspevala da ih pretoči u suvisli oblik.

"Ovo su životi iz tvoje prošlosti." Bila je to ponovo žena koja je sedela za kontrolama vozila, ali je njen glas imao bestelesni kvalitet i nije dopirao ni sa kakvog vidljivog mesta.

"Mi smo potomci ljudi koji su činili gadne stvari", reče žena. "Ne volimo da priznamo da su se među našim precima nalazili i varvari. Jedna časna majka to mora priznati. Nemamo izbora."

Murbela je sada mogla samo da misli na pitanja. Zašto ja moram...

"Pobednici su se rasplodavali. Mi smo njihovi potomci. Često je pobjeda sticana po visoku moralnu cenu. Varvarizam nije čak ni odgovarajuća reč za neke stvari koje su počinili naši preci."

Murbela oseti jednu poznatu šaku na obrazu. Dankan! Dodir obnovi agoniju. Oh, Dankane! Nanosiš mi bol.

Kroz bol oseti pukotine u životima koji su se pred njom otkrivali. Stvari koje su zadržane.

"Samo ono što si u ovom trenutku sposobna da prihvatiš", reče glas koji nije pripadao nikakvom telu. "Ostali dolaze kasnije, kada budeš jača... ako preživiš."

Selektivni filter Odradine reči. Potreba otvara vrata. Od ostalih prisutnosti do nje dopre uporno jadikovanje. Naricanje. "Vidiš? Vidiš šta se događa kada ne obraćaš pažnju na razum?"

Agonija postade još jača. Nije mogla da joj umakne. Svaki živac bio joj je u plamenu. Želela je da plače, da vrišteći preti, da moli za pomoć. Zbrkana osećanja pratila su agoniju, ali ona ne obrati pažnju

na njih. Sve se događalo duž jedne tanke niti postojanja. Nit je mogla da se ščepa!

Umirem.

Nit se natezala. Razbiću se! Bila je bespomoćna i nije mogla da se odupre. Mišići ne bi poslušali. U njoj verovatno i nije preostalo mišića. Ionako ih nije želela. Predstavljali su bol. Bio je to pakao koji se nikada neće završiti... čak ni ako bi nit pukla. Duž niti su goreli plamenovi, ližući ka njenoj svesti.

Šake su je tresle za ramena. Dankane... nemoj. Svaki pokret predstavljao je bol kakav nije mogla ni da zamisli da je moguć. Ovo je zaista zasluživalo da se nazove agonijom.

Nit se više nije rastezala. Skupljala se, sabijala. Postala je sasvim mala, poput kobasice koja se sastojala od tako snažnog bola da ništa drugo nije postojalo. Osećanje postojanja postalo je neodređeno, providno... prozirno.

"Vidiš li?" Iz daljine se začuo glas njenog mohalata vodiča. Vidim stvari.

Nije baš da vidim. Pre će biti da je reč o udaljenoj svesti o drugima. Drugim kobasicama. Druga sećanja zarobljena kožom izgubljenih života. Istezale su se iza nje u obliku voza čiju dužinu nije mogla da odredi. Providna magla. Povremeno bi se razdvajala i ona bi nakratko ugledala događaje. Ne... ne same događaje. Sećanja.

"Svedok koji deli", reče njen vodič. "Vidiš ono što su naši preci učinili. Učinili su još gorom najgoru kletvu koju možeš izmisliti. Nemoj ih opravdavati potrebama tih vremena! Samo upamti: Nema nevinih!"

Ružno! Ružno!

Nije mogla ni na čemu da se zaustavi. Sve se pretvaralo u odraz i maglu koja se cepa. Tamo negde postojala je divota za koju je znala da bi je mogla doseći.

Ukidanje ove agonije.

To je bilo to. Kako bi to bilo divno!

Gde je to divno stanje?

Usne dodirnuše njeno čelo, usta. Dankan! Ona posegnu naviše. Moje ruke su slobodne. Prsti joj se zavukoše u poznatu kosu. Ovo je stvarno!

Agonija se povlačila. Tek tada shvati da je iskusila bol koji je bio užasniji od svega što se rečima moglo opisati. Agonija? Spržila joj je psihu i preoblikovala je. Jedna osoba je ušla, a druga izišla.

Dankan! Otvorila je oči i ugledala njegovo lice pravo iznad sebe. Da li ga još volim? Ovde je. On je sidro za koje sam se držala u najgorim trenucima. Ali da li ga volim? Da li sam još uravnotežena?

Odgovora nije bilo.

Odrade progovori negde izvan vidnog polja. "Skinite tu odeću sa nje. Dajte peškire. Sva je mokra: gola je voda. I donesite joj odgovarajuću odoru!"

Oko nje se čulo komešanje, a zatim još jednom Odradin glas: "Murbela, drago mi je što mogu da ti kažem da si uspela."

U glasu joj se osećalo veliko olakšanje. Zašto joj je bilo drago?

Gde je osećanje odgovornosti? Gde je čudotvorna činija kojom treba da ispuni glavu? Neka mi neko odgovori!

Žena koja je bila za kontrolama vozila je nestala.

Ostala sam samo ja. I sećam se grozota koje bi jednu Uvaženu Naložnicu mogle da nateraju da zadrhće. A tada ugleda čudotvornu zdelu koja, međutim, nije predstavljala stvar već pitanje: kako pravilno da uspostavimo te ravnoteže?

36.

Naš kućni bog je ono što prenosimo sa jednog pokoljenja na drugo: naša poruka čovečanstvu - ako odraste. Najbliža kućnoj boginji jeste jedna promašena časna majka - Čenoe; ona tamo u niši.

Darvi Odrade

Ajdaho je sada razmišljao o svojim mentatskim sposobnostima kao o utočištu. Murbela je provodila s njim onoliko vremena koliko su im to njihove dužnosti dozvoljavale - njemu rad na oružju, a njoj ponovno sticanje snage dok se prilagođavala svom novom statusu.

Nije mu lagala. Nije pokušavala da mu kaže kako ne oseća da se išta promenilo među njima. Ali on je osećao da ga nešto odvlači, da je lastiš nategnut do krajnjih granica.

"Moje sestre su naučile da ne otkrivaju tajne srca. Postoji opasnost koju one opažaju u ljubavi. Opasne intimnosti. Otupljena najdublja osećanja. Nemoj nikome pružiti štap kojim te može tući."

Mislila je da ga njene reči umiruju, ali on je u njima nazirao unutrašnji zaključak. Budi slobodan! Raskini zamršene spone!

Ovih dana ju je često viđao u samrtnim mukama Drugih sećanja. Noću bi joj se omakla po koja reč.

"Zavisnost... grupna duša... raskršće žive svesti... Ribogovornice..."

Nije oklevala da nešto od ovoga podeli s njim. "Raskršće? Svako može osetiti povezanost tačaka tokom prirodnih prekida života. Smrti, grube diverzije, slučajne pauze između moćnih događaja, rođenja."

"Zar je rođenje prekid?"

Nalazili su se u njegovom krevetu, čak je i hrono bio zatamnjen... ali to ih, razume se, nije skrivalo od komeja. Druge energije hranile su znatiželju Sestrinstva.

"Zar ti nikada nisi razmišljao o rođenju kao o prekidu? Jedna časna majka smatra da je to zanimljivo."

Zanimljivo! Povlači se... povlači...

Ribogovornice, to je bilo otkrovenje koje je Bene Geserit upio u zanosu. Sumnjale su, ali Murbela im je pružila dokaz. Demokratija Ribogovornica pretvorila se u autokratiju Uvažениh Naložnica. U to više nije bilo sumnje.

"Tiranija manjine prekrivena maskom većine", nazvala je to Odrade veselim glasom. "Pad demokratije. Ili sama sebe obori svojim neumerenostima, ili biva pojedena od strane birokratije."

Ajdaho je mogao da nazre Tiranina u takvom načinu razmišljanja. Ako je istorija uopšte nosila u sebi nekakva ustrojstva koja su se ponavljala, onda je to upravo ovde bio slučaj. Utisak ponavljanja je prosto odzvanjao. Prvo, zakon civilne službe bio je zamaskiran laži da je to bio jedini način da se isprave demagoška preterivanja i izopačavanja sistema. Drugo, gomilanje moći na mestima kojima glasači nisu mogli ni priviriti. I konačno, aristokratija.

"Bene Geserit je možda jedini koji je ikada stvorio svemoćnu porotu", reče Murbela. "Porote, znaš, nisu popularne kod legalista. Porote se suprotstavljaju zakonu. U stanju su da ne obrate pažnju na sudije."

Ona se nasmeja u tami. "Dokaz! U stvari, šta je drugo dokaz sem onih stvari koje ti je dozvoljeno da opaziš? To je ono što zakon pokušava da kontroliše: pažljivo vođenu stvarnost."

Koristila je reči da ga zabavi, da iskaže svoje nove benegeseritske moći. Njeni izlivi ljubavi nisu imali učinka.

Ponavljala ih je prema sećanju.

Primetio je da to muči Murbelu gotovo isto onoliko koliko je njega obeshrabrivalo. Murbela nije primetila nikakvu reakciju. Odrade je pokušala da ga razuveri. "Svaka nova časna majka prolazi kroz razdoblje prilagođavanja. Ponekad može pomahnitati. Promisli o novom tlu po kojem koračaš, Dankane!"

Kako bih mogao da ne razmišljam o tome?

"Prvi zakon birokratije", probi se Murbelin glas iz tame.

Ne zabavljaš me, ljubavi.

"Raste do granica upotrebljive energije!" Glas joj je odista pomahnitao. "Iskoristi laž koja rešava sve probleme." Ona se okrenu prema njemu, ali ne da bi vodila ljubav. "Uvažene Naložnice su tako

rešavale stvari! Čak su koristile i sistem društvene zaštite za smirivanje masa, ali sve je odlazilo u njihovu vlastitu energetska banku."

"Murbela!"

"Molim?" Nju iznenadi oštrina njegovog tona. Zar on ne zna da razgovara sa jednom časnom majkom?

"Sve ja to znam, Murbela. Svaki mentat to zna."

"Pokušavaš li ti to da me učutkaš?" Bila je besna.

"Naš posao se sastoji u tome da razmišljamo kao naš neprijatelj", odvrati on. "Mi imamo zajedničkog neprijatelja!"

"Podsmehuješ mi se, Dankane.!"

"Da li su ti oči narandžaste?"

"Melanž to ne dozvoljava i ti znaš... Oh."

"Bene Geseritu je potrebno tvoje znanje, ali moraš ga negovati! On upali jednu sjajnu kuglu i ugleda Murbelu kako se naginje nad njim. To nije bilo neočekivano, ali ni benegeseritski.

Hibrid.

Ta reč mu odjednom sinu. Da li je reč o toj hibridnoj snazi? Da li je to bilo ono što je Sestrinstvo očekivalo od Murbele? Benegeserit ponekad iznenadi čoveka. Nađu vam se sučelice u čudnim nalazima, čvrstog pogleda, zamaskiravši se na svoj naročit način, dok se iza maski kuvaju neobični odgovori. Tu je Teg naučio da se služi neočekivanim. Ali ovo? Ajdaho pomisli kako bi se moglo desiti da mu se ova nova Murbela ne sviđi.

Ona je to, prirodno, nazirala u njemu. Za nju je on i dalje bio otvorena knjiga, kao za malo koga drugog.

"Nemoj me mrzeti, Dankane." Nije molila, ali iza njenih reči taložio se dubok bol.

"Nikada te neću mrzeti." Ipak je isključio svetlo.

Ona se ugnezdi uz njega gotovo onako kako je to činila pre agonije. Gotovo. Razlika ga ophrva.

"Uvažene Naložnice vide u Bene Geseritu suparnika u sticanju moći", reče Murbela. "Nije u pitanju toliko to što su moškarcu koji slede moje bivše sestre fanatici, već to što su zbog svoje zavisnosti ostali nesposobni da se samoopredele."

"Zar smo mi takvi?"

"Ma, hajde, Dankane."

"Hoćeš da kažeš da bih i na nekom drugom mestu mogao da imam ovakvu udobnost?"

Ona odluči da pretpostavi kako on govori o strahovima Uvaženih Naložnica. "Mnogi bi ih napustili kada bi mogli." Okrenuvši se divlje prema njemu zatraži da smesta vode ljubav. Njena raskalašnost ga zaprepasti. Kao da je ovo možda bio poslednji put kada će biti u stanju da iskusi takvu ekstazu.

Na kraju je ležao iscrpljen.

"Nadam se da sam ponovo trudna", prošapta ona. "Još su nam potrebne naše bebe."

Nama su potrebne. Bene Geseritu su potrebne. Ne više njima su potrebne.

On zaspa i uskoro usni kako se nalazi u brodskoj oružarnici. Bio je to san protkan stvarnošću. Brod je i dalje bio fabrika oružja, to je nedavno stvarno i postao. Odrade je razgovarala s njim u oružarnici iz sna. "Ja donosim odluke zato što sam primorana na to, Dankane. Malo je verovatno da ćeš se probiti, makar trčao kao lud i uz put napadao."

"Suviše sam mentat da bih to učinio!" Kako je samouveren bio njegov glas iz sna! Sanjam i znam da sanjam. Zašto se nalazim u oružarnici sa Odrade?

Popis oružja promicao mu je pred očima.

Atomici. (Ugledao je velike minere i smrtonosnu prašinu.)

Laserski pištolji. (Različiti modeli nisu bili nabrojani.)

Bakteriolođici.

Odradin glas prekinuo je daljnje promicanje popisa. "Možemo pretpostaviti da se krijumčari kao i uvek usredsređuju na male stvari koje donose veliki profit."

"Sukamenje, razume se." Još je bio samouveren. Ja, međutim, nisam takav!

"Oružje ubica", reče ona. "Planovi i specifikacije za nova uništavajuća sredstva."

"Krađa trgovačkih tajni predstavlja među krijumčarima veliku stvar." Nepodnošljiv sam!

"Uvek postoje i postojaće lekovi i bolesti kojima su oni potrebni",

reče ona.

Gde je ona? Čujem je, ali ne mogu da je vidim. "Da li Uvažene Naložnice znaju da naš svet pruža utočište huljama čime se poteškoće samo stvaraju, a nikada i rešavaju?" Hulje? Ja nikada ne upotrebljavam tu reč.

"Sve su stvari relativne, Dankane. Spalili su Lampadas i poklali četiri miliona naših najboljih ljudi."

On se probudi i uspravi u krevetu. Specifikacije za nova sredstva! Evo rešenja razrađenog do u tančine načina da se umanje Holcmanovi generatori. Da ne budu veći od dva centimetra. I mnogo jeftiniji. Kako je to prokrijumčareno u moj um?

On se izvuče iz kreveta ne probudivši Murbelu i pipajući pronađe svoju odeću. Čuo ju je kako dahće dok je odlazio u radnu sobu.

Smestivši se za konzolu prekopira crtež iz svog uma i stade da ga proučava. Savršeno! Zaokružen, svakako. On posla poruku sa zastavicom u arhivu za Odrade i Belondu.

Uzdahnuvši, zavalio se u stolicu i još jednom prouči svoj crtež. Nastao je ustupivši mesto svom promicanju iz sna. Da li ja još sanjam? Ne! Mogao je da oseti stolicu, dodirne konzolu, čuje zujanje polja. Snovi umeju to da čine. Popis koji je nastavio da promiče pred njegovim očima sadržao je oružje za sečenje i bodenje uključujući neka koja su bila napravljena da unose otrove ili bakterije u telo neprijatelja.

Projektili.

Pitao se kako da zaustavi popis i prouči pojedinosti.

"Sve imaš u glavi!"

Ljudska bića i životinje odgajani za napad promicali su mu pred očima, skrivajući konzolu i njenu projekciju. Futari? Kako li su futari tamo dospeli? Šta ja znam o futarima?

Životinje su zamenili razbijači. Oružje za zamagljivanje umne aktivnosti ili za mešanje sa samim životom. Razbijači? Nikada ranije nisam čuo to ime.

Iza razbijača sledili su nula-G 'tragači', predviđeni za lov na naročite mete. Ti su mi poznati.

Zatim eksplozivi, uključujući i one koji šire otrove i bakteriološke.

Zavarivači, za projektovanje lažnih meta. Njih je Teg koristio.

Zatim se pojaviše energetici. Posedovao je privatni arsenal ovih: načini da se poveća kapacitet trupa.

Iznenada, svetlucaća mreža iz njegove vizije zameni popis oružja i on ugleda jedan postariji par u njihovoj bašti. Zurili su u njega. Mogao je čuti muškarčev glas: "Prestani da nas uhodiš!"

Ajdaho ščepa naslone stolice i nagnu se napred, ali vizija je išezla pre no što je uspeo da prouči pojedinosti.

Uhođenje?

On u umu oseti ostatak popisa koji više nije mogao da vidi, ali je čuo zamišljeni glas... muški.

"Odbrana često mora da podseća na napad. Ponekad su, međutim, jednostavni sistemi u stanju da odvrte čak i najrazornija oružja.

Jednostavni sistemi! On se glasno nasmeja. "Milese! Teže, gde si do đavola? Imam tvoje prerusene lađe za napad! Naduvane mamce! Prazne su, sem što se u njima nalazi Holcmanov generator i laserski pištolj." I ovo je dodao emitovanoj poruci upućenoj u arhivu.

Kada je završio još jednom se zapitao o vizijama. Uticale su na moje snove? Šta sam ja to naćeo?

Svakog slobodnog trenutka od kada je postao Tegov Glavni oružnik prisećao se arhivskih zapisa. Mora da u svem tom nagomilanom znanju postoji neki trag!

Izvesno vreme su mu pažnju zadržali odjeci i teorija o tahionima. Teorija o tahionima uklapala se u Holcmanovu osnovnu zamisao. Holcman je svoj izvor energije nazvao 'tehis'.

Sistem talasa na koji ne utiču ograničenja svetlosne brzine. Brzina svetlosti očigledno nije ogranićavala brodove za letove svemirskim prećicama. Tehis?

"To radi zato što radi", promrmlja Ajdaho. "Sudbina. Poput bilo kakve druge religije."

Mentati su prebirali po naizgled nepovezanim podacima. On je imao skladište pod oznakom 'Tehus' i nastavio je da ga pregledava bez imalo zadovoljstva.

Ćak ni esnafski navigatori nisu otvoreno iznosili znanje o tome kako upravljaju brodovima za letove svemirskim prećicama.

Iksijanski naučnici napravili su mašine koje su bile u stanju da umnožavaju sposobnost navigatora, ali ipak nisu mogli da rečima izraze to što su učinili.

"Holcmanovoj formuli može se verovati."

Niko nije tvrdio da razume Holcmana. Jednostavno su koristili njegovu formulu zato što je bila uspešna. Bilo je to 'bilo koje' svemirsko putovanje. Nabirali ste svemir. Jednog trenutka nalazili ste se ovde, a sledećeg ste bili udaljeni bezbroj parseka.

Neko 'tamo napolju' pronašao je neki drugi način da iskoristi Holcmanove teorije! Bila je to puna mentatska projekcija. Znao je da je ispravna zahvaljujući novim pitanjima koje je nametala.

Tumaranje Murbelinih Drugih sećanja sada ga je progonilo, mada je u njemu prepoznao osnovna benegeseritska učenja.

Moć privlači podmitljive. Apsolutna moć privlači sve podmitljive. Ovo je opasnost koja podložnom stanovništvu pretila od ustoličene birokratije. Čak su i sistemi u kojima mesta u upravi dobijaju članovi stranke koja je pobedila na izborima bolji, jer su nivoi tolerancije niži, a i onaj ko je podmićen povremeno može da se izbací. Ustoličena birokratija retko može da bude bez nasilja. Čuvajte se kada se civilna služba i vojska udruže!

Dostignuće Uvažениh Naložnica.

Moć zbog 'moći... aristokratija uzgojena iz neuravnoteženih porodica.

Ko su bili ti ljudi koje je video? Bili su dovoljno snažni da proteraju Uvažene Naložnice. To je saznao iz jednog podatka čudne projekcije.

Ajdaho je smatrao da je ovo poimanje krajnje iščašeno. Uvažene Naložnice - begunci! Varvari, ali i neobrazovani, onako kako su to bili svi takvi konjanici čak i pre vandala. Gonila ih je nagonska pohlepa u istoj onoj meri kao i svaka druga sila. 'Uzmite rimsko zlato.' Odstranjivali su sve smetnje iz svesti. Bilo je to omamljujuće neznanje, koje se spoticalo samo kada bi se podmetnula kakva još istančanija kultura u...

Iznenada, on shvati na čemu je Odrade radila.

Podzemni bogovi! Kako je to bio krhak plan!

On dlanovima pritisnu oči i suzdrža se da ne vikne, osećajući

bezmernu patnju. Neka misle da sam umoran. Pronicanje u Odradin plan istovremeno mu je saopštilo da će Murbelu izgubiti... na ovaj ili onaj drugi način.

37.

Kada to pa treba verovati vešticama? Nikada! Tamna strana čarobnjačke vasseljene pripada Bene Geseritu i mi ih moramo odbaciti.

Tilvit Vaf
Gospodar gospodara

Velika zajednička odaja u ne-brodu, sa svojim u redove složenim sedištima i uzdignutom platformom na jednom kraju, bila je prepuna sestara Bene Geserita; okupilo ih se više nego ikada ranije. Tog popodneva na Kapitolu gotovo sve je stalo, jer je nekolicina želela da pošalje opunomoćenike, a za donošenje važnih odluka ne može se ovlastiti pomoćni kadar. Skupom su dominirale časne majke odevene u crne odore i izdvojene u skupinama blizu pozornice; ali po odaji su se vrtele akilote u belim ukrašenim odorama, a bilo je čak i novoučlanjenih. Naokolo su bile razbacane grupice belih odora koje su nosile najmlađe akilote i koje su bile okupljene u malim zbijenim skupinama, tražeći jedna od druge podršku. Skupštinske proktorke nisu nikom drugom odobravale pristup.

Vazduh je otežao od melanžom namirisanih izdisaja i imao je ono vlažnohladno svojstvo nastalo usled prekomernog, preopterećenog korišćenja klimatizacionih uređaja. Mirisi nedavnog ručka obilno ispunjeni belim lukom, lebdeli su u ovoj atmosferi poput nekog nepozvanog uljeza. Ovo, i priče koje su se širile kroz odaju, pojačavalo je napetost.

Većina je budno motrila na uzdignutu platformu i bočna vrata kroz koja je Vrhovna majka morala da uđe. Čak i dok su razgovarale sa drugaricama ili se kretale unaokolo pogled im je bio usmeren prema tom mestu kroz koje su znale da će uskoro neko proći i izvršiti korenite promene u njihovim životima. Vrhovna majka ih je okupljala u ogromnoj zajedničkoj odaji obećavajući im važna saopštenja jedino kada je bilo u pitanju nešto što će uzdrmati osnove Bene Geserita.

Belonda uđe u odaju pre Odrade i pope se na platformu

ratoborno se gegajući, po čemu su je svi lako prepoznavali čak i iz daljine. Odrade je sledila Belondu na pet koraka udaljenosti. Zatim su pristigle starije savetnice i pomoćnice, među njima je bila i Murbela u crnoj odori (još je izgledala pomalo omamljena agonijom kroz koju je prošla pre svega dve nedelje). Neposredno iza Murbele hramala je Dortujla, sa Tam i Šeanom sleva i zdesna. Na kraju ove povorke koračala je Stregi, noseći Tega na ramenima. čulo se uzbuđeno mrmljanje kada se on pojavio. Miles je retko kad prisustvovao zasedanjima, ali svi su na Kapitolu znali da je ovo bio gola njihovog mentata bašara, koji je sada živeo sa onima koji su preostali od benegeseritske vojske.

Ugledavši na ovaj način okupljene redove Sestrinstva Odrade uzburka neko isprazno osećanje. Nekada, davno, pomisli ona, neko je rekao: "Svaka prokleta budala zna da jedan konj brže trči od drugoga." Često, za vreme nekih manjih zasedanja, ovde, u ovoj kopiji nekog sportskog stadiona, bila je u iskušenju da navede taj mali savet, ali takođe je bila svesna i činjenice da je ritual imao važnije ciljeve. Zasedanja predstavljaju prilike da se jedni drugima pokažu.

Evo nas zajedno. Naš rod.

Vrhovna majka i pomoćnice kretale su se poput nekog čudnog snopa energije kroz metež ka platformi, ka njenom istaknutom položaju na ivici arene.

Vrhovna majka nikada nije bila izložena metežu mase na zasedanjima. Njoj nikada niko nije zabio lakat u rebra, niti ju je ikada neko nagazio. Nikada nije bila primorana da se kreće kao što su se ostale kretale - u nekoj vrsti crvolikog toka, korak po korak, toka sastavljenog od zguranih telesa koja nisu želela da se nalaze toliko blizu jedna drugima.

Ovako je Cezar stizao. Okrenite palčeve nadole za celu prokletu stvar! Zatim reče Belondi: "Neka počne."

Znala je da će se kasnije pitati zašto nije nekoga delegirala za ovo ritualno pojavljivanje i izgovaranje pompeznih reči. Belondi bi se dopao taj nadmoćan položaj i zbog toga ga se nikada ne sme dočepati. Možda je postojala neka niža ešelonska sestra koju bi zbunilo ovo uzdizanje, ali bi poslušala samo zbog odanosti, iz preke

potrebe da izvrši ono što je Vrhovna majka zapovedila.

Bogovi! Ako se neki od vas nalazi u blizini, zašto nam dozvoljavate da budemo takve ovce?

Evo ih, dakle, ovde i Belonda ih priprema za nju. Bataljoni Bene Geserita. One u stvari nisu predstavljale bataljone, ali Odrade je često zamišljala sestre razvrstane po rangovima, katalogizujući ih prema funkcijama. Ova je vođa voda. Ona tamo je kapetan prve klase. Ova ljupki poručnik, a tu je i glasnik.

Sestre bi se razbesnele kada bi doznale za ovu njenu dosetku. Umela je to odlično da prikrije 'običnim oslovljavanjem'. Mogli ste osloviti poručnike ne nazvavši ih poručnicima. Taraza je činila to isto.

Bel im je upravo govorila o tome kako će Sestrinstvo možda morati ponovo da se pogađa sa svojim zarobljenim Tleilaksom. To su za Bel bile gorke reči: "Prošli smo kroz iskušenje, i Tleilaksi i Bene Geserit, i izišli smo izmenjeni. Na neki način smo jedni druge izmenili".

Da, mi smo poput kamenja koje se tako dugo tare jedno o drugo da vremenom svaki kamen preuzme nešto od oblika onog drugog. Ali u svom jezgru i jedan i drugi ostaju onakvi kakvi su bili!

Publika je postajala nestrpljiva. Znale su da je ovo uvod, bez obzira na skrivenu poruku u tim nagoveštajima o Tleilaksima. Uvod samo relativne važnosti. Odrade priđe Belondi i dade joj znak da skrati.

"Evo Vrhovne majke."

Kako teško odumiru stara ustrojstva. Zar Bel misli da me one ne prepoznaju?

Odrade progovori usiljenim tonovima, jedva se uzdržavajući da ne upotrebi glas.

"Preduzete su akcije da se na Raskršću sastanem sa predvodnicama Uvaženih Naložnica; odatle se možda neću izvući živa. Ja verovatno neću preživeti. Taj sastanak delimično treba da posluži da im se odvрати pažnja. Nameravamo da ih kaznimo."

Odrade sačeka da se utiša mrmljanje koje joj je pokazalo da ima onih koje se slažu i onih koje se ne slažu. Zanimljivo. One koje su se složile nalazile su se bliže pozornici i dalje u pozadini, među novim akilotama. Neslaganje je, znači, dopiralo od starijih akilota? Da. Bilo

im je poznato upozorenje: Ne usuđujemo se da potpirimo tu vatru.

Ona spusti glas, dozvolivši da ga odjek odnese do onih u najvišim redovima. "Pre no što krenem deliću sa više sestara. Ova vremena zahtevaju takvu predostrožnost."

"Tvoj plan?" "Šta ćeš učiniti?" Sa svih strana zasipali su je pitanjima.

"Prividno ćemo napasti Gamu. To bi trebalo da dovuče saveznike Uvažениh Naložnica na Raskršće. Tada ćemo zauzeti Raskršće i, nadam se, zarobiti kraljicu-pauka."

"Do napada će doći dok se vi budete nalazile na Raskršću?" Pitanje je postavila Garimi, jedna trezvena proktorka koja je stajala tačno ispod Odrade.

"U tome se i sastoji plan. Prenosiću svoja zapažanja napadačima." Odrade pokaza prema Tegu koji je sedeo na Streginim ramenima. "Bašar će lično predvoditi napad."

"Ko ide sa tobom?" "Da. Koga vodiš?" U tim povicima jasno se mogla razabrati zabrinutost. Znači, glas se još nije proširio po Kapitolu.

"Tam i Dortujlu" odgovori Odrade.

"Ko će deliti sa tobom?" ponovo upita Garimi. Odista! To je najznačajnije političko pitanje. Ko bi mogao da nasledi Vrhovnu majku? Odrade začu nervozno komešanje iza sebe. Belonda je uzbudena? Ne ti, Bel. Ti to već znaš.

"Murbela i Šeana", odgovori Odrade. "I još jedna, ako proktorke zanima da kandiduju neku od svojih."

Proktorke obrazovaše male skupine koje počеше da se savetuju, dovikujući jedne drugima predloge. Međutim, nijedno ime ne bi predloženo. Ipak neko postavi pitanje: "Zašto Murbela?"

"Ko bolje od nje poznaje Uvažene Naložnice?" upita Odrade. To ih je ućutkalo.

Garimi priđe bliže pozornici i zagleda se prodornim pogledom naviše prema Odradi. Ne pokušavaj da zavaraš jednu časnu majku, Darvi Odrade! "Posle našeg lažnog napada na Gamu, one će biti još opreznije i ojačane na Raskršću. Zbog čega smatraš da ih možemo pohvatati?"

Odrade koraknu u stranu i lako mahnuvši rukom dade znak Stregi

da priđe sa Tegom.

Teg je zadivljeno posmatrao Odradinu priredbu. Sada svrnu pogled naniže, ka Garimi. Ona je trenutno bila glavna službena proktorka i bez sumnje je bila izabrana da govori u ime jedne skupine sestara. Tegu tada sinu da mu je Odrade nametnula ovaj glupi položaj na ramenima jedne akilote, i to ne samo iz razloga koje je navela.

Ne samo zato da bi se moje oči nalazile približno u nivou odraslih oko mene... već takođe, da bi ih to podsećalo na moj niski rast i uverilo ih da jedna od Bene Geserita (pa makar to bila i akilota) još kontroliše moja kretanja.

"Neću ulaziti u sve pojedinosti naoružanja u ovom trenutku", reče on. Do đavola i taj piskutavi glas! Ipak je privukao njihovu pažnju. "Nastojaćemo da budemo pokretni, da smislimo mamce koji će uništiti veliki deo oblasti oko njih ako ih pogodi laserski snop... i nameravamo da opkolimo Raskršće uređajima koji će otkrivati kretanja njihovih ne-brodova."

Pošto nisu prestajale da zure u njega, on dodade: "Ako Vrhovna majka potvrdi da je tačno ono što već od ranije znam o Raskršću položaji našeg neprijatelja biće nam poznati do tančina. Ne bi trebalo da su izvršene neke značajnije izmene. Nije prošlo dovoljno vremena."

Iznenadjenje, i to sasvim neočekivano. Šta su još očekivale od svog mentata bašara? On uzvratu Garimi pogled, izazivajući je da izrazi svoje neizrečene sumnje o njegovoj vojničkoj podobnosti.

Imala je još jedno pitanje. "Da li treba da pretpostavimo da te Dankan Ajdaho savetuje po pitanju oružja?"

"Ako već poseduješ ono što je najbolje, bio bi budala da to i ne iskoristiš", odvrati on.

"Ali hoće li on poći s tobom u svojstvu Glavnog oružnika?" "Odlučio je da ne napušta brod, i sve znate zašto. Kakvo je to pitanje?"

Skrenuo ju je s puta i učutkao ali to joj se nije nimalo dopalo. Jedan muškarac ne bi trebalo da bude sposoban da na taj način manevriše nekom časnom majkom!

Odrade stupi napred i položi šaku na Tegovu ruku. "Da li ste sve

zaboravile da je ovaj gola naš odani prijatelj, Miles Teg?" Odabirala je lica u gomili u koja bi se potom zagledala, ona za koja je bila sigurna da su nadgledala komeje i znala da je Teg bio njen otac, premeštajući pogled sa jednog lica na drugo s namernom sporošću koja se nije mogla pogrešno protumačiti.

Ima li među vama ijedna koja se usuđuje da vikne: "Nepotizam?" Pregledajte još jednom zapis o njegovom službovanju kod nas!

Zvuci skupštine još jednom postaše primereni onome što se očekuje na zasedanjima. Nije više bilo vulgarnog neslaganja glasova koji postavljaju pitanja i takmiče se u privlačenju pažnje. Sada su uklopile svoj govor u jedno ustrojstvo koje je više nalikovalo naricaljkama a ipak još nije predstavljalo zapevanje. Glasovi su se kretali i tekli zajedno. Odrade se uvek tome divila. Niko nije stvarao harmoniju: ona se stvarala sama od sebe, zato što su bile Bene Geserite. Prirodno. To je bilo jedino objašnjenje koje im je bilo potrebno. Do toga je dolazilo zato što su obučene da se prilagođavaju jedne drugima. Ples njihovih svakodnevnih pokreta nastavlja se u njihovim glasovima. Bile su partneri, bez obzira na prolazna neslaganja.

Nedostajaće mi ovo.

"Nikada nije moguće sa dovoljnom tačnošću predvideti nesretne događaje", reče ona. "Ko to zna bolje od nas? Ima li ijedna među nama koja nije naučila lekciju o kvizac haderahu?"

Nema potrebe dalje govoriti o tome. Zlokobna predviđanja ne bi trebalo da izmene njihov kurs. To je učutkalo i Belondu. Bene Geseritu je očitana lekcija. Nisu bile budale koje zasipaju gnevom nosioca loših vesti. Zar treba samo delimično verovati glasniku? (Ko može očekivati bilo šta korisno od njemu sličnih?) To je bilo ustrojstvo koje je trebalo izbegavati po svaku cenu. Hoćemo li učutkati neugodne glasnike, misleći da će duboka tišina smrti izbrisati poruku? Bene Geserit je umeo i bolje od toga! Smrt pojačava glas proroka. Mučenici su krajnje opasni.

Odrade je promatrala kako se refleksno poimanje širi odajom, čak do najviših redova.

Nastupaju teška vremena za nas, sestre, i moramo se pomiriti s tim. Čak je i Murbela toga svesna. Ona sada takode zna zašto sam

toliko žurla da od nje napravim sestru. Sve to znamo na ovaj ili onaj način.

Odrade se okrenu i pogleda Belondu. Nije bila razočarana. Bel je znala zašto se nije našla među odabranima. To je naš najbolji kurs, Bel. Neopaženo se uvlačiti. Pohvatati ih pre no što i posumnjaju da to činimo.

Premestivši pogled na Murbelu, Odrade zapazi svest punu poštovanja. Murbela je počela da dobija prve dobre savete iz Drugih sećanja. Faza ludila je prošla i ona je čak ponovo počela da biva naklonjena Dankanu. S vremenom, možda... Benegeseritska obuka obećavala je da će ona o Drugim sećanjima suditi prema vlastitom nahođenju. Ništa u Murbelinom držanju nije govorilo: "Sačuvajte svoj vašljivi savet za sebe!" Bila je u stanju da obavlja istorijska upoređenja i nije mogla da izbegne njihovu očiglednu poruku.

Ne marširaj ulicama sa onima koji dele tvoje predrasude! Glasne povike je često najlakše zanemariti. 'Hoću da kažem, pogledaj te napolju kako se deru kao budale! Želiš li da budeš ista kao i oni?'

"Rekla sam ti, Murbela: sada prosudi sama. Da bi ostvarila promenu treba da pronadeš uporišne tačke i pomeriš ih. Čuvaj se ćorsokaka. Nuđenje visokih položaja predstavlja obično skretanje pažnje kojim se paradira pred onima koji marširaju. Uporišne tačke se ne nalaze isključivo u značajnim kancelarijama. Često su i u ekonomskim ili komunikacijskim središtima, i ako to nisi znala, znaj da su značajne kancelarije najčešće beskorisne. Čak su i poručnici u stanju da izmene naš kurs. Ne menjanjem izveštaja, već neizvršavanjem neželjenih naređenja. Bel zadržava naređenja dok se ne uveri da ona više nemaju nikakvog učinka. Ponekad joj izdajem naređenja baš zbog toga: kako bi mogla da odigra svoju igru odugovlačenja. Ona to zna, pa ipak igra. Zapamti ovo, Murbela! Posle deobe, prouči veoma pažljivo moju predstavu."

Sklad je postignut - ali po koju cenu! Odrade dade znak da je skupština završena, vrlo dobro znajući da sva pitanja nisu dobila odgovore, da čak nisu bila ni postavljena. Npostavljena pitanja će stići preko Bel, koja će ih propustiti kroz filtre i obraditi na najbolji mogući način.

Budne sestre neće postavljati pitanja. Već su uglavnom prozrele

njen plan.

Dok je napuštala ogromnu zajedničku odaju Odrade oseti kako prihvata punu obavezu za ono što je izabrala, shvativši, po prvi put da je pre toga dosta oklevala. Za nekim stvarima je i žalila, ali samo će Murbela i Šeana možda saznati za to.

Krećući se iza Belonde, Odrade pomisli na mesta na koja nikada neću otići, na stvari koje nikada neću videti, sem kao odraz u tuđim životima.

Bio je to neki oblik nostalgije koji se usredsredio na Raštrkane i to joj olakša bol. Tamo napolju bilo je previše stvari da bi ih jedna osoba sve mogla videti. Čak ni Bene Geserit, sa svojim nagomilanim sećanjima, nije smeo da se nada da će objediniti sve to, sve zanimljive pojedinosti. To je značilo vratiti se velikim planovima. Velikim slikama, glavnim strujama. Specijalnost mog Sestrinstva. Evo najvažnijih stvari kojima su mentati služili: ustrojstva, strujna kretanja i ono što te struje nose, mesta kuda idu. Posledice. Ne karte, već tokovi.

Bar sam sačuvala glavne pojedinosti naše nadzirane demokratije u njihovom izvornom obliku. Jednog dana bi mi mogle biti zahvalne zbog toga.

38.

Tragajući za slobodom - postaješ zarobljenik svojih želja.
Tragajući za disciplinom - pronaći ćeš svoju slobodu.

Zakonik

"Ko je mogao očekivati da će vazдушna mašinerija zakazati?"

Rabin nikome posebno nije uputio svoje pitanje. Sedeo je na jednoj niskoj klupi sa nekim svitkom pritisnutim na grudi. Zahvaljujući modernim postupcima svitak je bio donekle ojačan, ali je inače bio star i krhak. Nije bio siguran koliko je sati. Verovatno je već bila sredina jutra. Nedavno su uzeli hranu koja bi se mogla opisati kao doručak.

"Ja sam očekivala."

Pokazalo se, napokon, da se obraćao svitku. "Pasha je došla i prošla, a naša vrata su bila zatvorena."

Rebeka stade iznad njega. "Molim te, rabine. Kako to može pomoći Džoši u poslu?"

"Mi nismo napušteni", obrati se ponovo rabin svom svitku. "Sami smo se sakrili. Ako nas stranci ne mogu pronaći, kako onda da očekujemo one koji bi nam mogli pomoći?"

On iznenada podiže pogled prema Rebeki; ličio je na sovu sa tim svojim naočarima. "Da li si nam ti donela zlo, Rebeka?"

Znala je šta je želeo da kaže. "Ljudi sa strane uvek misle da postoji nešto zlo u vezi sa Bene Geseritom", odbrusi mu ona.

"Znači sad sam ja, tvoj rabin, čovek sa strane!"

"Sam sebe otuđuješ, rabine. Govorim sa tačke gledišta Sestrinstva, koje si ti naterao da mi pomogne. Ono što one čine često je dosadno. Ponavlja se, ali nema u tome nikakvog zla."

"Naterao da ti pomognu? Da učinio sam to. Oprosti mi, Rebeka. Ako nam se zlo pridruži, onda je to mojom zaslugom."

"Rabine! Prestani s tim. One predstavljaju jedan prošireni klan. A ipak, zadržavaju neku vrstu osetljivog individualizma. Zar tebi jedan prošireni klan ništa ne znači? Da li te moje dostojanstvo vređa?"

"Govorim ti, Rebeka, šta me vređa. Ja sam zaslužan za to što si naučila da slediš drugačije knjige od..." On naglo podiže svitak kao toljagu.

"Uopšte nema knjiga, rabine. Oh, imaju Kodu, ali to je samo zbirka podsetnika, koja je ponekad korisna a ponekad se odbacuje. Oni svoju Kodu uvek prilagođavaju tekućim zahtevima."

"Postoje knjige koje se ne mogu prilagoditi, Rebeka!" Zurila je nadole prema njemu, loše prikrivajući obeshrabrenost. Zar je on na ovaj način sagledavao Sestrinstvo? Ili je to iz njega progovarao strah?

Džoša priđe i stade pored nje, umašćenih ruku i sa crnim mrljama po čelu i obrazima. "Tvoj savet je bio dobar. Ponovo radi. Koliko dugo, ne znam. Problem je u..."

"Ti ne poznaješ problem" upade rabin.

"Mehanički problem je u pitanju, rabine", zavapi Rebeka. "Polje ove ne-odaje izobličuje mašineriju."

"Nismo mogli da ubacimo mehanizam bez trenja", reče Džoša. "Suviše je upadljiva, a da i ne pominjem trošak."

"Nije samo taj tvoj mehanizam izobličen."

Džoša pogleda Rebeku, podigavši obrve. Šta nije u redu s njim? Znači i Džoša veruje u benegeseritsku pronicljivost. To konačno uvredi rabina. Eto, i njegovi vernici tragaju za vođstvom negde drugde.

Tada je rabin zaista iznenadi. "Misliš li da sam ljubomoran, Rebeka?"

Ona odmahnu glavom.

"Pokazuješ da imaš talente", nastavi rabin, "koje drugi brzo iskorišćavaju. Mehanizam je popravljen zahvaljujući tvom savetu? Te... te druge su ti rekle kako?"

Rebeka slegnu ramenima. To je bio onaj stari rabin, koji nije dozvoljavao da bude izazvan u vlastitoj kući.

"Trebalo li da te nagradim?" upita rabin. "Imaš moć? Hoćeš li, onda, da upravljaš nama?"

"Niko, a ponajmanje ja, nije nikada predložio tako nešto, rabine." Bila je uvređena i nije se trudila da to prikrije.

"Oprosti mi, kćeri. To je ono što ti nazivaš 'niskim udarcem'." "Nije

mi potrebna tvoja hvala, rabine. Međutim, razume se, opraštam ti."

"Imaju li tvoje druge nešto da kažu u vezi s ovim?"

"Bene Geserit kaže da strah od hvale potiče od drevne zabrane koja se odnosi na hvaljenje deteta jer to umanjuje srđžbu bogova."

On pognu glavu. "Ponekad se nađe i zrno mudrosti."

Džoši je bilo neprijatno. "Pokušaću da odspavam. Trebalo bi da se odmorim." On uputi jedan značajan pogled prema mestu gde se nalazio mehanizam, odakle se moglo čuti struganje.

On se udalji ka zatamnjenom kraju odaje, saplevši se o neku igračku na svom putu.

Rabin lupnu šakom po klupi pored sebe. "Sedi, Rebeka."

Ona sede.

"Plašim se za tebe, za nas, za sve stvari koje mi predstavljamo." Zatim poljubi svitak. "Tokom toliko pokoljenja bili smo ono što jesmo." On pređe pogledom po sobi. "A ovde čak nemamo ni minjan." Rebeka otra suze iz očiju. "Rabine, imaš pogrešno mišljenje o Sestrinstvu. One samo žele da poboljšaju ljude i njihove vlade." "To one kažu".

"To ja kažem. Za njih vladanje predstavlja oblik umetnosti. Smatraš da je to zanimljivo?"

"Pobudila si moju znatiželju. Da li te žene obmanjuju same sebe snovima o vlastitoj važnosti?"

"One sebe vide kao duho-branitelje."

"Duho-branitelje?"

"Duho-branitelji - koji budno motre na trenutak kada mogu nekoga nečemu podučiti. To je ono za čim tragaju. Nikada nemoj pokušati da nekoga nečemu naučiš, osim ako on to nije u stanju da upije."

"Uvek ta zrnca mudrosti." Zvučao je tužno. "I one sobom upravljaju na umetnički način?"

"One sebe smatraju porotom koja poseduje apsolutnu moć, kojoj nijedan zakon ne može postaviti veto."

On joj mahnu svitkom ispred nosa. "Tako sam i mislio!"

"Nijedan ljudski zakon, rabine."

"Kažeš mi da te žene, koje religiju podešavaju prema svojim potrebama, veruju u... u neku moć veću no što su one same."

"Njihovo verovanje ne bi se složilo sa našim, rabine, ali ne smatram da je zlo."

"Kakvo je to... to uverenje?"

"One ga nazivaju 'nivelacijskim strujanjem'. One to posmatraju genetski, ali i kao instinkt. Na primer, briljantni roditelji će verovatno imati decu koja će biti uglavnom prosečna."

"Strujanje? To je neko uverenje?"

"Zato one i izbegavaju isticanje. One su savetnice, ponekad čak stvaraju i kraljeve, ali same ne žele da se nađu na meti."

"To strujanje... da li to znači da veruju da postoji neki stvoritelj strujanja?"

"Ne pretpostavljaju da postoji. Već da samo postoji to vidljivo kretanje."

"Šta onda one čine u tom strujanju?"

"Preduzimaju mere opreza."

"U prisustvu sotone, rekao bih!"

"One se ne suprotstavljaju struji, već izgleda kao da se kreću preko nje, prinuđujući je da radi u njihovu korist, koristeći se zaostalim vrtlozima."

"Auuu!"

"Drevni majstori jedrenja odlično su ovo razumeli, rabine. Sestrinstvo poseduje nešto što odgovara strujnim kartama, nešto što im govori koja mesta treba izbegavati, i gde se treba najviše potruditi."

On ponovo zamahnu svitkom. "Ovo nije strujna karta."

"Pogrešno tumačiš stvari, rabine. Njima su poznate zablude o sveprisutnim mašinama." Ona baci pogled na mehanizam koji je tiho zujao. "One nas vide u strujama kojima mašine ne mogu da se suprotstave."

"Te sitne mudrosti. Ne znam, kćeri. Prihvatam kad se neko meša u politiku. Ali u svete stvari..."

"Nivelacijsko strujanje, rabine. Masovni uticaj na briljantne pronalazače koji se izdvajaju iz čopora i stvaraju nove stvari. Čak i kada nam to novo pomogne, strujanje uvek zahvata i samog pronalazača."

"Ko to treba da kaže šta pomaže, Rebeka?"

"Ja samo iznosim ono u šta one veruju. One procenu shvataju kao dokaz strujanja koje oduzima slobodnu energiju što bi inače mogla da stvori niz novih stvari. Kažu da ga detektuju posebno senzitivne osobe."

"A te... te Uvažene Naložnice?"

"One se uklapaju u to ustrojstvo. Reč je o sistemu u kome je moć dostupna nekolicini, čija je namera da onesposobi sve potencijalne izazivače. Izbrišite pametne. Zatomite inteligenciju."

Jedan slabašan pištavi zvuk začu se sa mesta gde se nalazio mehanizam. Džoša promače pored njih pre no što su uspeli da ustanu. On se nadnese nad ekran koji je otkrivao ono što se događalo na površini.

"Vratili su se", reče on. "Pogledajte! Prekopavaju po pepelu tačno iznad nas."

Da li su nas pronašli?" Rabinov glas iskazivao je gotovo olakšanje.

Džoša je promatrao ekran.

Rebeka pognu glavu do njegove, posmatrajući kopače - deset muškaraca sa onim snenim pogledom u očima koji su imali oni što su bili vezani za Uvažene Naložnice.

"Oni samo nasumice kopaju", reče Rebeka, ispravivši se.

"Sigurna si?" Džoša ustade i zagleda se u njeno lice, tražeći tajnu potvrdu.

Svaka pripadnica Bene Geserita mogla je to da vidi.

"Pogledaj sam." Ona pokaza prema ekranu. "Odlaze. Idu sada u mrestilište sligova"

"Gde im je i mesto" promrmlja rabin.

39.

Delotvorni izbori uvek proishode iz lanca informativnih grešaka. Na taj način inteligencija prihvata netačnosli. A kada put do apsolutnih (tačnih) izbora nije poznat, inteligencija sa ograničenim podacima ulazi u rizik u jednoj areni u kojoj pogreške ne samo da su moguće već su i neophodne.

Darvi Odrade

Vrhovna majka se nije jednostavno samo ukrcala na neki redovni svetlosni brod i prebacila na bilo koji pogodni ne-brod. Postojali su planovi, pripreme, strategije - nepredviđenosti za nepredviđenostima.

Bilo im je potrebno osam grozničavih dana. Usklađivanje vremena sa Tegom moralo je biti krajnje precizno. Na konsultacije sa Murbelom otišli su sati i sati. Murbela je morala da bude upoznata sa svim šta je čeka.

Otkrij njihovu Ahilovu petu, Murbela, i imaćeš ih. Ostani na osmatračkom brodu kada Teg napadne, ali pažljivo gledaj.

Odrade je pokupila iscrpne savete od svih koji su mogli da pomognu. Zatim su na red došli bitni znaci uneseni šifrom za emitovanje njenih tajnih opažanja. Jedan ne-brod i jedan dalekodometni svetlosni brod trebalo je da budu preuređeni, a posada odabrana po Tegovom izboru.

Belonda je mrmijala i gundala dok se Odrade konačno nije umešala.

"Ometaš me! Je li ti to stvarna namera? Da me oslabiš?" Bilo je kasno jutro, četiri dana pre odlaska, i njih dve su trenutno bile same u radnoj sobi. Vreme je bilo vedro, ali neobično hladno za to doba godine, a vazduh boje okera od olujne prašine koja je nanescna preko Centrale tokom noći.

"Skupština je bila greška!" Belondi je bilo potrebno da ispali svoj rafal na odlasku.

Odrade zateče sebe kako sikće na Belondu, koja je postala malo

previše jetka. "Bila je potrebna!"

"Za tebe, možda! Da se pozdraviš sa svojom porodicom. Sada nas ostavljaš ovde da prebiremo po tuđem rublju."

"Da li si se ti to popela ovamo samo zato da bi se žalila na skupštinu?"

"Ne dopadaju mi se tvoji najnoviji komentari o Uvažanim Naložnicama. Trebalo je da se posavetuješ sa nama pre no što si raširila..."

"One su paraziti, Bel! Vreme je da to raščistimo: poznata slabost. A šta telo čini kada ga napadnu paraziti?" Odrade izreče ovo uz jedan široki osmeh.

"Dar, kada zauzmeš tu... tu pseudo-humorističku pozu, dobijam želju da te zadavim!"

"Da li bi se smejala da to i učiniš, Bel?"

"Prokleta da si, Dar! Jednog od ovih dana..."

"Nije nam preostalo još mnogo dana koje ćemo provesti zajedno, Bel, i to je ono što te izjeda. Odgovori na moje pitanje." "Odgovori sama!"

"Telu dobro dođe povremeno trebljenje od vašiju. Čak i zavisnici sanjaju o slobodi."

"Ahhh." Iz Belondinih očiju zurio je mentat. "Misliš da se zavisnost od Uvažanih Naložnica može učiniti bolnijom?"

"Uprkos tvojoj groznoj nesposobnosti da shvatiš šalu, još možeš da funkcionišeš."

Jedan opaki osmeh izvi Belondina usta.

"Uspela sam da te zabavim", dobaci joj Odrade.

"Dozvoli da o tome porazgovaram sa Tam. Ona je bolji strateg. Mada... deljenje ju je omekšalo."

Kada se Belonda udaljila, Odrade se zavalila u stolicu i stade tiho da se smeje. "Omekšala! "Nemoj sutra da smekšaš, Dar, kada ti budeš delila." Mentat se sapliće o logiku i izmiče mu suština. Ona shvata proces i brine zbog pogreške. Šta ćemo ako... Otvorićemo prozore, Bel i pustiti unutra zdrav razum. Čak i bučan smeh. To omogućava da se ozbiljnije stvari sagledaju u pravom odnosu. Jadna Bel, moja sestro puna mana. Uvek nešto mora da pothranjuje tvoju nervozu.

Kada je osvanulo jutro polaska, Odrade je napustila Centralu zadubljena u svoje misli - u introspektivnom raspoloženju, zabrinuta zbog onoga što je saznala deleći sa Murbelom i Šeanom.

Sama sebi praštam.

To joj nije donelo olakšanje. Njene misli oblikovali su Druga sećanja i gotovo ciničan fatalizam.

Matice se roje?

To je nagovešteno u vezi sa Uvažanim Naložnicama.

Ali Šeana? A Tam to odobrava?

To je u sebi sadržalo više od Raštrkavanja.

Ne mogu da te sledim do tvog divljeg mesta, Šeana. Moj zadatak je da izdam naređenje. Ne smem da se odvažim na ono na šta si se ti usudila. Postoje različite vrste umetničkih delatnosti. Tvoja me odbija.

Upijanje života iz Murbelinih Drugih sećanja joj je pomoglo. Murbelino znanje predstavljalo je moćnu polugu protiv Uvažanih Naložnica, ali bilo je puno uznemirujućih nijansi.

Nije u pitanju hipnotrans. One koriste ćelijsku indukciju, nusproizvod njihovih prokletih T-sondi! Nesvesna prinuda! Prosto je mamila da je i sami iskoristimo. Upravo u tome su Uvažene Naložnice bile najranjivije - u toj neizmernoj količini nesvesnog pohranjenoj na osnovu njihovih sopstvenih odluka. Murbelin ključ samo pojačava tu opasnost po nas.

Na poletište su stigli usred oluje koja ih je gotovo oborila kada su izišle iz kola. Odrade je zabranila šetnje po ostacima voćnjaka i vinograda.

Odlaziš po poslednji put? bilo je pitanje koje se naziralo u Belondinim očima dok se pozdravljala. Šeana se zabrinuto mrštila. Da li Vrhovna majka prihvata moju odluku?

Privremeno, Šeana. Privremeno. Nisam upozorila Murbelu. Znači... možda i delim Tamin sud.

Dortujla, koja se nalazila u prednjoj liniji Odradine skupine, bila je povučena.

To je i razumljivo. Ona je već bila tamo... i posmatrala je kako joj proždiru sestre. Samo hrabro, sestro! Još nismo poražene.

Izgledalo je da samo Murbela ovo lako podnosi ali ona je

razmišljala o predstojećem Odradinom sastanku sa kraljicom paukom.

Da li sam dovoljno dobro naoružala Vrhovnu majku? Da li je ona uopšte svesna u kakvu se opasnost upušta?

Odrade je takve misli potisnula u stranu. Bilo je još stvari koje je trebalo uraditi tokom putovanja. Nijedna nije bila važnija od prikupljanja energije. Uvažene Naložnice je bilo moguće proučavati gotovo van stvarnosti, ali do stvarnog sučeljavanja će doći kada bude došlo - kao kod izvođenja džez. Dopadala joj se ideja o džezu, mada ju je muzika rastrojavala svojim drevnim aromama i uranjanjem u podivljalost. Džez je, ipak, govorio o životu. Izvođenja nikada nisu bila ista. Izvođači su reagovali na ono što su primali od ostalih: džez.

Hranite nas džezom.

Vreme često nije bilo od važnosti za vazдушna i svemirska putovanja. Probijte se kroz prolazne smetnje. Oslonite se na kontrolu vremena, koja će osigurati prolaz kroz oluje i oblake. Izuzetak su predstavljale planete-pustinje, i to treba što pre uneti u jednačine Kapitola. Na pomolu su mnoge promene, uključujući i povratak na slobodnjačke pogrebne običaje. Potpuno predavanje tela zbog vode i potaše.

Odrade je pričala o ovome dok su čekale da im stigne prevozno sredstvo koje će ih prebaciti na brod. Uskoro će taj široki pojas vrele, suve zemlje koji se širi oko ekvatora planete početi da stvara opasne vetrove. Jednog dana ovde će vladati koriolis-oluja: visoka peć sa središtem u unutrašnjosti pustinje koja će se kretati brzinom od nekoliko stotina kilometara na čas. Dina je doživljavala vetrove koji su se kretali brzinom većom od sedam stotina kilometara na čas. Čak i svemirske letelice koje se kreću svetlosnom brzinom osećale su tu snagu. Vazdušno putovanje bilo bi zavisno od neprestanih, hirovitih uslova na površini. A krhko ljudsko telo mora da pronađe bilo kakav zaklon.

Kao što smo uvek i činili.

Predvorje poletišta bilo je staro. I spolja i iznutra kamen; to je bio njihov prvi ovdašnji glavni materijal. Spartanske viseće stolice i niski stolovi od istopljenog plaza bili su skorašnjeg datuma. O štedljivosti

se moralo voditi računa, čak i kada je bila u pitanju Vrhovna majka.

Svetlosni brod stigao je u vrtlogu prašine. Nije bilo ni pomena o nekim glupostima, kao što su suspenzorski jastuci. Ovo će biti brz let, praćen neprijatnim uzdasima, ali ne u toj meri da bi telo pretrpelo neko oštećenje.

Odrade preplavi osećanje kao da se odrekla tela kada je rekla svoje poslednje zbogom i predala Kapitol trijumviratu koji su sačinjavale Šeana, Murbela i Belonda. Samo još nešto: "Ne mešajte se u Tegove poslove. I ne želim da se Dankanu dogodi bilo šta ružno. Čuješ li me, Bel?"

Bile su u stanju da izvedu divne tehnološke stvari, ali ipak još nisu bile u stanju da spreče snažnu peščanu oluju koja ih je gotovo zaslepila dok su se uzdizali. Odrade sklopi oči i pomiri se sa činjenicom da neće imati priliku da po poslednji put sa male visine razgleda svoju voljenu planetu. Probudio ju je udar pri pristajanju. Cirkularni auto čekao ih je u hodniku, tik s druge strane pretkomore. Do njihovih odaja dopre blago zujanje. Tamalane, Dortujla i akilota-slужavka ćutale su poštujući želju Vrhovne majke da ostane zadubljena u svoje misli.

Bar su im odaje bile poznate, onakve kakve su se uglavnom sretale na benegeseritskim brodovima: mala soba koja je ujedno služila i kao dnevna i kao trpezarija, u prirodnom plazu jednoobrazne svetlozelene boje; odaja za spavanje bila je manja, sa zidovima u istoj boji i jednim jedinim tvrdim poljskim krevetom. Znali su šta Vrhovna majka voli. Odrade zaviri u jusiform-kupatilo i WC. Uobičajene pogodnosti. Granične odaje za Tam i Dortujlu bile su slične. Kasnije će pregledati prepravke izvršene na brodu.

Bili su snabdeveni svime što je bilo neophodno. Uključujući i nenametljive elemente psihološke podrške: prigušene boje, poznat nameštaj, ambijent koji neće ometati njene mentalne procese. Pre no što se vratila u svoju kombinovanu sobu izdala je naređenje za polazak.

Na niskom stolu čekala ju je hrana - plavo voće, slatko i mesnato, pikantan žuti namaz na hlebu spravljenom prema njenim energetske potrebama. Vrlo dobro. Posmatrala je dodeljenu joj akilotu kako nenametljivo sređuje papire Vrhovne majke. Na trenutak

Odrade nije mogla da se seti njenog imena, ali joj se ubrzo sećanje razbistri: Suipol. Tamnoputa i niska, sa okruglim, staloženim licem i pokretima koji su joj odgovarali. Nije neka od naših najbistrijih, ali je pouzdano efikasna.

Odradi iznenada pada na um da ova naimenovanja poseduju u sebi elemenat bešćutnosti. Mala pratnja, kako ne bismo uvredile Uvažene Naložnice. I kako bismo svoje gubitke svele na minimum.

"Da li si raspakovala sve moje stvari, Suipol?"

"Da, Vrhovna majko." Bila je vrlo ponosna što je izabrana za ovaj zadatak. To joj se očitavalo i u hodu dok se udaljavala.

Postoje stvari koje ne možeš raspakovati umesto mene, Suipol. Njih nosim u glavi.

Nijedna pripadnica Bene Geserita sa Kapitola nikada nije napustila planetu a da sa sobom nije ponela izvesnu količinu šovinizma. Ostala mesta nikada nisu bila onako lepa, onako mirna, onako prijatna kao dom.

To se odnosilo na Kapitol koga više nema.

Bio je to vid pretvaranja jedne planete u pustinju koji nikada ranije nije na taj način doživela. Kapitol se sklanjao. Nestajao da se nikada ne vrati, bar ne za života onih koji ga sada znaju. To je podsećalo na dete koje je ostavio voljeni roditelj - oholo i zlonamerno.

Više mi ništa ne značiš, dete.

Još na samom početku, dok uče za časne majke, govori im se da putovanje može da obezbedi mirnu prečicu za odmor. Odrade je nameravala da to iskoristi u punoj meri, tako da je svojim saputnicama odmah posle jela rekla: "Poštedite me pojedinosti."

Suipol su poslale po Tamalane. Odrade im se obrati Taminim vlastitim sažetim jezikom: "Proverite izvršene prepravke i kažite mi šta bi trebalo da pogledam. Povedite Dortujlu."

"Ta ume da misli". Značajna pohvala - kada dolazi od Tam.

"Kada s tim završimo, izdvojte me što je više moguće."

Tokom jednog dela putovanja Odrade se opasa paučinom svoje kolibe i pozabavi se nečim što je smatrala da je njena poslednja želja i testament.

Ko će biti izvršilac?

Ona je, lično, bila za Murbelu, naročito posle deljenja sa Šeanom.

Ipak... nahoče sa Dine i dalje je bilo jak kandidat, u slučaju da ova pustolovina na Raskršću ne uspe.

Neki su pretpostavljali da bi svaka časna majka mogla da se prihvati dužnosti, ako bi odgovornost pala na nju. Ali ne u ovim vremenima. Ne sada, kada je bila postavljena jedna ovakva zamka. Malo je bilo verovatno da će Uvažene Naložnice izbeći klopku.

Ako smo ih pravilno procenile. Prema Murbelinim podacima, učinile smo najbolje što smo mogle. Stvoren je prolaz kroz koji očekujemo da Uvažene Naložnice uđu, i, oh, kako će im on samo primamljivo izgledati. Neće nazreti ćorsokak sve dok dobro ne odmaknu. Dok ne bude suviše kasno!

Šta ako ne uspemo?

Preživeli (ako ih bude) preziraće Odrade.

Često sam se osećala poniženom, ali nikada prezrenom. Pa ipak, odluke koje sam donela moje sestre možda nikada neće prihvatiti. Bar se ne izvinjavam... čak ni onima sa kojima sam delila. One znaju da moj odgovor potiče iz tame koja je prethodila ljudskoj zori. Svako od nas može učiniti nešto beskorisno, čak i glupo. Moj plan nam može doneti pobedu. Mi nećemo 'samo preživeti'. Naš gral zahteva od nas da i dalje ostanemo zajedno. Potrebne smo ljudima! Ponekad im je potrebna religija. Ponekad im je potrebno samo da znaju da su njihova uverenja isprazna u istoj meri u kojoj i njihove nade za plemenitost. Mi smo njihov izvor. Kada se maske skinu, to je ono što ostaje: naša niša.

Osetila je, u tom času, da je ovaj brod nosi u pravi bezdan. Sve bliže i bliže užasnoj pretnji.

Sama guram glavu pod sekiru.

Nije razmišljala o tome kako da se istrebi ovaj neprijatelj. To nije bilo moguće učiniti, naročito od kada je Raštrkavanje uvećalo ljudsko stanovništvo. U tome je bila omaška u shemama Uvaženih Naložnica.

Iz odmaranja ju je trglo prodorno zujanje i blesak narandžaste svetlosti, što je nagoveštavalo da su stigle. Iskobeljala se iz visećih traka i sa Tam, Dortujlom i Suipol, koje su se kretale odmah iza nje, pošla za vodičem do transportne pretkomore gde je jedan dalekometni svetlosni brod bio pričvršćen za brodski trup. Odrade

pogleda prema svetlosnom brodu koji se video na pregradnim skenerima. Bio je neverovatno mali!

"Potrajaće samo devetnaest časova", rekao je Dankan. "To je najbliže što se usuđujemo da približimo ne-brod. Nema gotovo nikakve sumnje da u blizini Raskršća raspolažu senzorima za pretragu svemirskih prečica."

Bel se za promenu tog puta, složila. Nemojte rizikovati brod. Njegovo je da pravi planove o spoljašnjoj odbrani i prima tvoje poruke, ne samo da isporuči Vrhovnu majku. Svetlosni brod predstavljao je istureni senzor ne-broda, zadužen da skrene pažnju na sve na šta naiđe.

A najistaknutiji senzor sam ja, jedno krhko telo sa tananim instrumentima.

U pretkomori su postojale strelice vodilje. Odrade je išla na čelu. Prošle su, u slobodnom padu, kroz malu cev. Našla se u iznenađujuće bogatoj kabini. Suipol, koja se dokotrljala za njom prepoznade prostoriju i tako se za jedan stepenik pope na Odradinoj lestvici vrednosti.

"Ovo je bio krijumčarski brod."

Dočekala ih je samo jedna osoba. Prema mirisu bi se moglo reći da je muškarac, ali mu je neprozirna pilotska kapuljača načičkana konektorima skrivala lice.

"Sve se vežite."

Kroz instrumente se začu muški glas.

Izabrao ga je Teg. Verovatno je najbolji.

Odrade skliznu na sedište iza platforme za spuštanje i otkri grudvaste izbočine koje se namah odmotaše u paučinastu opremu. Čula je kako i ostale izvršavaju pilotovo naređenje.

"Sve ste se osigurale? Ostanite umotane dok ne kažem drugačije." Glas mu je dopirao kroz jedan lebdeći zvučnik iza njegovog sedišta kod konzole za upravljanje.

Spone se najzad otkačiše! Odrade oseti lako kretanje, a prizor na releju pored nje prikazivao je ne-brod koji se neverovatno brzo udaljivao. Potom je nestao.

Otišao je svojim putem, pre no što iko može da naiđe i sprovede istragu.

Svetlosni brod se kretao neverovatnom brzinom. Skeneri su izveštavali o planetnim bazama i mestimičnim preprekama, ali treperave tačke, kakvima su se predstavljale, bile su vidljive samo zato što su bile snažno kontrastirane. Prozor na skeneru saopštavao je da će stanice biti vidljive golim okom za nešto više od dvanaest časova.

Osećanje kretanja iznenada nestade i Odrade više nije osećala ubrzanje o čijem su je postojanju, međutim, oči i dalje obavještavale. Suspenzorska kabina. Iksijanska tehnologija za ovako beznačajno malo polje? Gde li ga je Teg nabavio?

Nije neophodno da znam. Zašto bi Vrhovnoj majci trebalo saopštavati sve pojedinosti?

Posmatrala je kako se kontakt senzora uspostavlja u toku narednog sata i nemo je zahvalila na Ajdahovoj pronicljivosti.

Počinjemo da upoznajemo te Uvažene Naložnice.

Odbrambeno ustrojstvo Raskršća bilo je očigledno čak i bez skenerskih analiza. Izukrštane ravnice! Upravo onako kako je Teg predvideo. Kada budu saznali raspored prepreka, Tegovi ljudi će biti u stanju da istkaju novu kuglu oko planete.

To svakako nije tako jednostavno.

Da li su Uvažene Naložnice imale toliko poverenja u svoju moć, koja je sve potčinjavala, da su zanemarile osnovne mere opreza? Planetna stanica broj četiri počela je da ih poziva kada su bili na isteku trećeg sata. "Identifikujte se!"

Odrade je u tom naređenju čula jedno: "Ili".

Pilotov odgovor očigledno je iznenadio promatrače. "Dolazite u jednom malom krijumčarskom brodu?"

Znači, prepoznale su ga. Pokazuje se da je Teg još jednom bio u pravu.

"Nameravam da sagorim senzorsku opremu u pogonskim motorima," objavi pilot. "To će povećati naš potisak. Proverite da li ste valjano vezane."

Stanica broj četiri to smesta zapazi. Usledilo je pitanje: "Zašto povećavate brzinu?"

Odrade se naže napred. "Ponovi lozinku i reci da je družina umorna od dugog boravljenja u tesnim odajama. Dodaj i to da sam

se snabdela odašiljačem znakova života, iz opreza, kako bih mogla da uzbunim svoje ljude u slučaju smrti."

Neće pronaći šifru! Pametni Dankan. Nije li se Bel iznenadila kada je otkrila šta je sakrio u brodskim sistemima. "Još romantike!"

Pilot prenese njene reči. Vratilo im se naređenje: "Smanjite brzinu i pridržavajte se ovih koordinata za sletanje. Od ovog trenutka mi preuzimamo kontrolu nad vašim brodom."

Pilot dotaknu žuto polje na svojoj tabli. "Upravo onako kako je bašar predvideo da će biti." U glasu mu se osećalo likovanje. On podiže kapuljaču sa glave i okrenu se.

Odrade je bila zaprepašćena.

Kiborg!

Lice je zamenjivala metalna maska sa dve sjajne srebrne kugle umesto očiju.

Stupamo na opasno tle.

"Nisu vam rekli?" upita on. "Ne sažaljevajte me. Umro sam, a ovo me je povratilo u život. Ja sam Klerbaj, Vrhovna majko. Kada ovog puta umrem, to će mi kupiti život u obliku gole."

Prokletstvo! Razmenjujemo novčić koji možda neće biti prihvaćen. Kasno je za promene. A to je bio Tegov plan. Ali... Klerbaj? Svetlosni brod se spustio savršeno glatko, što je govorilo da su u stanici broj četiri sedeli izvrsni kontrolori. Odrade je znala kada je do toga došlo po tome što je uređeni predeo koji se video na njenom skeneru prestao da se kreće. Isključen je bio i potirač gravitacije tako da ponovo oseti silu teže. Vrata koja su se nalazila pravo ispred nje otvoriše se. Temperatura je bila prijatno topla. Čula se buka tamo napolju. Jesu li to deca igrala neku takmičarsku igru?

Sa prtljagom koji je lebdeo iza nje ona stupi na kratko stepenište i uveri se da je buka odista dopirala od jedne velike skupine dece u obližnjem polju. Bile su to starije maloletnice. Udarale su suspenzorsku lebdeću loptu napred-nazad, vičući i vrišteći dok su igrale.

Predstava u našu čast?

Odrade pomisli da je verovatno to bilo u pitanju. Na tom polju je otprilike bilo dve hiljade mladih žena.

Pogledajte samo koliko nam regrutkinja pristiže!

Nikoga nije bilo da je pozdravi, ali Odrade ugleda jedno poznato zdanje na dnu popločanog puteljka sa svoje leve strane. To je bez sumnje bio svemirski artefakt Esnafa, sa nedavno pridodatom kulom. Opisala je tu kulu dok je pogledom prelazila oko sebe, pružajući ugrađenom predajniku podatke o promenama koje su odstupale od Tegovog tlocrta. Mada niko, ko je ikada video makar samo jednu esnafsku zgradu, nije mogao da pogreši u opisu.

Znači, ovo je bilo nalik na ostale planete Raskršća. Negde u esnafskim zapisima bez sumnje postoji serijski broj i šifra za nju. Toliko dugo je bila pod esnafskom upravom pre dolaska Uvažениh Naložnica da je, u ovim prvim trenucima iskrcavanja i privikavanja na hodanje, sve oko njih izgledalo kao da poseduje onu posebnu esnafsku aromu. Čak i polje za igru - projektovano za okupljanje navigatora na otvorenom u njihovim ogromnim kontejnerima sa gasom melanža.

Esnafska aroma: sastojala se od iksijanske tehnologije i navigatorskog plana - zgrade međusobno povezane tako da se na najbolji način očuva energija, prave staze; tek nekoliko iskošenih trotoara. Bilo ih je na pretek, ali njima su se koristili samo oni koji su naviknuli na gravitaciju. U blizini sletišta nigde nije bilo biljki koje cvetaju. Bile su sklone da uvenu gotovo bez ikakvog razloga. I to stalno sivilo kod svih konstrukcija - nije u pitanju bila srebrnasta boja, već tamna nijansa sivila kakva je bila tleilaška koža.

Zdanje s njene leve strane imalo je oblik ogromnog ispupčenja, sa okruglim i četvrtastim izbačenim delovima. Ovo nije bio nikakav ekstravagantan hotel. Bilo je, razume se, luksuznih malih hotela, ali oni su bili retki, sagrađeni uglavnom za inspektore iz Esnafa.

Pokazalo se da je Teg još jednom bio u pravu. Uvažene Naložnice su zadržale postojeće građevine, minimalno im promenivši izgled. Kula!

Odrade se tada priseti: Ovo ne samo da je drugi svet, već je i društvo drugačije, sa vlastitim društvenim spojnicama. Iz deljenja sa Murbelom saznala je šta je tome bio povod, ali nije smatrala da je dokučila šta je Uvažene Naložnice držalo na okupu. To sigurno nije bila puka žudnja za moći.

"Hodaćemo", reče Odrade i krenu niz popločanu stazu ka

ogromnoj građevini.

Zbogom, Klerbaj. Raznesi svoj brod što pre budeš mogla. Neka to bude naše prvo veliko iznenađenje za Uvažene Naložnice.

Esnafska građevina izgledala je još veća kada su joj se konačno približile.

Ono što je Odrade posebno svaki put zaprepastilo kada god bi ugledala neku od ovih funkcionalnih konstrukcija, bilo je to da ih je neko veoma pažljivo projektovao. U svemu su se nazirale pojedinosti izrađene s određenom namerom, mada je čovek ponekad morao da traga za njima. Budžet je nalagao da se u svakom pogledu štedi na kvalitetu, da se više vodi računa o trajnosti a manje o luksuzu ili privlačnosti za oko. Pravljeni su kompromisi i, kao i većina kompromisa, nikada nikoga nisu do kraja zadovoljavali. Esnafski kontrolori su se nesumnjivo žalili na cenu, a sadašnji korisnici još su bili u stanju da se iznerviraju zbog nedostataka. Nije važno. Ta stvar je bila opipljiva. Nalazila se tu da bi sada bila iskorišćena. Još jedan kompromis.

Predvorje je bilo manje nego što je očekivala. Bile su izvršene neke unutrašnje izmene. Bilo je tek šest metara dugačko i možda četiri metra široko. Prijemni prorez, pošto su ušli, nalazio se s njihove desne strane. Odrade dade znak Suipoli da prijavi njihovu skupinu, a ostalima da sačekaju napolju, podalje jedna od druge. Nije se mogla isključiti mogućnost izdaje.

Dortujla ju je očigledno očekivala. Izgledala je kao da se pomirila sa sudbinom.

Odrade izvrši pažljivu inspekciju svega što ih je okruživalo i podnese podroban izveštaj. Mnoštvo komeja, ali ostalo... Svaki put kada bi ušla na neko od ovih mesta obuzelo bi je osećanje da se nalazi u muzeju. Druga sećanja su joj saopštila da se tokom eona ova vrsta hotela nije bitno izmenila. Prototipove je pronalazila čak i u ranom razdoblju. Tračak prošlosti u višekrakim lusterima - ogromnim sjajnim tvorevinama koje oponašaju električne uređaje, ali su snabdevene sjajnim kuglama. Dva su dominirala tavanicom, poput zamišljenih svemirskih brodova koji se u raskoši spuštaju iz praznine.

Bilo je više nagoveštaja prošlosti nego što bi nekoliko prolaznih

gostiju iz ovog doba primetilo. Na primer, uređenje prijemnog prostora iza rešetkastih proreza, čekaonica sa svojim raznovrsnim sedištimama i neodgovarajućim osvetljenjem, dograđeni barovi, pogodnosti za plivanje i ostale vežbe, prostorija za automasažu i slično. Od davnina su se promenili samo jezik i natpisi. Da su poznavali jezik ovi znaci bili bi razumljivi i presvemirskim primitivcima. Ovo je, očigledno, bilo privremeno stanište.

Gomile bezbednosnih instalacija. Neke su izgledale kao artefakti iz vremena Raštrkavanja. Iks i Esnaf nikada nisu bacali zlato na komeje i senzore.

Frenetičan ples roboslugu i prijemnoj prostoriji - jurcali su tamo-amo, čisteći, skupljajući razbacane sitnice, sprovodeći pridošlice. Skupina od četiri Iksijanaca stigla je pre Odradine. Ona ih osmotri izbliza. Kako su samo izgledali sami sebi važni, a ipak prestrašeni.

Njeno benegeseritsko oko uvek je moglo da prepozna ljude sa Iksa bez obzira kako se prurušili. Osnovna struktura njihovog društva davala je ton pojedincima. Iksijanci su pokazivali hogbeneški stav prema svojoj nauci: politički i ekonomski zahtevi određuju ono što je u istraživanjima dopušteno. To je značilo da je naivnost Iksijanskih društvenih snova postala realnost birokratskog centralizma - nova aristokratija. Tako su oni hrlili u propast koju neće biti u stanju da spreči nikakva pogodba koju je ova Iksijanska skupina trebalo da ostvari sa Uvaženim Naložnicama.

Bez obzira na ishod našeg spora, Iks odumire. Dokaz: već vekovima Iks nije ostvario nijedan veliki pronalazak.

Suipol se vratila. "Traže da sačekamo pratnju."

Odrade je odlučila da smesta počne sa pregovorima, razgovorom korisnim za Suipol, komeje i one koji slušaju na njenom ne-brodu.

"Suipol da li si primetila te Iksijance pred nama?"

"Da, Vrhovna majko."

"Dobro ih odmeri. Oni su proizvodi jednog odumirućeg društva. Naivno je očekivati da će bilo koja birokratija prihvatiti briljantne pronalazke i dobro ih upotrebiti. Birokratije postavljaju drugačija pitanja. Znaš li koja?"

"Ne, Vrhovna majko." Izgovorila je to pošto je ispitivačkim pogledom odmerila sve što ih je okruživalo.

Ona zna! Ona shvata šta ja radim. Šta mi to ovde imamo? Pogrešno sam je ocenila.

"Ovo su tipična pitanja, Suipol: kome se može verovati? Koga treba kriviti ako to izazove probleme? Da li će to pomeriti strukturu moći, i koštati nas zaposlenja? Ili, da li će zbog toga neko pomoćno odeljenje postati važnije?"

Suipol klimnu pošto joj beše dat znak da to učini, ali njen pogled upućen prema komejima možda je bio pomalo suviše očigledan. Nema veze.

"To su politička pitanja", nastavi Odrade. "Ona prikazuju kako su motivi birokratije sasvim suprotni potrebi prilagođavanja promenama. Prilagodljivost je prvi zahtev koji život mora ispuniti ako želi da opstane."

Vreme je da se direktno obratim našim domaćinima.

Odrade usmeri pažnju naviše, izabravši jedan istaknuti komej u lusteru. "Pogledaj ove lksijance. Njihov 'um u ustanovljenoj vasseljeni' pružio je prolaz 'umu u jednoj neograničenoj vasseljeni', gde se sve može dogoditi. Stvaralačka anarhija predstavlja stazu koja vodi ka opstanku u ovoj vasseljeni."

"Hvala ti na ovoj lekciji, Vrhovna majko."

Budi blagoslovena, Suipol.

"Posle svih iskustava što su imali sa nama", reče Suipol, "oni sigurno više ne dovode u sumnju našu međusobnu odanost."

Neka je sudbina poštedi! Ova ovde je spremna za agoniju, a možda je nikada neće doživeti.

Odrade je samo mogla da se složi sa akilotinim rezimeom. Pokoravanje putevima Bene Geserita dolazilo je iznutra, iz onih pojedinosti koje su neprestano bile pod prismotrom i koje su održavale red u njihovoj kući. To nije bio filozofski, već pragmatički pogled na slobodnu volju. Svaki zahtev koji je Sestrinstvo moglo da ima u probijanju vlastitog puta kroz neprijateljsku vasseljenu ležao je u savesnom pristajanju na uzajamnu odanost, na sporazum koji se kalio u agoniji. Kapitol i nekoliko njenih podružnica predstavljale su rasadnike reda uspostavljenog putem mnogobrojnih deljenja. On se nije zasnivao na nevinosti. To je već odavno bilo izgubljeno. Bio je čvrsto zasnovan na političkoj svesti i viđenju istorije kao nečeg

nezavisnog od ostalih zakona i običaja.

"Mi nismo mašine", zaključi Odrade, osmotrivši automate oko njih. "Uvek se oslanjamo na lične odnose, nikada ne znajući kuda nas oni mogu odvesti."

Tamalane se približi Odrade. "Ne misliš li da bi nam konačno mogle poslati poruku?"

"Već su nam poslale poruku, Tam, tako što su nas smestile u drugorazredni hotel. I ja sam im na nju odgovorila."

40.

Konačno, sve stvari su poznate zato što čovek želi da veruje da ih poznaje.

Zensuni koan

Teg duboko uzdahnu. Gamu je ležala pravo ispred njih, tačno na mestu na kome su njegovi navigatori rekli da će se nalaziti kada se budu pojavili sa svemirskih prečica. Stajao je pored budne Stregi posmatrajući ovo na ekranima komandnog mesta na svom admiralskom brodu.

Stregi nije volela da on stoji na vlastitim nogama, umesto da joj sedi na ramenima. Osećala se suvišnom među vojnim postrojenjima. Pogled joj je sve vreme skretao ka multiprojekcijskim poljima u središtu komandnog mesta. Pomoćnici su svrhovito ulazili i izlazili iz sonde i polja, tela su bila ogrnuta ezoteričnim metalom, i svi su znali tačno šta rade. Samo je ona imala tek nejasnu predstavu o tim funkcijama.

Komtabla, putem koje je Teg izdavao naređenja, ležala mu je pod dlanovima, lebdeći na suspenzorima. Njeno komandno polje oblikovalo je slabi plavičasti sjaj oko njegovih šaka. Srebrnasta potkovića koja ga je povezivala sa napadačkom silom nesmetano je počivala na njegovim ramenima, osećajući se tamo prijatno uprkos činjenici što je bila mnogo veća u odnosu na njegovo malo telo, nego komveze u njegovom prethodnom životu.

Niko od onih koji su ga okruživali nije sumnjao da je ovo njihov čuveni bašar, iako u telu jednog dečaka. Žustro su prihvatili njegova naređenja.

Sa ove udaljenosti je sistem predviđen za gađanje izgledao sasvim obično: jedno sunce i planete koje je ono zarobilo. Gamu koja se nalazila u žiži nije bila obična. Na njoj se Ajdaho rodio, tamo je bio obučavan njegov gola, tamo su obnovljena njegova izvorna sećanja.

I ja sam tamo doživeo promenu.

Teg nije umeo da objasni promene koje su se dogodile u njemu dok je na Gamuu bio izložen strahovitim pritiscima. Fizička brzina koja mu je iscrpljivala telo i davala sposobnost da vidi ne-brodove, da ih locira u jednom zamišljenom polju koje je nalikovalo nekom velikom komadu svemira reprodukovanom u njegovom umu.

Podozrevao je da je došlo do snažnog izbivanja na površinu atreidskih gena. U njemu su prepoznate ćelije-označivači, ali bez uspeha su ostali pokušaji da im se odredi svrha. To je bilo nasleđe po kome su benegeseritske starateljke razmnožavanja prčkale eonima. Nije bilo sumnje da će na ovu sposobnost gledati kao na potencijalnu opasnost po njih. Mogle bi da je iskoriste, ali on bi sasvim sigurno izgubio svoju slobodu.

Ubrzo je ova razmišljanja odagnao iz uma.

"Uvedite mamce."

Akcija!

Teg oseti kako zauzima poznati stav. Kada je završio sa planiranjem obuze ga osećanje kao da se popeo na neku uzvisinu, koja mu je napokon pružila osveženje. Teorije su bile artikulisane, alternative pažljivo razmotrene, potčinjeni pregrupisani, svi iscrpno obavešteni. Njegovi glavne vođe vodova pamtili su Gamu - gde mogu dobiti pomoć ustanika, svaku mišju rupu, svako poznato uporište kao i to koji su prilazni putevi bili najranjiviji. Naročito ih je upozorio na futare. Nisu se smeli osloniti na pretpostavku da bi im te čovekolike zveri mogle postati saveznici. Ustanici koji su pomogli goli Ajdahu da umakne sa Gamua naglašavali su da su futari stvoreni kako bi progonili i ubijali Uvažene Naložnice. Poznavajući vrednost Dortujle i ostalih, čovek je, ukoliko je to bilo tačno, gotovo mogao da oseti sažaljenje prema Uvaženim Naložnicama, ali sažaljenje nije trebalo traćiti na one koje ga nikada nisu pokazale prema drugima.

Napad je poprimao svoj predviđeni oblik - izviđački brodovi postavljali su minske mamce, a teški nosači su se kretali ka položajima za napad. Teg je sada postao ono što je nazivao 'instrumentom mojih instrumenata'. Teško je bilo razlučiti ko je komandovao, a ko izvršavao.

A sada je došao red na najosetljiviji deo.

Trebalo je preplašiti nepoznate. Dobar zapovednik stalno to mora

imati na umu. Uvek je bilo nepoznatih.

Mamci su se približavali odbrambenom perimetru. Video je nebrodove neprijatelja i senzore za uočavanje svemirskih prečica - svetle tačke svrstavale su se u njegovoj svesti u bojne redove. Teg i ovo pridodade položajima svojih snaga. Svako naređenje koje izda mora izgledati kao da proističe iz borbene zavere s kojom su svi bili upoznati.

Bio je zahvalan što mu se Murbela nije pridružila. Svaka časna majka bila bi u stanju da prozre njegovu varku. Nikom nije ni palo na pamet da preispituje Odradino naređenje da Murbela sa svojim društvom čeka na sigurnoj udaljenosti.

"Ona je potencijalna Vrhovna majka. Dobro je ćuvaj."

Eksplozivno razaranje mamaca započelo je nasumičnim pojavljivanjem blistavih blesaka oko planete. On se nagnu napred, zureći u projekcije.

"Evo ustrojstva!"

Ustrojstvo nije postojalo, ali njegove reči su bile dovoljne da mu poveruju i pulsevi se ubrzaše. Niko nije dovodio u sumnju da li je bašar zaista uočio ranjivost odbrane. Njegove ruke sevale su iznad komtable, šaljući brodove u napad u blistavoj formaciji; ovi su, pak, zagađivali za sobom svemir ostacima neprijatelja.

"U redu! Hajdemo!"

On ubeleži kurs admiralskog broda ravno u navigacionu kartu, a zatim punu pažnju posveti tornjevima za paljbu. Tihe eksplozije ispuniše prostor oko njih sjajnim tačkama, dok je admiralski brod likvidirao preživle stražare sa perimetra Gamua.

"Dajte još mamaca!" naredi Teg.

Kugle bele svetlosti žmirkale su na projekcijskim poljima.

Pažnja je na komandnoj palubi bila usmerena na polja, a ne na njihovog bašara. Neočekivano! Teg, koji je zavređivao da ga zbog toga cene, višestruko je potvrđivao svoju reputaciju.

Romantično? U ovome nije bilo nikakve romantike! Vreme romantike bilo je prošlo, a novo je tek trebalo da nastupi. Određena aroma može okružiti planove za nasilje. On je to prihvatao. Istoričari su dali određeno obeležje romantici ispunjenoj dramom. Ali sada? Ovo je bilo doba adrenalina! Romantika skreće pažnju sa

uobičajenih potrepština. Unutra treba biti hladan, a između uma i tela mora biti uspostavljena jasna i neraskidiva veza.

Dok su mu se ruke kretale po polju komtable Teg shvati šta je nagnalo Stregi da progovori. Ovde je stvoreno nešto primitivno, što je bilo u vezi sa smrću i uništavanjem. Ovo je bio trenutak istrgnut iz uobičajenog reda. Uznemirujući povratak na drevna plemenska ustrojstva.

Osetila je tam-tam u svojim grudima i glasove koji zapevaju: "Ubij! Ubij! Ubij!"

Njegova vizija stražarskih ne-brodova ukazivala je na preživjele, koji su u panici bežali.

Odlično! Panika ima načina da se raširi i oslabi neprijatelja.

"Eno Baronije."

Ajdaho ga je navikao na staro harkonensko ime za taj razuđeni velegrad sa svojim ogromnim crnim središnjim komadom plastila.

"Spustićemo se na severno sletišće."

Reči je izgovarao, ali naređenja je izdao rukama.

A sada, brzo!

Tokom nekoliko trenutaka, dok su izbacivali trupe, ne-brodovi su bili vidljivi i ranjivi. Sve elemente celokupne raspoložive sile držao je na vezi putem komtable, što je nesumnjivo predstavljalo veliku odgovornost.

"Ovo je samo prividan napad. Upadamo unutra i izlazimo pošto pričinimo ozbiljnu štetu. Naš pravi cilj je Raskršće."

U sećanju mu je još bilo Odradino upozorenje na rastanku. "Uvažnim Naložnicama mora biti očitana lekcija kao nikada ranije. Ko nas napadne može gadno da se provede. Ko nas pritisne može doživeti neizmeran bol. Čule su za benegeseritska kažnjavanja. Mi smo ozloglašene. Kraljica-pauk se bez sumnje pomalo cinički smejuljila. Moraš se pobrinuti da joj to smejuljenje presedne!"

"Napustite brod!"

Ovo je bio najosetljiviji trenutak. Sa područja iznad njih ništa im nije pretilo, ali vatrena koplja se, idući u luku, pojaviše sa istoka. Za njih su se mogle pobrinuti i topdžije. Teg se usredsredi na mogućnost da se neprijateljski ne-brodovi vrate i krenu u samoubilački napad. Projekcije na komandnom mostu pokazivale su

da njegovi udarni brodovi i nosači trupa već kuljaju iz svojih privremenih stajališta. Oklopne elitne jedinice na suspensorima, takozvana šok sila, već su zaposlele čitavu periferiju.

Sa radom su počeli i portabl komeji, čiji je zadatak bio da prošire njegovo vidno polje i prenesu najtananije pojedinosti sudara. Komunikacija je predstavljala ključ za delotvorno komandovanje, ali istovremeno je prikazivala i krvavo uništavanje.

"Sve čisto!"

Signal stade da odzvanja komandnim mostom.

On se podiže sa piste i promeni položaj pod punim okriljem nevidljivosti. Sada su samo komveze ukazivale neprijatelju gde se nalazi, ali je i to bilo zamaskirano relejima-mamcima.

Projekcija je prikazivala čudovišan pravougaonik drevnog harkonenskog središta. Bilo je sagrađeno u obliku bloka metala koji je upijao svetlost, da bi prikrrio robove. Elita je živela u zdanjima s baštama na vrhu. Uvažene Naložnice su mu, međutim, vratile raniji dah teskobe.

Na vidiku se pojaviše njegova tri džinovska udarna broda.

"Raščistite vrh tog zdanja!" naredi on. "Počistite ga, ali vodite računa da ga što je manje moguće oštetite."

Znao je da su njegove reči izlišne, i da su izgovorene zbog olakšanja koje je odmah osetio. Nije bilo nikog u napadačkim jedinicama ko nije znao šta on zapravo želi.

"Pošaljite izveštaje!" naredi on.

Iz potkovice na njegovom ramenu potekoše obaveštenja. On se zaustavi na drugom. Komeji su prikazivali njegove trupe koje su raščišćavale periferiju. Bitka koja se vodila iznad njih i ona na tlu bile su pod kontrolom na prostranstvu od bar pedeset klikova odatle. Sve se odvijalo mnogo bolje nego što je očekivao. Znači, Uvažene Naložnice su držale svoje teško naoružanje izvan planete; očigledno, nisu razmišljale o drskom napadu. Ajdahu je trebalo da zahvali što je predvideo da će se one držati tog svog poznatog stava.

"Zaslepila ih je moć. Misle da je teško naoružanje za svemir a lako za tle. Teško oružje se spušta dole samo kada je potrebno. Nema smisla držati ga na planeti. Troši suviše energije. Pored toga, svest da se tamo gore nalazi sva ta teška oprema umirujuće deluje

na porobljeno stanovništvo."

Ajdahovo razumevanje oružja bilo je razorno.

"Cilj nam je da usredsredimo umove na ono što verujemo da znamo. Projektil je projektil čak i kada je umanjen da bi se u njega pohranili otrovi ili biologici."

Novine u zaštitnoj opremi doprinosile su pokretljivosti. Ugrađivanje u uniforme bilo je moguće. A Ajdaho je vratio u upotrebu zaštitnik, koji bi, kada bi ga pogodio laserski zrak, prouzrokovao strahovita uništenja. Zaštitnici na suspensorima sakriveni pod maskom vojnika (a u stvari to su bile naduvane plastične uniforme) raširili bi se ispred trupa. Laserska vatra koju bi na njih otvarali aktivirala je čiste atomike, koji su potom raščišćavali velike oblasti.

Hoće li ovako lako biti i na Raskršću?

Teg je sumnjao. Potreba je iziskivala brzo prilagođavanje na nove metode.

Za dva dana mogli bi da imaju zaštitnike na Raskršću.

I nije bilo smetnji da se oni primene.

Znao je da su zaštitnici dominirali starim carstvom zbog te neobično važne kombinacije reči koja se nazivala 'Velikom konvencijom'. Časni ljudi nisu zloupotrebljavali oružje svoga feudalnog društva. Ako bi neko obeščastio Konvenciju, njemu ravni bi mu se suprotstavili ujedinjenim snagama. I više od toga - postojalo je neshvatljivo 'lice' koje su neki nazivali 'Ponosom'.

Lice! Moj položaj u čoporu.

Za neke je ono bilo važnije od samog života.

"Ovo nas malo košta", reče Stregi.

Postajala je pravi ratni analitičar i pomalo suviše banalna za Tegov ukus. Stregi je htela da kaže da su izgubili svega nekoliko života, ali možda je govorila veću istinu nego što je toga i bila svesna.

"Teško je misliti o jeftinim sredstvima dok se obavlja posao", rekao je Ajdaho. "To je moćno oružje."

Ako tvoje oružje staje samo mali deo energije koju je neprijatelj potrošio, onda poseduješ moćnu polugu koja može odneti prevagu nad naizgled nadmoćnim sredstvima. Produži sukob - i potrošio si neprijateljevo bogatstvo. Tvoj dušmanin je pao jer je izgubio vlast

nad proizvodnjom i radnicima.

"Možemo početi sa povlačenjem", reče Teg okrenuvši se od projekcija dok su mu ruke ponavljale naređenje. "Želim da dobijem izveštaje o gubicima što je pre..." On zastade i iznenada se okrenu.

Murbela?

Njena projekcija bila je na svim tablama na komandnom mostu. Glas joj je odjekivao sa slika: "Zašto ne obraćaš pažnju na izveštaje sa periferije?" U celosti je preuzela njegovu tablu, kao i projekciju na kojoj bojni zapovednik zastade u pola rečenice: "... naređenja, moraću da poništim njihov zahtev."

"Ponovi", reče Murbela.

Znojave crte lica bojnog zapovednika okrenuše se prema njegovom pokretnom komeju. Komsistem je kompenzovao nedostatke tako da je on sada gledao pravo Tegu u oči.

"Ponavljam: imam ovde neke navodne izbeglice koje traže azil. Njihov vođa kaže da poseduje sporazum prema kome je Sestrinstvo dužno da iziđe u susret svakom njegovom zahtevu, ali bez naređenja..."

"Ko je on?" upita Teg.

"Naziva sebe rabinom."

Teg krenu da preuzme upravljanje svojom komtablom. "Ne znam ni za kakvog..."

"Čekaj!" Murbela se ponovo ubaci na njegovu tablu.

Kako još to uspeva?

Njen glas ponovo ispuni komandni most. "Dovedi njega i njegovo društvo na admiralski brod. I to brzo." Zatim isključi dalekovodni odašiljač.

Teg je bio besan, ali se nalazio u nepovoljnom položaju. On izabra jednu od umnoženih slika i zagleda se u nju. "Kako se usuđuješ da se mešaš?"

"Zato što ne poseduješ tačne podatke. Rabin nije prekršio svoja prava. Pripremi se da ga primiš uz dužno poštovanje."

"Objasni."

"Ne! Nema potrebe da znaš. Bilo je primereno da donesem takvu odluku kada sam videla da ne odgovaraš."

"Taj zapovednik nalazio se u oblasti lažnog napada! Nije bio

važan za..."

"Rabinov zahtev je prioritetan."

"Grozna si, kao neka Vrhovna majka!"

"Možda i gora. A sad me čuj! Prebaci te izbeglice na svoj admiralski brod. I pripremi se da me primiš."

"Ne dolazi u obzir! Ti ostaješ tamo gde si!"

"Bašare! Ima nečeg u tom zahtevu što iziskuje prisustvo jedne časne majke. On kaže da su u opasnosti zato što su pružili privremeno skrovište časnoj majci Lusili. Prihvati ovo ili odstupi."

"Dozvoli mi najpre da pokupim svoje ljude i povučem se. Sastaćemo se kada budemo čisti."

"Slažem se. Odnosi se prema tim izbeglicama ljubazno."

"A sada mi se skini sa projekcija. Zaslepila si me, a to je bilo budalasto!"

"Sve konce držiš u rukama, bašare. Tokom ovog zatišja jedan od naših brodova primio je četiri futara. Došli su sa molbom da ih odvedemo do hendlera, ali ja sam naredila da ih zatvore. Odnosi se prema njima krajnje oprezno."

Projekcije na komandnom mostu ponovo su prikazivale prizore bitki. Teg još jednom pozva svoje snage da se vrata. U njemu je sve ključalo, i prošli su minuti pre no što je uspeo da ponovo izdaje naređenja. Da li je Murbela znala u kojoj meri je potkopala njegov autoritet? Ili je možda prema tome trebalo da meri važnost koju je ona pridavala tim izbeglicama?

Kada je situacija postala sasvim sigurna, on komandni most predade jednom pomoćniku i jašući na Streginim ramenima, otide da pogleda te važne izbeglice. Šta je to bilo toliko važno u vezi s njima da je Murbela rizikovala da se umeša?

Nalazili su se u donjem delu broda gde su bile smeštene trupe i predstavljali su jednu ukočenu skupinu, koju je neki oprezni zapovednik razdvojio.

Ko zna šta se može kriti među ovim nepoznatima?

Rabin, koga je lako bilo prepoznati, jer mu se bojni zapovednik poklonio, stajao je sa jednom ženom odevenom u smeđu odoru levo od svojih ljudi. Bio je to oniži, bradati čovek sa priljubljenom okruglom kapićom. Usled hladne svetlosti izgledao je gotovo drevan.

Žena je šakom štitila oči. Rabin je govorio i njegove reči su se mogle razabrati dok mu se Teg približavao.

Žena je bila izložena verbalnom napadu!

"Onaj ko se oholi nisko će pasti!"

Ne promenivši odbrambeni položaj svoje nadlanice žena reče: "Nisam ponosna na ono što nosim."

"Ni na moći koje ti to znanje može doneti?"

Pritisnuvši Stregi kolenima, Teg joj naredi da se zaustavi na oko deset koraka od izbeglica. Zapovednik okrznu Tega pogledom, ali ostade u stavu mirno, spreman na odbranu ako se pokaže da je posredi diverzija.

Dobar čovek.

Žena još više pognu glavu i pritisnu oči šakom dok je govorila. "Zar nam se ne nudi znanje koje bismo mogli da koristimo u svetoj službi?"

"Kćeri!" Rabin se ukrutio. "Šta god da naučimo o tome kako da na bolji način služimo, to nikada ne može biti nešto veliko. Ako ono što nazivamo znanjem obuhvata sve što bi jedno ponizno srce moglo da poseduje, onda ono što je sveto ne bi bilo ništa više do jedno seme u brazdama."

Teg nije imao volje da se umeša. Kakav arhaičan način govora. Ovaj par ga je očarao. Ostale izbeglice slušale su ovaj dijalog sa napetom pažnjom. Samo je Tegov bojni zapovednik izgledao isključen iz svega, neprestano motreći na strance i dajući povremene signale rukom svojim pomoćnicima.

Žena je držala pognutu glavu, s dužnim poštovanjem, i podignutu ruku kojom se štitila, ali nastavljala je da se brani. "Čak i seme izgubljeno u brazdama može da podari život."

Tada se rabinove usne stisnuše u jednu nepopustljivu crtu: "Bez vode i brige, što će reći bez blagoslova i reči, nema života."

Jedan težak uzdah protrese ženina ramena, ali ipak ostade da stoji u tom čudnom podređenom položaju, odgovorivši: "Rabine, čula sam te i poslušaću te. Ipak, moram poštovati ovo znanje koje mi je nametnuto, jer ono sadrži upravo ovaj savet koji si malopre izrekao."

Rabin položi ruku na njeno rame. "Onda ga prenesi onima koji ga žele i možda nikakvo zlo neće ući tamo kuda ideš."

Tišina kaza Tegu da je rasprava završena. On požuri Stregi napred. Pre no što je i uspela da korakne, Murbela prođe pored njih i klimnu rabinu, dok joj se pogled zadržava na ženi. "U ime Bene Geserita i našeg duga prema vama, želim vam dobrodošlicu i pružam vam utočište", reče Murbela.

Žena odevena u smeđu odoru spusti ruku i Teg ugleda kontaktna sočiva koja su joj svetlucala na dlanu. Ona tada podiže glavu i svi prisutni zinuše od čuda. Ženine oči bile su potpuno plave, što je bila posledica začinske zavisnosti, ali u njima se takođe nazirala unutrašnja snaga koja je označavala osobu što je preživela agoniju.

Murbela je istog časa prepoznade. Divlja časna majka! Još od slobodnjačkih dana na Dini ni za jednu od njih se nije čulo! Žena se nakloni pred Murbelom. "Zovu me Rebeka. Ispunjava

me radost što sam sa vama. Rabin smatra da sam glupa guska, ali ja imam jedno zlatno jaje, jer u sebi nosim Lampadas: sedam miliona šest stotina dvadeset dve hiljade četrnaest časnih majki - i sve one su s punim pravom vaše."

41.

Odgovori predstavljaju opasan zahvat nad vasseljenom. Mogu izgledati razborita, a ipak da ništa ne objašnjavaju.

Bič Zensunija

Pošto se čekanje na obećanu im pratnju oteglo, Odrade se najpre razijuti, a zatim poče da se zabavlja. Na kraju, počela je da prati robote u predvorju i da ih ometa pri kretanju. Većina ih je bila mala i nijedan nije ličio na čoveka.

Funkcionalnost. Obeležje iksijanskih servoa. Zaposlena, zaposlena, zaposlena, mala pratnja za kratak boravak na Raskršću ili njoj sličnoj planeti bilo gde drugde.

Bili su toliko uobičajeni da ih je malo ljudi uopšte primećivalo. Kako nisu bili u stanju da iziđu na kraj sa namernim uplitanjem, utonuli bi u nepokretno mrmljanje.

"Uvažene Naložnice imaju slabo razvijen ili nikakav smisao za humor." Znam, Murbela. Znam. Da li do njih stiže moja poruka? Do Dortujle je očigledno stigla. Izišla je iz svog zaklona i posmatrala tu antiku široko se iscerivši. Tam je gledala s neodobravanjem ali tolerantno. Suipol je bila oduševljena. Odrade je čak morala da je spreči da joj ne pomaže u imobiliziranju ovih uređaja.

"Pusti mene da im se suprotstavim, dete! Ja znam šta me čeka. Kada se uverila da je bila dovoljno jasna, Odrade zauze mesto ispod jednog lusteru

"Sledi me, Tam" reče ona.

Tamalane poslušno stade ispred Odrade, sa opreznim izrazom na licu.

"Da li si primetila, Tam, da ta moderna predvorja teže da budu što manja?"

Tamalane udostoji krajnje ovlašnim pogledom ono što ju je okruživalo.

"Nekada su predvorja bila velika", nastavi Odrade. "Namera im je bila da obezbede moćnima ugled i ostave utisak na druge, dajući im

na znanje, razume se, da je vlasnik veoma važna ličnost."

Tamalane shvati svrhu Odradinog dramoleta, te reče: "Ovih dana je čovek važan, ako uopšte putuje."

Odrade pogleda nepokretne robote, razbacane po podu predvorja. Neki su mrmljali i tresli se. Ostali su mirno čekali nekoga ili nešto da povrati red.

Autorecepcionista, jedna cev od crnog plaza sa jednim jedinim sjajnim komejom, iziđe sa stražnje strane svoga kaveza i stade da se probija između zaustavljenih robota kako bi se našla ispred Odrade.

"Danas je suviše vlažno. Imala je supast ženski glas. "Ne znam šta ta Vremenska kontrola misli.

Odrade reče Tamalani, ne obraćajući pažnju na nju: "Zašto moraju da programiraju te mehaničke uređaje da simuliraju prijateljski raspoložene ljude?"

"To je bestidno", složi se Tamalane. Ona snažno ramenom odgurnu autorecepcionistkinju i ova se okrenu da ispita izvor smetnje, ali ne napravi nikakav drugi pokret.

Odrade odjednom shvati da je dirnula u silu koja je ulila snagu Batlerijanskom džihadu - motivaciju gomile.

Moja vlastita predrasuda!

Proučavala je te mehaničke stvari tako što im se suprotstavila.

Da li su čekale na uputstva, ili je možda morala direktno da im se obrati?

Još četiri robota uđoše u predvorje i Odrade prepoznade prtljag svoje skupine nagomilan na njima.

Sigurna sam da su nam sve stvari pažljivo ispitale. Tražite gde god hoćete. Nećete naći nikakav nagoveštaj o našim legijama.

Četiri robota užurbano su tapkala duž ivice prostorije, dok se konačno ne sapletoše na one nepokretne koji su im zatvorili prolaz. Roboti koji su nosili prtljag se potom zaustaviše i stadoše da čekaju da se ovo jedinstveno stanje stvari raščisti. Odrade im se otvoreno nasmeja. "Tamo se kreću znaci privremenog skrivanja našeg tajnog bića. Skrivanje i tajna.

Reči koje će uznemiriti posmatrača.

Hajde, Tam! Znaš u čemu je trik. Zbuni taj ogromni sadržaj

nesvesnosti, izazovi osećanje krivice koje neće biti u stanju da prepoznaju. Unesi među njih nervozu, onako kako sam ja to učinila sa robotima. Neka se najzad zapitaju! Kakve su stvarne moći tih benegeseritskih veštica?

Tamalane prihvati svoju ulogu. Prolazna i tajna bića. Ona stade da izlaže objašnjenje za komeje, glasom kojim kao da se obraćala deci. "Šta носиš sa sobom kada napuštaš svoje gnezdo? Jesi li jedan od onih koji pokušavaju sve da spakuju? Ili носиš samo najpotrebnije?"

Šta će posmatrači klasifikovati kao najpotrebnije? Higijenski pribor za pranje ili rezervnu odeću? Oružje? To su tražili u našem prtljagu. Časne majke se trude da ne nose vidljivo oružje.

"Kako je ovo ružno mesto", reče Dortujla, pridruživši se Tamalani ispred Odrade i prihvativši se uloge u ovoj drami. "Čovek bi gotovo mogao pomisliti da je to namerno."

Ahhh, vi odvratni posmatrači. Osmotrite Dortujlu. Sećate li je se? Zašto se vratila kada zna šta joj možete učiniti? Da može postati hrana za futare? Vidite li kako malo brine o tome?

"Prolazna stanica, Dortujla", reče Odrade. "Većina ljudi nikada ne bi poželela da im ovo bude odredište. Neudobnost, kao i male nelagodnosti služe samo da te podsete na to."

"Usputna stanica, i nikada neće biti mnogo više od toga, sem ako je potpuno ne preurede", složi se Dortujla.

Hoće li ih čuti? Odrade upravi jedan krajnje smireni pogled prema odabranim komejima.

Ova ružnoća odaje nameru. Ona nam govori: "Obezbedićemo vam nešto za stomak, krevet, mesto da ispraznite mehur i creva, mesto na kome ćete moći da izvodite vežbe potrebne telu, ali uskoro vas neće biti jer mi u stvari samo želimo energiju koju ostavljate za sobom."

Autorecepcionistkinja zaobiđe Tamalane i Dortujlu s leđa i još jednom pokuša da uspostavi vezu sa Odrade.

"Smesta ćeš nas poslati u naše odaje!" dobaci im Odrade zureći u kiklopsko oko.

"Bože moj! Bile smo nepažljive."

Gde li su samo našle taj sirupasti glas? Odvratan. Ali za manje od

minuta Odrade je već koračala prema izlazu iz predvorja. Ispred nje se kretao prtljag na leđima robota, Suipol tik iza nje, a sledile su ih Tamalane i Dortujla.

Jasno su videle, kada su prolazili pored njega, da je jedno krilo zdanja bilo zapušteno. Da li je to značilo da je saobraćaj na Raskršću bio na izmaku? Zanimljivo. Duž celog jednog hodnika reze su bile zabravljene. Skrivaju nešto? U na taj način stvorenoj tami otkrila je prašinu na podu, kao i u ulegnućima prozora, i svega nekoliko tragova mehanizama za održavanje. Možda je cilj bio da se prikrije ono što se nalazilo s druge strane tih prozora? Malo verovatno. Oni su već izvesno vreme zatvoreni.

Uočila je i ustrojstvo u onome što je bilo održavano. Bilo je vrlo malo prometa. To je bio učinak Uvažениh Naložnica. Ko se usuđivao da se mnogo kreće unaokolo, kada je bilo sigurnije ukopati se i moliti da te ne primete opasna tumarala? Prilazni putevi za elitne privatne odaje bili su održavani. Samo je ono najbolje bilo održavano na najvišem nivou.

Kada stignu izbeglice sa Gamua, biće mesta.

U predvorju jedan robot pruži Suipoli pulsirajućeg vodiča. "Kako biste kasnije pronašle put." Bila je to jedna okrugla plava lopta sa žutom strelicom koja je plutala u njoj i koja je pokazivala željeni pravac. "Kada stignete zazvoniće jedno sićušno zvono."

Sićušno zvono pulsatora najzad zazvoni.

I gde smo mi to stigle?

Na još jedno mesto na kome su njihove domaćice obezbedile 'sav mogući luksuz' dok istovremeno nisu dirale u njegovu odvratnost. Prostorije sa mekim žutim podovima, bledim svetloljubičastim zidovima, belim tavanicama. Bez psu-naslonjača. Na tome im je trebalo zahvaliti iako je njihovo odsustvo više govorilo o štednji nego o brizi da se gostu ugodi. Psu-naslonjače su zahtevale održavanje i skupo osoblje. Odrade ugleda nameštaj prekriven permafloks tkanjem, a iza tog tkanja oseti plastičnu elastičnost. Sve je bilo u bojama koje se nisu slagale sa bojom prostorija.

Krevet je predstavljao pravi mali šok. Neko je suviše doslovno shvatio zahtev za tvrdim madracem. Površina mu je bila od ravnog

crnog plaza bez jastuka. Bez posteljine.

Kada je Suipol ovo ugledala zausti da protestuje, ali je Odrade ućutka. Uprkos benegeseritskim prihodima, udobnost je ponekada ostavljena po strani. Važno je bilo obaviti posao! To je bila njihova prva briga. Ako je Vrhovna majka povremeno morala da spava na nekoj tvrdoj površini bez prekrivki, preko toga se moglo preći u ime dužnosti. Pored toga, Bene Geserit je poznavao načine na koje je mogao da se prilagodi takvim beznačajnim stvarima. Odrade je hrabrila sebe da pređe preko ove nelagodnosti, svesna činjenice da bi kada bi se na ovo požalila, mogla doživeti još neku namernu uvredu.

Neka i ovo pridodaju svom tom nesvesnom zadovoljstvu i brizi koje ono donosi.

Pozvali su je dok je proučavala ostale njihove odaje, odajući minimalnu zabrinutost i otvoreno pokazujući da je sve ovo zabavlja. Kroz otvore na tavanici dopre jedan glas u trenutku kada se Odrade i njene drugarice pojaviše u zajedničkoj dnevnoj sobi: "Vratite se u predvorje gde vas čeka pratnja koja će vas odvesti Velikoj uvaženoj naložnici."

"Poći ću sama", reče Odrade utišavajući primedbe.

Jedna Uvažena Naložnica u zelenoj odori čekala je u krhkoj stolici na mestu na kome je hodnik ulazio u predvorje. Lice joj je bilo nalik na zid nekog zamka - kamen na kamenu. Usta nalik na branu kroz koju je udisala neku tečnost kroz providnu slamku. Kroz slamku se pela grimizna tečnost. Tečnost je mirisala na šećer. Oči su joj predstavljale oružje koje viri iznad bedema. Nos: nizbrdica niz koju su oči odašiljale svoju mržnju. Brada: slaba. Ta joj brada baš nije bila potrebna. Prikrivena misao. Nešto što je zaostalo od ranije konstrukcije. U njoj se moglo nazreti dete. A kosa: veštački potamnjena do blatnjavo smeđe boje. To nije bilo važno. Važne su bile oči, nos i usta.

Žena lagano ustade, drsko naglašavajući da joj je učinila čast samim tim što je primetila Odrade.

"Velika uvažena naložnica pristaje da vas primi."

Dubok gotovo muški glas. Oko sebe je podigla tako visoki zid od ponosa da ga je isticala u svakom svom postupku. Bila je čvrsto

svezana neotklonjivom predrasudom. Znala je tako mnogo stvari, predstavljala je živi popis neznanja i strahova. Odrade je sagleda kao odličan primer za ranjivost Uvažениh Naložnica.

Posle mnogih skretanja i hodnika, koji su bili svetli i čisti, stigoše do jedne dugačke odaje - koju je sunce obasjavalo prodirući kroz niz prozora, sa pomno izrađenom vojnom konzolom na jednom kraju; tu su se projektovale karte svemira i zemlje. Središte paučine kraljice-pauka? Odrade posumnja u to. Konzola je bila suviše uočljiva. Bila je malo drugačijeg oblika, jer je napravljena u Raštrkavanju ali niko nije mogao da se prevari u pogledu njene namene. Polja kojima ljudska bića mogu da manipulišu imaju fizička ograničenja, a prekrivka za mentalni uskladištivač nije mogla predstavljati ništa drugo iako je imala oblik kule i čudnu prljavo žutu boju.

Ona prelete pogledom po prostoriji. Bila je oskudno nameštena. Nekoliko visećih stolica i malih stolova, te jedno veliko proširenje gde su ljudi (po svoj prilici) mogli da čekaju na naređenja. Ni traga od buke: ovo bi trebalo da bude središte akcije.

Utuvite to veštici u glavu!

Prozori na jednom dugačkom zidu otkrivali su da se sa druge strane nalaze kamene ploče i, dalje iza njih, bašte. Celo ovo mesto predstavljalo je nameštajku.

Gde li je kraljica-pauk? Gde spava? Kako li još izgleda jazbina? Dve žene uđoše kroz jedan lučni prolaz sa kamenim pločama. Obe su bile odevene u crvene odore sa svetlucavim arabeskama i zmajolikim oblicima. Ukrasi su bili napravljeni od razbijenog su kamenja.

Odrade je i dalje ćutala. Bila je krajnje oprezna sve dok pratilja ne obavi predstavljanje, izgovorivši što je bilo moguće manje reči a potom žurno napustivši prostoriju.

Da joj Murbela nije skrenula pažnju Odrade bi pomislila da je zapovednica ona visoka, koja je stajala pored kraljice-pauka. Ali zapovednica je bila ona niža. Zadivljujuće.

Ova se nije samo dočepala vlasti. Ugmizala je u nju, koristeći pukotine. Jednog dana njene sestre bile su jednostavno stavljene pred svršen čin. Ona je bila tu, čvrsto ustoličena u središtu. Ko je mogao da se buni? Deset minuta pošto biste je napustili, bilo bi vam

teško da se setite svojih zamerki. Te dve žene ispitivale su Odrade s istom pomnošću. Pa, dobro. To je i potrebno u ovom trenutku.

Pojava kraljice-pauka predstavljala je više od iznenađenja. Sve do ovog trenutka Bene Geserit nije raspolagao njenim fizičkim opisom. Dolazili su samo do privremenih projekcija, izmišljenih konstrukcija koje su se zasnivale na raštrkanim delićima dokaza. Konačno, evo je. Jedna sitna žena. Očekivala je da će videti napete mišice pod crvenim trikoom koji je nosila ispod odore. Lice joj je bilo ovalno i neupečatljivo sa blagim smeđim očima u kojima su poigravale narandžaste tačkice.

Oseća strah i ljuta je zbog toga ali ne ume da pronađe razloge za svoj strah. Sve što ima je meta - ja. Šta li se nada da će dobiti od mene?

Pomoćnica je bila nešto drugo: pojava joj je bila daleko opasnija. Zlatna kosa pažljivo očešljana. Nos pomalo kukast, usne tanke, koža napeta preko visokih jagodica. I taj pakostan pogled.

Odrade još jednom osmotri crte lica kraljice-pauka: neko bi se mogao naći na istinskoj mucu ako bi trebalo da opiše njen nos trenutak pošto je izgubi iz vida.

Prav? Pa, donekle.

Obrve su joj bile iste boje kao i slamnata kosa. Kada su bila otvorena, usta su joj bila ružičasta; ali kada bi ih zatvorila, gotovo bi nestajala. Bilo je to lice na kome je bilo teško pronaći središnju tačku i stoga je celo postajalo nekako zamagljeno.

"Znači, ti predvodiš Bene Geserit."

Glas joj je bio dosta dubok. Čudno je vukao na galah i u njemu nije bilo ni traga žargonu, pa ipak čovek ga je osećao kao da joj je na vrhu jezika. Koristila se jezičkim trikovima. Murbelino znanje joj je koristilo da ih lakše uoči.

"Poseduju nešto nalik na Glas. Nije isto kao ono što ste vi meni podarile, ali postoje i druge stvari kojima se služe, izvesnim trikovima koji se zasnivaju na rečima."

Trikovi sa rečima.

"Kako bi trebalo da te oslovljavam?" upita Odrade.

"Čujem da me zovete kraljica-pauk." Narandžaste tačkice pakosno zaigraše u njenim očima.

"Ovde, u središtu tvoje mreže, i imajući u vidu tvoje neizmerne moći, bojim se da ću morati to da priznam."

"Znači, to je ono što zapažaš - moje moći." Taština!

Prva stvar koju je Odrade u stvari uočila bio je miris te žene. Kao da se okupala u nekom prejakom parfemu.

Prikriva li to ona feromone?

Da li to znači da je upozorena na sposobnost benegeseritkinja da donose sudove na osnovu beznačajnih podataka koje prikupljaju i čulima? Možda. Ta mogućnost je bila isto tako verovatna kao i mogućnost da joj je to bio omiljeni parfem. Taj čudni preparat prvenstveno je izazivao pomisao na egzotično cveće. Možda na nešto što je poticalo sa njenog rodnog sveta?

Kraljica-pauk položi šaku na svoju neupadljivu bradu. "Možeš me zvati Gospom."

Pratila se pobuni. "Ovo je poslednji neprijatelj među milion planeta!"

Znači, na taj način razmišljaju o starom carstvu.

Gospa podiže ruku, kako bi je ućutkala. To je bilo krajnje nemarno izvršeno, a opet je toliko toga govorilo. Odrade u pomoćničnim očima ugleda žudnju, što je odmah podseti na Belondu. U njima se ogledala bezmerna pokvarenost koja je tražila pogodna mesta za napad.

"Od većine se traži da me oslovljavaju sa Velika uvažena naložnice", reče Gospa. "Iskazala sam ti čast." Ona pokaza prema lučnom prolazu iza sebe. "Nas dve ćemo šetati napolju dok budemo razgovarale."

To nije bio poziv; bilo je to naređenje.

Odrade zastade kod vrata kako bi pogledala kartu koja se tamo nalazila. Crne na belom, sitne linije staza i nepravilnih obrisa sa oznakama na galaškom. Iza kamenih ploča nalazile su se bašte, oznake za biljke. Odrade se saže kako bi ih izbliza proučila, dok je Gospa strpljivo čekala očigledno se zabavljajući. Da, ezoteričko drveće i grmovi, tek nekoliko stabala sa jestivim voćem. Ova karta se ovde nalazila jedino da pojača ponos koje su osećale kao posledicu posedovanja.

Kada su stigle do pacija, Odrade odjednom reče: "Uočila sam tvoj

parfem."

Gospu to naterala da utone u sećanja i njen je glas bio nekako lagano prigušen kada je odgovorila.

Reč je o cvetnom obeleživaču identiteta za njen lični plameni grm. Zamislite samo! Ona je istovremeno i ljuta i tužna kada razmišlja o tome. A i pita se zašto sam to pomenula.

"Inače me grm ne bi prihvatio", zaključila Gospa.

Zanimljiv izbor glagolske napetosti.

Lako je bilo razumeti njen galah koji je govorila sa izvesnim naglaskom. Očigledno se nesvesno prilagodila slušaocu.

Ima dobar sluh. Provela je svega nekoliko sekundi u promatranju, slušanju i prilagođavanju kako bi je Odrade razumela. To je bio veoma stari umetnički oblik, koji je većina ljudskih bića veoma brzo usvajala.

Odrade je smatrala da ju je na to podstakla želja da se zaštiti.

Nije želela da je iko smatra za tuđinku.

U gene usađena osobina lakog prilagođavanja. Uvažene Naložnice je nisu izgubile ali ovo je predstavljalo slabu tačku. Nesvesne osobine tona nisu bile u potpunosti prikrivene i mnogo toga su otkrivale.

Uprkos svojoj razmetljivoj taštini, Gospa je bila inteligentna i samodisciplinovana. Predstavljalo je pravo zadovoljstvo doći do takvog mišljenja. Nije bilo potrebno okolišiti.

Odrade se zaustavi tamo gde se i Gospa zaustavila, na ivici pacija. Stajale su gotovo rame uz rame i Odrade, zureći prema bašti, zaprepasti njena gotovo benegeseritska pojava.

"Iznesi svoje uslove za potpisivanje primirja", reče Gospa.

"Kolika mi je vrednost kao taocu?" upita Odrade.

Pogled joj je bio narandžast!

"Očigledno si već postavila sebi to pitanje", reče Odrade.

"Nastavi." Narandžasta boja se polako povlačila.

"Sestrinstvo ima tri kandidatkinje koje mogu da me zamene." Odrade upotrebi svoj najprodorniji pogled. "Nas dve smo u stanju da oslabimo jedna drugu tako što ćemo obe biti uništene."

"U stanju smo da vas zgnječimo kao što to činimo kad je u pitanju neki insekt!"

Čuvaj se narandžaste boje!

Odrade ne pometaše ova unutrašnja upozorenja. "Ruka koja bi nas zgnječila mogla bi da se otruje i bolest da vas proguta."

Jasnije se nije moglo reći bez određenih pojedinosti.

"Nemoguće!" Narandžast pogled.

"Zar misliš da ne znamo da su vas ovamo potisli vaši neprijatelji?"

Moj najopasniji gambit.

Odrade je posmatrala učinak koji je ovo proizvelo. Mračno mrgođenje nije bilo jedini vidljiv Gospin odgovor. Narandžasta boja je nestala, tako da su njene oči bile u čudnom, blagom neskladu sa licem koje je sijalo.

Odrade klimnu kao da je od Gospe dobila odgovor. "Mogle bismo da vas tako ranjive prepustimo onima koji vas progone, onima koji su vas uvukli u ovaj ćorsokak."

"Ti misliš da mi..."

"Mi znamo."

Sada konačno znam.

To saznanje izazva u njoj i oduševljenje i strah.

Šta se to tamo napolju nalazi što je u stanju da podjarmi ove žene?

"Gotovo smo okupile svoje snage pre..."

"Pre no što ćete se vratiti u arenu, gde ste sigurne da ćete biti smrvljene... gde ne možete računati na brojnost."

Gospin glas vrati se na meki galaški, koji je Odrade teško razumela. "Znači, bili su kod vas... i izložili vam svoju ponudu. Kakve ste budale ako verujete..."

"Nisam rekla da verujemo."

"Da je Logno, koja je tamo ostala..." Pokret glavom pokaza put pomoćnice koja je ostala u prostoriji, "... čula da mi se obraćaš na ovaj način, ti bi bila mrtva pre no što bih stigla da te upozorim na to."

"Srećna sam što se ovde nalazimo samo nas dve."

"Nemoj na to računati ako imaš nameru da ovako nastaviš!"

Odrade baci pogled preko ramena prema zgradi. Jasno su se videle promene izvršene u esnafskom nacrtu: jedno dugačko pročelje u prozorima, dosta egzotičnog drveta i dragog kamenja.

Bogatstvo.

Imala je posla sa tolikim bogatstvom da bi nekima čak bilo teško i da zamisle njegovu veličinu. Ništa od onoga što je Gospa želela, ništa što bi moglo da joj pruži njoj podređeno društvo, ne bi bilo odbijeno. Ništa, sem slobode da se vrati u Raštrkavanje.

Koliko čvrsto se Gospa držala fantazije da bi se njeno izbeglištvo moglo okončati. I kakva je to bila sila koja je naterala ovakvu jednu snagu da se vrati u staro carstvo? Zašto ovde? Odrade se nije usuđivala da pita.

"O ovome ćemo nastaviti u mojim odajama", zaključila Gospa.

Konačno ću stići do Jazbine Kraljice-pauka!

Gospine odaje predstavljale su malu zagonetku. Podovi su bili bogato prekriveni tepisima. Na ulazu ona odbaci sandale i unutra uđe bosa. Odrade postupa isto.

Obrati pažnju na otvrdlo meso duž bridova njenih stopala! Opasna oružja bila su u dobrom stanju.

Nije Odrade zbunio samo mekani pod, već i sama soba. Jedan mali prozor gledao je preko pažljivo održavane botaničke bašte. Na zidovima nije bilo ni draperija ni slika. Nikakvih ukrasa. Vrata kroz koja su ušle bila su prošarana senkom rešetke za ventilaciju. S desne strane nalazila su se još jedna vrata. Još jedan uređaj za ventilaciju. Dva meka siva ležaja. Dva mala sjajno crna stola. Još jedan veći sto u zlatnim tonovima, iznad koga je svetlucalo zeleno polje nagoveštavajući da je u pitanju kontrolno polje. Odrade razabrala fini pravougaoni obris projektora umetnutog u zlatni sto.

Ahhh, ovo je dakle njena radna soba. Da li smo ovde došle da bismo radile?

Ovo mesto odisalo je ukusom i uglađenošću. Neko se pobrinuo da odstrani sve što bi moglo da odvraća pažnju. Kakvo odvratanje pažnje bi Gospa prihvatila?

Gde se nalaze ukrašene odaje? Ona mora da živi na poseban način u odnosu na svoju okolinu. Ne mogu se uvek stvarati mentalne prepreke koje odbijaju stvari što vas okružuju i neugodno naseljavaju vašu psihu. Ako želite pravu udobnost vaš dom ne može biti namešten na način koji vas nagriza; naročito treba voditi računa da ne nagriza nesvesni deo ličnosti. Ona je svesna nesvesnih slabih tačaka! Ova je odista opasna, ali dovoljno je jaka da kaže 'Da'.

Bila je to drevna benegeseritska oštroumnost. Tražiš one koji su u stanju da kažu 'Da'. Nikada se ne gnjavi sa podređenima koji su u stanju samo da kažu 'Ne'. Tragaš za onima koji bi mogli da sklope sporazum, potpišu ugovor, drže se obećanja. Kraljica-pauk nije često govorila 'Da', ali je nesumnjivo posedovala tu snagu i bila je svesna toga.

Trebalo je to da shvatim kada me je odvela na stranu. Prvi znak mi je uputila kada mi je dozvolila da je zovem Gospom. Da li sam bila suviše nepromišljena pomažući Tegu da organizuje svoj napad tako da nisam mogla da se zaustavim? Suviše je kasno za zadnje misli. Znala sam to kada sam ga pustila s uzice.

Kakve još sile možemo da privučemo?

Odrade beše svesna ustrojstva Gospine nadmoći. Vrlo je verovatno da su reči i kretnje nagonili kraljicu-pauka da uzmiče, da se ponovo šćućuri u budnoj svesti o vlastitim otkucanjima srca.

Drama se mora nastaviti.

Gospa je nešto radila rukama u zelenom polju iznad zlatnog stola. Sva se posvetila tome, potpuno ignorišući Odrade, što je na neki način predstavljalo i uvređu i kompliment.

Ti se, veštice, nećeš mešati, jer ti to baš ne ide u račun i ti to znaš. Pored toga, nisi toliko važna da bi mi skretala pažnju.

Gospa je izgledala prilično uzrujana.

Da li je napad na Gamu bio uspešan? Da li izbeglice počinju da pristižu?

Narandžasti pogled konačno se usredsredi na Odrade. "Vaš pilot je upravo uništio i sebe i brod, radije nego da pristane na našu inspekciju. Šta ste to donele?"

"Nas same."

"Odašilješ neki signal!"

"Saopštavam svojim sadruzima da li sam živa ili ne. S tim ste se već srele. Neki naši preci su spaljivali svoje brodove pre napada. Kako bi onemogućili povlačenje."

Odrade je govorila s krajnjom pažnjom, podešavajući ton i vreme Gospinim reakcijama. "Ako budem imala uspeha, obezbedićete mi transport. Moj pilot je bio kiborg i šira nije mogla da ga zaštiti od vaših sonde. Imao je naređenje da se ubije kako vam ne bi pao u

ruke."

"I snabdeo nas koordinatama vaše planete." Narandžasta boja počela je da iščezava iz Gospinih očiju, ali je još bila uznemirena. "Nisam mislila da vas ljudi u toj meri slušaju."

Kako ih držiš bez seksualnog vezivanja, veštice? Zar odgovor nije očigledan? Posedujemo tajne moći.

Polako sada, upozori Odrada sebe. Upotrebi metodičan pristup, budi pripravna na nove zahteve. Neka misli kako smo izabrale jedan metod odgovaranja i da ga se držimo. Koliko li ona zna o nama? Ne zna da čak i Vrhovna majka može biti samo delić mamca, meka za dobijanje obaveštenja od životne važnosti. Da li smo zbog toga u prednosti? Ako je tako, može li bolja obuka da nadmaši veću brzinu i brojnost?

Odrade nije znala odgovor.

Gospa se udobnije smesti iza zlatnog stola, ostavivši Odrade da stoji. Taj njen pokret ličio je na gnežđenje. Ona nije često napuštala ovo mesto. Ovo je bilo pravo središte njene mreže. Sve ono što je smatrala da joj je potrebno nalazilo se ovde. Dovala je Odrade u ovu sobu jer se drugde neprijatno osećala. U drugim odajama joj je bilo neudobno, možda je čak osećala da joj pretila opasnost. Gospa nije izazivala opasnost. Jednom je to učinila, ali to je bilo davno, i ostalo je negde zaključano iza nje. Sada je želela samo da sedi ovde na sigurnom, u dobro organizovanoj čauri gde je mogla da manipuliše drugima.

Odrade zaključi da su ova zapažanja dobrodošla potvrda benegeseritskih dedukcija. Sestrinstvo je bez sumnje znalo kako da iskoristi ovu pouku.

"Zar nemaš ništa više da kažeš?" upita Gospa.

Želi da dobije na vremenu.

Odrade se odvaži da postavi pitanje. "Neizmerno me zanima zašto si pristala na ovaj susret?"

"Zašto te to zanima?"

"To mi baš... ne liči na tebe."

"Same određujemo šta liči na nas!" Prilično razdražljivo.

"Šta je to što vas zanima u vezi s nama?"

"Vi mislite da vas smatramo zanimljivima?"

"Možda čak nalazite da smo izvanredne, jer mi tako gledamo na vas."

Zadovoljan izraz na trenutak se pojavi na Gospinom licu. "Znala sam da ćemo vas zadiviti."

"Egzotiku zanima egzotika", potvrdi Odrade.

To na Gospinim usnama izazva poznati osmeh, osmeh nekoga čiji je mezimac upravo pokazao koliko je pametan. Ona ustade i uputi se ka jednom od prozora. Pozvavši Odrade da joj se pridruži, Gospa pokaza prema drveću iza prvih grmova u cvatu i prozbori onim mekim naglaskom koga je tako teško bilo pratiti.

Nešto odjednom aktivira unutrašnji alarm. Odrade se prepusti simultanom toku razmišljanja, tragajući za izvorom. Da li je bilo u pitanju nešto u ovoj sobi ili u kraljici-pauku? Ovom mestu, kao i većini stvari koje je Gospa činila, nedostajalo je spontanosti. Znači, sve ovo bilo je isplanirano s namerom da ostavi utisak. Pažljivo isplanirano.

Da li je ova ovde odista moja kraljica-pauk? Ili nas neka još moćnija posmatra?

Odrade je istraživala ovu misao vršeći hitro razvrstavanje. Bio je to proces koji je donosio više pitanja nego odgovora, mentalna stenografija bliska mentatskoj. Razvrstavati, kako bi se pronašlo nešto važno i iznelo na videlo latentno (ali uredno) zaleđe. Red je uglavnom bio proizvod ljudskih aktivnosti. Haos je postojao kao sirovina iz koje je trebalo stvoriti red. To je bio mentatski pristup, koji nije pružao nepokolebljive istine već izvanrednu polugu za donošenje odluka: sređeni skup podataka u jednom ne-zasebnom sistemu.

Najzad, Odrade dospe do jedne projekcije:

One se zabavljaju u haosu! Vole ga! One su zavisnice adrenalina! Znači, Gospa je zaista bila Gospa, Velika uvažena naložnica. Zauvek zaštitnica, zauvek vrhovna.

Nema nijedne važnije koja nas promatra. Gospa veruje da se pogađamo. Neko bi mogao pomisliti da to nikada ranije nije činila. Upravo tako!

Gospa dodirnu jedno neoznačeno mesto ispod prozora i zid se odmota, otkrivajući da je prozor predstavljao samo umetničku

projekciju: ukaza se prolaz koji je vodio na jedan visoki balkon popločan tamnozelenim pločicama. S njega su se videle plantaže, mnogo drugačije od onih koje je prikazivala projekcija prozora. Ovde je kaos bio očuvan, divljina je bila prepuštena sama sebi i izgledala je još značajnija kada bi se uporedila sa sređenim baštama u daljini. Kupinjaci, palo drveće, gusti grmovi. A iza svega: jednoliki redovi nečega što se ispostavilo da je povrće; bilo je tu automatskih žetelica koje su se lagano kretale napred-nazad, ostavljajući za sobom golo tle.

Odista su zaljubljene u kaos!

Kraljica-pauk se nasmeši i povede je na balkon.

Čim je stupila na njega Odrade još jednom morade da zastane zatečena onim što je videla. U pitanju je bio ukras na parapetu s njene leve strane. Figura čovečje veličine oblikovana od neke gotovo nadzemaljske supstance, sva od raznih, lakih kao pero i zaobljenih površina.

Bacivši jedan potajan pogled na tu figuru Odrade uoči da je ona trebalo da predstavlja ljudsko biće. Muškarca ili ženu? U nekim položajima bio je to muškarac, a u nekima žena. Ravni i zaobljena mesta odgovarali su nepostojanim povetarcima. Tanke, gotovo nevidljive žice (kao da je u pitanju bila siga-žica) na kojima je visila virile su iz jedne tanano izrezbarene cevi pričvršćene za providnu izbočinu. Donji udovi figure gotovo su dodirivali pošljunčanu površinu potporne osnove.

Odrade je zurila kao omađijana.

Zašto li me podseća na Šeaninu 'Prazninu'?

Kada ju je vetar pokrenuo, činilo se kao da čitava kreacija pleše, povremeno prelazeći u graciozno hodanje, da bi potom izvela neku beskrajno sporu piruetu i okrenula se sa zadrškom i ispruženom nogom.

"Zove se 'Baletni majstor'", objasni Gospa. "Kada duvaju izvesni vetrovi - visoko izbacuje stopalo. Videla sam je kako trči, graciozno poput kakvog maratonca. Ponekad čini tek ružne male pokrete, pruža ruke kao da se u njima nalazi oružje. Divno i ružno sve je to jedno te isto. Smatram da joj je umetnik dao pogrešno ime. Bolje bi odgovaralo da se zove 'Biti nepoznat'."

Divno i ružno - sasvim svejedno. Biti nepoznat.

To je bilo ono užasno u vezi sa Šeaninom kreacijom. Odrade oseti kako je podilazi ledeni strah. "Ko je to napravio?"

"Nemam pojma. Jedna od mojih prethodnica uzela ju je sa neke planete koju smo uništavali. Zašto te to zanima?"

To je divlja stvar kojom niko ne može da upravlja. Ali samo reče: "Pretpostavljam da obe tragamo za osnovom koja će nam omogućiti da se razumemo, a to činimo tragajući za sličnostima među nama."

To ponovo izazva narandžasti sjaj. "Vi možete pokušati da nas razumete, ali nama nije potrebno da razumemo vas."

"Obe potičemo iz društva žena."

"Opasno je razmišljati o nama kao o vašim izdancima!"

Murbelin dokaz govori da jeste. Potekle ste od Ribogovornica i časnih majki in extremis u Raštrkavanju.

Domišljato i nikoga ne zavaravajući, Odrade upita: "Zašto je to opasno?"

Gospin smeh više nije izražavao da se zabavlja. Zvučao je osvetoljubivo.

Odrade stiže do iznenadne nove procene opasnosti. Ovde je bilo potrebno nešto više od benegeseritskog ispitaj-i-istraži metoda. Ove žene su bile naviknute da ubijaju kada se naljute. To im je bila refleksna reakcija. Gospa je to već spomenula dok se obraćala svojoj pomoćnici, i upravo je još jednom dala znak da njena tolerancija ima svoje granice.

Ipak, pokušava da se nagodi, na neki svoj način. Razmeće se svojim mehničkim čudesima, moćima, bogatstvom. Ne nudi savez. Budite nam dobrovoljne sluge, veštice, naše ropkinje, i mi ćemo vam mnogo toga oprostiti. Kako bi osvojile i poslednju od milion planeta? I više od toga, sigurno, ali broj je ipak zanimljiv.

Odrada uz novi oprez preoblikova svoj pristup. Časne majke suviše lako zapadaju u prilagodljivo ustrojstvo. Ja se, razume se, potpuno razlikujem od vas, ali ću ipak popustiti zarad sklada. Međutim, to neće ići sa Uvaženim Naložnicama. One neće prihvatiti ništa što bi nagoveštavalo da vlast nije u potpunosti u njihovim rukama. Odradi je pružila toliku slobodu samo zato da bi pokazala kolika joj je vlast nad ostalim sestrama.

Gospa još jednom progovori na svoj kraljevski način.

Odrade je slušala. Kako je to čudno: kraljica-pauk misli da je jedna od najprivlačnijih stvari koja bi im Bene Geserit mogao obezbediti imunitet na nove bolesti.

Da li je to bio oblik napada koji ih je dovukao ovamo?

Njena iskrenost bila je naivna. Nije želela nikakva povremena zamorna ispitivanja na osnovu kojih se otkriva da li su čovečje telo zaposeli tajni stanovnici - koji ponekad i nisu tako tajni. Ponekada su, zapravo, i odvratno opasni. Bene Geserit bi mogao da učini kraj svemu tome i bio bi na odgovarajući način nagrađen.

Kako je to bilo prijatno.

Još se u svakoj reči osećao onaj osvetoljubivi ton. Odrade uhvati sebe kako razmišlja: osvetoljubivost? Nije bilo samo to u pitanju. Postojalo je još nešto, na jednom višem nivou.

Nesvesno ste ljubomorne na ono što ste izgubile kada ste se odvojile od nas!

Ovo je bilo drugačije ustrojstvo i bilo je stilizovano. Uvažene Naložnice su se vratile zamornom, samoponavljaćem manirizmu.

Manirizmu, koji smo mi odavno napustile.

Bila je velika prednost to što je prepoznala benegeseritske izvore. Ovo ovde bila je samo korpa za otpatke.

Odbaci karte uvek kada prestaneš da se zanimaš za njih. Podređeni iznose đubre. Više je zanima naredna stvar koju želi da uništi, nego kaljanje vlastitog gnezda.

Slabosti Uvaženih Naložnica bile su veće nego što se pretpostavlja. Mnogo smrtonosnije, kako za njih same tako i za sve one kojima su upravljale. A one nisu bile u stanju da se suoče s tim, jer za njih njihove slabosti jednostavno nisu postojale.

Nikada nisu postojale.

Gospa ostade nedodirljivi paradoks. Nije joj uopšte palo na pamet pitanje saveza. Moglo je izgledati kao da se stalno vrti oko njega, ali to je bilo samo zato da bi isprobala svog neprijatelja.

Ipak sam bila u pravu što sam pustila Tega s uzice.

Iz radne sobe iziđe Logno noseći poslužavnik na kome su se nalazile dve tanke čaše gotovo do vrha napunjene zlatnom tečnošću. Gospa uze jednu, omirisa je, i stade da pijucka sa

zadovoljnim izrazom lica.

Kakav je to zao sjaj u Logninim očima?

"Probaj malo ovog vina", reče Gospa obraćajući se Odradi. "Potiče sa planete za koju sam sigurna da nikada nisi čula, a na njoj smo usredili sve potrebne elemente za proizvodnju savršenog zlatnog grožđa za savršeno zlatno vino."

Odrade bi zatečena ovom dugotrajnom vezom ljudskih bića i njihovog dragocenog drevnog pića. Bog Bahus. Zrna koja fermentiraju na grmu ili u plemenskim kontejnerima.

"Nije otrovano", nasmeja se Gospa videvši da Odrade okleva. "Uveravam te. Ubićemo, ako to odgovara našim potrebama, ali ne preterujemo u tome. Svoja najprostačkija sredstva čuvamo za mase. Nisam te greškom zamenila za nekog ko potiče iz mase."

Gospa se zakikota na vlastitu dosetku. Usiljeno iskazivanje prijateljstva bilo je gotovo očigledno.

Odrade prihvati ponuđenu čašu i srknu.

"To nam je neko testamentom zaveštao kako bi nas odobrovoljio", objasni Gospa, pažnje prikovane za Odrade.

Jedan gutljaj bio je dovoljan. Odradina čula razabraše neku stranu supstancu i ona je provela nekoliko otkucaja srca određujući joj svrhu.

Cilj joj je da poništi dejstvo šire koja me štiti od njihovih sondi.

Ona podesi svoj metabolizam da neškodljivo, istopi tu supstancu, a zatim objavi šta je učinila.

Gospa se zagleda u Logno. "Znači, zato ništa od toga ne utiče na veštice! I ti nikada nisi posumnjala!" Bes je gotovo predstavljao fizičku silu, uperenu protiv bespomoćne pomoćnice.

"To je jedan od imunoloških sistema pomoću kojih se borimo protiv bolesti", reče Odrade.

Gospa zavitla svoju čašu na popločan pod. Izvesno vreme je provela sabirajući se. Logno se lagano povuče, držeći poslužavnik gotovo kao štit.

Znači, Gospa se nije samo uspuzala do vlasti. Čak su je i njene sestre smatrale krajnje opasnom. Pa, onda se i ja moram ponašati u skladu s tim.

"Neko će platiti za ovaj uzaludni trud", procedi najzad Gospa.

Osmeħ joj nije bio nimalo prijatan.

Neko.

Neko je napravio vino. Neko je napravio figuru koja pleše. Neko će platiti. Identitet nikada nije bio važan, već samo zadovoljstvo ili potreba za odmazdom. Korist.

"Ne prekidajte moje misli", reče Gospa.

Ona ode do parapeta i zagleda se u svoje 'Biti nepoznat', očigledno vršeći preraspodelu svog stava u cenkanju.

Odrade preseli svoju pažnju na Logno. Šta je značilo to neprekidno motrenje, ta napregnuta pažnja usredsređena na Gospu? To više nije bio samo strah. Logno odjednom postade krajnje opasna.

Otrov!

Odrade to oseti s takvom pouzdanošću, kao da je pomoćnica viknula tu reč.

Nisam ja Lognina meta. Još ne. Odabrala je ovu priliku da objavi svoju ponudu za moć.

Nije bilo potrebno gledati u Gospu. Trenutak kada je kraljica-pauk umrla mogao se videti na Logninom licu. Okrenuvši se, Odrade se u to i uveri. Gospa je ležala ispod svoje drage projekcije.

"Zvaćeš me Velika uvažena naložnice", obrati se Logno Odradi. "I naućićeš da mi budeš zahvalna zbog toga. Ona (pokazujući na crvenu gomilu u uglu balkona) je nameravala da te izda i iskoreni tvoj narod. Ja imam drugačije planove. Ja nisam ta koja će uništiti korisno oružje u trenutku kada nam je najpotrebnije."

42.

Rat? Uvek postoji želja za životnim prostorom koja će mu poslužiti kao motiv.

Bašar Teg

Murbela je posmatrala borbu za Raskršće sa nezainteresovanošću koja nije odavala njena osećanja. Stajala je sa skupinom proktorki na komandnom mostu svog ne-broda, pažnje prikovane na projekcije koje su stizale sa komeja na tlu.

Borbe su se vodile svuda oko Raskršća - na tamnoj strani noći videle su se eksplozije svetlosti, a na dnevnoj strani erupcije sivila. Najveći okršaj, kojim je Teg lično rukovodio, vodio se oko Citadele - jednog ogromnog brežuljka esnafskog izgleda sa novom kulom blizu oboda. Mada je emitovanje signala koji su svedočili da je Odrade u životu iznenada prestalo, njeni raniji izveštaji potvrđivali su da se Velika uvažena naložnica nalazi tamo unutra.

Potreba da promatra iz daljine išla je u prilog Murbelinom osećanju nezainteresovanosti, ali ona ipak oseti uzbuđenje.

Zanimljiva vremena!

Brod je nosio dragocen teret. Milioni sa Lampadasa prošli su kroz deljenje, i sada su stajali pripremljeni za Raštrkavanje u odajama rezervisanim za Vrhovnu majku. Divlja sestra, sa svojim prtljagom sećanja, imala je ovde potpuno prvenstvo.

Pravo zlatno jaje!

Murbela je razmišljala o rizicima kojima su izloženi životi bića iz tih odaja. Bile su pripremljene na najgore. Dobrovoljaca nije nedostajalo, a pretnja koja je proizlazila iz sadašnjeg sukoba svodila je na minimum potrebu za začinskim otrovom koji, podstičući deljenje, istovremeno smanjuje opasnost. Svi na ovom brodu mogli su da osete 'sve ili ništa' u načinu na koji se Odrade kockala. Shvatili su da im pretila neposredna smrt. Deljenje je sada bilo više nego neophodno.

Preobražaj jedne časne majke u nizove sećanja što su se uz

opasnu cenu raspodeljivala među sestrama više za nju nije bio skriven tajanstvenim velom; Murbela se još plašila odgovornosti. Hrabrost Rebeke... i Lusile!... iziskivala je divljenje.

Milioni života u Sećanjima! Svi su bili koncentrisani u nečemu što je Sestrinstvo nazivalo *extremis progressiva*, dva prema dva, zatim četiri prema četiri i šesnaest prema šesnaest, sve dok svaka nije posedovala sve, tako da su sve koje bi preživele bile u stanju da sačuvaju to dragoceno skladište.

Ono što su oni činili u odajama Vrhovne majke imalo je nešto od te arome. Ta zamisao nije više užasavala Murbelu, ali ipak, još za nju nije postala nešto uobičajeno. Tešile su je Odradine reči.

"Kada se jednom u potpunosti privikneš na naslage Drugih sećanja, sve ostalo svrsta se u krajnje prisnu perspektivu, u nešto što ti se čini da si oduvek poznavala."

Murbela uvide da je Teg bio spreman da umre braneći tu umnoženu svest koja je predstavljala Sestrinstvo Bene Geserita.

Mogu li ja učiniti manje?

Teg, koji za nju više nije predstavljao potpunu enigmu, ipak je i dalje izazivao njeno poštovanje. Odrade unutar nje to još više pojača, podsećajući je na njegova junačka dela, a zatim: "Pitam se kako prolazim ovde dole? Pitaj!"

Zapovednik za vezu odgovori: "Ni reči. Njeno emitovanje možda je blokirano energetskim štitnikom."

Znali su ko je, u stvari, postavio to pitanje. Videlo se po njihovim licima.

Ona ima Odrade!

Murbela ponovo usredsredi pažnju na bitku kod Citadele. Murbelu iznenadiše njene vlastite reakcije. Sve je bilo obojeno istorijskom odvratnošću prema ponavljanju ratnih gluposti, ali ipak je taj raskošan duh otkrivao u novoj svetlosti tek stečene benegeseritske sposobnosti.

Snage Uvaženih Naložnica posedovale su dobro oružje tamo dole, primeti ona, ali su Tegovi jastuci za apsorpciju toplote primali na sebe njihove udare; međutim, dok je još gledala, njihova odbrambena linija se slomi. Mogla je da čuje zavijanje dok se jedan veliki razbijač koga je Ajdaho projektovao, žestoko obrušavao niz

prolaz između visokog drveća, koseći braniocce desno i levo od sebe.

Druga sećanja pružiše joj jedno čudno poređenje. Prava raskrsnica! Brodovi se spuštaju i izbacuju svoj ljudski teret.

U središtu prstena! Kraljica-pauk! Dela kakva nikada ranije nije videlo nijedno ljudsko oko!

Odrade unutar nje stvarala je osećaj razdraganosti. Kako se ovo uklapa u bliskost Sestrinstva?

Da li si mrtva tamo dole, Dar? Mora da jesi. Kraljica-pauk će tebe kriviti i pobesneće.

Drveće je bacalo dugačke poslepodnevne senke preko Tegovog pravca napada i ona to uoči. Primamljiv zaklon. Naredio je svojim ljudima da ga zaobiđu. Ne treba koristiti prolaze koji mame. Treba tražiti teško pristupačne puteve i koristiti ih.

Citadela je ležala u jednoj džinovskoj botaničkoj bašti, u kojoj se čudno drveće i još čudnije žbunje mešalo sa običnim biljkama, a sve zajedno bilo razbacano unaokolo kao da ga je neko dete odbacivalo tokom plesa.

Murbela zaključila da je metafora o raskrsnici privlačna. Pružala je izgled na budućnost onome čemu je bila svedok.

Odjednom, ona začu najavu u umu.

Tamo se nalaze životinje koje plešu, branioci kraljice-pauka, svi obavezni da poslušaju! A u prvom prstenu, glavni događaj koji nadgleda naš ceremonijal-majstor Miles Teg! Njegovi ljudi čine fantastične stvari. To je talenat!

Ličilo je na neku bitku koja se izvodi u rimskom cirkusu. Murbela je znala da ceni ovakva poređenja. Ona su joj obogaćivala opažanje.

Stale su da se približavaju borbene kule ispunjene naoružanim vojnicima. Napadaju. Plamenovi presecaju nebo. Tela padaju.

Ovo su bila stvarna tela, stvarni bolovi, stvarne smrti. Benegeseritska osećajnost natera je da zažali zbog gubitaka.

Da li je ovako bilo i mojim roditeljima kada ih je zahvatila čistka?

Metafore iz Drugih sećanja nestadoše. Ugledala je Raskršće onakvim kakvim je znala da ga i Teg mora videti. Krvava žetva, bliska po sećanju, pa ipak nova. Videla je napadače kako napreduju, čula ih je.

Ženski glas, udaljen usled šoka: 'Taj grm je zavrištao na mene!'

Jedan drugi glas, muški: 'Ko zna gde su pojedini od ovih potekli. Ta lepljiva stvar pali kožu.'

Murbela je mogla čuti da je na udaljenoj strani Citadele akcija u toku, ali oko Tegovog položaja postalo je stravično tiho. Ugledala je njegove trupe kako kroz senke jure tamo-amo, približavajući se kuli. Videla je i Tega na Streginim ramenima. Na trenutak je podigao pogled kako bi osmotrio pročelje zgrade koje se nalazilo pred njima na oko pola klika udaljenosti. Izabrala je projekciju koja je prikazivala mesto koje je posmatrao. Primećivalo se kretanje iza tamošnjih prozora.

Gde li se nalazilo oružje za krajnju nuždu, koje su Uvažene Naložnice verovatno posedovale?

Šta će sada učiniti?

Teg je izgubio svoju komandnu kapsulu kada ga je pogodio laser izvan glavne oblasti okršaja. Kapsula je ležala izvrnuta na bok iza njega, a on je sedeo na Streginim ramenima među ostacima zaštitnog žbunja koje se još pušilo. Zajedno sa kapsulom izgubio je i komtablu, ali je zadržao srebrnastu potkovicu svoje komveze, koja je i sama, lišena pojačivača koji su ostali u kapsuli, bila tek delom upotrebljiva. Specijalisti za veze čučali su u blizini, drhteći jer su izgubili neposredni kontakt sa akcijom.

Bitka s druge strane zgrada postala je sve glasnija. Čuo je promuklu viku, snažno šištanje spaljivača i nešto slabije zujanje velikih laserskih pušaka pomešano sa jedva čujnim okidanjem ručnog oružja. Negde tamo, s njegove leve strane, čuo se potmuli zvuk koji pripisa nevolji u kojoj se našlo neko teško ratno naoružanje. Pratilo ga je škripanje koje je ličilo na agoniju metala. Ovome je bio uništen energetski sistem. Vukao se po tlu, verovatno stvarajući haos po bašti.

Krećući se čitavim putem cik-cak linijom, Haker, Tegov lični pomoćnik, stiže bašaru s leđa.

Stregi ga prva primeti i okrenuvši se bez upozorenja, primora Tega da pogleda u čoveka. Haker, taman i mišićav, sa gustim obrvama (sada natopljenim znojem) zaustavi se neposredno ispred Tega i stade da govori i pre no što je u potpunosti povratio dah.

"Začepili smo i poslednje rupe, bašare."

Haker podiže glas kako bi nadjačao zvuke bitke i zujanje primopredajnika koji mu je visio preko levog ramena i iz koga su dopirali prigušeni razgovori, odsečni borbeni uzvici.

"Udaljeni perimetar?" upita Teg.

"Biće likvidiran u roku od pola sata, ne više. Trebalo bi da se izvučete odatle, bašare. Vrhovna majka nas je upozorila da vam ne dozvolimo da se izlažete nepotrebnoj opasnosti."

Teg pokaza na svoju neupotrebljivu kapsulu. "Zašto nemam rezervnu komunikacijsku jedinicu?"

"Veliki laser je sredio jednim hicem obe potpore, još dok su se približavale."

"Bile su zajedno?"

Haker oseti da je bašar besan. "Gospodine, bile su..."

"Nikakva važna oprema se ne šalje zajedno. Želim da znam ko se oglušio o naređenja." Tihi glas koji je dopirao iz dečjih glasnih žica sadržao je u sebi više pretnje od nekog povika.

"Da, bašare." Haker je bio krajnje poslušan i nijednim znakom ne stavi do znanja da je on sam krivac za počinjenu grešku. Prokletstvo! "Za koliko će stići zamena?"

"Za pet minuta."

"Donesite ovamo moju rezervnu kapsulu što pre možete". Teg kolenom dodirnu Stregin vrat.

Haker progovori pre no što ona uspe da se okrene. "Bašare, sredili su i rezervu. Naručio sam još jednu."

Teg potisnu uzdah. Takve stvari se dešavaju tokom bitke, ali on nije voleo da zavisi od primitivnih komova. "Ovde ćemo se smestiti. Donesi još nekoliko primopredajnika." Oni bar imaju kakav-takav domet.

Haker baci pogled prema zelenilu koje ih je okružavalo. "Ovde?"

"Ne dopada mi se izgled onih zgrada tamo gore ispred nas. Kula komanduje ovom oblašću. Mora da imaju podzemni pristup. Ja bih ga imao."

"Nema ničeg na..."

"Plan koga se sećam ne uključuje Kulu. Donesi ovamo sonore za ispitivanje tla. Želim da se naš plan u potpunosti temelji na pouzdanim obaveštenjima.

Preko Hakerovog primopredajnika dopre jedan bahati glas: "Bašare! Mogu li dobiti bašara?"

Stregi ga približi Hakeru, iako joj to niko nije naložio. Teg dohvati primopredajnik, koji je još zviždukao njegov kod dok se mašao za njega.

"Bašare, gužva na sletištu. Oko stotinu njihovih pokušalo je da se podigne i uleti u naš zaklon. Nema preživelih."

"Ima li ikakvog znaka o Vrhovnoj majci ili kraljici-pauku?"

"Nema. Ne znamo. Hoću da kažem, strašna je gužva. Da vam projektujem prizor?"

"Daj mi otpremu. I nastavi da tragaš za Odrade!"

"Kažem vam, bašare, da ovde nema preživelih." Čulo se jedno klik i tiho mrmljanje a zatim jedan drugi glas: "Otprema."

Teg izvadi ispod brade svoj koder sa utisnutim glasom i stade da izdaje brza naređenja. "Podignite brod-razbijač iznad Citadele. Putem otvorenih releja prenosite sliku sa sletišta i ostalih mesta njihovih poraza. Svim četama. Postarajte se da i one to vide. Objavite da na sletištu nema preživelih."

Dvostruko klik, što je značilo primljeno-potvrđeno i veza je bila prekinuta. Haker mu se obrati: "Zar stvarno mislite da ih možete užasnuti?"

"Podučiti ih." On ponovi Odradine reči na rastanku: "Njihova poduka je žalosno zapostavljena."

Šta li se dogodilo sa Odrade? Sa sigurnošću je osećao da mora biti da je mrtva; možda je to prvi pravi nesretni slučaj ovde. Ona je to očekivala. Mrtva, ali ne i izgubljena, ako Murbela bude u stanju da obuzda svoju nestrpljivost.

Odrade je, u tom trenutku, sa kule gledala pravo u Tega. Protiv-signalnim poljem Logno je ućutkala njeno emitovanje znakova koji su obaveštavali da je živa i dovukla je u Kulu ubrzo pošto su pristigle prve izbeglice sa Gamua. Niko nije dovodio u pitanje Lognin primat. Znači da im nije bilo neobično što imaju jednu mrtvu Veliku uvaženu naložnicu i jednu živu.

Očekujući da bude svakog trenutka ubijena, Odrade je još prikupljala podatke dok se pela kroz nulcev sa stražarkama. Cev je predstavljala pronalazak iz Raštrkavanja i sastojala se od jednog

providnog pokretnog klipa u providnom cilindru. Nekoliko pregradnih zidova bilo je postavljeno po podu po kome su se kretale. Uglavnom su se mogle videti oblasti za život i ezoterična postrojenja za koja je Odrade pretpostavljala da se koriste u vojne svrhe. Što su se više peli to je udobnost bila veća, isto kao i mir.

Moć se penje kako fizički tako i psihološki.

Evo ih na vrhu. Jedan deo cevnog cilindra otvori se prema spolja i stražarka je grubo gurnu na debelo zastrt pod.

Radna soba koju mi je Gospa pokazala bila je još jedna nameštaljka.

Odrade odmah uoči tajnovitost koja je ovde preovlađivala. Ovdašnju opremu i nameštaj gotovo da ne bi bila u stanju da prepozna da nije posedovala Murbelino znanje. Znači, ostali akcioni centri koji su napravljeni bili su za prikazivanje. Potemkinova sela podignuta za časnu majku.

Logno je lagala o Gospinim namerama. Trebalo je da odem nepovređena... bez ijednog korisnog obaveštenja.

Kakvim su još lažima paradirali pred njom?

Logno i sve ostale stražarke sem jedne uputiše se ka konzoli s Odradine desne strane. Okrećući se lagano oko sebe Odrade stade gledati unaokolo. Ovo je bio pravi centar Uvaženih Naložnica. Pažljivo ga je proučavala. Čudno mesto. Odisalo je na higijenu. Čistoća je bila održavana pomoću hemikalija. Nije bilo bakterijskih ili virusnih zaraza. Nikakvih stranaca u krvi. Sve potpuno sterilisano, kao u kakvoj vakuumskoj kutiji sa dragocnim namirnicama. A i Gospa je bila zainteresovana za benegeseritsku imunost na bolesti. U Raštrkavanju su se, znači, vodili bakteriološki ratovi.

One od nas žele samo jedno!

Zadovoljilo bi ih da se dočepaju makar jedne preživele časne majke, samo ako bi uspele da od nje iznude obaveštenje.

Celokupan kadar Bene Geserita trebalo bi da ispita pramenove ove paučine i vidi kuda oni vode.

Ako pobedimo.

Operaciona konzola na koju je Logno usredsredila pažnju bila je manja od vitrina unaokalo. Prstopoljno rukovanje. Prekrivač koji se nalazio na jednom niskom stolu pored Logno bio je manji i providan,

i otkrivao je zapetljane hvataljke sonde.

Po sredi je, nema sumnje, bila siga-žica.

Prekrivač je veoma nalikovao T-sondama iz Raštrkavanja, kakve su Teg i ostali opisali. Da li su ove žene posedovale još tehnoloških čuda? Mora biti da jesu.

Iza Logno se nalazio jedan svetlucavi zid. Prozori s njene leve strane gledali su na balkon, sa koga se nadaleko pružao pogled na Raskršće, kretanje trupa i oružja. Prepoznala je Tega u daljini, jednu priliku na ramenima odrasle osobe, ali ničim nije pokazala da je videla išta neobično. Nastavila je sa svojim laganim ispitivanjem. U njenoj neposrednoj blizini, s leve strane, nalazila su se vrata koja su vodila u prolaz sa još jednom nulcevi, delimično vidljivom u jednoj izdvojenoj prostoriji. Ta je prostorija očigledno služila za nešto drugo.

Iza zida odjednom dopre velika buka. Odrade uspe da razabere pojedine zvukove: čizme vojnika proizvodile su osobit zvuk u dodiru sa pločicama. Šuštanje egzotičnih tkanina. Glasovi. Razabrala je naglaske Uvažениh Naložnica koje su odgovarale jedne drugima zaprepašćenim glasovima.

Pobedujemo.

Šok je trebalo očekivati kada se nepobedivi spuste sasvim nisko. Proučavala je Logno. Hoće li je obuzeti očajanje?

Ako do toga dođe, možda ću i preživeti.

Murbelina uloga mogla bi se izmeniti. Pa, to može da pričeka. Sestre su upućene šta treba da čine u slučaju pobede. Niti one niti bilo ko drugi iz napadačkih snaga ne bi trebalo da se grubo ophodi sa bilo kojom Uvaženom Naložnicom - bilo da je u pitanju ljubav ili nešto drugo. Dankan je pripremio muškarce tako što ih je do tančina upoznao sa opasnostima od upadanja u seksualnu klopku.

Ne rizikujte nikakvo vezivanje. Ne izazivajte nove antagonizme. Sada se pokazalo da je nova kraljica-pauk još čudnija osoba nego što je Odrade pretpostavljala. Logno je napustila svoju konzolu i prišla na korak Odradi. "Dobile ste ovu bitku. Mi smo vaše zarobljenice."

U očima joj se nije nazirala narandžasta boja. Odrade prelete pogledom preko žena koje su sačinjavale njenu stražu. Lica su im bila bezizražajna, oči jasne. Da li su one na ovaj način iskazivale

očajanje? Nešto tu nije bilo u redu. Logno i ostale nisu se ponašale onako kako je očekivala.

Sve je bilo pod velovima?

Događaji koji su se odigrali proteklih sati trebalo je da izazovu emocionalnu krizu. Kod Logno se nije primećivalo ništa slično. Niti jedan živac, niti jedan mišić nije joj se izdajnički zgrčio. Možda tek usputna zabrinutost i to je bilo sve.

Benegeseritska maska!

Trebalo je da bude prisutno i nešto nesvesno, nešto automatsko podstaknuto porazom. Znači, one u stvari ne prihvataju poraz.

Još smo tamo unutra sa njima. Latentno... ali tamo smo! Nije čudo što je Murbela gotovo umrla. Suočila se sa vlastitom genetskom prošlošću kao sa najvećom zabranom.

"Moje drugarice", započe Odrade. "One tri žene koje su došle sa mnom. Gde su one?"

"Mrtve su". Lognin glas bio je mrtav, kao i značenje reči koju je izgovorila.

Odrade potisnu snažan bol koji oseti zbog Suipol. Tam i Dortujla su proživle duge i korisne živote, ali Suipol... umrla je a da nikada nije prošla kroz deljenje.

Izgubljeno je još jedno dobro čeljade. Nije li to gorka lekcija? "Identifikovaću one koje su za to odgovorne ako želiš da se osvetiš", reče Logno.

Lekcija broj dva.

"Osveta je za decu i emocionalno zaostale osobe.

U Lognine oči vrati se malo narandžaste boje.

Odrade se podseti da se ljudi samoobmanjuju na mnogo načina. Svesna činjenice da je Raštrkavanje stvorilo nešto neočekivano, naoružala se na odgovarajući način zaštitnom nepristupačnošću koja je trebalo da joj omogući da odmeri nova mesta, nove stvari i nove ljude. Znala je da će morati da mnoge stvari svrsta u različite kategorije, kako bi joj poslužile ili odvratile pretnje. Lognino držanje protumačila je kao pretnju.

"Ne izgledate uznemireni, Velika uvažena naložnice."

"Drugi će me osvetiti." Ravnodušno, staloženo.

Reči su bile još čudnije od njenog spokoja. Sve je držala pod

tajnim velom, ali mrvice i komadići su se sada otkrivali u kratkotrajnim kretnjama izazvanim Odradinom primedbom. U pitanju su bile duboke i snažne stvari, ali pokopane. Sve je bilo tamo unutra, zamaskirano na način na koji bi to učinila jedna časna majka. Logno se pravila kao da ne poseduje ama baš nikakvu moć, ali je ipak govorila kao da se ništa bitno nije izmenilo.

"Ja sam vaš zarobljenik, ali to ništa ne menja na stvari."

Da li je stvarno bila nemoćna? Ne! To je bio samo utisak koji je želela da ostavi, a sve ostale Uvažene Naložnice oko nje odslikavale su taj odgovor.

"Vidiš li nas? Nemoćne smo, preostala nam je jedino odanost naših sestara i sledbenika koje su one vezale za nas."

Da li su Uvažene Naložnice imale toliko poverenja u svoje osvetničke legije? Moguće je ako nikada ranije nisu pretrpele ovakvu vrstu poraza. Ipak, neko ih je potisnuo u staro carstvo. Među milion planeta.

Teg pronade Odrade i njene zarobljenice dok je tražio pogodno mesto kako bi analizirao pobedu. Posle bitke uvek je bilo korisno analitički proceniti posledice, a to se naročito očekivalo od zapovednika koji je bio mentat. Ova bitka je od njega zahtevala, više nego bilo koja druga iz njegovog iskustva, da napravi uporedni test. Ovaj sukob neće biti pohranjen u Sećanje pre nego što bude procenjen i podeljen onima koji su zavisili od njega. To je bilo njegovo ustrojstvo koga nije želeo da se odrekne, i nije ga bilo briga šta je ono govorilo o njemu. Prekinuti tu vezu međuzavisnih interesa značilo je pripremiti se za poraz.

Potrebno mi je neko mirno mesto kako bih prikupio konce ove bitke i pripremio rezime.

Prema njegovom tvrđenju najteži problem u bici jeste voditi je tako da se ne razbukti ljudska podivljialost. Benegeseritsko načelo. Bitka se mora voditi tako da na površinu iznese ono najbolje u onima koji prežive. To je bilo najteže, a ponekad gotovo nemoguće. Što je vojnik bio udaljeniji od krvoprolića to je stvar bila teža. Postojao je jedan razlog zašto je Teg uvek pokušavao da se nađe na licu mesta i lično prouči samu bitku. Ako niste videli bol, može se lako desiti da nenamerno izazovete još veći bol. To je bilo ustrojstvo Uvaženih

Naložnica. Njihove boli donete su kući. Šta li će iz ovoga izvući?

To pitanje mu se vrzmalo po glavi kada se sa svojim pomoćnicima pojavio iz cevi i ugledao Odrade suočenu sa skupinom Uvažениh Naložnica.

"Evo našeg zapovednika, bašara Milesa Tega", reče Odrade, pokazavši rukom na Tega.

Uvažene Naložnice se zagledaše u Tega.

Nedoraslo dete koje jaše na ramenima odrasle osobe? I to je njihov zapovednik?

"Gola", promrmlja Logno.

Odrade se obrati Hakeru. "Odvedi ove zatvorenice negde blizu gde će im biti udobno."

Haker se ne pokrenu dok mu Teg nije klimnuo, a zatim učtivo pokaza da zatvorenice treba ispred njega da krenu ka popločanoj oblasti s njihove leve strane. Tegova nadmoć ne promače Uvažениm Naložnicama. Mrko su ga gledale dok su se odazivale Hakerovom pozivu.

Muškarci naređuju ženama!

Sa Odrade pored sebe, Teg dotaknu kolenom Stregin vrat i oni iziđoše na balkon. Bilo je nečeg čudnog u sceni koju istog časa prepoznade. Video je mnoga poprišta bitaka iz visina, najčešće iz skautskog 'toptera. Ovaj balkon bio je pričvršćen u prostoru i pružao mu je osećanje neposrednosti. Stajali su na oko stotinu metara iznad botaničkih bašti u kojima se odigrao najžešći sukob. Mnoga tela ležala su zgrčena tamo gde su pala - lutke koje su deca odbacila pre odlaska. Prepoznao je uniforme nekih od svojih vojnika i osetio jak bol.

Da li sam mogao išta da učinim i sprečim ovo?

Mnogo se puta do sada sreo s ovim osećanjem, nazvavši ga 'krivicom zapovedništva'. Ali ovaj prizor je bio drugačiji, ne samo po onoj osobenosti koja se može naći u svakoj bici, već u načinu na koji ga je jedio. Zaključio je da je za to delimično kriva okolina, jer ovo je mesto više odgovaralo za baštenske zabave, a sada je bilo raskomadano drevnim ustrojstvom nasilja.

Manje životinje i ptice su se vraćale, nervozno se skrivajući pošto su ih ljudi uznemirili, svojim upadom. Mala krznata stvorenja sa

dugačkim repovima njuškala su žrtve i bežeći se pele po obližnjem drveću bez ikakvog očiglednog razloga. Ptice živih boja koje su virile iz lišća ili lepršale preko poprišta - predstavljale su nizove nejasne pigmentacije, što im je inače služila za kamuflažu kada bi iznenada izletale ispod lišća. Zvuci tih pernatih stvorenja na poprištu trebalo je da uspostave onaj nespokoj koji posmatrači pogrešno zamišljaju kao mir u ovakvim ambijentima. Teg je to dublje osećao. U svom pre-golskom životu odrastao je okružen divljinom: život na farmi, da, ali divlje životinje odmah iza obrađenog zemljišta. Tamo napolju nije vladao spokoj.

Primetivši to, shvatio je šta muči njegovu svest: imajući u vidu činjenicu da su uzdrnali mnogoljudnu odbrambenu postaju opskrbljenu teškim naoružanjem, broj žrtava tamo dole bio je veoma mali. Od kada je ušao u Citadelu nije ugledao ništa što bi to objasnilo. Da li su bili zatečeni? Njihovi gubici u svemiru predstavljali su jednu stvar - njegova sposobnost da vidi odbrambene brodove predstavljala je razornu prednost. Ovaj kompleks sadržao je pripremljene položaje na koje su se branioci mogli povući i skupo im naplatiti njihov napad. Prestanak pružanja otpora Uvaženih Naložnica bio je iznenađan i do sada neobjašnjen.

Pogrešio sam kada sam mislio da je to bio odgovor na prikaze njihove propasti."

On pogleda Odrade. "Da li je ona tamo Velika uvažena naložnica izdala naredbu odbrani da prekine paljbu?"

"Pretpostavljam."

Opresan i tipično benegeseritski odgovor. I ona je podvrgla prizor pažljivom promatranju.

Da li je njena pretpostavka predstavijala razumno objašnjenje za iznenađnost s kojom su branioci položili oružje?

Zašto bi oni to učinili? Da spreče daljnje krvoproliće?

Sudeći prema bešćutnosti koju su Uvažene Naložnice obično pokazivale, to je bilo malo verovatno. Odluka je bila donesena iz razloga koji su sada veoma brinuli.

Zamka?

Sada kada je o tome razmišljao, bilo je još čudnih stvari u vezi sa poprištem bitke. Nije bilo uobičajenog zapomaganja ranjenika,

nikakve užurbanosti praćene traženjem nosila ili lekova. Mogao je da vidi suk-doktore kako se kreću meću palima. Bar mu je to bilo poznato, ali svakog palog koga bi pregledali ostavljali su da leži tamo gde se zatekao.

Svi su mrtvi? Nema ranjenih?

On oseti kako ga obuzima strah. Nije bilo neobićno osetiti strah za vreme bitke ali on je naućio da proniće u njega. Nešto duboko nije bilo u redu. Buka, stvari koje je video, mirisi, poprimili su novu jaćinu. Osećao se izrazito prilagoćenim, poput kakve grabljivice u džungli koja poznaje svoj teren ali je i svesna nećijeg upada. Taj neko mora biti otkriven, ukoliko ne Źeli da umesto progonitelja on postane progonjeni. Registrovao je ono što ga je ovde okruživalo na jednom drugaćijem nivou svesti ali je istovremeno ispitivao i sebe, tragajući za onim što je podstaklo ovakvu njegovu reakciju. Stregi je podrhtavala pod njim. Znaći, osećala je njegovu uznemirenost.

"Ovde nešto nije u redu", reće Odrade.

On ispruŹi ruku prema njoj, zahtevajući tišinu. Ćak i u ovoj Kuli, okruŹen pobednićkim trupama, osećao se izloŹen pretnji koju njegova bućna ćula nisu uspela da otkriju.

Opasnost!

Bio je siguran u to. Nepoznato ga je ispunjavalo nelagodnoćću, zahtevajući od njega da se koristi celokupnom svojom obućenoćću kako ne bi zapao u nervoznu fugu.

Nagnavši Stregi da se okrene on otresito izdade narećenje jednom pomoćniku koji je stajao kod vrata balkona. Pomoćnik ga bez reći sasluša, a zatim otrća da posluša. Moraju dobiti broj poginulih. Koliko ranjenih u odnosu na broj mrtvih? Izveštaje o zaplenjenom oruŹju. Hitno!

Vrativši se proućavanju prizora on uoći još jednu uznemirujuću stvar - najvaŹniju, zapravo, ćudnovatost koju su oći pokušavale da mu saopšte. Na palim prilikama u benegeseritskim uniformama bilo je veoma malo krvi. Od Źrtava palih u bici oćekivalo se da pokaŹu taj krajnji dokaz zajednićke ljudskosti - potoke crvenila koje tamni u dodiru sa vazduhom, ali uvek ostavlja svoj neizbrisiv trag u sećanjima onih koji su ga videli. Nedostatak krvavog mesa bilo je nešto nepoznato, a u ratovima nepoznate stvari, kako govori

iskustvo, po pravilu donose krajnju opasnost.

On se gotovo nežno obrati Odradi. "Poseduju oružje koje još nismo otkrili."

43.

Ne treba žuriti sa obelodanjivanjem presude. Skrivena presuda je često mnogo moćnija. U stanju je da vodi reakcije čiji se efekat oseti tek kada postane kasno da se priguši.

Benegeseritski savet postulatkinjama

Šeana je namirisala crve u daljini: cimetni podtonovi melanža pomešani sa oporijim mirisom kремена i sumpora, kristalima ispunjen pakao velikog rakijskog peskojedca. Mogla je da oseti te sićušne potomke samo zato što ih je tamo napolju bilo u tolikom broju.

Tako su mali.

Danas je bilo vruće ovde u pustinjskoj posmatračnici, tako da je sada u kasno popodne dobrodošlicom pozdravila veštački rashlađenu unutrašnjost. U njenim starim odajama vladala je podnošljiva temperatura, iako je prozor sa zapadne strane bio ostavljen otvoren. Šeana ode do tog prozora i zagleda se napolje u zaslepljujući pesak.

Sećanje joj je reklo kako će ovaj povoljan položaj izgledati večeras: blistava svetlost zvezda u suvom vazduhu, slabo osvetljenje na talasima peska koji su stizali do tamom oivičenog obzorja. Setila se rakijskih meseca i shvatila je da joj nedostaju. Same zvezde nisu zadovoljavale njeno slobodnjačko poreklo.

Razmišljala je o ovome kao o skloništu, mestu i vremenu gde i kada je trebalo razmisliti o onome što se događalo njenom Sestrinstvu.

Akslotl-tankovi, kiborzi, a sada ovo.

Odradin plan više za nju nije imao tajni od kada su prošle kroz međusobno deljenje. Kocka? A šta ako uspe?

Znaćemo možda sutra - i šta ćemo onda postati?

Za nju je pustinjska osmatračnica pre predstavljala magnet nego mesto za razmatranje posledica. Danas je hodala po suncu koje je pržilo, kako bi sama sebi dokazala da je još u stanju da dozove crve

svojim plesom, osećanjem izraženim u vidu akcije.

Ples za sticanje naklonosti. Moj jezik crva.

Gotovo je pomahnitala vrteći se na jednoj dini dok glad nije protresla njena trans-sećanja. A svuda unaokolo bili su mali crvi koji su je posmatrali razjapljenih usta u kojima je nazirala zapamćene plamenove oivičene kristalnim zubima.

Zašto su bili tako mali?

Reči istraživača su joj pružile objašnjenje, ali ono je nije zadovoljilo. "To je zbog vlage."

Šeana prizva u sećanje džinovskog Šai-huluda sa Dine, 'starca pustinje', dovoljno velikog da proguta čitave fabrike začina, čija je površina prstenja bila čvrsta poput plastila. Gospodari u vlastitom području. Bog i đavo, istovremeno, u pesku. Stojeći kraj prozora svog utočišta osećala je da i ovde postoji takva mogućnost.

Zašto je Tiranin izabrao simbiotsko postojanje u jednom crvu? Da li su ti sićušni crvi nosili u sebi njegov beskonačni san?

Pustinjska pastrmka naseljavala je ovu pustinju. Ako prihvati da joj one zamene kožu, možda bi mogla da sledi Tiraninovu stazu.

Metamorfoza. Podeljeni bog.

Čar toga bila joj je poznata.

Da li bih mogla da se usudim?

Preplaviše je poslednji trenuci njenog neznanja - imala je tada jedva osam godina, i bio je mesec Igata na Dini.

Ne Rakis. Dina, kako su je moji preci nazvali.

Nije joj bilo teško da se priseti kako je tada izgledala: mršava, tamnopusata devojčica sa prošaranom smeđom kosom. Bila je lovac na melanž (jer, to je bio zadatak dece) i odlazila u otvorenu pustinju sa ostalom decom. Kako joj je bilo drago da se toga seća!

Ali sećanje je imalo i svoju tamniju stranu. Usredsredivši pažnju na nozdrve, jedna devojčica je otkrila jake mirise pre-začinske mase!

Prasak!

Eksplzija melanža dovela je Šejtana. Nijedan peščani crv ne bi mogao da odoli začinskoj eksploziji u svojoj oblasti.

Sve si ih pojeo, Tiranine, tu bednu gomilu koliba i čatrlja koje smo nazivali 'domom', sve moje prijatelje i čitavu porodicu. Zašto si mene poštedeo?

Kakav je samo bes obuzeo to mršavo dete. Sve što je volela oduzeo joj je jedan džinovski crv koji je odbio da je unese kao dobrovoljnu žrtvu u svoje planove, već ju je odneo u ruke rakijskom sveštenstvu, a zatim Bene Geseritu.

"Ona razgovara sa crvima i crvi su je zato pošteđeli."

"One koji su mene pošteđeli ja neću pošteđeti." To je bilo ono što je rekla Odradi.

Odrade sada zna šta moram uraditi. Nisi u stanju da prigušiš ono divlje, Dar. Usuđujem se da te zovem Dar, sada kada si deo mene. Ogovora nije bilo.

Da li je u svakom od novih crva postojao po jedan biser svesti Leta II? Njeni slobodnjački preci insistirali su na tome.

Neko joj dodade sendvič. Vali, starija akilota, pomoćnica koja je preuzela upravljanje pustinjskom osmatračnicom.

Na moje insistiranje, kada me je Odrade izabrala u Savet. Ali ne samo zato što je Vali naučila da kao i ja bude imuna na seksualno vezivanje Uvaženih Naiožnica. I ne zbog toga što ima sluha za moje potrebe. Mi govorimo jednim tajnim jezikom, Vali i ja.

Valine krupne oči više nisu predstavljale ulaze za njenu dušu. Predstavljale su filmovane prepreke koje su svedočile o tome da već zna kako da blokira ispitivačke poglede; u njima se nazirao bledoplavi pigment koji će se, ako preživi agoniju, uskoro pretvoriti u potpuno plavetnilo. Bila je gotovo albino i poticala je iz problematične genetske loze za parenje. Valina koža još je više potvrđivala ovaj sud: bila je bleđa i pegava. Njenu kožu je čovek doživljavao kao površinsku providnost. Niko se ne bi usredsredio na samu kožu, već na ono što se nalazilo ispod nje: ružičasto, krvlju obliveno meso nezaštićeno od pustinjskog sunca. Vali je mogla da samo ovde, u hladu, pred ispitivačkim pogledima izloži tu osetljivu površinu.

Zašto nam ova zapoveda?

Zato što u nju imam najviše poverenja da će učiniti ono što mora biti učinjeno.

Šeana odsutno pojede sendvič, dok je i dalje promatrala peščani predeo. Cela planeta će biti ovakva jednog dana. Još jedna Dina? Ne... slična, ali različita. Koliko ovakvih mesta stvaramo u jednoj beskonačnoj vaseljeni? Pitanje je bilo besmisleno.

Pustinjskim hirom, u daljini se ukaza jedna mala crna tačka. Šeana zažmirka. Ornitopter. Lagano je postajao sve veći, a zatim se opet smanjio. Pretražuju pesak. Ispituju.

Šta mi u stvari stvaramo ovde?

Pogledavši još jednom prema dinamama koje su sve više osvajale, Šeana oseti ponos.

Pogledaj moja dela, sićušni ljudski stvorenja, i očajavaj.

Ovo smo stvorile mi, moje sestre i ja.

Zaista?

"Mogu da osetim novu količinu suvog vazduha u toj toploti", reče Vali.

Šeana se složi. Nije bilo potrebe da progovori. Ona otide do velikog radnog stola kako bi dok je još bilo svetla, proučila topografsku kartu koja je preko njega bila rasprostrta; u kartu su bile pobodene zastavice, a zeleni konac bio je razapet između pribadača sa velikom glavom upravo onako kako je projektovala.

Odrade je jednom zapitala: "Veruješ li da je ovo zaista bolje od projekcije?"

"Potrebno mi je da je dodirnem."

Odrade je to prihvatila.

Projekcije su bledele. Bile su suviše udaljene od zemljišta. Čovek nije mogao prstom da prelazi preko projekcije i kaže: "Spustićemo se tamo dole." Prst u projekciji bio je zapravo prst u praznom prostoru.

Oči nikada nisu dovoljne. Telo mora da oseća svoj svet.

Šeana odjednom postade svesna jetkosti muškog znoja, ustajalog mirisa naprezanja. Podigavši glavu, ugleda jednog tamnokosog mladića, koji je stajao na vratima, bahatog držanja i bahatog izgleda.

"Oh", reče on. "Mislio sam da ćeš biti sama, Vali. Vratću se kasnije."

Uputio je Šeani jedan oštar pogled i nestao.

Postoje, zaista, mnoge stvari koje telo mora da oseća kako bi ih poznavalo.

"Šeana, zašto si došla?" upita je Vali.

Ti, koja imaš toliko obaveza u Savetu, za čim tragaš? Zar nemaš poverenja u mene?

"Došla sam da razmotrim šta Misionaria smatra da još mogu učiniti. Vide ovde pogodno oruđe - mitove Dine. Milijarde mi se mole: 'Svetice koja razgovaraš sa Podeljenim bogom.'"

"Ne bi se baš moglo reći da su u pitanju tek milijarde", primeti Vali.

"Odgovara sili koju moje sestre vide u meni. Oni koji me poštuju veruju da sam umrla sa Dinom. Postala sam 'moćan duh u panteonu potlačenih.'"

"Veći od Misionarie?"

"Šta bi se moglo dogoditi, Vali, ako bih se, u toj vasseljeni koja iščekuje, pojavila sa jednim peščanim crvom pored sebe? Mogućnost da se tako nešto dogodi ispunjava neke moje sestre i nadom i zlim slutnjama."

"Zle slutnje razumem."

Zaista. Istu ovakvu religijsku zamku postavili su Muad'Dib i njegov sin Tiranin čovečanstvu koje ništa nije sumnjalo.

"Zašto su je uopšte razmatrale?" bila je uporna Vali.

"Sa mnom, kao uporištem, kakvu bi samo polugu dobile za pokretanje vasseljene!"

"Kako bi kontrolisale jednu takvu silu?"

"U tome i jeste problem. U pitanju je nešto krajnje nestabilno. Religije se u stvari nikada ne mogu kontrolisati. Neke sestre misle da bi mogle da usmere religiju koju bi izgradile oko mene."

"A šta ako je njihov cilj siromašan?"

"One kažu da religije žena uvek teku dublje."

"Stvarno?" Ispitivanje nadređenog izvora.

Šeana je mogla samo da klimne. Druga sećanja su to potvrđivala.

"Zašto?"

"Zato što se život u nama obnavlja."

"I to je sve?" Otvorena sumnja.

"Žene često bije glas slabijeg pola. Ljudi gaje naročitu naklonost prema onima koji su na dnu. Ja sam žena i ako Uvažene Naložnice žele da umrem, onda moram biti sretna."

"Govoriš kao da se slažeš sa Misionariom."

"Kada si onaj koga love, za bekstvo uzimaš u obzir svaku stazu. Ja sam ona koju poštuju. Ne mogu i ne smem da prenebregavam taj

potencijal."

Niti opasnost. Znači, moje ime je postalo sjajna svetlost u tami ugnjetavanja koje vrše Uvažene Naložnice. Kako bi toj svetlosti bilo lako da se pretvori u plamen koji sve proždire!

Ne... plan koji su ona i Dankan smislili bio je bolji. Pobeći sa Kapitola. Capitol je predstavljao smrtnu zamku ne samo za one koji su ga naseljavali već i za benegeseritske snove.

"Još ne razumem šta ćeš ovde. Možda nas više ne progone."
"Možda?"

"Ali zašto upravo sada?"

Ne mogu otvoreno da joj kažem jer bi onda to saznali i duho-branitelji.

"Očaravaju me crvi. To je delimično i zato što je jedan od mojih predaka poveo prvobitnu migraciju na Dinu."

Sećaš se ovoga, Vali. Razgovarali smo o tome jednom tamo napolju na pesku gde nas niko nije mogao čuti. Sada znaš zašto sam došla u posetu.

"Sećam se da si rekla da je bila pravi Slobodnjak."

"I majstor zensunija."

Ja ću, Vali, povesti svoju vlastitu migraciju. Biće mi potrebni crvi koje mi samo ti možeš nabaviti. To mora biti brzo izvedeno. Izveštaji sa Raskršća nagone na hitnju. Uskoro će se vratiti prvi brodovi. Noćas... sutra. Plašim se onoga što donose.

"Da li te još zanima da poneseš nekoliko crva nazad do Centrale, gde možeš поближе da ih proučiš?"

Oh, da, Vali! Setila si se.

"To bi moglo biti zanimljivo. Nemam mnogo vremena za takve stvari, ali sve što saznamo moglo bi nam pomoći."

"Tamo će za njih biti suviše vlažno."

"Veliko spremište ne-broda na sletištu moglo bi se pretvoriti u pustinjsku laboratoriju. Pesak, kontrolisana atmosfera. Ono osnovno tamo je još od vremena kada smo doneli prvog crva."

Šeana baci pogled na zapadni prozor. "Zalazak sunca. Volela bih ponovo da siđem i hodam po pesku."

Hoće li se noćas vratiti prvi brodovi?

"Svakako, časna majko." Vali stade u stranu, kako bi je propustila

ka vratima.

Šeana je, odlazeći, nastavljala da govori: "Pustinjska osmatračnica će uskoro morati da bude preseljena!"

"Spremne smo."

Sunce je uranjalo za obzorje kada se Šeana pojavila iz zasvođene ulice na kraju ove zajednice. Krenula je prema pustinji osvetljenoj zvezdama, istražujući čulima onako kako je to činila dok je bila dete. Ahhh, evo esencije začina. Crvi su blizu.

Zastala je a zatim je, okrenuvši se na severoistok, leđima prema poslednjem sunčevom sjaju na stari slobodnjački način, položila ispružene dlanove iznad i ispod očiju, omeđivši na taj način pogled i svetlost. Zurila je prema okviru obzorja. Bilo šta da padne sa neba mora da prođe kroz taj uzak otvor.

Noćas? Stići će čim padne mrak, kako bi odložili trenutak objašnjenja. Da bi dobili čitavu noć za razmišljanje.

Čekala je s benegeseritskom strpljivošću.

Iznad severnog obzorja pojavi se jedan vatreni luk. Još jedan. Pa još jedan. Zauzeli su položaje za spuštanje.

Šeana je osećala kako joj srce burno udara.

Stigli su!

Kako li će glasiti njihova poruka Sestrinstvu? Ratnici koji se vraćaju ovenčani slavom ili izbeglice? U tome gotovo da i nije bilo razlike u odnosu na razvoj Odradinog plana.

Ujutro će znati.

Šeana spusti ruke i ustanovi da drhti. Duboko udahni. Litanija.

Uskoro je koračala pustinjom, po pesku, praveći korake kojih se sećala sa Dine. Gotovo da je zaboravila kako se stopala vuku. Kao da su opterećena dodatnom težinom. U igru bi ulazili i mišići koji su se inače retko koristili, ali onaj ko bi naučio da tako bosciljno hoda nikada taj hod ne bi zaboravljao.

Nekada, nisam se ni u snu nadala da ću ikada ponovo hodati na ovaj način.

Da su duho-branitelji otkrili ovu misao, morali bi se zamisliti nad svojom Šeanom.

Mišlila je da je to greška koju nosi u sebi. Prilagodila se ritmovima Kapitola. Ova planeta joj se obraćala na jednom tajnom nivou.

Osećala je zemlju, drveće, cveće, sve što je raslo, kao da je sve to bilo deo nje. A sada, čulo se neko uznemirujuće kretanje, nešto izraženo jezikom sa neke druge planete. Osećala je promene u pustinji i to je bio tuđinski jezik. Pustinja nije bila lišena života, ali je živela na način koji se u velikoj meri razlikovao od života koji je nekada postojao na zelenom Kapitolu.

Bilo je manje života, ali je bio strastveniji.

Čula je pustinju: mala skliznuća, resko cvrčanje insekata, tamno šuštanje krila iznad glave koja su krenula u lov i najbrže od svih tapkanja po pesku - kengurski miš koji je donesen ovamo zbog onog dana kada će crvi još jednom započeti svoju vladavinu.

Vali će se setiti da pošalje floru i faunu sa Dine.

Stajala je na vrhu jednog visokog barakana. Ispred nje se nalazio okean čije ivice je zamagljivala tama, uhvaćen između dva pokreta, senka talasa koja udara o senku obale ove zemlje koja se menja. Bilo je to bezgranično pustinijsko more. Nastalo je veoma daleko i stići će do još čudnijih mesta nego što je ovo.

Odvešću te tamo ako budem u stanju.

Noćni povetarac iz suvozemlje koji je duvao ka vlažnijim mestima iza nje nanosi tanak sloj prašine na njene obraze i nos, podižući joj usput pramenove kose. Šeana se snuždi.

Šta bi moglo da se dogodi.

To više nije bilo važno.

Važne su stvari koje sada jesu.

Ona duboko udahnu. Miris cimeta postao je jači. Melanž. Začin i crvi u blizini. Crvi su svesni njenog prisustva. Kroz koliko vremena će ovaj vazduh biti dovoljno suv da peščani crvi izrastu veliki i obrade svoj usev onako kako su to činili na Dini?

Planeta i pustinja.

Videla ih je kao dve polovine iste sage. Isto kao što je videla Bene Geserit i čovečanstvo kome je on služio. Jednake polovine. Jedno bez drugoga bilo je oslabljeno, praznina sa izgubljenim ciljem. Možda od toga nije bilo bolje biti mrtav, ali jeste bilo bolje besciljno kretanje. U tome je ležala pretnja pobede Uvaženih Naložnica. Težile su slepom nasilju!

Slepom nasilju u jednoj neprijateljskoj vasseljeni.

A tamo se nalazio i odgovor na pitanje zbog čega je Tiranin sačuvao Sestrinstvo.

Znao je da nam je samo podario stazu bez usmerenja. Trag koji za sobom ostavlja šaljivdžija, a onda ga najednom više nema.

Mada i pesnik, na svoj način.

Ona se priseti njegove 'Pesme sećanja' iz Dar-es-Balata, deo bezvrednih stvari koje je Bene Geserit sačuvao.

Iz kog razloga smo je sačuvale? Zato da bi mi sada ispunila um? da bih na trenutak zaboravila s čime ću se možda sutra suočiti?

Vedra noć pesnika,

Ispunjava ga nevinim zvezdama.

Orion stoji na korak odatle.

Svojim pogledom sve vidi,

Obeležavajući naše gene zauvek.

Dobrodošla tamo i ukočena pogleda,

Zaslepljeni rumenilom na zapadu.

Tamo je gola večnost!

Šeana iznenada oseti da je dobila šansu da postane istinski umetnik ispunjen do vrha, umetnik kome je podarena jedna čista krilo površina na kojoj može da stvara po vlastitoj želji.

Neograničena vasseljena!

Prisetrila se Odradinih reči iz detinjstva, kada je počinjala da otkriva cilj Bene Geserita. "Zašto smo se vezale za tebe, Šeana? To je krajnje jednostavno. Prepoznale smo u tebi ono što smo dugo čekale. Stigla si i mi smo videle kako se to događa."

"To?" Kako sam samo bila naivna!

"Nešto novo uzdiže se iznad obzorja."

Moja migracija tragaće za novim. Ali... moram pronaći planetu sa mesecima.

44.

Posmatrano iz jednog ugla, vasseljena predstavlja braunijansko kretanje: nema ničeg što bi se moglo predvideti na osnovnom nivog. Muad'Dib i njegov sin Tiranin zatvorili su odaju sa oblacima u kojoj se kretanje odvijalo.

Priče sa Gamua

Za Murbelu nastade razdoblje tokom kojeg je doživljavala neskladna iskustva. U početku ju je mučilo to što je svoj život videla umnožen. To su pokrenuli haotični događaji na Raskršću, stvorivši metež sastavljen od neposrednih potreba koji je nije napustio ni kada se vratila na Kapitol.

Upozorila sam te, Dar. Ne možeš poreći. Rekla sam ti 'da su u stanju da pobjedu pretvore u poraz. Pogledaj zbrku koju si mi izručila u krilo! Imala sam sreće što sam i toliko uspela da spasem.

Ovaj unutrašnji protest uvek bi je uronio u događaje koji su je uzdigli na ovo grozno istaknuto mesto.

Šta sam drugo mogla da učinim?

U sećanje joj se vrati Stregi, kako iznenada pada mrtva na pod, ne ispustivši ni kap krvi. Tu scenu prenosili su releji ne-broda kao da je u pitanju bila kakva beletristička drama. Iluziji da se to u stvarnosti ne događa doprinosio je i okvir projekcije na brodskom komandnom mostu. Glumci će ustati i pokloniti se. Tegovi komeji automatski su nastavljali da zuje, ništa ne propustivši dok ih neko nije učutkao.

Njoj su ostale slike, stravični zalazak sunca: Teg ispružen na podu u tom gnezdu Uvažениh Naložnica. Odrade, kako zuri u šoku.

Glasni protesti dočekali su Murbelinu izjavu da mora smesta tamo krenuti. Proktorke su bile nepopustljive, dok im nije iznela pojedinosti Odradinog kockanja i upitala: "Želite li da dođe do potpune propasti?"

Odrade unutar nje pobedila je u toj konačnoj raspravi. Ali ti si od početka bila pripremljena za to, je li tako, Dar? Tvoj plan!

Proktorke su se konačno složile: "Još nam preostaje Šeana" Dale

su Murbeli laki jednosedi i poslale je samu na Raskršće.

Iako je ispred sebe odaslala poruku o svom identitetu Uvažene Naložnice, na sletištu je baš nisu dočekali raširenih ruku.

Jedan vod naoružanih Uvažanih Naložnica isprečio se ispred nje čim se pojavila iz jednoseda, koji se spustio pored neke jame što se pušila. Dim je mirisao na egzotične eksplozive.

Tu je bio uništen jednosedi Vrhovne majke.

Jedna postarija Uvažena Naložnica predvodila je vod; crvena odora bila joj je umrljana, izgubila je i neke ukrase, a preko levog ramena bila je široka posekotina. Ličila je na nekog isušenog guštera, još otrovnog, još spremnog za ujed, mrmljajući o nekadašnjim delima ali, u stvari, bez stvarne snage. Kosa joj je bila u neredu i ličila je na spoljašnjost tek iskopanog korena đumbira. U njoj je čučao demon. Murbela ga je videla kako viri iz očiju posutih narandžastim mrljama.

Pošto je ceo vod stajao iza starice, njih dve se nađoše licem u lice kao da su jedine koje stoje ispod vrata na donjem delu trupa, poput divljih životinja koje oprezno frkću, pokušavajući da procene veličinu opasnosti.

Murbela je pažljivo promatrala staricu. Ovaj gušter će malo isplaziti jezik; isprobavajući vazduh i dajući oduška svojim osećanjima, ali je inače bila dovoljno protresena da bi se oduprla izvršavanju izdatog naređenja.

"Murbela mi je ime. Zarobljena sam od strane Bene Geserita na Gamuu. Ja sam majstor Hormu reda."

"Zašto nosiš odoru veštica?" Starica i njen vod bile su spremne za ubijanje.

"Naučila sam sve čemu su mogle da me nauče i to blago sam donela svojim sestrama."

Starica ju je jedan čas promatrala. "Da, poznat mi je tvoj tip. Ti si Rok, jedna od onih koje smo izabrale za projekat Gamu."

Vod iza nje se jedva vidljivo opustio.

"Nisi sav taj put prešla u tom jednosedu", nastavi starica optužujući.

"Pobegla sam iz jednog od njihovih ne-brodova."

"Znaš li gde im se nalazi gnezdo?"

"Znam."

Širok osmeh zaigra na staričinim usnama. "Dobro. Predstavljaš pravi zgoditak! Kako si pobegla?"

"Moraš li to da pitaš?"

Starica stade da razmišlja o ovome. Murbela je bila u stanju da joj sa lica čita misli, kao da ih ova naglas izgovara: One koje smo dovele sa Roka - sve su od reda bile opasne po život. Mogle su da ubiju rukama, stopalima ili bilo kojim drugim pokretnim delom tela. Sve bi trebalo da nose oznaku: "Opasne u bilo kom položaju."

Murbela se udalji od jednoseda razmećući se žilavom gracioznošću koja je bila oznaka njenog identiteta.

Brzina i mišići, sestre. Čuvajte se.

Neke iz voda zbiše se napred iz radoznalosti. Njihove reči bile su pune poređenja karakterističnih za Uvažene Naložnice, oštih pitanja kojima je Murbela morala da se suprotstavi.

"Da li si ih mnogo ubila? Gde se nalazi njihova planeta? Je li bogata? Da li si osigurala tamo mnogo muškaraca? Obučavali su te na Gamuu?"

"Bila sam na Gamuu zbog trećeg razdoblja razvoja. Služila sam pod Hakom."

"Hakom! Srela sam je. Da li je joj je levo stopalo već bilo povređeno kada si je upoznala?"

Još me iskušavaju.

"U pitanju je bilo desno stopalo i ja sam bila s njom kada je zadobila tu povredu!"

"Oh, da, desno stopalo, naravno. Sada se sećam. Kako je zadobila povredu?"

"Htela je da otpozadi šutne nekog klipana. Imao je oštar nož u džepu na bedru. Haka je bila toliko ljuta da ga je ubila."

Prolomi se smeh u vodu.

"Poći ćemo do Velike uvažene naložnice", reče starica.

Znači prošla sam prvo ispitivanje.

Murbela je ipak osećala da podozrenje prema njoj još nije sasvim nestalo.

Zašto ovaj majstor Hormua nosi odore neprijatelja? čudno gleda. Bolje da se s tim odmah suočim.

"Prošla sam kroz njihovu obuku i one su me prihvatile."

"Budale! Stvarno su to učinile?"

"Sumnjaš u moju reč?" Kako je bilo lako preobratiti se i prihvatiti ponovo osetljiv način Uvažениh Naložnica.

Starica se naježi. Nije prestala da pokazuje svoju oholost, ali je uputila jedan upozoravajući pogled svom vodu. Sve su jedan trenutak varile ono što je Murbela rekla.

"Postala si jedna od njih?" upita neko iza nje.

"Kako sam drugačije mogla da ukradem njihovo znanje? Znajte samo da sam bila lična učenica njihove Vrhovne majke."

"Da li te je dobro podučila?" Opet je otpozadi dopro taj izazivački glas.

Murbela uspe da izdvoji onu koja je postavljala pitanja: u sredini ešalona, ambiciozna. Nestrpljiva da na sebe skrene pažnju i da napreduje.

Ovo ti je kraj nestrpljivice. A mali gubitak za vasseljenu.

Jednim benegeseritskim trikom ona uvuče svog neprijatelja u radijus delovanja. Prikaza im onda jedan udarac u stilu pripadnica Hormu reda, da bi ga prepoznale. Isptivačica je ležala mrtva na tlu.

Brak između sposobnosti Bene Geserita i sposobnosti Uvažениh Naložnica stvara opasnost koju bi sve trebalo da uviđate i da mi na tome zavidite.

"Podučila me je izvanredno", konačno reče Murbela. "Ima li još pitanja?"

"Ehhh!", reče starica.

"Kako se zoveš?" zapita Murbela.

"Ja sam starija gospa, Uvažena Naložnica Hormua. Zovem se Elpek."

"Hvala, Elpek. Možeš me zvati Murbela."

"Počastvovana sam, Murbela. Odista si nam donela pravo bogatstvo."

Murbela ju je trenutak proučavala sa benegeseritskom budnošću, pre no što se neveselo nasmeši.

Izmena imena! Ti u crvenoj odori, koja označava da si jedna od moćnih što okružuju Veliku uvaženu naložnicu, znaš li koga ste upravo primile u svoj krug?

Vod je, šokiran, zabrinuto posmatrao Murbelu. Videla je to služeći se svojom novom osetljivošću. Mreža Stare devojke nije nikada uhvatila uporište kod Bene Geserita, ali je dejstvovala kod Uvažениh Naložnica. Simultani tok misli zabavi je pravom paradom potvrda. Kako se tanano moć prebacuje: prava škola, pravi prijatelji, diploma i premeštaj na prve stepenice lestvica - i sve to predeš vođen rođacima koji se služe svojim vezama, što liči na uzajamno češanje leđa, što opet stvara saveze, uključujući tu i brakove. Simultani tok misli joj još reče da to vodi u jamu, ali oni koji se jednom nađu na stepeniku, oni koji se nađu u kontrolnim nišama, nikada ne dozvoljavaju da ih to zabrine.

Danas je dovoljno samo sebi, a to je način na koji Elpek vidi i mene. Ona ne shvata šta sam ja postala, već samo da sam opasna, ali i potencijalno korisna.

Okrenuvši se lagano oko sebe, Murbela stade da proučava Elpekin vod. Nema nijednog od pridobijenih muškaraca. Ovo je bila suviše osetljiva dužnost da bi je obavljao bilo ko osim poverljivih žena. Dobro.

"A sada me čujte, sve odreda. Ako ste imalo odane našem Sestrinstvu, o čemu ću doneti sud na osnovu vašeg budućeg ponašanja, cenićete ono što sam donela. Ja sam to namenila kao poklon onima koje ga zaslužuju."

"Velika uvažena naložnica će biti zadovoljna", zaključio Elpek.

Činilo se da Velika uvažena naložnica nije zadovoljna time što su joj predstavili Murbelu.

Murbela prepoznade ambijent u Kuli. Sunce je bilo gotovo na zalasku, a Stregino telo još je ležalo tamo gde beše palo. Bili su pobijeni i neki od Tegovih specijalista, uglavnom članovi posade koja se brinula o komejima i koja je ujedno predstavljala i njegovu ličnu stražu.

Ne, mi Uvažene Naložnice ne volimo kada nas drugi špijuniraju.

Teg je još bio živ, ugledala ga je, ali bio je uvezan sigazicom i bahato poslat u ugao. Najveće iznenađenje predstavljalo je to što je Odrade bila slobodna i što je stigla blizu Velike uvažene naložnice. Time su jasno pokazivale da je nimalo ne poštuju.

Murbela oseti da je već mnogo puta preživela ovaj prizor -

posledice pobede Uvažениh Naložnica: pokošena tela neprijatelja ostavljena tamo gde su pala. Napad Uvažениh Naložnica oružjem koje nije prolivalo krv bio je brz i smrtonosan, i predstavljao je tipično iskazivanje vlastite opakosti, jer je odnosio žrtve onda kada to više nije bilo potrebno. Potisnula je drhtaj, prisativši se ovog smrtonosnog preokreta. Nije bilo upozorenja, samo su vojnici počeli da padaju jedan za drugim - efekat domina koji je preživele ostavljao u šoku. A Velika uvažena naložnica očigledno je uživala da izaziva takve šokove.

Gledajući u Murbelu, Velika uvažena naložnica reče: "Znači, ovo je ta dronjava vreća drskosti za koju kažeš da ste je obučile na svoj način."

Odrade se gotovo nasmeši kada je čula taj opis.

Vreća drskosti?

Jedna benegeseritkinja bi to prihvatila bez ljutnje. Ova Velika uvažena naložnica vlažnih očiju našla se u škripcu, a nije mogla da se pozove na svoje oružje koje ubija ne ostavljajući krvave mrlje. Veoma istančana ravnoteža moći: uzbuđeni razgovori koji su se vodili među Uvažениm Naložnicama razotkrili su njihov problem.

Sva njihova tajna oružja bila su iscrpljena i one nisu mogle da ih ponovo napune; to je bio jedan od glavnih gubitaka koje su morale podneti kada su bile potisnute ovamo.

"Ischrple smo oružje za krajnju nuždu!"

Logno, koja je za sebe mislila da je glavna, sada se, međutim, našla u drugačijoj areni. Upravo je saznala za zastrašujuću lakoću kojom je Murbela u stanju da ubije čak i jednu od izabраниh.

Murbela pređe jednim odmeravajućim pogledom preko pratnje Velike uvažene naložnice, odmeravajući njihove mogućnosti. One su, razume se, shvatile situaciju. Bila im je poznata. Kako su glasale?

Bile su neutralne?

Neke su bile oprezne, a sve su čekale.

Unapred su se pripremale za diverziju. Nisu brinule o tome ko će pobediti sve dok moć i dalje bude tekla u njihovom pravcu.

Murbela dozvoli svojim mišićima da se pripreme za bitku onako kako je to naučila od Dankana i proktorki. Bila je hladna, kao da se

nalazi na podijumu za vežbe i odgovara zahtevima koji se pred nju stavljaju. Čak i u trenutku kada je reagovala znala je da se kreće onako kako ju je Odrade pripremila - mentalno, fizički i emocionalno.

Najpre, Glas. Neka osete unutrašnju jezu.

"Vidim da ste krajnje bedno procenile Bene Geserit. Zaključci na koje ste toliko ponosne te žene su čule toliko puta da su vaše reči za njih više nego dosadne."

To je bilo izrečeno s poraznom vokalnom kontrolom, tonom koji izazva narandžastu boju u Logninim očima, ali joj ne dozvoli ni da se pomeri.

Murbela još nije bila gotova s njom. "Smatraš da si moćna i pametna. Jedno začinje drugo, a? Kakav idiotizam! Ti si savršen lažov i lažeš samu sebe."

Pošto za sve vreme ovog napada Lognino lice ostade nepomično, one oko nje počеше da se odmiču, stvarajući prostor koji je govorio: "Tvoja je."

"Tvoja rečitost ne prikriva te laži", reče Murbela. Ona podrugljivim pogledom odmeri one iza Logno. "Poput onih koje znam iz Drugih sećanja, vama pretil uništenje. Problem je u tome što vi tako pakleno prihvatate to dugo umiranje. Neizbežno je, oh, ali u međuvremenu i dosadno. Usuđuješ se da sebe nazivaš Velikom uvaženom naložnicom!" Ona vrati pažnju na Logno. "Sve u vezi sa tobom je kaljuga. Nemaš stila."

To je već bilo šuviše. Logno napade. Njeno levo stopalo sevnu napred zaslepljujućom brzinom. Murbela ščepa to stopalo kao da hvata list nošen vetrom, i povuče ga dalje u pravcu u kome je krenulo tako da njome tresnu o pod kao toljagom, pretvorivši joj glavu u kašastu masu. Ni za tren ne zastavši, Murbela napravi piruetu levim stopalom i gotovo obezglavi Uvaženu Naložnicu koja je stajala desno, a desnom šakom smrska grlo onoj koja je stajala levo od Logno. Sve je bilo gotovo za dva otkucaja srca.

Proučavajući prizor i normalno dišući (tek da vidite kako je to bilo lako, sestre), Murbela iskusi osećanje šoka i postade svesna onoga što je predstavljalo neizbežnu posledicu svega ovoga. Odrade je ležala na podu ispred Elpek, koja je očigledno bez oklevanja odlučila na čijoj je strani. Iskrenuti položaj Odradinog vrata i mlitavost njenog

tela govorili su da je mrtva.

"Pokušala je da se umeša", reče Elpek.

Pošto je ubila jednu časnu majku Elpek je očekivala da će joj Murbela (koja je ipak bila sestra) zatapšati. Ali Murbela ne postupi onako kako se od nje očekivalo. Klekla je pored Odrade i prislonila svoju glavu uz glavu leša, ostavši tako neizmerno dugo.

Preživele Uvažene Naložnice izmenjaše upitne poglede, ali se ne usudiše ni da se pokrenu.

Šta je sad pa ovo?

Ali paralisale su ih Murbeline zastrašujuće sposobnosti. Kada je upila Odradinu neposrednu prošlost i sve što je bilo novo pridodala prethodnom deljenju, Murbela ustade. Elpek namah ugleda smrt u Murbelinim očima i napravi korak unazad pre no što pokuša da se odbrani. Elpek je bila opasna, ali nije bila ravna ovom demonu u crnoj odori. Sve se svršilo isto onako iznenada kao i sa Logno i njenim pomoćnicama: jedan udarac u larinks. Elpek se izvali preko Odrade.

Murbela još jednom stade da proučava preživele, a zatim na trenutak zastade i zagleda se u Odradino telo.

Na neki način to je moje delo, Dar. I tvoje!

Ona lagano odmahnu glavom, upijajući posledice.

Odrade je mrtva. Neka dugo živi Vrhovna majka! Neka dugo živi Velika uvažena naložnica! I neka nas nebo sve zaštiti.

Potom se usredsredi na ono što se moralo obaviti. Ove smrti su stvorile ogroman dug. Murbela duboko udahnu. Ovo je bio još jedan gordijski čvor.

"Oslobodite Tega" naredi ona. "Počistite ovo ovde što je brže moguće. I neka mi neko donese odgovarajuću odoru!" Ova naređenja je bez sumnje izdala kao prava Velika uvažena naložnica, ali one koje skočiše da je poslušaju osetile su i nekog drugog u njoj.

Ona koja joj je donela crvenu odoru urešenu zmajevima od su-kamenja držala ju je smerno i na rastojanju. Bila je to jedna krupna žena teških kostiju i četvrtastog lica. Okrutnih očiju.

"Pridrži mi je", reče Murbela, a kada žena pokuša da iskoristi blizinu svog položaja za smrtni napad, Murbela je snažno tresnu. "Želiš li još?"

Ovog puta sve je bilo obavljeno bez trikova.

"Ti si prvi član moga Saveta", reče Murbela. "Ime?"

"Andželika, Velika uvažena naložnice." Vidiš! Ja sam te prva oslovila tvojom pravom titulom. Nagradi me.

"Nagrada ti je to što sam te unapredila i ostavila u životu."

Pravi odgovor jedne istinske Uvažene Naložnice. I bi prihvaćen kao takav.

Kada joj se Teg približi, trljajući ruke na mestima gde mu se sigazica bila duboko urezala, neke Uvažene Naložnice pokušaše da upozore Murbelu. "Znaš li šta je ovaj u stanju..."

"Sada meni služi", prekide ih Murbela. A zatim mu se obrati Odradinim rugajućim tonom: "Zar nije tako, Milese?"

On joj uzvratil jednom žalosnim osmehom, osmehom starca na licu deteta. "Zanimljiva vremena, Murbela."

"Dar je volela jabuke", reče Murbela. "Pobrini se za to."

On klimnu. Treba je preneti na groblje u voćnjaku. Ti hvaljeni voćnjaci Bene Geserita neće se dugo održati u pustinji. Ipak, izvesne tradicije je vredelo ponavljati dok god je to bilo moguće.

45.

Čemu nas uče svete slučajnosti? Budi savitljiv. Budi jak. Budi spreman na novo, na promenu. Sakupi mnogo iskustva i budi o njemu na osnovu nepokolebljive prirode naše vere.

Tleilaška doktrina

Pridržavajući se Tegovog ranije pripremljenog rasporeda Murbela je pokupila svoju svitu Uvažениh Naložnica i vratila se na Kapitol. Očekivala je izvesne probleme, ali su poruke koje je prethodno uputila prokrčile put za rešenja.

"Donosim futare, kako bih privukla dresere. Uvažene Naložnice se plaše nekog biološkog oružja iz Raštrkavanja, koje ih je pretvaralo u biljke. Izvor mogu biti dreseri."

"Pripremite se da zadržite rabina i njegovu družinu u ne-brodu. Poštujte njihovo izdvajanje. I uklonite zaštitne mine sa broda!" (To je značilo zadržati jednog proktorovog glasnika.)

Bila je u iskušenju da pita za decu, ali to nije bilo benegeseritski. Jednog dana... možda.

Odmah po dolasku morala je da iziđe u susret Dankanu, što zbuni Uvažene Naložnice. Bile su grozne, kao i Bene Geserite. "Kako jedan muškarac može da bude tako važan?"

Više nije bilo razloga da ostane u brodu, ali on je odbio da ga napusti. "Moram da sastavim jedan mentalni mozaik: deo koji se ne može pomeriti, neobično ponašanje, i dobrovoljno učešće u njihovom snu. Moram pronaći granice za test. To je ono što nedostaje. Znam kako ću ih pronaći i dovesti u sklad. Ne razmišljaj; delaj."

To nije imalo smisla. Ismejala ga je iako se promenio. Stabilnost ovog novog Dankana prihvatila je kao izazov. Kojim pravom je zauzeo samozadovoljni stav? Ne... samozadovoljni. Moglo bi se pre reći da se smirio pošto je doneo odluku. Odbio je da to s njom podeli!

"Prihvatio sam neke stvari. I ti to moraš učiniti."

Morala je da prizna da je ovo predstavljalo tačan opis onoga što je činila.

Prvog jutra po povratku ustala je u zoru i ušla u radnu sobu. Odevena u crvenu odoru sela je u stolicu Vrhovne majke i pozvala Belнду.

Bel je stajala na jednom kraju radnog stola. Znala je. Plan je postao jasan u toku izvođenja. Odrade je i njoj nametnula dug. To je bio razlog za tišinu: procenjivala je kako će morati da ga otplati.

Služi ovoj Vrhovnoj majci, Bel! Tako ćeš ga otplatiti. Nikakvo arhivizovanje ovih događaja neće ih postaviti u prave odnose. Zahteva se akcija.

Belonda konačno progovori: "Jedina kriza koju bih se potrudila da uporedim sa ovom jeste pojava Tiranina."

Murbela je oštro upozori: "Bolje ćuti, Bel, ako nemaš ništa pametno da kažeš!"

Belonda mirno primi prigovor (nekarakteristično za nju). "Dar je nameravala da izvrši neke promene. Je li ovo to što je očekivala?"

Murbela ublaži ton. "Kasnije ćemo preživakavati drevnu istoriju. Ovo je novo poglavlje."

"Loše vesti." Stara Belonda.

Murbela reče: "Primi prvu skupinu. Budi pažljiva. One su članice Visokog saveta Velike uvažene naložnice."

Bel se udalji da ispuni nalog.

Ona zna da imam sva prava na ovaj položaj. Sve one to znaju. Nema potrebe za glasanjem. Nema mesta glasanju!

Došao je trenutak da se iskaže u istorijskoj umetnosti vođenja politike koju je naučila od Odrade.

"Moraš pokazati da si važna u svim stvarima. Ne treba da se baviš nikakvim sitnim odlukama, sem ako nisu u pitanju 'usluge' za ljude čija se odanost može zaslužiti."

Svaka nagrada dolazila je odozgo. Nije bilo u pitanju vođenje dobre politike sa Bene Geseritom već sa ovom skupinom koja upravo ulazi u radnu sobu. One su bile bliske sa svojom zaštitnicom, Velikom uvaženom naložnicom; one će prihvatiti nove političke neophodnosti. Privremeno. Uvek je bilo privremeno, naročito sa Uvaženim Naložnicama.

Bel i duho-branitelji znali su da će ona provesti dosta vremena razvrstavajući ovo. Iako poseduje pojačane benegseritske sposobnosti.

Svi oni će morati da budu krajnje pažljivi. A prva stvar koju je trebalo učiniti bilo je navlačenje nedvosmisleno nevinog izraza.

To je ono što su Uvažene Naložnice izgubile a mi moramo obnoviti pre no što uspeju postepeno da se stope sa okolinom kojoj mi pripadamo.

Belonda je uvela Savet i tiho se povukla.

Murbela sačeka dok sve nisu sele. Bila je to mešovita gomila: neke su pretendovale na najvišu vlast. Tu je bila i Andželika, koja se tako lepo osmehivala. Neke su čekale (nisu se još usuđivale da se nadaju) ali su skupljale ono što su mogle.

"Naše Sestrinstvo se glupo ponašalo", izreče optužbu Murbela. Uočila je one koje su to ljutito primile. "Bile ste u stanju da ubijete koku koja nosi zlatna jaja!"

Nisu razumele. Ponovila im je parabolu razumljivijim rečima. Slušale su s dužnom pažnjom, čak i onda kada je dodala: "Zar vam nije jasno kako nam je očajnički potrebna svaka od ovih veštica? Brojnošću ih u toj meri nadmašamo da će svaka od njih imati na svojim plećima ogroman teret oko podučavanja!"

Razmotrile su ovo i mada su bile ogorčene, bile su primorane da to uslovno prihvate, jer je ona tako rekla.

Murbela se potrudi da im to utuvi u glavu. "Ne samo da sam ja Velika uvažena naložnica... Da li neko sumnja u to?"

Niko nije sumnjao.

"...već sam i Vrhovna majka Bene Geserita. One ne mogu ništa drugo do da me službeno priznaju."

Dve počеше da se protive, ali ih Murbela ućutka: "Ne! Nećete imati snage da im nametnete svoju volju. Moraćete sve da ih pobijete. Ali mene će slušati."

One dve nastaviše da brbljaju i ona ih prekide: "U poređenju sa onim što sam dobila od njih, sve ste vi bedni slabići! Želi li neka da se uveri u to?"

Nijedna nije želela, ali u očima su im bile prisutne narandžaste mrlje.

"Vi ste deca koja ne znaju šta mogu da postanu", reče ona. Hoćete li da se nezaštićene vratite da se suočite sa onima koji imaju mnogo lica? Hoćete li da postanete biljke?"

Uspela je da ih zainteresuje. Navikle su da starije zapovednice sa njima razgovaraju na taj način. Sada su bile zadovoljne. Bilo je teško prihvatiti savete od nekoga ko je bio tako mlad... Ipak... ono što je učinila Logno i njenim pomoćnicama!

Murbela je videla kako se dive mamcu.

Oplođavanje. Ova skupina će to odneti sa sobom. Hibridna snaga. Oplođene smo kako bismo izrasle još jače. I rascvetale se. I dale seme. Bolje je ne zadržavati se na tome. Uvažene Naložnice neće shvatiti dok ne postanu gotovo časne majke. Tada će se ljutito osvrnuti unazad kao što sam ja to učinila. Kako smo mogle biti tako glupe?

Primetila je da se u savetničinih očima pomalja pokornost. Biće nešto od medenog meseca. Uvažene Naložnice će biti poput dece koja se nađu u radnji sa slatkišima. Tek postupno će im ono što je neizbežno postajati jasno. Ali tada će već uveliko biti uhvaćene u zamku.

Kao što sam ja bila uhvaćena. Ne pitaj proračanstvo šta možeš zadobiti. U tome je zamka. Čuvajte se onoga ko zaista ume da proriče budućnost! Kako bi vam se dopalo tri i po hiljade godina dosade?

Odrade unutar nje se pobuni.

Odaj Tiraninu priznanje bar za nešto. Nemoguće da je sve bilo tako dosadno. Pre je ličilo na nekog esnafskog navigatora koji pipa put kroz svemirske prečice. Zlatna staza. Jedan Atreid je platio da bi ti opstala, Murbela.

Murbela oseti duboko opterećenje. Ono što je Tiranin platio svalilo se sada na njena pleća. Nisam tražila da to učini za mene.

Odrade nije mogla dozvoliti da to tek tako prođe. On je to ipak učinio.

Žao mi je, Dar. Platio je. A sada ja moram da platim.

Znači, konačno si postala časna majka!

Savetnice postadoše uznemirene pod njenim netremičnim pogledom.

Andželika odluči da govori u njihovo ime. Konačno, prva sam izabrana.

Vidi ovu! Ambicija joj viri iz očiju.

"Kakav odgovor tražiš da damo tim vešticama?" Uznemirila ju je vlastita odvažnost. Zar Velika uvažena naložnica nije sada takođe veštica?

Murbela blago progovori. "Trpećete ih i ni po koju cenu nećete zametati kavgu."

Andželiku ohrabri Murbelin blag ton. "Je li to odluka Velike uvažene naložnice ili..."

"Dosta! Mogla bih da okrvavim pod ove prostorije s vama! Želite li da me iskušate?"

Nisu želele.

"A šta ako vam kažem da vam to nalaže Vrhovna majka? Pitaćete me da li sam dovoljno razborita da shvatim naš problem? Odgovoriću: Razboritost: ahh, da. Razborita sam kada su u pitanju nevažne stvari kao što je ogroman broj insekata. Razboritost je potrebna za nevažne stvari. Za takve kao što ste vi koje ne vide da je moja odluka mudra nije mi potrebna razboritost. Sa vašim sojem brzo sam gotova. Umirete pre no što shvatite i da ste bile ranjene! To je moj odgovor na prisustvo prljavštine. Da li u ovoj sobi ima prljavštine?"

To je bio jezik koji im je bio poznat: bič Velike uvažene naložnice, poduprt sposobnošću ubijanja.

"Vi predstavljate moj Savet", podseti ih Murbela. "Očekujem da budete mudre. Najmanje što možete da učinite jeste da se pretvarate da ste mudre."

Od Odrade unutar nje dopre podrugljivo razumevanje: ako Uvažene Naložnice primaju naređenja i izdaju ih, onda Bel neće morati da vrši dublje analize.

Murbeline misli odlutaše u drugom pravcu: ja više nisam Uvažena Naložnica.

Korak od jednog ka drugom bio je tako skorašnjeg datuma da joj bi neprijatno zbog predstave koju je izvela poput neke Uvažene Naložnice. Njeno prilagođavanje predstavljalo je metaforu onoga što će se desiti njenim bivšim sestrama. Dobila je novu ulogu i nije je

dobro odigrala. Druga sećanja simulirala su joj dugo druženje sa samom sobom kao ovom novom osobom. Ovo nije predstavljalo mistično pretvaranje hleba i vina u krv Isusovu, već jednostavno nove sposobnosti.

Jednostavno?

Promena je bila duboka. Da li je Dankan to shvatio? Bolelo ju je saznanje da on možda nikada neće prodreti do ove nove osobe.

Da li je to ono što je ostalo od moje ljubavi za njega?

Murbela se povuče pred svojim pitanjima, ne želeći da odgovori. Osećala je da je odbija nešto što je zadiralo dublje nego što je ona bila spremna da kopa.

Biće odluka koje ću morati da donesem, a kojima će ljubav samo smetati. Odluke koje ću morati da donesem su za Sestrinstvo, ne za sebe. U tome se sastoji moj strah.

Povratiše je neposredne potrebe. Udaljila je savetnice obećavši im bol i smrt ako ne nauče kako da se obuzdavaju u novonastalim uslovima.

Sledeće, časne majke trebalo je podučiti novoj vrsti diplomatije: uspeti bez ičije pomoći - čak ni međusobne. Vremenom će to biti lako. Uvažene Naložnice uklopiće se u načine Bene Geserita. Jednog dana više neće biti Uvaženih Naložnica; postojaće samo časne majke sa poboljšanim refleksima i uvećanim znanjem o seksualnosti.

Murbela je osećala da je proganjaju reči koje je čula, ali koje nije prihvatila do ovog trenutka. "Stvari koje ćemo učiniti za opstanak Bene Geserita nemaju granica."

Dankan će primetiti. Ne mogu to kriti od njega. Mentat se neće držati nepromenjive ideje o onome što sam bila pre agonije. On otvara svoj um, kao što ja otvaram vrata. Ispitaće svoju mrežu. "Šta sam ovog puta ulovio?"

Da li je to ono šta se dogodilo gospi Džesiki? Druga sećanja je Džesika nosila upredena u potku i tkivo deljenja. Murbela je jedan manji deo razmrsila i tako pokupila deo starijeg znanja.

Gospa Džesika, Jeretik? Zlodelo u službi?

Džesika je uronila u ljubav kao što Odrade uronila u more, a talasi koji su iz toga proistekli zahvatili su sve sem Sestrinstva.

Murbela oseti kako je to odnosi tamo gde nije želela da pođe. Grudi joj je stezao bol.

Dankane! Ohhh, Dankane! Ona zagnjuri lice u šake. Dar pomozi mi. Šta da radim?

Nikada ne postavljaš pitanje zbog čega si časna majka.

Moram! Napredak je jasno zacrtan u mom sećanju, ali...

To je niz. Razmišljanje o tome kao o uzroku i posledici odvraća ti pažnju od celine.

Tao?

Jednostavnije: ti si ovde.

Druga sećanja se vraćaju unazad unazad i...

Zamisli njegove piramide - čvrsto spojene.

To su samo reči!

Da li tvoje telo još deluje?

Boli me, Dar. Ti više nemaš tela i beskorisno je...

Zauzimamo različite niše. Bolove koje ja osećam ti ne osećaš. Moje radosti nisu i tvoje.

Ne želim tvoje saosećanje! Ohh, Dar! Zašto sam se rodila?

Da li si se rodila da bi izgubila Dankana?

Dar molim te!

I tako si se rodila, i sada znaš da nikada nije dosta. I tako si postala Uvažena Naložnica. Šta si drugo mogla? Još nije dovoljno? Sada si časna majka. Misliš da je to dovoljno? Nikada nije dovoljno, sve dok si živa.

Želiš da mi kažeš kako uvek treba da posežem za onim što je više od onoga što jesam.

Pih! Ne donosiš odluke po toj osnovi. Zar ga nisi čula? Ne razmišljaj; delaj! Hoćeš li izabrati lakši put? Zašto bi trebalo da budeš tužna zato što si se sreća sa onim što je neizbežno? Ako je to sve što si u stanju da vidiš, ograniči se na poboljšanje vrste!

Prokleta bila! Zašto si mi to učinila?

Šta sam učinila?

Naterala si me da vidim i samu sebe i svoje predašnje sestre na ovaj način!

Kakav način?

Prokleta bila! Znaš ti šta mislim!

Kažeš pređašnje sestre?

Oh, ti si podmukla.

Sve časne majke su podmukle.

Nikada ne prestaješ da podučavaš!

Da li to radim?

Kako sam bila nevina! Pitati tebe šta u stvari radiš.

Znaš to dobro, isto kao i ja. Čekamo da čovečanstvo sazri. Tiranin mu je samo obezbedio vreme za rast a sada mu je potrebna nega.

Kakve veze ima Tiranin sa mojim bolom?

Ti luda ženo! Da li si podlegla agoniji?

Znaš da nisam!

Prestani da se saplićeš o ono što je očigledno.

Oh, ti kučko!

Više mi se dopada 'veštice'. A i jedno i drugo više volim nego 'kurvo'.

Jedina razlika između Bene Geserita i Uvaženih Naložnica jeste u mestu prodaje. Vi ste se udale za naše Sestrinstvo.

Naše Sestrinstvo?

Razmnožavate se zbog moći! Po čemu se to onda razlikuje od...

Ne izvrći stvari, Murbela! Drži se opstanka.

Nemoj mi reći da nisi imala moć.

Privremenu vlast nad ljudima, usredsređenu na opstanak.

Opet opstanak!

U jednom Sestrinstvu koje podstiče opstanak drugih. Poput udate žene koja rađa decu.

Znači, sve se svodi na rađanje.

To je odluka koju donosiš u svoje ime: porodica i ono što ide uz nju. Šta čini život veselijim i donosi sreću?

Murbela stade da se smeje. Zatim spusti ruke i otvori oči, te ugleda Belнду koja je stajala pred njom i posmatrala je.

"To je uvek izazov za novu časnu majku", reče Belnda. "Malo popričati sa Drugim sećanjima. Ko je ovog puta bio u pitanju?"

Murbela klimnu.

"Ne veruj ničemu što ti one pružaju. Sve je to gomila tradicija i činjenica, prosudi sama."

To su bile i Odradine reči. Pogledaj očima mrtvaca prizore koji su davno minuli. Kakva predstava virenja kroz ključaonicu!

"U njima se možeš izgubiti satima" nastavi Belonda. "Vežbaj da im se odupreš. Budi čvrsto na svom tlu. Jednu ruku drži za sebe, a drugu za brod."

"Evo je ponovo! Prošlost primenjena na sadašnjost. Kako Druga sećanja obogaćuju svakodnevni život!"

"Proći će", utešno će Belonda. "Posle izvesnog vremena i sa njima je isto kao i sa starim šešiom." Ona spusti pred Murbelu izveštaj.

Stari šešir! Jednu ruku za sebe, drugu za brod. Koliko je toga bilo iskazano samo idiomima.

Murbela se zaveli u visećoj stolici kako bi skenirala Belondin izveštaj, iznenada zamislivši sebe u Odradinom idiomu: kraljica-pauk u središtu moje mreže. Mreža je u ovom trenutku možda bila pomalo izlizana, ali je još bila na svom mestu i hvatala je stvari koje je trebalo svariti. Pritisneš pravi prekidač i Bel dotrči sa opuštenom donjom vilicom, očekujući šta će uslediti. Ključne reči bile su 'arhiva' i 'analiza'.

Videvši Belondu u toj svetlosti Murbela razabra mudrost u načinu na koji ju je Odrade zaposlila, sa slabostima koje su bile isto onoliko vredne koliko i snaga. Belonda je, u svom karakterističnom stavu, još stajala na istom mestu kada je Murbela završila izveštaj.

Murbela priznade da je Belonda na sve koji su je pozivali gledala kao na one koji nisu dorasli svom zadatku kao na ljude koji pozivaju arhivu iz beznačajnih razloga i koje treba postaviti na njihovo mesto. Lakoumnost: Belondina bWte noire. Murbeli se ovo učini zabavnim.

Murbela je skrivala da se zabavlja dok uživa u Belondi. Sa njom je trebalo postupati obzirno. Bez ičega što bi joj oduzimalo snagu. Ono što je želela da kaže iznosila je sa nekoliko ukrasa, upravo onoliko koliko je bilo potrebno da otkrije vlastite zaključke.

"Da li te zabavlja da me pozivaš?" upita Belonda.

Još je oštija nego što je bila! Da li sam je pozvala? Ne sa toliko reči, ali ona zna kada je potrebna. Ona ovde kaže da naše sestre moraju biti modeli poniznosti. Vrhovna majka može biti šta god želi, ali to nije dopušteno i ostatku Sestrinstva.

Murbela dodirnu izveštaj. "Početna tačka."

"Onda bi trebalo da počnemo pre no što tvoje prijateljice pronađu komejski centar." Belonda utonu u svoju psu-naslonjaču sa prisnim poverenjem. "Tam dakako više nema, ali mogla bih poslati po Šeanu."

"Gde je ona?"

"U brodu. Proučava kolekciju crva u velikom spremištu; kaže da svaku od nas može naučiti kako da njima upravlja."

"To je vredno ako je istinito. Neka je. Šta je sa Skitalom?"

"Još je na brodu. Tvoje prijateljice ga još nisu pronašle. Držimo pod velovima."

"Nastavimo tako. On je dobar rezervni čip za cenkanje. A one nisu moje prijateljice, Bel. Kako su rabin i njegovo društvo?"

"Udobno im je, ali su veoma zabrinuti. Znaju da su Uvažene Naložnice ovde."

"Držite ih pod velovima."

"To je nesigurno. Glas je drugačiji, ali ja čujem Dar."

"To je odjek u tvojoj glavi."

Belonda se odistinski nasmeja.

"A sada, evo kakav glas treba da proneseš među sestrama. Delujemo sa puno takta dok se prikazujemo kao osobe kojima se dive i na koje se treba ugledati. 'Vi, Uvažene Naložnice, možda nećete izabrati da živite onako kako mi živimo, ali možete naučiti u čemu leži naša snaga.'"

"Ahhhhh."

"Sve se svodi na posedovanje. Uvažene Naložnice su robinje stvari. 'Želim to mesto, tu sitnicu, tu osobu.' Uzmite šta želite. Koristite to dok se ne zasitite."

"Dok mi koračamo svojom stazom, diveći se sve vreme onome što vidimo."

"A tu je i naš vlastiti tok. 'Mi se lako ne predajemo. Bojimo se ljubavi i naklonosti! Biti samo svoj znači biti lakom na drugi način. Pogledajte šta imam? Vi to ne možete dobiti, sem ukoliko ne sledite moje načine!' Nikada nemojte zauzimati takav stav prema Uvaženim Naložnicama."

"Da li ti to meni govoriš da treba da ih volimo?"

"Kako drugačije da ih nateramo da nam se dive? U tome se sastojala Džesikina pobjeda. Kada je davala, davala je sve. Naši načini su toliko toga prikrili a tu je još i ta preovlađujuća razvodnjenost: dati sve. To je neodoljivo."

"Mi ne pravimo kompromise tako lako."

"Kao ni Uvažene Naložnice."

"To je način proistekao iz njihovog birokratskog porekla!"

"Ipak, postoji vežbalište na kome se uči kako slediti staze najmanjeg otpora."

"Zbunjuješ me. Da... Murbela."

"Da li sam rekla da bi trebalo da pravimo kompromise? Pravljenje kompromisa nas oslabljuje, a i znamo da postoje problemi koji se kompromisima ne mogu rešiti, odluke koje moramo doneti bez obzira koliko one bile gorke."

"Da se pretvaramo da ih volimo?"

"To je početak."

"Biće to krvav savez, to ujedinjenje Bene Geserita i Uvaženih Naložnica."

"Predlažem da obavljamo deljenja u što većem broju. Mogle bismo da gubimo ljudstvo dok Uvažene Naložnice budu učile."

"Brak sklopljen na bojnopolju."

Murbela ustade, misleći na Dankana koji se nalazio u ne-brodu, sećajući se broda onako kako ga je poslednji put videla. Konačno je bio dostupan svim njenim čulima. Komad čudne mašinerije, čudno groteskan. Divlji konglomerat izbočina i ispupčenja, bez ikakve vidljive svrhe. Teško je bilo zamisliti da se ta stvar podiže vlastitom snagom, onako ogromna kakva je bila, i da nestaje u svemiru.

Nestaje u svemiru!

Razabrala je oblik Dankanovog mentalnog mozaika.

Deo koji se ne može pokrenuti! Usaglasi ga... Ne razmišljaj; učini to!

Iznenada, sledivši se, dokonala je njegovu odluku.

46.

Kada odlučiš da sudbinu uzmeš u svoje ruke, to je trenutak kada možeš biti slomljena. Budi oprezna. Dozvoli iznenađenje. Kada god stvaramo uvek se na delu javljaju i druge sile.

Darvi Odrade

"Kreći se krajnje pažljivo", upozorila ga je Šeana.

Ajdaho je smatrao da nije bilo potrebno upozoravati ga, ali joj je ipak bio zahvalan.

Prisustvo Uvažениh Naložnica na Kapitolu olakšalo mu je zadatak. Zbog njih su proktorke i ostale stražarke na brodu bile nervozne. Murbela je izdala naređenje kojim je svojim bivšim sestrama zabranila pristup brodu, ali svima je bilo poznato da je neprijatelj u blizini. Releji skenera prikazivali su naizgled beskonačnu reku lakih jednoseda koji su iskrcavali Uvažene Naložnice na sletišta. Pokazalo se da je većina novopristiglih bila zainteresovana za čudovišni ne-brod koji se tamo nalazio, ali nijedna nije ni pokušala da prekrši naređenje Velike uvažene naložnice.

"Sve dok je živa", promrmljao je Ajdaho onda kada su proktorke mogle da ga čuju. "U tradiciji im je da smiču svoje vođe kako bi ih zamenile. Koliko dugo Murbela može da se održi?"

Komeji su obavili svoj posao umesto njega. Znao je da će se njegovo mrmljanje razleći brodom.

Šeana je došla do njegove radne sobe ubrzo posle toga, kako bi mu stavila do znanja da se ne slaže sa njegovim ponašanjem. "Šta pokušavaš da učiniš, Dankane? Uznemiruješ ljude."

"Vrati se svojim crvima!"

"Dankane!"

"Murbela igra opasnu igru! Jedino ona sada stoji između nas i nesreće."

Već je ranije ukazao Murbeli na ovu svoju bojazan. Ona nije bila nova za posmatrača, ali njeno ponavljanje je sve koji su ga čuli učinilo nervoznim - nadglednike komeja u arhivi, stražu na brodu,

sve.

Sem Uvažениh Naložnica. Murbela ih je držala podalje od Belondine arhive.

"Za to će kasnije biti vremena", rekla je.

Šeana je shvatila mig. "Dankane, ili prestani da pothranjuješ naše zebnje ili nam reci šta treba da činimo. Ti si mentat. Delaj za sve nas."

Ahhhh, veliki mentat na delu, kako bi ga svi videli.

"Jasno je ono što ti treba da učiniš, ali to ne zavisi od mene. Ja ne mogu da napustim Murbelu."

Ali možete me odvesti.

Sada je odluka zavisila od Šeane. Otišla je od njega kako bi započela svoju vlastitu vrstu promena.

"Imamo Raštrkavanje za primer."

Do večeri je uspela da neutrališe časne majke u brodu i rukom mu dade znak da mogu preći na sledeći korak.

One će me slediti!

Iako joj to nije bila namera Misionaria je već pripremila teren za Šeanino preuzimanje vlasti. Većini sestara bila je poznata skrivena moć koja se krila u njoj. Opasna. Ali prisutna.

Neiskorišćena je bila poput marionete sa vidljivim koncima, koje niko ne pridržava. To je bilo izazovno privlačno: mogao bih je naterati da igra.

Podržavajući obmanu, on pozva Murbelu.

"Kada ću te videti?"

"Dankane molim te." Čak je i na projekciji izgledala užurbano. Imam posla. Znaš pod kakvim sam pritiskom. Izvući ću se za nekoliko dana."

Projekcija je prikazivala kako se Uvažene Naložnice u pozadini mršte zbog čudnog ponašanja njihove predvodnice. Svaka časna majka mogla je da im sa lica čita šta misle.

"Da li je Velika uvažena naložnica postala blaga? Ta, ono tamo napolju je samo jedan muškarac!"

Kada se isključio, Ajdaho izrazi misao koju svaki monitor na brodu smesta zabeleži. "Ona je u opasnosti! Zar nije svesna toga?"

A sada Šeana, sve zavisi od tebe.

Kod Šeane je bio ključ za puštanje u pogon broskog upravljačkog mehanizma. Mine su bile uklonjene. Niko nije mogao da uništi brod u poslednjem trenutku aktivirajući sakriveni eksploziv. Trebalo je brinuti samo o ljudskom teretu. Naročito o Tegu.

Teg će shvatiti moj izbor. Ostali - rabinova družina i Skital - moraće da pokušaju sa nama.

Futari, u svojim sigurnosnim ćelijama, nisu ga zabrinjavali. Bili su zanimljive životinje, ali u ovom trenutku beznačajne. Iz tog istog razloga samo je usput pomislio i na Skitala. Mali Tleilaks je stalno pod budnom pažnjom stražara, koja nije slabila bez obzira što su i sami bili zabrinuti.

Otišao je na spavanje nervozan, ali ta nervoza je imala pokriće koje je servirano duho-braniteljima u Arhivi.

Njegova dragocena Murbela je u opasnosti.

I bila je u opasnosti, ali on nije mogao da je zaštititi.

Samo moje prisustvo predstavlja za nju sada opasnost.

Ustao je u zoru i vratio se u oružarnicu ranije započetom raspremanju fabrike oružja. Šeana ga je tamo pronašla i zamolila da joj se pridruži u odeljenju za stražu.

Pozdravilo ih je desetak proktorki. Uopšte ga nije iznenadilo koju su među sobom izabrale za vođu. Garimi. Čuo je za njen ispad na skupštini. Sumnjičava. Zabrinuta. Spremna na vlastito kockanje. Bila je to trezvena žena. Neke su govorele da se retko smeje.

"Prepravile smo komeje u ovoj odaji", reče Garimi, "prikazuju nas kako smo usput svratile da prezalogajimo i kako te ispitujemo o oružju."

Ajdaho oseti bol u stomaku, kao da je primio udarac. Belini ljudi će ubrzo otkriti da je u pitanju simulacija. Naročito kada je u pitanju njegova projekcija.

Garimi odmah odvrati na njegovo mrštenje. "Imamo saveznike u Arhivi."

Šeana se umeša: "Ovde smo da bismo te upitale želiš li da odustaneš pre no što pobegnemo u ovom brodu."

Iskreno se iznenadio.

Da odustanem?

O tome nije razmišljao. Murbela više nije bila njegova. Spona se

u njoj prekinula, iako ona to još nije prihvatila. Učiniće to prvi put kada od nje zatraže da ga izloži opasnosti zbog ciljeva Bene Geserita. Za sada ga jednostavno izbegava više nego što bi to bilo neophodno.

"Krećete u Raštrkavanje?" upita on, gledajući u Garimi. "Sačuvaćemo ono što možemo. Nekada su to nazivali glasanje stopalima. Murbela kviri Bene Geserit."

Postojao je neizgovoreni razlog kojim je bio uveren da bi ih pridobio. Neslaganje sa Odradinim kockanjem.

Ajdaho duboko uzdahnu. "Poći ću sa vama."

"Bez žaljenja!" upozori ga Garimi.

"To je glupo!" reče on, dajući oduška svom potisnutom bolu.

Garimi takav odgovor ne bi iznenadio da je potekao od neke sestre. Ajdaho ju je međutim šokirao i ona se nekoliko trenutaka oporavljala. Poštenje ju je izazvalo.

"Svakako da je glupo. Žao mi je. Siguran si da ne želiš da ostaneš? Dugujemo ti priliku da sam doneseš odluku."

Benegeseritska sitničavost kada su u pitanju oni koji su ih odano služili!

"Pridruziću vam se."

Bol koji su mu videli na licu bio je stvaran. Nije ga skrivao ni kada se vratio za svoju konzolu.

Ovo je položaj koji mi je dodeljen.

Nije pokušao da prikrije svoje namere kada je otkucio šifru za brodska ID kola.

Saveznici u Arhivi.

Kola stadoše da svetlucaju na projekcijama - raznobojne pruge sa prekinutom vezom u sistemima za letenje. Bilo je potrebno svega nekoliko trenutaka proučavanja da bi se otkrio način da se zaobiđe taj prekid. Mentatsko opažanje bilo je spremno na to.

Umnožava se kroz jezgro!

Ajdaho se zavalio i stade da čeka.

Poletanje je predstavljalo trenutak od koga čoveku odzvanja u glavi i u kome nema ničega, a prestalo je iznenada, kada su se dovoljno udaljili od površine i mogli da aktiviraju nultipolja i pođu svemirskom prečicom.

Ajdaho je posmatrao svoju projekciju. Eno ih tamo: stari par u bašti! Video je mrežu kako svetluca ispred njih, muškarac je pokazivao na nju, osmehujući se zadovoljno svojim okruglim licem. Kretali su se u providnoj presvlaci koja je otkrivala brodska kola iza njih. Mreža je postajala sve veća - nije bila napravljena od linija već od pruga debljih od projektovanih kola.

Čovekove usne su oblikovale reči, ali glas se nije čuo. "Očekivali smo vas."

Ajdahove ruke uputiše se ka konzoli, prsti se zgrčiše u kompolju kako bi dohvatili željene elemente kontrole kola. Nije bilo vremena za ulepšavanje. Veliki prekid. U roku od jedne sekunde našao se u jezgru. Odatle je bilo jednostavno uskladištiti čitave segmente. Na prvom mestu bilo je upravljanje. Video je kako mreža počinje da se stanjuje, i izraz iznenađenja na muškarčevom licu. Zatim su na red došla nulti-polja. Ajdaho oseti kako brod teturavo prelazi na svemirsku prečicu. Mreža se prevali postade izdužena, a dva posmatrača se skratiše i stanjiše. Ajdaho izbrisa kola za memoriju zvezda, oslonivši se na vlastite podatke.

Mreža i posmatrači nestadoše.

Otkud sam znao da će biti tamo?

Nije umeo da na to odgovori, ali njegova sigurnost poticala je iz vizija koje su se ponavljale.

Šeana nije podigla pogled kada ju je pronašao u privremenom odeljenju za kontrolu leta u stražarskim odajama. Bila je nagnuta nad tablu, i zurila u nju zaprepašćeno. Projekcija iznad nje pokazivala je da su se vratili sa svemirske prečice. Ajdaho nije mogao da prepozna nijedno od zvezdanih ustrojstava koje su se videla, ali to je i očekivao.

Šeana se okrenu oko sebe i zagleda u Garimi, koja je stajala iznad nje. "Izgubili smo sve pohranjene podatke!"

Ajdaho se kucnu prstom po slepoočnici. "Ne, nismo."

"Biće nam potrebne godine da povratimo najosnovnije", usprotivi se Šeana. "Šta se dogodilo?"

"Nalazimo se u neidentifikovanom brodu u neidentifikovanom svemiru", odvrati Ajdaho. "Nije li to ono što smo želeli?"

47.

Nema tajne koja bi održala ravnotežu. Jednostavno moraš osetiti talase.

Darvi Odrade

Murbela se osećala kao da je čitav vek prošao pre no što je shvatila šta je Dankan odlučio.

Da nestane u svemiru! Da me ostavi!

Nepromenjivi osećaj za vreme koji je stekla tokom agonije saopštio joj je da je svega nekoliko sekundi prošlo od kada je postala svesna njegovih namera, ali osećala je da je to znala od samog početka.

Mora biti zaustavljen!

Upravo je pružala ruku prema svojoj komtabli, kada Centrala počne da podrhtava. Trešenje se nastavilo do u beskonačnost, a onda je lagano počelo da se smiruje.

Belonda je bila na nogama. "Šta..."

"Ne-brod na poletištu upravo je odleteo", reče Murbela.

Belonda posegnu za komtablom, ali je Murbela zaustavi.

"Otišao je."

Ona ne sme videti moj bol.

"Ali ko..." Belonda učuta. Izvršila je vlastitu procenu zaključaka i sagledala isto što i Murbela.

Murbela uzdahnu. Na raspolaganju su joj stajale sve moguće kletve koje su se tokom istorije upotrebljavale, ali ona nije želela nijednu da upotrebi.

"Ručaću u svojoj privatnoj trpezariji, sa savetnicama; želim da i ti prisustvuješ", reče Murbela. "Reci Duani da mi ponovo donese gulaš od ostriga."

Belonda se spremala da se usprotivi, ali sve što je rekla bilo je: "Ponovo?"

"Sigurno ti je još u pameti da sam sinoć sama jela dole?" Murbela ponovo sede.

Vrhovna majka ima obaveza.

Trebalo je izmeniti izgled karti, slediti reke, pripitomiti Uvažene Naložnice.

Neki talasi će te oboriti, Murbela. Ali ti ćeš se vratiti i nastaviti. Sedam puta padneš, osam puta se podigneš. U stanju si da održavaš ravnotežu na čudnim površinama.

Znam, Dar. Voljno sudelovanje u tvom snu.

Belonda je zurila u nju dok Murbela ne reče: "Sinoć za večerom sam primorala svoje savetnice da sede na izvesnoj udaljenosti od mene. To je bilo čudno - samo dva stola u čitavoj trpezariji."

Zašto nastavljam da vodim ovaj isprazan razgovor? Kakvo opravdanje imam za ovako neobično ponašanje?

"Pitale smo se zašto nijednoj od nas nije dozvoljeno da uđemo u vlastitu trpezariju", reče Belonda.

"Kako biste sačuvale glave! Ali trebalo je da vidite njihovu znatiželju. Čitala sam im sa usana. Andželika je rekla: "Ona jede neku vrstu gulaša. Čula sam je kako o tome razgovara sa šefom. Zar nije divan ovaj svet koji smo stekle? Moramo probati taj gulaš koji je naručila."

"Probati", reče Belonda. "Shvatam." A zatim: "Poznato ti je, zar ne, da je Šeana uzela Van Gogovo platno iz tvoje spavaonice?"

Zašto me to vređa?

"Primetila sam da ga nema."

"Rekla je da ga pozajmljuje za svoju sobu na brodu."

Murbeline usne se stanjiše.

Prokleti bili Dankan i Šeana! Teg, Skital... svi su otišli i nije bilo načina da ih sledi. Ali mi još imamo akslotl-tankove i Ajdahove ćelije koje možemo dobiti od naše dece. To nije isto... ali je približno isto. On misli da je umakao!

"Je li ti dobro, Murbela?" Da li je to osetila zabrinutost u Belinom glasu?

Upozorila si me na divlje stvari, Dar, a ja te nisam slušala. "Pošto završimo sa jelom, povešću svoje savetnice na inspekcijско razgledanje Centrale. Reci mojoj akiloti da želim jabukovaču pre spavanja."

Belonda iziđe mrmljajući. To je već više ličilo na nju.

Kuda me sad vodiš Dar?

Potreban ti je vodič? Obilazak tvoga života s vodičem. Da li sam zbog toga umrla?

Oni su odneli i Van Goga!

Je li to ono što će ti nedostajati?

Zašto su ga odneli, Dar?

Ove reči pozdravi jedak smeh i Murbeli bi iskreno milo što ga niko nije čuo.

Zar nisi u stanju da sagledaš njene namere?

Shema Misionarie!

Oh, više od toga. To je naredna etapa: Muad'Dib Tiraninu, Tiranin Uvažanim Naložnicama, Uvažene Naložnice nama, mi Šeani... Šeana - čemu? Zar ne vidiš? Ta stvar ti je na vrh jezika tvojih misli. Prihvati je kao što bi progutala neko gorko piće.

Murbela se strese.

Shvataš? Gorki lek Šeanine budućnosti? Nekada smo mislile da svi lekovi moraju biti gorki - ili da nisu dobri. Slatko ne poseduje moć da leči.

Mora li se to dogoditi, Dar?

Neki će se zadaviti tim lekom. Preživeli bi mogli da stvore zanimljiva ustrojstva.

48.

Suprotnosti složene u parove određuju tvoje težnje, a te težnje te zarobljavaju.

Bič zensunija

"Namerno si ih pustio da umaknu, Danijele!"

Starica je trljala šake o umrljanu prednju stranu svoje baštenske kecelje. Oko nje je bilo letnje jutro, cveće je cvetalo, ptice se dozivale na obližnjem drveću. Nebo je izgledalo zamagljeno, a na obzorju se videlo žuto zračenje.

"Ma hajde, Marti, nije bilo namerno", odgovori Danijel. On skide svoj okrugli pljosnati šešir i počeša se po gustoj, čekinjavoj sedoj kosi pre no što ga vrati na njegovo mesto. "Iznenadio me je. Znao sam da vidi nas, ali nisam mislio da vidi i mrežu."

"A ja sam za njih izabrala jednu tako lepu planetu", požali se Marti. "Jednu od najboljih. Predstavljala bi pravi izazov za njihove sposobnosti."

"Nema svrhe kukati", pomirljivo će Danijel. "Sada se nalaze tamo gde ne možemo da ih dotaknemo. Mada se dosta rasplinuo, nadao sam se da ću ga lako uhvatiti."

"Sa njima je i jedan gospodar Tleilaksa", nastavi Marti. "Ugledala sam ga kada su se našli pod mrežom. Mnogo bi mi se dopalo da mogu proučiti još jednog gospodara."

"Ne vidim zašto. Uvek nam samo zvižde, uvek nas teraju da ih ućutkujemo. Ne volim kada se sa gospodarima postupa na taj način. Da to nije za njihovo..."

"Oni nisu bogovi, Danijele."

"Nismo ni mi."

"I dalje mislim da si ih pustio da umaknu. Tako si nestrpljiv da potkrešeš svoje ruže!"

"Šta bi, molim te, uopšte imala da kažeš tom gospodaru?" upita Danijel.

"Nameravala sam da se malo našalim kada upita ko smo. Oni to

uvek pitaju. Nameravala sam da kažem: 'Šta ste očekivali, boga, bradom i glavom?'"

Danijel se zakikota. "To bi bilo zabavno. Tako im je teško da prihvate da Liceigrači mogu biti nezavisni od njih."

"Ne vidim zašto. To je prirodna posledica. Podarili su nam moć da upijamo nepregledna sećanja i iskustva drugih ljudi. Sakupi ih dovoljno, i..."

"U pitanju su osobe koje uzimamo. Marti."

"Koješta. Gospodari je trebalo da znaju da ćemo ih jednog dana imati sasvim dovoljno, kako bismo bili u stanju da donosimo vlastite odluke o vlastitoj budućnosti."

"I njihovoj?"

"Oh, izvinila bih mu se pošto bih ga postavila na njegovo mesto. Toliko toga možeš postići upravljajući drugima. Nisam li u pravu, Danijele?"

"Čim ti vidim taj izraz na licu, Marti, odmah odlazim da krešem svoje ruže." On se vrati nizu žbunova sa zelenim listovima i crnim cvetovima, velikim poput njegove glave.

Marti viknu za njim: "Sakupi dovoljan broj ljudi i dobijaš jednu veliku loptu znanja, Danijele! To je ono što bih mu rekla. A i te Bene Geserite u tom brodu! Rekla bih im koliko ih imam. Da li si ikada primetio kako se osećaju povezane kada ih gledamo?"

Danijel se savi nad svojim crnim ružama.

Zurila je za njim sa rukama na usnama.

"Da ne pominjem mentate", reče on. "Na tom brodu bilo ih je dvojica - obojica gole. Želiš li s njima da se poigraš?" "Gospodari su uvek i njih pokušavali da nadziru", odvrati ona. "Ovaj gospodar će zapasti u nevolju ako pokuša da se nametne onom velikom", reče Danijel odsekavši jedan izdanak blizu zemlje iz korenite stabljike svojih ruža. "Oh, ova je baš lepa."

"Mentati, takođe", doviknu mu Marti. "Rekla sam im. Ne vrede ni prebijene pare."

"Pare? Mislim da to nisu razumeli, Marti. Časne majke, da, ali ne i taj veliki mentat. Nije se još toliko rasplinuo."

"Znaš li šta si pustio da ti umakne, Danijele?" upita ona, prišavši mu. "Taj gospodar je imao jednu nulentropsku cev u grudima."

Takođe punu ćelija gola!"

"Video sam je."

"Zato si ih pustio da umaknu!"

"Nisam ih pustio." Njegove velike makaze za kresanje počеше da obavljaju svoj posao. "Gole. On im je dobrodošao."

Sadržaj

- [1.](#)
- [2.](#)
- [3.](#)
- [4.](#)
- [5.](#)
- [6.](#)
- [7.](#)
- [8.](#)
- [9.](#)
- [10.](#)
- [11.](#)
- [12.](#)
- [13.](#)
- [14.](#)
- [15.](#)
- [16.](#)
- [17.](#)
- [18.](#)
- [19.](#)
- [20.](#)
- [21.](#)
- [22.](#)
- [23.](#)
- [24.](#)
- [25.](#)
- [26.](#)
- [27.](#)
- [28.](#)
- [29.](#)
- [30.](#)
- [31.](#)
- [32.](#)

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.